

BERGEN
KOMMUNE

Byrådets forslag
**2. TERTIALRAPPORT
2024**

INNHold

Oppsummering.....	5
Sammendrag	5
Samlet oversikt og konsekvens for driftsresultatet	5
Finansielle måltall - oppdatert status.....	7
Sentrale budsjettposter.....	8
Tjenesteområdene (1-21).....	8
Samletabell med alle forslag til budsjettjusteringer i driftsbudsjettet	9
Investeringer	10
Innstilling til vedtak	11
Sentrale tabeller og oversikter	12
Driftsresultat med disponering	12
Totaloversikt drift - fordelt på byrådsavdelinger (3).....	13
Totaloversikt drift – fordelt på tjenesteområde (4).....	14
Status drift for kommunen (1A)	15
Totaloversikt investeringer (2A).....	16
Investeringer per tjenesteområde (2B).....	17
Omtale av sentrale budsjettposter	19
Sentrale inntekter.....	19
Finansposter	21
Investeringer - sentrale poster og finansiering	23
Omstilling, effektivisering og innsparinger.....	40
Innledning.....	40
Oversikt over status for tidligere vedtatte effektiviseringstiltak og kutt	41
Oppgavegjennomgang	43
Forslag til innsparinger i Tertialrapport 2.....	47
Status merknader	49
Øvrig finansrapp. iht. finansreglement og forskrift.....	59
Prognose per avdeling og resultatenheter.....	64
Status - sykefravær	76
Andre forhold	80
Kommunens tjenesteområder	81
01A-Barnehage.....	81
01B-Skole.....	101
01C-Spesialpedagogiske tjenester.....	132

02-Barnevern.....	141
03A-Tjenester til eldre.....	150
03B-Tjenester til funksjonshemmede	166
03C-Tjenester til utviklingshemmede	172
03D-Psykisk helse	186
04A-Tjenester til rusavhengige og bostedsløse	197
04B-Sosialhjelp og andre sosiale tjenester.....	204
04C-Introduksjons- og tolketjenester.....	212
05A-Forebyggende helsearbeid	221
05B-Behandling og rehabilitering.....	229
06-Overføringer til trossamfunn	235
07-Brannvesen.....	239
08-Samferdsel.....	249
09-Boligtiltak	271
10A-Offentlige planer, byplanlegging og kulturminnevern.....	286
10B-Private planer og byggesak	301
10C-Naturforvaltning og parkdrift.....	309
10D-Klima og miljø	333
11A-Lærlinger	344
11B-Arbeidsmarkedstiltak	346
12-Kultur.....	349
13-Idrett	366
14-Næring.....	382
15-Bystyrets organer og administrasjon	391
16-Administrasjon og fellesfunksjoner.....	395
17-Beredskap og sivilforsvar	424
18A-Vann og avløp	429
18B-Renovasjon.....	444
20-Interne tjenester / fordelte kostnader.....	450
21-Pensjon og fellesposter	451

Oppsummering

Sammendrag

I Tertialrapport 2-2024 foreslås det budsjettjusteringer for til sammen 267,5 mill. Dette skyldes et redusert skatteanslag (110 mill.) og økte utgifter på tjenesteområdene på 156 mill. Prognosene på tjenesteområdene tilsier til sammenligning merutgifter i år på 442 mill. utover budsjettjusteringene som ble vedtatt i fm. Revidert budsjett. Mens netto driftsresultat var budsjettet marginalt positivt i Vedtatt budsjett 2024, har utviklingen så langt i år ført til et sterkt negativt anslått driftsresultat for 2024. Justeringene som foreslås nå i Tertialrapport 2 gir et driftsresultat på -2,3%.

Dersom byrådsavdelingenes prognoser per august skulle blitt hensyntatt i budsjettet, ville det gitt et negativt netto driftsresultat på 929 mill. (-3,3%). Prognosene er basert på rapportering per august, og det er fortsatt usikkerhet knyttet til anslagene.

Ovennevnte viser en underliggende utgiftsvekst i kommunens tjenester som ikke er bærekraftig. Byrådet er i gang med flere prosesser for å kartlegge og vurdere aktuelle grep for å sikre en sunn kommuneøkonomi i årene fremover. En del grep er iverksatt allerede, jf. kapitlet *Omstilling, effektivisering og innsparinger*. Slike prosesser tar imidlertid tid. I Innstilling 1 til HØP 2025-2028 foreslås det å gjennomføre flere konkrete tiltak, samt å sette i gang arbeid med en rekke endringer for å få kontroll på utgiftsveksten. Disse endringene vil både innebære omstilling og omorganisering av kommunen, og endringer i noen av kommunens tjenestetilbud til innbyggerne.

Samlet oversikt og konsekvens for driftsresultatet

Budsjettet driftsresultat i Vedtatt budsjett 2024 var på 0,1 % av driftsinntektene, synkende til -1,3% i Revidert budsjett/1. tertialrapport (371,4 mill.). Det justerte driftsresultatet *før* foreslåtte endringer i forbindelse med 2. tertialrapport er svekket med 4,3 mill. sammenlignet med Revidert budsjett (til 375,7 mill.). Dette skyldes bruk av midler som er avsatt på fond. I 2. tertialrapport 2024 foreslås budsjettjusteringer for til sammen 267,5 mill. Merforbruket salderes ved økt bruk av disposisjonsfond på om lag 273 mill. (Denne summen inkluderer også fondsføringer på selvkostområdet på 5,2 mill.). Nytt budsjett etter foreslåtte justeringer gir et driftsresultat på -2,3 % (643,2 mill.).

Merk at et netto driftsresultat med positivt fortegn i tabellen under er et negativt resultat.

Driftsregnskap (beløp i mill.)	Vedtatt budsjett	Revidert budsjett	Justert budsjett	Forslag til budsjettjustering	Nytt budsjett
Sentrale inntekter	-21 464,0	-21 654,4	-21 654,4	109,9	-21 544,5
Netto finansutgifter	933,4	894,4	894,4	1,6	895,9
Tjenesteområdene - drift	20 514,4	21 131,4	21 135,7	156,1	21 291,8
Netto driftsresultat	-16,2	371,4	375,7	267,5	643,2
Sum driftsinntekter	-27 654,0	-27 861,8	-27 967,6	116,1	-27 851,5
Driftsresultat i prosent av driftsinntekter	0,1 %	-1,3 %	-1,3 %		-2,3 %
Disponering av driftsresultat					
Overføring til investering	359,1	359,2	361,6	0	361,6
Netto bruk disposisjonsfond	-313,7	-699,5	-696,2	-272,8	-968,9
Netto avsetning bundne fond	-29,3	-31,1	-41,2	5,2	-35,9
Netto disponering	16,2	-371,4	-375,7	-267,5	-643,2

Tabellen under viser hvordan netto driftsresultat ville sett ut dersom en skulle budsjettjustert fullt ut i tråd med prognosen:

Driftsregnskap (beløp i mill.)	Vedtatt budsjett	Justert budsjett	Prognoseavvik	Nytt budsjett dersom det justeres for alle prognoseavvik
Sentrale inntekter	-21 464,0	-21 654,4	109,9	-21 544,5
Netto finansutgifter	933,4	894,4	1,6	895,9
Tjenesteområdene - drift	20 514,4	21 135,7	441,5	21 485,6
Netto driftsresultat	-16,2	375,7	553,0	928,7
Sum driftsinntekter	-27 654,0	-27 967,6	116,1	-27 851,5
Driftsresultat i prosent av driftsinntekter	0,1%	-1,3 %		-3,3 %

Finansielle måltall - oppdatert status

Under gis en oppdatert status for de tre tallfestede finansielle måltallene som bystyret har vedtatt.

Ettersom låneopptaket når har økt så faller også gjeldsgraden, fra 62 % i Revidert budsjett til 64,4 % etter Tertialrapport 2. Målet er at gjeldsgraden ikke overstiger 70%.

Måltallet for netto driftsresultat på 1,7% av driftsinntektene er satt for å sikre økonomisk bærekraft over tid, ved at man dekker opp utgifter i driften, samtidig som midler kan avsettes til disposisjonsfond eller til finansiering av investeringer. Tabellen under viser utviklingen i anslått netto driftsresultat for 2024 så langt i år.

Som en konsekvens av det reduserte driftsresultatet reduseres også disposisjonsfondet, som omtalt over. Disposisjonsfond som andel av driftsinntektene er for 2024 nå beregnet til 11%, mot 12,0% etter revidert budsjett og 13,0% i Vedtatt budsjett.

	Vedtatt budsjett	Justert budsjett	Nytt budsjett	Måltall
Netto driftsresultat	0,1%	-1,3%	-2,3%	1,7%
Disposisjonsfond	13%	12%	11%	10%
Gjeldsgrad	64%	62%	64,4%	70%

Sentrale budsjettposter

Frie inntekter

I regjeringens forslag til Statsbudsjett for 2025 er skatteanslaget for 2024 nedjustert med 110 mill. Selv med god aktivitet i norsk økonomi hittil i år, forventes det redusert skatteinntekter resten av året som i hovedsak skyldes høy rente. Høy rente bidrar til at utbetaling av til gode-skatt øker, mens inntekter fra restskatt reduseres.

Tjenesteområdene (1-21)

Byrådsavdelingene melder pr. august et forventet negativt resultat på 441,5 mill. for 2024. Det er fremdeles noe usikkerhet til prognosene.

Tjenesteområder som skiller seg ut med vesentlige avvik er 01B - Skole, 03A - Tjenester til eldre og 03C - Tjenester til utviklingshemmede. I tillegg har tjenesteområde 21 - Pensjon og fellesposter et større avvik som skyldes økte utgifter knyttet til årets lønnsoppgjør. For skole har avviket i hovedsak sammenheng med økte utgifter til oppfølging av enkeltelever. For både tjenester til eldre og tjenester til utviklingshemmede handler avviket i stor grad om brukere med økte behov. Med en samtidig utfordrende rekrutteringssituasjon, gir det høye vikarutgifter.

Budsjettjusteringer som foreslås gjelder i hovedsak tjenester som har hatt et vedvarende avvik, hvor merutgifter allerede er påløpt og hvor det er vanskelig å ta ned nivået i år. I tillegg til enkelte tiltak som kun er engangsutgifter i 2024. For å få kontroll på utgiftsveksten og unngå at merforbruket ikke videreføres i årene fremover, foreslår byrådet i Innstilling 1 til Handlings- og økonomiplan 2025-2028 at det igangsettes arbeid med en rekke endringer og strukturtiltak. Blant annet er det nødvendig å vurdere nivået av tjenester på flere områder.

For detaljer om prognoser og forslag til justeringer på tjenesteområdene, se egne kapitler.

Samletabell med alle forslag til budsjettjusteringer i driftsbudsjettet

Samletabell alle ønskede budsjettjusteringer

Beløp i 1000 kr

Tjenesteområde	Tiltak	Beløp 2024
Barnehage	Lavere utbetalinger av moderasjoner og tilskudd barnehager	-13 000
Barnehage	Vekst i utgifter i barnehage	8 900
Skole	Driftsbudsjett digitale lisenser (SDV)	6 000
Skole	SFO tilbud asylsøkere fra Ukraina	-600
Skole	Videreføring av Kollåsen og Storåsen som satelittskoler	-3 100
Spesialpedagogiske tjenester	Vekst i vedtak om spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging i barnehage	12 000
Barnevern	Fosterhjem, miljøterapeutiske tiltak og beredskapshjem	18 310
Tjenester til eldre	Bruk av vedlikeholdsfond i Etat for boligforvaltning - justering mellom tjenesteområder	-1 000
Tjenester til eldre	Ressurskrevende tjenester - toppfinansieringsordningen - endret modell	1 014
Tjenester til funksjonshemmede	BPA - vekst i nye brukere og timer	5 000
Tjenester til utviklingshemmede	Bruk av vedlikeholdsfond i Etat for boligforvaltning - justering mellom tjenesteområder	1 000
Tjenester til utviklingshemmede	Ressurskrevende tjenester - toppfinansieringsordningen - endret modell	5 996
Psykisk helse	Bruk av vedlikeholdsfond i Etat for boligforvaltning - justering mellom tjenesteområder	-2 000
Psykisk helse	Ressurskrevende tjenester - toppfinansieringsordningen - endret modell	1 554
Psykisk helse	Tilpasning til aktivitetsnivå psykisk helse voksne	3 600
Psykisk helse	Utskrivningsklare pasienter	10 000
Tjenester til rusavhengige og bostedsløse	Ressurskrevende tjenester - toppfinansieringsordningen - endret modell	273
Sosialhjelp og andre sosiale tjenester	Tilpasning til aktivitetsnivå sosialhjelp	14 745
Introduksjons- og tolketjenester	Flytteutgifter Etat for Inkludering	2 200
Introduksjons- og tolketjenester	Ombygging Bergen inkluderingscenter	3 000
Forebyggende helsearbeid	Vaksinering Covid-19	1 500
Overføringer til trossamfunn	Bruk av vedlikeholdsfond i Etat for boligforvaltning - justering mellom tjenesteområder	-100
Boligtiltak	Bruk av vedlikeholdsfond i Etat for boligforvaltning - justering mellom tjenesteområder	2 100
Private planer og byggesak	Erstatning i rettstvist	15 500
Naturforvaltning og parkdrift	Dyrebeskyttelsen Norge Bergen og Hordaland (988712698)	-511
Kultur	Etablering av nytt kulturkvartal - justering av husleietilskudd basert på påløpte utgifter	1 750
Kultur	Kulturstipend / arbeidsstipend - Byrådssak 1246/24	-2 714
Idrett	Ado arena - oppjustert estimat billettinntekter 2024	-2 600
Idrett	Tilskudd realisering Bjarg Arena (engangstilskudd)	5 200
Idrett	Tilskudd til Bjarg IL i forbindelse med bygging av Bjarg Arena - rentekostnader kortsiktige lån	-2 600
Bystyrets organer og administrasjon	Politisk møteportal	500
Administrasjon og fellesfunksjoner	Manglende inntekt oppfølging av investeringsprosjekter	2 000
Beredskap og sivilforsvar	Merutgifter vakt hold 17. mai	464
Pensjon og fellesposter	Lønnsavsetning 2024	53 196

Tjenesteområde	Tiltak	Beløp 2024
Pensjon og fellesposter	Motkonto renter selvkostområder	5 234
Pensjon og fellesposter	Reduserte pensjonspremie satser - ressurskrevende brukere	40 032
Pensjon og fellesposter	Reguleringspremie til private institusjoner	-30 000
Pensjon og fellesposter	Retts sak ifm fritak av eiendomsskatt - dekning av saksomkostninger	1 150
Pensjon og fellesposter	Sekkepost for konseptvalgutredning (KVU) - ubrukte midler	-2 900
Pensjon og fellesposter	Økte utgifter til personalforsikringer	230
Sentrale inntekter og finansposter	Bruk av disposisjonsfond	-272 782
Sentrale inntekter og finansposter	Rentekompensasjon og kompensasjonstilskudd	-330
Sentrale inntekter og finansposter	Renter mv.	240
Sentrale inntekter og finansposter	Skatt på formue og inntekter	110 200
Sentrale inntekter og finansposter	Utbytte	1 350
		0

Investeringer

I Tertialrapport 2 foreslås det en oppjustering av årets investeringsbudsjett med kr. 372 mill. brutto sammenlignet med justert budsjett. Dette er summen av oppdatert prognose for både ikke-avgiftsfinansierte og avgiftsfinansierte investeringer. Førstnevnte har en oppjustert prognose på 386 mill. På selvkostområdet foreslås endringer som gir en reduksjon i investeringsbudsjettet på 15 mill. Totalt sett økes det totale forventede investeringsnivået for 2024 fra 3,6 mrd. til 3,97 mrd.

Sammenlignet med justert budsjett gir foreslåtte endringer i investeringsbudsjettet et økt låneopptak på til sammen 531 mill. Økningen skyldes også reduksjon i annen finansiering (tilskudd fra andre og bruk av fond).

Se eget kapittel om investeringer for utfyllende omtale.

Innstilling til vedtak

Byrådet innstiller til bystyret å fatte følgende vedtak:

1. Tertialrapport 2-2024 for drift og investeringer, inkludert rapportering på mål og flertallsmerknader fra bystyrets budsjettvedtak for 2024 og Revidert budsjett 2024, tas til orientering.
2. Sentrale poster (tjenesteområde 23) justeres slik det fremgår av kapitlet Omtale av sentrale inntekter.
3. Driftsbudsjettet på tjenesteområdene 1-21 justeres slik det fremgår av sakens premisser under de enkelte tjenesteområdene, og med de endringer som er foretatt i budsjettbehandlingen i bystyret.
4. Investeringsbudsjettet justeres slik det fremgår av sakens premisser under de enkelte tjenesteområdene, samt kapitlet Investeringer – sentrale poster og finansiering, og med de endringer som er foretatt i budsjettbehandlingen i bystyret.
5. Nye lån til avgiftsfinansierte investeringer reduseres med 14,56 mill. og nye lån til ikke-avgiftsfinansierte investeringer økes med 546,13 mill. Dette er i henhold til kapitlet *Investeringer – sentrale poster og finansiering*. Rest låneramme fra 2023 vedrørende lånefinansiert utlån til Stiftelsen Metodisthjemmet i Bergen, 101,13 mill., overføres til nytt budsjettår, jf. kapitlet *Investeringer – sentrale poster og finansiering*.
6. Netto merutgift som følge av budsjettjusteringer i 2. tertialrapport på totalt 267,5 mill. dekkes ved avsetning til bundne fond (5,2 mill.) og bruk av disposisjonsfond (-272,8 mill.) jf. sakens premisser slik de fremgår av kapitlene Oppsummering og Sentrale tabeller og oversikter.
7. Status for økonomiplaniltak, slik det fremgår under de enkelte tjenesteområdene, tas til orientering.
8. Detaljoversikt over avvikspåregning og driftsbudsjett pr. resultatenheter for 2024 tas til orientering.
9. Med henvisning til premissene i kapitlet *Andre forhold*, ber bystyret byrådet om å gå i forhandlinger med Stiftelsen Betanien om en avtale som innebærer realisering av et nytt sykehjemsbygg på stiftelsens tomt i Fyllingsdalen med ca. 100 nye sykehjems plasser. Avtalen legges fram for bystyret til godkjenning.

Sentrale tabeller og oversikter

Driftsresultat med disponering

Beløp i mill. kr

	Regnskap i fjor	Vedtatt budsjett	Just. bud.	Forslag til budsjett- justering	Nytt budsjett
Sum generelle driftsinntekter					
Rammetilskudd	-7 174,0	-7 501,5	-7 491,5	0,0	-7 491,5
Inntekts- og formuesskatt	-11 606,7	-12 184,2	-12 184,2	110,2	-12 074,0
Eiendomsskatt	-1 118,7	-1 130,0	-1 140,0	0,0	-1 140,0
Andre generelle driftsinntekter	-651,5	-648,3	-838,7	-0,3	-839,1
Sum Sum generelle driftsinntekter	-20 550,8	-21 464,0	-21 654,4	109,9	-21 544,5
Netto finansutgifter					
Renteinntekter	-564,6	-657,9	-654,4	20,2	-634,2
Utbytter	-721,0	-531,0	-547,9	1,4	-546,6
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0,5	0,0	-2,9	0,0	-2,9
Renteutgifter	863,0	1 222,9	1 199,6	-20,0	1 179,6
Avdrag på lån	845,0	899,4	899,9	0,0	899,9
Sum Netto finansutgifter	422,8	933,4	894,4	1,6	895,9
Sum netto avsetninger	-20 128,0	-20 530,6	-20 760,1	111,5	-20 648,6
Tjenesteområdene - drift	19 957,2	20 514,4	21 135,7	156,1	21 291,8
Netto driftsresultat	-170,8	-16,2	375,7	267,5	643,2
Sum driftsinntekter	-27 572,1	-27 654,0	-27 967,6	116,1	-27 851,5
Driftsresultat i prosent av driftsinntekter	0,6 %	0,1 %	-1,3 %	-	-2,3 %

Beløp i mill. kr

	Regnskap i fjor	Vedtatt budsjett	Just. bud.	Forslag til budsjett- justering	Nytt budsjett
Avsetninger til bundne driftsfond	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Avsetninger til disposisjonsfond	1 125,5	427,9	427,9	0,0	427,9
Bruk av bundne driftsfond	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bruk av disposisjonsfond	-995,2	-734,0	-1 114,5	-272,8	-1 387,2
Dekning av tidligere års merforbruk i driftsregnskapet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Overføring til investering	235,1	345,1	345,1	0,0	345,1
Netto avsetninger - sentrale poster	365,5	39,1	-341,4	-272,8	-614,2
Avsetninger til bundne driftsfond	127,1	16,1	29,6	5,2	34,9
Avsetninger til disposisjonsfond	79,9	0,0	0,0	2,0	2,0
Bruk av bundne driftsfond	-247,5	-45,4	-70,8	0,0	-70,8
Bruk av disposisjonsfond	-179,6	-7,6	-9,6	-2,0	-11,6
Overføring til investering	25,5	14,0	16,5	0,0	16,5
Netto avsetninger i tjenesteområdene	-194,6	-22,9	-34,3	5,2	-29,1
Sum netto avsetninger	170,8	16,2	-375,7	-267,5	-643,2

Totaloversikt drift - fordelt på byrådsavdelinger (3)

Beløp i mill. kr

Avdelinger	Justert årsbudsjett 2024						
	Utgift	Inntekt	Just. bud. 2024	Prognose inkl. tiltak	Avvik	Avvik i % av utgift	Forslag til budsjettjustering
Byrådsleders avdeling	436,6	-73,7	362,9	364,7	-1,7	-0,4 %	0,7
Byrådsavdeling for finans	3 397,2	-2 426,7	970,5	1 006,3	-35,8	-1,1 %	1,8
Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	8 746,8	-1 563,8	7 183,0	7 318,5	-135,5	-1,5 %	13,5
Byrådsavdeling for barnehage og skole	7 952,5	-771,4	7 181,1	7 254,6	-73,6	-0,9 %	12,2
Byrådsavdeling for byutvikling	3 286,8	-2 586,5	700,3	734,3	-34,0	-1,0 %	15,5
Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	4 985,2	-649,9	4 335,2	4 429,8	-94,6	-1,9 %	53,7
Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett	1 365,9	-210,4	1 155,6	1 155,6	0,0	0,0 %	-3,2
Bystyrets organer	103,0	-2,8	100,2	100,2	0,0	0,0 %	0,5
Fellesposter - bykassen	-585,1	-302,4	-887,5	-821,2	-66,4	-11,3 %	66,7
Totalsum	29 688,9	-8 587,6	21 101,2	21 542,7	-441,5	-1,5 %	161,3

Totaloversikt drift – fordelt på tjenesteområde (4)

Beløp i mill. kr

Tjenesteområder	Justert årsbudsjett 2024				Avvik	Avvik i % av utgift	Forslag til budsjett- justering
	Utgift	Inntekt	Just. bud. 2024	Prognose inkl. tiltak			
Barnehage	3 210,9	-215,7	2 995,2	3 001,3	-6,1	-0,2 %	-4,1
Skole	5 180,6	-587,3	4 593,3	4 646,2	-52,9	-1,0 %	2,3
Spesialpedagogiske tjenester	414,2	-17,1	397,1	409,1	-12,0	-2,9 %	12,0
Barnevern	1 028,1	-46,6	981,5	1 001,2	-19,8	-1,9 %	18,3
Tjenester til eldre	5 215,0	-1 031,8	4 183,3	4 239,6	-56,4	-1,1 %	0,0
Tjenester til funksjonshemmede	272,2	-45,9	226,3	233,5	-7,2	-2,6 %	5,0
Tjenester til utviklingshemmede	2 563,6	-566,2	1 997,4	2 048,8	-51,4	-2,0 %	7,0
Psykisk helse	1 059,7	-255,5	804,2	841,5	-37,3	-3,5 %	13,2
Tjenester til rusavhengige og bostedsløse	535,4	-67,0	468,4	470,2	-1,8	-0,3 %	0,3
Sosialhjelp og andre sosiale tjenester	1 126,8	-90,8	1 036,0	1 051,4	-15,4	-1,4 %	14,7
Introduksjons- og tolketjenester	601,2	-104,3	496,9	502,1	-5,1	-0,9 %	5,2
Forebyggende helsearbeid	435,0	-66,7	368,2	373,5	-5,3	-1,2 %	1,5
Behandling og rehabilitering	984,6	-175,7	809,0	824,4	-15,5	-1,6 %	0,0
Overføringer til trossamfunn	196,4	-0,4	196,0	196,1	-0,1	-0,1 %	-0,1
Brannvesen	429,6	-163,2	266,4	268,1	-1,7	-0,4 %	0,0
Samferdsel	417,9	-326,7	91,2	91,5	-0,3	-0,1 %	0,0
Boligtiltak	888,7	-715,0	173,7	190,8	-17,1	-1,9 %	2,1
Off. planer, byplanlegging og kulturminnevern	140,5	-36,7	103,8	106,6	-2,8	-2,0 %	0,0
Private planer og byggesak	304,5	-280,0	24,5	56,5	-32,0	-10,5 %	15,5
Naturforvaltning og parkdrift	205,3	-20,3	185,0	184,3	0,7	0,3 %	-0,5
Klima og miljø	43,0	-3,7	39,2	39,2	0,0	0,0 %	0,0
Læringer	93,5	-31,2	62,4	62,4	0,0	0,0 %	0,0
Arbeidsmarkedstiltak	35,1	-6,0	29,1	27,7	1,5	4,2 %	0,0
Kultur	735,3	-106,5	628,8	628,6	0,2	0,0 %	-1,0
Idrett	500,1	-68,8	431,3	431,3	0,0	0,0 %	0,0
Næring	117,2	-144,4	-27,3	-26,8	-0,5	-0,4 %	0,0
Bystyrets organer og administrasjon	103,0	-2,8	100,2	100,1	0,1	0,1 %	0,5
Administrasjon og fellesfunksjoner	1 463,1	-349,3	1 113,9	1 148,4	-34,6	-2,4 %	2,0
Beredskap og sivilforsvar	58,5	-16,2	42,3	42,8	-0,4	-0,8 %	0,5
Vann og avløp	1 330,1	-1 330,2	0,0	0,0	0,0	0,0 %	0,0
Renovasjon	407,5	-402,3	5,2	6,7	-1,5	-0,4 %	0,0
Interne tjenester / fordelte kostnader	150,4	-135,5	14,9	14,9	0,0	0,0 %	0,0
Pensjon og fellesposter	-558,3	-1 177,8	-1 736,2	-1 669,5	-66,7	-11,9 %	66,9
Sentrale inntekter og finansposter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-100,0 %	0,0
TJENESTE MANGLER	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0 %	0,0
Sum tjenesteområder	29 688,9	-8 587,6	21 101,2	21 542,7	-441,5	-1,5 %	161,3

Status drift for kommunen (1A)

Beløp i mill. kr

	Regnskap 2023	Vedtatt budsjett 2024	Just. bud. 2024	Forslag til budsjett- justering
Rammetilskudd	-7 174,0	-7 501,5	-7 491,5	0,0
Inntekts- og formuesskatt	-11 606,7	-12 184,2	-12 184,2	110,2
Eiendomsskatt	-1 118,7	-1 130,0	-1 140,0	0,0
Andre generelle driftsinntekter	-651,5	-648,3	-838,7	-0,3
Sum generelle driftsinntekter	-20 550,8	-21 464,0	-21 654,4	109,9
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	19 957,2	20 514,4	21 135,7	156,1
Avskrivninger	1 171,7	1 179,5	1 180,1	0,0
Sum netto driftsutgifter	21 128,8	21 693,9	22 315,9	156,1
Brutto driftsresultat	578,0	229,9	661,5	266,0
Renteinntekter	-564,6	-657,9	-654,4	20,2
Utbytter	-721,0	-531,0	-547,9	1,4
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0,5	0,0	-2,9	0,0
Renteutgifter	863,0	1 222,9	1 199,6	-20,0
Avdrag på lån	845,0	899,4	899,9	0,0
Netto finansutgifter	422,8	933,4	894,4	1,6
Motpost avskrivninger	-1 171,7	-1 179,5	-1 180,1	0,0
Netto driftsresultat	-170,8	-16,2	375,7	267,5
Disponering eller dekning av netto driftsresultat				
Overføring til investering	260,7	359,1	361,6	0,0
Avsetninger til bundne driftsfond	127,1	16,1	29,6	5,2
Bruk av bundne driftsfond	-247,5	-45,4	-70,8	0,0
Avsetninger til disposisjonsfond	1 205,5	427,9	427,9	2,0
Bruk av disposisjonsfond	-1 174,8	-741,6	-1 124,1	-274,8
Dekning av tidligere års merforbruk i driftsregnskapet	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	170,8	16,2	-375,7	-267,5
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0,0	0,0	0,0	0,0

Totaloversikt investeringer (2A)

Beløp i mill. kr

	Just. bud. 2024	Vedtatt Årsprognose budsjett 2024	Årsprognose 2024	Avvik i kr
Investeringer i varige driftsmidler	3 478,9	3 438,0	3 850,6	-371,8
Tilskudd til andres investeringer	117,5	117,5	117,5	0,0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	76,0	76,0	76,4	-0,4
Utlån av egne midler	0,1	0,1	39,3	-39,1
Avdrag på lån	5,0	5,0	5,0	0,0
Sum investeringsutgifter	3 677,5	3 636,7	4 088,8	-411,3
Kompensasjon for merverdiavgift	-435,3	-432,7	-450,4	15,1
Tilskudd fra andre	-366,8	-260,2	-316,5	-50,3
Salg av varige driftsmidler	-125,0	-125,0	-125,0	0,0
Salg av finansielle anleggsmidler	0,0	0,0	0,0	0,0
Utdeling fra selskaper	0,0	0,0	0,0	0,0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-0,7	-0,7	-1,1	0,4
Bruk av lån	-2 287,0	-2 376,3	-2 818,6	531,6
Sum investeringsinntekter	-3 214,8	-3 194,9	-3 711,6	496,8
Videreutlån	950,0	950,0	1 215,7	-265,7
Bruk av lån til videreutlån	-950,0	-950,0	-1 215,7	265,7
Avdrag på lån til videreutlån	423,2	423,2	442,1	-18,9
Mottatte avdrag på videreutlån	-423,2	-423,2	-442,1	18,9
Netto utgifter videreutlån	0,0	0,0	0,0	0,0
Overføring fra drift	-359,1	-359,1	-359,1	0,0
Bruk av bundne investeringsfond	-28,3	-7,3	-28,1	-0,1
Avsetning til bundne investeringsfond	0,0	0,0	0,0	0,0
Bruk av ubundet investeringsfond	-200,5	-200,5	-115,5	-85,0
Avsetning til ubundet investeringsfond	125,2	125,2	125,6	-0,4
Dekning av tidligere års udekket beløp	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-462,7	-441,8	-377,2	-85,6
Fremført til inndekning i senere år (udekket)	0,0	0,0	0,0	0,0

Investeringer per tjenesteområde (2B)

1. Investeringer i varige driftsmidler

Beløp i mill. kr

	Just. bud. 2024	Vedtatt budsjett 2024	Årsprognose	Avvik i kr	Bud.endr.
Kultur	0,0	3,0	0,0	0,0	0,0
Sum	0,0	3,0	0,0	0,0	0,0
Ikke-avgiftsfinansierte investeringer					
Barnehage	156,7	144,7	109,2	47,5	-47,5
Skole	840,1	956,9	808,3	31,7	-31,7
Tjenester til eldre	458,0	387,6	478,6	-20,6	20,6
Tjenester til funksjonshemmede	3,4	3,6	4,3	-0,9	0,9
Tjenester til utviklingshemmede	104,3	135,5	114,9	-10,6	10,6
Psykisk helse	28,4	0,0	28,4	0,0	0,0
Sosialhjelp og andre sosiale tjenester	3,0	3,0	1,6	1,4	-1,4
Introduksjons- og tolketjenester	39,0	88,4	44,0	-5,0	5,0
Forebyggende helsearbeid	0,7	0,0	0,7	0,0	0,0
Behandling og rehabilitering	4,6	0,0	4,6	0,0	0,0
Brannvesen	88,9	122,7	78,3	10,6	-10,6
Samferdsel	270,6	300,7	237,3	33,3	-33,3
Boligtiltak	257,9	271,3	501,8	-243,9	243,9
Off. planer, byplanlegging og kulturminnevern	-2,1	0,0	0,6	-2,8	2,8
Private planer og byggesak	1,4	0,9	1,4	0,0	0,0
Naturforvaltning og parkdrift	137,3	173,1	96,6	40,7	-40,7
Klima og miljø	119,1	114,9	75,9	43,1	-43,1
Kultur	494,3	514,3	479,2	15,2	-15,2
Idrett	307,4	328,5	296,3	11,1	-11,1
Næring	71,4	82,5	61,8	9,6	-9,6
Administrasjon og fellesfunksjoner	168,6	191,7	67,4	101,3	-101,3
Beredskap og sivilforsvar	-1,2	2,0	2,8	-4,0	4,0
Renovasjon	26,8	26,8	36,1	-9,2	9,2
Pensjon og fellesposter	7,0	10,0	0,0	7,0	-7,0
Sentrale inntekter og finansposter	-758,2	-1 050,4	-316,4	-441,8	441,8
Sum Ikke-avgiftsfinansierte investeringer	2 827,3	2 808,9	3 213,7	-386,3	386,3
Avgiftsfinansierte investeringer					
Brannvesen	2,3	0,0	0,0	2,3	-2,3
Private planer og byggesak	0,9	0,0	0,9	0,0	0,0
Vann og avløp	562,7	541,8	495,1	67,6	-67,6
Renovasjon	85,1	83,8	140,5	-55,3	55,3
Sum Avgiftsfinansierte investeringer	651,0	625,7	636,5	14,6	-14,6
Øvrige					
Næring	0,5	0,5	0,5	0,0	0,0
Sum Øvrige	0,5	0,5	0,5	0,0	0,0
Investeringer i varige driftsmidler	3 478,9	3 438,0	3 850,6	-371,8	371,8

2. Tilskudd til andres investeringer

Beløp i mill. kr

	Just. bud. 2024	Vedtatt budsjett 2024	Årsprognose	Avvik i kr	Bud.endr.
Overføringer til trossamfunn	117,5	117,5	117,5	0,0	0,0
Tilskudd til andres investeringer	117,5	117,5	117,5	0,0	0,0

3. Investeringer i aksjer og andeler i selskaper

Beløp i mill. kr

	Just. bud. 2024	Vedtatt budsjett 2024	Årsprognose	Avvik i kr	Bud.endr.
Kultur	0,0	0,0	0,4	-0,4	0,4
Pensjon og fellesposter	76,0	76,0	76,0	0,0	0,0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	76,0	76,0	76,4	-0,4	0,4

4. Utlån av egne midler

Beløp i mill. kr

	Just. bud. 2024	Vedtatt budsjett 2024	Årsprognose	Avvik i kr	Bud.endr.
Renovasjon	0,0	0,0	39,1	-39,1	39,1
Sentrale inntekter og finansposter	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0
Utlån av egne midler	0,1	0,1	39,3	-39,1	39,1
Sum del 1-4	3 672,5	3 631,7	4 083,8	-411,3	411,3

Omtale av sentrale budsjettposter

Sentrale inntekter

Beløp i mill.	Regnskap i fjor	Justert budsjett	Forslag til budsjettjustering	Nytt budsjett
Rammetilskudd	-7 174,0	-7 491,5	0,0	-7 491,5
Inntekts- og formueskatt	-11 606,7	-12 184,2	110,2	12 074,0
Eiendomsskatt	-1 118,7	-1 140,0	0,0	-1 140,0
Andre generelle driftsinntekter	-651,4	-838,7	-0,3	-839,0
Sum sentrale inntekter	-20 550,8	-21 654,4	109,9	21 544,5

Frie inntekter

I Statsbudsjettet 2025 ble anslaget for kommunenes inntekt fra skatt på inntekt og formue i 2024 redusert med 2 mrd. kroner sammenlignet med beløpet i Revidert nasjonalbudsjett. Reduksjonen utgjør om lag 0,9 % for kommunene samlet.

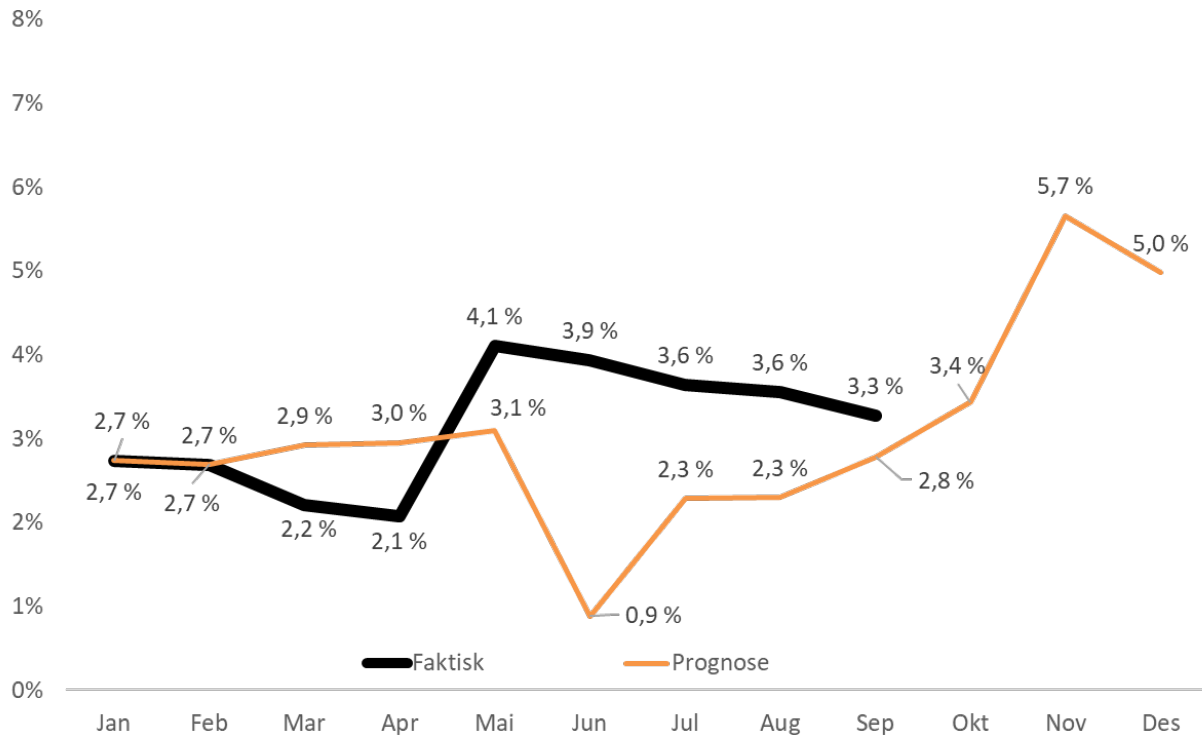
Selv med god aktivitet i norsk økonomi hittil i år, med både lønn- og sysselsettingsvekst i tråd med forutsetningene som ble lagt til grunn i Vedtatt budsjett 2024, forventes et redusert skatteanslag som følge av blant annet høyt rentenivå. Et høyere rentenivå påvirker fordeling av skatteinntektene mellom stat, fylke, kommune og folketrygd. Folketrygdavgift betales av brutto inntekt, mens skatter betales av netto inntekt. Økt rentenivå medfører økte rentefradrag og større forskjell mellom brutto og netto inntekt. Dermed øker Folketrygdens andel av de totale skatteinntektene, mens andelene til stat og kommune reduseres.

I tillegg fører høy rente til at utbetaling av til gode skatt øker, mens inntekter fra restskatt reduseres. Rentesatsen på restskatt har økt, men ved innbetaling av restskatt før 31.mai unngår skatteyter å betale renter på skyldig beløp. Det er grunn til å anta at en større andel av årets restskatt allerede ble innbetalt før 31. mai. Konsekvensen av dette er at marginoppgjøret, fordeling av avsetning til å dekke skatt til gode, blir langt lavere enn tidligere år. De siste årene har marginoppgjøret bidratt til vesentlige merinntekter på slutten av året. Dette blir ikke tilfellet i år.

Skjerpet skattlegging av utbytteinntekter i 2022-2023 kan ha medvirket til økt uttak av utbytte før nye regler trådte i kraft. I den grad dette ble gjort i 2023, vil det redusere skatteveksten i 2024.

Utviklingen fremgår også av skatteinngangen til Bergen kommune per september.

Vekst i skatteinngang gjennom året

Skatteinngangen i Bergen etter september var nær kr 9.588 mill. kroner, en økning på 3,3% fra samme måned i 2023. Skatteinngangen inkluderer forskuddstrekket, altså skatt innbetalt av ordinære lønnstakere, restskattinnbetalinger i forbindelse med skatteoppgjøret for 2023 og innbetalt tilleggsforskudd. Selv om prognosen for september er høyere enn samme tidspunkt i fjor, illustrerer grafen den fallende kurven. Årets marginoppgjør/fordelingsoppgjør blir annerledes enn det har vært de siste årene, og det er lite sannsynlig at det kommer store skatteinntekter på slutten av året. Også resultatet av årets trygdeoppgjør bidrar til denne utviklingen. Budsjettert skattevekst i 2024 er 5,0% i Bergen kommune.

På bakgrunn av det nedjusterte skatteanslaget i Statsbudsjettet 2025, forventes det en reduksjon i årets budsjetterte inntekter. I tertialrapport 2 legger byrådet til grunn en tilsvarende prosentvis reduksjon i skatteinntektene. Årets budsjetterte inntekter fra inntekts- og formuesskatt reduseres fra 12.184,2 mill. til 12.074,0 mill. Reduksjonen utgjør 110,2 mill.

Det er viktig å merke seg at KS forventer en høyere skattesvikt enn det statsbudsjettet har lagt til grunn. Årsaken er ifølge KS at statsbudsjettet baserer seg på skattetall per august, mens KS baserer seg på skattetall per september. September viser en langt lavere skatteinngang sammenlignet med fjoråret. KS sin prognose tilsier skattesvikt på rundt 300 mill. Byrådet foreslår likevel å legge statsbudsjettets anslag til grunn. Dette må sees i sammenheng med signaler fra Kommunal- og distriktsdepartementet om økt bevilgning til kommunene i forbindelse med nysalderingen av inneværende års statsbudsjett i november/desember.

Andre generelle statstilskudd

Statlig rentekompensasjon

Det forventes kr 0,3 mill. i økt statlig rentekompensasjon sammenlignet med revidert budsjett. Årsaken er at anslaget for kompensasjonsrenten er marginalt høyere enn lagt til grunn i vedtatt budsjett.

Finansposter

Tabellen summerer opp avvikene innenfor finanspostene.

Beløp i mill.	Regnskap i fjor	Vedtatt budsjett	Justert budsjett	Forslag til budsjettjustering	Nytt budsjett
Renteinntekter inkl. gevinst finansielle instrumenter	-564,6	-657,8	-636,9	20,2	-616,7
Renteutgifter inkl. tap finansielle instrumenter	863,4	1 223,0	1 179,7	-20,0	1 159,7
Avdrag på lån	845,0	899,4	899,9	0,0	899,9
Utbytte fra selskaper	-721,0	-531,0	-547,9	1,4	-546,5
Sum finansposter	422,8	933,3	894,3	1,6	895,9

Renteinntekter inkl. gevinst finansielle instrumenter

Prognosen for årets renteinntekter ser ut til å bli netto 20,2 mill. lavere enn justert budsjett. Den største posten gjelder byggelånsrenter. Her forventes det en mindreinntekt på 24,4 mill. knyttet til henholdsvis korreksjoner vedrørende 2023-regnskapet og en generelt for høy prognose i revidert budsjett. Det resterende positive avviket skyldes i hovedsak økte inntekter knyttet til rentesikringsinstrumenter (rentebytteavtaler).

Renteutgifter inkl. tap finansielle instrumenter

Prognose for årets renteutgifter m.m. ser ut til å bli 20,0 mill. lavere enn revidert budsjett. For nærmere redegjørelse vises det til avsnittet "Øvrig finansrapportering i henhold til finansreglement og forskrift."

Avdrag på lån

Det foreslås ingen endringer i budsjettet for avdrag.

Utbytte fra selskaper

Det foreslås følgende endringer knyttet til utbytte:

Beløp i mill.	Justert budsjett	Forslag til budsjettjustering	Nytt budsjett
Eviny AS	-493,5	0,0	-493,5
BIR AS	-4,0	1,9	-2,1
Bergen Parkering AS	-2,0	0,0	-2,0
Bergen Kino AS	-2,0	-0,5	-2,5
Fløibanen AS	-6,4	0,0	-6,4
Bergen kommunes barnehageselskap A/S *)	-40,0	0,0	-40,0
Sum	-547,9	1,4	-546,5

*) *Avviklingsutbytte*

Det forventes et lavere utbytte fra BIR AS enn det som lå til grunn i justert budsjett. Hovedårsaken er at resultat for 2023 ble lavere enn forventet som følge av BIR AS sin eierposisjon i Eviny Termo AS. Lavere energipriser gav lavere resultat i Eviny Termo AS og følgelig redusert utbytte. I tillegg er BIR AS også påvirket av økt inflasjon og høyt rentenivå, som bidrar til lavere utbytte.

Sluttsaldering av tertialrapporten

Foreslåtte endringer på sentrale budsjettposter (tjenesteområde 23) summerer seg til 111,5 mill. kroner i reduserte inntekter. Som gjennomgått over, knytter denne økningen seg primært til nedjustert anslag på skatt.

På tjenesteområdene 1-21 foreslås det netto budsjettjusteringer på i alt 156,1 mill. kroner, Disponering av netto driftsresultat fordeler seg på avsetning til bundne driftsfond (5,2 mill. kroner) og bruk av disposisjonsfond (-272,8 mill. kroner). Det foreslås ingen endring i driftsfinansiering av investeringer. Totalt forventet bruk av disposisjonsfond i 2024 er derfor 969 mill.

Oppsummering	Beløp (mill. kroner)
Sum sentrale poster	111,5
Sum tjenesteområde 1-21	156,1
Konsekvens for driftsresultat (pluss = netto merutgift)	267,5
Disponering av driftsresultat	
Avsetning/bruk til disposisjonsfond (minus = bruk)	-272,8
Bruk av bundne fond	5,2
Sum disponering av driftsresultat	-267,5

Investeringer - sentrale poster og finansiering

Foreslåtte justeringer

I Tertialrapport 2 2024 foreslås det en **oppjustering av investeringsbudsjettet med 372 mill.** Endringen er en kombinasjon av nedjustering av avgiftsfinansierte investeringer (15 mill.) og en oppjustering av ikke-avgiftsfinansierte investeringer (386 mill.). Totalt sett øker vi det totale forventede investeringsnivået for 2024 fra 3,6 mrd. til 3,97 mrd. Tallene inkluderer tilskudd til andres investeringer, som utelukkende gjelder tilskudd til Bergen Kirkelige Fellesråd for kirke- og gravplassinvesteringer.

Tabellen under viser fordeling mellom hhv. avgiftsfinansierte og ikke-avgiftsfinansiert investeringer:

Beløp i mill.	Justert budsjett	Oppdatert prognose 2024	Forslag budsjettjustering
Avgiftsfinansierte investeringer	651,0	636,4	-14,5
Ikke-avgiftsfinansierte investeringer	2 944,9	3 331,1	386,3
Totalsum	3 595,9	3 967,6	371,8

Årsaken til den store endringen for ikke-avgiftsfinansierte investeringer er at det nå forventes at vi skal klare å investere for mer inneværende år enn vi la til grunn i revidert budsjett. Tidligere år har det i 2. tertial blitt foreslått å skyve store beløp fremover i tid på grunn av oppdaterte fremdriftsplaner, men i år er tendensen noe annerledes og det er et betydelig lavere beløp som foreslås skjøvet til neste år (ca. 250 mill.). Det tyder på at det er **høy investeringsaktivitet i kommunen** og at vi vil klare å investere for mer inneværende år enn vi har gjort tidligere. En annen medvirkende årsak til den store oppjusteringen skyldes **kjøp av boliger til flyktninger**. Her har bystyret i [sak 42/23](#) gitt byrådet fullmakt til å kjøpe boliger, og det er først nå dette foreslås tatt inn i budsjettet med et oppdatert anslag. For denne investeringen alene økes prognosen fra 35 mill. til 275 mill.

Det foreslås at investeringsbudsjettet justeres i tråd med oppdatert prognose og de endringene det medfører.

Avgiftsfinansierte investeringer

For de avgiftsfinansierte investeringene (investeringer som finansieres med gebyrinntekter, i all hovedsak innenfor vann- og avløpsområdet), er det spilt inn følgende endringer:

Endringskode (beløp i mill.)	Forslag til endring
Forskyving påbegynte prosjekter	25,7
Forskyvning ikke påbegynte prosjekter	- 42,0
Kostnadsendring utover generell prisstigning	1,7
Prosjekt utgår/inntrekk av midler	- 0,1
Totalsum	- 14,6

Endringene beløper seg til totalt -15 mill. Blant endringene ligger det inne en rekke forslag om å enten forskyve eller flytte frem budsjettmidler på grunn av oppdaterte fremdriftsplaner. Netto utgjør forskyvingene til 2025 eller senere år 17 mill. Den største endringen gjelder Slettebakken avfallsdeponi hvor det foreslås å flytte 56 mill. frem til 2024 på grunn av raskere fremdrift enn estimert. I tillegg til de 56 mill. er det for dette prosjekt også lagt inn tilsvarende endring på 14 mill. fra den delen av budsjettet som ligg på ikke-avgiftsfinansiert område. Totalt 70 mill. Utover dette er det små endringer innenfor avgiftsfinansiert område.

De aller fleste investeringene innenfor selvkost-området ligger under tjenesteområde 18A og 18B, og inne på de enkelte tjenesteområde vil man i tabellen under avsnittet om investeringer kunne lese mer om endringene på hver enkelt investering.

Endringene som foreslås innarbeidet i Tertialrapport 2 finansieres ved å øke opp låneopptaket tilsvarende endringene.

Ikke-avgiftsfinansierte investeringer

I justert budsjett var investeringsnivået for ikke-avgiftsfinansierte på 2,9 mrd. Det foreslås nå å øke dette beløpet til ca. 3,3 mrd. Økningen på 386 mill. er todelt, hvorav 58 mill. er en nedjustering og utgjør summen av alle konkrete endringer som foreslås for de ulike investeringsprosjektene, som vist i tabellen under. Samtidig reduseres den sentrale korreksjonen/usikkerhetsavsetningen med 442 mill.

Formålet med den sentrale korreksjonen er å justere ned summen av det totale investeringsnivået til et realistisk nivå, da vi vet at noen prosjekt vil bli forsinket og at kostnadene for noen prosjekt vil bli lavere enn P85-kostnadsramme. Den sentrale korreksjonen utgjør differansen mellom summen av alle investeringer som ligger inne i investeringsbudsjettet og det nivået som blir vurdert som realistisk å klare å investere for. Vanlig praksis er å justere ned den sentrale korreksjonen etter hvert som forsinkelser blir konkretisert på enkeltprosjekter. Nå i fm. Tertialrapport 2 viser det seg imidlertid at summen av forsinkelser på enkeltprosjekter er lav sammenlignet med tidligere år. Dette tilsier at det er høy investeringsaktivitet i kommunen, og at det gjeldende nivået på den sentrale korreksjonen er for høyt.

Ved starten av året var sentral korreksjon på 1 050 mill., og i Revidert budsjett 2024 ble den justert ned til 759 mill. Nå foreslås det, basert på oppdaterte prognoser og foreløpige regnskapstall, å justere ned den sentrale korreksjonen til 317 mill. Dette betyr at en fortsatt forventer at det vil oppstå forsinkelser

resten av året som gjør at summen av investeringer ved årsslutt er om lag 300 mill. lavere enn summen av investeringer som en ved 2. tertialrapport planlegger å gjennomføre i 2024.

Den høye investeringsaktiviteten skyldes at det er flere store prosjekt som er i en byggefase. Det gjelder blant annet Midtbygda sykehjem, Garnes ungdomsskole, Sentralbadet Scenekunsthushus og Alvøen idrettshall.

For de ordinære, ikke-avgiftsfinansierte investeringene foreslås følgende endringer:

Endringskode (beløp i mill.)	Forslag til endring
Diverse endringer	5,1
Forskyvning påbegynte prosjekter	- 163,9
Forskyvning ikke påbegynte prosjekter	- 81,2
Kostnadsendring grunnet prosjektendring.	6,1
Kostnadsendring utover generell pristigning	27,6
Nye ikke-planfestede investeringer	20,5
Nye planfestede investeringer	241,3
Prosjekt utgår/inntrekk av midler	- 111,1
Totalsum	- 55,7

Blant endringene utgjør forskyvinger til senere år i tråd med oppdaterte fremdriftsanslag 247 mill. Det foreslås også kostnadsøkninger for 34 mill. Årsaken til kostnadsøkningene er i hovedsak uforutsette kostnader. Den største økningen er på 6,2 mill., og gjelder Melkeplassen barnehage. I tillegg foreslås det å trekke inn over 110 mill. i ubrukte midler. Dette er først og fremst avsluttede prosjekt som har endt opp med et mindreforbruk.

Som det fremgår av tabellen under så foreslås det nye investeringer for til sammen 261,8 mill. Det gjelder følgende prosjekter:

Tjenesteområde	Investering	Sum 2024 (beløp i mill.)
01B Skole	Eventyrskogen skole - rassikring	10,0
05B Behandling og rehabilitering	KJøp av boliger til flyktninger	240,0
08 Samferdsel	Strategisk eiendomsskjøp	10,0
03A Tjenester til eldre	Ekstern utlysning nytt sykehjem	0,5
08 Samferdsel	Handlingsplan for sykkel på kommunalt vegnett	1,3
Sum		261,8

Det vises til nærmere omtale av de nye investeringene på de aktuelle tjenesteområdene.

Finansiering

I tillegg til alle endringer på kostnadssiden av investeringene, foreslås det også noen endringer som påvirker finansieringen. Det gjelder blant annet en reduksjon i "tilskudd fra andre" på 50 mill., og redusert bruk av bundne fond på 83 mill. På grunn av økt investeringsprognose så økes også forventet MVA-kompensasjon med 15 mill.

Alle endringene samlet sett gir behov for økt låneopptak. Det foreslås en nedjustering av lån til avgiftsfinansierte investeringer på 14,6 mill., mens det foreslås en oppjustering av lån knyttet til ikke-avgiftsfinansierte investeringer med 546 mill. Økningen har en marginal rente- og avdragseffekt for innværende år, men vil medføre økte kapitalkostnader i årene fremover. Dette er hensyntatt i byrådets Innstilling 1 til HØP 2025-2028.

Innenfor "Utlån av egne midler" foreslås det en økning på 39,1 mill., og som gjelder realisering av et felles bossettanlegg på Mindemyren. Kommunens andel av forskutteringsbeløpet overføres til BIR med 50 % i 2024 og 50 % i 2025. Dette ble vedtatt i Bystyret i [sak 333/34](#), og det er endringen som gjelder 2024 som nå foreslås innarbeidet. Utlånet finansieres ved bruk av ubundet investeringsfond.

Fremleggelse sammen med innstilling 1 HØP 2025-2028

I år blir Tertialrapport 2 fremlagt samtidig som Innstilling 1 HØP 25-28, og totalprognosene til investeringene er i denne rapporten justert slik at de samsvarer med det som blir foreslått som totalbudsjett i HØP25-28. Det betyr for eksempel at dersom et prosjekt er foreslått tatt ut av HØP25-28 så reflekteres dette i oppdatert totalprognose i Tertialrapport 2. Endringen skal også være omtalt i selve statusbeskrivelsen til investeringen. Men det er viktig å påpeke at man i behandlingen av tertialrapporten kun vedtar de endringer som gjelder for 2024, og selv om en totalprognose er korrigert på grunn av fremtidige endringer, så er det noe som endelig vedtas i HØP2025-2028. Dersom det blir gjort noen endringer i HØP25-28 frem mot endelig budsjettvedtak, vil totalprognosene bli justert ved neste anledning, det vil si i årsmeldingen.

Øvrige deler av investeringsbudsjettet

Startlån til videre utlån (Husbankmidler)

Basert på oppdaterte prognoser for mottatte ordinære og ekstraordinære avdrag knyttet til utlånsvirksomheten, foreslås det å oppjustere denne inntekstposten med kr 16 mill. Da disse avdragene skal gå til direkte nedbetaling av kommunens innlånsportefølje for Startlån i Husbanken, oppjusteres avdrag til lånefondet tilsvarende.

Ubrukte lånemidler for startlånsmidler fra Husbanken pr. 31.12.2023 var kr 265,72 mill. Dette er midler som er lånt opp fra Husbanken, men ennå ikke kommet til bruk i utlånsvirksomheten. Det foreslås å oppjustere budsjettpostene for bruk av lån til videreutlån, samt videreutlån husbankmidler, med tilsvarende beløp.

Utlån av egne midler

Basert på oppdaterte nedbetalingsplaner for utlån av egne midler, er det behov for å oppjustere budsjettposten for mottatte avdrag med ca. kr 0,4 mill. Da disse utlånene er finansiert gjennom bruk av ubundne investeringsfond, er det behov for å oppjustere avsetning til ubundne investeringsfond tilsvarende.

Utlån og forskutteringer - Utlån til private pleie- og omsorgstjenester - finansiert med lån

1) Bystyret vedtok i hhv. sak 136/18 og 128/21 å låne ut kr 266,827 mill. til Stiftelsen Metodisthjemmet i Bergen. Lånet skal brukes til finansiering av investeringer i samsvar med inngåtte utbyggingsavtaler. Lånet er utbetalt som byggelån og ubrukt ramme pr. 31.12.23 må derfor overføres til nytt budsjettår. Det forventes for øvrig at sluttregnskapet legges frem for behandling i byrådet i løpet av året.

Institusjon	Ramme utlån	Utbetalt pr. 31.12.23	Rest ramme pr. 01.01.24
Stiftelsen Metodisthjemmet i Bergen	266 827 000	165 697 500	101 129 500

Som det fremkommer av tabellen, er det behov for å overføre kr 101.129.500 i budsjettmidler fra 2023 budsjettet til 2024 budsjettet. Budsjettposten er utlån i investeringsbudsjettet og finansieringen er lån fra lånefondet.

2) Basert på oppdaterte nedbetalingsplaner for utlån til private pleie- og omsorgstjenester, er det behov for å oppjustere budsjettposten for mottatte avdrag med ca. kr 2,9 mill. Da disse utlånene er lånefinansiert gjennom lånefondet, oppjusteres avdrag til lånefondet tilsvarende.

Ferdigstilte/sluttmeldte investeringsprosjekter

Tabellen viser oversikt over investeringsprosjekter som er ferdigstilt og tatt i bruk i perioden august 2023 til august 2024:

Tj.om r.	Investering	Prosjekt	Ferdigstilt måned/ år	Status sluttmelding	Saksnr./ referanse
01A	Inventar byggeprosjekter - barnehage	Paradis barnehage inventar	2023	Ikke påbegynt	
01A	Inventar byggeprosjekter - barnehage	Aurdalslia barnehage - Inventar	2023	Ikke påbegynt	
01A	Inventar byggeprosjekter - barnehage	Ådnanipa barnehage	2023	Ikke påbegynt	
01A	Inventar byggeprosjekter - barnehage	Gimle barnehage - Inventar	2023	Ikke påbegynt	
01A	Inventar byggeprosjekter - barnehage	Paradis barnehage - Solskjerming	2023	Ikke påbegynt	

01A	Inventar byggeprosjekter - barnehage	Skranevegen barnehage - inventar	2023	Ikke påbegynt	
01A	Inventar byggeprosjekter - barnehage	Råtun barnehage - inventar	2023	Ikke påbegynt	
01A	Inventar byggeprosjekter - barnehage	Eldsbakkane barnehage - inventar	2023	Ikke påbegynt	
01A	Inventar byggeprosjekter - barnehage	Ulsmåg barnehage - inventar	2023	Ikke påbegynt	
01A	Inventar byggeprosjekter - barnehage	Kniksens plass barnehage - inventar 2023	2023	Ikke påbegynt	
01A	Inventar byggeprosjekter - barnehage	Lyshovden barnehage - Inventar 2023	2023	Ikke påbegynt	
01A	Inventar byggeprosjekter - barnehage	Sælen oppvekststun barnehage - Inventar 2023	2024	Ikke påbegynt	
01A	Inventar byggeprosjekter - barnehage	Ervik barnehage - inventar 2023	2024	Ikke påbegynt	
01A	Inventar byggeprosjekter - barnehage	Hop Oppvekststun - barnehage 2023	2023	Ikke påbegynt	
01A	Inventar byggeprosjekter - barnehage	Liakroken barnehage - inventar 2023	2024	Ikke påbegynt	
01A	Inventar byggeprosjekter - barnehage	Kirkebukten barnehage - inventar 2023	2023	Ikke påbegynt	
01A	Inventar byggeprosjekter - barnehage	Haugatun barnehage - inventar 2023	2024	Ikke påbegynt	
01A	Inventar byggeprosjekter - barnehage	Grøntulien barnehage - inventar 2023	2024	Ikke påbegynt	

01A	Inventar byggeprosjekter - barnehage	Sollien barnehage - inventar 2023	2024	Ikke påbegynt	
01A	Inventar byggeprosjekter - barnehage	Mulesvingen barnehage - Inventar 2024	202408	Ikke påbegynt	
01A	Inventar byggeprosjekter - barnehage	Fjellsiden barnehage - inventar 2024	202408	Ikke påbegynt	
01A	Inventar byggeprosjekter - barnehage	Råtun barnehage - inventar 2024	202408	Ikke påbegynt	
01A	Inventar byggeprosjekter - barnehage	Ådnanipa barnehage - inventar 2024	202408	Ikke påbegynt	
01A	Inventar byggeprosjekter - barnehage	Sandviken barnehage - inventar 2024	202408	Ikke påbegynt	
01A	Inventar byggeprosjekter - barnehage	Morvikbotn barnehage - inventar 2024	202408	Ikke påbegynt	
01A	Inventar byggeprosjekter - barnehage	Paradis barnehage - inventar 2024	202408	Ikke påbegynt	
01B	Inventar, byggeprosjekter - skole	Paradis skole - inventar	2023	Ikke påbegynt	
01B	Inventar, byggeprosjekter - skole	Ortun skole - inventar	2023	Ikke påbegynt	
01B	Inventar, byggeprosjekter - skole	Mathopen skole - inventar	2023	Ikke påbegynt	
01B	Inventar, byggeprosjekter - skole	Søråshøgda skole - inventar	2023	Ikke påbegynt	
01B	Inventar, byggeprosjekter - skole	Nygårdslie skole - inventar	2023	Ikke påbegynt	
01B	Inventar, byggeprosjekter - skole	Liland skole - inventar	2023	Ikke påbegynt	
01B	Inventar, byggeprosjekter - skole	Gimle skole - Inventar	2023	Ikke påbegynt	

01B	Fridalen skole, ombygging	Fridalen skole ombygging - inventar	202402	Ikke ferdigstilt	
01B	Inventar, byggeprosjekter - skole	Holen skole - Inventar	2023	Ikke påbegynt	
01B	Inventar, byggeprosjekter - skole	Smørås skole - inventar	2023	Ikke påbegynt	
01B	Inventar, byggeprosjekter - skole	Aurdalslia skole - inventar	2023	Ikke påbegynt	
01B	Inventar, byggeprosjekter - skole	Hellen skole - inventar	2023	Ikke påbegynt	
01B	Inventar, byggeprosjekter - skole	Alvøen skole - inventar	2023	Ikke påbegynt	
01B	Inventar, byggeprosjekter - skole	Fridalen skole - inventar	2023	Ikke påbegynt	
01B	Inventar, byggeprosjekter - skole	Ytre Arna skule - inventar	2023	Ikke påbegynt	
01B	Inventar, byggeprosjekter - skole	Ortun skole - inventar 2023	2023	Ikke påbegynt	
01B	Inventar, byggeprosjekter - skole	Krohnengen skole - inventar 2023	2023	Ikke påbegynt	
01B	Inventar, byggeprosjekter - skole	Tertnes skole - inventar 2023	2023	Ikke påbegynt	
01B	Inventar, byggeprosjekter - skole	Skranevatnet skole - inventar 2023	2023	Ikke påbegynt	
01B	Inventar, byggeprosjekter - skole	Mathopen skole - inventar 2023	2023	Ikke påbegynt	
01B	Inventar, byggeprosjekter - skole	Nattland oppveksttun inventar 2023	2023	Ikke påbegynt	
01B	Inventar, byggeprosjekter - skole	Ortun skole - innkjøp AV-utstyr 2023	202404	Ikke påbegynt	
01B	Inventar, byggeprosjekter - skole	Kringlebotn skole - inventar 2024	2024	Ikke påbegynt	
01B	Inventar, byggeprosjekter - skole	Sælen oppveksttun - inventar 2024	202408	Ikke påbegynt	
01B	Inventar, byggeprosjekter - skole	Rothaugen skole - inventar 2024	2024	Ikke påbegynt	

01B	Inventar, byggeprosjekter - skole	Aurdalslia skole - inventar 2024	202408	Ikke påbegynt	
01B	Inventar, byggeprosjekter - skole	Olsvik skole - inventar 2024	202408	Ikke påbegynt	
01B	Inventar, byggeprosjekter - skole	Fjellsdalen skole - inventar 2024	202408	Ikke påbegynt	
01B	Fridalen skole, ombygging	Fridalen skole ombygging - inventar	202406	Påbegynt	
16	Bergen Rådhus - Inventar og utstyr	Bergen rådhus - Oppgradering teatersal	august 2024	Ikke påbegynt	
01A	Handlingsplan 1 -2 Barnehage	Barnehage - Myndighetskrav - Forprosjektering	desember 2024	Ikke påbegynt	
01A	Rehabilitering av Flaktveit barnehage - prosjektutvilgning	Flaktveit barnehage - utvidelse	desember 2023	Ikke påbegynt	
01A	Bønnes Barnehage - Nye Garderober	Bønnes Barnehage - Nye garderober og ventilasjonsanlegg	oktober 2023	Ikke påbegynt	
01A	Liakroken Barnehage - Oppgradering garderober	Liakroken Barnehage - Oppgradering grov og fingarderobe	oktober 2023	Ikke påbegynt	
01A	Mindre bygginvesteringer - sekkepost	Ole irgensvei 27 - Riving	februar 2024	Ikke påbegynt	
01A	Mindre bygginvesteringer - sekkepost	Solveieien 5 - riving	januar 2024	Ikke påbegynt	
01A	Mindre bygginvesteringer - sekkepost	Hordagaten Barnepark - Riving	januar 2024	Ikke påbegynt	
01A	Mindre bygginvesteringer - sekkepost	Skjoldtun barnepark - rivning	oktober 2023	Ferdig	2017/11245 -27
01A	Mindre bygginvesteringer - sekkepost	Flagghaugen barnepark - rivning	desember 2023	Ferdig	2017/11245 -27

01A	Mindre bygginvesteringer - sekkepost	Sandalsbotn barnehage - nytt brannvarslingsanlegg og ventilasjonsaggregat	oktober 2023	Ferdig	2017/11245-27
01A	Mindre bygginvesteringer - sekkepost	Odinsvei Barnepark - Rivning	januar 2024	Ikke påbegynt	
01A	Mindre bygginvesteringer - sekkepost	Rolland barnehage - oppgradering tilbygg	februar 2024	Ikke påbegynt	
01A	Mindre bygginvesteringer - sekkepost	Sædalen Barnehage - Nytt ventilasjonsanlegg	desember 2023	Ikke påbegynt	
01A	Mindre bygginvesteringer - sekkepost	Fjellsiden barnehage - Bytte av tak	oktober 2023	Ikke påbegynt	
01A	Oppgradering uteareal barnehage	Gimle oppveksttun barnehage - Oppgradering av uteområde	april 2024	Ikke påbegynt	
01A	Tiltak for funksjonshemmede	Sædalen barnehage - Relokalisering av Nattland oppveksttun Barnehage	oktober 2023	Ikke påbegynt	
01A	Oppgradering uteareal barnehage	Minde barnehage - Oppgradering av uteområdet	juli 2024	Ikke påbegynt	
01A	ENØK prosjekter	Nykirken Barnehage - oppgradering av belysning til LED	februar 2024	Ikke påbegynt	
03A	Mindre bygginvesteringer - sekkepost	Kolstihagen sykehjem - oppgradering av heiser	desember 2023	Ikke påbegynt	
03A	Mindre bygginvesteringer - sekkepost	Sandviken helse og sosialsenter - utskiftning av personheis	april 2024	Ikke påbegynt	
03A	Mindre bygginvesteringer - sekkepost	Frieda Fasners – utskiftning av personheis	desember 2023	Ferdig	2017/11245-28

03A	Mindre bygginvesteringer - sekkepost	Arna Helseheim - Ombygging av tak	september 2023	Ikke påbegynt	
16	Sikringstiltak av kommunale arbeidsplasser	Familiens hus - Oasen - Areal og sikkerhetsoppgraderinger	april 2024	Ikke påbegynt	
16	Sikringstiltak av kommunale arbeidsplasser	Familiens hus - Åsane/Arna - Areal og sikkerhetsoppgraderinger	april 2024	Ikke påbegynt	
03A	Mindre bygginvesteringer - sekkepost	Arna Helseheim - Montering av nytt avdelingskjøkken	juli 2024	Ikke påbegynt	
13	Hakelandshallen - Oppgradering m.m.	Haukelandshallen - utskifting av ventilasjonsanleggene	juli 2024	Ikke påbegynt	
13	Mindre bygginvesteringer - sekkepost	Leikvang garderobehus - oppgradering av branntekniske installasjoner	desember 2023	påbegynt	
13	Mindre bygginvesteringer - sekkepost	ADO Arena - Utskifting av kloranlegg	mai 2024	Ikke påbegynt	
13	Mindre bygginvesteringer - sekkepost	Mathopen idrettshall - utskifting av ventilasjonsanlegg - Etablere ny rømningsvei	juli 2024	Ikke påbegynt	
13	Mindre bygginvesteringer - sekkepost	Åsanehallen - Utskifting av tak	april 2024	påbegynt	
12	Mindre bygginvesteringer - sekkepost	Meyermarken bydelshus - ny belysning og akustikktiltak	august 2024	Ikke påbegynt	
01B	Mindre bygginvesteringer - sekkepost	Gimle skole - Oppgradering av innvendige dører m.m.	desember 2023	Ikke påbegynt	
01B	Mindre bygginvesteringer - sekkepost	Gimle skole - utskifting av heis	desember 2023	Ikke påbegynt	

01B	Mindre bygginvesteringer - sekkepost	Møhlenpris skole – kapasitetsutfordringer - ombygging til klasserom	desember 2024	Ikke påbegynt	
01B	Innvendig oppgradering skoler	Fridalen Barnehage - omb. Skoleformål - prosjektering	desember 2023	Ikke påbegynt	
01B	Mindre bygginvesteringer - sekkepost	Fridalen skole - separering av spill- og overvann, fordrøyningsmagasin	april 2024	Ikke påbegynt	
01B	Mindre bygginvesteringer - sekkepost	Kirkevoll skole - utskifting av heis	desember 2023	Ikke påbegynt	
01B	Tiltak for funksjonshemmede	Haukeland skole - HC tilrettelegging	desember 2023	Ikke påbegynt	
01B	Mindre bygginvesteringer - sekkepost	Liland skole - utskifting av yttertak og vinduer	desember 2023	Ikke påbegynt	
01B	Innvendig oppgradering skoler	Statsminister Michelsens vei 53 (Fana gymnas) - Oppussing av arealer	desember 2023	Ikke påbegynt	
01B	Strømgaten 1 - Midlertidig ungdomsskole	Strømgaten 1 - Midlertidig ungdomsskole	desember 2023	Ikke påbegynt	
01B	ENØK-prosjekter	Skjold skole - Utvendig solavskjerming	mars 2024	Ikke påbegynt	
01B	ENØK-prosjekter	Rå skole - Utvendig solavskjerming	mars 2024	Ikke påbegynt	
01B	Mindre bygginvesteringer - sekkepost	Løvås oppvekststun skole - Oppgradering av toalett kjerner	desember 2023	Ikke påbegynt	
01B	ENØK-prosjekter	Rådalslien skole - Utskifting til LED belysning i korridor	desember 2023	Ikke påbegynt	
01B	Tiltak for funksjonshemmede	Ytrebygda skole - HC-tilpasninger undervisningsbygg	mars 2024	Ikke påbegynt	
01B	Tiltak for funksjonshemmede	Kringlebotn skole - Tilpasning til Elev	april 2024	Ikke påbegynt	

01B	Innvendig oppgradering skoler	Olsvik skole - Flytting av SFO	mars 2024	Ikke påbegynt	
01B	Innvendig oppgradering skoler	Åstveit skole tilpasninger i paviljong	desember 2023	Ikke påbegynt	
01B	Tiltak for funksjonshemmede	Bønes skole - HC tiltak	desember 2023	Ikke påbegynt	
01B	Mindre bygginvesteringer - sekkepost	Minde skole - Nytt gulv i gymsal	november 2023	Ikke påbegynt	
01B	ENØK-prosjekter	Alvøen skole - utskift av eldre belysning i gym bygg	mars 2024	Ikke påbegynt	
01B	Tiltak for funksjonshemmede	Hop Oppvekstst. avd. skole - Tilpasninger forsterket avd.	desember 2023	Ikke påbegynt	
01B	Innvendig oppgradering skoler	Nattland oppveksttun - omb. Forsterket avd.	april 2024	Ikke påbegynt	
01B	Tiltak for funksjonshemmede	Ulsmåg skole - Tilpasning for hørselshemmede elever	april 2024	Ikke påbegynt	
14	Havneeiendommer - Samlepost	Tollbodkai skur 18c - tilknytning offentlig kloakk	desember 2023	Ikke påbegynt	
14	Mindre bygginvesteringer - sekkepost	Mathallen - Omtekking tak	desember 2023	Ikke påbegynt	
17	Tilfluktsrom - oppgradering mv.	Nordnes Tilfluktsrom - oppgradering	februar 2024	Ikke påbegynt	
17	Tilfluktsrom - oppgradering mv.	Dokkeskjæret tilfluktsrom - utskifting av belysning til LED	februar 2024	Ikke påbegynt	
17	Tilfluktsrom - oppgradering mv.	Rothaugen tilfluktsrom - oppgradering av belysning til Led lys	januar 2024	Ikke påbegynt	
8	Ladepunkter i boligsoneanlegg	Skansedammen boligparkering - Installere ladestasjoner og øke ladekapasitet	juni 2024	Ikke påbegynt	

14	Havneeiendommer - Samlepost	Tollbodkaien Nord - Nye pullerter 100 tonn	juli 2024	Ikke påbegynt	
14	Havneeiendommer - Samlepost	Tollboden Nord 150 tonns pullert	januar 2024	Ikke påbegynt	
10C	Nygårdsparken Nedre del	Gartnerboligen - Oppgradering toaletter	juli 2024	Ikke påbegynt	
16	Bergen rådhus - inventar og utstyr	Bergen Rådhus - AV-utstyr	01.02.2024	Ikke påbegynt	
16	Bergen rådhus - inventar og utstyr	Bergen rådhus – PC-skjermer og docking	01.02.2024	Ikke påbegynt	
16	Bergen rådhus - inventar og utstyr	Bergen rådhus – Solskjerming	01.02.2023	Ikke påbegynt	
16	Bergen rådhus - inventar og utstyr	Bergen rådhus - Flyttetjenester	01.07.2022	Ikke påbegynt	
16	Bergen rådhus - inventar og utstyr	Bergen rådhus – diverse utstyr (kjøkken, kantine, renhold, trening, mv.)	01.12.2023	Ikke påbegynt	
16	Bergen rådhus - inventar og utstyr	Bergen Rådhus - møbler	01.04.2024	Ikke påbegynt	
16	Bergen rådhus - inventar og utstyr	Bergen Rådhus - utstyr til møteromsbooking	01.11.2022	Ikke påbegynt	
14	Mindre bygginvesteringer	Skur 14 – bygningsmessige påkostninger	01.04.2024	Ikke påbegynt	
04C	Bergen inkluderingscenter	Bergen inkluderingscenter	okt.23	Ikke påbegynt	
01B	Eidsvåg skole - rehabilitering, nybygg og idrettshall	Eidsvåg skole - rehabilitering, nybygg og idrettshall	mar.24	Ikke påbegynt	
07	Fana Brannstasjon - nybygg	Fana Brannstasjon - nybygg	okt.24	Ikke påbegynt	
10C	Ny strømforsyning Festplassen	Ny strømforsyning Festplassen	28.02.2024	Ikke påbegynt	
10C	Haukåsvassdraget - overvannsløsning Bergen travpark	Haukåsvassdraget - overvannsløsning Bergen travpark	02.11.2023	Ikke påbegynt	
10C	Kirkebukten sjøfrontpark	Kirkebukten sjøfrontpark	31.12.2023	Ikke påbegynt	

10C	Turveinett/ friluftstiltak inkl. Byfjellene	Riplegården aktivitetsplass	01.06.2024	Ikke påbegynt	
10C	Permanent toalett i Nordnesparken - utredning	Permanent toalett i Nordnesparken - utredning	31.12.2023	Ikke påbegynt	
8	Infrastruktur i utbyggingsområder	Infrastrukturplan Laksevåg	30.06.2024	Ikke påbegynt	
10D	Store Lungegårdsvann	Store Lungegårdsvann - prosjektering og gjennomføring	30.06.2024	Ikke påbegynt	
8	Handlingsplan for sykkel på kommunalt vegnett - Kommunal andel	Åsamyrane (Nord)	juni 2024	Ikke påbegynt	
8	Handlingsplan for sykkel på kommunalt vegnett	Dekkeoppgradering og merking sykkel 2020-2023		Ikke påbegynt	
8	Trafikksikring	Skeievegen, gang og sykkelveg		Ikke påbegynt	
8	Trafikksikring	Sælenveien holdeplasser /fortau		Ikke påbegynt	
8	Trafikksikring	Skansemyrsveien fortau		Ikke påbegynt	
8	Trafikksikring	Lonaleitet, fortau		Ikke påbegynt	
8	Trafikksikring	TS tiltak Olsvikåsen	januar 2024	Ikke påbegynt	
8	Trafikksikring	TS-tiltak Kolstien		Ikke påbegynt	
8	Handlingsplan for sykkel på kommunalt vegnett	Sykkeltiltak - Åsane og Årstad		Ikke påbegynt	
8	Trafikksikring	TS tiltak Fanhammeren fortau		Ikke påbegynt	
8	Trafikksikring	Liakroken TS (Flaktveit)		Ikke påbegynt	
8	Trafikksikring	TS Prosjektet Hordvikneset	januar 2024	Ikke påbegynt	

07	Nytt øvelsesfelt på Flesland	Evalueringbygg med innhold	oktober 2024	Ikke påbegynt	
07	Nytt oppdragshåndteringssystem 110- sentralene	Oppdragshåndteringssystem 110 sentralene	desember 2024	Ikke påbegynt	
07	Bilpark brann	3 travaljebiler	august 2024	Ferdig	2023/22621 - 2024/14410 2
18 A	Munkebotn ny vannledning	Munkebotn ny vannledning	01.05.2023	Godkjent	
13	NÆRMILJØANLEGG NYINVEST.	Fridalen skole kunstgress	høst 2023	Ikke påbegynt	
13	Nesttun idrettspark	Nesttun Idrettspark	høst 2023	Ikke påbegynt	
13	Kunstgressprogram	Paradis kunstgressbaner -rehab	2024	Under utarbeidelse	2022/23264 -86
13	Kunstgressprogram	Tellevik Kunstgressbane - rehab. 2022	2024	Under utarbeidelse	2022/23221 -92
13	Kunstgressprogram	Gravdal kunstgress rehabilitering	2023	Ferdig	2022/46221 -78
13	Kunstgressprogram	Åstveit 1 kunstgress rehabilitering	2024	Ikke påbegynt	
13	Ski- og joggeløyper	Utbedring løypetrase Frotveit	2023	Ikke påbegynt	
13	Ski- og joggeløyper	Utbedring av løypetrase Fløyen	2023	Ikke påbegynt	
13	Oppgradering av utendørsanlegg	Hordvik skole kunstgress	2023	Ikke påbegynt	
13	Investeringer driftsmateriell	Traktor Slåtthaug kunstisbane	2023	Ferdig	2022/16686 5-46
13	Investeringer driftsmateriell	Prepareringsmaskin Gullbotn Skiløyper	2023	Ferdig	2023/03603 -30
13	Investeringer driftsmateriell	Innkjøp robotvasker	2023	Ferdig	2023/03628 -2

13	Investeringer driftsmateriell	Lydanlegg Fyllingsdalen idrettshall	jan.24	Ferdig	2023/03651 -30
13		Varden idrettspark "stripebanen" - rehab flomlys	vår 2024	Under utarbeidelse	2023/57478 -66
13	Reetablering av kunstgressbaner på Liland, Nesttun og Nymark	Reetablering av Nymark 3 kunstgressbane	2024	Under utarbeidelse	2023/69922 -42
13	Reetablering av kunstgressbaner på Liland, Nesttun og Nymark	Reetablering av Liland 2 kunstgressbane	2024	Under utarbeidelse	2023/69907 -48

Omstilling, effektivisering og innsparinger

Innledning

Arbeidet med å sikre en mest mulig effektiv bruk av fellesskapets midler er viktig uavhengig av hvilken økonomisk situasjon en kommune befinner seg i. Også i Bergen gjennomføres det årlig effektiviseringer og innsparende grep. Både fra administrasjonen sin side og ute i tjenestene jobbes det kontinuerlig med små og store tiltak for å holde kostnadene på et lavest mulig nivå, samtidig som lovpålagte og politisk vedtatte tjenester og tilbud skal sikres.

I lys av den svært krevende økonomiske situasjonen vi nå står i, har imidlertid arbeidet med effektivisering og innsparing blitt trappet ytterligere opp. Som det ble vist i Revidert budsjett 2024, er vi kommet til et punkt hvor det ikke lenger vil være tilstrekkelig å effektivisere og kutte i administrative funksjoner, redusere utgiftene til konsulentbruk, reiser, kurs og samlinger eller lignende mindre tiltak, som delvis også har vært gjennomført de siste årene. Det er også nødvendig å endre, redusere eller avvikle tjenestetilbud på flere områder, og organisasjonen må gjennom en stor omstilling. Ressursbruken må reduseres, tjenesteutmålingen må begrenses og tilskuddsordninger må skaleres ned.

I fm. Revidert budsjett 2024 ble det vedtatt budsjettøkninger på tjenesteområdene på om lag 600 mill. Nå i Tertialrapport 2 foreslås budsjettjusteringer på tjenesteområdene for til sammen 156 mill. Til sammenligning er det prognostiserte merforbruket om lag 441 mill. (utover budsjettøkningene som ble vedtatt i Revidert budsjett). Medregnet en anslått reduksjon i årets skatteinntekter, foreslår byrådet netto budsjettjusteringer for om lag 270 mill. i Tertialrapport 2. Dette bringer oss til et anslått negativt driftsresultat i 2024 på 643 mill., tilsvarende -2,3%.

Helt siden byrådet tiltrådte høsten 2023 og de økonomiske utfordringene ble tydelige, har det vært arbeidet med både kortsiktige og langsiktige tiltak for å sikre en sunn kommuneøkonomi. Noen av disse ble konkretisert i budsjettet som ble vedtatt i desember. Ytterligere tiltak ble vedtatt ifm. Revidert budsjett. Det vises til byrådets Innstilling 1 til HØP 2025-2028, hvor det foreslås ytterligere innsparingstiltak, men også igangsettelse av en rekke endringsprosesser med sikte på å få kontroll på utgiftsveksten og sikre en bærekraftig økonomi i årene fremover.

Oversikt over status for tidligere vedtatte effektiviseringstiltak og kutt

Tabellen under viser status for effektiviseringstiltakene og kuttene som ble vedtatt som del av Handlings- og økonomiplan 2024-2027 og i Revidert budsjett 2024 (1. tertialrapport 2024). Det understrekes imidlertid at byrådets pågående arbeid med effektivisering og innsparinger først vil kunne konkretiseres i tallfestede forslag til nedtrekk i fm. kommende handlings -og økonomiplaner. Omstilling og strukturendringer tar tid.

Tiltak og tjenesteområde (beløp i mill.)	Budsjett	Årsprognose	Avvik prognose
Effektivisering	-130,35	-114,56	-15,78
Bo lenger hjemme - Effekt av forebyggende tiltak og nye arbeidsmetoder - 03A	-13,00	-13,00	0,00
EBE - Ytterligere 10 % reduksjon i energiforbruk i kommunale bygg - 01A,01B,03A,07,12,13,16	-1,42	-1,42	0,00
Effektivisering i tjenestene (forenkle, fornye og forbedre) - 03C	-2,00	0,00	-2,00
Forventet effektivisering i tjenestene - 03D	-4,93	-4,93	0,00
Gevinst ved ny modul for prekontering av faktura - 16	-1,00	0,00	-1,00
Multidose - effekt av økt utbredelse - 03A	-10,00	-10,00	0,00
Oppgavegjennomgang i kommunen - alle ekskl. 03B,06,10B,11A, 15,18A,18B	-95,00	-84,78	-10,22
Reduksjon av varighet av hjelpetiltak - 02	-3,00	-0,43	-2,57
Reduserte utgifter til vikarer og overtid - 03A	-10,97	-10,97	0,00
Reversering av kutt i budsjetttrammen til sykehjem - 03A	10,97	10,97	0,00
Kutt	-43,57	-40,55	-3,02

Avslutte medlemskap i Initiativ for etisk handel - 16	-0,10	-0,05	-0,05
Avvikle Språkstien i Søre Skogvei - 01A	-0,30	-0,30	0,00
Avvikling av Trengereid oppveksttun skule - 01B	-5,40	-5,40	0,00
Beholde det byomfattende tiltaket Rusfri start på livet - 05A	-1,50	-1,50	0,00
Bergen Røde Kors – Flyktningguide - 04B	-0,50	-0,50	0,00
Brukerstyrt personlig assistent (BPA) - Gjennomgang av utmålingspraksis - 03B	-1,97	0,00	-1,97
Effektiviseringsnedtrekk - 01B	-5,00	-5,00	0,00
Kurs og konferanser - 02,03D,04A,04B,04C,09	-1,68	-1,68	0,00
Kutt Bergen byarkiv - 16	-0,07	-0,07	0,00
Kutt i ikke-iverksatte tilskuddsordninger 2024 - 10D	-5,25	-5,25	0,00
Kutt i kontorlaglig avdeling - 02	-0,43	-0,43	0,00
Kutt i midler til oppfølging av Grønn strategi i 2024 - 10D	-4,76	-4,76	0,00
Lyntogforum, avslutte deltagelse - 14	-0,13	-0,13	0,00
Markering av den internasjonale migrasjonsdagen - 04B	-0,07	-0,07	0,00
Omdisponering fra tilskuddsordninger for å finansiere ekstraordinære tilskudd - 12	-0,40	-0,40	0,00
Omdisponering fra tilskuddsordninger og driftsbudsjett idrett for å finansiere ekstraordinære tilskudd - 13	-0,90	-0,90	0,00
Omdisponering tilskuddslisten - 04A,04B	-0,80	-0,80	0,00
Omdisponeringer tjenesteområde 12 Kultur - 12	-0,50	-0,50	0,00

Reduksjon tilskudd Bergen kirkelige fellesråd - 06	-0,51	-0,51	0,00
Redusere bemanningen i Etat for bygg og eiendom - 16	-0,69	-0,69	0,00
Redusere planlagte helsevikarstillinger i Bemanningstjenester - 03A	-1,00	0,00	-1,00
Reversering av ekstra strømstøtte - 04B	-8,00	-8,00	0,00
Stenge offentlige toaletter i skur 8 og 11 på Bryggen - 10C	-1,00	-1,00	0,00
Stiftelsen Bymuseet i Bergen (988212024) - Brannhistorie - 12	-0,71	-0,71	0,00
Tilskudd Mental helse Bergen, Treffstedet loftet - 03D	-0,89	-0,89	0,00
Tilskudd til Kirkens bymisjon Helsesenter for papirløse migranter - 05B	-1,02	-1,02	0,00
Totalsum	-173,92	-155,11	-18,80

Oppgavegjennomgang

Bystyret har vedtatt at de administrative kostnadene i byrådsavdelingene skal reduseres, blant annet ved å holde administrative stillinger vakante ved varig eller midlertidig ledighet. Av et totalt innsparingskrav på 95 mill. ble 30. mill. fordelt ut i detaljeringen av vedtatt budsjett i februar, mens de ytterligere 65 mill. ble fordelt i august 2024. I revidert budsjett 2024 ble det innført generell ansettelsesstopp for administrative stillinger i hele organisasjonen.

Byrådsavdelingene melder om totalt 65 stillinger som står vakante pr. august. Stillingene er blitt vakante på ulike tidspunkt, så effekten inneværende år er lavere enn den ville vært med helårseffekt. For administrative stillinger skal det ikke tas inn vikar ved fravær, som isolert sett gir et mindreforbruk. I tillegg er det restriktivt bruk på kurs og samlinger, konsulentbruk, reiseaktivitet og andre utgifter som ikke er strengt nødvendig.

Byrådsavdelingene har håndtert innsparingskravet ulikt mht. fordeling og rapportering i sine tjenester. I sum rapporteres det om forventet effekt på 84,8 mill. som gir et negativt avvik på 10,2 mill. i 2024.

Avdeling (beløp i mill.)		Tjenesteområde	Budsjett	Prognose	Avvik prognose
1 - Byrådsleders avdeling	05A	Forebyggende helsearbeid	-0,1	-0,1	0,0
	16	Administrasjon og fellesfunksjoner	-2,4	-0,8	-1,6
	17	Beredskap og sivilforsvar	-0,8	-0,8	0,0
1 - Byrådsleders avdeling Totalt			-3,3	-1,7	-1,6
2- Byrådsavdeling for finans	01A	Barnehage	0,0	0,0	0,0
	03A	Tjenester til eldre	-0,1	0,0	-0,1
	05B	Behandling og rehabilitering	0,0	0,0	0,0
	11B	Arbeidsmarkedstiltak	0,0	0,0	0,0
	16	Administrasjon og fellesfunksjoner	-13,5	-5,0	-8,5
2- Byrådsavdeling for finans Totalt			-13,6	-5,0	-8,6
3 - Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	03A	Tjenester til eldre	-0,9	-0,9	0,0
	03C	Tjenester til utviklingshemmede	-0,1	-0,1	0,0
	05A	Forebyggende helsearbeid	-0,3	-0,3	0,0
	05B	Behandling og rehabilitering	-0,1	-0,1	0,0

	16	Administrasjon og fellesfunksjoner	-24,6	-24,6	0,0
	17	Beredskap og sivilforsvar	-0,1	-0,1	0,0
3 - Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg Totalt			-26,1	-26,1	0,0
4 - Byrådsavdeling for barnehage og skole	01A	Barnehage	-0,3	-0,3	0,0
	01B	Skole	-2,0	-2,0	0,0
	01C	Spesialpedagogiske tjenester	0,0	0,0	0,0
	13	Idrett	-0,1	-0,1	0,0
	16	Administrasjon og fellesfunksjoner	-22,0	-22,0	0,0
4 - Byrådsavdeling for barnehage og skole Totalt			-24,4	-24,4	0,0
5 - Byrådsavdeling for byutvikling	07	Brannvesen	-0,4	-0,4	0,0
	08	Samferdsel	-0,6	-0,6	0,0
	10A	Offentlige planer, byplanlegging og kulturminnevern	-0,4	-0,4	0,0
	10C	Naturforvaltning og parkdrift	-0,4	-0,4	0,0
	10D	Klima og miljø	-1,0	-1,0	0,0

	14	Næring	0,0	0,0	0,0
	16	Administrasjon og fellesfunksjoner	-5,0	-5,0	0,0
5 - Byrådsavdeling for byutvikling Totalt			-7,8	-7,8	0,0
6 - Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	02	Barnevern	-0,3	-0,3	0,0
	03D	Psykisk helse	-0,1	-0,1	0,0
	04A	Tjenester til rusavhengige og bostedsløse	-0,2	-0,2	0,0
	04B	Sosialhjelp og andre sosiale tjenester	-0,3	-0,3	0,0
	05A	Forebyggende helsearbeid	-0,1	-0,1	0,0
	05B	Behandling og rehabilitering	0,0	0,0	0,0
	09	Boligtiltak	-0,1	-0,1	0,0
	16	Administrasjon og fellesfunksjoner	-12,9	-12,9	0,0
6 - Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold Totalt			-14,1	-14,1	0,0
7 - Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett	04B	Sosialhjelp og andre sosiale tjenester	-0,1	-0,1	0,0

	04C	Introduksjons- og tolketjenester	0,0	0,0	0,0
	10C	Naturforvaltning og parkdrift	-0,2	-0,2	0,0
	11B	Arbeidsmarkedstiltak	0,0	0,0	0,0
	12	Kultur	-0,3	-0,3	0,0
	13	Idrett	-0,9	-0,9	0,0
	14	Næring	-0,3	-0,3	0,0
	16	Administrasjon og fellesfunksjoner	-3,9	-3,9	0,0
7 - Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett Totalt			-5,8	-5,8	0,0
Totalsum			-95,0	-84,8	-10,2

Forslag til innsparinger i Tertialrapport 2

Bystyret vedtar budsjettjusteringer ifm. behandlingen av Tertialrapport 2 i sitt novembermøte. Så sent på året er det begrenset hvilke ytterligere grep en kan gjennomføre for å ta ned utgiftene, utover det som allerede gjøres. Følgende innsparinger foreslås av byrådet i denne saken:

Tiltak og tjenesteområde	Kuttforslag i 2. tertialrapport
Kulturstipend / arbeidsstipend - Byrådssak 1246/24 - 12 Kultur	2,7
Dyrebeskyttelsen Norge Bergen og Hordaland (988712698) - 10C Naturforvaltning og parkdrift	0,5
Sum kuttforslag	3,2

Det vises for øvrig til byrådets Innstilling 1 til Handlings- og økonomiplan 2025-2028, hvor byrådets forslag til ytterligere innsparingstiltak fra 2025 og igangsetting av en rekke endringsprosesser fremgår.

Status merknader

Oversikten viser en liste over merknader vedtatt av bystyret i forbindelse med behandling av økonomiplan for 2024-2027 (Bystyresak 52/23) og revidert budsjett 2024 (Bystyresak 176/24) med status pr 2. tertial 2024.

Tj. omr.	Tjenesteområde	Avdeling	Merknad	Status pr 2. tertial
01B	Skole	Byrådsavdeling for finans	1.T 2024 Merknad 12. Kaland skole Bystyret ber byrådet om å undersøke kostnader knyttet til trafikksikrende tiltak ved Kaland skole, og komme tilbake til dette i Handlings- og Økonomiplan.	Byrådets oppfølging av merknaden er i prosess.
03A	Tjenester til eldre	Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	1.T 2024 Merknad 1. Ansattundersøkelser Trivsel for ansatte og lavere sykefravær skal være et sentralt mål for ledere. Kommunen må derfor jobbe med tiltak rundt ledelsen i tjeneste-enheter med høyt sykefravær. Bystyret ønsker å lære mer om sykehjem som arbeidsplasser og få ansattes syn på sykefraværet der. Bystyret ber byrådet snarest gjennomføre ansattundersøkelser på ett sykehjem med lavt sykefravær, og ett på et sykehjem med høyt sykefravær. Funnene skal så sammenliknes og brukes i nærversprosjektet.	Vi skal identifisere to sykehjem, et med høyt sykefravær og et med lavt sykefravær. Gjennom samtaler vil vi kartlegge hvordan disse to sykehjemmene jobber med sitt sykefravær. Vi vil også se på ulikheter i organisering og arbeidsmiljø ved disse to sykehjemmene. I arbeidet vil vi ha en sammensatt gruppe og involvere både tillitsvalgte og vernetjenesten.
03A	Tjenester til eldre	Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	VB2024 Merknad 7. Prosjekt for mat på sykehjem - Bystyret ber byrådet om å iverksette et prosjekt om hvordan man kan styrke ernæringsstilbudet på sykehjemmene i Bergen.	Byrådet vil satse på flere lokale produksjonskjøkken på eksisterende og nye sykehjem, og er i gang med å se på hvordan dette kan realiseres, samt vurdere behovet for utredning. Byrådet har også startet prosess for å se på ulike modeller for hvordan ernæringsoppfølgingen kan styrkes.

Tj. omr.	Tjenesteområde	Avdeling	Merknad	Status pr 2. tertial
04A	Tjenester til rusavhengige og bostedsløse	Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	1.T 2024 Merknad 5. Bydelene I Bergen er vold og rus i ungdomsmiljøer et økende problem. Politiet rapporterer om en økning i 2023 på hele 40% blant politisaker der mistenkte var under 18 år. Ungdommen er også å observere i Vågsbunnen. Bystyret vil at Bergen sentrum og bydelene skal være trygge å bo og vokse opp i. Bystyret ber byrådet følge opp den uro foreldre føler for utviklingen blant unge i bydelene, både ved egne tiltak og ved samarbeid med frivillige.	Byrådet deler uroen som er formidlet når det gjelder utviklingen i rus- og kriminalitet blant unge, og har lagt frem en sak om felles innsats mot ungdomskriminalitet som ble vedtatt i Bergen bystyre 04.09.2024. Saken inneholder en innsatspakke som har tiltak knyttet til både til individuell oppfølging og koordinering og tiltak som omhandler samarbeid med frivilligheten. Både nye og pågående tiltak er viktige grep for å gjøre byen trygg for barn og voksne.
08	Samferdsel	Byrådsavdeling for byutvikling	1.T 2024 Merknad 11. Bysykelordningen Bystyret ber om en sak hvor bysykelordningen evalueres og hvor byrådet vurderer hvordan private aktører kan overta avtalen på en best egnet måte på linje med løperhjulordningene.	Det arbeides med et notat som belyser hvordan dagens ordning har fungert, og veien videre for en ny bysykelordning etter at gjeldende avtale utløper.
08	Samferdsel	Byrådsavdeling for byutvikling	1.T 2024 Merknad 13. Avgifter Bystyret vil holde avgifter og bompenger lave for å ikke påføre brukerne en høyere regning enn nødvendig.	For avgifter innen tjenesteområde 08 Samferdsel er det ikke utført justeringer ut over årlig justering med deflator (vektet gjennomsnitt av lønns- og prisstigning).
08	Samferdsel	Byrådsavdeling for byutvikling	VB2024 Merknad 10. Bilfrie bydeler Bøhmergaten/Løvstakksiden og Nedre - Nygård/Nygårdshøyden Bystyret mener ordlyden på prosjektene er misvisende i forhold til innholdet og ønsker å endre prosjekttitlene til «Opprustning av nærmiljø». Bystyret ber byrådet gjennomgå prosjektene	Prosjektet omtales nå som Opprustning av nærmiljø på Løvstakksiden og blir endret slik at det legger til rette for fire flere parkeringsplasser i Søndre Skogveien og Lien.

Tj. omr.	Tjenesteområde	Avdeling	Merknad	Status pr 2. tertial
			med mål om å redusere antallet parkeringsplasser som fjernes.	
08	Samferdsel	Byrådsavdeling for byutvikling	VB2024 Merknad 3. Parkering - Bystyret ber byrådet øke antallet parkeringsplasser i kommunen, særlig i sentrumsområdet knyttet til handel, servering samt beboer- og gjesteparkering.	Det er utført kartlegging av mulige parkeringsplasser som kan etableres/reetableres. Det er også utarbeidet skiltplan som er oversendt Statens vegvesen for vedtak for de parkeringsplassene der det er nødvendig.
08	Samferdsel	Byrådsavdeling for byutvikling	VB2024 Merknad 4. Bysykler - Bystyret ber byrådet gjennomgå avtalen om drift av bysykler med formål om å få til en reforhandling før avtalens utløp. I forbindelse med inngåelse av ny avtale om bysykler ber bystyret byrådet legge frem en sak om hvordan ordningen kan driftes uten at Bergen kommune må ta hele eller deler av kostnaden.	Byrådet har startet arbeidet med en gjennomgang av bysykkelavtalen, og analyse av mulig fremtidig bysykkelordning.
10A	Offentlige planer, byplanlegging og kulturminnevern	Byrådsavdeling for byutvikling	1.T 2024 Merknad 8. Handlingsrom i Kommuneplanens arealdel Bergen skal være en ja-by, og saksbehandlingen skal være så forutsigbar og enkel som mulig. Bergen kommune skal kombinere hensyn til miljø, med en effektiv og utviklingsorientert plan- og byggesaks behandling. Bystyret ber byrådet sikre at Plan- og bygningsetaten prioriterer oppstart av reguleringsplaner, og ved videre behandling ber bystyret byrådet sikre at PBE utnytter det maksimale handlingsrommet i dagens KPA.	Byrådet jobber for en effektiv behandling av reguleringsplaner og har fremmet ti reguleringsplaner for sluttbehandling. Syv av disse er vedtatt av bystyret. Byrådet har også vedtar oppstart av tre planinitiativ som har blitt stoppet av Plan- og bygningsetaten (PBE). Det er sendt bestilling til PBE om at handlingsrommet i KPA blir utnyttet når det gjelder parkering. Prioritering av reguleringsplanarbeid og utnytting av handlingsrommet i KPA er tema i styringsdialogen med PBE.
10A	Offentlige planer,	Byrådsavdeling for byutvikling	1.T 2024 Merknad 9. Områdeplaner Bystyret ber	Prioritering av områdereguleringsarbeid er

Tj. omr.	Tjenesteområde	Avdeling	Merknad	Status pr 2. tertial
	byplanlegging og kulturminnevern		byrådet gjennomgå Plan- og bygningsetatens organisering av offentlige områdeplaner for å se etter mulige innsparinger. Bystyret er positive til offentlig/privat samarbeid og rene private områderegeringsplaner, og ber byrådet vurdere om private kan overta offentlige områdeplaner	jevnlign et tema i styringsdialogen med Plan- og bygningsetaten. Arbeidet med områderegering for Spelhaugen er avsluttet. Områderegering for Storanaset som er under arbeid gjennomføres som et privat-offentlig samarbeid.
10B	Private planer og byggesak	Byrådsavdeling for byutvikling	1.T 2024 Merknad 7. Plan- og bygningsetaten Bystyret ber byrådet om i forbindelse med oppgavegjennomgangen også omorganisere Plan- og bygningsetaten med sikte på å få lavere sykefravær og høyere effektivitet. Å få realisert tiltak er viktig for samarbeidspartiene	Plan- og bygningsetaten hadde allerede startet dette arbeidet før vedtak av revidert budsjett. Hensikten med arbeidet er sammenfallende med bystyrets vedtak. Dette har gitt resultater både i form av redusert saksbehandlingstid og redusert sykefravær.
10D	Klima og miljø	Byrådsavdeling for byutvikling	1.T 2024 Merknad 4. Vågsbunnen Bystyret ber byrådet godkjenne og tilrettelegge for økt handel og servering på gateplan i og rundt Vågsbunnen, samt etablere gode ordninger for renhold og renovasjon i området; gjerne i samarbeid med private og ideelle. Bystyret ber også byrådet se på muligheten for reduksjon i leie av kommunal grunn i området. Videre bes byrådet gå i dialog med politiet om økt tilstedeværelse i Vågsbunnen og vurdere kommunalt vakthold. I tillegg ber bystyret om at byrådet åpner opp gategrunnen i vågsbunnen ved å omplassere elsparkesykkel- og sykkelparkeringer og lage	Det er etablert store fellescontainere på Øvre Korskirkeallmenning. Bymiljøetaten erfarer at renholds situasjonen har bedret seg vesentlig etter at bosspannene ble fjernet. I perioder er det likevel problemer med mye forsøpling som skjer etter at entreprenøren har ryddet området. Bysyklene er flyttet og har erstattet "sukkerbitene" som var satt opp som et skille/sperre mot plassen. Plassen på Nedre Korskirkeallmenning er dermed blitt åpnere og kan lettere benyttes til andre formål. Det har vært tre uteserveringsaktører på Nedre Korskirkeallmenning i

Tj. omr.	Tjenesteområde	Avdeling	Merknad	Status pr 2. tertial
			mer plass for aktivitet i området.	2024. Det har per nå ikke vært gitt tilbud til uteserveringsaktørene om redusert leiepris, men uteserveringsarealet som er søkt om er innvilget så lang som praktisk mulig.
12	Kultur	Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett	1.T 2024 Merknad 3. Frivillighet Å satse på å støtte og mobilisere frivillig sektor og kultur er god kommuneøkonomi, da frivillighet særlig som forebyggende tiltak kan avlaste dyr kommunal reparasjon. Bystyret ber byrådet i større grad involvere frivillige og ideelle i flere felt i kommunen.	I andre tertial har kommunen bevilget 300 000 kr til sommeraktiviteter for barn og unge. Disse midlene ble tildelt de private frivilligsentralene i Bergen, som fikk anledning til å bruke dem til egne aktiviteter eller at midlene ble videreformidlet til frivillige lag og organisasjoner i deres nærområde. Midlene har blant annet blitt brukt til målrettede aktiviteter innen opplæring i Cosplay og manga, men også generelle aktiviteter som deltakelse på trampolinepark, kino og fellesmåltider.
12	Kultur	Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett	VB2024 Merknad 5. Forandringshuset - Bystyret ber byrådet legge frem en sak om videre leieavtale med Forandringshuset innen mars 2024.	Det arbeides med en sak om kommunens samarbeid med Forandringshuset, med intensjon om fremleggelse for bystyret i desember.
12	Kultur	Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett	VB2024 Merknad 6. Bymuseet Bergen - Bystyret er opptatt av at det planlagte publikumsbygget i Gamle Bergen blir realisert. Gamle Bergen blir 75 år i 2024 og er en viktig kulturinstitusjon i Bergen. Bystyret forutsetter at fullfinansiering er på plass i løpet av i 2024 for realisering av prosjektet, midlene er utelukkende til realisering av publikumsbygg i Gamle	Bymuseet har informert kommunen om at de ønsker å omdisponere tildelte midler til å etablere publikumsbygg i eksisterende bygningsmasse. Kommunen støtter intensjonen til Bymuseet og vil be museet sende en søknad med utviklingsplan, budsjett og funksjons- og romprogram.

Tj. omr.	Tjenesteområde	Avdeling	Merknad	Status pr 2. tertial
			Bergen. Bystyret er kjent med at det kan være ytterligere behov for midler til prosjektet, og vil vurdere dette nærmere mot behandling av revidert budsjett og den ordinære budsjettprosessen.	
12	Kultur	Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett	VB2024 Merknad 8. Bergen Nasjonale Veteranskipshavn - Bystyret ber byrådet påse at midlene øremerkes til en utredning om flytting av havnen til Dreggekaien.	Utredningen er i slutfasen og rapporten vil leveres kommunen i løpet av høsten.
12	Kultur	Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett	VB2024 Merknad 9. Griegkvartalet - Griegkvartalet er i en prosjekteringsfase med midler fra forskjellige parter. Basert på situasjonen for finansiering vil en komme tilbake til kommunens bidrag i tertialrapporter i løpet av 2024 eller budsjettet for 2025.	Griegkvartalet har levert søknad for inneværende år. Denne er siden nedskalert noe grunnet mottatte midler fra private givere. Søknaden vurderes i videre budsjettprosesser.
16	Administrasjon og fellesfunksjoner	Byrådsavdeling for finans	1.T 2024 Merknad 10. Investeringer Bergen kommune skal sikre at det er tilstrekkelig finansiering av prioriterte investeringer. Da må mindre prioriterte investeringer avvente eller legges bort, og salg av eiendom øke. For tredje sektor, kultur og idrett skal kommunen bidra gjennom garantier og medfinansiering ved å utløse finansiering fra stat, fylke og private. Bystyret ser at investeringer må i hovedsak konsentreres om skoler og sykehjem, og ber derfor om en sak om forvaltning og fremtidig bruk av gassverkbygningen, hvor det skal utredes hvorvidt eksterne aktører	Byrådet har under gjennomføring en forenklet konseptvalgutredning for gassverksbygget - og tomten, for å undersøke og kartlegge eiendommens og byggets tilstand og for å vurdere mulighetsrommet og de tiltakene som må gjøres i prioritert rekkefølge for å: <ul style="list-style-type: none"> • sikre bygg og grunn • ta i bruk bygget, eller deler av bygget, i en mellomfase i påvente av langsiktig bruk • utvikle og tilrettelegge bygget for fremtidig bruk Utredningsarbeidet gjennomføres av Etat for utbygging i samarbeid med Dokken Utvikling AS, og vil

Tj. omr.	Tjenesteområde	Avdeling	Merknad	Status pr 2. tertial
			kan tilbys leiekontrakt eller kjøp mot oppgradering av bygningsmassen.	munne ut i et oppdatert kunnskapsgrunnlag, som vil brukes som et utgangspunkt for byrådetts vurdering av hvilken gjennomføringsmodell - herunder samarbeid med esterne - som bør velges for en total rehabilitering av tomt og bygg.
16	Administrasjon og fellesfunksjoner	Byrådsavdeling for finans	1.T 2024 Merknad 14. Oppgavegjennomgang Bergen kommune skal forvalte innbyggernes penger med respekt, og sørge for at hver eneste krone benyttes på en så god og effektiv måte som mulig. Bystyret ber byrådet prioritere oppgavegjennomgangen slik at den kommer til gjennomføring snarest.	I tråd med vedtatt budsjettmerknad har Byrådet gjennomført en oppgavegjennomgang der alle avdelinger i kommunen har bidratt med å gjøre rede for hva de ulike årsverkene gjør av oppgaver. Byrådet har benyttet dette i sitt arbeid med handlings- og økonomiplanen til Bergen kommune. Konkretisering av tiltak vil fremkomme i Handlings- og økonomiplan 25-28 på de ulike tjenesteområdene, og i eget kapittel om Effektivisering, innsparinger og strukturtiltak.
16	Administrasjon og fellesfunksjoner	Byrådsavdeling for finans	1.T 2024 Merknad 15. Effektivisering De siste årene har Bergen kommunes byråkrati vokst i en langt større og raskere grad enn det kommunens innbyggertall og tjenester har gjort. Tilsvarende kan det ikke se ut som at tjenestene til kommunen har blitt bedre med denne byråkratiske veksten. Bystyret ber byrådet prioritere og fortsette arbeidet med effektivisering og avbyråkratisering av kommunen.	Byrådet gjennomført en oppgavegjennomgang, der alle avdelinger i kommunen har bidratt med å gjøre rede for hva de ulike årsverkene gjør av oppgaver. Og i Revidert budsjett 2024 ble det fattet vedtak om ansettelsesstopp i administrative stillinger. Byrådet har i sitt arbeid med handlings- og økonomiplanen til Bergen kommune konkretisert tiltak som bidrar til å svare ut denne merknaden. Tiltak vil fremkomme i Handlings- og økonomiplan 25-28 på de ulike tjenesteområdene, og i

Tj. omr.	Tjenesteområde	Avdeling	Merknad	Status pr 2. tertial
				eget kapittel om Effektivisering, innsparinger og strukturtiltak. Status for effekter inneværende år kan sees samlet i kapittel Omstilling, effektivisering og innsparinger i denne rapporten.
16	Administrasjon og fellesfunksjoner	Byrådsavdeling for finans	VB2024 Merknad 2. Restriktiv praksis for ansettelser i administrative stillinger - Som en konsekvens av den varslede oppgavegjennomgangen, ber bystyret byrådet om at det iverksettes en restriktiv ansettelsespraksis for ansettelser i administrative stillinger i byrådsavdelingene og i etatene i Bergen Kommune. Det betyr at det skal gjøres en særlig vurdering av behov for nyansettelser og at eventuelle nyansettelser skal godkjennes av kommunaldirektørene.	Byrådet har i tråd med vedtatt budsjettmerknad satt i gang en rekke prosesser, herunder gjennomført en oppgavegjennomgang der alle avdelinger i kommunen har bidratt med å gjøre rede for hva de ulike årsverkene gjør av oppgaver. Byrådet har benyttet dette i sitt arbeid med handlings- og økonomiplanen til Bergen kommune. Konkretisering av tiltak vil fremkomme i Handlings- og økonomiplan 25-28 på de ulike tjenesteområdene, og i eget kapittel om Effektivisering, innsparinger og strukturtiltak.
16	Administrasjon og fellesfunksjoner	Byrådsleders avdeling	1.T 2024 Merknad 2. Sykefravær Bergen kommune har et stort sykefravær, og det er krevende for både kommunen, ansatte, ledere og brukere. Det å ha ansatte på jobb er bra for arbeidsmiljøet generelt og for den ansatte spesielt, i tillegg til at det bidrar til innsparinger i kommunen. Bystyret ønsker å gå bort fra dyre vikarløsninger ved siden av de ordinære ansettelsesforholdene, og er glad for at byrådet har satt i gang et nærværprosjekt. Bystyret ber byrådet prioritere arbeidet med å redusere	Byrådet prioriterer arbeidet med å fremme nærværet i kommunen. Det viktigste nærværarbeidet skjer på den enkelte arbeidsplass, og alle ledere skal gis bedre muligheter til å drive godt nærværarbeid. Nærværprosjektet startet opp våren 2024, og skal vare i to år. Det er ansatt en prosjektleder, som samarbeider og koordinerer nærværarbeid mellom byrådsavdelingene. Nærværarbeidet foregår i den enkelte byrådsavdeling, etat og enhet. Nærværprosjektet vil initiere og presentere tiltak

Tj. omr.	Tjenesteområde	Avdeling	Merknad	Status pr 2. tertial
			sykefraværet i kommunen, og dra nytte av kompetanse og virkemidler utover kommunen, som f.eks. NAVs arbeidslivssenter.	<p>som øker kompetanse, bevissthet og kvalitet i nærværarbeidet. I august 2024 ble prosjektplanen fastsatt, og det er etablert fem arbeidsgrupper innenfor fokusområdene sykemeldte, nærvær, HMS, kvinnehelse og livsfase.</p> <p>Nærværprosjektet skal også bistå 4 etater i 3 byrådsavdelinger med høyt sykefravær. Arbeidsgruppe og mandat er under etablering.</p> <p>Nærværprosjektet har opprettet kontakt med Nav arbeidslivssenter, de deltar i prosjektgruppens møter og er aktivt inne i arbeidsgruppene.</p>
16	Administrasjon og fellesfunksjoner	Byrådsleders avdeling	1.T 2024 Merknad 6. Organisering av rådhuset Bystyret ber byrådet vurdere omorganisering av Rådhuset, med sikte på mer effektiv plassbruk. For eksempel kan man vurdere å slå sammen bruken av 11. og 12. etasje slik at en etasje frigjøres.	Det gjøres kontinuerlige vurderinger av arealbruk i Rådhuset, med mål om mest mulig effektiv bruk.
16	Administrasjon og fellesfunksjoner	Byrådsleders avdeling	VB2024 Merknad 1. Oppgavegjennomgang - I forbindelse med den varslede oppgavegjennomgangen ber bystyret byrådet vurdere etatsstrukturen i kommunen med formål om mer effektiv drift. Byrådet bes særlig om å se på Klimaetaten og Byarkitekten. Byrådet bes også om å se på kommunens behandling av områdeplaner. Dersom en gjennomgang av	Byrådet har i tråd med vedtatt budsjettmerknad satt i gang en rekke prosesser, herunder gjennomført en oppgavegjennomgang der alle avdelinger i kommunen har bidratt med å gjøre rede for hva de ulike årsverkene gjør av oppgaver. Byrådet har brukt dette som grunnlag videre i det interne arbeidet med handlings- og økonomiplanen til Bergen kommune. Byrådet har også satt i gang et arbeid med å vurdere omorganiseringer av

Tj. omr.	Tjenesteområde	Avdeling	Merknad	Status pr 2. tertial
			arealdisponering per avdeling kan avdekke innsparingspotensial, ber bystyret at byrådet også vurderer det i løpet av oppgavegjennomgangen.	flere etater, enheter og konsernfunksjoner, jf. byrådssak 1113/24. Saker om omorganisering av Klimaetatens kjerneoppgaver (sak 1217/24) og Omorganisering av Byarkitektens kjerneoppgaver (1216/24) ble behandlet i byrådet 15. august. Etatene ble vedtatt nedlagt og overført som en avdeling i henholdsvis Bymiljøetaten og Plan- og bygningsetaten med virkning fra 1. oktober.

Øvrig finansrapport iht. finansreglement og forskrift

Finansforvaltningen har vært i samsvar med reglementet. Resultatene av gjeldsforvaltningen vil nå målene i finans- og gjeldsreglementet.

Markedsendringer i 2024

Rente for et lån med 3 måneders løpetid har vært stabil i over ett år og er fortsatt i underkant av 4,8%. Rentenivå for langsiktige lån med fast rente ble redusert i løpet av sommeren. Renten per 1.10.24 er nå om lag 4,1%. Nivået er marginalt høyere enn ved årsskiftet. For langsiktige lån er det forutsatt 5-6 års varighet og uten avdrag inntil lånet forfaller til betaling.

Lånebehov fram til 31.12.2024

Refinansieringsbehov i perioden 1.10.24 - 31.12.24 er om lag 0,8 mrd. kr etter at det er tatt hensyn til forventede avdrag i drifts- og investeringsregnskapet.

Lån til investeringsformål

Budsjetterte nye lån til investeringsformål i revider budsjett i 2024 utgjør kr 2.287 mill. Per 31.8.24 var det tatt opp kr 1,2 mrd. i nye lån til investeringsformål. Dette er økt til 1,8 mrd. ved utløpet av september.

Plasseringer

Pr 31.8.24 hadde bykassen og lånefondet innestående - nær kr 3,3 mrd. på ordinære bankkonti i DNB og andre banker. I tillegg kommer midler på skattetrekkkonto. Plasseringene er reduserte med ytterligere 0,4 mrd. kr siden 30.4. Dette kommer i tillegg til ca. 0,65 mrd. i løpet av de første fire månedene i år. Nedgangen er et signal som viser økonomiske utfordringer i Bergen kommune.

Rentevilkår plasseringer

Plassering	Rentevilkår
DNB Bank ASA	Iht. bankavtale 01.10.23 - 30.09.27
Sparebanker flytende rente	Gjennomsnitt: NIBOR + 0,54 %

Gjeld

Totalgjelden i lånefondet utgjorde kr 28.002 mill. pr. 31.8.2024. Inkludert startlån var dette en økning på 147 mill. fra årsskiftet. Gjelden har i løpet av september økt til 28.540 mill. og vil øke fram til nyttår.

Pr 30.08.24 var veid gjeldsløpetid 5,6 år i henhold til lånekontraktene, og vektet rentebindingstid var fortsatt 2,1 år (veid tid til neste renteregulering). Veid gjennomsnittlig lånerente var 4,1 %. Dette var en økning på 0,1 % poeng siden 30.4.24. Tabellen under viser nøkkeltall for gjeld.

Nøkkeltall innlån 2024

Beløp i mill. kr	31.12.23	30.04.24	30.09.24
Lån fra Husbanken	8 527,1	9 223,3	9 170,7
Andel lån med fast rente	81,1 %	89,7 %	87,2 %
Gjennomsnittlig fast rente	2,15 %	3,07 %	3,12 %
Gjennomsnittlig flytende rente	3,86 %	4,50 %	4,68 %
Gjeldsbrevlån	9 003,8	8 781,5	8 731,5
Andel lån med fast rente	41,8 %	42,8 %	43,1 %
Gjennomsnittlig fast rente	3,45 %	3,45 %	3,45 %
Gjennomsnittlig flytende rente	5,09 %	5,08 %	5,10 %
Obligasjons - og sertifikatlån	8 900,0	9 850,0	10 100,0
Andel lån med fast rente	30,3 %	27,4 %	26,7 %
Gjennomsnittlig fast rente	4,06 %	3,63 %	4,06 %
Gjennomsnittlig flytende rente	5,00 %	4,95 %	5,01 %
Totale innlån			
Rentefrie lån	1,5	1,5	1,5
Lån med fast rente	13 378,6	14 732,2	14 456,0
Lån med flytende rente	13 050,8	13 121,1	13 544,7
Sum gjeld	26 430,9	27 854,8	28 002,2
Gjennomsnittlig fast rente	2,90 %	3,35 %	3,38 %
Gjennomsnittlig flytende rente	4,90 %	4,97 %	5,02 %
Andel lån med fast rente	50,6 %	52,9 %	51,6 %
Andel fastrente med regulering innen ett år	19,6 %	11,6 %	11,1 %
Vektet gjennomsnittlig lånerente inkl. rentebytteavtaler	3,76 %	4,00 %	4,08 %

Nye fastrenteavtaler i andre tertial

Gjeldens fastrenteandel har vært stabil i 2024. Vektet rentebindingstid økte i første tertial, men har vært stabil siden. Dette innebærer at fastrenteavtaler erstattes med nye avtaler etter hvert som tiden til forfallstidspunktet nærmer seg.

Rentebindingstid	Mill. kr	Instrument	Rentesats
5 år	1.000	Rentebytteavtale (swap)	3,61%
2,5 år	1.000	Obligasjonslån	3,89%
3 år	600	Obligasjonslån	3,86%

Andel lån med fast rente og veid rentebindingstid for den totale gjeldsportefølje vurderes løpende.

Avdrag og innfrielser de neste 12 mnd. basert på gjeld pr 30.9.24.

I løpet av de kommende 12 måneder forfaller nær 6 1/4 mrd. kr i lån til betaling. Dette tilsvarer nær 22 % av gjelden pr 30.9.24. Av beløpet er det vel kr 0,5 mrd. kr i avdrag resten av 2024. Dette er midler som ikke skal refinansieres. I tillegg kommer 92 mill. kr i ordinære avdrag i samsvar med inngåtte låneavtaler.

Forfall

Lånefondets gjeld i mill. kr fordelt etter årstall når lån og avdrag forfaller til betaling:

Årstall	Beløp i mill.
30.09. - 31.12.24	1 342
2025	6 412
2026	6 971
2027	3 014
2028	2 531
2029	670
Etter 2029	7 601
Sum	28 541

Kommunens innlån i mill. kr i årets første ni måneder

Lån til investeringsformål:

Type (beløp i mill.)	Lånevilkår sammenlignet med Nibor/ swap	Lånedato	Innfrielsesdato	Lånebeløp	Refinansiering	Nye lån
Sertifikatlån	Nibor - 0,07%	19.01.2024	24.05.2024	600,000	600,000	0,000
Sertifikatlån	Nibor - 0,03%	23.02.2024	23.05.2024	650,000	650,000	0,000
Sertifikatlån	Nibor +0,04 %	05.03.2024	05.06.2024	600,000	0,000	600,000
Sertifikatlån	Nibor +0,04 %	07.03.2024	14.06.2024	750,000	750,000	0,000
Obligasjonslån	3 mnd Nib + 31,5 bp	05.04.2024	17.04.2026	800,000	600,000	200,000
Obligasjonslån	3 mnd Nib + 25,4 bp	29.04.2024	23.01.2026	1 000,000	850,000	150,000
Sertifikatlån	12 mnd mot 3 mnd swap (30/360) +0,075%	23.05.2024	23.05.2025	650,000	650,000	0,000
Sertifikatlån	13 mnd mot 3 mnd swap (30/360) +0,08%	24.05.2024	23.05.2025	600,000	600,000	0,000
Sertifikatlån	6 mnd nibor – 0,04% poeng	05.06.2024	05.12.2024	800,000	600,000	200,000
Obligasjonslån	3 mnd nibor + 27,8% poeng	14.06.2024	14.09.2026	800,000	750,000	50,000
Obligasjonslån	Swap + 28,5% poeng (3 mnd.)	11.09.2024	11.03.2027	1 000,000	1 000,000	0,000
Obligasjonslån	Swap + 29% poeng (3 mnd.)	20.09.2024	20.09.2027	600,000	0,000	600,000
Sum				8 800,000	7 050,00	1 800,000
Lån til bolig- sosiale formål						
Type	Vilkår	Lånedato	Innfrielsesdato	Lånebeløp	Refinansiering	Nye lån
Startlån	Flytende rente	23.02.2024	20.03.2054	600,000	0,000	600,000
Startlån	Flytende rente	23.02.2024	20.03.2074	350,000	0,000	350,000
Sum				950,000	0,000	950,000

Oppsummering

1. Så langt en kjenner til har finansforvaltningen vært i samsvar med gjeldende finans- og gjeldsreglement.
2. Prognosen viser lite avvik for netto renter og avdrag sammenlignet med justert budsjett.
3. Det forventes at resultatet av gjeldsforvaltningen når det målet som bystyret har fastsatt i finans- og gjeldsreglementet. For renteutgifter er målet fem års swaprente med tillegg av $\frac{1}{2}$ prosent poeng. Dette er samme rente som inngår ved beregning av kommunale avgifter. Prognosen for denne renten i år er nå vel 4,3 %. Dette er om lag samme nivå som i fjor.

Prognose per avdeling og resultatenheter

Tabellen viser vedtatt og justert budsjett samt årsprognose og forventet årsavvik for resultatenheterne under byrådsavdelingene og Bystyrets organer.

Prognoser pr avdeling og resultatenheter

Beløp i 1000 kr

Byrådsavdeling (T)	Resultatenhet (T)	Vedtatt budsjett	Justert budsjett	Prognose inkl. tiltak	Årsavvik etter tiltak
Byrådsleders avdeling	Bedriftshelsetjenesten	13 302	13 723	13 723	0
Byrådsleders avdeling	Byrådsleders avdeling, stab	70 399	71 877	74 197	-2 320
Byrådsleders avdeling	HR konsern	93 626	98 911	98 998	-87
Byrådsleders avdeling	HR-bemanning	88 992	95 592	93 813	1 779
Byrådsleders avdeling	Kommuneadvokaten	22 746	22 490	22 490	0
Byrådsleders avdeling	Samfunnssikkerhetens hus	32 196	31 684	31 684	0
Byrådsleders avdeling	Seksjon kommunikasjon	29 010	28 649	29 750	-1 101
Byrådsavdeling for finans	Ansattservice	189 728	204 859	223 752	-18 893
Byrådsavdeling for finans	BFIN - Fellesposter	-2 520	-11 500	1 282	-12 782
Byrådsavdeling for finans	BFIN - Seksjon for administrasjon	15 552	15 575	14 578	998
Byrådsavdeling for finans	Eierskap konsern	3 884	3 884	3 884	0
Byrådsavdeling for finans	Etat for boligforvaltning	-1 354	-1 338	1 662	-3 000
Byrådsavdeling for finans	Etat for bygg og eiendom	627 329	640 227	642 327	-2 100
Byrådsavdeling for finans	Etat for utbygging	1 686	1 860	1 860	0
Byrådsavdeling for finans	Innkjøp konsern	19 714	20 215	19 901	314
Byrådsavdeling for finans	Seksjon for digital transformasjon konsern	68 448	69 007	69 007	0
Byrådsavdeling for finans	Seksjon for kvalitet og styring konsern	8 332	8 332	8 332	0
Byrådsavdeling for finans	Seksjon for strategisk eiendomsforvaltning	-6 528	3 012	5 014	-2 002
Byrådsavdeling for finans	Økonomi konsern	16 337	16 337	14 660	1 677
Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	Administrasjon - Etat for helsetjenester	14 436	14 480	14 480	0
Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	Administrasjon - Etat for hjemmebaserte tjenester	106 923	131 923	83 823	48 100
Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	Administrasjon - Etat for sykehjem	69 138	50 706	18 529	32 177

Byrådsavdeling (T)	Resultatenhet (T)	Vedtatt budsjett	Justert budsjett	Prognose inkl. tiltak	Årsavvik etter tiltak
Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	Administrasjon - Etat for tjenester til utviklingshemmede	-338 078	-313 629	-360 813	47 184
Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	Administrasjon - Etat for vurdering og rehabilitering	321 384	325 341	331 068	-5 727
Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	Arna helseheim	96 704	98 816	100 516	-1 700
Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	BEHO - Kommunaldirektørens stab	66 363	67 175	64 587	2 587
Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	BEHO - sentrale tiltak	87 711	36 119	20 009	16 110
Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	BEHO - sentrale tiltak - pleie og omsorg	-633 317	-651 457	-657 557	6 100
Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	BEHO sentrale tiltak - Tjenester til utviklingshemmede	31 451	30 567	30 567	0
Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	BEHO Sentrale tiltak helsetjenester	16 840	16 590	15 690	900
Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	Bergen legevakt	167 468	180 679	185 646	-4 967
Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	Botjenester i Arna og Ytrebygda	171 337	174 955	180 149	-5 194
Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	Botjenester i Bergenhus og Sentrum nord	156 744	159 906	176 135	-16 229
Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	Botjenester i Fana	215 953	220 423	233 800	-13 377
Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	Botjenester i Fyllingsdalen	184 880	188 556	192 367	-3 811
Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	Botjenester i Laksevåg	179 286	182 618	187 015	-4 397
Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	Botjenester i Årstad	233 993	238 686	254 854	-16 168
Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	Botjenester i Åsane	185 995	189 598	202 505	-12 907
Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	Ehelse - Digitalisering og IKT	68 271	70 057	67 016	3 041
Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	Enhet for aktivitet og mestring	182 422	194 867	200 267	-5 400
Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	Enhet for allmennmedisin	275 332	285 001	291 201	-6 200
Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	Enhet for avlastning og dagsenter	385 460	387 298	406 881	-19 583
Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	Enhet for forvaltning og tjenestekoordinerings	114 465	116 257	113 617	2 640
Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	Enhet for koordinering og rehabilitering	27 115	27 461	27 376	85
Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	Enhet for kvalitet og organisasjonsutvikling	31 959	32 169	24 828	7 341
Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	Enhet for privatinitierte bogrupper og hjemmeteam	233 682	238 585	254 441	-15 856
Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	Enhet for sykehjemsmedisin	67 084	66 981	71 881	-4 900
Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	Enhet for vurdering og rehabilitering	58 634	63 124	63 124	0
Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	Ergo- og fysioterapitjenesten Nord Sentrum	33 177	38 151	37 673	478
Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	Ergo- og fysioterapitjenesten Sør Vest	35 383	38 715	38 268	447
Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	Etat for håndtering av covid-19	0	0	0	0
Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	Fantoft omsorgssenter	101 472	103 246	110 946	-7 700
Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	Fengselshelsetjenesten	0	0	2 500	-2 500

Byrådsavdeling (T)	Resultatenhet (T)	Vedtatt budsjett	Justert budsjett	Prognose inkl. tiltak	Årsavvik etter tiltak
Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	Frieda Fasmers behandlingssenter	68 709	70 118	72 618	-2 500
Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	Fyllingsdalen behandlingssenter	206 631	225 156	234 456	-9 300
Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	Gullstøltunet	87 033	88 588	88 588	0
Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	Helsevernenheten	61 299	71 611	73 711	-2 100
Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	Hjemmebaserte tjenester Bergenhus	123 217	124 534	136 606	-12 072
Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	Hjemmebaserte tjenester i Arna og Åsane	212 996	224 693	254 441	-29 747
Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	Hjemmebaserte tjenester i Fana og Ytrebygda	189 957	192 576	210 576	-18 000
Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	Hjemmebaserte tjenester i Fyllingsdalen og Laksevåg	285 531	296 806	326 446	-29 640
Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	Hjemmebaserte tjenester i Årstad	175 576	182 048	193 035	-10 987
Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	Kolstihagen behandlingssenter	63 178	64 757	68 257	-3 500
Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	Kommunal allmenntilleggs sengepost	66 911	69 311	71 786	-2 475
Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	Kompetanse og kunnskapsutvikling	5 755	5 819	6 969	-1 150
Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	Ladegården sykehjem	105 917	108 524	108 524	0
Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	Lyngbøtunet	60 412	62 041	67 941	-5 900
Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	Løvåsen sykehjem	127 056	129 695	134 995	-5 300
Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	Mildeheimen sykehjem	73 376	74 864	80 364	-5 500
Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	Private institusjoner for eldre og andre tilskudd	1 037 290	1 018 896	1 018 896	0
Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	Private virksomheter for utviklingshemmede	197 345	197 345	197 345	0
Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	Sandsli bo- og aktivitetssenter	133 356	140 607	145 207	-4 600
Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	Sentrumsykehjemmene	89 009	90 707	93 207	-2 500
Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	Skjoldtunet behandlingssenter	110 248	112 796	113 396	-600
Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	Slettemarken behandlingssenter	29 311	47 630	47 630	0
Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	Smart omsorg 2.0	9 595	9 802	8 995	808
Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	Søreide sykehjem	87 033	88 594	89 014	-420
Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	Ulset sykehjem	65 034	69 955	71 755	-1 800
Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	Utviklingssenteret for sykehjem og hjemmetjenester	2 077	2 077	2 077	0
Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	Vurderingskontor for voksne og eldre	147 668	149 488	146 375	3 112
Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	Øvsttunheimen sykehjem	74 391	75 975	78 177	-2 202
Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	Åsaheimen behandlingssenter	122 128	124 723	130 423	-5 700
Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	Åstveit sykehjem	58 022	59 295	63 295	-4 000
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Alvøen skole	33 740	37 078	35 983	1 096
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Apeltun barnehage	11 473	11 781	11 881	-100
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Apeltun skole	28 679	31 568	32 760	-1 191

Byrådsavdeling (T)	Resultatenhet (T)	Vedtatt budsjett	Justert budsjett	Prognose inkl. tiltak	Årsavvik etter tiltak
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Arnatveit barnehage	10 707	11 059	11 059	0
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Aurdalslia barnehage	8 842	9 884	10 134	-250
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Aurdalslia skole	38 062	41 374	41 374	0
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Bergen Kompetansesenter for Læringsmiljø	45 280	47 007	46 096	911
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Bergen Voksenopplæring	10 688	10 884	11 163	-279
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Bjerknesparken barnehage	12 174	12 154	12 154	0
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Bjørgedalen barnehage	10 963	11 068	11 310	-242
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Bjørndalssskogen skole	29 822	31 451	31 451	0
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Blokkhaugen barnehage	9 819	10 324	10 924	-600
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Blokkhaugen skole	28 010	30 056	30 055	0
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Bogane barnehage	7 797	8 122	8 122	0
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Breimyra skole	27 327	29 984	30 533	-549
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Brinken barnehage	9 685	9 835	10 035	-200
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Bønnes barnehage	7 348	7 461	7 661	-200
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Bønnes skole	31 121	34 301	34 301	0
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Christi Krybbe skoler	19 156	20 820	20 823	-3
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Damsgård skole	44 400	47 883	47 452	430
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Damsgårdssundet barnehage	1 302	1 389	1 435	-46
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Eidsvåg skole	23 472	24 358	24 358	0
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Eldsbakkane barnehage	9 170	9 105	9 405	-300
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Ervik barnehage	10 823	11 141	11 582	-441
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Etat barnehage	33 300	20 532	20 293	239
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Etat skole	85 614	65 947	40 180	25 767
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Etat spesialpedagogiske tjenester	88 447	91 909	91 459	450
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Fana barnehage	17 711	18 137	18 137	0
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Fjellsdalen skole	34 447	36 889	38 096	-1 207
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Fjellsiden barnehage	5 472	5 413	6 038	-625
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Flaktveit barnehage	8 417	8 940	8 940	0
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Flaktveit skole	33 447	37 987	37 987	0
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Fløenbakken barnehage	5 250	5 926	5 926	0
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Fløyfjellet naturbarnehage	8 804	9 541	9 793	-252
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Fridalen skole	43 980	48 174	53 445	-5 271
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Garnes skule	33 557	38 300	38 300	0
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Garnes ungdomsskule	48 461	50 844	50 843	0
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Gimle oppveksttun - barnehage	9 252	9 688	9 688	0

Byrådsavdeling (T)	Resultatenhet (T)	Vedtatt budsjett	Justert budsjett	Prognose inkl. tiltak	Årsavvik etter tiltak
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Gimle oppveksttun - skole	57 861	60 484	61 418	-934
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Grøntulien barnehage	7 349	7 291	7 588	-297
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Gullstølsbotn barnehage	14 938	15 194	15 394	-200
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Gyldenpris barnehage	15 710	16 972	16 972	0
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Haugatun barnehage	9 819	10 196	10 964	-769
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Haugeveien barnehage	11 215	11 256	11 107	149
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Haukedalen skole	33 447	36 186	36 881	-695
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Haukeland skole	31 508	35 396	35 396	0
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Haukås skole	22 832	26 269	26 268	1
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Hellen skole	34 534	37 786	37 786	0
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Hjellestad skole	22 167	22 540	22 685	-145
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Holen skole	52 970	56 923	56 501	422
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Hop oppveksttun barnehage	11 599	11 136	11 396	-261
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Hop oppveksttun skole	60 426	65 461	64 694	766
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Hordvik skole	25 576	28 189	29 596	-1 408
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Hålandsdalen leirskole	7 514	8 014	7 894	120
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Idavollen barnehage	10 465	10 715	10 715	0
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Indre Arna barnehage	12 526	12 740	12 740	0
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Kaland skole	29 370	33 416	43 916	-10 500
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Kalfarveien barnehage	8 729	8 983	9 329	-347
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Kalvatræet skole	34 701	35 051	35 834	-783
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Kirkebukten barnehage	8 016	8 220	8 443	-223
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Kirkevoll skole	53 757	57 555	57 554	1
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Kjøkkelvik skole	51 343	54 345	53 595	750
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Klosteret barnehage	8 824	8 855	9 451	-596
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Kniksens plass barnehage	14 790	14 807	15 006	-199
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Kringlebotn skole	25 461	29 447	31 432	-1 985
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Kristianborg barnehage	12 778	13 197	13 435	-238
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Krohnengen skole	38 089	41 841	46 586	-4 745
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Krokeide skole	7 397	7 942	8 692	-750
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Kronstad oppveksttun barnehage	12 885	12 295	12 906	-611
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Kronstad skole	25 920	29 220	32 547	-3 328
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Kyrkjekrinsen skole	46 738	49 486	49 485	1
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Laksevåg barnehage	8 507	9 757	10 062	-305
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Landås skole	68 772	71 018	75 922	-4 903

Byrådsavdeling (T)	Resultatenhet (T)	Vedtatt budsjett	Justert budsjett	Prognose inkl. tiltak	Årsavvik etter tiltak
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Langerinden barnehage	9 109	9 390	9 490	-100
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Leaparken barnehage	12 002	12 312	12 368	-56
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Li skole	29 297	30 659	30 658	1
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Liakroken barnehage	14 470	15 268	15 268	0
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Liland skole	30 630	33 165	33 499	-334
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Litlafjellet barnehage	33 827	32 526	32 526	0
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Loddefjord skole	47 220	48 590	52 576	-3 986
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Lone skule	30 135	32 278	32 556	-278
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Lyngfaret barnehage	8 512	9 082	8 936	146
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Lynghaug skole	53 511	57 556	57 556	0
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Lyshovden oppveksttun - barnehage	14 196	14 222	14 622	-400
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Lyshovden oppveksttun - skole	22 659	24 390	24 390	0
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Løvås oppveksttun - barnehage	10 328	10 584	11 234	-650
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Løvås oppveksttun - skole	24 807	29 044	28 794	250
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Mannsverk barnehage	6 934	7 337	7 337	0
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Marken barnehage	4 623	5 263	5 323	-61
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Mathopen skole	27 947	30 294	30 589	-295
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Midtun skole	41 475	45 616	47 543	-1 927
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Minde barnehage	23 731	26 427	26 779	-351
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Minde skole	25 393	28 068	33 204	-5 137
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Mjølkeråen skole	64 176	69 371	69 371	0
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Morvikbotn barnehage	8 523	9 021	9 021	0
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Mulesvingen barnehage	11 177	11 328	11 692	-363
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Myrholtet barnehage	7 636	7 584	8 283	-699
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Møhlenpris oppveksttun barnehage	10 833	12 829	12 757	72
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Møhlenpris oppveksttun skole	37 738	42 520	42 520	0
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Natlandsfjellet barnehage	6 378	5 937	5 937	0
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Nattland skole	84 020	87 008	87 757	-749
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Nebbestølen barnehage	9 335	9 258	9 258	0
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Neshaugane barnehage	12 562	12 754	13 129	-375
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Nordeide barnehage	12 729	13 080	13 980	-900
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Nordnes oppveksttun barnehage	8 106	7 666	7 707	-41
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Nordnes skole	45 010	48 011	48 396	-384
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Nordås barnehage	8 929	9 128	9 128	0
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Nygård barnehage	8 143	8 493	8 493	0

Byrådsavdeling (T)	Resultatenhet (T)	Vedtatt budsjett	Justert budsjett	Prognose inkl. tiltak	Årsavvik etter tiltak
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Nygårdslie skole	27 435	30 188	31 409	-1 221
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Nykirken barnehage	8 062	7 581	8 125	-544
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Ny-Krohnborg - avdeling barnehage	8 309	9 273	9 121	152
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Ny-Krohnborg - avdeling skole	49 215	53 642	57 026	-3 384
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Olsvik skole	71 778	75 314	76 062	-748
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Olsvikparken barnehage	9 430	10 035	10 035	0
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Ortun skole	48 173	52 176	51 211	965
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Paradis barnehage	13 009	13 662	14 258	-596
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Paradis skole	53 340	54 615	55 155	-540
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Pedagogisk psykologisk senter Nord	73 086	74 071	78 591	-4 520
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Pedagogisk psykologisk senter Sentrum	85 083	86 205	88 096	-1 891
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Pedagogisk psykologisk senter Sør	89 232	90 646	105 299	-14 654
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Pedagogisk psykologisk senter Vest	85 082	86 245	98 752	-12 507
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Petedalsheia barnehage	8 727	8 970	9 270	-300
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Private barnehager	0	1 766 563	1 766 563	0
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Ramstad barnehage	13 000	13 381	14 181	-800
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Rolland skole	31 282	33 408	33 408	0
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Rolland-Ulsetåsen barnehage	15 771	16 498	16 498	0
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Rosetårnet barnehage	6 508	7 098	7 147	-49
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Rothaugen skole	66 722	71 194	74 495	-3 301
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Rå skole	38 961	42 020	42 019	1
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Rådalslie skole	39 642	41 681	41 681	0
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Råtun barnehage	14 504	14 598	15 551	-953
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Salhus barnehage	3 134	3 111	3 436	-325
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Salhus skule	14 272	15 493	15 493	0
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Sandalsbotn barnehage	10 953	10 419	10 825	-407
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Sandgotna skole	69 004	72 222	71 449	774
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Sandviken barnehage	5 262	5 377	5 534	-157
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Seksjon for digitalisering og virksomhetsstyring	21 148	33 036	39 187	-6 152
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Seksjon for forvaltning, tilsyn og administrasjon (FTA)	45 025	45 142	42 165	2 978
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Seksjon for strategi, utvikling og utredning (SUU)	17 413	33 156	36 190	-3 034
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Seksjon for økonomi	8 740	8 781	8 591	191
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Seljedalen barnehage	10 028	9 552	9 552	0

Byrådsavdeling (T)	Resultatenhet (T)	Vedtatt budsjett	Justert budsjett	Prognose inkl. tiltak	Årsavvik etter tiltak
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Seljedalen skole	28 171	31 870	31 870	0
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Senterhagen barnehage	18 291	19 017	19 017	0
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Skansemyren barnehage	12 255	12 244	12 661	-417
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Skeie skole	37 640	38 824	39 118	-294
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Skjold barnehage	10 603	10 838	11 115	-277
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Skjold skole	40 683	44 009	44 028	-18
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Skjoldlia barnehage	14 228	15 008	15 008	0
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Skranevatnet skole	60 711	64 712	65 957	-1 244
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Skranevegen barnehage	8 087	8 116	8 766	-650
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Skårungen barnehage	7 829	7 775	7 978	-203
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Slettebakken skole	49 719	58 494	67 197	-8 703
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Sletten barnehage	6 449	7 224	7 224	0
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Slåtthaug skole	38 830	45 229	45 228	1
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Smørås skole	22 998	25 092	25 091	1
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Solbakken barnehage	15 712	13 899	14 636	-737
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Solheimslie barnehage	12 111	12 809	12 957	-147
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Sollie barnehage	11 064	11 589	11 589	0
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Storetveit barnehage	12 376	12 490	12 880	-391
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Storetveit skole	43 055	48 165	47 846	319
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Syns- og audiopedagogisk tjeneste	6 784	6 796	5 713	1 083
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Sædalen barnehage	10 622	10 716	10 716	0
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Sædalen skole	35 853	39 076	39 076	0
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Sælen oppveksttun barnehage	12 775	13 047	13 347	-300
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Sælen oppveksttun skole	25 027	26 515	27 713	-1 198
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Sæterdal barnehage	5 139	5 213	5 392	-179
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Søre skogvei barnehage	8 703	11 498	11 398	100
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Søreide skole	65 673	67 679	70 178	-2 500
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Søråshøgda skole	57 819	61 039	61 039	0
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Tertnes skole	31 380	32 309	32 309	0
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Trengereid oppveksttun - skule	0	17	1	16
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Trengereid oppveksttun avd. barnehage	3 421	2 834	2 834	0
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Tveiterås skole	40 769	41 294	44 875	-3 581
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Ulsetskogen skole	26 106	27 485	28 971	-1 485
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Ulsmåg barnehage	9 262	9 400	9 479	-79
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Ulsmåg skole	50 214	53 908	54 626	-719

Byrådsavdeling (T)	Resultatenhet (T)	Vedtatt budsjett	Justert budsjett	Prognose inkl. tiltak	Årsavvik etter tiltak
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Vadmyra barnehage	12 039	13 074	12 979	95
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Vadmyra skole	25 042	27 867	28 281	-414
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Valheim barnehage	19 842	20 444	21 036	-592
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Vallalia barnehage	10 483	10 607	10 607	0
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Varden skole	33 992	36 158	36 158	0
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Ytre Arna barnehage	6 667	7 274	7 274	0
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Ytre Arna skule	35 729	39 069	39 069	0
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Ytrebygda skole	46 323	51 874	51 950	-76
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Økonomi sentrale poster	269 267	221 864	222 852	-988
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Økonomi sentrale poster barnehage	1 786 542	39 371	26 164	13 207
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Økonomi sentrale poster PPS	-759	-1 063	-23 700	22 637
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Øvrebø barnehage	9 070	9 900	10 291	-390
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Øyjorden barnehage	16 788	17 352	17 352	0
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Ådnamarka skule	36 371	38 267	39 424	-1 156
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Ådnanipa barnehage	5 223	5 317	5 729	-412
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Årstad Brannstasjon barnehage	17 477	20 447	20 799	-351
Byrådsavdeling for barnehage og skole	Åstveit skole	64 617	69 115	70 115	-999
Byrådsavdeling for byutvikling	BBU - kommunaldirektørens stab	42 092	41 091	39 091	2 000
Byrådsavdeling for byutvikling	Bergen brannvesen	231 503	235 053	236 753	-1 700
Byrådsavdeling for byutvikling	Bergen Vann	-4 988	-4 988	-4 988	0
Byrådsavdeling for byutvikling	Byantikvaren	13 213	13 128	13 128	0
Byrådsavdeling for byutvikling	Bymiljøetaten	328 794	319 640	319 140	500
Byrådsavdeling for byutvikling	Plan- og bygningsetaten	97 219	96 372	131 172	-34 800
Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	Adm - Etat for inkludering	25 886	27 218	32 418	-5 200
Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	Adm - Etat for psykisk helse og rustjenester	29 040	27 703	28 091	-388
Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	Adm - Etat for sosiale tjenester	62 946	51 428	44 301	7 127
Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	Administrasjon - Etat for barn og familie	29 465	36 250	33 705	2 545
Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	Barne- og familietjenesten i Arna og Åsane	115 120	116 894	123 677	-6 783
Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	Barne- og familietjenesten i Bergenhus og Årstad	137 328	146 120	145 485	635

Byrådsavdeling (T)	Resultatenhet (T)	Vedtatt budsjett	Justert budsjett	Prognose inkl. tiltak	Årsavvik etter tiltak
Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	Barne- og familietjenesten i Fana og Ytrebygda	117 901	144 161	145 634	-1 473
Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	Barne- og familietjenesten i Fyllingsdalen og Laksevåg	110 398	128 951	133 931	-4 980
Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	Barneverntjenesten i Arna og Åsane	118 162	127 080	141 562	-14 482
Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	Barneverntjenesten i Bergenhus og Årstad	201 710	210 834	214 768	-3 934
Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	Barneverntjenesten i Fana og Ytrebygda	145 075	158 367	159 841	-1 474
Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	Barneverntjenesten i Fyllingsdalen og Laksevåg	173 047	174 149	176 088	-1 939
Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	Barnevernvakten, Utekontakten og Fosterhjemsveiledning og -tilsyn	135 098	145 899	145 899	0
Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	BBSM - Sentrale tiltak	-57 689	41 158	42 067	-909
Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	BBSM - Sentrale tiltak - barn og familie	4 217	4 217	4 271	-54
Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	BBSM - Sentrale tiltak - psykiske helsetjenester	3 056	3 056	3 056	0
Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	BBSM - Sentrale tiltak - rus	29 766	29 766	28 979	787
Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	BBSM - Sentrale tiltak - sosialtjeneste	0	0	20	-20
Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	BBSM-kommunaldirektørens stab	81 707	84 739	85 910	-1 171
Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	Behandling, bo- og ressursveiledning, Psykisk helse	168 664	171 147	171 681	-534
Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	Bergen læringscenter for norsk og samfunnskunnskap	72 631	79 998	79 998	0
Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	Boligetaten	220 807	236 783	252 885	-16 102
Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	Botreningscenteret	18 109	18 390	18 290	100
Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	Forvaltningsenhet psykisk helse	48 706	49 978	72 581	-22 603

Byrådsavdeling (T)	Resultatenhet (T)	Vedtatt budsjett	Justert budsjett	Prognose inkl. tiltak	Årsavvik etter tiltak
Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	Forvaltningsenhet psykisk helse til barn og unge og Barneverntjenesten for enslige mindreårige flyktninger	114 066	129 863	130 423	-560
Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	Grunnskole for voksne	49 939	61 336	61 336	0
Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	Introduksjonssenteret for flyktninger	266 596	267 973	267 973	0
Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	Krisesenter for Bergen og omegn	18 798	21 097	20 134	963
Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	Kunnskapssenteret i Etat for barn og familie	6 051	1 180	1 180	0
Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	MO-senteret Gyldenpris	65 410	65 219	64 439	780
Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	Myrsæter bo- og rehabiliteringssenter	25 747	26 153	24 945	1 208
Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	NAV Bergen nord	154 742	164 712	173 504	-8 792
Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	NAV Bergen sør	147 975	168 475	172 195	-3 720
Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	NAV Bergen vest	197 589	204 765	206 565	-1 800
Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	NAV Bergenhus	263 921	270 369	279 310	-8 941
Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	NAV Årstad	254 574	299 660	303 241	-3 581
Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	Psykisk helse Bergen Nord	56 115	58 888	61 488	-2 600
Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	Psykisk helse Bergen Sentrum	95 329	96 959	96 779	180
Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	Psykisk helse Bergen Sør	54 908	57 735	60 224	-2 489
Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	Psykisk helse Bergen Vest	86 481	89 914	87 383	2 531
Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	Rask psykisk helsehjelp	16 117	17 629	14 527	3 102
Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	Sosiale botjenester	62 701	64 749	64 749	0

Byrådsavdeling (T)	Resultatenhet (T)	Vedtatt budsjett	Justert budsjett	Prognose inkl. tiltak	Årsavvik etter tiltak
Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	Tolkjetjenesten	53 210	54 260	54 260	0
Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett	Bergen byarkiv	59 361	59 208	59 208	0
Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett	Bergen kulturskole	61 251	63 348	63 348	0
Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett	Bergen Offentlige Bibliotek	98 412	98 741	98 741	0
Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett	BNKI - stab	26 663	24 249	24 249	0
Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett	BNKI - stab - Seksjon for politiske saker	39 135	54 277	54 277	0
Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett	Etat idrett	186 975	189 294	189 294	0
Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett	Kontor for skjenkesaker	-840	-848	-848	0
Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett	Kulturetaten	87 162	89 190	89 190	0
Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett	Seksjon for kunst og kulturutvikling	321 592	320 483	320 483	0
Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett	Seksjon for næring og landbruk	60 342	62 539	62 539	0
Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett	Trossamfunn	195 070	195 070	195 070	0
Bystyrets organer	Byombudet	3 550	3 448	1 691	1 757
Bystyrets organer	Bystyret	56 362	55 693	58 806	-3 113
Bystyrets organer	Bystyrets kontor	21 976	23 750	23 751	0
Bystyrets organer	Sekretariat for kontrollutvalget	14 982	14 900	14 737	163
Bystyrets organer	Valget	3 005	2 430	1 206	1 224
		21 167 902	21 988 757	22 363 865	-375 109

Status - sykefravær

I sak 314/21 «Representantforslag fra Anette Strand (H) vedrørende redusert sykefravær i Bergen kommune» vedtok bystyret følgende:

«Bystyret viser til det pågående arbeidet med sykefravær, og arbeidet som er satt i gang i kjølvannet av ny IA- avtale i kommunen. Bystyret ber byrådet påse at dette gjøres som et tydelig prosjekt, med mål og delmål for å redusere sykefraværet, og jevnlig rapportere status og fremdrift og måloppnåelse til bystyret.»

Dette er en rapport for arbeidet med sykefraværet i kommunen basert på tilbakemeldinger fra byrådsavdelingene. Rapporten omhandler fraværestall for kommunen og byrådsavdelingene for 2. kvartal i perioden 2021-24 i tillegg til noen utdrag fra innmeldte sykefraværestiltak i den enkelt byrådsavdeling. Til slutt gis noen vurderinger knyttet mulige effekter av tiltak.

Bergen kommune

År	2021	2022	2023	2024
Sykefravær i 2. kvartal (tall i %)	10,0	10,1	10,8	11,4

Kommunens fravær har økt i perioden, en utvikling som vises igjen i tilsvarende tall for alle byrådsavdelingene.

Byrådsleders avdeling (BLED)

År	2021	2022	2023	2024
Sykefravær i 2. kvartal (tall i %)	6,9	9,1	8,1	8,5

Forebyggende og inkluderende tiltak

- Utviklingstrekk i sykefraværet følges opp i byrådsavdelingens ledermøter, lederoppfølging og gjennom saker i arbeidsmiljøutvalget.
- Etat Samfunnssikkerhetens hus arbeider med å ta i bruk «En bra dag på jobb», et verktøy utviklet av Statens arbeidsmiljøinstitutt. Hovedformålet med tiltaket er systematisk oppfølging og styrking av arbeidsmiljøet.

Byrådsavdeling for finans (BFIN)

År	2021	2022	2023	2024
Sykefravær i 2. kvartal (tall i %)	6,4	7,7	9,3	8,8

Forebyggende og inkluderende tiltak

2. tertialrapport 2024

- Etat for bygg og eiendom involverer i stor grad NAV i sitt sykefraværsarbeid. Involveringen av NAV gjør at arbeidsgiver i mye større grad får nødvendig støtte fra tredjepart samt informasjon om tiltak i deres regi.
- Ledere i Ansattservice med relativt høyt sykefravær følges særlig opp for å identifisere mulige årsaker til fraværet og om det bør iverksettes tiltak.
- I Etat for boligforvaltning er sykefravær og nærvær faste tema på de ukentlige ledermøtene.
- Innkjøpsseksjonen vektlegger at fleksibel bruk av hjemmekontor er et positivt bidrag til å holde sykefraværet lavt.

Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg (BEHO)

År	2021	2022	2023	2024
Sykefravær i 2. kvartal (tall i %)	11,4	11,3	12,3	12,9

Forebyggende og inkluderende tiltak

- Etatene er bedt om å jobbe systematisk med HMS og sykefravær, noe som blant annet omfatter kartlegging av risiko som påvirker sykefraværet og å utarbeide tiltak som reduserer fraværet. Ulike metoder benyttes i dette arbeidet, noen etater har valgt bransjeprogrammet «En bra dag på jobben» mens andre benytter seg av ulike verktøy fra NAV Arbeidslivssenter.
- Flere etater arbeider med heltidskultur med formål å se sykefravær og heltidsstillinger i sammenheng og dermed redusere behovet for innleie av vikarer.
- BEHO er en del av et samarbeidsforum også bestående av representanter fra BBSM, BBS og NAV, der ulike tilnærminger til sykefravær og nærvær gis høy prioritet i arbeidet.
- Byrådsavdelingen legger blant annet til grunn at det høye fraværet kan være en konsekvens av mange ledig stillinger, stor bruk av overtid og bruk av vikarbyrå. Avdelingen har i den forbindelse utarbeidet en rekrutteringsstrategi for alle etatene, som er konkretisert gjennom flere prosjekter. Et av prosjektene heter TØRN der oppgavedeling, kompetanseutvikling og kompetansedeling er tema.

Byrådsavdeling for barnehage og skole (BBS)

År	2021	2022	2023	2024
Sykefravær i 2. kvartal (tall i %)	11,0	10,3	10,7	11,7

Forebyggende og inkluderende tiltak

- BBS er en del av et samarbeidsforum også bestående av representanter fra BEHO, BBSM og NAV, der ulike tilnærminger til sykefravær og nærvær gis høy prioritet i arbeidet.
- Etat for barnehage er gjennom et samarbeid med firmaet DesignLAB i gang med innhenting av kunnskap i form av intervju med ulike yrkesgrupper i barnehagene. Dette er noe som skal danne grunnlag for utvikling av verktøy til bruk ved forebygging, håndtering og oppfølging av emosjonelle krav/faktorer som påvirker jobben. En forsker er støttespiller for etaten i arbeidet og bistår med tanke på faglig forankring.
- Det er utarbeidet en prosedyre til bruk ved stort fravær i barnehagene. Prosedyren skal støtte ledere i barnehagen i arbeidet med å opprettholde god drift, som sikrer barna et forsvarlig leke- og læringsmiljø og ansatte et forsvarlig arbeidsmiljø.

2. tertialrapport 2024

- «Sykefraværstrappen», en modell for systematisk arbeid med å redusere fravær, er konkretisert for ledere i Etat for barnehage og Etat for spesialpedagogiske tjenester.

Byrådsavdeling for byutvikling (BBU)

År	2021	2022	2023	2024
Sykefravær i 2. kvartal (tall i %)	5,5	7,0	7,6	7,2

Forebyggende og inkluderende tiltak

- Bergen Vann har kartlegging av de langtidssykemeldte som fokusområde, med tettere oppfølging fra leder som en vesentlig del av svaret for å få medarbeidere raskere tilbake i arbeid. Tall langtidssykemeldinger viser for tiden en nedadgående trend.
- Bergen Vann arrangerer en årlig HMS-dag, der arbeidsmiljø og sykefravær har vært hovedtema i 2024.
- Bymiljøetatens HR-enhet tar opp nærvær og sykefraværsoppfølging i individuelle lederstøttesamtaler med alle etatens ledere en gang per halvår.
- Tre seksjoner i Plan- og bygningsetaten deltar for tiden i en pilot for nærværssamtalen knyttet til kommunens pågående nærværprosjekt. Lederne gjennomfører samtaler i løpet av høsten.

Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold (BBSM)

År	2021	2022	2023	2024
Sykefravær i 2. kvartal (tall i %)	9,1	10,2	10,6	11,2

Forebyggende og inkluderende tiltak

- BBSM er en del av et samarbeidsforum også bestående av representanter fra BEHO, BBS og NAV, der ulike tilnærminger til sykefravær og nærvær gis høy prioritet i arbeidet.
- Det er gjennomført kompetanseheving ved hjelp av Marte Meo-metoden, en veiledningsmetodikk til ansatte som handler om hjelp til selvhjelp, og brukes forebyggende i tiltak mot sykefravær og turnover.
- Byrådsavdelingen har fokus på oppfølging av medarbeidere som har vært utsatt for alvorlige hendelser, og bruker i den forbindelse rammeavtalen kommunen har inngått med Klinikk for krisepsykologi.
- Byrådsavdelingen benytter turnus med langvakter og utvidet arbeidstid ved behov i tjenestene. Dette gir kontinuitet i tjenestetilbudet og reduserer negative helsebelastninger blant medarbeidere.
- Det arbeides med å øke grunnbemanningen, forhåpentligvis et sykefraværsreduserende tiltak som kan bidra til mindre bruk av overtid, minke tall ansatte som må gå doble vakter, hindre utmattelse hos ansatte og forhindre at ansatte slutter grunnet overbelastninger. Tiltaket vil trolig også føre til økt trivsel og overskudd blant de ansatte.

Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett (BNKI)

År	2021	2022	2023	2024
Sykefravær i 2. kvartal (tall i %)	6,5	6,8	7,1	8,4

Forebyggende og inkluderende tiltak_

- Biblioteket tilrettelegger for ansatte med spesielle behov så langt det er mulig innenfor de oppgavene biblioteket har, for eksempel tilpasning av vakttidspunkt og vakter ved bestemte steder for å minimere belastningen.
- Dialog om sykefraværspromblematikk er et eget tema i byrådsavdelingens arbeidsmiljøutvalg sitt møte 18. oktober.
- Etat for idrett gjennomfører årlig en samling for alle ansatte der temaet i år var arbeidsmiljø.
- Sykefravær er et prioritert tema på fellesmøtene for etatsdirektørene annenhver uke.

Bystyrets organer (BORG)

År	2021	2022	2023	2024
Sykefravær i 2. kvartal (tall i %)	4,3	5,1	2,3	0,4

Forebyggende og inkluderende tiltak_

- Sykemeldte får jevnlig oppfølging i form av samtaler og tilrettelegging. I det forebyggende arbeidet vektlegges tilpasning av arbeidsoppgaver som et viktig tiltak.
- Det er etablert et kontaktforum hvor personalleder, tillitsvalgte og bystyredirektøren deltar. Sentrale tema i forumet er arbeidsmiljø og sykefravær.

Mulige effekter av tiltak

Effekter av tiltakene i sykefraværarbeidet er generelt vanskelig å måle, men det legges til grunn at kontinuitet og systematikk gir resultater.

Rapportering av HMS-hendelser vurderes som et viktig grunnlag for å fange opp utfordringer der det bør settes inn tiltak.

Dersom det forebyggende sykefraværarbeidet skal lykkes bør ledere på alle nivå være eiere av prosessene knyttet til arbeidet.

De innmeldte tiltakene erfares i stor grad som positive bidrag til arbeidet med å forebygge sykefravær.

Andre forhold

Ny sykehjemskapasitet ved Stiftelsen Betanien

Bergen kommune har en langsiktig drifts- og husleieavtale med den privatideelle Stiftelsen Betanien Bergen om drift av sykehjemsplasser. I planen «Omsorg med kunnskap», vedtatt av bystyret i 2016, var det forutsatt en ombygging av den eksisterende bygningsmassen slik at plassene kunne tilfredsstillende dagens standard.

Stiftelsen Betanien har utarbeidet et prosjekt som innebærer ombruk og ombygging av to eksisterende bygg. Realisering av et slikt prosjekt vil være et omfattende arbeid og det vil kreve deltakelse fra Stiftelsen Betanien Bergen og kommunen over lengre tid. Partene fant det hensiktsmessig at arbeidet ble forankret i en intensjonsavtale, som ble inngått i 2020 (byrådssak 1167/20). Prosjektet er også omhandlet i temaplanen "Omsorg med kunnskap - Plan for helseinstitusjoner og boliger med heldøgnsbemanning i Bergen kommune 2016 – 2030" - vedlegg 2. Denne planen ble behandlet i bystyret sak 154/21.

Stiftelsen har nå skissert en løsning der man først realiserer et nybygg på ca 100 sykehjemsplasser, og at man eventuelt senere kan gjennomføre en ombygging av de eksisterende plassene.»

For byrådet er det nødvendig å fokusere på ressursknapphet rundt investeringer de kommende årene, og at eksisterende sykehjemsplasser i betydelig grad må opprettholdes med nåværende standard. Byrådet forslår at investeringer i sykehjem først og fremst må prioriteres til de prosjektene som gir høy netto tilvekst av plasser.

Forslag til vedtak:

Bystyret ber byrådet om å gå i forhandlinger med Stiftelsen Betanien om en avtale som innebærer realisering av et nytt sykehjemsbygg på stiftelsens tomt i Fyllingsdalen med ca. 100 nye sykehjemsplasser. Avtalen legges fram for bystyret til godkjenning.

Språkdeling og nynorskklasser

Det vises til følgende vedtak i fm. Revidert budsjett 2024: «Bystyret ber byrådet vurdere hvordan man på best mulig måte kan organisere språkdelingen i skolene som i dag har nynorsk som hovedmål. Et alternativ som skal vurderes er å se på muligheter for samlokalisering av nynorskklasser i Arna. Bystyret ber byrådet komme tilbake med forslag til budsjettmessige endringer i fm. Tertialrapport 2.»

Byrådet har vurdert å skifte hovedmål på skolene i Arna, herunder å se på samlokalisering av nynorskklasser på en skole. Byrådet har kommet til at dette ikke er ønskelig. Byrådet vil inntil videre beholde nynorsk som hovedmål ved skolene i Arna.

Kommunens tjenesteområder

01A-Barnehage

Om tjenesteområdet

Tjenesteområdet omfatter alle kommunale og private barnehager i Bergen kommune. Barnehagesektoren reguleres av Lov om barnehager med forskrifter (barnehageloven). Bergen kommune er barnehagemyndighet for de private og kommunale barnehagene i kommunen og eier av de kommunale barnehagene. Eierforholdet ivaretas av Etat for barnehage, og er adskilt fra barnehagemyndigheten som er organisert i en egen seksjon på nivå 1 i byrådsavdelingen.

Bergen kommune har som barnehageeier ansvar for drift, resultat og opplæring av de 91 kommunale barnehagene, og for å sikre at de utfører tjenesten i tråd med lover og regler som gjelder for kommunal barnehagedrift. Kommunen som barnehagemyndighet skal gi veiledning og føre tilsyn med at alle barnehagene drives i samsvar med gjeldende regelverk. Tjenesteområdet inneholder tilskudd til drift av alle kommunale og private barnehager i Bergen kommune.

Utvikling og utfordringer

Viktige begivenheter

Etat for barnehage gjennomførte i april 2024 fagsamlinger med tema «Sammen for et trygt og godt barnehagemiljø – samarbeid mellom hjem og barnehage». Målgruppen for samlingen var styrer og barnehagens ressursteam. Registrerte deltakere var 284 fordelt på to dager.

Til årets hovedopptak var det totalt 2602 søkere, og alle fikk tilbud om plass i en barnehage. Det var 2063 søkere som fikk tilbud om plass på sitt første valg, noe som utgjør 80 prosent av søkerne.

Kvalitetsutvikling

Det systematiske vurderingsarbeidet i regi av Etat for barnehage omfatter årshjul med ulike faser som i sin helhet skal sikre kontinuitet, kvalitet og sammenheng i barnehagenes utviklingsarbeid. Som del av dette deltok Etat for barnehage våren 2024 i dialogmøter i 43 barnehager.

Etat for barnehage har satt i gang to pilotprosjekt i Fana og Laksevåg bydeler for å prøve ut modell for samarbeid om ledelse og administrasjon i barnehagene. Målet er å frigjøre tid og styrke kapasiteten for ledere. Pilotprosjektene evalueres desember 2024.

Planen "Sammen for kvalitet - lek og læring" er forlenget ut barnehageåret 2023-2024. Byrådsavdeling for barnehage og skole er i gang med å rullere kvalitetsutviklingsplanen for de kommunale barnehagene. Planen ble sendt på høring i mai 2024 med høringsfrist 14. juni 2024. Det kom inn 20 høringsinnspill. Planen skal behandles i Bergen bystyre 27. november 2024.

Barnehagestruktur

- Tre private barnehager og en privat familiebarnehage ble lagt ned i august 2024. Dette gjelder: Marineholmen barnehage (Bergenhus), Akrobaten barnehage (Ytrebygda), Bønnes menighets barnehage (Fyllingsdalen) og Fanavollen familiebarnehage (Fana).

2. tertialrapport 2024

I tillegg avviker Bergen miljøbarnehage (Fyllingsdalen) driften fra 1. oktober 2024.

- Ombygging av tidligere Laksevåg barnehage pågår. Barnehagen er i erstatningsbygg i Damsgårdssundet barnehage. Prosjektet er forsinket blant annet grunnet funn av asbest. Innflytting i rehabilitert bygg beregnes i 1. kvartal 2025.

87 av 92 kommunale barnehager er helsevern godkjente, det vil si 94,6 prosent. Følgende barnehager er ikke godkjente: Bønes barnehage, Melkeplassen barnehage (tidligere Laksevåg barnehage), Liakroken barnehage, Rolland-Ulsetåsen barnehage og Gyldenpris barnehage.

Videreutdanning av barnehagelærere

29 barnehagelærere har tatt imot studieplass til Utdanningsdirektoratet sin nasjonale ordning for videreutdanning for barnehagelærere. Fem styrere deltar på lederutdanningen som tilbys.

Sykefravær

Sykefraværet i barnehagesektoren har vært høyt over tid. Statistikk over sykefravær i den kommunale barnehagesektoren viser et fravær på 13,4 prosent i mai, 14,4 prosent i juni og 9,9 prosent i august 2024. Samlet sykefravær for 2.kvartal 2024 var 14,0 prosent. Dette er en liten oppgang sammenlignet med 2.kvartal i 2023 da sykefraværet var 13,7 prosent.

Byrådsavdeling for barnehage og skole ved Etat for barnehage har jevnlig samarbeid med NAV arbeidslivssenter for å sikre informasjon til barnehagene om tilgjengelige verktøy i arbeidet med arbeidsmiljø og sykefravær. Mangel på tilgjengelige vikarer for å dekke opp for sykefravær er en utfordring i hele barnehagesektoren. Etat for barnehage samarbeider tett med Bemanningstjenester, som er en kommunal vikartjeneste, for å forbedre situasjonen. Videre har Byrådet i budsjettet for 2024 og 2025 satt av fire millioner kroner til nærværprosjekt. Målet med prosjektet er å redusere sykefraværet, øke kvaliteten i tjenestene og redusere kostnadene til vikarer. Det skal skje gjennom å gi ansatte bedre arbeidshverdag og arbeidsmiljø, samt gjøre det lettere for ledere å følge opp sine ansatte.

Innovasjonsmidler

Etat for barnehage har fått tildelt innovasjonsmidler fra Statsforvalteren, for utvikling av verktøy knyttet til forebygging, håndtering og oppfølging av emosjonelle krav i barnehagene. I august 2024 ble det gjennomført kick-off med deltakere fra HR konsern, bedriftshelsetjenesten, leder for nærværprosjekt, hovedtillitsvalgte, hovedverneombud, representanter fra barnehagene og Etat for barnehage.

Arbeid for å forebygge vold og trusler

Etat for barnehage er en aktiv deltaker i HMS-satsing for reduksjon av vold og trusler mot ansatte i byrådsavdelingen.

Det utarbeides kompetanseplan og praktisk veileder for hvordan den enkelte arbeidsplass skal jobbe med risikofaktoren vold og trusler i arbeidsmiljøet, og hvordan barnehagen kan jobbe med å forebygge, håndtere og følge opp konkrete situasjoner. Arbeidet med vold og trusler inngår videre som del av etatens arbeid med sykefravær.

Styrking av språkutvikling for minoritetsspråklige barn

Etat for barnehage har ansvar for å følge opp tiltak for å styrke språkutviklingen blant minoritetsspråklige barn i kommunale og private barnehager gjennom støtteordningene «migrasjonspedagog», økonomisk tilskudd og tospråklig assistent i barnehage. 19 barnehager har mottatt migrasjonspedagogisk veiledning. 33 barnehager har mottatt tilskudd via støtteordningen «Tilskudd til barnehager med høy andel minoritetsspråklige barn». I tillegg er 14 barnehager tildelt tilskuddsmidler i arbeidet med nyankomne flyktninger. 38 barnehager har mottatt tospråklig assistent.

Kompetanseheving

Barnehagemyndigheten i Bergen tildeler statlig tilskudd til kompetanseheving av ansatte i private og kommunale barnehager i tråd med statlige føringer.

Fra april til juni 2024 har 538 ansatte fordelt på 32 barnehager deltatt på støttesamling og fagsamling. I samme periode har 28 barnehager med 103 ansatte deltatt på to samlinger i kursrekken omsorgssvikt, overgrep og traumer. Samlingene er utviklet og arrangert i samarbeid med universitet og høyskoler nasjonalt.

15 barnehager er til sammen tildelt 2 713 000 kroner for å gjennomføre et barnehagebasert utviklingsarbeid i partnerskap med Høgskulen på Vestlandet (HVL). Utviklingsarbeidet foregår over en periode på to år med oppstart august/september 2024.

I ReKomp (regional kompetanseheving) inngår tilbud om praksiskandidatordning. I april 2024 søkte 42 nye assistenter om å få delta. Det er opprettet to klasser med 20 deltakere i hver klasse. Oppstart var i september 2024.

Byrådsavdeling for barnehage og skole har etablert en studiering, hvor det tilrettelegges for at assistenter med fem års praksis fra barne- og ungdomsarbeid får undervisning og veiledning frem mot en teoretisk eksamen i forkant av fagbrev. Det er engasjert to fagressurser til å gjennomføre studieringene.

Barnehagemyndighet og tilsyn

I perioden april til og med august 2024 ble det mottatt åtte henvendelser fra foreldre og ansatte som var bekymret for barnehagenes regelverksetterlevelse. En henvendelse er avsluttet etter veiledning, en omfattet regelverket til etat for helsetjenester, to venter på avklaringer fra melder og i fire av henvendelsene er det igangsatt undersøkelser.

I tillegg pågår en tilsynssak med en privat barnehage som ble opprettet i desember 2022 og en tilsynssak i en privat barnehage fra februar 2024.

Videre har det i perioden pågått et tilsynsarbeid med seks private barnehager etter barnehagelovens kapittel 8 om barnehagens psykososiale barnehagemiljø, hvorav fem er lukket etter retting av pålegg. Ett pågående tilsyn gjenstår.

Tilsyn med samme tema er også nylig åpnet for to private barnehageeiere og seks private barnehager.

Godkjenning av barnehager

I perioden april til og med august 2024 har fem barnehager fått nye godkjenninger, hvorav fire er private og en er kommunal.

Svømmeopplæring

Utdanningsdirektoratet tildeler midler for at kommuner kan tilby svømmeopplæring for 4- og 5- åringene i barnehagene. Målet er å gjøre barna tryggere i vann og gi dem bedre svømmeferdigheter. I perioden april til og med juni 2024 deltok 550 barn, fordelt på 20 kommunale og 30 private barnehager.

Trygt og godt barnehagemiljø

I mai 2024 inviterte Barnehagemyndigheten til veiledningssamling som omhandler barnehagens plikt til å sette inn tiltak i saker som gjelder barnehageloven § 42. Det ble arrangert fire halvdags veiledningssamlinger fordelt på to dager. Målgruppen var ledere i barnehagene og 229 ansatte har deltatt.

I juni 2024 ble det gjennomført en digital samling for barnehagene hvor barnehagelovens §§ 41 og 43 var tema. Dette er en viktig del av satsningen på et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø.

I august 2024 publiserte Etat for barnehage i forbindelse med ICDP en videoressurs som kan benyttes i oppstartsamtaler i barnehagen, samt dokument som beskriver god praksis i tilvenningstiden. ICDP har som mål å styrke og øke kvaliteten på samspillet mellom barn og voksne, og målet er at hver barnehage har to utdannede ICDP veiledere. Det er per august 2024 77 av 92 barnehager som innehar denne kompetansen.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Justert årsbudsjett 2024				
	Utgifter	Inntekter	Just.bud.	Prognose	Avvik
Barnehage	2 847 570	-192 127	2 655 443	2 659 798	-4 354
To-språklig assistanse	24 740	-9 657	15 082	15 082	0
Førskolelokaler og uteareal	338 578	-13 913	324 665	326 450	-1 785
Barnepark	0	0	0	0	0
Sum	3 210 888	-215 698	2 995 190	3 001 330	-6 139

Status økonomi per avdeling

Beløp i 1000

Byrådsavdeling	Justert årsbudsjett 2024					Avvik i % av utgift
	Utgifter	Inntekter	Just.bud.	Prognose	Avvik	
1-Byrådsleders avdeling	21 391	-2 621	18 770	18 415	355	1,7 %
2-Byrådsavdeling for finans	147 186	-13 915	133 271	133 271	0	0,0 %
4-Byrådsavdeling for barnehage og skole	3 040 911	-199 162	2 841 749	2 848 243	-6 494	-0,2 %
90-Fellesposter - bykassen	1 400	0	1 400	1 400	0	0,0 %
Sum	3 210 888	-215 698	2 995 190	3 001 330	-6 139	-0,2 %

Kommentar til status økonomi

Byrådsavdeling for barnehage og skole forventer et samlet merforbruk på om lag 6,5 mill. på tjenesteområde 01A barnehage i 2024. Tjenesteområdet omfatter sentrale poster barnehage og Etat for barnehage med tilhørende enheter.

De kommunale Barnehagene melder et forventet merforbruk på om lag 19,8 mill. Dette skyldes i hovedsak høyt sykefravær og høye vikarutgifter. Samtidig har nedgangen i barn etter tellingen 1. september ført til overtallighet i en del barnehager, sammenlignet med tildelt budsjett, uten at det på kort sikt er mulighet for å omstille

Etat for barnehage sentralt forventer om lag 0,2 mill. i mindreforbruk.

Byrådsavdeling for barnehage og skole sentralt har i budsjettet for 2024 et nedtrekk i 40 mill. grunnet forventet nedgang i antall barn. Nedgangen i antall barn har vært noe lavere enn ventet. Besparelsen i 2024 knyttet til demografisk utvikling er kun på om lag 22 mill.

Samtidig har avdelingen om lag 26 mill. kroner lavere utlegg knyttet til moderasjoner enn budsjettet. Mindreforbruket til moderasjoner skyldes blant annet en kombinasjon av redusert foreldrebetaling fra 3000 til 2000 kroner fra 1. august i år, samt nedgangen i antall barn. Det forventes også en noe lavere utbetaling til private barnehager som følge av at driftstilskuddet for 2024 er lavere enn budsjettet med. Besparelsen beregnes til om lag 5 mill. Kroner.

Netto styrer vi dermed til er mindreforbruk på 13 mill. sentralt selv om det fortsatt er noe usikkerhet rundt tildelingene etter tellingen 1. september, nye søknader om moderasjoner samt barn bosatt i annen kommune enn de går i barnehage (nabobarn). Det er derfor en del usikkerhet i forhold til endelig resultat for året.

Forslag til budsjettjusteringer - drift

Beløp i 1000

Budsjettjustering		2024
Lavere utbetalinger av moderasjoner og tilskudd barnehager	Tilpasning til aktivitetsnivå	-13 000
Vekst i utgifter i barnehage	Tilpasning til aktivitetsnivå	8 900
Sum		-4 100

Lavere utbetalinger av moderasjoner og tilskudd barnehager

Utlegg til moderasjoner er lavere enn budsjettet, driftstilskuddet til private barnehager er lavere enn budsjettet samtidig er endringen i demografi mindre enn forventet.

Vekst i utgifter i barnehage

Tildelingen til barnehagene er tilpasset personal- og pedagognorm. Barnehagene får i tillegg et vikarbudsjett på 1,5 pst., og en mindre driftstildeling til kjøp av leker, kommunale avgifter og renhold. Kostnadene til barnehagedrift har økt betydelig de siste årene, og utover priskompensasjonen på budsjettet. Det ble blant annet ikke gitt ordinær priskompensasjon i 2020, 2021 og 2022. Kostnadene til vikarer økt betydelig, både som følge av høyt sykefravær i etterkant av pandemien og at det er vanskelig å få tak i vikarer. Det er ikke handlingsrom på barnehagebudsjettene til å opprettholde driften på dagens nivå gitt disse forutsetningene. Under pandemiårene var tildelingen til barnehagene høy, blant annet som følge av ekstraordinær dekning av koronautgifter og tiltak fra statlige hold (som økte

2. tertialrapport 2024

refusjonene). I etterkant av pandemien har imidlertid sykefravær og kostnader holdt seg på samme høye nivå. Barnehagene meldte til revidert budsjett 2024 et forventet merforbruk i 2024 på i underkant av 20 mill. kroner. I revidert budsjett ble barnehagene tildelt halvparten av dette. Det foreslås å øke rammen til barnehagene med 8,9 mill. kroner for å dekke opp for merkostnadene.

Nye tiltak i årets driftsbudsjett

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett	Årsprognose prognose	Avvik Statusbeskrivelse i kr
Helårsvirkning av realendringer i årets budsjett			
Virksomhetsoverdragelse Senterhagen barnehage	622	622	0 Midlene er lagt inn i tildelingen for 2024
Omfordele budsjett Vigilo til linjen fra skole til barnehage	833	833	0 Budsjettmidler ble opprinnelig lagt på tjenesteområde skole. Systemet inkluderer imidlertid også en rekke funksjoner på barnehageområdet. Tiltaket er kun en teknisk korleksjon for å få samsvar mellom budsjett og faktisk forbruk av lønnskostnader til systemkoordinator.
Overtagelse av busser fra Akasia barnehage AS	1 200	1 200	0 Bussene er i bruk og benyttes blant annet til transport av barn fra Laksevåg barnehage som er i midlertidige lokaler i Damsgårdsundet barnehage.
Tospråklig assistent	2 700	1 200	1 500 Det er ansatt tospråklige assistenter, men ekstra migrasjonspedagog avventes grunnet budsjettsituasjonen.
Leie av erstatningslokaler for barnehager som skal rehabiliteres	1 750	1 750	0 Det er inngått kontrakt om leie av erstatningslokaler og utgiftene løper som budsjettet
Sum	7 105	5 605	1 500
Tilpasning til aktivitetsnivå			
EBE - Strømsparingstiltak i kommunale bygg	1 600	1 600	0 Nedtrapping av effekt av strømsparing er innarbeidet i vedtatt budsjett. Etat for bygg og eiendom forventer balanse mellom budsjett og regnskap for energiutgifter i kommunale bygg.
Transport ved oppgradering av barnehager	-400	-400	0 Innarbeidet i tildelt budsjett. Kostnadene er redusert med 400 000 fra 2023 til 2024.
Økt kapitaltilskudd til private barnehager	3 000	3 000	0 Beløpet er tatt inn i tildelingen til private barnehager for 2024.
Reduserte energiutgifter i kommunen	-893	-893	0 Ekstraordinær tildeling i 2022 og 2023 grunnet høye strømpriser er tatt ut av budsjettet for 2024. Det forventes lavere strømpriser i 2024.
EBE - Justering av FDV-ramme for endringer i byggporteføljen	-700	-700	0 Endringen er innarbeidet i vedtatt budsjett. Etat for bygg og eiendom forventer balanse mellom budsjett og regnskap for utgifter til forvaltning, drift og vedlikehold av kommunale bygg.

2. tertialrapport 2024

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett	Årsprognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
Reduksjon pensjonspåslag til private barnehager	-3 900	-3 900	0 Beløpet er tatt inn i tildelingen til private barnehager for 2024.
Prisjustering av energi til byggdrift (Etat for bygg og eiendom)	-3 818	-3 818	0 Prisjustering er innarbeidet i vedtatt budsjett. Etat for bygg og eiendom forventer balanse mellom budsjett og regnskap for energiutgifter i kommunale bygg
Nedtrekk i tråd med demografisk utvikling	-40 000	-22 000	-18 000 Det har vært reduksjon i antall barn etter tellingen 1. september. Beregning viser at total demografieffekt tilsvarer om lag 22 mill.
Sum	-45 111	-27 111	-18 000
Nye tiltak			
Gratis barnehage for tredje barn	1 000	1 000	0 Ordningen ble iverksatt fra august 2023 og midlene benyttes til formålet i 2024.
Endringer i forskrift om pedagogisk bemanning i barnehager	400	400	0 Det er så langt ikke foretatt tilpasninger, da man er usikker på hvordan regelverket skal forstås.
Endret makspris barnehager	66 500	66 500	0 Beløpet er tatt inn i tildeling av budsjett/tilskudd til barnehagene.
Sum	67 900	67 900	0
Effektivisering			
EBE - Ytterligere 10 % reduksjon i energiforbruk i kommunale bygg	-113	-113	0 Det forventes at målet om redusert energiforbruk vil bli nådd, men den økonomiske effekten av tiltaket blir lavere enn opprinnelig budsjettert pga. at strømprisene har falt. Dette er hensyntatt i revidert budsjett. Etat for bygg og eiendom balanse mellom budsjett og regnskap for energiutgifter i kommunale bygg.
Oppgavegjennomgang i kommunen	-333	-326	-7 Bystyret har vedtatt at de administrative kostnadene i byrådsavdelingene skal reduseres, blant annet ved å holde administrative stillinger vakante ved varig eller midlertidig ledighet. Av et totalt innsparingskrav på 95 mill. ble 30. mill. fordelt ut i detaljeringen av vedtatt budsjett i februar, mens de ytterligere 65 mill. ble fordelt i august 2024. I revidert budsjett 2024 ble det innført generell ansettelsesstopp for administrative stillinger i hele organisasjonen. Byrådsavdelingene melder om totalt 65 stillinger som står vakante pr.august. Stillingene er blitt vakante på ulike tidspunkt, så effekten innværende år er lavere enn den ville vært med helårseffekt. For administrative stillinger skal det ikke tas inn vikar ved fravær, som isolert sett gir et mindreforbruk. I tillegg er det restriktiv bruk på kurs og samlinger, konsulentbruk, reiseaktivitet og andre utgifter som ikke er strengt nødvendig. Byrådsavdelingene har håndtert innsparingskravet ulikt mht. fordeling og rapportering i sine tjenester. I sum rapporteres det om forventet effekt på

2. tertialrapport 2024

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
			84,8 mill. som gir et negativt avvik på 10,2 mill. i 2024.
Sum	-447	-440	-7
Sum tiltak	29 448	45 955	-16 507

Rammeendringer gjennom året

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
Tilpasning til aktivitetsnivå			
Vekst i utgifter i barnehage	8 900	8 900	0 Beløpet er inntatt i tildelingen til kommunale barnehager.
Tilpasning av budsjett for ringevikarer i barnehager - Bemanningstjenester	2 800	2 800	0 Bemanningstjenester har i andre tertial mottatt bestilling av vikarer til 29 782 oppdrag i kommunens barnehager. Etterspørselen etter vikarer har vært større enn det man har klart å løse. Det forventes at avsatte budsjettmidler vil medgå til tiltaket.
Sum	11 700	11 700	0
Kutt			
Avvikle Språkstien i Søre Skogvei	-300	-300	0 Tiltaket ble avviklet fra august 2024
Sum	-300	-300	0
Sum tiltak	11 400	11 400	0

Status mål

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt Status 2. Statusbeskrivelse		
			mål 2024	tertia 2024	
En rettferdig og inkluderende by	Barnehagebarn møter et personale med høy kompetanse	Andel ansatte med barnehagelærerutdanning, annen pedagogisk utdanning eller annen høyere utdanning	50,0 %	43,6 %	Per 06.09.2024 er det 43,6 prosent andel ansatte i grunnbemanning med barnehagelærerutdanning. Andelen er i tråd med kravene i barnehageloven om pedagogisk bemanning, men ligger under målet til Bergen kommune om 50 prosent.
		Andel fagarbeidere i kommunale barnehager	35,0 %	33,3 %	Per 01.08.2024 er det 33,3 prosent andel fagarbeidere i kommunale barnehager. Ved ledige assistent stillinger lyses det ut etter fagarbeider kompetanse, men det er få søker med nødvendig kompetanse. Det er satt i gang flere tiltak for å utdanne flere fagarbeidere, som Studieringen og Bergensmodellen.
		Ansatte skal ha et godt og inkluderende arbeidsmiljø	Sykefravær blant ansatte	12,4 %	14,0 %
		Score fra medarbeiderundersøkelsen 10 faktor: Mestringsorientert ledelse	4,2	4,7	Resultatet er basert på medarbeiderundersøkelsen i 2022. Neste medarbeiderundersøkelse gjennomføres høsten 2024.
		Score fra medarbeiderundersøkelsen 10 faktor: Rolleklarhet	4,4	4,4	Resultatet er basert på medarbeiderundersøkelsen i 2022. Neste medarbeiderundersøkelse gjennomføres høsten 2024.
Barnehagebarn er aktive og medskapende i lek og læring		Foreldreundersøkelse Udir: Medvirkning	4,6	4,2	På gjennomsnitt er resultatet 4,2 med følgende resultat på delområder: Jeg har inntrykk av at barnet mitt får være med på å påvirke innholdet i barnehagedagen 4,2 Barnehagen tar hensyn til mine synspunkter 4,4 Barnehagen jobber for å sikre foreldrenes medvirkning 4,3
Barnehagebarn utvikler sin sosiale og språklige kompetanse		Foreldreundersøkelse Udir: Barnets utvikling	4,6	4,6	Gjennomsnitt er resultatet 4,6, med følgende resultat på delområder: Jeg

2. tertialrapport 2024

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2024	Status 2. tertial 2024	Statusbeskrivelse
					opplever god dialog med barnehagen om mitt barns utvikling; 4,4 Jeg har inntrykk av at barnehagen bidrar til mitt barns sosiale utvikling (vennskap, empati, vise hensyn); 4,7 Jeg har inntrykk av at personale i barnehagen oppmuntrer mitt barns nysgjerrighet og lyst til å lære; 4,6 Jeg har inntrykk av at barnehagen tilrettelegger for mitt barns språkutvikling; 4,6
	Barnehagebarn har et trygt og inkluderende oppvekst- og læringsmiljø som fremmer helse, trivsel og læring	Foreldreundersøkelse Udir: Barnets trivsel	4,7	4,7	Gjennomsnitt er resultatet 4,7 med følgende resultat på delområder: Jeg har inntrykk av at barnet mitt trives i barnehagen; 4,8 Jeg har inntrykk av at mitt barn har venner i barnehagen; 4,7 Jeg har inntrykk av at barnehagen legger til rette for allsidig lek og aktiviteter: 4,7
		Foreldreundersøkelse Udir: Relasjon mellom barn og voksen	4,7	4,5	Gjennomsnitt er resultatet 4,5 med følgende resultat på delområder: Jeg opplever at barnet mitt føler seg trygg på personalet i barnehagen; 4,7 Jeg opplever at de ansatte tar hensyn til mitt barns behov; 4,6 Jeg opplever at de ansatte er engasjert i mitt barn; 4,7 Jeg opplever at bemanningstetthet - antallet barn pr voksen i barnehagen er tilfredsstillende; 3,8
	Barnehagebarn skal være trygge i vann og utvikle svømmeferdigheter	Antall 4-6 åringer som har fått svømmeopplæring	1 500	1 147	Fra 01.01.24 til 31.08.2024 har til sammen 1147 barn i kommunale og private barnehager fått svømmeopplæring.
	Barnehagetilbudet er tilpasset forventet barnehagebehov	Foreldreundersøkelse Udir: Tilfredshet	4,7	4,4	Alle foreldre i kommunale barnehager inviteres til å delta i den nasjonale foreldreundersøkelsen utarbeidet av Utdanningsdirektoratet. Svarprosent er 62,9 % Resultatet er basert på indikatoren Tilfredshet

2. tertialrapport 2024

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt	Status 2.	Statusbeskrivelse
			mål 2024	tertia 2024	
		Andel av barn med rett som fikk plass i hovedopptaket	100,0 %	100,0 %	Årets hovedopptak ble gjennomført i perioden 1. mars til 1. juni 2024. Det vises til utfyllende kommentar i tekstdel.
		Behovsdekning	96,0 %	95,0 %	Tall oppdatert i per 31.08.2024.
		Andel kommunale barnehageplasser	40,0 %	39,9 %	6598 av 16539 barnehageplasser er kommunale.
		Antall bydeler med full dekning	8	8	Alle bydeler har full dekning per 31.08.2024.
		Antall ferdigstilte barnehagebyggprosjekter	1,0		Ingen ferdigstilte barnehagebyggprosjekter i 2 kvartal 2024 - det var det heller ikke planlagt for.
		Andel helseverngodkjente kommunale barnehager	98,0 %	94,6 %	87 av 92 barnehager har gyldig helseverngodkjenning per 31.08.2024.

Investeringer

Beløp i 1000

Investering	Saksref.	Totalbudsjett					Årets budsjett		
		Bud. v/gj.føring s-vedtak	Vedtatt	Totalprognose	Avvik ferdigkvar	Estimert al	Justert budsje	Årsprognose	Forslag til bud.endr.
Damsgårdssundet barnehage, innredning av råbygg	FU 145/21	49 300	64 014	64 077	-63	Ferdig	110	173	63
ENØK-prosjekter		-	-	-	-	Løpende	3 088	3 088	0
ENØK-tiltak kommunale bygg og boliger	IA	2 060		2 060	0	4.kv. 2024	112	112	0
Flaktveit barnehage - rehabilitering	BY 270/24	59 400	59 400	59 400	0	2.kv. 2026	3 400	2 600	-800
Gyldenpris barnehage - prosjektutvikling	IA	10 865		11 085	-220	1.kv. 2027	400	400	0
Handlingsplan 1-2 - barnehage		-	-	-	-	Løpende	3 263	1 307	-1 956
Haugatun flerbruksbygg - prosjektutvikling	IA	26		26	0	2.kv. 2029	0	0	0
Indre Arna barnehage - prosjektutvikling	IA	6 604		6 705	-101	1.kv. 2029	400	800	400
Innvendig oppgraderinger - Barnehage		-	-	-	-	Løpende	4 000	4 000	0
Inventar byggeprosjekter - barnehage		-	-	-	-	Løpende	2 991	2 956	-36
Iristunet barnehage - oppgradering	IA	10 000		10 000	0	2.kv. 2025	9 317	4 317	-5 000
Kalifarveien barnehage - totalrehabilitering	BY118/20	69 600	60 831	60 331	500	Ferdig	500	0	-500
Kronstad oppvekststun - rehabilitering/ombygging	BY 160/18	69 800	107 300	103 506	3 794	Ferdig	3 796	2	-3 794
Liakroken barnehage - oppgradering garderobes	IA	22 015		22 015	0	3.kv. 2024	5 790	5 790	0
Melkeplassen barnehage	BY 351/22	70 400	70 400	80 300	-9 900	1.kv. 2025	32 900	39 100	6 200
Midler til oppkjøp av barnehager/ strategisk oppkjøp tomter til offentlige barnehager		-	-	-	-	Løpende	40 000	15 000	-25 000
Mindre bygginvesteringer - sekkepost		-	-	-	-	Løpende	30 501	17 536	-12 965
Olsvik barnehage	IA	200 000		204 850	-4 850	3.kv. 2027	743	1 800	1 057
Oppgradering og utrusting av uteområde i skuler og barnehage	IA	2 408		1 058	1 350	4.kv. 2024	1 934	584	-1 350
Oppgradering uteareal barnehage		-	-	-	-	Løpende	6 596	6 654	58

2. tertialrapport 2024

Investering	Saksref.	Totalbudsjett					Årets budsjett		
		Bud. v/gj.føring s-vedtak	Vedtatt	Totalprognose	Avvik	Estimert ferdigkvar- tal	Justert budsjet- t	Årsprogno- se	Forslag til bud.endr.
Rehabilitering av Flaktveit barnehage - prosjektutvikling	IA	4 921		3 778	1 143	Ferdig	1 300	157	-1 143
Slettebakken barnehage - prosjektutvikling	IA	10 120		10 351	-231	2.kv. 2025	175	175	0
Smart oppvekst	-	-		-	-	Løpende	557	144	-413
Søre Skogvei barnehage	IA	98 000		9 612	88 388	4.kv. 2024	1 200	1 200	0
Tiltak for personer med funksjonsnedsettelse	-	-		-	-	Løpende	1 900	0	-1 900
Sum øvrige prosjekter							1 718	1 278	-440
Sum							156 691	109 173	-47 518

Statustekst investeringer

Avsetning til strategisk eiendomskjøp

Byrådet jobber løpende med oppgaveløsning på eiendomsområdet. Deler av dette arbeidet innebærer kjøp av tomtegrunn når dette er vurdert som strategisk viktig. Med utgangspunkt i pågående prosesser foreslår byrådet en styrking av budsjettposten med kr. 10 mill. inneværende år.

Bjørge, utleieboliger

På Bjørge bygges det fem småhus uten personalbase. Målgruppen er personer med rusproblematikk. Det har vært gjennomført reguleringsprosess på tomten og reguleringsplanen ble vedtatt i juni 2023. Gjennomføringsvedtaket til prosjektet ble fattet i januar 2024, og kontrakt med entreprenør ble inngått våren 2024. Fremdriften er presset på grunn av utfordringer i forbindelse med å få godkjent rammesøknaden. Totalprognose er nedjustert i tråd med gjennomføringsvedtak. Det foreslås en forskyvning av midler med bakgrunn i oppdatert fremdriftsplan. Forskyvningen påvirker foreløpig ikke tidspunkt for ferdigstillelse eller totalprognose.

Damsgårdssundet barnehage, innredning av råbygg

Høsten 2020 ble det inngått en avtale mellom Trygge barnehager og Bergen kommune om kjøp av råbygg til barnehage i Damsgårdssundet. Prosjektet ble overlevert til bestiller i 2022. Barnehagen brukes av Melkeplassen barnehage (tidl. Laksevåg barnehage) under rehabiliteringen av denne. Det gjenstår fortsatt mindre økonomiske forpliktelser tilknyttet oppfølging i 2024. Det foreslås at prosjektet tilføres midler for å dekke resterende antatt behov.

ENØK-prosjekter

Bevilgningen går over mange ulike tjenesteområder.

I Bergen kommune sin tidligere Klima- og miljøhandlingsplan var det et mål å redusere energiforbruket i kommunens bygg med 15 % innen utgangen av 2020 og med 25 % innen 2030. Typiske ENØK-tiltak som skal gjennomføres er:

- Skifte ut defekt luft/vann-varmepumpe, ombygging varmesentral
- Tiltak for å kontrollere radon i utsatte bygg
- Bytte eldre varmegjenvinner mot roterende gjenvinner i ventilasjonsanlegg
- Innregulering av varmeanlegg
- Nyinstallasjon og utskiftning av anlegg for sentral driftsstyring (SD-anlegg)
- Installasjon av solfangere
- Enkel automatisering av styring av panelovner
- Installere varmepumpe i bygg med vannbåren varme

Det er så langt i 2024 fattet gjennomføringsvedtak for 9 nye tiltak. Videre pågår det flere utredninger. Med bakgrunn i lovkrav som gjør at lyskilder og armaturer bør oppgraderes til LED, er dette et prioritert formål for nye prosjekter i 2024. Som følge av senere fremdrift enn planlagt i pågående prosjekter foreslås det at kr. 14,1 mill. (totalt for alle tjenesteområder) flyttes til 2025. Dette inkluderer blant annet kr. 4,1 mill. til et prosjekt ved Skranevatnet skole, som om er flyttet fra budsjettposten *ENØK-tiltak kommunale bygg og boliger*, og som nå inngår i den foreslåtte budsjettjusteringen på tjenesteområde skole. Flyttingen er gjort for å sikre at alle lignende ENØK-tiltak vurderes innenfor samme budsjettpost.

ENØK-tiltak kommunale bygg og boliger

Budsjettposten omfatter ulike tjenesteområder. Prosjekt ved Øyjorden Barnehage er fullført mens et prosjekt ved Ladegården sykehjem er under ferdigstillelse. Videre er det tidligere gjennomført forprosjekter ved Kolstihagen og Lyngbøtunet sykehjem, som pt. ikke er videreført til konkrete

2. tertialrapport 2024

investeringsprosjekt. Det siste planlagte tiltaket er knyttet til Skranevatnet skole og gjelder bytte av varmepumpe. Prosjektet ved Skranevatnet var i revidert budsjett i år forutsatt fullført i 2024, men er blitt forsinket.

Byrådet mener det er naturlig å se tiltakene i sammenheng med andre ENØK-tiltak. Det foreslås derfor at posten utgår som egen budsjettpost fra 2025. Pågående tiltak fullføres innenfor budsjettposten inneværende år, med unntak av prosjektet ved Skranevatnet som flyttes over til budsjettposten *ENØK-prosjekter*.

Flaktveit barnehage - rehabilitering

Barnehagen har stort behov for rehabilitering og oppgradering for å oppfylle myndighetskrav. Det må blant annet etableres et bedre skille mellom ren og skitten sone, stellerom og toaletter må oppgraderes og et mindre tilbygg oppføres. Gjennomføringsvedtak ble fattet i september 2024. Kontrakt med entreprenør er nylig signert, og prosjektet planlegger byggestart i slutten av 2024. Det foreslås en forskyvning av midler i tråd med oppdatert årsprognose. Endring påvirker ikke tidspunkt for antatt ferdigstillelse.

Garnes U, svømmehall - oppgradering

Svømmebassenget i idrettshallen tilknyttet Garnes ungdomsskole er under rehabilitering parallelt med bygging av nye Garnes ungdomsskole. Ventilasjonsanlegget i gymsalen vil også bli oppgradert og hele hallen vil være stengt i byggeperioden. Det foreslås en flytting av midler til inneværende år i tråd med justert årsprognose. Endring skyldes justert tidspunkt for utførelse av tilleggsarbeid på byggeplass og medfører ikke økning i totalprognose eller antatt tidspunkt for ferdigstillelse.

Gyldenpris barnehage - prosjektutvikling

Det er behov for en ombygging av Gyldenpris barnehage for å tilfredsstille myndighetskrav og opprettholde nåværende antall plasser. Området har store utfordringer knyttet til støy. For tiden gjennomføres det utredninger for å kartlegge hvilke føringer dette gir for prosjektet, dette vil påvirke fremdrift. Budsjettposten skal dekke kostnader for planlegging og utvikling av prosjektet, mens budsjett for gjennomføringsfasen ligger i sekkepost inntil videre.

Handlingsplan 1-2 - barnehage

Med bakgrunn i byrådssak 20/19 *Prinsipper og tiltak for å realisere full bydelsvis barnehagedekning fra 2019* ble det startet en større kartlegging av utvalgte eksisterende kommunale barnehagers behov. En del av barnehagene hadde avvik etter tilsyn som måtte utbedres.

Budsjettposten omfattet i utgangspunktet 24 barnehager. Prosjektet har i etterkant fått justert innhold ved at antallet barnehager er redusert, samtidig som prosjektomfanget i de barnehagene som utbedres er blitt større. Prosjekter med totalramme over 10 mill. kr. er skilt ut på egne budsjettposter. I budsjettet for 2024 ble det opprinnelig planlagt tiltak i Skjold og Granebo barnehager.

Prosjektene ved Skjold og Granebo barnehager er fortsatt under utredning, og forventes ikke å komme til gjennomføring i år. Det ble derfor flyttet 7 mill. kr. til 2025 i revidert budsjett 2024.

Tidligere igangsatt oppgradering ved Arnatveit barnehage er under ferdigstillelse, men vil ha behov for en oppjustering av kostnadsrammen på ca. 0,5 mill. kr. Det ble i revidert budsjett vist til signaler fra helsevernmyndighetene om at det bør gjøres ytterligere tiltak ved Bønes barnehage. Oppstart av tiltak i Bønes barnehage er forsinket og det legges nå til grunn at hoveddelen av kostnadene vil påløpe i 2025.

Samlet sett gjør dette at Byrådet anbefaler å flytte ytterligere om lag 2 mill. til 2025.

Haugatun flerbruksbygg - prosjektutvikling

Det jobbes med å utvikle skisseprosjekt for et flerbruksbygg på Haugatun. Prosjektet inkluderte opprinnelig kun barnehage, men ble utvidet til et flerbrukshus for barnehage og sykehjem. Prosjektet er derfor fordelt på tjeneste barnehage og tjenester til eldre. Totalprognose er justert tilsvarende, og byrådet foreslår også at det innarbeides en 5 % nedjustering av ubrukte budsjettmidler til prosjektet i handlings- og økonomiplan. Det foreslås en forskyvning av midler i tråd med justert fremdrift. Budsjettposten skal dekke kostnader knyttet til planlegging og utvikling av prosjektet, mens budsjett for gjennomføringsfasen er innarbeidet i sekkepost inntil videre.

Med utgangspunkt i det stadiet prosjektutviklingen nå befinner seg på, ble budsjettet for 2024 vedtatt flyttet fra tjeneste barnehage til tjenester for eldre i revidert budsjett/1. tertial 2024.

Indre Arna barnehage - prosjektutvikling

Da Indre Arna skole ble avviklet i 2011 ble deler av lokalene omdisponert til barnehagedrift. Barnehagen har kapasitet til 69 barn, og har midlertidig godkjenning. Det planlegges å gjennomføre tiltak for å ta hele bygget i bruk som barnehage, samt oppnå permanent godkjenning for 132 barn. Ombyggingen vil medføre behov for avlastningslokaler, og er derfor tenkt gjennomført når det er tilgjengelig erstatningsbarnehage. Budsjettposten skal dekke kostnader for planlegging og utvikling av prosjektet, mens budsjett for gjennomføringsfasen inngår i sekkepost inntil videre. Det foreslås en flytting av midler til inneværende år i tråd med justert årsprognose. Endring i totalprognose skyldes at prosjektet er prisjustert.

Innvendig oppgraderinger - Barnehage

Budsjettposten er tenkt benyttet til mindre tilpasninger av barnehagelokaler, f.eks. støyisolering, tilpasning av garderober, endringer i romprogram eller lignende.

I 2024 er det ønskelig å igangsette tiltak i barnehagene Mulesvingen og Haugeveien.

I Haugeveien barnehage er det behov for å gjennomføre støyreducerende tiltak mellom småbarnsavdelingen i 1. etasje og personalrommet i 3. etasje.

I Mulesvingen undersøkes mulighet for å etablere en ekstra garderobe i barnehagens 2. etasje, med plass til yttertøy for opptil 35 barn og om lag 10 ansatte.

Tiltakene vil prioriteres og bestilles så snart det foreligger prisestimer.

Inventar byggeprosjekter - barnehage

Budsjettposten benyttes til å oppgradere inventar og utstyr i kommunens barnehager. Midlene tildeles etter søknad fra barnehagen, ofte som oppfølging etter gjennomført tilsyn. Det skal prioriteres tiltak som gjelder oppgradering av leke- og læringsmiljø, garderober og utstyr som gir bedre personalfasiliteter.

I 2024 har det blitt prioritert tiltak i følgende barnehager:

- Mulesvingen
- Fjellsiden
- Nykirken
- Råtun
- Ådnanipa
- Aurdalslia
- Sandviken

2. tertialrapport 2024

- Ytre Arna
- Morvikbotn
- Paradis

I tillegg vil det prioriteres midler til å oppgradere inventar og utstyr i A2G Blådalen, som Bergen kommune skal leie fremover til erstatningsbarnehage.

Inventar, byggeprosjekter - skole

Det avsettes midler til anskaffelse av det inventaret og utstyret som ikke blir budsjettert som en del av de enkelte større byggeprosjektene. Midlene benyttes også til å investere i nytt inventar på skoler hvor behov for fornying av inventar er stort. Det settes årlig av 6 millioner kroner for kjøp av inventar og utstyr til skolene.

I 2024 er det forventet at hele budsjettposten vil disponeres til innkjøp. Største tildeling i 2024 er til Haukeland skole, i forbindelse med pågående rehabiliteringsprosjekt.

Per 2. tertial er det tildelt midler til totalt 18 skoler, som bruker midler til fornyelse av pulter, stoler, garderobeskap, inventar til lærerarbeidsplasser og lignende.

Iristunet barnehage - oppgradering

Iristunet barnehage skal benyttes som erstatningsbarnehage for flere barnehager. Det er i den forbindelse behov for oppgradering av tekniske anlegg og overflater i bygget. Prosjektet startet opp i 2023 og var opprinnelig planlagt slutført i 2024. Prosjektet pågår, men har senere fremdrift enn tidligere lagt til grunn. Forsinkelsen skyldes at det har tatt tid å få på plass nødvendig godkjenning fra Plan- og bygningsetaten. Prosjektet forventes nå slutført i løpet av første halvår 2025.

Basert på den oppdaterte årsprognosen foreslår byrådet at 5 mill. kr av årets bevilgning flyttes til 2025.

Kalfarveien barnehage – totalrehabilitering

Prosjektet er avsluttet, og de resterende midler foreslås derfor trukket derfor inn.

Kronstad oppveksttun - rehabilitering/ombygging

Bergen kommune har etablert et oppveksttun for rundt 80 barnehagebarn og 300 skoleelever. Bygget er ferdigstilt og tatt i bruk til skolestart i august 2022. Det gjenstår fortsatt mindre økonomiske forpliktelser tilknyttet reklamasjonsarbeid og oppfølging i 2024.

Liakroken barnehage - oppgradering garderobes

Liakroken barnehage har pålegg fra Helsevernetaten som stiller krav for å få lov til å opprettholde dagens antall barn. Utbedringen av bygg 2 er ferdigstilt, og ble sluttfinansiert i revidert budsjett i vår.

Det er videre gjennomført en bygningsmessig rehabilitering av bygg 1 i barnehagen, samt tilbakeføring og oppgradering av uteområdet. De fysiske tiltakene er fullført, men det gjenstår noe knyttet til dokumentasjon, slutfakturering og byggelånsrenter.

Melkeplassen barnehage

Hovedhuset ved Melkeplassen (tidligere Laksevåg) barnehage har stort behov for vedlikehold. Bygningen er opprinnelig en såkalt tyskerbrakke oppført i 1940, som ble ombygget til barnehage i 1949. I byggefasen ble det blant annet oppdaget asbest i bygget og råteskader i bærende konstruksjoner. Det er også kommet endrede krav til bæring og brannsikring ift opprinnelig løsning i forprosjekt. I tillegg måtte det pigges/sprenges ut i grunn for å oppnå tilstrekkelig dybde for legging av planlagte ventilasjonskanaler. Dette har medført en forsinkelse av prosjektet, og det er enighet om fristforlengelse

2. tertialrapport 2024

som ble innarbeidet i 1. tertial 2024. Det foreslås å øke års- og totalprognosen som følge av prisvekst, økte byggelånsrenter og utfordringene i prosjektet.

Midler til oppkjøp av barnehager/ strategisk oppkjøp tomter til offentlige barnehager

Byrådet er i pågående dialoger med ulike aktører om strategiske løsninger innenfor barnehagefeltet. Så langt i 2024 er det inngått avtale om to separate eiendomskjøp som ledd i å sikre tilstrekkelig barnehagedekning på Mindemyren. Begge kjøpene ligger innenfor administrativ gjennomføringsfullmakt. Det forventes ikke at øvrige pågående prosesser vil resultere i ytterligere kjøp i 2024. Gjenværende midler foreslås derfor overført til 2025. Prosesser som blir avsluttet i 2025 vil bli fremmet for behandling i relevant beslutningsorgan.

Mindemyren flerbruksbygg - prosjektutvikling

Bergen kommune har anskaffet den tidligere postterminalen på Mindemyren for å imøtekomme behov for kommunale tjenester i det nye byutviklingsområdet. Bystyret vedtok i juni 2021 (sak 209/21) å gå videre med et generasjonskonsept som består av skole for 450 elever, idrettshall, allrom og kultursal, frivillighetssentral, samt Omsorg+ med dagaktivitetssenter.

Det er i 2024 foretatt en gjennomgang av rom- og funksjonsprogram for planlagte skolebygg i Bergen kommune, med sikte på å redusere arealet. Gjennomsnittlig er arealet redusert med 10 %. Det reduserte arealet er lagt til grunn for kostnadsestimat og i videre prosjektutvikling. Budsjettposten skal dekke kostnader til planlegging og utvikling av prosjektet, mens gjennomføringsfasen inngår i sekkepost inntil videre.

I forslaget til HØP 2025-2028 vil byrådet foreslå at helse- og omsorgsdelen av prosjektet ikke realiseres i første omgang, men at forslaget til reguleringsplan opprettholdes, slik at den delen av prosjektet eventuelt kan realiseres som et senere byggetrinn. Årsprognosen innenfor tjenester til eldre er derfor satt til null kroner, og innebærer at det for prosjektet totalt sett foreslås en netto nedjustering i årets budsjetttramme. Tilsvarende er totalprognosen på tjenester til eldre nedjustert for å reflektere de samlede påløpte kostnader på denne delen av prosjektet. For prosjektutviklingen videre innebærer endringen i helse- og omsorgsdelen en omarbeiding av prosjektet, da prosjektomfanget er endret både med hensyn til areal og funksjon. Dette merarbeidet reflekteres i den foreslåtte samlede økningen i prosjektets totalprognose og i forskyvningen i ferdigstilling (økningen i totalprognosen er fordelt på de ulike gjenværende tjenesteområdene i prosjektet). Prosjektutviklingsfasen blir noe dyrere og tar noe lenger tid som følge av endringen, mens kostnadene i gjennomføringsfasen blir vesentlig redusert.

Det vises for øvrig til omtale i forslag til HØP 2025-2028.

Mindre bygginvesteringer - sekkepost

Midlene benyttes til å gjennomføre rehabiliteringsprosjekter og andre oppgraderinger i kommunens bygningsmasse og kan bli brukt på alle tjenesteområder i kommunen.

Midlene benyttes også til å bytte ut, eller oppgradere, tekniske anlegg med utgått levetid. Eksempler på dette er brannvarslingsanlegg, elektriske anlegg, pasientvarslingsanlegg, ventilasjonsanlegg, SD-anlegg, heiser og investeringer knyttet opp mot digitalisering. Det utarbeides årlige vedlikeholdsplaner og prioriteringer basert på tekniske tilstandskartlegginger og kommunens fremtidige arealbehov.

Det er så langt i år bevilget midler til ca. 70 enkelttiltak fra budsjettposten. De største prosjektene er oppgradering og utbedring av ventilasjonsanlegg ved Garnes-, Nygårdslie- og Olsvik skole. Videre er det bevilget større beløp til tiltak på blant annet Eventyrskogen, Li skole, Bergen Brannstasjon, Sandviken sjøbad, Allehelgensgate 5 og Årstad Brannstasjon Barnehage.

2. tertialrapport 2024

Grunnet noe lavere fremdrift i enkelte pågående prosjekter enn først forutsatt foreslås det å flytte kr. 14,85 mill. (totalt for alle tjenesteområder) til 2025 slik at budsjettet følger beregnet fremdrift i de aktuelle prosjektene.

Olsvik barnehage

Det er planlagt etablert barnehage i Olsvik på en tomt der det tidligere var oppført en midlertidig barnehage. To kommunale barnehager (Grøntulien og Olsvikparken) vil relokaliseres til den nye barnehagen. Det fremkommer omfattende rekkefølgekrav i reguleringsplanen for å få gjennomført nybygget, disse er skilt ut i egne budsjettposter. Prosjektet har vært midlertidig stanset grunnet behov for kostnadsbesparende tiltak, og omprosjektering startet i 2024. Dette har medført behov for å flytte midler til inneværende år. Endring i totalprognose skyldes prisjustering.

Olsvik barnehage - BMX-bane

Prosjektet forventes ferdigstilt i november 2024.

Oppgradering og utrusting av uteområde i skuler og barnehage

I budsjettet for 2021 ble det på tjenesteområde barnehage og tjenesteområde skole bevilget til sammen 5 mill. til oppgradering og utrustning av uteområder i skoler og barnehager, samt uteområder som disponeres av skoler og barnehager i samarbeid med frivillige (gapahuker, hytter, osv.). Ubrukte midler er i etterkant blitt oppbudsjettet flere ganger.

Det pågår nå forprosjekter på uteområdene ved Sollien barnehage og Ny-Krohnborg skole. Arbeidet så langt har tatt lengre tid en tidligere planlagt, og indikerer enn høyere kostnad for gjennomføring enn hva som tidligere ble lagt til grunn. Det forventes ikke oppstart av fysiske tiltak i 2024. Byrådet mener det er naturlig å se tiltakene i sammenheng med andre prosjekter innenfor budsjettposten *Mindre bygginvesteringer*. Det foreslås derfor at posten utgår som egen budsjettpost fra 2025. Ubrukte midler på til sammen 3,8 mill. for begge tjenesteområder, foreslås flyttet til 2025 under budsjettposten for *Mindre bygginvesteringer*.

Oppgradering uteareal barnehage

Barnehagenes uteareal er en viktig arena for barns utfoldelse, utvikling og læring og må derfor tilrettelegges for allsidig lek i et fysisk og sosialt trygt miljø. Det er så langt i år bevilget midler til nye tiltak ved Apeltun barnehage og Skjold barnehage. Der er videre fullført prosjekter ved Eidsbakkane barnehage, Gimle oppveksttun barnehage og Minde barnehage.

I revidert budsjett i juni ble det videre bevilget kr. 1,5 mill. for å oppgradere klatrestativer, sandkasser, fallunderlag mm. ved barnehagen til A2G i Blådalen som Bergen kommune leier. Dette er en erstatningsbarnehage ved oppgradering av blant annet Flaktveit barnehage.

Fra og med 2025 er det foreslått at denne budsjettposten skal slås sammen med og inngå i budsjettposten *Mindre bygginvesteringer*.

Rehabilitering av Flaktveit barnehage - prosjektutvikling

Ved Flaktveit barnehage er det i regi av Etat for bygg og eiendom gjennomført prosjektering og prosjektutvikling i flere faser. Som opplyst i Revidert budsjett/1. tertial 2024 var konklusjonen fra dette arbeidet at det var naturlig å gå videre med et større prosjekt hvor en ser på en samlet rehabilitering av barnehagen. Prosjektet er derfor videreført i regi av Etat for utbygging under budsjettposten *Flaktveit barnehage - rehabilitering*.

I handlings- og økonomiplan 2024-2027 (HØP24-27) ble det bevilget midler til å sluttfinansiere regnskapsmessig merforbruk knyttet til tidligere prosjektering og prosjektutvikling i regi av Etat for bygg

2. tertialrapport 2024

og eiendom, og en la til grunn at arbeidet var fullført. Påløpte kostnader i 2024 gjelder sent mottatte faktura for arbeid utført i 2023. Disse ble finansiert gjennom en bevilgning i Revidert budsjett/1. tertial 2024.

Oppdaterte vurderinger tilsier at alle forpliktelser i Etat for bygg og eiendom sitt prosjekt er løst. Byrådet foreslår derfor at de gjenværende midlene inndras, og at prosjektet avsluttes.

Slettebakken barnehage - prosjektutvikling

Det er besluttet at Slettebakken barnehage, som ikke er i drift, skal tas i bruk som erstatningslokaler for barnehager i Årstad bydel. Prosjektutvikling er satt på hold i påvente av avklaringer og utfall av konseptvalgutredning for Slettebakken skole. Budsjettposten skal dekke kostnader til planlegging og utvikling av prosjektet, mens gjennomføringsfasen inngår i sekkepost inntil videre. Økning i totalprognose skyldes at prosjektet er prisjustert.

Smart oppvekst

Byrådet la høsten 2018 frem en plan for SMART Oppvekst som skal sikre en helhetlig tilnærming til valg av, og investeringer i, digitale plattformer og løsninger. Hoveddelen av IKT investeringene går til fornying og utvidelse av IKT infrastruktur, da dette er avgjørende for å kunne benytte de digitale enhetene til læring i skoler og barnehager.

Kostnader regnskapsført på tjenesteområdene for barnehage og spesialpedagogiske tjenester i 2024 er knyttet til arbeid utført i 2023.

Kostnader knyttet til tjenesteområde skole er knyttet til utbedring av ikt-infrastruktur i skolebyggene Kollåsen og Storåsen, i tilknytning til Rolland skole. Byggene skal benyttes videre for småtrinnet i byggeperioden for ny Rolland skole.

Det er ikke planlagt ytterligere tiltak knyttet til ikt-infrastruktur eller digitale plattformer og løsninger. Øvrige budsjettmidler trekkes derfor inn.

Søre Skogvei barnehage

I forslaget til HØP 2025-2028 vil byrådet foreslå at dette prosjektet ikke skal gjennomføres likevel. Aktiviteten i prosjektet er tatt ned for å gjenspeile dette. Årsprognosen reflekterer dermed påløpte kostnader i inneværende år. Tilsvarende er totalprognosen nedjustert for å reflektere samlede påløpte kostnader i prosjektet. Det vises for øvrig til omtale i forslag til HØP 2025-2028.

Tiltak for personer med funksjonsnedsettelse

Avsetningen retter seg inn mot bygningsmessige tiltak for å tilrettelegge for elever med fysisk funksjonsnedsettelse i skolene. Bergen kommune har ifølge opplæringsloven §12-7, en plikt til å tilrettelegge for at alle elever kan gå på sin nærskole. Behov for tiltak varierer fra år til år, men har kort gjennomføringsfrist når de først oppstår.

I 2024 har det blitt identifisert nye nødvendige tiltak for totalt 15,7 millioner. Sammenlignet med revidert budsjett, er dette en økning på om lag 0,5 millioner. I tillegg har et pågående prosjekt ved Olsvik skole en forventet kostnadsøkning på totalt 1,2 millioner. Økningen skyldes i hovedsak at dører inkludert dørautomatikk, hadde vesentlig høyere enhetspriser enn forutsatt i kalkylen. Byrådet foreslår å øke budsjettposten med totalt 1,7 millioner.

Ved en feil er det lagt inn en budsjetttramme på kr. 1,9 mill. på tjenesteområde for barnehage. Dette er midler som skulle ha vært lagt inn på tjenesteområde skole. Feilen foreslås korrigert nå i tertialrapport 2.

01B-Skole

Om tjenesteområdet

Opplæringsloven og [Kunnskapsløftet 2020](#) (LK20) gir de nasjonale føringene på tjenesteområde skole. Organisatorisk omfatter tjenesteområdet alle ordinære kommunale grunnskoler. I Bergen er det også 11 private grunnskoler som er underlagt Utdanningsdirektoratet, og som i tillegg til ovennevnte også reguleres av friskoleloven.

Ny opplæringslov ble vedtatt 5. juni 2023 og gjelder fra 1. august 2024. Etat for skole er ansvarlig for mange av prosessene som er styrt av opplæringsloven, og vil arbeide med å sikre at nye bestemmelser blir innarbeidet i Etat for skole og i etatens enheter.

Skolebruksplanen er kommunenes viktigste plandokument for planlegging av utforming av skoler og framtidig skolestruktur. Kvalitetsutviklingsplanen og rammeplan for SFO er kommunens viktigste plandokumenter for faglig og pedagogisk innhold i skolen.

Utvikling og utfordringer

Viktige begivenheter

Perioden har vært preget av omfattende prosesser knyttet til tiltak for å begrense merforbruket i bergensskolen.

Etat for skole har videre arrangert samlinger og kompetansehevingstiltak som kurs i hovedavtalen for rektorer og tillitsvalgte, dialogkonferanser for avdelingsledere i skole og SFO og nettverk for innføringstilbud for ansatte som arbeider med tospråklig fagopplæring. Skolene i Bergen har også deltatt på samlinger knyttet til realisering av kvalitetsplanen «Sammen for kvalitet – læring og medvirkning»

Det har i tillegg vært gjennomført tre samlinger for skolene om innføring av ny opplæringslov.

Rehabilitering og nybygg på Eidsvåg skole er ferdigstilt, og skolen var klar for drift fra august 2024.

Kvalitetsutvikling i bergensskolen

Grunnskolene i Bergen har våren 2024 gjennomført kvalitetsvurdering av læringsarbeidet, læringsmiljøet og elevresultater. Både elever, ansatte og foresatte har medvirket i prosessen. Kvalitetsvurderingen er basert på felles kvalitetsstandarder og tegn på god praksis, og på den enkelte skoles mål og ståsted. Analysene fra skolenes kvalitetsvurdering bidrar til prioriteringer og tiltak i arbeidet med kvalitetsutvikling.

Resultat skriftlig eksamen 10. trinn våren 2024

Resultat fra skriftlig eksamen på 10. trinn våren 2024 viser følgende snittresultat:

Norsk hovedmål: 3,7

Norsk sidemål: 3,4

Matematikk: 3,4

Engelsk: 4,0

Psykososialt læringsmiljø

Byrådsavdeling for barnehage og skole ved Etat for skole har på bakgrunn av resultatene fra elevundersøkelsen vedrørende elever som opplever mobbing gjennomført møte med Mobbeombudet i Vestland, kommuneoverlegen, NORCE og Bergen kompetansesenter for læring (BKL). Dette for å få innspill på mulige tiltak i oppfølgingsarbeidet i forbindelse med resultatene på elevundersøkelsen. Møtet ble avholdt våren 2024.

Flere av skolene har i etterkant av elevundersøkelsen gjort undersøkelser med Spekter Digital for å undersøke situasjonen på sin skole. Spekter Digital er et verktøy som er utarbeidet ved Læringscenteret i Stavanger og som alle skoler i Bergen kan bruke til å kartlegge læringsmiljøet i en skoleklasse.

På kvalitetsoppfølgingsmøtene våren 2024 inngikk refleksjon og drøfting av resultatene fra elevundersøkelsen som en del av skolens overordnede oppfølging av skolens resultater.

Alle skolene har gjennomført Olweus-undersøkelsen på 4.-10. trinn. De fleste skolene gjennomførte undersøkelsen våren 2024. Olweus-undersøkelsen er en spørreundersøkelse om mobbing, vennskap og trivsel, og er ment å gi skolene informasjon om elevenes trivsel og trygghet på skolen. Den vil også gi en pekepinn på hvor godt skolen lykkes i antimobbearbeidet sitt.

Skolestruktur

Per 31. august 2024 er 66 av 83 skoler helseverngodkjente.

Bemanning og kompetanseutvikling:

Videreutdanning av lærere

For skoleåret 2024-2025 var det 322 søkere til videreutdanning for lærere i Bergen kommune. Utdanningsdirektoratet har per august 2024 godkjent 176.

Desentralisert ordning for kompetanseutvikling i skolen (DeKomp)

Det gjennomføres tiltak for kompetanseheving gjennom den nasjonale kompetansestrategien «Desentralisert ordning for kompetanseutvikling i skolen (DeKomp)». Ordningen forvaltes av Statsforvalteren og administreres av Etat for skole i Bergen kommune. For perioden 2023-2025 har 20 av skolene i Bergen utviklet et samarbeid med ulike universitet og høyskoler. Åtte skoler har et samarbeid med Høgskulen på Vestlandet. Temaene er lesing, tilpasset opplæring for elever med stort læringspotensial, flerkulturalitet, fysisk aktiv læring, drama og inkluderende praksis. Åtte skoler har et samarbeid med FIKS (forskning, innovasjon, kompetanseutvikling i skolen) ved Universitet i Oslo på temaet profesjonelle læringsfellesskap og elevmedvirkning. Fire skoler har samarbeid med Skrivesenteret/NTNU på skrivning og kritisk tenkning. Disse temaene samsvarer med innholdet i Bergen kommune sin kvalitetsutviklingsplan.

Vold og seksuelle overgrep

Byrådsavdeling for barnehage og skole ved Etat for skole har i 2023 utarbeidet veilederen "Mot til å se - trygghet til å handle" til hjelp i arbeidet for å forebygge og motvirke vold og seksuelle overgrep mot barn og unge. Det er også utviklet kompetansepakker for dette temaet som gjennomføres av alle ansatte i bergensskolen. Dette er et pågående arbeid gjennom 2024.

Etat for skole arrangerte i april 2024 tverrfaglig fagdag om barn og seksualitet i samarbeid med Etat for barnehage, NOK Bergen (tverrfaglig, gratis og lavterskel hjelpetilbud til utsatte for seksuelle overgrep og deres pårørende), Bergen kompetansesenter for læring (BKL) og barne- og familietjenesten.

Sykefravær

Statistikk over sykefravær viser et fravær for skolene på 10,4 prosent i mai, 10,3 prosent i juni og 5,4 prosent i august 2024. Samlet sykefravær for 2.kvartal 2024 var 10,8 prosent. Dette er en oppgang sammenlignet med 2.kvartal i 2023 da sykefraværet var 8,2 prosent.

Byrådsavdeling for barnehage og skole ved Etat for skole jobber systematisk med nærvær. Det er lagt til rette for samarbeid med NAV Arbeidslivssenter og deres program "En bra dag på jobben". Etat for skole driver videre kontinuerlig, forebyggende arbeid rettet mot arbeidsmiljø. Det blir lagt vekt på sosioemosjonelle ferdigheter, relasjonsarbeid og gode rutiner for oppfølging av ansatte.

Miljøarbeidere i skolen

Bergen bystyre tildelte i budsjett for 2024 åtte millioner kroner til flere miljøarbeidere ved skolene.

Byrådsavdeling for barnehage og skole ved Etat for skole har fordelt denne ressursen til åtte nye skoler med ungdomstrinn, og tre barneskoler. Skolene ble prioritert ut fra en skjønnsmessig vurdering, blant annet basert på innmeldte behov til områdeleder. Alle byområder er representert.

Fagarbeidere i skole og SFO

Byrådsavdeling for barnehage og skole har etablert en studiering, hvor det tilrettelegges for at assistenter med fem års praksis fra arbeid i barnehager, skoler og SFO får undervisning og veiledning frem mot en teoretisk eksamen i forkant av fagbrev. Det er engasjert to fagressurser til å gjennomføre studieringene.

Skoletilbud for asylsøkere

Det kommer flyktninger til Bergen både fra Ukraina og andre land. Disse blir nå midlertidig bosatt på flyktningmottaket på Hylkje. Mottaket/foresatte fra mottaket kontakter nærskolene og får skoleplass i innføringstilbud. Skoletilbudet til ukrainske barn i midlertidige mottak i regi av Ortun skole ble avsluttet ved utgangen av skoleåret 2023-2024.

Forebygging av vold og trusler

Alle skolene i Bergen kommune jobber med å forebygge og håndtere vold og trusler, for å sikre et trygt og inkluderende miljø både for elever og ansatte. Dette arbeidet er en integrert del av skolens hverdag og gjenspeiles i både undervisning, skolens rutiner og samhandling mellom elever, lærere og foreldre.

2. tertialrapport 2024

Hver skole utvikler sine egne strategier og tiltak som tar hensyn til deres spesifikke elevgruppe og lokalmiljø. Dette kan inkludere alt fra konkrete planer for konflikthåndtering og øving på sosiale ferdigheter, til samarbeid med eksterne eksperter og tjenester. Skolene kan også samarbeide med BKL.

Alle skolene har gjennomført risikovurdering for vold og trusler mot ansatte. Det er igangsatt et arbeid med å forbedre risikovurderingene og sikre at de er i tråd med gjeldende forskrift. Det er i denne forbindelse utarbeidet kompetanseplaner som tildeles alle ansatte. Etat for skole følger opp dette arbeidet.

Samlet er det registrert 1267 hendelser i kategorien «fysisk vold» og 225 hendelser i kategorien «trusler og trakassering» i perioden april til og med 27.08.2024. I 2023 var fordelingen fra april til og med august 1106 hendelser i kategorien «fysisk vold» og 205 hendelser i kategorien «trusler og trakassering». Dette viser at det samlet sett har vært en liten økning i antall hendelser fra 2023 til 2024.

Byrådsavdeling for barnehage og skole utviklet i 2023 et e-læringskurs om forebygging og håndtering av vold og trusler som skolene kan bruke i systematisk arbeid og oppfølging av ansatte. I tillegg har byrådsavdelingen utarbeidet en ressurside for arbeidet med vold og trusler i BkKvalitet. Her finner skolene styrende dokumenter og verktøy som kan brukes.

Gratis redusert plass på SFO for 1. trinn

Fra 1. august 2022 har alle elever på 1. trinn hatt tilbud om gratis redusert plass i SFO. Per august 2024 var det 97,2 prosent av elevene på 1. trinn som benyttet tilbud om gratis plass på SFO. Av disse var det 17 prosent av elevene som benyttet gratis redusert plass og 83 prosent av elevene som benyttet hel plass til redusert pris.

Fra 1. august 2023 fikk også alle elever på 2. trinn, tilbud om gratis redusert plass i SFO. Per august 2024 var det 98,9 prosent av elevene på 2. trinn som benyttet tilbud om gratis plass på SFO. Av disse var det 20,7 prosent av elevene som benyttet gratis redusert plass og 79,3 prosent av elevene som benyttet hel plass til redusert pris.

Fra 1. august 2024 gjelder overnevnte tilbud også alle elever på 3. trinn. Per august 2024 var det 96,8 prosent av elevene på 3. trinn som benyttet tilbud som gratis plass på SFO. Av disse var det 31,8 prosent av elevene som benyttet gratis redusert plass og 68,2 prosent av elevene som benyttet hel plass til redusert pris.

Statlige midler til trykte læremidler

Bergen kommune har i perioden fått statlige midler til trykte læremidler på kr 14 361 485. Midlene er fordelt til skolene etter elevtall, med et grunnbeløp på kr 10 000.

Digitale læringsressurser

Byrådsavdeling for barnehage og skole har satt sammen en pakke digitale ressurser som heter Bergenspakken. Denne skal støtte lærere og elever til å møte målene i Læreplanen (LK20).

Andre digitale ressurser som krever at elever logger på kan ikke brukes i bergensskolen. Det pågår fortløpende vurderinger av andre digitale ressurser som kan bli tilgjengeliggjort for bruk.

2. tertialrapport 2024

Byrådsavdeling for barnehage og skole har utarbeidet en veileder om bruk av kunstig intelligens (KI) som skal bidra til at skolene får kunnskap om hvordan de skal forholde seg til KI. Planlegging av arbeidet med innføring av kunstig intelligens pågår, og innbefatter blant annet å utvikle en egen trygg og tilpasset løsning til bruk i bergensskolen. Dette stiller store krav til teknisk og juridisk kompetanse og helhetlig systemforvaltning.

Svøm Bergen

Skolesvømming for 3.trinn arrangeres i samarbeid med Norges Svømmeforbund. 3. trinn startet sin opplæring i midten av mars 2024. På dette trinnet legges det vekt på vanntilvenning. 164 ansatte i skolene har i den anledning avlagt livredningsprøve.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Justert årsbudsjett 2024			Prognose	Avvik
	Utgifter	Inntekter	Just.bud.		
Vanlig grunnskoleundervisning	3 668 512	-315 587	3 352 926	3 396 617	-43 691
SFO basistilbud	427 159	-165 125	262 034	262 244	-211
Skolelokaler og uteareal	1 016 861	-100 414	916 446	931 935	-15 489
Skoleskyss	68 061	-6 161	61 900	55 417	6 483
Sum	5 180 593	-587 287	4 593 305	4 646 213	-52 908

Status økonomi per avdeling

Beløp i 1000

Byrådsavdeling	Justert årsbudsjett 2024			Prognose	Avvik	Avvik i % av utgift
	Utgifter	Inntekter	Just.bud.			
1-Byrådsleders avdeling	0	0	0	0	0	0,0 %
2-Byrådsavdeling for finans	677 507	-60 284	617 223	617 223	0	0,0 %
3-Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	0	0	0	0	0	0,0 %
4-Byrådsavdeling for barnehage og skole	4 469 487	-527 002	3 942 484	3 995 392	-52 908	-1,2 %
6-Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	0	0	0	0	0	0,0 %
7-Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett	22 607	-1	22 606	22 606	0	0,0 %
90-Fellesposter - bykassen	10 992	0	10 992	10 992	0	0,0 %
Sum	5 180 593	-587 287	4 593 305	4 646 213	-52 908	-1,0 %

Kommentar til status økonomi

Byrådsavdeling for barnehage og skole forventer et samlet merforbruk på tjenesteområdet skole på 52,9 mill. Tjenesteområdet består av sentrale poster i byrådsavdelingen og Etat for skole med underliggende resultatenheter, dvs. de kommunale grunnskolene.

Sentralt forventer byrådsavdelingen et merforbruk på 6 mill. Merforbruket er sammensatt av et merforbruk knyttet til økte utgifter på digitalisering av skolen, særlig økning i lisenskostnader. Samtidig forventes det et mindreforbruk på 3,1 mill. knyttet til oppgradering av Storåsen og Kollåsen skoler, et

2. tertialrapport 2024

tiltak meldt i revidert budsjett. Nødvendig vedlikehold for disse to byggene ble dekket av kommunens ordinære budsjetter for byggvedlikehold.

De kommunale grunnskolene melder om et forventet merforbruk på 51 mill. Merforbruket til skolene skyldes i hovedsak at flere skoler har økte utgifter til oppfølging av enkeltelever. De totale utgiftene er betydelig høyere enn budsjettavsetningen til elever med stort hjelpebehov.

	Beløp i mill.
BBS sentralt	-2,9
Etat for skole	-48,2
Etat for spesialpedagogiske tjenester	-1,8
BBS tjenesteområde 01B skole	-52,9

Forslag til budsjettjusteringer - drift

Beløp i 1000

Budsjettjustering		2024
Driftsbudsjett digitale lisenser (SDV)	Tilpasning til aktivitetsnivå	6 000
SFO tilbud asylsøkere fra Ukraina	Tilpasning til aktivitetsnivå	-600
Videreføring av Kollåsen og Storåsen som satelittskoler	Utgående engangstiltak	-3 100
Sum		2 300

Driftsbudsjett digitale lisenser (SDV)

Driftskostnader til digitalisering av læremidler har økt betydelig som følge av anskaffelser til digitale enheter i utstyrs-løftet (Smart oppvekst). Skolene bruker programvare og lisenser i større grad nå enn tidligere som fører til økte driftskostnader. I tillegg har Byrådsavdelingen overtatt utgiftene til ID-porten fra Seksjon for digital transformasjon (SDI). Det foreslås å øke budsjettet til digitalisering i skolen med 6 mill. kroner for å dekke disse kostnadene.

SFO tilbud asylsøkere fra Ukraina

Frem til sommeren 2024 gikk ukrainske barn som er plassert på asylmottak i Bergen på Ortun skole, avdeling Fana gymnas. Flere av disse gikk også på SFO. Avdelingen ble lagt ned sommeren 2024.

Videreføring av Kollåsen og Storåsen som satelittskoler

Rolland skole har i dag ca. 320 elever og skal pusses opp fra medio 2025. Elevene skal gå i erstatningslokaler ved Eidsvåg skole i 3 år. Rolland skole er en grendaskole med 2 satellitter - Storåsen og Kollåsen hvor det går 120 elever. Satellittskolene skal ikke benyttes videre når nye Rolland skole er ferdigstilt, men elevene på 1-3 trinn skal fortsette å gå på Kollåsen og Storåsen i byggeperioden. For å sikre fortsatt forsvarlig drift ble det i revidert budsjett tilført totalt 3,1 millioner kroner for å utføre vedlikeholdstiltak i byggene.

Vedlikeholdstiltakene er iverksatt, og det forventes at byggene skal være ferdig utbedret innen oppgraderingen av Rolland skole er planlagt startet medio 2025. Tiltakene er finansiert av vedtatt ramme til byggvedlikehold, og det er derfor ikke behov for tilførte midler i 2024. Fra 2025 vil det fortsatt være behov for midler til løpende driftsoppgaver, samt økte utgifter til skoledrift i flere bygg.

Byrådet reverserer bevilgning på 3,1 millioner kroner i 2024.

Nye tiltak i årets driftsbudsjett

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose i kr	Avvik prognose i kr	Statusbeskrivelse
Helårsvirkning av realendringer i årets budsjett				
Omfordele budsjett Vigilo til linjen fra skole til barnehage	-833	-833	0	Omfordeling av budsjett kr 833 000 fra tjenesteområde skole til tjenesteområde barnehage er gjennomført.
Omlegging av utdanningsløp for lærerutdanningen	20 600	20 600	0	Lærerutdanningen er lagt om og lengden på utdanningen har økt fra 4 til 5 år. Nyutdannede lærere med 5-årig utdanning (master) ansettes i henhold til avtale nå som lektor og ikke som adjunkt, slik som tidligere. Dette gir økte lønnskostnader for skolene. Effekten for høsten 2023 var 5,6 mill. kroner, mens helårseffekten i 2024 er estimert til 20,6 mill. kroner. Midlene er fordelt ut til skolene for 2024.
Elever med stort hjelpebehov	20 000	20 000	0	Antall elever som får spesialundervisning etter enkeltvedtak har steget kraftig de siste årene. Dette gir et økt budsjettbehov til skolene. Budsjettet til elever med stort hjelpebehov er på totalt 45 mill. kroner. Pengene er delt ut til skolene.
Spesialundervisning friskoler	7 600	7 600	0	Friskolene har per august sendt ut faktura for spesialundervisning for våren 2024. Faktura for høsten kommer i desember. Det forventes at budsjettet for 2024 brukes opp.
Økt husleie private bygg	1 800	1 800	0	Økt budsjett grunnet økte leiekostnader i private bygg er fordelt ut til de aktuelle skolene i Vedtatt budsjett 2024.
Økt tilskudd til International School of Bergen	935	935	0	Tilskudd utbetalt til den internasjonale skolen basert på elevprognoser.
Sum	50 102	50 102	0	

Tilpasning til aktivitetsnivå

Reduserte energiutgifter i kommunen	-4 046	-4 046	0	I 2022 og 2023 var det satt av ekstra budsjettmidler for å dekke økte energiutgifter for skoler i private bygg pga. høy strømpris. Budsjettbehovet er nå borte pga. lavere strømpris i 2024.
Skoletilbud til bosatte flyktninger	-13 690	-13 690	0	Flere skoler hadde ledig kapasitet i eksisterende innføringklasser, så det er opprettet færre nye innføringklasser enn først antatt. Det er også færre elever på 1. og 2. trinn som mottar innføringstilbud på nærskolen enn først estimert. Budsjettbehovet er derfor nedjustert fra 28,89 mill. kroner i 2023 til 15,2 mill. kroner for 2024.
Demografiutvikling - skole	-13 500	-13 500	0	Skolene melder om reduksjon i elevmassen med 230 elever fra skoleåret 2023/24 til 2024/25.

2. tertialrapport 2024

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
SFO-tilbud til flyktninger fra Ukraina	-300	-300	0 Ortun skole, avdeling for innføringstilbud Fana Gymnas ble avviklet våren 2024 og har følgelig ikke lenger budsjettbehov etter sommeren. Budsjettbehovet er derfor redusert med 300 000, fra 2 mill. kroner i 2023 til 1,7 mill. kroner i 2024.
Konsulent- og utviklingskostnader Vigilo	-6 500	-6 500	0 I 2023 var det avsatt 6,5 mill. kroner til konsulenter og andre utviklingskostnader for å avslutte Vigilo-prosjektet og implementere systemet i linjen. Prosjektet er nå faset ut og det vil ikke påløpe utgifter til dette i 2024.
Ny ungdomsskole i sentrum	-8 000	-8 000	0 Utgående engangstiltak fra 2023. Arbeidet med å finne alternative lokasjoner for en ny ungdomsskole i sentrum pågår. Midler avsatt på disposisjonsfond.
Prisjustering av energi til byggdrift (Etat for bygg og eiendom)	-38 016	-38 016	0 Prisjusteringen er innarbeidet i vedtatt budsjett. Etat for bygg og eiendom forventer balanse mellom budsjett og regnskap for energiutgifter i kommunale bygg.
EBE - Justering av FDV-ramme for endringer i byggporteføljen	8 300	8 300	0 Endringen er innarbeidet i vedtatt budsjett. Etat for bygg og eiendom forventer balanse mellom budsjett og regnskap for utgifter til forvaltning, drift og vedlikehold av kommunale bygg.
EBE - Strømsparingstiltak i kommunale bygg	4 800	4 800	0 Nedtrapping av effekt av strømsparing er innarbeidet i vedtatt budsjett. Etat for bygg og eiendom forventer balanse mellom budsjett og regnskap for energiutgifter i kommunale bygg.
Erstatningsskoleutgifter	2 960	2 960	0 Midlene er avsatt for å dekke økte kostnader, som følge av skolers behov for utvidet areal. I dette er det forventet en økning i kostnader som følge av leie av Frikirkens arealer som undervisnings areal til Gimle skole. Det forventes at budsjettet brukes opp i 2024.
Sum	-67 992	-67 992	0
Nye tiltak			
Gratis halvdagsplass SFO 2. trinn	35 000	35 000	0 Som resultat av budsjettforliket i Stortinget ble det innført gratis halvdagsplass i SFO for alle på 2. trinn august 2023. Budsjettbehovet for høsten 2023 utgjorde 33,5 mill. kroner, mens vår-effekten 2024 er var estimert til 35 mill. kroner. Regnskapet for skoleåret 2023/24 viser at estimatene var korrekte.
Utvidet gymtilbud Krohnengen og Rothaugen	800	400	400 Faktura for høsten 2024 er betalt.
Gratis halvdagsplass SFO 3. trinn	34 000	34 000	0 Det går 2 911 3. klassinger på SFO per august 2024. Dette øker budsjettbehovet til SFOene med 7 mill. kroner per måned høsten 2024.
Avsetning til driftsutgifter for nytt areal i skoler	46	46	0 Avsetningen skal dekke økte driftsutgifter som følge av at kommunens skoler rehabiliteres, utvides eller bygges nye, i tråd

2. tertialrapport 2024

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik	Statusbeskrivelse
				med vedtatt skolebruksplan. Driftsutgifter som for eksempel utgifter til renhold, tilsyn, kommunale avgifter mv. er forventet å øke som følge av økt areal. Budsjettet skal dekke økte driftsutgifter til Eidsvåg skole som er ny-rehabiliterert høsten 2024.
Flere miljøarbeidere i skolen	8 000	6 500	1 500	10 skoler har fått budsjett til å ansatte miljøarbeider/veileder i 2024. En skole har ikke ansatt per d.d. Noen av skolene ansatte ila våren 2024 og fra august 2024 og får følgelig ikke helårseffekt før 2025. Budsjettet er delt ut til skolene som har ansatt.
Sum	77 846	75 946	1 900	
Nye engangstiltak				
Eidsvåg skole rehabilitering - driftskonsekvenser	300	300	0	Eidsvåg skole har flyttet inn i nyoppussede lokaler. I den forbindelse er det behov for innkjøp av diverse forbruksmateriell. Skolen har kjøpt inn utstyr og materiell for 120 000.
Sum	300	300	0	
Effektivisering				
Oppgavegjennomgang i kommunen	-1 990	-1 990	0	Bystyret har vedtatt at de administrative kostnadene i byrådsavdelingene skal reduseres, blant annet ved å holde administrative stillinger vakante ved varig eller midlertidig ledighet. Av et totalt innsparingskrav på 95 mill. ble 30. mill. fordelt ut i detaljeringen av vedtatt budsjett i februar, mens de ytterligere 65 mill. ble fordelt i august 2024. I revidert budsjett 2024 ble det innført generell ansettelsesstopp for administrative stillinger i hele organisasjonen. Byrådsavdelingene melder om totalt 65 stillinger som står vakante pr. august. Stillingene er blitt vakante på ulike tidspunkt, så effekten inneværende år er lavere enn den ville vært med helårseffekt. For administrative stillinger skal det ikke tas inn vikar ved fravær, som isolert sett gir et mindreforbruk. I tillegg er det restriktiv bruk på kurs og samlinger, konsulentbruk, reiseaktivitet og andre utgifter som ikke er strengt nødvendig. Byrådsavdelingene har håndtert innsparingskravet ulikt mht. fordeling og rapportering i sine tjenester. I sum rapporteres det om forventet effekt på 84,8 mill. som gir et negativt avvik på 10,2 mill. i 2024.
EBE - Ytterligere 10 % reduksjon i energiforbruk i kommunale bygg	-340	-340	0	Det forventes at målet om redusert energiforbruk vil bli nådd, men den økonomiske effekten av tiltaket blir lavere enn opprinnelig budsjettert pga. at strømprisene har falt. Dette er hensyntatt i revidert budsjett. Etat for bygg og eiendom balanse mellom budsjett og regnskap for energiutgifter i kommunale bygg.

2. tertialrapport 2024

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
Sum	-2 331	-2 331	0
Kutt			
Avvikling av Trengereid oppvekststun skule	-5 400	-5 400	0 Skoledriften ved Trengereid Oppvekststun ble avviklet høsten 2023. Byrådsavdeling for barnehage og skole har redusert budsjettildelingen med 5,4 mill. kroner i 2024 som følge av dette.
Effektiviseringsnedtrekk	-5 000	-5 000	0 Effektiviseringsnedtrekk 5 mill. kroner er innarbeidet i rammen til skolene i Vedtatt budsjett 2024.
Sum	-10 400	-10 400	0
Sum tiltak	47 525	45 625	1 900

Rammeendringer gjennom året

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
Tilpasning til aktivitetsnivå			
Tilbakeføring av driftskonsekvenser for ikke ferdigstilte investeringer	-440	-440	0 Midlene er trukket inn fra avdelingens budsjetter, da investeringene ved skolene ikke er ferdigstilt i 2024
Skoletilbud bosatte flyktninger	11 125	11 125	0 Det er lagt til grunn en bosetting av tusen flyktninger i Bergen som følge av krigen i Ukraina. Mange av disse er barn, også barn i skolealder. Det må derfor settes av midler til å sikre skoleplasser til disse barna. Det legges til grunn at 275 av flyktningene er barn. Ved beregning av budsjettbehovet er det lagt til grunn ordinær tildeling per barn, med et tillegg per barn for særlige utgifter knyttet til blant annet morsmålsundervisning. Det er også lagt til utgifter knyttet til SFO for barn 1.-4. trinn. Det legges til grunn at de fleste vil kvalifisere for redusert foreldrebetaling.
Driftsbudsjett digitale lisenser (SDV)	2 800	2 800	0 Driftskostnader til digitalisering av læremidler har økt betydelig som følge av anskaffelser til digitale enheter i utstyrs-løftet (Smart oppvekst). Skolene bruker programvare og lisenser i større grad nå enn tidligere som fører til økte driftskostnader. Budsjettet er overført til driftsavdeling.
Økte kostnader i skolen	90 000	90 000	0 Skolene fikk styrket budsjettene sine etter revidert budsjett 2024. Pengene er nå delt ut til skolene.
Den internasjonale skolen - økt elevprognose	1 000	1 000	0 Merforbruk på kr. 1 mill. knyttet til tilskudd til den internasjonale skolen basert på foreløpig elevprognose bevilget 1. tertial 2024. Foreløpig usikkert hvor mye som vil påløpe i 2024.
Spesialundervisning friskoler	10 000	10 000	0 Friskolene har per august sendt ut faktura for spesialundervisning for våren 2024.

2. tertialrapport 2024

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik	Statusbeskrivelse
				Faktura for høsten kommer i desember. Det forventes at budsjettet for 2024 brukes opp.
Videreføring av Kollåsen og Storåsen som satelittskoler	3 100	0	3 100	Utbedring av Rolland skole er utsatt et år, det vil si ingen driftskonsekvenser i 2024. Etat for bygg og eiendom (EBE) har igangsatt tiltak for å forbedre byggene. Dette dekkes av egen ramme til vedlikehold.
Sum	117 585	114 485	3 100	
Sum tiltak	117 585	114 485	3 100	

Status mål

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2024	Status 2. tertial 2024	Statusbeskrivelse
En rettferdig og inkluderende by	Bergensskolen har profesjonelle læringsfellesskap som fremmer kompetanseutvikling og øker kollektiv kapasitet	Andel lærere som tilfredsstillere kompetansekravene i fagene de underviser i	100,0 %	81,9 %	Andel lærere som tilfredsstillere kompetansekravene i fagene de underviser: 81,91 prosent. Barnetrinn: Norsk 91,67 prosent, matematikk 85,09 prosent og engelsk 64,16 prosent. Ungdomstrinn: Norsk 78,53 prosent, matematikk 78,17 prosent, engelsk 82,49 prosent.
		Andel fagarbeidere i SFO	60,0 %	42,2 %	Andel fagarbeidere på SFO er 42,16 prosent per august 2024. Dette er en økning fra forrige tertial på ca. 3,5 prosent, fra 38,6 prosent til 42,16 prosent. Økningen skyldes at totalt antall årsverk for assistenter er redusert mens antall årsverk fagarbeidere har økt.
	Ansatte skal ha et godt og inkluderende arbeidsmiljø	Sykefravær blant ansatte	7,5 %	10,8 %	Sykefravær for 2. tertial 2024.
		Score fra medarbeiderundersøkelsen 10 faktor: Mestringsorientert ledelse	4,2	3,9	Resultatet er basert medarbeiderundersøkelsen gjennomført høsten 2022. Neste medarbeiderundersøkelse gjennomføres høsten 2024.

2. tertialrapport 2024

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt	Status 2.	Statusbeskrivelse
			mål 2024	tertia 2024	
		Score fra medarbeiderundersøkelsen 10 faktor: Rolleklarhet	4,2	4,1	Resultatet er basert på medarbeiderundersøkelse gjennomført høsten 2022. Neste medarbeiderundersøkelse gjennomføres høsten 2024.
I bergensskolen medvirker elevene i læringsarbeidet og oppnår gode elevresultater		Foreldreundersøkelsen: Overordnet tilfredshet med elevens læring	5	5	Resultat er likt som i fjor. Tallene viser til gjennomsnittlig skår fra 1 til 5. Jo høyere skår, desto mer tilfreds er foreldrene.
		Elevundersøkelsen: Overordnet tilfredshet med medvirkning - 7. trinn	3,6	3,5	Resultatet er fra elevundersøkelsen høsten 2023 og er likt som undersøkelsen fra 2022. Neste elevundersøkelse gjennomføres høsten 2024. Tallene viser til gjennomsnittlig skår fra 1 til 5. Jo høyere skår, desto mer tilfreds er elevene.
		Elevundersøkelsen: Overordnet tilfredshet med medvirkning - 10. trinn	3,3	3,1	Resultatet er fra elevundersøkelsen høsten 2023 og er en tilbakegang fra 3,2 sammenlignet med undersøkelsen fra 2022. Neste elevundersøkelse gjennomføres høsten 2024. Tallene viser til gjennomsnittlig skår fra 1 til 5. Jo høyere skår, desto mer tilfreds er elevene.
		Elevundersøkelsen: Overordnet tilfredshet med vurdering for læring - 7. trinn	3,8	3,6	Resultatet er fra elevundersøkelsen høsten 2023 og er likt som undersøkelsen fra 2022. Neste elevundersøkelse gjennomføres høsten 2024. Tallene viser til gjennomsnittlig skår fra 1 til 5. Jo høyere skår, desto mer tilfreds er elevene.
		Elevundersøkelsen: Overordnet tilfredshet med vurdering for læring - 10. trinn	3,3	3,1	Resultatet er fra elevundersøkelsen høsten 2023 og er en tilbakegang fra 3,2 sammenlignet med undersøkelsen fra 2022. Neste elevundersøkelse gjennomføres høsten 2024. Tallene viser til gjennomsnittlig skår fra 1 til 5. Jo høyere skår, desto mer tilfreds er elevene.
		Eksamensresultater norsk hovedmål, skriftlig - 10. trinn	3,7	3,7	Eksamen gjennomført mai 2024.
		Eksamensresultater norsk sidemål, skriftlig - 10. trinn	3,3	3,4	Eksamen gjennomført mai 2024.

2. tertialrapport 2024

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt	Status 2.	Statusbeskrivelse
			mål 2024	tertia 2024	
		Eksamensresultater engelsk, skriftlig - 10. trinn	4,1	4,0	Eksamen gjennomført mai 2024.
		Eksamensresultater matematikk skriftlig - 10. trinn	3,8	3,4	Eksamen gjennomført mai 2024.
		Resultat fra nasjonale prøver 5 trinn - engelsk	52,0	51,0	Resultatene over tid i Bergen kommune ligger jevnt på 51 skalapoeng før 2023. Guttene skårer i snitt ett skalapoeng bedre enn jentene i 2023. Nasjonale prøver skoleåret 2024-2025 gjennomføres høsten 2024.
		Resultat fra nasjonale prøver 5 trinn - lesing	52,0	51,0	Resultatene over tid i Bergen kommune ligger jevnt på 51 skalapoeng. Jentene skårer i snitt to skalapoeng bedre enn guttene i 2023. Nasjonale prøver skoleåret 2024-2025 gjennomføres høsten 2024.
		Resultat fra nasjonale prøver 5 trinn - regning	52,0	51,0	Resultatene over tid i Bergen kommune ligger jevnt på 51 skalapoeng. Guttene skårer i snitt markant bedre enn jentene med fire skalapoeng i 2023. Nasjonale prøver skoleåret 2024-2025 gjennomføres høsten 2024. Nasjonale prøver skoleåret 2024-2025 gjennomføres høsten 2024.
		Gjennomsnittlige grunnskolepoeng	44,3	42,7	Resultat grunnskolepoeng for skoleåret 2023-2024 var 42,7, dette er en nedgang på 0,6 fra året før.
Elever har et leke- og læringsmiljø der digitale ferdigheter videreutvikles for å møte fremtidens utfordringer		Andel av skolene som har 1-1 digital utstyrsdekning på 5.-7. trinn	100,0 %	100,0 %	Alle elever på 5. - 7. trinn har egen Chromebook.
		Andel av skolene som har 1-1 digital utstyrsdekning på 8.-10. trinn	100,0 %	100,0 %	Alle elever på 8. - 10. trinn har egen digitale enhet, Chromebook.
Elever sikres svømmeferdigheter		Andel som har oppnådd kompetansemålene i svømme- og livredningsferdigheter etter 4. trinn	80,0 %	77,0 %	Nesten 2700 elever har gjennomgått ferdighetsprøven. Justert for fritak klarer 77 prosent å svømme 200 meter i henhold til kompetansemålet i kroppsøving for 4. trinn.

2. tertialrapport 2024

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2024	Status 2. tertial 2024	Statusbeskrivelse
					Dette er en forbedring fra 71 prosent i 2023.
	Skoletilbudet er tilpasset for å møte forventet elevtall	Andel ferdigstilte skolebyggprosjekter	100,0 %		Ett ferdigstilt byggeprosjekt i 2. kvartal - Eidsvåg skole.
		Andel helseverngodkjente skoler	82,0 %	79,5 %	66 av 83 grunnskoler er helseverngodkjent per 31.08.2024.

Status merknader

Verbalvedtak

"-" vises der det ikke er registrert data

Oppdrag

1.T 2024 Merknad 12. Kaland skole Bystyret ber byrådet om å undersøke kostnader knyttet til trafikkisikrende tiltak ved Kaland skole, og komme tilbake til dette i Handlings- og Økonomiplan.

Beskrivelse status

Byrådets oppfølging av merknaden er i prosess.

Investeringer

Beløp i 1000

Investering	Saksref.	Totalbudsjett					Årets budsjett		
		Bud. v/gj.føring s-vedtak	Vedtatt	Totalprognose	Avvik ferdigkvar	Estimert al	Justert budsje tt	Årsprogno se	Forslag til bud.endr.
Bergen Inkluderingscenter	BY 111-19	IA	96	96	0	Ferdig	0	0	0
Christi Krybbe skoler SFO - prosjektutvikling		IA	19 238	41 796	- 22 558	3.kv. 2026	500	1 000	500
Eidsvåg skole - rehabilitering, nybygg og idrettshall	BY 31/19		516 400 545 991	509 991	36 000	Ferdig	62 712	69 647	6 935
ENØK-prosjekter		-	-	-	-	Løpende	18 193	9 460	-8 732
ENØK-tiltak kommunale bygg og boliger		IA	2 013	2 013	0	4.kv. 2024	0	0	0
Eventyrskogen skole – Permanent sikring		IA	0	10 000	- 10 000	4.kv. 2025	0	10 000	10 000
Fridalen skole, ombygging	BR 1146/23	IA	16 392	16 392	0	3.kv. 2024	7 223	7 223	0
Garnes skole - utskifting av ventilasjonsanlegg	BR 1057/23		15 000 23 100	23 100	0	3.kv. 2024	15 244	15 244	0
Garnes U, svømmehall - oppgradering	BY 144/22		80 400 80 400	80 400	0	4.kv. 2025	36 939	40 000	3 061
Garnes ungdomsskole - riving og nybygg	BY 145/22		725 600 725 600	725 600	0	4.kv. 2025	207 779	207 779	0
Gimle ungdomsskole – konseptvalgutredning		IA	54 000	26 485	27 515	3.kv. 2026	5 000	4 000	-1 000
Haukedalen skole - prosjektutvikling		IA	30 040	30 750	-710	2.kv. 2029	4 823	1 500	-3 323
Haukeland skole – kapasitetsutvidelse	BY 171/21		125 500 157 195	157 195	0	1.kv. 2025	39 256	45 000	5 744
Haukeland skole - oppgradering	UFKN 13/24	IA	40 000	40 000	0	4.kv. 2024	40 000	40 000	0
Holen skole - riving, nybygg og rehabilitering	BY 214/18		490 000 689 550	689 550	0	Ferdig	3 300	11 000	7 700
Inneklimatiltak - skoler		-	-	-	-	Løpende	6 800	10 800	4 000
Innvendig oppgradering - skoler		-	-	-	-	Løpende	3 433	3 484	51
Inventar, byggeprosjekter - skole		-	-	-	-	Løpende	6 237	6 237	0
Kronstad oppvekstun - rehabilitering/ombygging	BY 160/18		350 676 430 700	434 493	- 3 794	Ferdig	-2 854	939	3 794
Li Skole - Rehabilitering av dusjgarderober og gymsal	BR 1167/2024	IA	17 400	17 400	0	1.kv. 2025	17 386	17 386	0
Loddefjord skole - prosjektutvikling		IA	56 034	57 244	- 1 210	4.kv. 2028	4 667	2 900	-1 767

2. tertialrapport 2024

Investering	Saksref.	Totalbudsjett					Årets budsjett		
		Bud. v/gj.føring s-vedtak	Vedta tt	Totalprognose	Avvik ferdigkvar	Estimert al	Justert budsjet	Årsprognose	Forslag til bud.endr.
Lynghaug skole - oppgradering - prosjektutvikling		IA	2 500	2 500	0	2.kv. 2025	500	500	0
Minde skole og idrettshall - prosjektvikling		IA	10 401	10 401	0	4.kv. 2025	1 561	700	-861
Mindemyren flerbruksbygg - prosjektutvikling		IA	81 607	124 359	- 42 75	4.kv. 2027	1 067	1 735	668
Mindre bygginvesteringer - sekkepost		-	-	-	-	Løpende	30 003	26 884	-3 119
Olsvik skole - oppgradering		IA	2 500	2 500	0	1.kv. 2025	2 500	2 500	0
Olsvikhallen - prosjektutvikling		-	-	-	-	Løpende	20 915	13 915	-7 000
Oppgradering av uteareal - skole		IA	2 500	50 2 450		4.kv. 2024	2 500	50	-2 450
Oppgradering og utrusting av uteområde i skuler og barnehage									
Ortun skole	BY 250/23		217 600	198 000	0	2.kv. 2025	115 300	80 300	-35 000
Ortun skole - svømmehall	BY 22/20		249 000	226 749	0	Ferdig	250	250	0
Rolland skole, riving og nybygg		IA	565 520	555 100	10 420	2.kv. 2028	3 700	1 600	-2 100
Rå skole, idrettshall	BY 177/23		129 800	129 800	0	2.kv. 2026	27 400	23 500	-3 900
Salhus skole – konseptvalgutredning		IA	20 650	3 989	16 661	Ferdig	700	500	-200
Salhus skule - Landmarkhuset		IA	9 800	9 800	0	4.kv. 2024	9 739	9 739	0
Sandgotna skole - Rehab. / ombygging 1 etg.	BR 1170/24		17 000	17 000	0	4.kv. 2024	15 129	15 129	0
Slettebakken skole - konseptvalgutredning		IA	52 720	7 544	45 176	4.kv. 2025	2 300	1 800	-500
Slettebakken skole - oppgradering ventilasjon	UFKN 22/24		35 000	35 000	0	4.kv. 2024	35 000	35 000	0
Slåtthaug skole - rehabilitering og nybygg		IA	545 583	634 000	- 88 417	1.kv. 2029	11 727	20 000	8 273
Smart oppvekst Solenergianlegg kommunale bygg		-	-	-	-	Løpende	8 039	157	-7 882
Storetveit skole, rehabilitering og ny idrettshall - prosjektutvikling		IA	5 000	5 000	0	3.kv. 2025	2 000	500	-1 500
Sykkelparkering under tak		IA	84 851	85 721	-870	4.kv. 2026	8 946	10 000	1 054
Sykkelparkering under tak		IA	6 000	6 000	0	2.kv. 2025	6 000	3 000	-3 000
Søreide ungdomsskole, nybygg - prosjektutvikling		IA	36 798	12 825	23 973	2.kv. 2025	1 000	1 900	900

2. tertialrapport 2024

Investering	Saksref.	Totalbudsjett					Årets budsjett		
		Bud. v/gj.føring s-vedtak	Vedta tt	Totalprognose	Avvik	Estimert k ferdigkvar al	Justert budsje tt	Årsprognose	Forslag til bud.endr.
Tiltak for personer med funksjonsnedsettelse r		-	-	-	-	Løpende	16 885	20 426	3 541
Trapp ved Christie Krybbe skoler		IA	6 000	6 000	0	4.kv. 2024	6 000	500	-5 500
Tveiterås skole - riving og nybygg	BY 217-20		262 600	255 300	0	Ferdig	3 000	3 000	0
Utomhusanlegg skoler		IA	5 100	5 100	0	4.kv. 2024	3 456	3 456	0
Varden skole, utvidelse		IA	39 670	23 119	16 551	4.kv. 2024	15 000	15 000	0
Ytre Arna skole - prosjektutvikling		IA	35 247	30 142	5 105	4.kv. 2026	4 800	6 000	1 200
Åstveit skole - rehabilitering og nybygg	BY 35/24		265 000	265 000	0	2.kv. 2028	3 000	3 000	0
Sum øvrige prosjekter							4 996	3 701	-1 295
Sum							840 052	808 343	-31 709

Statustekst investeringer

Avsetning til strategisk eiendomskjøp

Byrådet jobber løpende med oppgaveløsning på eiendomsområdet. Deler av dette arbeidet innebærer kjøp av tomtegrunn når dette er vurdert som strategisk viktig. Med utgangspunkt i pågående prosesser foreslår byrådet en styrking av budsjettposten med kr. 10 mill. inneværende år.

Bergen Inkluderingscenter

Det er foretatt ombygging og rehabilitering av den tidligere lærerhøyskolen på Landås. Brukere av bygget er Etat for inkludering/etatsadministrasjon, Introduksjonscenteret, Bergen læringscenter for norsk og samfunnskunnskap, grunnskole for voksne, Bergen Voksenopplæring, Senter for migrasjonshelse samt Etat for Idrett. Bygget ble overtatt fra entreprenør i oktober 2023, og er tatt i bruk våren 2024. Det pågår utførelse av tilleggsarbeider, og de siste økonomiske forpliktelser ventes å bli avsluttet i løpet av 2025. Det foreslås en flytting av midler til inneværende år i tråd med justert årsprognose, dette medfører ikke endring i totalprognose.

Christi Krybbe skoler SFO - prosjektutvikling

Det er gjennomført en utredning av ulike konsept for å møte behovene på Christi Krybbe skoler knyttet til læringsmiljø, SFO samt nærmiljø. Bruk av Øvregaten 5 til skoleformål inngår i gjennomført utredning. Det er tunge verneinteresser i den historiske skolen samt i området for øvrig. Prosjektet har vist seg krevende ut fra verneinteresser og økonomi, og det gjennomføres ytterligere utredninger for å oppgradere dagens bygningmasse og uteområde (0+ alternativ) for å gi et tilstrekkelig beslutningsunderlag. Mindemyren flerbruksbygg er tenkt som erstatningsskole, og forskyvning i dette prosjektet fører til utsettelse av gjennomføringsfasen for Christi Krybbe skoler. Det foreslås en flytting av midler til inneværende år i tråd med justert årsprognose på grunn av høyere aktivitet enn anslått. Endring i totalprognose skyldes lønns- og prisjustering, samt oppdatert kalkyle.

Eidsvåg skole - rehabilitering, nybygg og idrettshall

Det er utført omfattende ombygging og rehabilitering av "1952-bygget" på Eidsvåg skole, og etablert et tilbygg til dette. De andre byggene på eiendommen ble revet i 2021. Den nye skolen er dimensjonert for 300 elever med mulighet for utvidelse med ytterligere 50 elever ved behov. Det er også oppført en stor,

2. tertialrapport 2024

frittstående idrettshall med opparbeidet uteområde på taket. Skolen ble tatt i bruk i september 2024 og pågående etablering av snusløyfe for skolebusser i Trolldalen forventes ferdigstilt siste kvartal 2024. Det foreslås en flytting av midler til inneværende år i tråd med justert årsprognose. Budsjettmidler i 2025 utover revidert totalprognose foreslås trukket inn.

ENØK-prosjekter

Bevilgningen går over mange ulike tjenesteområder.

I Bergen kommune sin tidligere Klima- og miljøhandlingsplan var det et mål å redusere energiforbruket i kommunens bygg med 15 % innen utgangen av 2020 og med 25 % innen 2030. Typiske ENØK-tiltak som skal gjennomføres er:

- Skifte ut defekt luft/vann-varmepumpe, ombygging varmesentral
- Tiltak for å kontrollere radon i utsatte bygg
- Bytte eldre varmegjenvinner mot roterende gjenvinner i ventilasjonsanlegg
- Innregulering av varmeanlegg
- Nyinstallasjon og utskiftning av anlegg for sentral driftsstyring (SD-anlegg)
- Installasjon av solfangere
- Enkel automatisering av styring av panelovner
- Installere varmepumpe i bygg med vannbåren varme

Det er så langt i 2024 fattet gjennomføringsvedtak for 9 nye tiltak. Videre pågår det flere utredninger. Med bakgrunn i lovkrav som gjør at lyskilder og armaturer bør oppgraderes til LED, er dette et prioritert formål for nye prosjekter i 2024. Som følge av senere fremdrift enn planlagt i pågående prosjekter foreslås det at kr. 14,1 mill. (totalt for alle tjenesteområder) flyttes til 2025. Dette inkluderer blant annet kr. 4,1 mill. til et prosjekt ved Skranevatnet skole, som om er flyttet fra budsjettposten *ENØK-tiltak kommunale bygg og boliger*, og som nå inngår i den foreslåtte budsjettjusteringen på tjenesteområde skole. Flyttingen er gjort for å sikre at alle lignende ENØK-tiltak vurderes innenfor samme budsjettpost.

ENØK-tiltak kommunale bygg og boliger

Budsjettposten omfatter ulike tjenesteområder. Prosjekt ved Øyjorden Barnehage er fullført mens et prosjekt ved Ladegården sykehjem er under ferdigstilling. Videre er det tidligere gjennomført forprosjekter ved Kolstihagen og Lyngbøtunet sykehjem, som pt. ikke er videreført til konkrete investeringsprosjekt. Det siste planlagte tiltaket er knyttet til Skranevatnet skole og gjelder bytte av varmepumpe. Prosjektet ved Skranevatnet var i revidert budsjett i år forutsatt fullført i 2024, men er blitt forsinket.

Byrådet mener det er naturlig å se tiltakene i sammenheng med andre ENØK-tiltak. Det foreslås derfor at posten utgår som egen budsjettpost fra 2025. Pågående tiltak fullføres innenfor budsjettposten inneværende år, med unntak av prosjektet ved Skranevatnet som flyttes over til budsjettposten *ENØK-prosjekter*.

Eventyrskogen skole – Permanent sikring

Ved Eventyrskogen skole er det sommeren 2024 utført midlertidige skredsikringstiltak. Tiltakene var et krav for å kunne åpne skolen som normalt høsten 2024. For å sikre videre drift er det påkrevd med permanente skredsikringstiltak ved skolen. Byrådet mener at dette arbeidet er svært viktig og må prioriteres, og det foreslås at det bevilges kr. 10 mill. inneværende år til formålet.

Fridalen skole, ombygging

Ved Fridalen skole er lokalene hvor det tidligere var barnehage nå omgjort til klasserom og grupperom. I tillegg er det etablert nytt skolekjøkken. Dette var opprinnelig ikke en del av prosjektet, og var en medvirkende årsak til at det i revidert budsjett 2024 ble bevilget en økt kostnadsramme på kr. 4,6 mill.

Ved utgangen av august gjensto ca. kr. 1,6 mill. av totalrammen. Disse er planlagt brukt på etablering av støyskjerm og sykkelparkering, samt fullføring av arbeid knyttet til rømningsvei. Det vil og påløpe byggelånsrenter. Prosjektet forventes fullført i 2024 innenfor totalrammen.

Garnes skole - utskifting av ventilasjonsanlegg

Miljørettet helsevern har tidligere påpekt et avvik på Garnes skule, og skolen har per i dag ikke gyldig helseverngodkjenning. Avviket må lukkes før skolen kan søke ny godkjenning. Installasjon av balansert ventilasjon vil sikre et godt inneklima og en mer energiøkonomisk drift av ventilasjonen.

Gjennomføringsvedtak for tiltaket ble fattet av byrådet i sak 1057/23 i mars 2023. I ettertid fikk en avslag fra byggesak på opprinnelig planlagt løsning. Det ble utarbeidet revidert fremdriftsplan hvor prosjektet gjennomføres i etapper med noen tiltak i 2023 og resterende i 2024.

Gjennomføringen av første trinn ble dyrere enn forventet og etter innhenting av anbud for andre trinn ble det avdekket et behov for tilleggsfinansiering. Byrådet godkjente i sak 1068/24 i april inneværende år, en oppjustering av kostnadsrammen til prosjektet med kr. 8,1 mill. gjennom en overføring fra udisponerte midler på BUD448 Mindre bygginvesteringer. Prosjektet er nå i hovedsak fullført, men der er etterslep knyttet til kostnadsføring.

Garnes U, svømmehall - oppgradering

Svømmebassenget i idrettshallen tilknyttet Garnes ungdomsskole er under rehabilitering parallelt med bygging av nye Garnes ungdomsskole. Ventilasjonsanlegget i gymsalen vil også bli oppgradert og hele hallen vil være stengt i byggeperioden. Det foreslås en flytting av midler til inneværende år i tråd med justert årsprognose. Endring skyldes justert tidspunkt for utførelse av tilleggsarbeid på byggeplass og medfører ikke økning i totalprognose eller antatt tidspunkt for ferdigstillelse.

Garnes ungdomsskole - riving og nybygg

Garnes ungdomsskole er revet og erstattes av nybygg for 500 ungdomsskoleelever, i tillegg til 20 grunnskoleelever ved forsterket avdeling. Arbeidene startet opp høsten 2022 og forventet ferdigstillelse er i slutten av 2025. Prosjektet er pilot for utslippsfri byggeplass. Prosjektet har krevd detaljregulering, hvor det i ny plan framkom omfattende krav til opparbeidelse av infrastruktur. Disse rekkefølgekravene inngår i egen budsjettpost.

Garnes ungdomsskole, rekkefølgekrav infrastruktur

I arbeidet med ny reguleringsplan for Garnes ungdomsskole er det fremkommet svært omfattende krav til etablering og oppgradering av infrastruktur i form av rekkefølgekrav. Gjennomføringsvedtak ble fattet i april 2024. Konkurransen er lyst ut og planlagt byggestart er i slutten av 2024. Det foreslås en forskyvning av midler grunnet forsinkelser i prosessen for godkjent rammesøknad. Forsinkelsen medfører ikke endring i antatt tidspunkt for ferdigstillelse.

Gimle ungdomsskole – konseptvalgutredning

Gimle oppvekststun har behov for rehabilitering. Det utføres en konseptvalgutredning som startet opp 1. halvår 2024. Fremdrift og tidsperspektiv på et eventuelt byggeprosjekt vil være avhengig av tilgang på erstatningsarealer. Forslag til endring i totalprognose skyldes en overføring til sekkepost i tråd med justert års- og totalprognose for konseptvalgutredning. Det ventes ingen endring i antatt tidspunkt for ferdigstillelse.

Gyldenpris barnehage - prosjektutvikling

Det er behov for en ombygging av Gyldenpris barnehage for å tilfredsstillende myndighetskrav og opprettholde nåværende antall plasser. Området har store utfordringer knyttet til støy. For tiden gjennomføres det utredninger for å kartlegge hvilke føringer dette gir for prosjektet, dette vil påvirke fremdrift. Budsjettposten skal dekke kostnader for planlegging og utvikling av prosjektet, mens budsjett for gjennomføringsfasen ligger i sekkepost inntil videre.

Handlingsplan 1-2 - barnehage

Med bakgrunn i byråds sak 20/19 *Prinsipper og tiltak for å realisere full bydelsvis barnehagedekning fra 2019* ble det startet en større kartlegging av utvalgte eksisterende kommunale barnehagers behov. En del av barnehagene hadde avvik etter tilsyn som måtte utbedres.

Budsjettposten omfattet i utgangspunktet 24 barnehager. Prosjektet har i etterkant fått justert innhold ved at antallet barnehager er redusert, samtidig som prosjektomfanget i de barnehagene som utbedres er blitt større. Prosjekter med totalramme over 10 mill. kr. er skilt ut på egne budsjettposter. I budsjettet for 2024 ble det opprinnelig planlagt tiltak i Skjold og Granebo barnehager.

Prosjektene ved Skjold og Granebo barnehager er fortsatt under utredning, og forventes ikke å komme til gjennomføring i år. Det ble derfor flyttet 7 mill. kr. til 2025 i revidert budsjett 2024.

Tidligere igangsatt oppgradering ved Arnatveit barnehage er under ferdigstilling, men vil ha behov for en oppjustering av kostnadsrammen på ca. 0,5 mill. kr. Det ble i revidert budsjett vist til signaler fra helsevernmyndighetene om at det bør gjøres ytterligere tiltak ved Bønes barnehage. Oppstart av tiltak i Bønes barnehage er forsinket og det legges nå til grunn at hoveddelen av kostnadene vil påløpe i 2025.

Samlet sett gjør dette at Byrådet anbefaler å flytte ytterligere om lag 2 mill. til 2025.

Haukedalen skole - prosjektutvikling

Det er vedtatt å oppgradere Haukedalen skole, inkludert utbedring av trafikksikkerheten. Det anbefales ikke å gjennomføre prosjektet med hel eller delvis drift på eiendommen, og det er derfor planlagt at elevene fra Haukedalen skal benytte erstatningslokaler på Eidsvåg etter at nye Eidsvåg og deretter Rolland skole er ferdig. Budsjettposten skal dekke kostnader til planlegging og utvikling av prosjektet, mens gjennomføringsfasen inngår i sekkepost inntil videre. I forslag til HØP2025-2028 vil byrådet foreslå at prosjektet utsettes i 2 år. Årsprognosen er tatt ned for å reflektere denne utsettelsen. Endring i totalprognose skyldes at prosjektet er prisjustert.

Haukeland skole – kapasitetsutvidelse

Haukeland skole har behov for tilleggsareal for å sikre tilstrekkelig elevtallskapasitet og for å gi skolen tjenlige spesialrom. Det skal oppføres et nybygg i tre etasjer som kobles til eksisterende bygg med en gangbro. Byggestart var i januar 2023. Prosjektet er i slutfase og totalprognosen er justert ned i tråd med anslått prosjektkostnad. Det foreslås en flytting av midler til inneværende år i tråd med justert årsprognose.

Haukeland skole - oppgradering

Ved Haukeland skole er det behov for en innvendig oppgradering av hovedbygget og gymbygget med nytt ventilasjonsanlegg, samt oppgradering av tekniske installasjoner og overflater med mer. Prosjektet gjennomføres mens det pågår bygging av tilbygg (eget prosjekt) ved skolen, og fremdriften for dette tiltaket må tilpasses hovedprosjektet.

2. tertialrapport 2024

Anbudsprosessen for prosjektet ble gjennomført i første kvartal 2024, og gjennomføringsvedtak ble fattet i utvalg for finans, kultur og næring i sak 13/24. Prosjektet har fremdrift i henhold til plan og forventes ferdigstilt innen utgangen av 2024.

Holen skole - riving, nybygg og rehabilitering

Holen skole ble ferdigstilt og tatt i bruk i 2022. Det har vært en omfattende utbedring av VA-anlegget rundt tomten. Sluttoppgjør for disse arbeidene gjenstår. Prosessen med godkjenning av dokumentasjon av VA-anlegget har tatt lengre tid enn planlagt. Det foreslås en flytting av midler til inneværende år i tråd med justert årsprognose. Avvik skyldes endring i anslått tidspunkt for avsluttende arbeid og medfører ikke endring i totalprognose.

Inneklimatiltak - skoler

Det er gjennomført mange store byggeprosjekter og det pågår arbeider med planlegging og bygging på flere skoler. Det er likevel en rekke skoler som ikke tilfredsstiller dagens krav til inneklimate. Tilsynsmyndighetene kan godta et redusert inneklimate dersom det er en kort tidshorisont fram til skolen skal rehabiliteres eller bygges ny.

Med bakgrunn i dette pågår det en gjennomgang av alle skoler som har et inneklimate som ikke er i tråd med gjeldende forskriftskrav. Over tid vil det bli installert nye ventilasjonsanlegg, eller romaggregater montert i tak i hvert rom, dersom det ikke er mulig å gjøre tiltak på eksisterende ventilasjonsanlegg som er tilstrekkelig for å kunne oppnå et inneklimate i tråd med gjeldende forskriftskrav.

I 2024 er prosjekt ved Slettebakken skole startet opp og skilt ut på egen budsjettpost, *BUD1154 Slettebakken skole - oppgradering ventilasjon*. Videre pågår prosjekter ved Blokkhaugen, Christie Krybbe, Rothaugen og Li skole, samt noe prosjekteringsarbeid for tiltak som skal gjennomføres kommende år. Prosjektene ved Blokkhaugen og Christie Krybbe skole forventes gjennomført innenfor avsatt ramme, men fremdriften har vært raskere enn hva som ble lagt til grunn i gjennomføringsvedtaket. Byrådet foreslår derfor å endre periodiseringen i de to prosjektene ved å flytte midler fra rammen i 2025 til 2024 slik at finansieringen følger fremdriften.

Innvendig oppgradering - skoler

Budsjettposten finansierer oppgradering av skolelokaler som ikke omfattes av helhetlige rehabiliterings- eller utvidelsesprosjekter, og brukes til mindre innvendige tiltak og oppgraderinger. I 2024 er sløydsalen ved Løvås skole omgjort til ordinært undervisningsareal, og ved Apeltun skole er det gjort tiltak i et trapperom for å øke arealer benyttet til undervisningsarealer. Det er også planlagt å gjennomføre tiltak ved Flaktveit skole for å utbedre lokalene til skolehelsetjenesten.

Inventar, byggeprosjekter - skole

Det avsettes midler til anskaffelse av det inventaret og utstyret som ikke blir budsjettert som en del av de enkelte større byggeprosjektene. Midlene benyttes også til å investere i nytt inventar på skoler hvor behov for fornying av inventar er stort. Det settes årlig av 6 millioner kroner for kjøp av inventar og utstyr til skolene.

I 2024 er det forventet at hele budsjettposten vil disponeres til innkjøp. Største tildeling i 2024 er til Haukeland skole, i forbindelse med pågående rehabiliteringsprosjekt.

Per 2. tertial er det tildelt midler til totalt 18 skoler, som bruker midler til fornyelse av pulter, stoler, garderobeskap, inventar til lærerarbeidsplasser og lignende.

Investeringer driftsmateriell

Budsjettposten inneholder kjøp av diverse maskiner og systemer som er nødvendig for å sikre en videre god drift av kommunens anlegg.

Avsatte midler for 2024 på kr. 2,9 mill. er planlagt brukt til

- Terrengekjøretøy Gullbotn skiløyper (anskaffet)
- Rensemaskin fridrettsdekker – kontrakt inngått
- Øvrig maskinelt utstyr: brøyteskjær, vaskemaskiner, og etter hvert utskifting av traktorer.

Budsjettmidlene blir brukt i sin helhet i 2024.

Kalfarveien barnehage - totalrehabilitering

Prosjektet er avsluttet, og de resterende midler foreslås derfor trukket derfor inn.

Kronstad oppveksttun - rehabilitering/ombygging

Bergen kommune har etablert et oppveksttun for rundt 80 barnehagebarn og 300 skoleelever. Bygget er ferdigstilt og tatt i bruk til skolestart i august 2022. Det gjenstår fortsatt mindre økonomiske forpliktelser tilknyttet reklamasjonsarbeid og oppfølging i 2024.

Laksevåghallen, nybygg – prosjektvikling

Det har vært arbeidet med ulike konsepter og ulike løsninger for Laksevåghallen. I forslaget til HØP 2025-2028 vil byrådet foreslå at det bygges en turnhall i tilknytning til dagens Laksevåghall. Prosjektet krever detaljregulering og dette vil være styrende for fremdriften.

Budsjettposten skal dekke kostnader for planlegging og utvikling av prosjektet, mens budsjett for gjennomføringsfasen inngår i sekkepost inntil videre. Endringer i prosjektomfang har medført forsinkelser, hvilket innebærer en forskyvning i ferdigstillestidpunkt. Det foreslås en forskyvning av midler i tråd med justert årsprognose. Endring i totalprognose skyldes at prosjektet er prisjustert.

Det vises for øvrig til omtale i HØP 2025-2028.

Li Skole - Rehabilitering av dusj garderober og gymsal

Prosjektet var opprinnelig i budsjettet for 2024 avgrenset til oppgradering av garderobeanlegg. I forbindelse med revidert budsjett i år ble prosjektet imidlertid utvidet til også å omfatte skifte av to spillvannspumper. Videre ble det også godkjent et eget prosjekt knyttet til oppgradering av ventilasjonsanlegget på skolen.

Det var i utgangspunktet lagt til grunn at de to prosjektene skulle håndteres separat. Byrådet mener imidlertid at det vil gi et bedre bilde av tiltakene å se de i sammenheng, og det er derfor opprettet en egen budsjettpost til formålet. De fysiske arbeidene forventes fullført i løpet av 2024. Samlet kostnadsramme for prosjektene er kr. 17,4 mill. hvor kr. 8,4 mill. er overført fra budsjettposten for Inneklimatiltak skole, og kr. 9 mill. er overført fra den opprinnelige budsjettposten Li Skole - oppgradering som nå ikke lenger er i bruk.

Liakroken barnehage - oppgradering garderober

Liakroken barnehage har pålegg fra Helsevernetaten som stiller krav for å få lov til å opprettholde dagens antall barn. Utbedringen av bygg 2 er ferdigstilt, og ble sluttfinansiert i revidert budsjett i vår.

Det er videre gjennomført en bygningsmessig rehabilitering av bygg 1 i barnehagen, samt tilbakeføring og oppgradering av uteområdet. De fysiske tiltakene er fullført, men det gjenstår noe knyttet til dokumentasjon, slutfakturering og byggelånsrenter.

Loddefjord skole - prosjektutvikling

I tilstandsrapport for Loddefjord skole vurderes de utvendige flatene som bra, mens innvendige overflater og tekniske anlegg har behov for utskiftning. Svømmebassenget har også behov for oppgradering, og det er potensiale for energiøkonomisering. Det er ønskelig å øke kapasiteten på skolen med ytterligere åtte til ti elever i forsterket avdeling. Det er foreløpig igangsatt innledende planlegging, samtidig som det parallelt er påbegynt en utredning av Loddefjord skole som en ren forsterket skole.

Budsjettposten skal dekke kostnader knyttet til planlegging og utvikling av prosjektet, mens budsjett for gjennomføringsfasen inngår i sekkepost inntil videre. Det foreslås en forskyvning av midler med bakgrunn i oppdatert fremdriftsplan. Dette medfører en endring i antatt tidspunkt for ferdigstillelse. Endring i totalprognose skyldes at prosjektet er prisjustert.

Lynghaug skole - oppgradering - prosjektutvikling

Lynghaug skole har behov for bygningsmessig oppgradering. Garderober og dusjsoner er i dårlig forfatning og bør totalrehabiliteres, og sportsgulv i gymsal bør skiftes ut. Det bør videre vurderes om ytterligere tiltak er påkrevd.

Prosessen knyttet til avklaring av behov pågår, men har så langt en form som gjør at det blir belastet driftsregnskapet. Det er også avsatt midler til prosjektet i 2025.

Mathopen aktivitetssal

Eksisterende garderobebygg og klubbhus ved Mathopen idrettshall er i dårlig stand og skal rives. Det er planlagt oppført et nybygg over to etasjer med aktivitetssal, håndball- og fotballgarderober, kjøkken og foajé. Gjennomføringsvedtak ble fattet mai 2024, og prosjektet planlegger byggestart høsten 2024. Kontrakt er nylig tildelt valgt entreprenør. Det foreslås en forskyvning av midler med bakgrunn i oppdatert fremdriftsplan. Forskyvning medfører ikke endret tidspunkt for ferdigstillelse.

Melkeplassen barnehage

Hovedhuset ved Melkeplassen (tidligere Laksevåg) barnehage har stort behov for vedlikehold. Bygningen er opprinnelig en såkalt tyskerbrakke oppført i 1940, som ble ombygget til barnehage i 1949. I byggefasen ble det blant annet oppdaget asbest i bygget og råteskader i bærende konstruksjoner. Det er også kommet endrede krav til bæring og brannsikring ift opprinnelig løsning i forprosjekt. I tillegg måtte det pigges/sprenges ut i grunn for å oppnå tilstrekkelig dybde for legging av planlagte ventilasjonskanaler. Dette har medført en forsinkelse av prosjektet, og det er enighet om fristforlengelse som ble innarbeidet i 1. tertial 2024. Det foreslås å øke års- og totalprognosen som følge av prisvekst, økte byggelånsrenter og utfordringene i prosjektet.

Midtbygda sjukeheim, riving og nybygg

Grunnet et stort vedlikeholdsetterslep ved Midtbygda sjukeheim ble det i mars 2020, sak 115/20, besluttet at den beste løsningen var å rive den gamle sjukeheimen og etablere et nybygg. Midtbygda behandlingssenter vil ha 100 korttidsplasser, kafé, dagsenter og rehabiliteringssenter. Gjennomføringsvedtak ble fattet i mars 2023, og valgt entreprenør startet opp i 4. kvartal 2023. Det er høy aktivitet på byggeplass. Det foreslås en flytting av midler til inneværende år med bakgrunn i oppdatert fremdriftsplan fra entreprenør. Det ventes ingen endring i totalprognose eller estimert tidspunkt for ferdigstillelse.

Midtunvegen bofelleskap

Det skal etableres et nytt bofelleskap på en tomt ved Fana Herredshus i Midtunvegen. Anlegget skal omfatte åtte boenheter for utviklingshemmede med tilhørende fellesarealer og personalbase. Prosjektet inngår som en del av Boligløftet Bergen, et boligpolitisk tiltak som har som formål å avvikle kjø

2. tertialrapport 2024

for bolig til personer med utviklingshemninger. Prosjektet planlegger byggestart i løpet av 2025. Det foreslås en forskyvning av midler til inneværende år på bakgrunn av oppdatert fremdriftsplan.

Minde skole og idrettshall - prosjektvikling

Budsjettposten dekker arbeid med reguleringsplanen i området rundt Minde skole med hensikt å bygge et tilbygg til skolen og idrettshall sør for eksisterende skolebygg.

Arbeidet er blitt forsinket i 2024 grunnet behov for å avklare størrelse på idrettshall. I Revidert budsjett/1. tertial 2024 vedtok bystyret at idrettshallen ved Minde skole skal skaleres ned fra en full idrettshall til en basketballhall, og at bydelens behov for større innendørs idrettsflater skal løses gjennom en samarbeidsavtale med VLFK om etablering av en full idrettshall ved Langhaugen videregående skole. Forsinkelsen som oppsto i påvente av bystyrets vedtak medfører en forskyvning av antatt tidspunkt for ferdigstilling. Budsjettposten skal dekke kostnader til reguleringsprosessen, mens budsjett for gjennomføringsfasen inngår i sekkepost inntil videre.

Mindemyren flerbruksbygg - prosjektutvikling

Bergen kommune har anskaffet den tidligere postterminalen på Mindemyren for å imøtekomme behov for kommunale tjenester i det nye byutviklingsområdet. Bystyret vedtok i juni 2021 (sak 209/21) å gå videre med et generasjonskonsept som består av skole for 450 elever, idrettshall, allrom og kultursal, frivillighetssentral, samt Omsorg+ med dagaktivitetssenter.

Det er i 2024 foretatt en gjennomgang av rom- og funksjonsprogram for planlagte skolebygg i Bergen kommune, med sikte på å redusere arealet. Gjennomsnittlig er arealet redusert med 10 %. Det reduserte arealet er lagt til grunn for kostnadsestimat og i videre prosjektutvikling. Budsjettposten skal dekke kostnader til planlegging og utvikling av prosjektet, mens gjennomføringsfasen inngår i sekkepost inntil videre.

I forslaget til HØP 2025-2028 vil byrådet foreslå at helse- og omsorgsdelen av prosjektet ikke realiseres i første omgang, men at forslaget til reguleringsplan opprettholdes, slik at den delen av prosjektet eventuelt kan realiseres som et senere byggetrinn. Årsprognosen innenfor tjenester til eldre er derfor satt til null kroner, og innebærer at det for prosjektet totalt sett foreslås en netto nedjustering i årets budsjetttramme. Tilsvarende er totalprognosen på tjenester til eldre nedjustert for å reflektere de samlede påløpte kostnader på denne delen av prosjektet. For prosjektutviklingen videre innebærer endringen i helse- og omsorgsdelen en omarbeiding av prosjektet, da prosjektomfanget er endret både med hensyn til areal og funksjon. Dette merarbeidet reflekteres i den foreslåtte samlede økningen i prosjektets totalprognose og i forskyvningen i ferdigstilling (økningen i totalprognosen er fordelt på de ulike gjenværende tjenesteområdene i prosjektet). Prosjektutviklingsfasen blir noe dyrere og tar noe lenger tid som følge av endringen, mens kostnadene i gjennomføringsfasen blir vesentlig redusert.

Det vises for øvrig til omtale i forslag til HØP 2025-2028.

Mindre bygginvesteringer - sekkepost

Midlene benyttes til å gjennomføre rehabiliteringsprosjekter og andre oppgraderinger i kommunens bygningsmasse og kan bli brukt på alle tjenesteområder i kommunen.

Midlene benyttes også til å bytte ut, eller oppgradere, tekniske anlegg med utgått levetid. Eksempler på dette er brannvarslingsanlegg, elektriske anlegg, pasientvarslingsanlegg, ventilasjonsanlegg, SD-anlegg, heiser og investeringer knyttet opp mot digitalisering. Det utarbeides årlige vedlikeholdsplaner og prioriteringer basert på tekniske tilstandskartlegginger og kommunens fremtidige arealbehov.

2. tertialrapport 2024

Det er så langt i år bevilget midler til ca. 70 enkelttiltak fra budsjettposten. De største prosjektene er oppgradering og utbedring av ventilasjonsanlegg ved Garnes-, Nygårdslie- og Olsvik skole. Videre er det bevilget større beløp til tiltak på blant annet Eventyrskogen, Li skole, Bergen Brannstasjon, Sandviken sjøbad, Allehelgensgate 5 og Årstad Brannstasjon Barnehage.

Grunnet noe lavere fremdrift i enkelte pågående prosjekter enn først forutsatt foreslås det å flytte kr. 14,85 mill. (totalt for alle tjenesteområder) til 2025 slik at budsjettet følger beregnet fremdrift i de aktuelle prosjektene.

Olsvik barnehage

Det er planlagt etablert barnehage i Olsvik på en tomt der det tidligere var oppført en midlertidig barnehage. To kommunale barnehager (Grøntulien og Olsvikparken) vil relokaliseres til den nye barnehagen. Det fremkommer omfattende rekkefølgekrav i reguleringsplanen for å få gjennomført nybygget, disse er skilt ut i egne budsjettposter. Prosjektet har vært midlertidig stanset grunnet behov for kostnadsbesparende tiltak, og omprosjektering startet i 2024. Dette har medført behov for å flytte midler til inneværende år. Endring i totalprognose skyldes prisjustering.

Olsvik skole - oppgradering Olsvikhallen - prosjektutvikling

Prosjektet gjelder behov for rehabilitering av gymbygget ved Olsvik skole med nytt tak og ventilasjon, oppgradering av dusjer og garderober, samt innvendige og utvendige overflater. Budsjettet skal dekke kostnader for planlegging og utvikling av prosjektet.

Oppgradering av uteareal - skole

Skolenes uteareal utgjør en viktig del av skoleanleggene og læringsmiljøet. For at uteområdene og skolebyggene skal utgjøre et helhetlig leke- og læringsmiljø, er det bevilget midler til å modernisere, oppgradere og utvikle uteområdene på skolene.

Inneværende år har det prioritet å ferdigstille oppgradering ved Sandgotna skole på totalt kr. 9,5 mill. og oppgradering av uteområdet ved Skjold skole, hvor det er satt av kr. 4 mill. Som opplyst i revidert budsjett pågår det prosjektering ved Paradis og Sælen skole. Prosjekteringen har blitt mer langvarig, og sannsynlig omfang er større enn hva som ble lagt til grunn tidligere i år. Oppstart av fysiske tiltak er nå utsatt til tidligst 2025, og det foreslås derfor at ubenyttede midler flyttes tilsvarende.

Byrådet ønsker videre at tiltak for oppgradering av uteområder skole fra 2025 av skal vurderes i sammenheng med prosjekter under budsjettposten *Mindre bygginvesteringer*, og foreslår at ubenyttede midler på kr. 7 mill. flyttes til 2025 og legges inn under denne budsjettposten. Tiltakene ved Sælen- og Paradis skole vil dermed inngå i en samlet vurdering av tiltak innenfor rammen av *Mindre bygginvesteringer* fra 2025.

Oppgradering og utrusting av uteområde i skuler og barnehage

I budsjettet for 2021 ble det på tjenesteområde barnehage og tjenesteområde skole bevilget til sammen kr. 5 mill. til oppgradering og utrustning av uteområder i skoler og barnehager, samt uteområder som disponeres av skoler og barnehager i samarbeid med frivillige (gapahuker, hytter, osv.). Ubrukte midler er i etterkant blitt oppbudsjettet flere ganger.

Det pågår nå forprosjekter på uteområdene ved Sollien barnehage og Ny-Krohnborg skole. Arbeidet så langt har tatt lengre tid en tidligere planlagt, og indikerer enn høyere kostnad for gjennomføring enn hva som tidligere ble lagt til grunn. Det forventes ikke oppstart av fysiske tiltak i 2024. Byrådet mener det er naturlig å se tiltakene i sammenheng med andre prosjekter innenfor budsjettposten *Mindre bygginvesteringer*. Det foreslås derfor at posten utgår som egen budsjettpost fra 2025. Ubrukte midler

2. tertialrapport 2024

på tilsammen kr. 3,8 mill. for begge tjenesteområder, foreslås flyttet til 2025 under budsjettposten for *Mindre bygginvesteringer*.

Oppgradering uteareal barnehage

Barnehagenes uteareal er en viktig arena for barns utfoldelse, utvikling og læring og må derfor tilrettelegges for allsidig lek i et fysisk og sosialt trygt miljø. Det er så langt i år bevilget midler til nye tiltak ved Apeltun barnehage og Skjold barnehage. Der er videre fullført prosjekter ved Eidsbakkane barnehage, Gimle oppvekstun barnehage og Minde barnehage.

I revidert budsjett i juni ble det videre bevilget kr. 1,5 mill. for å oppgradere klatrestativer, sandkasser, fallunderlag mm. ved barnehagen til A2G i Blådalen som Bergen kommune leier. Dette er en erstatningsbarnehage ved oppgradering av blant annet Flaktveit barnehage.

Fra og med 2025 er det foreslått at denne budsjettposten skal slås sammen med og inngå i budsjettposten *Mindre bygginvesteringer*.

Ortun skole

I byrådssak 250/23 ble det vedtatt å gjennomføre oppgradering av de tekniske anleggene på Ortun skole. Bakgrunnen var at Miljørettet helsevern hadde gjennomført tilsyn ved Ortun skole, og avdekket forhold på skolen som ikke var i henhold til krav og retningslinjer.

I tillegg til oppgradering av tekniske anlegg var det tatt høyde for noe asbestsanering. Entreprenør gjennomførte ytterligere prøvetaking hvor det blant annet ble tatt prøver i hulrom mellom faste himlinger og etasjeskiller i 1. og 2. etasje. Resultatet av disse prøvene viste at det var asbestforurensning over store deler av skolebyggets himlinger, samt i påforingsvegger mellom klasserom og korridor som går tvers gjennom skolebygget i to akser. Konsekvensen av dette er at prosjektet har endret karakter fra en teknisk oppgradering, til et prosjekt hvor store deler av skolens innvendige konstruksjoner og tekniske anlegg må gjenoppbygges og reetableres.

Bystyret behandlet og godkjente 10. april 2024 i sak 99/24 en oppjustering av kostnadsrammen med kr. 89,2 mill. til totalt kr. 198 mill. Budsjettstyrkingen ble da fordelt med kr. 34 mill. i 2024 og kr. 55,2 mill. i 2025.

Det økte omfanget medførte videre at planlagt ferdigstilling, og dermed tilbakeflytting av elevene til skolen, ble forskjøvet til skolestart august 2025. Oppdaterte fremdriftsplaner viser at utbetalingene knyttet til prosjektet kommer noe senere enn tidligere lagt til grunn. Byrådet anbefaler derfor en endret periodisering av tiltaket, og at kr. 35 mill. flyttes fra 2024 til 2025.

Ortun skole - svømmehall

Svømmebassenget på Ortun skole har vært igjennom en omfattende oppgradering, hvor det nå er bygget et helt nytt badeanlegg med blant annet hev-senk bunn og eget opplæringsbasseng. Oppgradering av utomhusanlegg og atkomstvei har også vært en del av prosjektet. Bygget ble tatt i bruk høsten 2022. Det gjenstår fortsatt mindre økonomiske forpliktelser tilknyttet oppfølging i 2024.

Rolland skole, riving og nybygg

Det skal bygges ny barneskole på Rolland for 350 elever, inkludert ti elever i forsterket avdeling. Planlagt fremdrift forutsetter at elevene benytter erstatningsskole på Eidsvåg, med antatt innflytting høsten 2025. Prosjektet har krevd detaljregulering, hvor det i ny plan framkom omfattende krav til opparbeidelse av infrastruktur. Disse rekkefølgekravene inngår i egen budsjettpost. Det foreslås en forskyvning av midler med bakgrunn i oppdatert årsprognose. Økning i totalprognose skyldes overføring fra sekkepost for gjennomføringsfasen, i tillegg til at prosjektet er prisjustert.

Rå skole, idrettshall

I gjeldende skolebruksplan er det vedtatt oppført en idrettshall i tilknytning til Rå skole. Denne erstatter eksisterende idrettsfasiliteter som er i dårlig stand og skal rives. Det er også vedtatt å bygge en basketballhall istedenfor en volleyballhall, som opprinnelig planlagt. Baskethallen skal gi to ordinære klasserom som plasseres over garderobedelen av bygget. Bassengrommet i undervisningsbygget skal bygges om til annen bruk ettersom bassenget er avviklet og arealene står ubrukte. Prosjektet er tildelt entreprenør. Prosessen rundt rammesøknad har tatt lengre tid enn planlagt, og det foreslås derfor en forskyvning av midler med bakgrunn i oppdatert fremdriftsplan. Forskyvning endrer foreløpig ikke antatt tidspunkt for ferdigstillelse.

Salhus skole – konseptvalgutredning

Salhus skule består i dag av to bygg, gamleskolen og hovedbygget. I tillegg står det en eldre enebolig på tomten, omtalt som Landmarkvillaen. Skolen framstår i dag med omfattende behov for oppgradering, og det vurderes at det er behov for å ta i bruk Landmarkvillaen til skoleformål. Det er utført en konseptvalgutredning som ble ferdigstilt i 2024.

I forslag til HØP 2025-2028 vil byrådet foreslå at det skal gjennomføres noe større byggeprosjekt ved Salhus skule. Den gjennomførte konseptvalgutredningen vil følgelig ikke bli etterfulgt av noen prosjektutviklingsfase. Årsprognosen reflekter derfor at aktiviteten i prosjektet tas ned. Tilsvarende er totalprognosen nedjustert for å reflektere samlede påløpte kostnader i prosjektet. Det vises for øvrig til omtale i forslag til HØP 2025-2028.

Salhus skule - Landmarkhuset

Skolen har stort behov for de arealene som Landmarkhuset representerer, og tomten i seg selv vil gi gode tilskudd til en trang skolegård, og samtidig bidra til å skape et mer sammenhengende uteareal. Rehabilitering av Landmarkhuset vil bestå i å utbedre tak og fasade på huset, slik at bygget er klart til fremtidig innredning i tråd med behov.

Prosjektet forventes fullført innen utgangen av 2024 innenfor gjeldende budsjetttramme.

Sandgotna skole - Rehab. / ombygging 1 etg.

Sandgotna skole har idag en kapasitet på 400 elever. Skolen har i dag 397 elever, hvorav 47 elever på forsterket avdeling. Et tilsyn avdekket i sin tid at disponibelt undervisningsareal er under gjeldende arealnorm. Det er også avdekket utfordringer med ventilasjonen i enkelte rom, samt for mye lydsmitte mellom gruppe-/studierom og klasserom i 2. etasje.

For å løse problemet er det startet opp et arbeid med ombygging av 1. etasje med tilhørende oppgradering av ventilasjon og etablering av syv nye grupperom. Videre gjennomføres en utbedring av vegger og dører i 2. etasje for å redusere lydsmitten.

Det ble fattet gjennomføringsvedtak i 2. kvartal 2024, med forventet ferdigstillelse av bygningsmessige tiltak i 4. kvartal 2024.

Slettebakken barnehage - prosjektutvikling

Det er besluttet at Slettebakken barnehage, som ikke er i drift, skal tas i bruk som erstatningslokaler for barnehager i Årstad bydel. Prosjektutvikling er satt på hold i påvente av avklaringer og utfall av konseptvalgutredning for Slettebakken skole. Budsjettposten skal dekke kostnader til planlegging og utvikling av prosjektet, mens gjennomføringsfasen inngår i sekkepost inntil videre. Økning i totalprognose skyldes at prosjektet er prisjustert.

Slettebakken skole - konseptvalgutredning

Slettebakken skole har stort innvendig vedlikeholdsetterslep. Det er behov for omfattende ombygging og oppgradering for å tilpasse bygningsmassen til moderne skoledrift og tilfredsstillende krav til arbeidsmiljø. Fremdrift og tidsperspektiv på et eventuelt byggeprosjekt vil være avhengig av tilgang på erstatningsarealer. Det er foretatt en gjennomgang av rom- og funksjonsprogram for planlagte skolebygg i Bergen kommune, med sikte på å redusere arealet. Den pågående konseptvalgutredningen er holdt igjen i påvente av å omarbeide konsepter i tråd med arealreduksjon per elev. Forsinkelsen medfører en forskyvning i forventet tidspunkt for ferdigstilling. Forslag til endring i totalprognose skyldes en overføring til sekkepost i tråd med justert års- og totalprognose for konseptvalgutredning.

Slettebakken skole - oppgradering ventilasjon

Ved Slettebakken skole skal eksisterende ventilasjon skiftes ut på det som kalles østbygget, helsebygget og vestbygget. Skolen mangler helsevern godkjenning pga. utfordringer med innklimaet. Inneklimamålinger viser CO₂-verdier over maksimumsgrensen på 1000 ppm. i flere klasserom på skolen. Dette indikerer at luftkvaliteten ikke er tilfredsstillende og at det må gjøres tiltak for å forbedre situasjonen. Det planlegges et større rehabiliterings- og nybyggprosjekt på Slettebakken skole, men dette er ennå i en tidlig fase, og det vil gå flere år før prosjektet starter opp.

I mellomtiden vil dette utbedres ved å installere desentralisert ventilasjon (romaggregater) i østbygget og sentralisert ventilasjon i helse- og vestbygget i løpet av 2024. Utvalg for finans, kultur og næring fattet i sak 22/24 gjennomføringsvedtak på totalt kr. 25 mill. for prosjektet den 14. februar i år. Rammen ble i revidert budsjett justert opp med kr. 10 mill. Deler av investeringene som nå gjøres kan brukes videre dersom bygningsmassen beholdes i det senere byggeprosjektet.

Arbeidet med ny midlertidig ventilasjon på Slettebakken skole pågår og er forventet å være fullført innenfor rammen høsten 2024.

Slåtthaug skole - rehabilitering og nybygg

Slåtthaug skole skal totalrehabiliteres og bygges ut. Normalkapasiteten på 500 elever skal videreføres. Byantikvar har fastslått at bygget har høy verneverdi. Det pågår en detaljregulering, som har betydning for prosjektets fremdrift. Det foreslås en flytting av midler til inneværende år i tråd med justert årsprognose på grunn av høyere aktivitet i inneværende år enn opprinnelig antatt. Økning i totalprognose skyldes overføring fra sekkepost for gjennomføringsfasen, samt at prosjektet er prisjustert.

Smart oppvekst

Byrådet la høsten 2018 frem en plan for SMART Oppvekst som skal sikre en helhetlig tilnærming til valg av, og investeringer i, digitale plattformer og løsninger. Hoveddelen av IKT investeringene går til fornying og utvidelse av IKT infrastruktur, da dette er avgjørende for å kunne benytte de digitale enhetene til læring i skoler og barnehager.

Kostnader regnskapsført på tjenesteområdene for barnehage og spesialpedagogiske tjenester i 2024 er knyttet til arbeid utført i 2023.

Kostnader knyttet til tjenesteområde skole er knyttet til utbedring av ikt-infrastruktur i skolebyggene Kollåsen og Storåsen, i tilknytning til Rolland skole. Byggene skal benyttes videre for småtrinnet i byggeperioden for ny Rolland skole.

Det er ikke planlagt ytterligere tiltak knyttet til ikt-infrastruktur eller digitale plattformer og løsninger. Øvrige budsjettmidler trekkes derfor inn.

Solenergianlegg kommunale bygg

Det er bevilget kr. 5 mill. til etablering av solenergianlegg på kommunale bygg. Det er fattet vedtak om et prosjekt ved Hellen skole estimert til ca. kr. 1 mill., samt at det er igangsatt en utredning av et prosjekt ved Hop oppvekststun.

I etterkant har det vist seg at man må oppgradere taket ved Hellen skole dersom man skal gjennomføre prosjektet. Dette anses som uforholdsmessig dyrt og prosjektet er stoppet.

Vurdering av alternative tiltak pågår, men det forventes ikke bygningsmessige tiltak inneværende år. Byrådet foreslår derfor at ubenyttede midler på kr. 1,5 mill. flyttes til 2025.

Storetveit skole, rehabilitering og ny idrettshall - prosjektutvikling

Storetveit ungdomsskole skal rehabiliteres og et nybygg oppføres for å øke kapasiteten til 600 elever. I tilknytning til skolen skal det også bygges en ny idrettshall. Skolebygningen har høy verneverdi og det nåværende arkitektoniske uttrykket skal ivaretas i størst mulig grad. Rehabilitering av skolebygget gjennomføres parallelt med riving av gymbygg og oppføring av ny idrettshall. Det pågår en detaljregulering, noe som har betydning for prosjektets fremdrift. Budsjettposten skal dekke kostnader knyttet til planlegging og utvikling av prosjektet, mens budsjett for gjennomføringsfasen inngår i sekkepost inntil videre. Det foreslås en flytting av midler til inneværende år i tråd med justert årsprognose. Endring i totalprognose skyldes at prosjektet er prisjustert.

Sykkelparkering under tak

Budsjettposten gjelder etablering av sykkelkur ved kommunale arbeidsplasser. Skolebygg er blitt prioritert og det er i gjennomføringsvedtaket prioritert å bygge samme type skur ved følgende skoler:

- Kirkevoll
- Kaland
- Paradis
- Hjellestad
- Liland
- Rådalslien
- Kjøkkelvik
- Mathopen

Fremdriften er noe lavere enn budsjettet og man forventer at man klarer å etablere fire av åtte sykkelkur inneværende år, og de resterende fire neste år. Byrådet foreslår derfor å flytte kr. 3 mill. av årets bevilgning til 2025.

Søre Skogvei barnehage

I forslaget til HØP 2025-2028 vil byrådet foreslå at dette prosjektet ikke skal gjennomføres likevel. Aktiviteten i prosjektet er tatt ned for å gjenspeile dette. Årsprognosen reflekterer dermed påløpte kostnader i inneværende år. Tilsvarende er totalprognosen nedjustert for å reflektere samlede påløpte kostnader i prosjektet. Det vises for øvrig til omtale i forslag til HØP 2025-2028.

Søreide ungdomsskole, nybygg - prosjektutvikling

I forslaget til HØP 2025-2028 vil byrådet foreslå at dette prosjektet ikke skal gjennomføres likevel. Aktiviteten i prosjektet er tatt ned for å gjenspeile dette. Årsprognosen reflekterer dermed påløpte kostnader i inneværende år. Tilsvarende er totalprognosen nedjustert for å reflektere samlede påløpte kostnader i prosjektet. Det pågående arbeidet med reguleringsplan settes på hold i påvente av nærmere avklaringer i ny skolebruksplan om fremtidig bruk av tomten.

Det vises for øvrig til omtale i forslag til HØP 2025-2028.

Tiltak for personer med funksjonsnedsettelse

Avsetningen retter seg inn mot bygningsmessige tiltak for å tilrettelegge for elever med fysisk funksjonsnedsettelse i skolene. Bergen kommune har ifølge opplæringsloven §12-7, en plikt til å tilrettelegge for at alle elever kan gå på sin nærskole. Behov for tiltak varierer fra år til år, men har kort gjennomføringsfrist når de først oppstår.

I 2024 har det blitt identifisert nye nødvendige tiltak for totalt 15,7 millioner kroner. Sammenlignet med revidert budsjett, er dette en økning på om lag 0,5 millioner kroner. I tillegg har et pågående prosjekt ved Olsvik skole en forventet kostnadsøkning på totalt 1,2 millioner kroner. Økningen skyldes i hovedsak at dører inkludert dørautomatikk, hadde vesentlig høyere enhetspriser enn forutsatt i kalkylen. Byrådet foreslår å øke budsjettposten med totalt 1,7 millioner kroner.

Ved en feil er det lagt inn en budsjetttramme på kr. 1,9 mill. på tjenesteområde for barnehage. Dette er midler som skulle ha vært lagt inn på tjenesteområde skole.

Feilen foreslås korrigert nå i tertialrapport 2.

Trapp ved Christie Krybbe skoler

Det er planlagt etableres en trapp ved Christi krybbe skoler. Trappen skal skape sammenheng mellom uteområdene til Krybbesmauet 7 og skolebyggene i Vetrilidsallmenningen 10.

Samtidig med etableringen av trappen planlegges det også å gjøre noen tiltak i hagen til Øvregaten 5 (fjerning av parklirekne), slik at arealet kan benyttes som oppholdsareal for skolen. I forbindelse med dette arbeidet ble det identifisert forurensede masser i hagen til Øvregaten 5. Dette forsinket arbeidet med etablering av trapp og opparbeidelse av uteområde. Det ble tatt nye prøver i hagen i høstferien 2024, som danner grunnlaget for en tiltaksplan for håndtering av massene. Det er ikke sannsynlig at trappen kan etableres i 2024.

Det foreslås derfor å forskyve 5,5 mill. kr til 2025. Noe midler til prosjektering blir liggende igjen i 2024.

Tveiterås skole - riving og nybygg

Tveiterås skole er en spesialskole for elever med spesielle behov, lokalisert på Paradis. Bygningsmassen på eiendommen var i dårlig stand og uhensiktsmessig i forhold til bruken. Det eksisterende skolebygget er revet og det er oppført et nytt bygg på samme tomt. Bygget ble tatt i bruk august 2023.

Totalprognose til prosjektet er nedjustert, men det gjenstår fortsatt økonomiske forpliktelser knyttet til oppfølging. Disse forventes ferdigstilt i løpet av 2025.

Utomhusanlegg skoler

Budsjettposten omfatter i utgangspunktet tiltak ved skolene Fridalen, Fjellsdalen og Tertnes. Prosjektet som gjenstår, er ved Fjellsdalen skole som har møtt på uforutsette utfordringer med en vannledning.

Det ble våren 2024 oppnådd enighet med Bergen Vann knyttet til valg av løsning, og i revidert budsjett ble det bevilget kr. 0,8 mill. ekstra til prosjektet som forventes fullført i løpet av 4. kvartal i år.

Varden skole, utvidelse

I forslaget til HØP 2025-2028 vil byrådet foreslå at dette prosjektet ikke skal gjennomføres likevel.

Aktiviteten i prosjektet er tatt ned for å gjenspeile dette. Årsprognosen reflekterer dermed påløpte kostnader i inneværende år. Tilsvarende er totalprognosen nedjustert for å reflektere samlede påløpte kostnader i prosjektet. Det vises for øvrig til omtale i forslag til HØP 2025-2028.

Ytre Arna skole - prosjektutvikling

Ytre Arna skole har behov for både ombygging og rehabilitering. Skolen har i dag kapasitet til 400 elever. Nye elevtallsprognoser viser et framtidig kapasitetsbehov på 250 elever. Fremdrift er avhengig av ledig erstatningsskole og det er lagt til grunn bruk av Garnesstølen fra høsten 2027. Budsjettposten skal dekke kostnader for planlegging og utvikling av prosjektet, mens budsjett for gjennomføringsfasen inngår i sekkepost inntil videre.

Byrådet har vurdert ulike alternativer og vil i forslaget til HØP2025-2028 foreslå en rehabilitering av skolen, hvor totalarealet reduseres til en kapasitet på 250 elever og svømmebassenget fases ut. Ambisjonen om FutureBuilt legges bort da dette innebærer vesentlige høyere livssykluskostnader enn alternativet som nå foreslås. Det foreslås en flytting av midler til inneværende år i tråd med justert årsprognose. Endring i totalprognose skyldes at totalkostnaden for prosjektet er justert i tråd med foreslått alternativ.

Det vises for øvrig til omtale i forslag til HØP2025-2028.

Åstveit skole - rehabilitering og nybygg

I tilstandsvurderingen for Åstveit skole er det angitt at det er behov for vesentlige oppgraderinger både bygningsmessig og av tekniske anlegg i administrasjonsfløyen. Etter at ungdomstrinnet ved Eidsvåg ble lagt ned, har det i tillegg vært en elevtallsvekst som medfører behov for økt areal. Konkurransen for totalentreprise er gjennomført våren 2024. Anskaffelsesprosessen ble imidlertid utsatt da oppdaterte estimater basert på innkomne tilbud viste en totalkostnad som var vesentlig over prosjektets budsjett. Utlysning av ny konkurranse planlegges i 4. kvartal 2024. Det legges da til grunn at prosjektet skal gjennomføres uten skolen i drift, hvilket innebærer at elevene vil ha tilhold i erstatningsarealer mens byggeprosjektet pågår.

01C-Spesialpedagogiske tjenester

Om tjenesteområdet

Spesialpedagogiske tjenester skal støtte opp om de tjenestene som kommunen yter innenfor barnehage- og grunnskolesektoren, og bidra til at den enkelte får et best mulig utbytte av det helhetlige læringsløpet som barnehage og skole utgjør. Lov om barnehage og Opplæringsloven er styrende for de spesialpedagogiske tjenestene som ytes.

Spesialpedagogiske tjenester består av enhetene Etat for spesialpedagogiske tjenester, Bergen kompetansesenter for læring, Bergen voksenopplæring, Syns- og audiopedagogisk tjeneste, Tveiterås skole og Pedagogisk psykologisk senter (PPS) i hver av de fire byområdene.

Utvikling og utfordringer

Søknader til forsterket avdeling og tildelte plasser

I Bergen er det også i år flere som søker om plass på skoler med forsterket avdeling enn de som får plass. Dette gjelder særlig barnetrinnet. Elevene som søkes inn har også større og mer omfattende behov enn tidligere.

For skoleåret 2024-2025 kom det inn 120 søknader om plass på forsterket avdeling. Søknadene var fordelt på 69 søkere på barnetrinnet og 51 søkere på ungdomstrinnet.

36 elever fikk plass på forsterket avdeling på ungdomstrinnet og 20 av disse søkerne kom fra forsterket avdeling på barnetrinnet. Disse ble prioritert i inntaksprosessen. På barnetrinnet fikk 29 elever plass på forsterket avdeling.

Bergen kompetansesenter for læringsmiljø (BKL)

Utadrettet avdeling er en del av Bergen Kompetansesenter for Læringsmiljø (BKL) og dekker ulike områder innenfor feltet samspillsvansker. Avdelingen er delt inn i fire team.

Team Skyfritt er et veilednings- og innsatsteam for kommunale skoler og barnehager, med vektlegging av et trygt og godt oppvekstmiljø for barn i Bergen kommune.

Team Skyfritt har i perioden april til august 2024 hatt fem nye saker og ni oppdrag fra barnehager, og 14 nye saker og 14 oppdrag fra skolene. Sakene blir stort sett fulgt opp gjennom observasjon, samtaler og veiledning, mens oppdragene omhandler blant annet å holde innlegg på foreldremøter, personalsamlinger og planleggingsdager, og produksjon av fagmateriell til bruk i skoler og barnehager.

Team Skolefravær er byomfattende og bistår skoler i forhold til elever som har stort skolefravær. I perioden april til august 2024 hadde teamet 13 nye søknader om støtte og hjelp fra skolene som omhandler stort fravær, hvor åtte av søknadene var knyttet til ungdomstrinnet.

Team Læringsmiljø bistår skolene i forhold til klassemiljø/trinnmiljø. Ofte dreier dette seg om utrygge klassemiljø, med grupperinger og elever som utfordrer de voksne. I perioden april til august 2024 hadde teamet to nye klasse-/trinnmiljøsak.

2. tertialrapport 2024

Team Samspill bistår skoler i forhold til elever som utfordrer skole, særlig knyttet til vold og trusler. I perioden april til august 2024 hadde teamet ni søknader i forbindelse med støtte og hjelp fra skolene. I tillegg har teamet hatt innlegg på elleve skoler om temaet.

Teamet har i perioden gjennomført PALS opplæring på to skoler hver 5. uke – á to timer, og to PALS-nettverk for 15 skoler – á tre timer. PALS programmet skal gi skolene et rammeverk for å skape et trygt og inkluderende skolemiljø for alle elever, og samtidig kunne tilpasse og organisere elevenes ulike behov for læringsstøtte.

Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende opplæring

Kompetanseløftet er et tiltak for ledere og ansatte i barnehager, skoler og PP-tjenesten, og skal bidra til at den spesialpedagogiske hjelpen er tett på de barna som har behov for det. Målet er at alle barn og unge opplever et godt tilpasset og inkluderende tilbud i barnehage og skole.

Det er i denne forbindelse inngått en partnerskapsavtale med NLA Høgskolen og Læringsmiljøsentret ved Universitetet i Stavanger. Hovedmålene i kompetanseløftet er inkludering og kobling mellom det allmennpedagogiske og det spesialpedagogiske feltet.

I perioden april til august 2024 har fem kommunale skoler, én privat skole og to kommunale barnehager deltatt i samarbeidsprosjekt med NLA Høgskolen og Læringsmiljøsentret. 12 kommunale og private barnehager i bydelene Fyllingsdalen og Laksevåg har deltatt i prosjektet «PPT tett på barnehager» i samarbeid med PPS Vest. Det er også startet opp et kvalitetsutviklingsarbeid for alle enhetene i etat for spesialpedagogiske tjenester som skal vare i tre år og vektlegge inkluderende praksis, gjennom blant annet bruk av de digitale kompetansepakkene som Udir har utarbeidet i forbindelse med kompetanseløftet for det spesialpedagogiske feltet.

Saksbehandlingstid

Det har vært en stor utfordring med lang saksbehandlingstid for sakkyndige vurderinger innenfor det spesialpedagogiske feltet. Det ble i 2023 startet opp et forbedringsprosjekt med støtte fra Idé-programmet i Bergen kommune, der målet er å redusere saksbehandlingstiden uten å redusere kvaliteten på sakkyndige vurderinger. I perioden april til og med juni 2024 var det 43 prosent av de spesialpedagogiske vedtakene som ble fattet innenfor rammen på saksbehandlingstid på tre måneder.

Sykefravær

Høyt nærvær er av stor betydning for kvalitet i tjenestetilbudet og for et godt arbeidsmiljø. Byrådsavdeling for barnehage og skole ved Etat for spesialpedagogiske tjenester har samlet hatt et høyt sykefravær i perioden april til og med august 2024, men det er stor variasjon mellom enhetene.

Statistikk over sykefraværet viser et fravær for Etat for spesialpedagogiske tjenester med underliggende enheter på 14,0 prosent i mai, 12,6 prosent i juni og 9,2 prosent i august 2024.

Samlet sykefravær for 2.kvartal 2024 var 13,4 prosent. Dette er en oppgang sammenlignet med 2.kvartal i 2023 da sykefraværet var 11,8 prosent. Etat for spesialpedagogiske tjenester har på denne bakgrunn fulgt opp arbeidsmiljøgruppene på hver resultatenheter.

Forebygging av vold og trusler

Arbeidsmiljøgruppene i resultatenehetene i etaten – de fire PPS'ene, Bergen Kompetansesenter for Læringsmiljø (BKL), Tveiterås, Syns- og audiopedagogisk tjeneste (SAPT) og Bergen Voksenopplæring har i perioden deltatt på samlinger om systematisk arbeid med å forebygge, håndtere og følge opp vold og trusler mot ansatte. Etat for spesialpedagogiske tjenester og resultatenehetene arbeider systematisk med dette på den enkelte arbeidsplass. Det er blant annet startet et arbeid med å kartlegge risiko for vold og trusler, og utvikling av kompetanseplan og praktisk veileder.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Justert årsbudsjett 2024				
	Utgifter	Inntekter	Just.bud.	Prognose	Avvik
PPT grunnskole	68 158	-2 951	65 207	64 440	767
Syns-og audioped. tj. gr.skole	9 691	-7 780	1 911	2 840	-929
PPT førskole	22 069	-225	21 844	26 313	-4 469
Spesialtiltak for førskolebarn	280 346	-2 380	277 967	286 843	-8 876
Syns- og audioped tj. førskole	985	0	985	0	985
PPT for voksne og ungdom	3 059	-4	3 055	3 357	-302
Særskilt voksenopplæring	26 016	-3 791	22 225	22 433	-208
Syns-og audioped. tj.voksne	3 901	-1	3 900	2 873	1 027
Sum	414 226	-17 132	397 094	409 098	-12 003

Status økonomi per avdeling

Beløp i 1000

Byrådsavdeling	Justert årsbudsjett 2024					Avvik i % av utgift
	Utgifter	Inntekter	Just.bud.	Prognose	Avvik	
1-Byrådsleders avdeling	15	0	15	15	0	0,0 %
2-Byrådsavdeling for finans	295	-28	267	267	0	0,0 %
3-Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	11 974	-490	11 483	11 483	0	0,0 %
4-Byrådsavdeling for barnehage og skole	375 942	-16 614	359 328	371 332	-12 003	-3,2 %
6-Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	0	0	0	0	0	0,0 %
90-Fellesposter - bykassen	26 000	0	26 000	26 000	0	0,0 %
Sum	414 226	-17 132	397 094	409 098	-12 003	-2,9 %

Kommentar til status økonomi

Byrådsavdeling for barnehage og skole melder et forventet merforbruk på 12 mill. Tjenesteområdet består av sentrale poster i byrådsavdelingen og Etat for spesialpedagogiske tjenester med underliggende resultateneheter, dvs. de fire pedagogisk psykologiske sentrene (PPS), Bergen voksenopplæring og Syns- og audiopedagogisk tjeneste (SAPT).

2. tertialrapport 2024

Merforbruket er i all hovedsak knyttet til fagsentrene som yter støtte til spesialpedagogikk og individuell tilrettelegging i barnehage etter vedtak. Det har vært en stor vekst både i antall vedtak og antallet timer per barn, i de siste årene.

Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg melder balanse på tjenesteområdet.

Forslag til budsjettjusteringer - drift

Beløp i 1000

Budsjettjustering		2024
Vekst i vedtak om spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging i barnehage	Tilpasning til aktivitetsnivå	12 000
Sum		12 000

Vekst i vedtak om spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging i barnehage

De pedagogiske fagsentrene har ansvar for spesialpedagogisk hjelp i alle barnehager i Bergen. Etat for spesialpedagogiske tjenester fatter vedtak basert på sakkyndigvurdering. I 2016 ble det gjort endringer i barnehageloven. I etterkant har det vært en voldsom vekst både i antall barn som får spesialpedagogisk hjelp, og i antall timer som gis. Prognosen viser et merforbruk på 12 mill. kroner for dagsentrene i 2024. Det foreslås å styrke budsjettet tilsvarende av hensyn til realistisk budsjettering.

Nye tiltak i årets driftsbudsjett

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett	Årsprognose budsjett	Avvik Statusbeskrivelse i kr
Helårsvirkning av realendringer i årets budsjett			
Økt vedtaksvolum pedagogiske fagsentre	21 800	21 800	0 De pedagogiske fagsentrene har ansvar for spesialpedagogisk hjelp i alle barnehager i Bergen der det er barn med vedtak om slik hjelp. De åtte bydelsvise pedagogiske fagsentrene er organisert som del av de fire pedagogisk psykologiske sentrene (PPS). Etat for spesialpedagogisk hjelp fatter vedtak om spesialpedagogisk hjelp basert på sakkyndig vurdering fra PPT. I 2016 ble det gjort endringer i barnehageloven. I etterkant har det vært en voldsom vekst både i antall barn som får spesialpedagogisk hjelp, og i antall timer som gis. Budsjettet ble styrket med 21,8 mill. kroner i revidert budsjett 2023 og er videreført i 2024. Midlene er delt ut til fagsentrene i Vedtatt budsjett. Det forventes at budsjettet blir brukt opp.
Sum	21 800	21 800	0

Tilpasning til aktivitetsnivå

2. tertialrapport 2024

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
Reduserte energiutgifter i kommunen	-661	-661	0 Energiutgiftene er reduserte.
Sum	-661	-661	0

Effektivisering

Oppgavegjennomgang i kommunen	-11	-11	0 Bystyret har vedtatt at de administrative kostnadene i byrådsavdelingene skal reduseres, blant annet ved å holde administrative stillinger vakante ved varig eller midlertidig ledighet. Av et totalt innsparingskrav på 95 mill. ble 30. mill. fordelt ut i detaljeringen av vedtatt budsjett i februar, mens de ytterligere 65 mill. ble fordelt i august 2024. I revidert budsjett 2024 ble det innført generell ansettelsesstopp for administrative stillinger i hele organisasjonen. Byrådsavdelingene melder om totalt 65 stillinger som står vakante pr. august. Stillingene er blitt vakante på ulike tidspunkt, så effekten inneværende år er lavere enn den ville vært med helårseffekt. For administrative stillinger skal det ikke tas inn vikar ved fravær, som isolert sett gir et mindreforbruk. I tillegg er det restriktiv bruk på kurs og samlinger, konsulentbruk, reiseaktivitet og andre utgifter som ikke er strengt nødvendig. Byrådsavdelingene har håndtert innsparingskravet ulikt mht. fordeling og rapportering i sine tjenester. I sum rapporteres det om forventet effekt på 84,8 mill. som gir et negativt avvik på 10,2 mill. i 2024.
Sum	-11	-11	0

Sum tiltak	21 128	21 128	0
-------------------	---------------	---------------	----------

Rammeendringer gjennom året

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
Tilpasning til aktivitetsnivå			
Vekst i vedtak om spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging i barnehage	26 000	26 000	0 De pedagogiske fagsentrene har ansvar for spesialpedagogisk hjelp i alle barnehager i Bergen der det er barn med vedtak om slik hjelp. De åtte bydelsvise pedagogiske fagsentrene er organisert som del av de fire pedagogisk psykologiske sentrene (PPS). Etat for spesialpedagogisk hjelp fatter vedtak om spesialpedagogisk hjelp basert på sakkyndig vurdering fra PPT. I 2016 ble det gjort endringer i barnehageloven. I etterkant har det vært en voldsom vekst både i antall barn som får spesialpedagogisk

2. tertialrapport 2024

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
			hjelp, og i antall timer som gis. Budsjetter er styrket med 26 mill. kroner. Det forventes at budsjettet brukes opp.
Sum	26 000	26 000	0
Sum tiltak	26 000	26 000	0

Status mål

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt Status 2. Statusbeskrivelse		
			mål 2024	tertia 2024	
En rettferdig og inkluderende by	Ansatte skal ha et godt og inkluderende arbeidsmiljø	Sykefravær blant ansatte	10,5 %	13,4 %	Sykefravær for 2. tertial 2024.
		Score fra medarbeiderundersøkelsen 10 faktor: Mestringsorientert ledelse	4,5	4,5	Resultatet er basert på medarbeiderundersøkelsen gjennomført høsten 2022. Neste medarbeiderundersøkelse gjennomføres høsten 2024.
		Score fra medarbeiderundersøkelsen 10 faktor: Rolleklarhet	4,5	4,5	Resultatet er basert på medarbeiderundersøkelsen gjennomført høsten 2022. Neste medarbeiderundersøkelse gjennomføres høsten 2024.
Barnehagebarn og grunnskoleelever møter voksne som hjelper barn som ikke har det bra, som passer på at alle kan delta og som lytter til barn og tar de på alvor	Andel saker med saksbehandlingstid innenfor 3 måneder	40,0 %	43,0 %	Det er forskjeller mellom de fire PPS-kontorene. PPS sør og PPS nord har lavere måloppnåelse, og det jobbes systematisk med å få ned ventetiden ved disse kontorene. Det pågår et forbedringsprosjekt (LEAN) for å effektiviseres saksbehandlingen. Samtidig er PPS sør og PPS nord styrket med to stillinger hver, og PPS sentrum og PPS vest bidrar med saksbehandlingskapasitet for å få ned ventetiden i sør og nord.	

Investeringer

Beløp i 1000

Investering	Saksref.	Totalbudsjett					Årets budsjett		
		Bud. v/gj.førings-vedtak	Vedtatt	Totalprognose	Avvik ferdigkvartal	Estimert i løpende	Justert budsjett	Årsprognose	Forslag til bud.endr.
Smart oppvekst		-	-	-	-	Løpende	0	22	22
Sum							0	22	22

Statustekst investeringer

Inventar byggeprosjekter - barnehage

Budsjettposten benyttes til å oppgradere inventar og utstyr i kommunens barnehager. Midlene tildeles etter søknad fra barnehagen, ofte som oppfølging etter gjennomført tilsyn. Det skal prioriteres tiltak som gjelder oppgradering av leke- og læringsmiljø, garderober og utstyr som gir bedre personalfasiliteter.

I 2024 har det blitt prioritert tiltak i følgende barnehager:

- Mulesvingen
- Fjellsiden
- Nykirken
- Råtun
- Ådnanipa
- Aurdalslia
- Sandviken
- Ytre Arna
- Morvikbotn
- Paradis

I tillegg vil det prioriteres midler til å oppgradere inventar og utstyr i A2G Blådalen, som Bergen kommune skal leie fremover til erstatningsbarnehage.

Inventar, byggeprosjekter - skole

Det avsettes midler til anskaffelse av det inventaret og utstyret som ikke blir budsjettert som en del av de enkelte større byggeprosjektene. Midlene benyttes også til å investere i nytt inventar på skoler hvor behov for fornying av inventar er stort. Det settes årlig av 6 millioner kroner for kjøp av inventar og utstyr til skolene.

I 2024 er det forventet at hele budsjettposten vil disponeres til innkjøp. Største tildeling i 2024 er til Haukeland skole, i forbindelse med pågående rehabiliteringsprosjekt.

Per 2. tertial er det tildelt midler til totalt 18 skoler, som bruker midler til fornyelse av pulter, stoler, garderobeskap, inventar til lærerarbeidsplasser og lignende.

Melkeplassen barnehage

Hovedhuset ved Melkeplassen (tidligere Laksevåg) barnehage har stort behov for vedlikehold. Bygningen er opprinnelig en såkalt tyskerbrakke oppført i 1940, som ble ombygget til barnehage i 1949. I byggefasen ble det blant annet oppdaget asbest i bygget og råteskader i bærende konstruksjoner. Det

2. tertialrapport 2024

er også kommet endrede krav til bæring og brannsikring ift opprinnelig løsning i forprosjekt. I tillegg måtte det pigges/sprenges ut i grunn for å oppnå tilstrekkelig dybde for legging av planlagte ventilasjonskanaler. Dette har medført en forsinkelse av prosjektet, og det er enighet om fristforlengelse som ble innarbeidet i 1. tertial 2024. Det foreslås å øke års- og totalprognosen som følge av prisvekst, økte byggelånsrenter og utfordringene i prosjektet.

Smart oppvekst

Byrådet la høsten 2018 frem en plan for SMART Oppvekst som skal sikre en helhetlig tilnærming til valg av, og investeringer i, digitale plattformer og løsninger. Hoveddelen av IKT investeringene går til fornying og utvidelse av IKT infrastruktur, da dette er avgjørende for å kunne benytte de digitale enhetene til læring i skoler og barnehager.

Kostnader regnskapsført på tjenesteområdene for barnehage og spesialpedagogiske tjenester i 2024 er knyttet til arbeid utført i 2023.

Kostnader knyttet til tjenesteområde skole er knyttet til utbedring av ikt-infrastuktur i skolebyggene Kollåsen og Storåsen, i tilknytning til Rolland skole. Byggene skal benyttes videre for småtrinnet i byggeperioden for ny Rolland skole.

Det er ikke planlagt ytterligere tiltak knyttet til ikt-infrastruktur eller digitale plattformer og løsninger. Øvrige budsjettmidler trekkes derfor inn.

02-Barnevern

Om tjenesteområdet

Barnevernet i Bergen er organisert i fire lokale barnevernstjenester, en byomfattende forvaltningsenhet for psykisk helse til barn og unge og barneverntjeneste for enslige mindreårige flyktninger og en byomfattende enhet for barnevernvakt, utekontakt og fosterhjemveiledning- og tilsyn.

Den kommunale barneverntjenestens hovedoppgave er å sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling får nødvendig hjelp, omsorg og beskyttelse til rett tid. Tjenesten skal vurdere bekymringsmeldinger, foreta undersøkelser av barnets omsorgssituasjon, fatte vedtak etter lov om barneverntjenester, forberede saker for behandling i Barnevern- og helsenemnda, og iverksette og følge opp tiltak.

De fleste av kommunens helse- og omsorgstjenester for barn og unge og barneverntjenester driftes fra Etat for barn og familie. Ulike tjenester for barn og unge under flere budsjettområder påvirker hverandre gjensidig, og utgiftene må ses i sammenheng.

Utvikling og utfordringer

Det har vært en stor utgiftsvekst på budsjettområdet for barnevernet de siste årene. Selv om utviklingen i Bergen viser et lavere antall barn med tiltak, er det flere barn som har behov for mer omfattende hjelp. Dette gjenspeiles i økte kostnader til kommunens barnevern, spesielt når det gjelder barn og unge som ikke bor i hjemmet. Økning i kostnadene over tid skyldes både økte satser for betaling av statlige tiltak, økning i oppholdstid i institusjon og beredskapshjem, og mer ressurskrevende tiltak som er tilpasset barnas spesifikke behov. Mange av barna har utfordringer som kan gi rettigheter etter andre lovverk innenfor helse- og opplæringssektoren, og det krever at det både er kapasitet til å utrede og iverksette oppfølging både i kommunale og statlige tjenester.

Tall fra styringsinformasjon om kommunal virksomhet (KOSTRA) viser at brutto utgifter per barn som får tiltak i hjemmet har vært jevnt økende i både Bergen og de andre største kommunene. Utviklingen er i tråd med barnevernreformens og kommunens egne ambisjoner om i større grad å tilby tilstrekkelig omfattende hjelpetiltak for å forebygge plassering utenfor hjemmet. De siste årene har det vært en økning i kriminalitet blant barn og unge, og dette berører også barnevernet. Selv om antall bekymringsmeldinger ikke har økt signifikant, har det vært en økning i antall meldinger som omhandler rus, kriminalitet og atferd. Noen av barna som strever med rus og kriminalitet har behov for tiltak i statlig barnevern og/eller kriminalomsorgen.

Barnevernet i Bergen faser i 2024 inn et nytt saksbehandlingssystem for tjenesten (Modulus Barn - DigiBarnevern), og det krever mye ressurser for å sikre en god implementering og drift av systemet. Samtidig vil gevinstene være store, i form av et bedre saksbehandlingssystem som både bidrar med faglig støtte og en tryggere forvaltning.

Bemannings situasjonen i barnevernet med høy turnover og vakanser er bedret det siste året, og situasjonen er stabil siden forrige tertialrapportering.

Barneverntjenesten for enslige mindreårige bosatte 21 enslige mindreårige flyktninger i løpet av de første åtte månedene av 2024 – syv av disse kommer fra Ukraina. Det har de siste årene vært en økning i

2. tertialrapport 2024

bosettingen av enslige mindreårige flyktninger, både fra Ukraina og andre nasjonaliteter. Det forventes en bosetting på 25 enslige mindreårige i år.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Justert årsbudsjett 2024				
	Utgifter	Inntekter	Just.bud.	Prognose	Avvik
Barneverntjeneste	345 188	-21 549	323 639	324 423	-783
Barnevernvakt	17 343	-2 501	14 842	14 842	0
Tiltak i familien	82 724	-1 655	81 069	80 357	712
Tiltak utenfor familien	582 845	-20 915	561 930	576 184	-14 254
Psykiske helsetjenester og tjenester til utviklingshemmede i institusjon og familiehjem (Barnevernet)	0	0	0	5 433	-5 433
Sum	1 028 100	-46 620	981 481	1 001 239	-19 758

Status økonomi per avdeling

Beløp i 1000

Byrådsavdeling	Justert årsbudsjett 2024					Avvik i % av utgift
	Utgifter	Inntekter	Just.bud.	Prognose	Avvik	
1-Byrådsleders avdeling	7 367	-420	6 947	7 797	-850	-11,5 %
2-Byrådsavdeling for finans	653	-84	570	570	0	0,0 %
3-Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	3	-3	0	0	0	0,0 %
4-Byrådsavdeling for barnehage og skole	0	0	0	0	0	0,0 %
6-Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	1 009 487	-46 113	963 374	982 282	-18 908	-1,9 %
90-Fellesposter - bykassen	10 590	0	10 590	10 590	0	0,0 %
Sum	1 028 100	-46 620	981 481	1 001 239	-19 758	-1,9 %

Kommentar til status økonomi

Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold melder et merforbruk på 18,9 mill. innenfor tjenesteområdet.

Merforbruket skyldes i hovedsak et høyt behov for statlige beredskapshjem og spesialiserte fosterhjem, i tillegg til kostnadskrevende tiltak for psykiske helsetjenester i institusjon og høy bruk av miljøterapi og frikjøpte fosterhjem.

Merforbruket er en forverring på 15,2 mill. siden revidert budsjett. Det er da tatt hensyn til en budsjettstyrking på 24,2 mill. i revidert budsjett. Utviklingen skyldes i hovedsak en økning av institusjonsplasseringer, hvor barn og unge som ventet på plass i statlig barnevernsinstitusjon har fått nødvendig tilbud.

Utgifter til flyktninger fra Ukraina på 26,2 mill. er i hovedsak i balanse.

2. tertialrapport 2024

Under **byrådsleders avdeling** gjelder dette utgifter ved Kommuneadvokaten, som er prosessfullmektig for kommunen i saker om tvangsinngrep etter barnevernsloven og helse- og omsorgstjenesteloven. Det meldes om et forventet merforbruk på kr. 0,85 mill. som skyldes økning i saksmengde og behov for kjøp av ekstern advokatbistand.

Forslag til budsjettjusteringer - drift

Beløp i 1000

Budsjettjustering		2024
Fosterhjem, miljøterapeutiske tiltak og beredskapshjem	Tilpasning til aktivitetsnivå	18 310
Sum		18 310

Fosterhjem, miljøterapeutiske tiltak og beredskapshjem

Det er behov for økt budsjett til fosterhjemsplasseringer, miljøterapeutiske tiltak og beredskapshjem. Behovet skyldes at det er flere som har rett til tjenestene, og flere med rett til mer omfattende tjenestebehov.

Byrådet foreslår derfor å styrke budsjettet tilsvarende aktivitetsnivå med 18,3 mill.

Nye tiltak i årets driftsbudsjett

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
Helårsvirkning av realendringer i årets budsjett			
Bosetting av flyktninger 2023 - Enslige mindreårige	8 300	8 300	0 Tiltaket er iverksatt, og midlene forventes å gå til formålet. Ny institusjon ble etablert og satt i drift i 2023, med videreføring til 2024.
Tilpasning til aktivitetsnivå for barnevernstjenesten	8 300	8 300	0 Tiltaket er iverksatt, og midlene forventes å gå til formålet.
Familiens hus i Fyllingsdalen og Laksevåg - Etterjustering av husleie	525	525	0 Tiltaket er iverksatt, og midlene forventes å gå til formålet.
Familiens hus i Bergenhus og Årstad - Ny oppmåling av bruksareal	600	600	0 Tiltaket er iverksatt, og midlene forventes å gå til formålet.
Tilpasning til aktivitetsnivå for barnevernstjenesten	10 000	10 000	0 Tiltaket er iverksatt, og midlene forventes å gå til formålet.
Ekstern gjennomgang av kommunikasjon til og fra barnevernet	500	500	0 Barnevernet i Bergen kommune hadde våren/sommeren 2023 flere uønskede hendelser (avvik) for kommunikasjon til og fra barnevernet som også var omtalt i media. Byrådet besluttet å gjennomføre en ekstern gransking av barnevernets interne og eksterne kommunikasjon. Granskningen

2. tertialrapport 2024

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik	Statusbeskrivelse
				bestod av en helhetlig gjennomgang av kommunikasjon til og fra barnevernet i Bergen, hvor en skulle identifisere eventuelle gjenstående sårbarheter og anbefale tiltak for å redusere eller fjerne sårbarhetene. Oppdraget er gjennomført i andre kvartal 2024.
Sum	28 225	28 225	0	
Tilpasning til aktivitetsnivå				
Fosterhjemsveiledning og FACT Ung - Nye lokaler i Aasegården	650	650	0	Tiltaket er iverksatt, og midlene forventes å gå til formålet.
Samlokalisering - Barnevernstjenesten Fana Ytrebygda	200	200	0	Tiltaket er iverksatt, og midlene forventes å gå til formålet. Barnevernstjenesten i Fana/Ytrebygda er flyttet inn i de nye lokalene.
Nødvendig tilpasning av integreringsaktivitet	-2 700	-2 700	0	Tiltaket ble fjernet i det reviderte budsjettet på grunn av økt integreringsaktivitet.
DigiBarnevern	4 500	4 500	0	Tiltaket er iverksatt, og midlene forventes å gå til formålet. Modulus Barn er innført våren 2024 og har erstattet fagsystemet Familia.
Bosetting av flyktninger 2025 - Enslige mindreårige	7 500	500	7 000	Tiltaket er påbegynt, og det jobbes med å etablere et nytt bofellesskap med fire plasser for enslige mindreårige i Bergen. Tiltaket er forsinket, og det forventes derfor at midlene vil medgå kun delvis i 2024.
Prisjustering av energi til byggdrift (Etat for bygg og eiendom)	-252	-252	0	Prisjusteringen er innarbeidet i vedtatt budsjett. Etat for bygg og eiendom forventer balanse mellom budsjett og regnskap for energiutgifter i kommunale bygg.
Reduserte energiutgifter i kommunen	-807	-807	0	Forutsetningen om lavere energiutgifter i 2024 er fortsatt beste estimat, og det forventes at nedjusteringen i budsjett vil realiseres.
Sum	9 091	2 091	7 000	
Nye tiltak				
Innføre modellen «Dialogprosess» som pilot	1 000	1 000	0	Tiltaket er påbegynt, og midlene forventes å gå til formålet. Piloten gjennomføres i Barneverntjenesten i Bergenhus og Årstad, med oppstart i september.
Krav om masterutdanning i barnevernet	2 625	2 625	0	Tiltaket er iverksatt, og midlene forventes å gå til formålet. Ansatte motiveres til å ta videreutdanning, og rekruttering er i hovedsak stillinger med mastergrad.
Sum	3 625	3 625	0	
Nye engangstiltak				
Traineestillinger i barnevernet	2 400	2 400	0	Tiltaket er iverksatt, og midlene forventes å gå til formålet. Ansettelsesprosessen er ferdigstilt, og seks traineer tiltrådte 1. september.
Sum	2 400	2 400	0	

2. tertialrapport 2024

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
Effektivisering			
Oppgavegjennomgang i kommunen	-348	-348	0 Bystyret har vedtatt at de administrative kostnadene i byrådsavdelingene skal reduseres, blant annet ved å holde administrative stillinger vakante ved varig eller midlertidig ledighet. Av et totalt innsparingskrav på 95 mill. ble 30. mill. fordelt ut i detaljeringen av vedtatt budsjett i februar, mens de ytterligere 65 mill. ble fordelt i august 2024. I revidert budsjett 2024 ble det innført generell ansettelsesstopp for administrative stillinger i hele organisasjonen. Byrådsavdelingene melder om totalt 65 stillinger som står vakante pr. august. Stillingerne er blitt vakante på ulike tidspunkt, så effekten innværende år er lavere enn den ville vært med helårseffekt. For administrative stillinger skal det ikke tas inn vikar ved fravær, som isolert sett gir et mindreforbruk. I tillegg er det restriktiv bruk på kurs og samlinger, konsulentbruk, reiseaktivitet og andre utgifter som ikke er strengt nødvendig. Byrådsavdelingene har håndtert innsparingskravet ulikt mht. fordeling og rapportering i sine tjenester. I sum rapporteres det om forventet effekt på 84,8 mill. som gir et negativt avvik på 10,2 mill. i 2024.
Sum	-348	-348	0
Sum tiltak	42 993	35 993	7 000

Rammeendringer gjennom året

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
Tilpasning til aktivitetsnivå			
Sikkerhet, vektertjenester ved barnevernstjenestene	2 500	2 500	0 Tiltaket er iverksatt, og midlene forventes å gå til formålet.
Lavterskeltjenester til ukrainske barn, unge og deres familier	1 952	1 952	0 Tiltaket er iverksatt, og midlene forventes å gå til formålet.
Bosettingssaken 2024 - Enslige mindreårige	4 211	4 211	0 Tiltaket er iverksatt, og midlene forventes å gå til formålet.
Fosterhjem, miljøterapeutiske tiltak og institusjonsplasser	19 300	19 300	0 Tiltaket er iverksatt, og midlene forventes å gå til formålet.
Digibarnevern	350	350	0 Tiltaket er iverksatt, og midlene forventes å gå til formålet.
Sum	28 313	28 313	0

2. tertialrapport 2024

Effektivisering

Reduksjon av varighet av hjelpetiltak	-3 000	-433	-2 567	Barneverntjenesten jobber kontinuerlig med å evaluere tiltak og utvikle felles forståelse for når hjelpetiltak skal innvilges og avsluttes. Arbeidet med å redusere varighet av hjelpetiltak har tatt lengre tid enn forutsatt og konsekvensen er at tjenesten ikke klarer å oppnå hele innsparingen i 2024.
Sum	-3 000	-433	-2 567	

Kutt

Kurs og konferanser	-660	-660	0	Tiltaket er iverksatt.
Kutt i kontorfaglig avdeling	-430	-430	0	Tiltaket er iverksatt.
Sum	-1 090	-1 090	0	

Sum tiltak	24 223	26 790	-2 567	
-------------------	---------------	---------------	---------------	--

Status mål

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2024	Status 2. tertial 2024	Statusbeskrivelse
En rettferdig og inkluderende by	Kommunen fremmer medvirkning for barn, unge og deres familier	Andel barn flyttet til slekts- og nettverksfosterhjem siste tertial	70,0 %	60,0 %	Med en måloppnåelse på 85% i første tertial og 60 % i andre tertial viser resultatene samlet sett måloppnåelse. Dette følger av et målrettet arbeid i tråd med gjeldende regelverk og føringer, samtidig som det er variasjon i hvor mange som kan flytte til slekt og nettverk til enhver tid.
		Antall barn som har fått gjennomført familieråd siste tertial	140	19	Måloppnåelse er ikke oppfylt. Det er forskjeller mellom byområdene i bruken av familieråd som metode, og det er fremdeles mange som ikke tar imot tilbud om familieråd. Det er iverksatt et systematisk arbeid for å sikre lik praksis som det byområdet som har flest gjennomførte familieråd.
	Kommunens ressurser benyttes likeverdig og bærekraftig	Andel barn med vedtak om hjelpetiltak der hjelpen fås fra Barne- og familiehjelpen pr. dato	50,0 %	29,0 %	Resultatet ligger under vedtatt mål, selv om antall barn som får tiltak i Barne- og familiehjelpen per måletidspunkt er relativt stabilt. Hovedårsaken til avviket er at det er flere barn og unge i alt med hjelpetiltak. I tillegg pågår tiltakene i Barne- og familiehjelpen i gjennomsnitt lengre enn tidligere. Tjenestene erfarer at familienes utfordringer og behov er mer alvorlige og sammensatte enn tidligere. Samtidig er det store lokale variasjoner i den gjennomsnittlige tiltakslengden, og noe venteliste på iverksettelse av tiltak.

2. tertialrapport 2024

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2024	Status 2. tertial 2024	Statusbeskrivelse
		Andel barn med vedtak om hjelpetiltak der hjelpen fås fra Utekontaktens tiltaksavdeling pr. dato	35,0 %	18,0 %	Hjelpetiltak i Utekontakten kan forebygge mer omfattende og inngripende tiltak og har gode resultater. Andelen barn med vedtak om hjelpetiltak ligger under målet for 2024. Hovedårsaken er en økning i antall barn og unge med hjelpetiltak med store og sammensatte utfordringer, som har lagt press på tiltakets kapasitet innenfor vedtatt budsjetteramme.
		Andel barn med vedtak om plassering som bor i institusjon pr. dato	10,0 %	12,0 %	Bergen kommune arbeider med å følge tett opp barn og unge som bor i institusjon for å sikre at bo- og omsorgsbehovet er riktig til enhver tid. Antall plasseringer er gradvis redusert i løpet av de siste årene, men det er fremdeles barn og unge som har komplekse utfordringer og behov for institusjonstilbud utover anslått mål.
		Andel hasteflyttinger drøftet i Tverretatlig hasteteam siste tertial	60,0 %	5,0 %	Forebygging av akutt plasseringer og sikring av likeverdige faglige vurderinger på tvers av barnevernstjenestene er et viktig mål for kommunen. Det er derfor satt et ambisiøst mål for bruken av Tverretatlig hasteteam. Siden opprettelsen av teamet er det etablert flere ulike team i kommunen som kan forklare en lavere måloppnåelse enn ønskelig. Ordningen har ikke vært evaluert og justert siden oppstart, og det er derfor nå iverksatt

2. tertialrapport 2024

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2024	Status 2. tertial 2024	Statusbeskrivelse
					en evaluering av tilbudet.

Statustekst investeringer

Tilpasning av lokaler - sekkepost

I 2024 vil midlene bli benyttet til ombygging av lokaler til hjemmebaserte tjenester (Ladegårdsgaten), ombygging ved Bergen Helsehus legekontor, og ombygging av vaktrom og medisinrom ved Bergen Legevakt. Ombygging av lokaler til nye arealer for legevaktsentralen, er forsinket på grunn av at Helse Bergen får frigjort sine lokaler senere enn planlagt.

03A-Tjenester til eldre

Om tjenesteområdet

Tjenesteområde 03A omfatter kommunale helse- og omsorgstjenester for hjemmeboende innbyggere over 65 år og beboere i helseinstitusjoner.

Helsetjenester og praktisk hjelp i hjemmet, avlastningstilbud og aktivitetstilbud er eksempler på tjenester som kommunen tilbyr hjemmeboende eldre med ulike helseutfordringer og nedsatt funksjonsevne. Et mangfoldig tilbud bidrar til at flere kan bo hjemme lenger.

Bergen kommune har ulike typer omsorgsboliger og helseinstitusjoner. Behandlingsentre tilbyr korttidsopphold, og sykehjem tilbyr langtidsopphold.

Det er en del brukere under 65 år som finansieres over tjenesteområdet «Tjenester til eldre (03A)», men som skulle vært finansiert på andre tjenesteområder. Dette gjelder tjenester som skulle vært utgiftsført på tjenesteområdene: «Tjenester til rus-avhengige og bostedsløse (04A)», «Psykisk helse (03D)» og «Tjenester til funksjonshemmede (03B)». Det arbeides med å finne løsninger for å korrigere dette. I dag løses dette delvis med internfakturering mellom tjenesteområdene.

Utvikling og utfordringer

Helsepersonellkomisjonens rapport [NOU 2023:4, Tid for handling](#), viser tydelig de store utfordringene vi står overfor i møte med en voksende eldrebefolkning og svakere utvikling i tilgjengelig arbeidskraft.

Hjemmetjenesten og sykehjemmene har flere hundre ledige stillinger som de ikke klarer å besette. I tillegg er sykefraværet svært høyt. Det er krevende for tjenestene å drifte med et så høyt fravær i tillegg til mange ubesatte stillinger. Kombinasjonen høyt sykefravær og mange ubesatte stillinger medfører at enhetene bruker for mye overtid og vikarbyrå.

Gjennom et nytt nærværprosjekt vil byrådet ta ned sykefraværet i tjenestene.

Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg (BEHO) jobber med rekrutteringstiltak i henhold til vedtatt [Strategisk rekrutteringsplan](#) og [Strategisk plan for utvikling av heltidskultur](#). Etatene tilstreber å øke deltidsstillinger til heltidsstillinger ved å innføre langvakter og årsturnus.

Det er etablert en rekrutteringspatrulje som representerer kommunens helse- og omsorgstjenester på messer og utdanningsinstitusjoner. Målet er å møte og inspirere unge mennesker til å velge en karriere innen helsesektoren.

[KS-prosjektet Tørn](#) ser på hvordan fordeling av oppgaver, organisering av arbeidstid og kompetanseheving kan bidra til en mer bærekraftig helsesektor med tanke på helsepersonell. Etat for hjemmebaserte tjenester og Etat for sykehjem deltar i prosjektet med oppgavedeling og mulighetene for å rekruttere ansatte med andre typer kompetanse.

For at innbyggerne i Bergen skal kunne bo lengst mulig i eget hjem og leve selvstendige liv, er forebygging og rehabilitering viktige strategier. Helseteknologi bidrar også til at innbyggere med redusert funksjonsevne klarer seg bedre i hverdagen. Kommunens tverrfaglige [Vurderingsteam](#) kartlegger hjelpebehovet til nye søkere av helse- og omsorgstjenester. Om lag 23 % av alle som søker

2. tertialrapport 2024

hjelp, klarer seg selv uten videre tjenester etter at vurderingsteamene har hjulpet dem. I tillegg får mange en mer målrettet hjelp enn de i utgangspunktet søkte om.

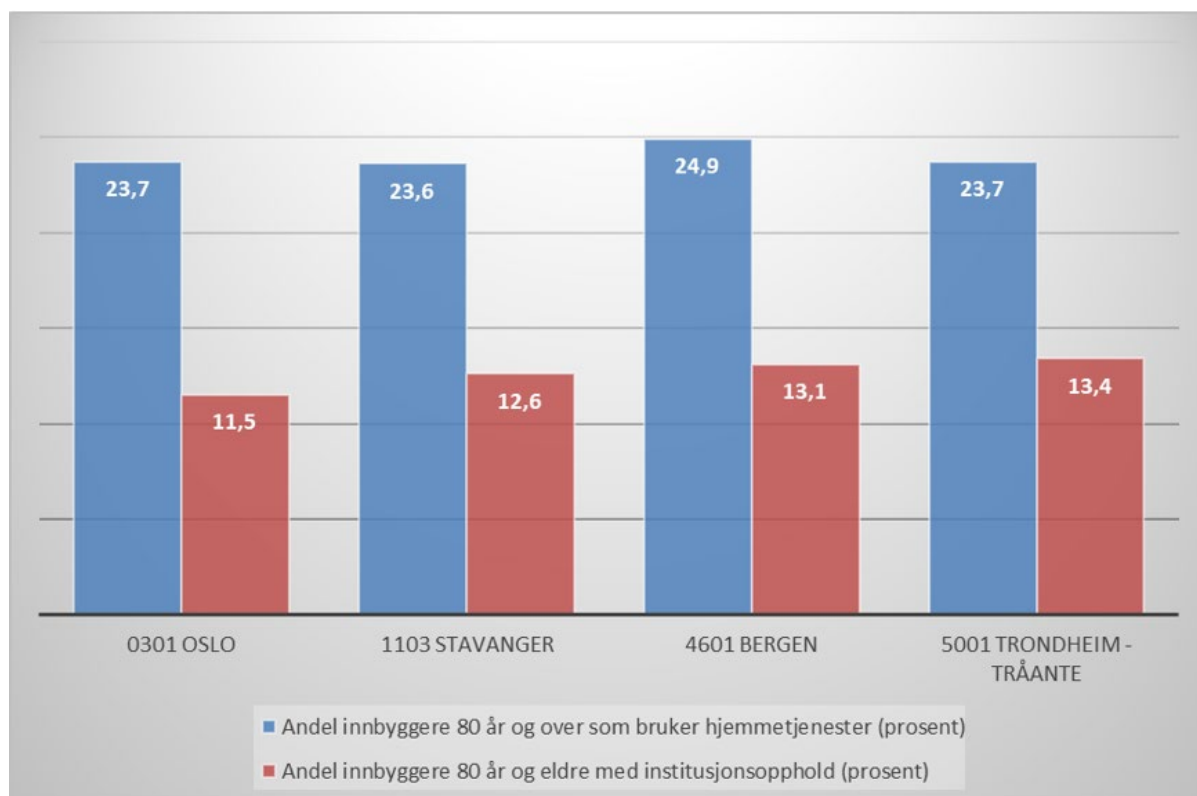
Figur 1 under, viser at 24,9% av innbyggerne i Bergen over 80 år, hadde en eller annen form for hjemmetjenester i 2023. Dette er en nedgang på 0,3 prosentpoeng sammenlignet med 2022, og hele 5,3 prosentpoeng sammenlignet med 2015. Det samme utviklingstrekket ser vi også i Oslo, Stavanger og Trondheim. Bergen har fremdeles høyere andel innbyggere 80 år og eldre med hjemmebaserte tjenester, sammenlignet med de tre andre storbykommunene.

Årsaksforholdene til nedgangen er trolig sammensatt. Både folkehelse rapporten [Helse hos eldre i Norge \(2023\)](#) og [Folkehelseprofilene for 2024](#) peker på at eldre totalt sett er friskere og har bedre funksjon i dag enn tidligere. Det at kommunens helse- og omsorgstjenester har lyktes med å dreie fokus fra kompensierende tjenester til økt fokus på tidlig innsats, rehabilitering og hjelp til selvhjelp, kan også forklare noe av nedgangen. I tillegg vil aldersvennlige boliger og bomiljø, bidra til at eldre med funksjonsnedsettelse kan klare seg lengre uten hjelp fra hjemmetjenesten.

Tildeling av hjemmetjenester må sees i sammenheng med tildeling av andre typer tjenester, som for eksempel sykehjemstjenester. Figur 2 under, viser at 13,1 prosent av innbyggerne 80 år og eldre i Bergen, bor på sykehjem. Dette er en nedgang på 0,5 prosentpoeng sammenlignet med 2022. Bergen ligger litt lavere enn Trondheim i andel innbyggere 80 år og eldre på sykehjem, men over Oslo og Stavanger.

2. tertialrapport 2024

Figur 2: Andel innbyggere 80 år og over som bruker hjemmesykepleie eller bor på sykehjem, Kilde: KOSTRA, tabell 12209

Bergen kommune tilbyr tilrettelegging av private boliger og har omsorgsboliger med livsløpsstandard til utleie. Beboerne i omsorgsboliger får nødvendig bistand fra hjemmetjenestene og har fellesareal med miljøtilbud. I tillegg har kommunen boliger med stedlig bemanning, som omsorgssenter, omsorg pluss boliger, bofellesskap og bokollektiv.

Bergen kommune har kommunale og private ideelle sykehjem. Om lag 20 prosent av sykehjemsplassene er korttids- og rehabiliteringsplasser på behandlingssenter. Byrådets mål er å øke sykehjemskapasiteten:

- Rehabilitering av Hordnestunet skal stå ferdig i 2025 til 20 beboere.
- På tomten til Midtbygda sjukeheim skal det bygges et behandlingssenter med 100 plasser som etter planen skal stå ferdig i 2027.
- På tomten til Slettemarken sykehjem skal Fageråshjemmet bygges med 100 sykehjemsplasser.
- Frieda Fasners minne med 66 plasser skal erstattes av et nytt bygg med 90 plasser.

I tillegg til disse kommunale byggeprosjektene ønsker byrådet å inngå avtale med Stiftelsen Betanien om realisering av et nytt sykehjemsbygg med ca 100 plasser. Se nærmere beskrivelse i kapitlet "Andre forhold".

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Justert årsbudsjett 2024				Avvik
	Utgifter	Inntekter	Just.bud.	Prognose	
Åpne aktivitetstilbud eldre	25 517	-1 068	24 449	25 169	-720
Dagsenter eldre	86 632	-8 372	78 260	78 760	-500
Miljøtiltak i bolig	47 493	-5 016	42 477	42 693	-216

2. tertialrapport 2024

Tjeneste	Justert årsbudsjett 2024				
	Utgifter	Inntekter	Just.bud.	Prognose	Avvik
Andre velferdstiltak eldre	104 552	-45 404	59 148	57 246	1 902
Hverdagsrehabilitering	20 787	-816	19 971	19 971	0
Sykehjem døgnopphold eldre	2 763 195	-589 945	2 173 249	2 193 306	-20 056
Dagopphold	0	0	0	0	0
Aldershjem døgnopphold	0	0	0	0	0
Utskrivningsklare pasienter i somatiske sykehus	5 700	0	5 700	5 700	0
Hjemmesykepleie eldre	0	0	0	0	0
Heldøgnsbemannede omsorgsboliger eldre (omsorg+)	174 202	-11 641	162 561	169 044	-6 483
Praktisk hjelp og bistand eldre	156 239	-76 296	79 943	81 317	-1 374
Personlig assistent (BPA) - eldre	36 681	-3 600	33 081	32 350	731
Hjemmesykepleie eldre	1 255 446	-80 955	1 174 491	1 217 166	-42 674
Byggdrift sykehjem	381 271	-25 120	356 151	352 055	4 096
Byggdrift aldershjem	261	-63	198	198	0
Byggdrift omsorgsboliger	106 424	-97 191	9 233	9 233	0
Byggdrift heldøgnsbemannede omsorgsboliger (omsorg+)	33 618	-59 448	-25 830	-33 730	7 900
Byggdrift trygdeboliger	17 029	-26 857	-9 828	-10 828	1 000
Sum	5 215 046	-1 031 791	4 183 255	4 239 649	-56 394

Status økonomi per avdeling

Beløp i 1000

Byrådsavdeling	Justert årsbudsjett 2024					Avvik	Avvik i % av utgift
	Utgifter	Inntekter	Just.bud.	Prognose	Avvik		
1-Byrådsleders avdeling	314	0	314	315	-1	-0,3 %	
2-Byrådsavdeling for finans	373 371	-196 258	177 113	177 990	-877	-0,2 %	
3-Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	4 789 628	-835 533	3 954 095	4 009 595	-55 500	-1,2 %	
4-Byrådsavdeling for barnehage og skole	0	0	0	16	-16	0,0 %	
5-Byrådsavdeling for byutvikling	0	0	0	0	0	0,0 %	
6-Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	0	0	0	0	0	0,0 %	
7-Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett	1 442	0	1 442	1 442	0	0,0 %	
90-Fellesposter - bykassen	50 290	0	50 290	50 290	0	0,0 %	
Sum	5 215 046	-1 031 791	4 183 255	4 239 649	-56 394	-1,1 %	

Kommentar til status økonomi

Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg melder merforbruk på tjenesteområdet.

2. tertialrapport 2024

Merforbruket knytter seg til betydelige rekrutteringsutfordringer i Etat for behandlingssentre og sykehjem og Etat for hjemmebaserte tjenester. Dette medfører høye utgifter til overtid og kjøp av dyre vikarløsninger. Sykefraværet er fortsatt svært høyt, med et gjennomsnitt på 13,3 % i juli.

Etat for behandlingssentre og sykehjem melder også om at pasientgruppen blir stadig sykere og at antall ressurskrevende brukere øker.

Merutgifter til ressurskrevende brukere på sykehjem og brukerstyrt personlig assistent (eldre) blir delvis kompensert av avregning ressurskrevende brukere 2023 på 8,8 mill. Dette er et engangsbeløp.

Innenfor hjemmebaserte tjenester er det i tillegg en betydelig ikke-kompensert prisvekst på en rekke varer og tjenester. I første omgang gjelder det husleie og transport. Her er det først og fremst det økte rentenivået og den generelle prisveksten som er årsaken.

Byrådsavdeling for finans forventer et merforbruk på kr 0,9 mill. innenfor tjenesteområde 03A Tjenester til eldre.

Etat for boligforvaltning forventer et merforbruk på kr 2 mill. til drift av heldøgnsbemannede omsorgsboliger. Dette skyldes lavere leieinntekter enn budsjettet (1,0 mill.) og merutgifter til klargjøring ved ledigmelding av boligene (1,0 mill.). I motsatt retning forventer etaten et mindreforbruk på kr 1 mill. til drift av trygdeboliger. Dette er en boligtype som er under avvikling. Ved ledigmelding vurderes det om boligen kan brukes til annet formål eller bør selges. Så langt i 2024 har det vært en reduksjon på 25 boliger hvor majoriteten er omgjort til ordinære utleieboliger.

Ansattservice forventer et positivt avvik på kr 0,1 mill. til forvaltning og brukerstøtte for fagsystemer som benyttes i eldreomsorgen.

Byrådsavdeling næring, kultur og idrett forventer balanse på tjenesteområde 03A Tjenester til eldre ved årsslutt.

Tilskudd utbetales i henhold til Bystyrets vedtak.

Forslag til budsjettjusteringer - drift

Beløp i 1000

Budsjettjustering		2024
Bruk av vedlikeholdsfond i Etat for boligforvaltning - justering mellom tjenesteområder	Endring i bruk/avsetning av fondsmidler	-1 000
Ressurskrevende tjenester - toppfinansieringsordningen - endret modell	Inntektsendringer	1 014
Sum		14

Bruk av vedlikeholdsfond i Etat for boligforvaltning - justering mellom tjenesteområder

Etat for boligforvaltning planlegger et mindreforbruk på tjenesteområde 09 Boligtiltak, for å dekke inn forventede merforbruk på andre tjenesteområder. Det foreslås å justere bruken av vedlikeholdsfondet til de tjenesteområder hvor det forventes merutgifter. På tjenesteområde 03A Tjenester til eldre forventes det et merforbruk på kr 1 mill., og fondsbruken foreslås økt med samme beløp.

Ressurskrevende tjenester - toppfinansieringsordningen - endret modell

Rammetilskuddet til kommunen blir i 2025 fordelt til kommunen ut fra det nye inntektssystemet som ble lagt fram i kommuneproposisjonen 2025. Det blir samtidig gjort endringer i toppfinansieringsordningen for særskilt ressurskrevende tjenester, der beregningen av kommunenes egenandel blir endret. Denne endringen får virkning for kommunene i 2024.

Nye tiltak i årets driftsbudsjett

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose	Avvik i kr	Statusbeskrivelse
Helårvirkning av realendringer i årets budsjett				
Tomtesøk 2 nye sykehjem	3 400	3 900	-500	Prosjektet utføres av EFU, som melder at prosjektet blir noe dyrere enn forutsatt grunnet mer omfattende arbeid med tomtevalgene.
Sum	3 400	3 900	-500	

Tilpasning til aktivitetsnivå

Reduserte energiutgifter i kommunen	-12 206	-12 206	0	Energiutgiftene er reduserte.
EBE - Justering av FDV-ramme for endringer i byggporteføljen	-3 200	-3 200	0	Endringen er innarbeidet i vedtatt budsjett. Etat for bygg og eiendom forventer balanse mellom budsjett og regnskap for utgifter til forvaltning, drift og vedlikehold av kommunale bygg. Innarbeidet i vedtatt budsjett.
Landås Menighets eldresenter - Konseptvalgutredning	-300	-300	0	Arbeidet startet opp i 2023, og blir avsluttet i 2024. Reduksjonen som framkommer skyldes at det forventes brukt mindre i 2024 enn i 2023.
Prisjustering av energi til byggdriфт (Etat for bygg og eiendom)	-13 910	-13 910	0	Prisjusteringen er innarbeidet i vedtatt budsjett. Etat for bygg og eiendom forventer balanse mellom budsjett og regnskap for energiutgifter i kommunale bygg.
EBE - Strømsparingstiltak i kommunale bygg	4 800	4 800	0	Nedtrapping av effekt av strømsparing er innarbeidet i vedtatt budsjett. Etat for bygg og eiendom forventer balanse mellom budsjett og regnskap for energiutgifter i kommunale bygg.
Privat ideelle virksomheter - økte lokalkostnader	2 000	2 000	0	De økte kostnadene er påløpt, og leieutgiftene har økt.
Sum	-22 816	-22 816	0	

Nye tiltak

Økte tjenester til hjemmeboende	69 700	69 700	0	Tjenesten til hjemmeboende brukere er styrket. Må sees i sammenheng med "Effekt
---------------------------------	--------	--------	---	---

2. tertialrapport 2024

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
			av forebyggende tiltak og nye arbeidsmetoder".
Sykehjemsprester - gjenopptar avtale	750	750	0 Avtalen er gjenopptatt, og kostnadene påløper.
Tilpasninger til nasjonale e-helseløsninger	2 000	2 000	0 Bergen er i gang med tilpasningene til de nasjonale løsningene. Arbeidet vil pågå ut over høsten 2024.
Skifte trygghetsalarmer - oppgradere fra 2G til 4G	2 380	2 380	0 Utsiftingen av trygghetsalarmer er påbegynt, og vil bli avsluttet i 2025.
Behandlingssentre - Styrket grunnbemanning	15 000	15 000	0 Ansettelse av servicemedarbeidere i behandlingssentre og sykehjem er i hovedsak gjennomført. Det er noen enheter der det må foretas en ny rekruttering.
Slettemarken sykehjem - utvidet drift	16 900	16 900	0 Slettemarken sykehjem har flyttet til tidligere Storetveit sykehjem. Der var det flere rom/senger tilgjengelig og sykehjemmet har utvidet driften.
Styrket grunnbemanning sykehjem	25 000	25 000	0 Ansettelse av servicemedarbeidere i behandlingssentre og sykehjem er i hovedsak gjennomført. Det er noen enheter der det må foretas en ny rekruttering.
Metodisthjemmet - Tilbygg og rehabilitering	24 625	24 625	0 Utvidet drift ved sykehjemmet startet opp i januar 2024, etter at det har vært gjennomført et omfattende rehabiliterings- og tilbyggprosjekt. Dette prosjektet har økt kapasiteten ved sykehjemmet.
Forprosjekt - nytt pleie og omsorgssystem (erstatning for Visma Profil)	2 500	2 500	0 Prosjektet ble startet opp våren 2024 og vil pågå fram til midten av 2025, da selve anskaffelsesprosjektet vil starte opp.
Midtbygda sjukeheim - avvikling	-6 500	-6 500	0 Sykehjemmet ble avviklet i våren 2023, og beløper gjelder helårseffekten av dette.
Åsaheimen - Nytt sykehjem	5 800	5 800	0 Sykehjemmet startet opp våren 2023, og beløper gjelder helårseffekten av dette.
Sum	158 155	158 155	0
Nye engangstiltak			
Nye avtaler med privatideelle sykehjem	1 000	500	500 Tiltaket er forsinket og kun en mindre del av midlene blir benyttet til formålet i år.
Prosjekt for mat på sykehjem	1 000	1 000	0 Prosjektet gjennomføres høsten 2024.
Sum	2 000	1 500	500
Effektivisering			
Reversering av kutt i budsjettrammen til sykehjem	10 970	10 970	0 Tiltaket gjelder reversering av effektiviseringskravet "Reduserte utgifter til vikarer og overtid".
Oppgavegjennomgang i kommunen	-1 009	-900	-109 Bystyret har vedtatt at de administrative kostnadene i byrådsavdelingene skal reduseres, blant annet ved å holde administrative stillinger vakante ved varig eller midlertidig ledighet. Av et totalt innsparingskrav på 95 mill. ble 30. mill. fordelt ut i detaljeringen av vedtatt budsjett i februar, mens de ytterligere 65 mill. ble fordelt i august 2024. I revidert budsjett 2024 ble det innført generell

2. tertialrapport 2024

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
			ansettelsesstopp for administrative stillinger i hele organisasjonen. Byrådsavdelingene melder om totalt 65 stillinger som står vakante pr. august. Stillingene er blitt vakante på ulike tidspunkt, så effekten inneværende år er lavere enn den ville vært med helårseffekt. For administrative stillinger skal det ikke tas inn vikar ved fravær, som isolert sett gir et mindreforbruk. I tillegg er det restriktiv bruk på kurs og samlinger, konsulentbruk, reiseaktivitet og andre utgifter som ikke er strengt nødvendig. Byrådsavdelingene har håndtert innsparingskravet ulikt mht. fordeling og rapportering i sine tjenester. I sum rapporteres det om forventet effekt på 84,8 mill. som gir et negativt avvik på 10,2 mill. i 2024.
EBE - Ytterligere 10 % reduksjon i energiforbruk i kommunale bygg	-340	-340	0 Det forventes at målet om redusert energiforbruk vil bli nådd, men den økonomiske effekten av tiltaket blir lavere enn opprinnelig budsjettert pga. at strømprisene har falt. Dette er hensyntatt i revidert budsjett. Etat for bygg og eiendom forventer balanse mellom budsjett og regnskap for energiutgifter i kommunale bygg.
Reduserte utgifter til vikarer og overtid	-10 970	-10 970	0 Effektiviseringstiltaket ble reversert. Se linjen "Reversering av kutt i budsjetterammen til sykehjem".
Bo lenger hjemme - Effekt av forebyggende tiltak og nye arbeidsmetoder	-13 000	-13 000	0 Tiltakene er iverksatt. Må sees i sammenheng med tiltaket "Økte tjenester til hjemmeboende".
Sum	-14 349	-14 240	-109
Kutt			
Redusere planlagte helsevikarstillinger i Bemanningstjenester	-1 000	-1 000	0 Kuttet innarbeidet i rammen og realisert slik som angitt i tiltaket
Sum	-1 000	-1 000	0
Sum tiltak	125 390	125 499	-109

Rammeendringer gjennom året

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
Tilpasning til aktivitetsnivå			
Helse- og omsorgstjenester til Ukrainske flyktninger	4 860	4 860	0 Utgiftene er påløpt, og midlene forventes å medgå til formålet.
Oppbudsjettering av hjemmebaserte tjenester	30 000	30 000	0 Oppjustering til aktivitetsnivå. Det forventes at ekstraordinære kostnader som følge av

2. tertialrapport 2024

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
			høyt sykefravær og innleie av vikarer reduseres.
Ekstraordinær sommergodtgjørelse BEHO 2024	2 897	2 897	0 Sommergodtgjørelse utbetales etterskuddsvis. Det forventes at alle utgiftene medgår i løpet av 2024.
Reduserte energiutgifter	-14 100	-14 100	0 Strømprisen så langt i 2024 og prognosene for resten av året, viser en lavere strømpris enn det som ble forutsatt da denne kompensasjonen ble budsjettert.
Sum	23 657	23 657	0
Effektivisering			
Multidose - effekt av økt utbredelse	-10 000	-10 000	0 Tiltaket er iverksatt og effekten tas ut gradvis etterhvert som flere og flere brukere kan benytte seg av multidose. Det er usikkert om det er mulig å oppnå hele effekten i 2024.
Sum	-10 000	-10 000	0
Sum tiltak	13 657	13 657	0

Status mål

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2024	Status 2. tertial 2024	Statusbeskrivelse
En rettferdig og inkluderende by	Eldre skal få bo hjemme så lenge de mestrer det	Andel innbyggere 80-89 år som ikke bor i institusjon	92,8 %	92,1 %	Pr. 1. september bor 92,1 % av innbyggerne i Bergen kommune i alderen 80-89 år utenfor institusjon. Dette er opp tre tideler fra samme tidspunkt i fjor.
		Andel innbyggere 90 år og eldre som ikke bor i institusjon	74,9 %	75,8 %	Pr. 1. september bor 75,8 % av innbyggerne i Bergen kommune i alderen 90 år og eldre utenfor institusjon. Dette er ned syv tideler fra samme tidspunkt i fjor, og skyldes noe færre innbyggere i alderen 90+ ved årsskiftet sammenliknet med året før.
		Øke mestring og selvstendighet	Antall brukere av lokaliseringsteknologi	350	334
		Antall brukere av medisineringsstøtte	450	307	Ved utgangen av 2. tertial har 307 brukere fått tjenesten medisineringsstøtte. Dette er 13 færre enn på samme tidspunkt i fjor.
		Antall brukere av trygghetspakker (unntatt røyksensor)	230	155	Ved utgangen av 2. tertial har 155 brukere fått tjenesten trygghetspakker. Dette er 1 færre enn på samme tidspunkt i fjor.
Norges grønneste storby	Reduserte utslipp av klimagasser fra kommunens bilpark	Andel el-biler i Etat for hjemmebaserte tjenester	97,0 %	96,8 %	Andel el-biler i Etat for hjemmebaserte tjenester er 96,8 % ved utgangen av 2. tertial. Dette tilsvarer samme tidspunkt i fjor.
Trygg økonomistyring	Heltidskultur - øke gjennomsnittlig stillingsstørrelse	Gjennomsnittlig stillingsprosent i Etat for hjemmebaserte	76,0 %	80,3 %	Etat for hjemmebaserte tjenester har pr. 2. tertial en

2. tertialrapport 2024

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2024	Status 2. tertial 2024	Statusbeskrivelse
		tjenester (faste stillinger, eks. studentstillinger, avlastere og oppdragstakere)			gjennomsnittlig stillingsstørrelse på 80,3 %. Dette er opp fra 78,2 % på samme tidspunkt i fjor.
		Gjennomsnittlig stillingsprosent i Etat for sykehjem (faste stillinger, eks. studentstillinger, avlastere og oppdragstakere)	78,0 %	77,5 %	Etat for sykehjem har pr. 2. tertial en gjennomsnittlig stillingsstørrelse på 77,49 %. Dette er opp fra 76,4 % i 1. tertial.

Status merknader

Verbalvedtak

"-" vises der det ikke er registrert data

Oppdrag

1.T 2024 Merknad 1. Ansattundersøkelser for ansatte og lavere sykefravær skal være et sentralt mål for ledere. Kommunen må derfor jobbe med tiltak rundt ledelsen i tjeneste-enheter med høyt sykefravær. Bystyret ønsker å lære mer om sykehjem som arbeidsplasser og få ansattes syn på sykefraværet der. Bystyret ber byrådet snarest gjennomføre ansattundersøkelser på ett sykehjem med lavt sykefravær, og ett på et sykehjem med høyt sykefravær. Funnene skal så sammenliknes og brukes i nærversprosjektet.

Beskrivelse status

Vi skal identifisere to sykehjem, et med høyt sykefravær og et med lavt sykefravær. Gjennom samtaler vil vi kartlegge hvordan disse to sykehjemmene jobber med sitt sykefravær. Vi vil også se på ulikheter i organisering og arbeidsmiljø ved disse to sykehjemmene. I arbeidet vil vi ha en sammensatt gruppe og involvere både tillitsvalgte og vernetjenesten.

VB2024 Merknad 7. Prosjekt for mat på sykehjem - Bystyret ber byrådet om å iverksette et prosjekt om hvordan man kan styrke ernæringsstilbudet på sykehjemmene i Bergen.

Byrådet vil satse på flere lokale produksjonskjøkken på eksisterende og nye sykehjem, og er i gang med å se på hvordan dette kan realiseres, samt vurdere behovet for utredning. Byrådet har også startet prosess for å se på ulike modeller for hvordan ernæringsoppfølgingen kan styrkes.

Investeringer

Beløp i 1000

Investering	Saksre f.	Totalbudsjett				Årets budsjett			
		Bud. v/gj.føring s-vedtak	Vedtatt	Totalprognose	Avvik	Estimert ferdigkvar tal	Justert budsjet	Årsprognose	Forslag til bud.endr.
Anskaffelse av sykehjem - ekstern utlysning		IA	0	500	-500		0	500	500
Engensenteret nytt sykehjem - konseptvalgutredning		IA	6 200	6 200	0	4.kv. 2025	3 000	300	-2 700
ENØK-prosjekter		-	-	-	-	Løpende	6 461	6 988	527
ENØK-tiltak		IA	6 875	6 325	550	4.kv. 2024	2 263	1 714	-550
kommunale bygg og boliger									
Fageråshjemmet - prosjektutvikling		IA	73 983	83 483	-9 500	4.kv. 2025	13 955	13 955	0
Frieda Fasmer, nytt sykehjem		IA	85 977	85 243	734	2.kv. 2026	15 600	20 000	4 400
Haugatun flerbruksbygg - prosjektutvikling		IA	10 841	123 112	-112 272	2.kv. 2029	2 874	800	-2 074
Hordnestunet - oppgradering og ombygging	BY 311/23	70 000	70 000	70 000	0	4.kv. 2024	56 087	56 087	0
IKT-prosjekter – Eldre, helse og frivillighet		-	-	-	-	Løpende	6 164	6 164	0
Kalfaret sykehjem - oppgradering	BR 1239/22	20 000	20 000	20 000	0	Ferdig	2 472	2 472	0
Midtbygda sjukeheim, riving og nybygg	BY 93/23	993 000	993 000	993 000	0	1.kv. 2027	287 000	310 000	23 000
Mindemyren flerbruksbygg - prosjektutvikling		IA	45 760	3 471	42 289	4.kv. 2027	3 125	0	-3 125
Mindre bygginvesteringer - sekkepost		-	-	-	-	Løpende	12 429	12 934	505
Sandsli bo- og aktivitetssenter	BY 275-16	823 400	57 388	57 388	0	Ferdig	0	0	0
Sykehjem og Dagsentre - Oppgradering av uteområder		-	-	-	-	Løpende	4 109	4 000	-109
Tilpasning av lokaler - sekkepost		-	-	-	-	Løpende	5 146	5 146	0
Åsaheimen	BY 295/17	549 800	667 690	667 690	0	Ferdig	37 600	37 600	0
Sum øvrige prosjekter							-250	-54	196
Sum							458 034	478 605	20 572

Statustekst investeringer

Anskaffelse av sykehjem - ekstern utlysning

2. tertialrapport 2024

For å øke tempoet i utbyggingen av nye sykehjemsplasser, vil byrådet i forslag til HØP2025-2028, foreslå å invitere inn private aktører til å samarbeide om et større sykehjemsprosjekt. I den forbindelse ønsker byrådet å gjennomføre en ekstern utlysning etter et sykehjem med inntil 200 plasser. For å komme raskt i gang med arbeidet er det nødvendig å etablere et prosjekt. Byrådet foreslår derfor at det avsettes oppstartsmidler til dette formålet allerede høsten 2024.

Det vises forøvrig til nærmere omtale i forslaget til HØP2025-2028.

Biler til transport av utviklingshemmede

Det blir levert to biler i inneværende år. Det er behov for flere biler, men det må lyses ut ny konkurranse.

Engensenteret nytt sykehjem - konseptvalgutredning

Engensenteret (sykehjem) er et eksisterende sykehjem (med 54 korttidsplasser) som er i dårlig bygningsmessig forfatning. Både de tekniske og funksjonelle løsningene er til dels utdaterte, og det er behov for å utrede hvordan denne bygningsmassen og tomten best kan utnyttes til sykehjemsformål. Prosjektet er startet opp. Størstedelen av kostnadene vil påløpe i 2025. Det foreslås en forskyvning av midler i tråd med oppdatert årsprognose.

ENØK-prosjekter

Bevilgningen går over mange ulike tjenesteområder.

I Bergen kommune sin tidligere Klima- og miljøhandlingsplan var det et mål å redusere energiforbruket i kommunens bygg med 15 % innen utgangen av 2020 og med 25 % innen 2030. Typiske ENØK-tiltak som skal gjennomføres er:

- Skifte ut defekt luft/vann-varmepumpe, ombygging varmesentral
- Tiltak for å kontrollere radon i utsatte bygg
- Bytte eldre varmegjenvinner mot roterende gjenvinner i ventilasjonsanlegg
- Innregulering av varmeanlegg
- Nyinstallasjon og utskiftning av anlegg for sentral driftsstyring (SD-anlegg)
- Installasjon av solfangere
- Enkel automatisering av styring av panelovner
- Installere varmepumpe i bygg med vannbåren varme

Det er så langt i 2024 fattet gjennomføringsvedtak for 9 nye tiltak. Videre pågår det flere utredninger. Med bakgrunn i lovkrav som gjør at lyskilder og armaturer bør oppgraderes til LED, er dette et prioritert formål for nye prosjekter i 2024. Som følge av senere fremdrift enn planlagt i pågående prosjekter foreslås det at kr. 14,1 mill. (totalt for alle tjenesteområder) flyttes til 2025. Dette inkluderer blant annet kr. 4,1 mill. til et prosjekt ved Skranevatnet skole, som om er flyttet fra budsjettposten *ENØK-tiltak kommunale bygg og boliger*, og som nå inngår i den foreslåtte budsjettjusteringen på tjenesteområde skole. Flyttingen er gjort for å sikre at alle lignende ENØK-tiltak vurderes innenfor samme budsjettpost.

ENØK-tiltak kommunale bygg og boliger

Budsjettposten omfatter ulike tjenesteområder. Prosjekt ved Øyjorden Barnehage er fullført mens et prosjekt ved Ladegården sykehjem er under ferdigstilling. Videre er det tidligere gjennomført forprosjekter ved Kolstihagen og Lyngbøtunet sykehjem, som pt. ikke er videreført til konkrete investeringsprosjekt. Det siste planlagte tiltaket er knyttet til Skranevatnet skole og gjelder bytte av varmepumpe. Prosjektet ved Skranevatnet var i revidert budsjett i år forutsatt fullført i 2024, men er blitt forsinket.

Byrådet mener det er naturlig å se tiltakene i sammenheng med andre ENØK-tiltak. Det foreslås derfor at posten utgår som egen budsjettpost fra 2025. Pågående tiltak fullføres innenfor budsjettposten inneværende år, med unntak av prosjektet ved Skranevatnet som flyttes over til budsjettposten *ENØK-prosjekter*.

Fageråshjemmet - prosjektutvikling

Det er besluttet å rive eksisterende Slettemarken sykehjem, omsorgsblokken og Telenor-bygget for å bygge Fageråshjemmet, et nytt sykehjem med 100 plasser. Reguleringsarbeid pågår og planforslaget er sendt til 2. gangs behandling. Budsjettposten skal dekke kostnader for planlegging og utvikling av prosjektet, mens budsjett for gjennomføringsfasen ligger i sekkepost inntil videre. Økning i totalprognose skyldes en omdisponering av midler i sekkepost. Byrådet foreslår en 5 % nedjustering av ubrukte budsjettmidler i handlings- og økonomiplan.

Frieda Fasmer, nytt sykehjem

Det er planlagt oppføring av et nytt sykehjem med 90 plasser på nabolotmen til Frieda Fasmer Minne da det eksisterende sykehjemmet er uegnet for moderne sykehjemsdrift. Prosjektet har krevd detaljregulering, og i ny plan vedtatt juni 2024 fremkommer omfattende krav til omlegging og opparbeidelse av infrastruktur. Disse rekkefølgekravene inngår i egen budsjettpost. Det foreslås flytting av midler til inneværende år i tråd med justert årsprognose. Byrådet foreslår en nedjustering på 5 % for ubrukte budsjettmidler i handlings- og økonomiplan.

Haugatun flerbruksbygg - prosjektutvikling

Det jobbes med å utvikle skisseprosjekt for et flerbruksbygg på Haugatun. Prosjektet inkluderte opprinnelig kun barnehage, men ble utvidet til et flerbrukshus for barnehage og sykehjem. Prosjektet er derfor fordelt på tjeneste barnehage og tjenester til eldre. Totalprognose er justert tilsvarende, og byrådet foreslår også at det innarbeides en 5 % nedjustering av ubrukte budsjettmidler til prosjektet i handlings- og økonomiplan. Det foreslås en forskyvning av midler i tråd med justert fremdrift. Budsjettposten skal dekke kostnader knyttet til planlegging og utvikling av prosjektet, mens budsjett for gjennomføringsfasen er innarbeidet i sekkepost inntil videre.

Med utgangspunkt i det stadiet prosjektutviklingen nå befinner seg på, ble budsjettet for 2024 vedtatt flyttet fra tjeneste barnehage til tjenester for eldre i revidert budsjett/1. tertial 2024.

Haugland bofelleskap

Det er planlagt et nytt bofelleskap i Ytre Arna for personer med utviklingshemming. Gamle Haugland skole skal rehabiliteres kombinert med nybygg på tomten, og det skal bygges 12 leiligheter fordelt på to bofelleskap med personalbaser. På eiendommen ligger det også en gymsal som var del av skolebebyggelsen, denne skal bevares både for beboere i bofelleskapet og for nærmiljøet. Ombygging av gymsalen er skilt ut i en egen budsjettpost. Forventet byggestart er i løpet av høsten 2024, som er tidligere enn opprinnelig antatt. Det foreslås derfor en flytting av midler til inneværende år med bakgrunn i oppdatert fremdriftsplan fra entreprenør. Dette medfører foreløpig ikke endring i tidspunkt for ferdigstilling.

Hordnestunet - oppgradering og ombygging

Hordnestunet har utfordringer med hensyn til å oppfylle diverse brannkrav, herunder seksjoneringsvegger med mer. Det pågår en større utbedring av bygget slik at det kan tas i bruk til permanent sykehjem for pleietrengende pasienter med rushistorikk.

Kontrakt ble signert høsten 2023, og fremdriften er iht. til planen som da ble lagt. Prosjektet forventes ferdigstilt i løpet av 4. kvartal 2024. Erfaringsmessig vil det påløpe noe kostnader i ettertid knyttet til sluttoppgjøret, og det ligger derfor igjen kr. 2 mill. til formålet i 2025.

IKT-prosjekter – Eldre, helse og frivillighet

I 2024 vil denne sekkeposten i sin helhet bli benyttet til utskifting av aksesspunkter for trådløse nett på tjenestesteder.

Kalfaret sykehjem - oppgradering

Prosjektet gjelder etablering av nytt trappehus og heis ved Kalfaret sykehjem. Prosjektet er i en slutfase, som har tatt noe lengre tid enn forutsatt i revidert budsjett, men en forventer fortsatt at prosjektet ferdigstilles innenfor budsjett.

Midtbygda sjukeheim, riving og nybygg

Grunnet et stort vedlikeholdsetterslep ved Midtbygda sjukeheim ble det i mars 2020, sak 115/20, besluttet at den beste løsningen var å rive den gamle sjukeheimen og etablere et nybygg. Midtbygda behandlingssenter vil ha 100 korttidsplasser, kafé, dagsenter og rehabiliteringssenter. Gjennomføringsvedtak ble fattet i mars 2023, og valgt entreprenør startet opp i 4. kvartal 2023. Det er høy aktivitet på byggeplass. Det foreslås en flytting av midler til inneværende år med bakgrunn i oppdatert fremdriftsplan fra entreprenør. Det ventes ingen endring i totalprognose eller estimert tidspunkt for ferdigstilling.

Mindemyren flerbruksbygg - prosjektutvikling

Bergen kommune har anskaffet den tidligere postterminalen på Mindemyren for å imøtekomme behov for kommunale tjenester i det nye byutviklingsområdet. Bystyret vedtok i juni 2021 (sak 209/21) å gå videre med et generasjonskonsept som består av skole for 450 elever, idrettshall, allrom og kultursal, frivillighetssentral, samt Omsorg+ med dagaktivitetssenter.

Det er i 2024 foretatt en gjennomgang av rom- og funksjonsprogram for planlagte skolebygg i Bergen kommune, med sikte på å redusere arealet. Gjennomsnittlig er arealet redusert med 10 %. Det reduserte arealet er lagt til grunn for kostnadsestimat og i videre prosjektutvikling. Budsjettposten skal dekke kostnader til planlegging og utvikling av prosjektet, mens gjennomføringsfasen inngår i sekkepost inntil videre.

I forslaget til HØP 2025-2028 vil byrådet foreslå at helse- og omsorgsdelen av prosjektet ikke realiseres i første omgang, men at forslaget til reguleringsplan opprettholdes, slik at den delen av prosjektet eventuelt kan realiseres som et senere byggetrinn. Årsprognosen innenfor tjenester til eldre er derfor satt til null kroner, og innebærer at det for prosjektet totalt sett foreslås en netto nedjustering i årets budsjetttramme. Tilsvarende er totalprognosen på tjenester til eldre nedjustert for å reflektere de samlede påløpte kostnader på denne delen av prosjektet. For prosjektutviklingen videre innebærer endringen i helse- og omsorgsdelen en omarbeiding av prosjektet, da prosjektomfanget er endret både med hensyn til areal og funksjon. Dette merarbeidet reflekteres i den foreslåtte samlede økningen i prosjektets totalprognose og i forskyvningen i ferdigstilling (økningen i totalprognosen er fordelt på de ulike gjenværende tjenesteområdene i prosjektet). Prosjektutviklingsfasen blir noe dyrere og tar noe lenger tid som følge av endringen, mens kostnadene i gjennomføringsfasen blir vesentlig redusert.

Det vises for øvrig til omtale i forslag til HØP 2025-2028.

Mindre bygginvesteringer - sekkepost

Midlene benyttes til å gjennomføre rehabiliteringsprosjekter og andre oppgraderinger i kommunens bygningsmasse og kan bli brukt på alle tjenesteområder i kommunen.

Midlene benyttes også til å bytte ut, eller oppgradere, tekniske anlegg med utgått levetid. Eksempler på dette er brannvarslingsanlegg, elektriske anlegg, pasientvarslingsanlegg, ventilasjonsanlegg, SD-anlegg, heiser og investeringer knyttet opp mot digitalisering. Det utarbeides årlige vedlikeholdsplaner og prioriteringer basert på tekniske tilstandskartlegginger og kommunens fremtidige arealbehov.

2. tertialrapport 2024

Det er så langt i år bevilget midler til ca. 70 enkelttiltak fra budsjettposten. De største prosjektene er oppgradering og utbedring av ventilasjonsanlegg ved Garnes-, Nygårdslie- og Olsvik skole. Videre er det bevilget større beløp til tiltak på blant annet Eventyrskogen, Li skole, Bergen Brannstasjon, Sandviken sjøbad, Allehelgensgate 5 og Årstad Brannstasjon Barnehage.

Grunnet noe lavere fremdrift i enkelte pågående prosjekter enn først forutsatt foreslås det å flytte kr. 14,85 mill. (totalt for alle tjenesteområder) til 2025 slik at budsjettet følger beregnet fremdrift i de aktuelle prosjektene.

Professor Dahlsgt. 32

Prosjektet skal etablere bofellesskap til psykisk utviklingshemmede i 10 leiligheter, inklusiv tjenestebase. Etablering av tjenestebase forventes ferdigstilt 4. kvartal 2024. En del av de eksisterende leilighetene er bebodd, og disse vil bli omgjort til boenheter for psykisk utviklingshemmede etter hvert som beboerne flytter ut. Endelig ferdigstillestidspunkt for hele prosjektet er derfor ikke avklart.

Slettebakken barnehage - prosjektutvikling

Det er besluttet at Slettebakken barnehage, som ikke er i drift, skal tas i bruk som erstatningslokaler for barnehager i Årstad bydel. Prosjektutvikling er satt på hold i påvente av avklaringer og utfall av konseptvalgutredning for Slettebakken skole. Budsjettposten skal dekke kostnader til planlegging og utvikling av prosjektet, mens gjennomføringsfasen inngår i sekkepost inntil videre. Økning i totalprognose skyldes at prosjektet er prisjustert.

Sykehjem og Dagsentre - Oppgradering av uteområder

Ved Sykehjemmene er det ofte store sansehager som krever oppfølging, og hvor det vil være behov for oppgradering for å få bedre funksjon i forhold til brukerne. Det er også utfordringer knyttet til uteområdet for andre tilbud til eldre og andre kommunale brukere.

Prosjekt ved Løvåsen sykehjem er fullført, og restmidler foreslås inndratt. Det pågår prosjekter ved henholdsvis Åstveit- og Ulset sykehjem. Videre er det under planlegging et tiltak ved Frieda Fasmers Behandlingscenter og Åsaheimen sykehjem.

Byrådet mener det naturlig at prosjekter på denne budsjettposten blir sett i sammenheng med tiltak på budsjettposten for *Mindre bygginvestering*. Det foreslås derfor at budsjettposten legges inn under *Mindre bygginvesteringer* fra 2025.

Tilpasning av lokaler - sekkepost

I 2024 vil midlene bli benyttet til ombygging av lokaler til hjemmebaserte tjenester (Ladegårdsgaten), ombygging ved Bergen Helsehus legekontor, og ombygging av vaktrom og medisinerom ved Bergen Legevakt. Ombygging av lokaler til nye arealer for legevaktsentralen, er forsinket på grunn av at Helse Bergen får frigjort sine lokaler senere enn planlagt.

Åsaheimen

Åsaheimen er et sykehjem i Åsane bydel med 100 sykehjemsplasser bygget på en tomt som grenser til Midtbygda sjukeheim. Offisiell åpning ble avholdt i mars 2023, og ferdigstillelse av utendørsanlegg gjennomført i 2023. De siste økonomiske forpliktelser er forventet ferdigstilt i løpet av 2024.

03B-Tjenester til funksjonshemmede

Om tjenesteområdet

Tjenesteområdet omfatter tjenester til personer med ulike typer funksjonsnedsettelse som har utfordringer med å mestre daglige aktiviteter og delta sosialt og i samfunnet. Funksjonshemming kan oppstå dersom det i gitte situasjoner er et misforhold mellom den enkelte sine forutsetninger for funksjon og omgivelsenes krav. Dette gapet kan reduseres ved å sette inn tiltak som er rettet mot omgivelsene, den enkelte person eller oppgaven som skal løses.

Flere helse- og omsorgstjenester som personer med funksjonsnedsettelse har behov for, omtales under andre tjenesteområder. Vi viser spesielt til tjenesteområdet 03A Tjenester til eldre og tjenesteområdet 05B Behandling og rehabilitering.

De mest sentrale tilbudene innen tjenesteområde 03B Tjenester for funksjonshemmede er:

- Brukerstyrt personlig assistanse (BPA) som er en alternativ måte å organisere praktisk bistand og opplæring på. BPA er rettet mot personer med langvarig og stort behov for personlig assistanse, både i og utenfor hjemmet. Målet med BPA-ordningen er å bidra til at personer med bistandsbehov får et aktivt og mest mulig uavhengig liv til tross for funksjonsnedsettelsen. BPA kan for mange være et viktig bidrag til likeverd, likestilling og samfunnsdeltakelse. Personer under 67 år og som har omfattende og varig bistandsbehov, har rettskrav på tjenesten. Bergen kommune har brukervalg på BPA, og brukerne kan velge kommunal eller privat leverandør. De fleste av brukerne velger privat leverandør. Om lag 20 prosent av brukerne er under 18 år.
- Bokollektiv/-fellesskap. Tjenesten er for voksne personer med funksjonsnedsettelse som ikke kan bo i eget hjem med tjenester. Det er tre bokollektiv med heldøgnsbemanning med til sammen 29 boenheter for målgruppen.
- Bergen kommune har avtale med Stiftelsen «Dagsenter for fysisk funksjonshemmede i Bergen», som tilbyr dagsenterplass til inntil 65 brukere/uke. Her legges det til rette for ulike aktiviteter tilpasset den enkelte bruker.
- Rådgivningskontor for hørselshemmede og døvblinde er et lavterskeltilbud som gir bistand til personer med hørselshemming og døvblindhet som trenger informasjon, råd, veiledning og bistand. Mange av brukerne er tegnspråklige døve som ikke får dekket sitt behov for hjelp av andre instanser.
- Ledsagerbevis gir ledsager til personer med funksjonsnedsettelse fri adgang til offentlige kultur- og fritidsarrangement, samt offentlige transportmiddel som den funksjonshemmede ikke ville kunne nyttiggjøre seg uten bistand. Formålet er at personer med funksjonsnedsettelse som er helt avhengig av følge, skal ha anledning til å delta i samfunnet uten å måtte betale for ledsager. Ordningen er et virkemiddel for å forebygge isolasjon og bidra til økt livskvalitet for personer med funksjonsnedsettelse.

Utvikling og utfordringer

Det skal være godt å bo i Bergen for alle, uavhengig av økonomi, sosial bakgrunn, funksjonsnivå, alder, livssyn og religiøs tilhørighet.

Arbeidet med å tilrettelegge for at personer med funksjonsnedsettelse kan leve gode liv er et viktig likestillingstiltak som byrådet er opptatt av å videreutvikle med et tydelig brukerperspektiv.

2. tertialrapport 2024

Personer som har behov for omfattende og langvarig bistand i dagliglivet på grunn av funksjonsnedsettelse, kan få brukerstyrt personlig assistent (BPA). Det har siden 2019 vært en markant økning i antall brukere med BPA, noe som har medført en sterk kostnadsvekst knyttet til BPA-ordningen.

Kommunen har tre bokollektiv for personer med omfattende fysisk funksjonsnedsettelse, med til sammen 29 boenheter. 16 av disse boenhetene var tidligere plassert på Midtbygda sjukeheim som nå er avviklet, og er fra februar 2023 midlertidig flyttet til Åsaheimen. Det planlegges for et nytt permanent bofellesskap for disse 16 beboerne. Det har vært en utfordring å finne egnede tomter hvor dette prosjektet kan realiseres.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Justert årsbudsjett 2024				Avvik
	Utgifter	Inntekter	Just.bud.	Prognose	
Dagsenter funksjonshemmede	3 419	-101	3 318	3 318	0
Andre velferdstiltak funksjonshemmede	5 069	-5	5 064	5 064	0
Sykehjem døgnopphold funksjonshemmede	35 969	-300	35 669	35 151	518
Heldøgnsbemannede omsorgsboliger - funksjonshemmede	34 237	-11 022	23 215	24 355	-1 140
Praktisk hjelp og bistand - funksjonshemmede	0	0	0	0	0
Personlig assistent (BPA)	193 657	-32 224	161 433	168 010	-6 578
Hjemmesykepleie funksjonshemmede	-506	-1	-506	-506	0
Byggedrift bofellesskap for funksjonshemmede	344	-2 284	-1 940	-1 940	0
Sum	272 189	-45 936	226 253	233 453	-7 200

Status økonomi per avdeling

Beløp i 1000

Byrådsavdeling	Justert årsbudsjett 2024				Avvik	Avvik i % av utgift
	Utgifter	Inntekter	Just.bud.	Prognose		
1-Byrådsleders avdeling	0	0	0	0	0	0,0 %
2-Byrådsavdeling for finans	344	-2 284	-1 940	-1 940	0	0,0 %
3-Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	263 873	-43 652	220 221	227 421	-7 200	-2,7 %
6-Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	171	0	171	171	0	0,0 %
90-Fellesposter - bykassen	7 801	0	7 801	7 801	0	0,0 %
Sum	272 189	-45 936	226 253	233 453	-7 200	-2,6 %

Kommentar til status økonomi

Byrådsavdeling for eldre, helse omsorg melder merforbruk på tjenesteområdet.

2. tertialrapport 2024

Brukerstyrt personlig assistent (BPA) er en tjeneste som øker i omfang. Vedtak om BPA erstatter i liten grad andre tjenester, så alle nye vedtak medfører en ren aktivitetsvekst.

Prognosen inneholder utgifter til BPA-brukere med iverksatte tiltak, og estimat på nye brukere. Det forutsettes at vekst i antall brukere og gjennomsnittlig vekst i vedtakstimer blir lik veksten foregående år.

Forslag til budsjettjusteringer - drift

Beløp i 1000

Budsjettjustering	2024
BPA - vekst i nye brukere og timer	Tilpasning til aktivitetsnivå 5 000
Sum	5 000

BPA - vekst i nye brukere og timer

Brukerstyrt personlig assistent (BPA) er en lovpålagt tjeneste etter helse- og omsorgstjenesteloven som gis personer med et omfattende behov for personlig assistanse.

BPA er en rettighet for personer som fyller lovens krav. Brukeren velger selv en av leverandørene som kommunen har avtale med, og det utbetales et fast beløp per time bistand som gis. Kommunen har svært lite handlingsrom med tanke på utmåling av tjenesten, og kostnadene som påløper.

Bergen kommune mener i tråd med flertallet i rapporten "Selvstyrt er velstyrt" (NOU) at dette ikke bør være en kommunal tjeneste, men inntas som en rettighet i Folketrygdloven.

Veksten i tjenesten knytter seg både til vekst i antall brukere og omfang tjenestetimer pr bruker. Vedtak om BPA erstatter i liten grad andre tjenester, og vekst i antall brukere og omfang tjenestetimer regnes som ren aktivitetsvekst. Styrkingen inkluderer ikke vekst i brukere og timetall resten av året.

Byrådet foreslår at budsjettet styrkes.

Nye tiltak i årets driftsbudsjett

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett	Årsprognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
Helårvirkning av realendringer i årets budsjett			
Barnekoordinator	8 900	8 900	0 Midlene brukes til lønn og driftskostnader ved oppstart av Koordinerende Enhet fra 1/9-2024 i Etat for barn og familie.
Brukerstyrt personlig assistent (BPA) - Økte utgifter	1 720	1 720	0 Veksten i utgifter påløper slik som forventet.
Brukerstyrt personlig assistent (BPA)	50 320	50 320	0 Beløpet gjelder videreføring av styrking i revidert budsjett 2023. Veksten i BPA-utgifter fortsetter og utgiftene har påløpt.
Sum	60 940	60 940	0

2. tertialrapport 2024

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose	Avvik prognose i kr	Statusbeskrivelse
Tilpasning til aktivitetsnivå				
Reduserte energiutgifter i kommunen	-61	-61	0	Energiutgiftene er reduserte.
Sum	-61	-61	0	
Kutt				
Brukerstyrt personlig assistent (BPA) - Gjennomgang av utmålingspraksis	-1 970	0	-1 970	De har vært gjennomført en gjennomgang av utmålingspraksis, slik som forutsatt. Det har vært møter med relevante aktører, blant annet Statsforvalteren. Det vil bli gjennomført et arbeid høsten 2024 for å tydeliggjøre utmålingen. Brukerne har vedtak om antall timer med hjelp og endingen vil ikke kunne gjennomføres før vedtakene fornyes. Det forventes kun begrenset effekt i inneværende år.
Sum	-1 970	0	-1 970	
Sum tiltak	58 909	60 879	-1 970	

Rammeendringer gjennom året

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose	Avvik prognose i kr	Statusbeskrivelse
Tilpasning til aktivitetsnivå				
BPA - vekst i nye brukere og timer	7 801	7 801	0	Det forventes at den budsjetterte veksten medgår til formålet.
Sum	7 801	7 801	0	
Sum tiltak	7 801	7 801	0	

Investeringer

Beløp i 1000

Investering	Saksre f.	Totalbudsjett				Årets budsjett			
		Bud. v/gj.føring s-vedtak	Vedtatt	Totalprognose	Avvik	Estimert ferdigkvar- tal	Justert budsjet- t	Årsprogno- se	Forsl ag til bud.endr.
Bofellesskap for personer med funksjonsnedsettelser		115 000	19 710	19 851	-141	4.kv. 2026	3 400	4 300	900
Sum							3 400	4 300	900

Statustekst investeringer

"Boligløftet Bergen" - nye boliger

Målet for prosjektet Boligløftet var å fremskaffe 130 boliger til utviklingshemmede. Midlene i budsjettposten skulle anvendes til å planlegge, regulere, prosjektere og bygge/kjøre nye bofellesskap til utviklingshemmede. Budsjettmidlene ble overført til konkrete investeringer når prosjektet var ferdig bearbeidet og godkjent for gjennomføring. Alle planlagte prosjekter er under gjennomføring, og dermed skilt ut fra sekkeposten.

I forslaget til HØP 2025-2028 vil byrådet foreslå at prosjektet i Kong Oscars gate 90 ikke gjennomføres likevel. Totalprognosen er derfor oppdatert for å reflektere dette.

Det vises forøvrig til omtale i forslag til HØP 2025-2028.

Bofellesskap for personer med funksjonsnedsettelse

Det skal etableres et bofellesskap i Rollandslia med 16 boenheter samt tilhørende personalbase tiltenkt unge funksjonshemmede. Prosjektet er i planleggingsfasen og det jobbes med avklaringer i forhold til vei- og grunnforhold. Byggestart er forventet i 2028. Endring i totalprognose skyldes at prosjektet er prisjustert. Det foreslås en flytting av midler til inneværende år med bakgrunn i oppdatert årsprognose. Det ventes ingen endring i totalprognose eller estimert tidspunkt for ferdigstilling. Budsjettposten skal dekke kostnader til planlegging og utvikling av prosjektet, mens gjennomføringsfasen inngår i sekkepost inntil videre.

Krohnåstoppen bofellesskap for utviklingshemmede

Det er etablert to nye bofellesskap med totalt 16 leiligheter i Øvre Krohnåsen 4 og 6 i Fana bydel. Bofellesskapene har felles underjordisk parkeringsanlegg og uteområde. Byggene ble tatt i bruk juni 2023 og de siste økonomiske forpliktelser ventes ferdigstilt i løpet av 2024.

Mindre bygginvesteringer - sekkepost

Midlene benyttes til å gjennomføre rehabiliteringsprosjekter og andre oppgraderinger i kommunens bygningsmasse og kan bli brukt på alle tjenesteområder i kommunen.

Midlene benyttes også til å bytte ut, eller oppgradere, tekniske anlegg med utgått levetid. Eksempler på dette er brannvarslingsanlegg, elektriske anlegg, pasientvarslingsanlegg, ventilasjonsanlegg, SD-anlegg, heiser og investeringer knyttet opp mot digitalisering. Det utarbeides årlige vedlikeholdsplaner og prioriteringer basert på tekniske tilstandskartlegginger og kommunens fremtidige arealbehov.

Det er så langt i år bevilget midler til ca. 70 enkelttiltak fra budsjettposten. De største prosjektene er oppgradering og utbedring av ventilasjonsanlegg ved Garnes-, Nygårdslie- og Olsvik skole. Videre er det

2. tertialrapport 2024

bevilget større beløp til tiltak på blant annet Eventyrskogen, Li skole, Bergen Brannstasjon, Sandviken sjøbad, Allehelgensgate 5 og Årstad Brannstasjon Barnehage.

Grunnet noe lavere fremdrift i enkelte pågående prosjekter enn først forutsatt foreslås det å flytte kr. 14,85 mill. (totalt for alle tjenesteområder) til 2025 slik at budsjettet følger beregnet fremdrift i de aktuelle prosjektene.

03C-Tjenester til utviklingshemmede

Om tjenesteområdet

Kommunens samfunnsoppdrag på dette området inkluderer ulike helse- og omsorgstjenester, kommunale serviceytelser og tjenestekoordinerings for personer med utviklingshemming. Tjenester gis i mange tilfeller gjennom hele livet. Kommunen yter tjenester i avlastningsbolig, i foreldrehjem, privat eiet eller leiet bolig, kommunale og privat-ideelle bofellesskap, og private bogrupper med kommunal tjenestebase. Kommunen tilbyr også besøkshjem, dagsenter, og fritidsaktiviteter.

Helse- og omsorgstjenester inkluderer praktisk- og personlig bistand, nødvendig helsehjelp, støttekontakt og avlastningstjenester for foreldre/foresatte hvis personen bor i foreldrehjem. Kommunale serviceytelser inkluderer velferdsteknologi, aktivitetstilbud på dagtid, kommunal omsorgsbolig, ledsagerbevis og arbeidskjøring til varig tilrettelagt arbeid (VTA). Tjenestekoordinerings gjennomføres blant annet gjennom deltakelse i ansvarsgruppe og utarbeidelse og bruk av individuell plan. Målgruppens behov for tjenester er sammensatt og må tilpasses gjennom livsløpet.

Utvikling og utfordringer

Økt behov for tjenester

Behovet for tjenester til personer med utviklingshemming øker. *Individbasert pleie- og omsorgsstatistikk (IPLOS)* viser at vurderinger av brukernes funksjonsnivå tilsier økning i behov for bistand. Samtidig øker antall personer med utviklingshemming som mottar ressurskrevende tjenester. Det er flere personer enn tidligere som har vedtak om bruk av tvang etter helse- og omsorgsloven kapittel 9. Vedtak om *Brukerstyrt Personlig Assistent (BPA)* for personer med utviklingshemming øker også. Disse parameterne øker mer enn proporsjonalt med antall personer som mottar tjenester.

Gjennom satsingen *Boligløftet* er nå 76 av 130 planlagte nye tilrettelagte leiligheter tatt i bruk. Ventelister og ventetid på både bolig og avlastningstjenester reduseres fortløpende som følge av satsingen. Dette bidrar til at flere personer med utviklingshemming får riktig tjeneste, i rett omfang og til riktig tid.

Behov for mer sammensatte tjenester

Etat for tjenester til utviklingshemmede melder om utfordringer med personer som har alvorlige og sammensatte diagnoser. Dette gjelder spesielt personer som har psykiske lidelser, rusutfordringer og atferdsproblemer i tillegg til lett utviklingshemming. Det er krevende for kommunen å gi forsvarlige tjenester til personer med slike omfattende og sammensatte behov - der også risikoatferd inngår. Nedbygging av sengeplasser i spesialisthelsetjenesten medfører også økt press på kommunale tjenester til denne brukergruppen. Som del av det å kvalitetssikre tjenestene til denne målgruppen, satser tjenesten på kompetanseheving og gir ansatte kurs i *Møte med aggresjonsproblematikk (MAP)*. Ansatte får også tilbud om andre relevante kurs og utdanninger. På lenger sikt er det et mål å etablere botilbud som er bedre tilrettelagt for brukere med denne typen utfordringer.

Mangel på kvalifisert arbeidskraft

Det er stor mangel på kvalifisert arbeidskraft i helse- og omsorgstjenestene. I tjenestene til personer med utviklingshemming er det per september 2024 hele 275 ledige stillinger fordelt på 159 årsverk. Det

2. tertialrapport 2024

er størst mangel på helgeassistenter (117 stillinger), vernepleiere (45 stillinger) og helsefagarbeidere (34 stillinger). Ledige stillinger fører til økt bruk av interne vikarer, kjøp av eksterne vikartjenester, og overtid. Tjenestene jobber aktivt med bemanningsutfordringene og har en positiv utvikling i både andel ansatte i heltidsstilling, gjennomsnittlig stillingsprosent og bruk av langvakter. Sykefravær bidrar også til en krevende bemanningssituasjon. I andre kvartal 2024 var sykefraværet i Etat for tjenester til utviklingshemmede 12,5 prosent, som er 0,8 prosent høyere enn samme periode året før.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Justert årsbudsjett 2024			Prognose	Avvik
	Utgifter	Inntekter	Just.bud.		
Dagsenter utviklingshemmede	264 702	-15 660	249 042	251 058	-2 016
Aktivitetssenter	50	-50	0	0	0
Andre velferdstiltak utviklingshemmede	44 061	-14 755	29 305	28 008	1 298
Tiltak i avlastningsbolig	211 387	-2 775	208 612	225 081	-16 469
Tiltak i barnebolig	24 728	-115	24 613	24 587	25
Praktisk bistand utviklingshemmede	0	0	0	0	0
Praktisk bistand utviklingshemmede	1 808 312	-413 248	1 395 064	1 414 572	-19 509
Personlig assistent utviklingshemmede	63 267	0	63 267	63 267	0
Hjemmetjenester - ambulante- utviklingshemmede	40 819	0	40 819	57 624	-16 805
Avlastning utenfor institusjon - utviklingshemmede	21 247	-8 669	12 578	11 504	1 074
Byggdrift avlastningsboliger	740	-157	583	583	0
Byggdrift barnebolig	39	0	39	39	0
Byggdrift bofellesskap for utviklingshemmede	84 268	-110 750	-26 483	-27 483	1 000
Sum	2 563 619	-566 181	1 997 439	2 048 841	-51 403

Status økonomi per avdeling

Beløp i 1000

Byrådsavdeling	Justert årsbudsjett 2024			Prognose	Avvik	Avvik i % av utgift
	Utgifter	Inntekter	Just.bud.			
1-Byrådsleders avdeling	0	0	0	0	0	0,0 %
2-Byrådsavdeling for finans	75 175	-107 861	-32 686	-33 686	1 000	1,3 %
3-Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	2 467 206	-458 319	2 008 886	2 061 286	-52 400	-2,1 %
4-Byrådsavdeling for barnehage og skole	0	0	0	3	-3	0,0 %
6-Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	0	0	0	0	0	0,0 %
90-Fellesposter - bykassen	21 238	0	21 238	21 238	0	0,0 %
Sum	2 563 619	-566 181	1 997 439	2 048 841	-51 403	-2,0 %

Kommentar til status økonomi

Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg melder et merforbruk på tjenesteområdet.

Tjenesteområdet har med seg et vedvarende økt aktivitetsnivå inn i 2024. I hovedsak er dette knyttet til endrede behov hos brukere, som medfører økt omfang av lovpålagte tjenester. De økte utgiftene blir i 2024 delvis kompensert av avregning ressurskrevende brukere 2023 på 27 mill. som en éngangssum.

Tjenesteområdet har utfordringer knyttet til rekruttering. Mange vakante stillinger gjør at vikarbruken er høy, og det kjøpes langt mer vikartjenester enn tidligere år.

Økt omfang av ressurskrevende enkeltsaker utfordrer en allerede presset bemanningssituasjon. Det utfordrer også budsjetttrammene for tjenesteområdet, da disse utgiftene bare delvis blir kompensert av toppfinansiering fra Helsedirektoratet.

Våren 2024 var det flere brukere som avsluttet sin skolegang i videregående skole, og som derfor har behov for dagtilbud. Dagsenterenheten tilpasser eksisterende dagsenterkapasitet på best mulig måte, og øker kun bemanning ved behov. Utgifter knyttet til nye brukere på dagsenter fra høsten 2024 er hensyntatt i prognosen.

Etat for tjenester til utviklingshemmede har gjennomført en omorganisering i 2024. Omorganiseringen medfører blant annet at alle bofellesskapene nå har 100 % stedlig leder, enhetslederne får mindre lederspenn og at stabsressurser sentraliseres. Omorganiseringen medfører på kort sikt økte kostnader, med helårseffekt i 2025. På lengre sikt forventes en positiv effekt ved at ansatte følges bedre opp som igjen forventes å gi lavere sykefravær, samt mulighet for god økonomistyring ved tilstedeværende ledelse.

Byrådsavdeling for finans ved Etat for boligforvaltning forventer et mindreforbruk på kr 1 mill. til drift av bofellesskap for utviklingshemmede. Prognosen på husleieinntekter er marginalt høyere enn budsjettet (0,3 mill.). I tillegg til har vært få ledigmeldinger av boliger så langt i 2024, som gir lavere utgifter til klargjøring av boliger for nye leietakere (0,7 mill.).

Forslag til budsjettjusteringer - drift

Beløp i 1000

Budsjettjustering		2024
Bruk av vedlikeholdsfond i Etat for boligforvaltning - justering mellom tjenesteområder	Endring i bruk/avsetning av fondsmidler	1 000
Ressurskrevende tjenester - toppfinansieringsordningen - endret modell	Inntektsendringer	5 996
Sum		6 996

Bruk av vedlikeholdsfond i Etat for boligforvaltning - justering mellom tjenesteområder

Etat for boligforvaltning planlegger et mindreforbruk på tjenesteområde 09 Boligtiltak, for å dekke inn forventede merforbruk på andre tjenesteområder. Det foreslås å justere bruken av vedlikeholdsfondet til de tjenesteområder hvor det forventes merutgifter. På tjenesteområde 03C Tjenester til utviklingshemmede, forventes det et mindreforbruk på kr 1 mill. Det foreslås en tilsvarende avsetning til vedlikeholdsfondet, for å finansiere merutgifter på andre tjenesteområder.

Ressurskrevende tjenester - toppfinansieringsordningen - endret modell

Rammetilskuddet til kommunen blir i 2025 fordelt til kommunen ut fra det nye inntektssystemet som ble lagt fram i kommuneproposisjonen 2025. Det blir samtidig gjort endringer i toppfinansieringsordningen for særskilt ressurskrevende tjenester, der beregningen av kommunenes egenandel blir endret. Denne endringen får virkning for kommunene i 2024.

Nye tiltak i årets driftsbudsjett

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose	Avvik prognose i kr	Statusbeskrivelse
Nye tiltak				
EBF - Husleieinntekter - nye boliger	-905	-905	0	Boligene er satt i ordinær drift og husleieinntekter løper som budsjettet
Etablere trådløst nett på alle tjenestesteder i Etat for tjenester til utviklingshemmede	1 400	1 400	0	Arbeidet med å etablere trådløst nett er igang. Utgiftene påløper i løpet av året.
Boligløftet Bergen - Landåsveien 33	14 465	14 465	0	Tiltaket gjelder helårseffekt av bofellesskap i Landåsveien 33 som startet opp i 2023.
Boligløftet Bergen - Prof. Dahls gate	8 922	0	8 922	Det vil ikke påløpe utgifter i 2024.
Boligløftet Bergen - Åstveittunet 1	8 972	5 250	3 722	Leiligheter overtas etterhvert som de blir ledige. Det er noe forsinkelser i overtagelse av leilighetene.
Boligløftet Bergen - Åstveittunet 2	8 972	5 250	3 722	Leiligheter overtas etterhvert som de blir ledige. Det er noe forsinkelser i overtagelse av leilighetene.
Tjenester i Privatinitierte boligløsninger	9 001	9 001	0	Tiltaket, der kommunen eier en personalbase og en treningsleilighet, ble startet opp sommeren 20024 og er nå i full drift.
Boligløftet Bergen - Krohnåstoppen 6	7 458	7 458	0	Tiltaket gjelder helårseffekt av bofellesskap i Øvre Krohnåsen 4-6 som startet opp i 2023
Boligløftet Bergen - Krohnåstoppen 4	7 448	7 448	0	Tiltaket gjelder helårseffekt av bofellesskap i Øvre Krohnåsen 4-6 som startet opp i 2023
EBF - FDV-kostnader - nye boliger	404	404	0	Boligene er satt i ordinær drift og endringen i FDV-utgifter er innarbeidet budsjettammen
Sum	66 136	49 770	16 366	

Helårsvirkning av realendringer i årets budsjett

2. tertialrapport 2024

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
Brukerstyrt personlig assistent (BPA) - Økte utgifter	6 260	6 260	0 Beløpet gjelder videreføring av styrking i tertialrapport 2/2023. Veksten i BPA-utgifter fortsetter og utgiftene har påløpt.
Tilsyn i videregående skole (TIV)	2 000	2 000	0 Beløpet gjelder videreføring av styrking vedtatt i tertialrapport 2/2023.
Styrking av budsjettet til tjenester i privatininitierte boligløsninger startet opp i 2022	7 265	7 265	0 Tiltaket er startet opp og utgiftene påløper i 2024.
Brukerstyrt personlig assistent (BPA)	13 136	13 136	0 Beløpet gjelder videreføring av styrking i revidert budsjett 2023. Veksten i BPA-utgifter fortsetter og utgiftene har påløpt.
Ny bruker i bolig - avvikling av kjøpt tiltak	2 900	2 900	0 Beløpet gjelder videreføring av styrking vedtatt i tertialrapport 2/2023.
Dagsenter i Bergen nord- økte husleieutgifter	3 000	3 000	0 Forventer delårseffekt i 2024 og helårseffekt i 2025.
Økte tjenester til bruker i spesialisert tiltak	992	992	0 Beløpet gjelder videreføring av styrking vedtatt i revidert budsjett 2023.
Nye dagsenterbrukere fra høsten 2023	5 760	5 760	0 Beløpet gjelder helårsvirkning av styrking vedtatt i revidert budsjett 2023.
Sum	41 313	41 313	0

Nye engangstiltak

Tilskudd til konkrete mottakere i budsjettavtalen mellom H, FrP, SP, BL, INP og PP	800	800	0 Tilskudd til TV Bra er utbetalt.
Sum	800	800	0

Effektivisering

Effektivisering i tjenestene (forenkle, fornye og forbedre)	-2 000	0	-2 000 Etaten jobber kontinuerlig med forbedringsarbeid. Gevinstene som hentes ut er økt kvalitet i tjenestene. Tjenesteområdet er i vekst, og så langt har det ikke vært mulig å identifisere gevinster i form av lavere utgifter.
Oppgavegjennomgang i kommunen	-148	-148	0 Bystyret har vedtatt at de administrative kostnadene i byrådsavdelingene skal reduseres, blant annet ved å holde administrative stillinger vakante ved varig eller midlertidig ledighet. Av et totalt innsparingskrav på 95 mill. ble 30. mill. fordelt ut i detaljeringen av vedtatt budsjett i februar, mens de ytterligere 65 mill. ble fordelt i august 2024. I revidert budsjett 2024 ble det innført generell ansettelsesstopp for administrative stillinger i hele organisasjonen. Byrådsavdelingene melder om totalt 65 stillinger som står vakante pr. august. Stillingene er blitt vakante på ulike tidspunkt, så effekten inneværende år er lavere enn den ville vært med helårseffekt. For administrative stillinger skal det ikke tas inn vikar ved fravær, som isolert sett gir et mindreforbruk. I tillegg er det restriktivt bruk

2. tertialrapport 2024

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose	Avvik i kr	Statusbeskrivelse
				på kurs og samlinger, konsulentbruk, reiseaktivitet og andre utgifter som ikke er strengt nødvendig. Byrådsavdelingene har håndtert innsparingskravet ulikt mht. fordeling og rapportering i sine tjenester. I sum rapporteres det om forventet effekt på 84,8 mill. som gir et negativt avvik på 10,2 mill. i 2024.
Sum	-2 148	-148	-2 000	
Tilpasning til aktivitetsnivå				
Reduserte energiutgifter i kommunen	-2 415	-2 415	0	Energiutgiftene er reduserte.
Prisjustering av energi til byggdrift (Etat for bygg og eiendom)	-360	-360	0	Prisjusteringen er innarbeidet i vedtatt budsjett. Etat for bygg og eiendom forventer balanse mellom budsjett og regnskap for energiutgifter i kommunale bygg.
Sum	-2 775	-2 775	0	
Sum tiltak	103 325	88 959	14 366	

Rammeendringer gjennom året

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose	Avvik i kr	Statusbeskrivelse
Tilpasning til aktivitetsnivå				
BPA - vekst i nye brukere og timer	4 745	4 745	0	Nye brukere og vekst i antall timer hos eksisterende brukere fortsetter. Utgiftene påløper i løpet av året.
Ekstraordinær sommergodtgjørelse BEHO 2024	1 930	1 930	0	Sommergodtgjørelse utbetales etterskuddsvis. Det forventes at alle utgiftene medgår i løpet av 2024.
Støttekontakter - Midler til fast ansettelse - omdisponeres	-5 000	-5 000	0	Midlene er omdisponert.
Sum	1 675	1 675	0	
Sum tiltak	1 675	1 675	0	

Status mål

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2024	Status 2. tertial 2024	Statusbeskrivelse
En rettferdig og inkluderende by	Boligløftet Bergen	Antall personer med vedtak om boligbehov som står på venteliste (totalt)	55	96	Ved utgangen av andre tertial er det 6 flere personer totalt på venteliste enn ved samme tidspunkt i fjor (inkluderer bytter).
		Antall personer ved vedtak om boligbehov som står på venteliste, som ikke har eksisterende botilbud	47	73	Ved utgangen av 2. tertial er det samme antall personer på venteliste som tilsvarende tidspunkt i fjor. Enkelte ønsker kun én bolig, f.eks. Helgeseter (10 stykker).
		Antall personer ved vedtak om boligbehov som står på venteliste, som ønsker å bytte botilbud	8	23	Ved utgangen av 2. tertial er det 6 flere personer på slik venteliste enn ved samme tidspunkt i fjor. Enkelte på boligbytte ønsker annen leilighet i samme bofellesskap, men grunnet inngått leieavtale med huseier EBF må de søke boligbytte.
Brukere skal ha færre ansatte å forholde seg til	Antall ansatte som jobber langvakter dagtid på 10 timer eller mer	1 550	1 365	Ingen nye tjenestesteder 2. tertial 2024.	
Heltidskultur - øke gjennomsnittlig stillingsstørrelse (Etat for tjenester til utviklingshemmede)	Gjennomsnittlig stillingsprosent i Etat for tjenester til utviklingshemmede (faste stillinger, eks. studentstillinger, avlastere og oppdragstakere)	68,9 %	68,6 %	Omtrent lik som 1. tertial 2024.	

Investeringer

Beløp i 1000

Investering	Saksref.	Totalbudsjett					Årets budsjett		
		Bud. v/gj.føring s-vedtak	Vedtatt	Totalprognose	Avvik	Estimert ferdigkvar- al	Justert budsjet- tt	Årsprogno- se	Forsl ag til bud.endr.
"Boligløftet Bergen" - nye boliger		-	-	-	-	Løpende	6 005	8 084	2 079
Aktivitets- og overnattingstilbud for barn og unge - prosjektutvikling		IA	20 000	20 536	-536	4.kv. 2027	1 000	500	-500
Biler til transport av utviklingshemmede		-	-	-	-	Løpende	1 500	1 500	0
Boligplan - Tjenester til utviklingshemmede - sekkepost		-	-	-	-	Løpende	6 640	6 640	0
Breisteinvegen 190 - tjenestebase bofellesskap	BR 1226/23	19 800	19 800	20 400	-600	1.kv. 2025	14 600	13 600	-1 000
Etablere trådløst nett på alle tjenestesteder i Etat for tjenester til utviklingshemmede	0	IA	4 000	4 000	0	4.kv. 2026	1 500	1 500	0
Haugland bofellesskap	BY 36/24	219 120	219 120	219 120	0	4.kv. 2026	8 000	31 500	23 500
Johan Berentsensvei 87	2020/48054-64	IA	1 000	1 000	0	4.kv. 2024	875	875	0
Kirkebirkeland bofellesskap		IA	2 381	2 381	0	4.kv. 2024	2 381	2 381	0
Krohnåstoppen bofellesskap for utviklingshemmede	BY 263/20	128 200	114 846	114 846	0	Ferdig	500	500	0
Landåsveien 33 - Bofellesskap for utviklingshemmede	BY 216/21	111 100	83 159	80 266	2 893	Ferdig	500	-2 393	-2 893
Leirviksåsen 11,13 og 15		IA	30 000	29 985	15	2.kv. 2026	10 000	485	-9 515
Midtunvegen bofellesskap	BY 56/24	133 496	133 496	133 496	0	2.kv. 2027	4 000	5 100	1 100
Mindre bygginvesteringer - sekkepost		-	-	-	-	Løpende	6 153	1 653	-4 500
Nedre Totland bofellesskap	BY 133/24	104 460	104 460	104 460	0	4.kv. 2026	3 500	6 800	3 300
Olsvikåsen 30	2020/48054-43	IA	6 250	6 250	0	4.kv. 2024	5 133	5 133	0
Ombygging av Leirvikåsen 7,9	2020/48054-8	IA	6 788	6 802	-15	4.kv. 2024	-15	0	15

2. tertialrapport 2024

Investering	Saksref.	Totalbudsjett					Årets budsjett		
		Bud. v/gj.føring s-vedtak	Vedtatt	Totalprognose	Avvik ferdigkvar	Estimert al	Justert budsje tt	Årsprogno se	Forsl ag til bud.endr.
og 17 til avlastningsbolige r									
Professor Dahlsgt. 32	2023/27889 9-2	IA	6 250	6 250	0	4.kv. 2026	6 184	6 184	0
Svaneviksveien 4 bofellesskap	2023/27889 9-3	IA	6 335	6 335	0	1.kv. 2025	5 129	5 129	0
Teigane bofellesskap	BY 317/23		83 090	83 090	0	1.kv. 2028	3 000	2 000	-1 000
Øvre Fantoftåsen 48		IA	5 050	5 050	0	4.kv. 2026	5 050	5 050	0
Åstveittunet 57-82 bofellesskap	2023/27889 9-1	IA	13 000	13 000	0	4.kv. 2026	12 688	12 688	0
Sum							104 322	114 908	10 586

Statustekst investeringer

"Boligløftet Bergen" - nye boliger

Målet for prosjektet Boligløftet var å fremskaffe 130 boliger til utviklingshemmede. Midlene i budsjettposten skulle anvendes til å planlegge, regulere, prosjektere og bygge/kjøre nye bofellesskap til utviklingshemmede. Budsjettmidlene ble overført til konkrete investeringer når prosjektet var ferdig bearbeidet og godkjent for gjennomføring. Alle planlagte prosjekter er under gjennomføring, og dermed skilt ut fra sekkeposten.

I forslaget til HØP 2025-2028 vil byrådet foreslå at prosjektet i Kong Oscars gate 90 ikke gjennomføres likevel. Totalprognosen er derfor oppdatert for å reflektere dette.

Det vises forøvrig til omtale i forslag til HØP 2025-2028.

Aktivitets- og overnattingstilbud for barn og unge - prosjektutvikling

Det er planlagt et aktivitets- og overnattingstilbud for barn og unge i Fredlundsveien. Tilbudet skal romme flere tjenester og aktiviteter, der fleksibel bruk er sentralt. Foreløpige planer for tilbudet inkluderer time- og døgnavlastning, akuttfunksjon, gruppeaktivitet for barn og unge, kurs for søsken og foreldre, samt personalbase for ambuleringstjenester. Det tas forbehold om at tjenestetilbudet kan endre seg underveis i prosjektutviklingsfasen. Prosjektet er nylig startet opp. Budsjettposten skal dekke kostnader til planlegging og utvikling av prosjektet. Det foreslås en forskyvning av midler med bakgrunn i oppdatert fremdriftsplan. Endring i totalprognose skyldes at prosjektet er prisjustert.

Biler til transport av utviklingshemmede

Det blir levert to biler i inneværende år. Det er behov for flere biler, men det må lyses ut ny konkurranse.

Boligplan - Tjenester til utviklingshemmede - sekkepost

Midlene er i 2024 benyttet til kjøp av tjenestebase og treningsleilighet i Sandsliåsen.

Boligprogram - 125 nye boliger

Målet for prosjektet Boligprogrammet er å fremskaffe 125 kommunale boliger. Boligene skal være differensierte; noen skal bygges i egne anlegg med varierende antall enheter, mens andre anskaffes som enkeltleiligheter. Budsjettposten er sekkepost for mindre tiltak som ikke skilles ut som egne

2. tertialrapport 2024

budsjettposter, og for større prosjekter som i hovedsak befinner seg i en utviklingsfase og som vil bli skilt ut i egne budsjettposter i gjennomføringsfasen.

I Revidert budsjett/1. tertial 2024 vedtok bystyret at prosjektet i Ytre Morvik skulle stanses. I forslag til Handlings- og økonomiplan vil byrådet videre foreslå at arbeidet med prosjektet på Rød avsluttes. Det samme gjelder byggeprosjektdelen av prosjektet i Dolviken. Aktiviteten i disse prosjektene er tatt ned for å gjenspeile dette. Det gjenværende prosjektet under denne budsjettposten er dermed Knappentunet.

Årsprognosen for budsjettposten reflekterer dermed påløpte kostnader for de samme prosjektene i inneværende år. I tillegg inneholder årsprognosen merutgifter knyttet til avslutningen av en mulighetsstudie og noen ekstrakostnader relatert til opprettelsen av det midlertidige botilbudet i Nyhavnsveien 10, som totalt sett innebærer et behov for en mindre styrking av budsjettposten i inneværende år. Tilsvarende er totalprognosen justert for å reflektere samlede påløpte kostnader for de samme prosjektene og tiltakene.

Det vises forøvrig til omtale i forslag til Handlings- og økonomiplan 2025-2028.

Breisteinvegen 190 - tjenestebase bofellesskap

Ved Breistein bofellesskap bygges det en ny tjenestebase som et tilbygg i tilknytning til eksisterende bofellesskap. Tilbygget skal sikre bedre arbeidsforhold for de ansatte, samt tilføre en ekstra boenhet da en av leilighetene har vært benyttet som tjenestebase. Byggearbeidene startet opp i januar 2024 og forventes ferdigstilt i første kvartal 2025. Det er behov for å øke totalprognosen som følge av økte kostnader tilknyttet prisvekst og økte byggelånsrenter. Det foreslås derfor at prosjektet tilføres midler for å dekke resterende antatt behov. I tillegg er det foreslått en forskyvning av midler tilpasset fremdriftsplan fra entreprenør.

Etablere trådløst nett på alle tjenestesteder i Etat for tjenester til utviklingshemmede

Det pågår et arbeid for å etablere trådløst nett i tjenestestedene innenfor Etat for tjenester til utviklingshemmede. Det forventes ferdigstilt i 2024.

Haugland bofellesskap

Det er planlagt et nytt bofellesskap i Ytre Arna for personer med utviklingshemming. Gamle Haugland skole skal rehabiliteres kombinert med nybygg på tomten, og det skal bygges 12 leiligheter fordelt på to bofellesskap med personalbaser. På eiendommen ligger det også en gymsal som var del av skolebebyggelsen, denne skal bevares både for beboere i bofellesskapet og for nærmiljøet. Ombygging av gymsalen er skilt ut i en egen budsjettpost. Forventet byggestart er i løpet av høsten 2024, som er tidligere enn opprinnelig antatt. Det foreslås derfor en flytting av midler til inneværende år med bakgrunn i oppdatert fremdriftsplan fra entreprenør. Dette medfører foreløpig ikke endring i tidspunkt for ferdigstilling.

IKT-prosjekter – Eldre, helse og frivillighet

I 2024 vil denne sekkeposten i sin helhet bli benyttet til utskifting av aksesspunkter for trådløse nett på tjenestesteder.

Johan Berentsensvei 87

Prosjektet går ut på å tilpasse fellesstue/kjøkken for å bedre utnyttelsen av fellesarealet i bofellesskapet. Prosjektet er i sluttfasen.

Kirkebirkeland bofellesskap

2. tertialrapport 2024

Det er behov for ombygging av de fysiske rammebetingelsene ved bofellesskapet for å sikre krav i arbeidsplassforskriften. Forventet ferdigstilt 4. kvartal 2024.

Krohnåstoppen bofellesskap for utviklingshemmede

Det er etablert to nye bofellesskap med totalt 16 leiligheter i Øvre Krohnåsen 4 og 6 i Fana bydel. Bofellesskapene har felles underjordisk parkeringsanlegg og uteområde. Byggene ble tatt i bruk juni 2023 og de siste økonomiske forpliktelser ventes ferdigstilt i løpet av 2024.

Landåsveien 33 - Bofellesskap for utviklingshemmede

Landåsveien 33 er totalrehabilitert og ombygget til bofellesskap for utviklingshemmede med totalt ni leiligheter. Bygget ble tatt i bruk juni 2023 og de siste økonomiske forpliktelser forventes ferdigstilt i løpet av 2024. Endring i totalprognose skyldes at resterende midler foreslås trukket inn.

Leirviksåsen 11,13 og 15

Dette er prosjekt to av to der det skal etableres avlastningsboliger til psykisk utviklingshemmede i tidligere kommunale utleieboliger. Prosjektet er i prosjekteringsfase og det forventes tidligst byggestart 2. kvartal 2025 avhengig av behandlingstid for byggesaken. Ferdigstilling er satt til 2. kvartal 2026. Det foreslås å overføre kr 9,5 mill. fra 2024 til 2025.

Midtunvegen bofellesskap

Det skal etableres et nytt bofellesskap på en tomt ved Fana Herredshus i Midtunvegen. Anlegget skal omfatte åtte boenheter for utviklingshemmede med tilhørende fellesarealer og personalbase. Prosjektet inngår som en del av Boligløftet Bergen, et boligpolitisk tiltak som har som formål å avvikle kø for bolig til personer med utviklingshemninger. Prosjektet planlegger byggestart i løpet av 2025. Det foreslås en forskyvning av midler til inneværende år på bakgrunn av oppdatert fremdriftsplan.

Midtunvegen bofellesskap, rekkefølgekrav og infrastruktur

Det skal etableres et nytt bofellesskap på en tomt ved Fana Herredshus i Midtunvegen. Det fremkommer rekkefølgekrav i reguleringsplanen som må gjennomføres for at byggeprosjektet skal kunne realiseres. Fremdriften til rekkefølgekravet er avhengig av hovedprosjektet.

Mindemyren flerbruksbygg - prosjektutvikling

Bergen kommune har anskaffet den tidligere postterminalen på Mindemyren for å imøtekomme behov for kommunale tjenester i det nye byutviklingsområdet. Bystyret vedtok i juni 2021 (sak 209/21) å gå videre med et generasjonskonsept som består av skole for 450 elever, idrettshall, allrom og kultursal, frivillighetssentral, samt Omsorg+ med dagaktivitetssenter.

Det er i 2024 foretatt en gjennomgang av rom- og funksjonsprogram for planlagte skolebygg i Bergen kommune, med sikte på å redusere arealet. Gjennomsnittlig er arealet redusert med 10 %. Det reduserte arealet er lagt til grunn for kostnadsestimat og i videre prosjektutvikling. Budsjettposten skal dekke kostnader til planlegging og utvikling av prosjektet, mens gjennomføringsfasen inngår i sekkepost inntil videre.

I forslaget til HØP 2025-2028 vil byrådet foreslå at helse- og omsorgsdelen av prosjektet ikke realiseres i første omgang, men at forslaget til reguleringsplan opprettholdes, slik at den delen av prosjektet eventuelt kan realiseres som et senere byggetrinn. Årsprognosen innenfor tjenester til eldre er derfor satt til null kroner, og innebærer at det for prosjektet totalt sett foreslås en netto nedjustering i årets budsjettamme. Tilsvarende er totalprognosen på tjenester til eldre nedjustert for å reflektere de samlede påløpte kostnader på denne delen av prosjektet. For prosjektutviklingen videre innebærer endringen i helse- og omsorgsdelen en omarbeiding av prosjektet, da prosjektomfanget er endret både med hensyn til areal og funksjon. Dette merarbeidet reflekteres i den foreslåtte samlede økningen i

2. tertialrapport 2024

prosjektets totalprognose og i forskyvningen i ferdigstilling (økningen i totalprognosen er fordelt på de ulike gjenværende tjenesteområdene i prosjektet). Prosjektutviklingsfasen blir noe dyrere og tar noe lenger tid som følge av endringen, mens kostnadene i gjennomføringsfasen blir vesentlig redusert.

Det vises for øvrig til omtale i forslag til HØP 2025-2028.

Mindre bygginvesteringer - sekkepost

Midlene benyttes til å gjennomføre rehabiliteringsprosjekter og andre oppgraderinger i kommunens bygningsmasse og kan bli brukt på alle tjenesteområder i kommunen.

Midlene benyttes også til å bytte ut, eller oppgradere, tekniske anlegg med utgått levetid. Eksempler på dette er brannvarslingsanlegg, elektriske anlegg, pasientvarslingsanlegg, ventilasjonsanlegg, SD-anlegg, heiser og investeringer knyttet opp mot digitalisering. Det utarbeides årlige vedlikeholdsplaner og prioriteringer basert på tekniske tilstandskartlegginger og kommunens fremtidige arealbehov.

Det er så langt i år bevilget midler til ca. 70 enkelttiltak fra budsjettposten. De største prosjektene er oppgradering og utbedring av ventilasjonsanlegg ved Garnes-, Nygårdslie- og Olsvik skole. Videre er det bevilget større beløp til tiltak på blant annet Eventyrskogen, Li skole, Bergen Brannstasjon, Sandviken sjøbad, Allehelgensgate 5 og Årstad Brannstasjon Barnehage.

Grunnet noe lavere fremdrift i enkelte pågående prosjekter enn først forutsatt foreslås det å flytte kr. 14,85 mill. (totalt for alle tjenesteområder) til 2025 slik at budsjettet følger beregnet fremdrift i de aktuelle prosjektene.

Mjølkeråen idrettshall - prosjektutvikling

I HØP2024-2027 ble det vedtatt at dette prosjektet ikke skulle gjennomføres likevel. På grunn av en feil ble ubenyttede midler fra 2023 oppbudsjettet til 2024. Disse foreslås derfor trukket inn.

Nedre Totland bofellesskap

Det skal bygges et nytt bofellesskap for utviklingshemmede på Nedre Totland. Det gamle skolebygget på Riple skal være personalbase for ansatte, mens seks leiligheter i bofellesskapet etableres i et nybygg. Prosjektet inngår som en del av Boligløftet Bergen, et boligpolitisk tiltak som har som formål å avvikle kø for bolig til personer med utviklingshemninger. Prosjektet planlegger byggestart i løpet av høsten 2024. Det foreslås en flytting av midler til inneværende år med bakgrunn i oppdatert fremdriftsplan.

Olsvikåsen 30

Prosjektet skal tilpasse eksisterende tjenestebase slik at denne bli i tråd med arbeidsplassforskriften. Byggearbeidene er startet og en forventer ferdigstilling 4. kvartal 2024.

Ombygging av Leirvikåsen 7,9 og 17 til avlastningsboliger

Dette er prosjekt én av to hvor det etableres avlastningsboliger til psykisk utviklingshemmede i tidligere kommunale utleieboliger. Prosjektet er avsluttet.

Professor Dahlsgt. 32

Prosjektet skal etablere bofellesskap til psykisk utviklingshemmede i 10 leiligheter, inklusiv tjenestebase. Etablering av tjenestebase forventes ferdigstilt 4. kvartal 2024. En del av de eksisterende leilighetene er bebodd, og disse vil bli omgjort til boenheter for psykisk utviklingshemmede etter hvert som beboerne flytter ut. Endelig ferdigstillingstidspunkt for hele prosjektet er derfor ikke avklart.

Sanddalsringen utleieboliger

I Sanddalsringen er det planlagt å bygge et botiltak med 12 leiligheter og personalbase. Målgruppen er menn med rusproblematikk. Prosjektet var tidligere del av en større områdeplan, men er nå trukket ut

2. tertialrapport 2024

og behandles som en egen detaljregulering. Reguleringsplan er til 2. gangs behandling. Reduksjon i antall enheter fra 15 til 12, samt en enklere veiløsning, har medført en reduksjon av totalprognosen. Det foreslås en forskyvning av midler med bakgrunn i oppdatert fremdriftsplan. Ny fremdriftsplan påvirker ikke planlagt tidspunkt for ferdigstillelse.

Skoglien 17

Prosjektet går ut på å bygge om eksisterende bygg til to familieboliger. Prosjektet er forsinket som følge av lengre behandlingstid i byggesaksavdelingen. Det forventes byggestart i løpet av oktober og ferdigstillelse 3. kvartal 2026.

Steinsvikkroken, utleieboliger

I Steinsvikkroken bygges det et botiltak med seks leiligheter og personalbase. Målgruppen for boligene er personer med rusproblematikk. Byggestart var i september 2023 og byggearbeider pågår fortsatt. Det foreslås en flytting av midler til inneværende år i tråd med justert årsprognose, dette medfører ikke endring i totalprognose eller tidspunkt for ferdigstillelse.

Storbotn utleieboliger

Dette er en videreføring av den tidligere budsjettposten *Tomt med prosjekt*. Som en del av Boligprogrammet ble det valgt en strategi der deler av boligbehovet skulle løses i samarbeid med private aktører, gjennom å lyse ut en konkurranse for anskaffelse av totalentreprenør, der en søkte etter en eller flere utbyggere med aktuell tomt regulert til boligformål. Gjennomføringsvedtaket som ble fattet i bystyret i september 2022 var for to bygg på til sammen 12 boenheter for vanskeligstilte.

Markedsresponsen på utlysningen ble en noe annen enn forventet. Etter gjennomført konkurranse er det derfor nylig kun tildelt kontrakt til én valgt entreprenør for ett bygg med fem enheter. Forventet byggestart for utleieboligene er i 2025.

Byrådet vurderer at man gjennom den foretatte utlysningen har utnyttet det potensialet som finnes i markedet for denne type kontraktsinnretninger, og vil derfor i forslaget til Handlings- og økonomiplan 2025-2028 foreslå å trekke inn resterende midler. Totalprognosen for denne budsjettposten er justert for å reflektere dette.

Svaneviksveien 4 bofellesskap

Det skal etableres en personalbase i bofellesskapet i henhold til krav fra Arbeidstilsynet. Personalbasen skal utvides til nærmere 3 ganger dagens størrelse. Prosjektet forventes ferdigstilt 1. kvartal 2025.

Teigane bofellesskap

Det er planlagt et nytt bofellesskap for utviklingshemmede på en tomt i Indre Arna. Det skal etableres seks boenheter og en personalbase. Prosjektet inngår som en del av Boligløftet Bergen, et boligpolitisk tiltak som har som formål å avvikle kø for bolig til personer med utviklingshemminger. Konkurranse for totalentreprise ble gjennomført våren 2024. Anskaffelsesprosessen ble imidlertid utsatt da mottatte tilbud viste en totalkostnad over prosjektets budsjett. Prosjektet vil bli bearbeidet og lyst ut på nytt, noe som medfører at forventet ferdigstillestidspunkt må forskyves. Det foreslås derfor en forskyvning av midler med bakgrunn i oppdatert fremdriftsplan.

Øvre Fantoftåsen 48

Prosjektet går ut på å etablere nye garderobe- og personalfasiliteter for ansatte i samsvar med gjeldende regelverk i Arbeidsplassforskriften. Ombyggingsarbeidene krever full byggesaksbehandling og en normal behandlingstid er avgjørende for levering av ferdig prosjekt 2. kvartal 2025.

Åstveittunet 57-82 bofellesskap

Prosjektet skal etablere tre bofellesskap til psykisk utviklingshemmede i tidligere omsorgsboliger. Prosjektet omfatter 23 leiligheter til boligformål samt tre til personalfasiliteter. Rehabilitering / ombygging av personalfasilitetene forventes ferdigstilt 4. kvart 2024. En del av omsorgsboligene er bebodd, og disse vil bli omgjort til boenheter for psykisk utviklingshemmede etter hvert som beboerne flytter ut. Endelig ferdigstillestidspunkt for hele prosjektet er derfor ikke avklart.

03D-Psykisk helse

Om tjenesteområdet

Tjenesteområdet omhandler kommunens helse- og omsorgstjenester til barn og unge med psykiske lidelser og sammensatte hjelpebehov, og rus og psykiske helsetjenester til voksne.

Psykisk helse - barn og unge

Lovpålagte helse- og omsorgstjenester til barn og unge med psykisk lidelser ytes og følges opp av Barne- og familiehjelpen i hvert byområde. Tjenestene inkluderer hjelpetiltak som støttekontakt, miljøterapi, avlastning, koordinering og langvarig oppfølging, omsorgslønn og BPA-ordning (Brukerstyrt Personlig Assistent). I tillegg er avdelingen FACT-ung for unge med sammensatte rus- og psykiske lidelser lagt til Utekontakten i et forpliktende samarbeid med spesialisthelsetjenesten.

Forebyggende og tidlig psykisk helsetilbud til barn og unge omtales under budsjettområde 05A Forebyggende helsearbeid.

Psykisk helsetjeneste for voksne er organisert i fire geografiske byområder, og er en byomfattende enhet for institusjonsbaserte botilbud. De fire byområdene omfatter oppfølgingstjeneste, aktivitetssenter og ulike tilrettelagte botilbud.

Psykisk helsetjeneste for voksne omfatter lovpålagte tjenester som individuell oppfølging, tilrettelagte botilbud, institusjonsplasser, støttekontakter, brukerstyrt personlig assistent (BPA), avlastning og gruppetilbud, og ikke-lovpålagte tjenester som Rask Psykisk Helsehjelp (RPH), aktivitetssenter, Bergen Recoverykole (BRC) og individuell jobbstøtte (IPS). Bydelene har kriseteam som trer i funksjon ved alvorlige ulykker, selvmord, overdosedødsfall og annen brå død.

Hovedmålet for de psykiske helsetjenestene til voksne er å legge til rette for at hver enkelt som benytter seg av tjenesten skal finne mestring og mening i hverdagen. Målet fordrer stor grad av fleksibilitet og individuelt tilpassede tjenester. De kommunale psykiske helsetjenestene skal fortsatt vektlegge god brukermedvirkning, og ha flere ansatte med brukererfaring i tjenestene.

Utvikling og utfordringer

Psykisk helse - barn og unge

Barn med ulike typer av psykiske lidelser har - eller kan utvikle etter hvert - sammensatte hjelpebehov og behov for samordnet innsats, psykisk helsehjelp og ulike hjelpetilbud. For noen barn og deres familier kan behovene være akutte. Kommunen har ikke alltid tilgang til passende tiltak selv, og må kjøpe tiltakene eksternt.

Mengden søknader om vedtakspliktige helse- og omsorgstjenester til barn og unge med psykiske lidelser og sammensatte hjelpebehov og deres foreldre fortsetter å øke. Økningen skyldes at flere barn og unge utredes for autismespekterforstyrrelser, en gruppe som nå utgjør majoriteten av barn og foreldre som får enkeltvedtak. I tillegg kjenner flere til rettigheter og tjenester. De som ikke får vedtak om døgnavlastning og besøkshjem kan søke om og innvilges timeavlastning og omsorgslønn. For de som ikke mottar døgnavlastning og besøkshjem (tiltak utenfor familien) øker risikoen for slitasje i familien, og behov for mer omfattende tiltak kan øke.

2. tertialrapport 2024

Den sterke veksten i dette tjenesteområdet innebærer at de ansvarlige tjenestene har et sterkt fokus på økonomi, vedtak og tjenestetilbud. Flere tiltak er satt i verk, blant annet prioriteringsutvalg og arbeidsproseshefte for forvaltning og barne- og familiehjelpen. Samarbeidsfora for barnevernstjenestene og forvaltningen er etablert. Det er inngått rammeavtale for døgnavlastning.

Et FACT-ung team følger opp ungdom med alvorlige og sammensatte rus- og psykiske lidelser, der mange har falt fra skolegang og trenger bistand for å komme over i utdanning eller arbeid. FACT-ung er et samarbeidsprosjekt mellom Bergen kommune, Helse Bergen og Betanien sykehus. Teamet opplever en tilstrømning som utfordrer kapasiteten. FACT står for Flexible Assertive Community Treatment, eller fleksibelt aktivt oppsøkende behandlingsteam på norsk.

Utvikling og utfordringer innen psykisk helse voksne

Det er et fortsatt økende press på psykiske helsetjenester da det er en økende andel innbyggere som er diagnostisert med alvorlig psykisk lidelse og samtidige tillegg utfordringer som for eksempel lettere utviklingshemming, autismspekterforstyrrelser, rusutfordringer og/eller forhøyet risiko for voldsutøvelse. Dette medfører behov for økt bemanning for å sikre forsvarlige tjenester og ivareta et forsvarlig arbeidsmiljø.

Det er mangel på kommunale boliger og lav kapasitet på ambulante tjenester, noe som gjør det utfordrende å lykkes med målet om at personer som tilfrisknes kan få tjenester på et lavere omsorgsnivå.

Mangel på tilrettelagte boliger for personer med forhøyet risiko for voldsutøvelse fører til at Bergen kommune ikke klarer å ta imot alle utskrivningsklare pasienter fra spesialisthelsetjenesten.

Den økende andel innbyggere med alvorlig psykisk lidelse og samtidig tilleggdiagnoser, gjenspeiles i ventelisten for tilrettelagte botilbud og institusjoner (bosenter) innen psykisk helse. I 2024 har det til enhver tid stått 50 personer på venteliste for disse tilbudene. Det er gjort flere tiltak for å redusere ventetiden på tjenester i tilrettelagte botilbud og institusjoner, som samhandling med spesialisthelsetjenesten i de særlige krevende enkeltsakene for å raskere finne gode løsninger, og kompetansehevende tiltak for medarbeidere som et modulbasert opplæringsprogram -Mestring av aggresjonsproblematikk (MAP). Det er allikevel utfordrende for kommunen å levere et forsvarlig tjenestetilbud, og samtidig sikre et trygt og forsvarlig arbeidsmiljø for ansatte, samt ivareta samfunnsvernet slik at dette ikke gir uønskede konsekvenser for andre. En kartlegging av tilrettelagte botilbud og bosentre avdekker at samtlige tilbud har avvik på lovkrav i henhold til Arbeidsmiljøloven og Arbeidsplassforskriften. Ingen av byggene er egnet til å bosette personer med forhøyet risiko for voldsutøvelse. Det er behov for å utarbeide en plan for utbedring av bygg med bo – og tjenestetilbud og arbeidsplasser med mål om å gi forsvarlige helse- og omsorgstjenester og ansatte et trygt og sikkert arbeidsmiljø. Byrådsavdeling for barnevern, sosial og mangfold (BBSM) har sammen med Byrådsavdeling for finans (BFIN) ved seksjon for strategisk eiendomsforvaltning startet et eget prosjekt som skal føre frem til nødvendige tiltak på kortere og lengre sikt.

Ansatte i tjenestene har over lengre tid meldt om utfordringer knyttet til å sikre nødvendige tjenester til den økende andel innbyggere med samtidig rus- og psykiske helseutfordringer (ROP). Det er gjennomført et analysearbeid hvor man har kartlagt utfordring og problemområder ved dagens tjenestetilbud. I 2024 skal det gjennomføres del 2 av brukerreise for å se på tjenesten til personer med rus- og psykiske helseutfordringer (ROP).

En økende andel av kommunens innbyggere med alvorlige psykiske lidelser blir eldre, og mange har et

2. tertialrapport 2024

økt behov for helse- og omsorgstjenester som følge av dette. Dette medfører økt behov for hjemmesykepleie og psykiatriske plasser på sykehjem.

Forebyggende, lavterskel- tilbud innen psykisk helsehjelp ved aktivitetssenter psykisk helse, ulike gruppetilbud, Bergen Recovery skole, og Rask Psykisk Helsehjelp er prioriterte tiltak for å sikre psykisk helsehjelp til innbyggere.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Justert årsbudsjett 2024			Prognose	Avvik
	Utgifter	Inntekter	Just.bud.		
Åpne aktivitetstilbud psykisk helse	18 882	-1 433	17 450	16 803	647
Dagsenter psykisk helse	2	-2	0	0	0
Andre velferdstiltak psykisk helse	79 081	-14 233	64 848	65 257	-409
Tiltak i avlastningsbolig for barn og unge	110 738	-33 575	77 163	88 648	-11 485
Boform heldøgns omsorg (institusjon KHL)	256 585	-78 142	178 444	179 455	-1 011
Utskrivningsklare pasienter innen psykisk helse og rus	10 409	0	10 409	20 840	-10 431
Praktisk hjelp og bistand psykisk helse	-110	0	-110	-110	0
Psykiske helsetjenester for barn og unge	0	0	0	0	0
Praktisk hjelp og bistand psykisk helse	298 606	-64 270	234 336	247 420	-13 084
Personlig assistent psykisk helse (BPA)	12 382	0	12 382	12 475	-93
Hjemmesykepleie psykisk helse	191 437	-11 208	180 229	180 084	145
Psykiske helsetjenester for barn og unge	45 191	-729	44 461	44 047	414
Byggdrift boform heldøgns omsorg (inst KHL)	38	0	38	38	0
Byggdrift bofellesskap for mennesker med psykiske lidelser	36 456	-51 944	-15 489	-13 478	-2 010
Sum	1 059 696	-255 535	804 162	841 479	-37 317

Status økonomi per avdeling

Beløp i 1000

Byrådsavdeling	Justert årsbudsjett 2024			Prognose	Avvik	Avvik i % av utgift
	Utgifter	Inntekter	Just.bud.			
1-Byrådsleders avdeling	0	0	0	0	0	0,0 %
2-Byrådsavdeling for finans	34 663	-51 961	-17 298	-15 298	-2 000	-5,8 %
3-Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	36 074	-5 944	30 130	30 130	0	0,0 %
4-Byrådsavdeling for barnehage og skole	0	0	0	4	-4	0,0 %

2. tertialrapport 2024

Byrådsavdeling	Justert årsbudsjett 2024			Prognose	Avvik	Avvik i % av utgift
	Utgifter	Inntekter	Just.bud.			
6-Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	975 552	-189 921	785 631	820 944	-35 313	-3,6 %
7-Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett	0	0	0	0	0	0,0 %
90-Fellesposter - bykassen	13 406	-7 708	5 698	5 698	0	0,0 %
Sum	1 059 696	-255 535	804 162	841 479	-37 317	-3,5 %

Kommentar til status økonomi

Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold melder et merforbruk på 35,3 mill. innenfor tjenesteområdet, hvor merforbruket fordeler seg med 13,7 mill. innen tiltak til barn og unge og 20,3 mill. innen tiltak til voksne.

Tiltak til barn og unge

Merforbruket er en økning på 11,2 mill. siden revidert budsjett. Det er da tatt hensyn til en budsjettstyrking på 50,5 mill. i revidert budsjett.

Merforbruket og økningen skyldes i hovedsak økt bruk av døgnavlastning, med flere barn som får vedtak og et mer omfattende tjenestetilbud per barn. I tillegg er det et merforbruk knyttet til omsorgstønad.

Tiltak til voksne

Merforbruket på 20,3 mill. er en økning på 1,1 mill. siden revidert budsjett. Det er da tatt hensyn til en budsjettstyrking på 2,8 mill. i revidert budsjett.

Merforbruket og økningen skyldes i hovedsak et høyt antall utskrivningsklare pasienter hos spesialisthelsetjenesten i Helse Bergen. Bergen kommune har ikke kapasitet i egen regi til å ta imot og tilby disse pasientene et egnet botilbud, og betaler en døgnpris til spesialisthelsetjenesten. Det er videre et betydelig merforbruk innen bofellesskap, med et høyt antall brukere som har behov for mer tilrettelagte tjenester og høyere sikkerhetstiltak i tillegg til et økende sykefravær i bemanningen.

Byrådsavdeling for finans ved Etat for boligforvaltning forventer et merforbruk på 2 mill. til drift av bofellesskap for mennesker med psykiske lidelser. Avviket skyldes at leieinntektene blir noe lavere enn budsjettet.

Forslag til budsjettjusteringer - drift

Beløp i 1000

Budsjettjustering		2024
Bruk av vedlikeholdsfond i Etat for boligforvaltning - justering mellom tjenesteområder	Endring i bruk/avsetning av fondsmidler	-2 000
Ressurskrevende tjenester - toppfinansieringsordningen - endret modell	Nye tiltak	1 554
Tilpasning til aktivitetsnivå psykisk helse voksne	Tilpasning til aktivitetsnivå	3 600
Utskrivningsklare pasienter	Tilpasning til aktivitetsnivå	10 000
Sum		13 154

Bruk av vedlikeholdsfond i Etat for boligforvaltning - justering mellom tjenesteområder

Etat for boligforvaltning planlegger et mindreforbruk på tjenesteområde 09 Boligtiltak, for å dekke inn forventede merforbruk på andre tjenesteområder. Det foreslås å justere bruken av vedlikeholdsfondet til de tjenesteområder hvor det forventes merutgifter. På tjenesteområde 03D Psykisk helse forventes det et merforbruk på kr 2 mill., og fondsbruken foreslås økt med samme beløp.

Ressurskrevende tjenester - toppfinansieringsordningen - endret modell

Rammetilskuddet til kommunen blir i 2025 fordelt til kommunen ut fra det nye inntektssystemet som ble lagt fram i kommuneproposisjonen 2025. Det blir samtidig gjort endringer i toppfinansieringsordningen for særskilt ressurskrevende tjenester, der beregningen av kommunenes egenandel blir endret. Denne endringen får virkning for kommunene i 2024.

Tilpasning til aktivitetsnivå psykisk helse voksne

Det er behov for tilpasning til aktivitetsnivå ut fra flere faktorer:

Det er flere brukere i tjenester til utviklingshemmede som er avdiagnostisert. Brukerne blir da overført fra Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg (BEHO) til Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester uten medfølgende finansiering (budsjett).

Det har vært en økning innen aktivitetsbasert finansiering i psykisk helse over flere år. Flere brukere og flere timer gir byrådsavdelingen en merkostnad i 2024.

I tillegg kommer vedvarende utfordringer i tjenesten grunnet mer ressurskrevende brukere, og dermed behov for flere sikkerhetstiltak.

Byrådet foreslår å styrke budsjettet for å finansiere aktivitetsøkning med 10,8 mil.

Utskrivningsklare pasienter

Utskrivningsklare pasienter fra spesialisthelsetjenesten, medfører økte utgifter til døgnprisbetaling i påvente av et kommunalt tilbud.

Byrådet foreslår å styrke budsjettet med 10,0 mill.

Nye tiltak i årets driftsbudsjett

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett	Avvik prognose i kr	Statusbeskrivelse
Helårvirkning av realendringer i årets budsjett			
Årsverk i Forvaltning psykisk helse og rustjenester voksne	1 200	1 200	0 Tiltaket er iverksatt, og midlene forventes å gå til formålet. Det er fortsatt høy aktivitet i både antall søkere, vedtak og kompleksitet.

2. tertialrapport 2024

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
Hjemmesykepleie og praktisk bistand hushold voksen	6 000	6 000	0 Det er fortsatt et høyt aktivitetsnivå, med en ytterligere økning siden 2023. Midlene vil gå til formålet.
Tilpasning til aktivitetsnivå for psykisk helse barn og unge	50 000	50 000	0 Det er fortsatt et høyt aktivitetsnivå, og midlene vil gå til formålet.
Brukerstyrt personlig assistent (BPA)	4 100	4 100	0 Det er en fortsatt høy aktivitet, og økningen i antall BPA har nå helårsvirkning.. Midlene vil gå til formålet.
Brukerstyrt personlig assistent (BPA) Psykisk helse barn og unge	1 236	1 236	0 Tiltaket er iverksatt, og midlene forventes å gå til formålet.
Enetiltak i psykisk helse	5 100	5 100	0 Tiltaket er iverksatt, og midlene forventes å gå til formålet.
Olav Bjordalsvei avlastningsbolig til barn og unge	1 264	1 264	0 Tiltaket er iverksatt, og midlene forventes å gå til formålet.
Bo- og tjenestetilbud psykisk helse voksne	650	650	0 Tiltaket er iverksatt, og midlene forventes å gå til formålet.
Brukerstyrt personlig assistent (BPA) Psykisk helse barn og unge	1 800	1 800	0 Tiltaket er iverksatt, og midlene forventes å gå til formålet.
Tilpasning til aktivitetsnivå som følge av større utfordringer i tjenesten	4 344	4 344	0 Det forventes fortsatt et høyt aktivitetsnivå, og midlene vil gå til formålet.
Styrking av administrativ kapasitet	3 000	3 000	0 Tiltaket er iverksatt, og midlene forventes å gå til formålet.
Årsverk i Forvaltningsenhet psykisk helse til barn og unge	2 000	2 000	0 Tiltaket er iverksatt, og midlene forventes å gå til formålet. Forvaltningen for barn og unge er styrket med to årsverk.
Sum	80 694	80 694	0

Tilpasning til aktivitetsnivå

Reduserte energitgifter i kommunen	-1 419	-1 419	0 Forutsetningen om lavere energitgifter i 2024 er fortsatt beste estimat, og det forventes at nedjusteringen i budsjett vil realiseres.
Prisjustering av energi til byggdrift (Etat for bygg og eiendom)	-22	-22	0 Prisjusteringen er innarbeidet i vedtatt budsjett. Etat for bygg og eiendom forventer balanse mellom budsjett og regnskap for energitgifter i kommunale bygg.
Styrke forvaltning psykisk helse voksne	900	900	0 Tiltaket er iverksatt, og midlene forventes å gå til formålet. Forvaltning i psykisk helse voksne (FVE) er styrket med tre årsverk. Stillingene er tiltrådt.
Fosterhjemsviledning og FACT Ung - Nye lokaler i Aasegården	650	650	0 Tiltaket er iverksatt, og midlene forventes å gå til formålet.
Samlokalisering Psykisk helse vest	1 800	1 800	0 Tiltaket er iverksatt, og midlene forventes å gå til formålet. Samlokaliseringen er gjennomført
Rask psykisk helsehjelp	800	800	0 Tiltaket er iverksatt, og midlene forventes å gå til formålet.

2. tertialrapport 2024

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik	Statusbeskrivelse
Sum	2 709	2 709	0	
Nye tiltak				
Tilskudd Studentsamskipnaden på Vestlandet	700	700	0	Tiltaket er iverksatt, og midlene går til formålet
Omdisponering tilskuddslisten	250	250	0	Tiltaket er iverksatt, og midlene forventes å gå til formålet.
Nytt bo- og tjenestetilbud for enkeltbruker	6 243	6 243	0	Anbudskonkurransen er avsluttet, og nytt bo- og tjenestetilbud vil ha oppstart i september 2024.
Utvidelse av Rask psykisk helsehjelp	6 000	6 000	0	I det reviderte budsjettet for 2024 ble tiltaket besluttet utsatt, og vil derfor kun bli delvis iverksatt i 2024. To ansatte er engasjert for å arbeide i Rask psykisk helsehjelp i tråd med formålet.
FACT Ung	1 859	1 859	0	Midlene går til formålet i 2024
Sum	15 052	15 052	0	
Nye engangstiltak				
Tilskudd til Pitstop	350	350	0	Tiltaket er iverksatt, og midlene går til formålet
Tilskudd til konkrete mottakere i budsjettavtalen mellom H, FrP, SP, BL, INP og PP	1 900	1 900	0	Tiltaket er iverksatt, og midlene går til formålet
Sum	2 250	2 250	0	
Effektivisering				
Forventet effektivisering i tjenestene	-4 930	-4 930	0	Tiltaket er iverksatt, og det er oppnådd bedre økonomistyring og internkontroll. Tiltaket har derimot ikke fremvist effektiviseringsgevinster, og innsparingskravet ble kompensert i revidert budsjett.
Oppgavegjennomgang i kommunen	-118	-118	0	Bystyret har vedtatt at de administrative kostnadene i byrådsavdelingene skal reduseres, blant annet ved å holde administrative stillinger vakante ved varig eller midlertidig ledighet. Av et totalt innsparingskrav på 95 mill. ble 30. mill. fordelt ut i detaljeringen av vedtatt budsjett i februar, mens de ytterligere 65 mill. ble fordelt i august 2024. I revidert budsjett 2024 ble det innført generell ansettelsesstopp for administrative stillinger i hele organisasjonen. Byrådsavdelingene melder om totalt 65 stillinger som står vakante pr. august. Stillingene er blitt vakante på ulike tidspunkt, så effekten innværende år er lavere enn den ville vært med helårseffekt. For administrative stillinger skal det ikke tas inn vikar ved fravær, som isolert sett gir et mindreforbruk. I tillegg er det restriktiv bruk på kurs og samlinger, konsulentbruk, reiseaktivitet og andre utgifter som ikke er strengt nødvendig. Byrådsavdelingene har

2. tertialrapport 2024

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
			håndtert innsparingskravet ulikt mht. fordeling og rapportering i sine tjenester. I sum rapporteres det om forventet effekt på 84,8 mill. som gir et negativt avvik på 10,2 mill. i 2024.
Sum	-5 048	-5 048	0
Kutt			
Tilskudd Mental helse Bergen, Treffstedet loftet	-890	-890	0 Tiltaket er iverksatt, og budsjettreduksjonen blir realisert.
Sum	-890	-890	0
Sum tiltak	94 768	94 768	0

Rammeendringer gjennom året

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
Tilpasning til aktivitetsnivå			
BPA Psykisk helse barn og unge	1 628	1 628	0 Tiltaket er iverksatt, og midlene forventes å gå til formålet.
Ny bruker og tilpasning til aktivitetsnivå på resterende kjøpeplasser	2 474	2 474	0 Midler går til formålet i 2024
Husleie Kringsjøveien bofellesskap	211	211	0 Midlene går til formålet i 2024
Styrket bemanning i bofellesskap	1 750	1 750	0 Midler til styrket bemanning ved bofellesskap går til formålet i 2024
Tilpasning til aktivitetsnivå for psykisk helse barn og unge	48 839	48 839	0 Tiltaket er iverksatt, og midlene forventes å gå til formålet.
Utsette utvidelse av Rask psykisk helsehjelp	-3 500	-3 500	0 Utvidelsen av Rask psykisk helsehjelp er utsatt, og besparelsen vil bli realisert.
Sum	51 402	51 402	0
Nye tiltak			
Utbedring av tjenestebygg ved bofellesskap	2 000	2 000	0 Arbeidet med å utbedre tjenestebygget er iverksatt. Anslått ferdigstillelse er utgangen av november 2024, og midlene forventes å medgå til formålet.
Sum	2 000	2 000	0
Kutt			
Kurs og konferanser	-110	-110	0 Effektuert ved redusert deltagelse på kurs og seminarer i 2024.
Sum	-110	-110	0
Sum tiltak	53 292	53 292	0

Status mål

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2024	Status 2. tertial 2024	Statusbeskrivelse
En rettferdig og inkluderende by	Andel voksne innbyggere som mottar lovpålagte tjenester med psykiatrisk sykepleie, bosenter og rehabilitering i institusjon (PSS, SHBLO og BRPH) som selv opplever å være i meningsfull aktivitet	Antall brukere som mottar lovpålagt tjeneste (Bosenter, tilrettelagt botilbud, vedtak om individuell oppfølging) som selv opplever å være i meningsfull aktivitet / Totalt antall brukere som mottar disse tjenestene	90,0 %	76,0 %	Resultatet ligger under vedtatt mål. Det er gjennomført en manuell kartlegging, og 76% har svart på spørsmålet om de opplever meningsfull aktivitet.
	Antall voksne beboere som flytter ut fra bosenter til tilrettelagt bolig grunnet tilfriskning	Antall beboere som flytter ut fra bosenter til tilrettelagt bolig grunnet tilfriskning	3	1	Måltallet for beboere som flytter ut fra bosenter til tilrettelagt botilbud er 3 totalt for 2024. Foreløpig har en person flyttet, og dette er et godt resultat for 1. tertial. Ingen beboere har flyttet ut fra bosenter i 2. tertial.
	Antall voksne beboere som flytter ut fra tilrettelagte botilbud grunnet tilfriskning	Antall beboere som flytter ut fra tilrettelagte botilbud grunnet tilfriskning	8	2	Det er ikke flyttet ut noen fra tilrettelagt botilbud så langt i 2024, og målet er så langt ikke nådd. Det er foretatt 2 utflyttinger 2.tertial. Det meldes fortsatt om personer som mottar tjenester i tilrettelagte botilbud som ønsker å flytte til ordinær bolig, men mangel på kommunale boliger gjør at dette er utfordrende og tar tid. Fortsatt etter skjema for å nå måltallet.
Barn og unge med sammensatte behov og deres familier får samordnete tjenester	Antall ansvarsgrupper og Individuell Plan (IP) som koordineres av ansatt i Barne- og familiehjelpen	210	163	Dette målet er et årsmål på koordinering for barn og familier i målgruppen til tjenesten. Koordineringsbehovet er typisk langvarig. Antallet barn og unge som får koordinert og samordnet hjelp og oppfølging gjennom ansvarsgrupper og individuell plan er så langt under målsetting for målgruppen. Ansettelse av flere barnekoordinatorer (under tjenesteområdet	

2. tertialrapport 2024

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2024	Status 2. tertial 2024	Statusbeskrivelse
					05B) forklarer nedgangen
	Kommunen fremmer medvirkning for barn, unge og deres familier	Andel av barn og unge (etter fylte 10 år) med vedtak etter helse- og omsorgslov som deltar i utforming og/eller evaluering av tiltaksplan for vedtaket	80,0 %	71,0 %	De aller fleste barn og unge i målgruppen får tilbud om å delta i utforming og/eller evaluering av tiltaksplan, og vi ser en bedring i forhold til årsresultatet forrige år (68%). Ikke alle som får tilbud om å delta ønsker å delta. Ulik måloppnåelse i byområder følges opp.
	Kommunens ressurser benyttes likeverdig og bærekraftig	Andel barn og unge med vedtak etter helse- og omsorgsloven som er effektivt innen 3 mnd.	86,0 %	75,0 %	Målet nås ikke ved andre tertial, da det fortsatt er utfordrende å rekruttere kompetente støttekontakter og sikre tilstrekkelig plasser i avlastningsordninger. Dette henger sammen med at de som søker har mer sammensatte lidelser og dermed mer omfattende og sammensatte hjelpebehov som krever utvidet kompetanse. Det er variasjoner mellom byområdene. Det arbeides kontinuerlig med rekrutteringsutfordringer og utvikling av tjenestetilbudet.

Investeringer

Beløp i 1000

Investering	Saksref.	Totalbudsjett					Årets budsjett		Forslag til bud. endr.
		Bud. v/gj.føring s-vedtak	Vedtatt	Totalprognose	Avvik	Estimert ferdigkvar- tal	Justert budsjet- t	Årsprognos e	
Boliger til utskrivningsklare pasienter, psykisk helse	IA	91 001	91 001	0	Ferdig	24 972	24 972	0	
Mindre bygginvesteringer - sekkepost		-	-	-	Løpende	3 407	3 407	0	
Sum						28 379	28 379	0	

Statustekst investeringer

Boligprogram - 125 nye boliger

Målet for prosjektet Boligprogrammet er å fremskaffe 125 kommunale boliger. Boligene skal være differensierte; noen skal bygges i egne anlegg med varierende antall enheter, mens andre anskaffes som enkeltleiligheter. Budsjettposten er sekkepost for mindre tiltak som ikke skilles ut som egne budsjettposter, og for større prosjekter som i hovedsak befinner seg i en utviklingsfase og som vil bli skilt ut i egne budsjettposter i gjennomføringsfasen.

I Revidert budsjett/1. tertial 2024 vedtok bystyret at prosjektet i Ytre Morvik skulle stanses. I forslag til Handlings- og økonomiplan vil byrådet videre foreslå at arbeidet med prosjektet på Rød avsluttes. Det samme gjelder byggeprosjektdelen av prosjektet i Dolviken. Aktiviteten i disse prosjektene er tatt ned for å gjenspeile dette. Det gjenværende prosjektet under denne budsjettposten er dermed Knappentunet.

Årsprognosen for budsjettposten reflekterer dermed påløpte kostnader for de samme prosjektene i inneværende år. I tillegg inneholder årsprognosen merutgifter knyttet til avslutningen av en mulighetsstudie og noen ekstrakostnader relatert til opprettelsen av det midlertidige botilbudet i Nyhavnsveien 10, som totalt sett innebærer et behov for en mindre styrking av budsjettposten i inneværende år. Tilsvarende er totalprognosen justert for å reflektere samlede påløpte kostnader for de samme prosjektene og tiltakene.

Det vises forøvrig til omtale i forslag til Handlings- og økonomiplan 2025-2028.

Mindre bygginvesteringer - sekkepost

Midlene benyttes til å gjennomføre rehabiliteringsprosjekter og andre oppgraderinger i kommunens bygningsmasse og kan bli brukt på alle tjenesteområder i kommunen.

Midlene benyttes også til å bytte ut, eller oppgradere, tekniske anlegg med utgått levetid. Eksempler på dette er brannvarslingsanlegg, elektriske anlegg, pasientvarslingsanlegg, ventilasjonsanlegg, SD-anlegg, heiser og investeringer knyttet opp mot digitalisering. Det utarbeides årlige vedlikeholdsplaner og prioriteringer basert på tekniske tilstandskartlegginger og kommunens fremtidige arealbehov.

Det er så langt i år bevilget midler til ca. 70 enkelttiltak fra budsjettposten. De største prosjektene er oppgradering og utbedring av ventilasjonsanlegg ved Garnes-, Nygårdslie- og Olsvik skole. Videre er det bevilget større beløp til tiltak på blant annet Eventyrskogen, Li skole, Bergen Brannstasjon, Sandviken sjøbad, Allehelgensgate 5 og Årstad Brannstasjon Barnehage.

Grunnet noe lavere fremdrift i enkelte pågående prosjekter enn først forutsatt foreslås det å flytte kr. 14,85 mill. (totalt for alle tjenesteområder) til 2025 slik at budsjettet følger beregnet fremdrift i de aktuelle prosjektene.

04A-Tjenester til rusavhengige og bostedsløse

Om tjenesteområdet

Tjenesteområdet omfatter individuelle og gruppebaserte tjenester til personer med rusutfordringer. Dette innebærer blant annet: oppsøkende og kriminalitetsforebyggende arbeid mot ungdom, bo-oppfølging, ulike ambulante tjenester, tilrettelagte botilbud med bemanning, rehabiliterende bo- og oppfølgingstiltak, bo- og/eller omsorgs/rehabiliteringstilbud, heldøgns helse- og omsorgstjenester, rehabiliterende arbeids- og aktivitetstiltak, individuell jobbstøtte (IPS), mottak- og oppfølgingssentere (MO-senter) og bruker rom for trygge inntak av rusmidler.

Etat for sosiale tjenester og Etat for psykisk helse og rustjenester har felles ansvar for å yte og koordinere tjenester til personer over 18 år med rusutfordringer. I tillegg har Etat for barn og familie ansvaret for rus og kriminalitetsforebyggende arbeid for unge under 25 år, sammen med de fleste av kommunens helse- og omsorgstjenester for barn og unge og barneverntjenester. Utgifter til ulike tjenester under flere budsjettområder påvirker hverandre gjensidig, og må ses i sammenheng.

Hovedformålet for de rus- og kriminalitetsforebyggende tjenestene er å bidra til at risikoutsatte barn og unge får kontakt med trygge voksne, at hjelpebehov blir identifisert og motivasjon for endring styrkes. Barn og unge som trenger det skal få tilbud om hjelp og behandling, på individ- og gruppenivå, gjennom aktiv og tverretattlig oppfølging.

Hovedmålet for rustjenestene er å legge til rette for at hver enkelt som benytter seg av tjenesten skal finne mestring og mening i hverdagen. Dette fordrer stor grad av fleksibilitet og individuelt tilpassede tjenester. De kommunale rustjenestene skal fortsatt vektlegge god brukermedvirkning, og ha flere ansatte med brukererfaring i tjenestene.

Utvikling og utfordringer

Byrådet er bekymret for kriminalitetsutviklingen blant barn og unge første halvår 2024. Kommunen må utvikle både de brede tiltakene for å forebygge kriminalitet, og forsterke de eksisterende tiltak som hjelper særlig utsatt ungdom. Dette må ses opp mot iverksetting av prioriterte tiltak fra [Strategi for oppvekst](#), ["Se meg, hør oss - Handlingsplan for tjenester til barn, unge og deres familier"](#) og ["Handlingsplan for barnevernet"](#). Planene beskriver en dreining av innsatsen til tidligere og mer helhetlig og samordnet innsats, både for den enkelte og på overordnet/system-nivå.

Flere personer i rusmiljøene utvikler komplekse og samtidige helseutfordringer og sosiale problemer. Flere er bostedsløse og har samtidige psykiske, somatiske og kognitive helseutfordringer. Enkelte personer har også atferdsutfordringer, som medfører lav terskel for å bruke trusler og vold.

Samarbeid mellom kommune, politi og spesialisthelsetjenesten er avgjørende. Det er etablert samarbeid mellom kommunen, politiet og Helse Bergen HF rundt enkeltindivider for å møte disse problemstillingene.

"Sent ute" er et slikt samarbeidstiltak. Målet for "Sent ute" er å løse voldsproblematikken på de åpne rusområdene ved å gi rusavhengige bedre samordnede tjenester gjennom påkobling av instanser, koordinere eksisterende tiltak og skreddersy innsatsen.

2. tertialrapport 2024

NAV Bergen Nord har iverksatt et pilotprosjekt for oppfølging av brukere med ROP-lidelse og atferd knyttet til trusler og vold. Formålet med prosjektet er å styrke oppfølgingsarbeidet i kommunen/NAV sosialtjenesten til brukere med rus - og psykiske lidelser (ROP) og trussel- og voldsatferd.

“Brukerreisen-ROP” er et kommunalt forbedringsprosjekt mellom Etat for psykisk helse og rus, Etat for sosiale tjenester, og Boligetaten for å sikre en god organisering slik at personer med ROP-utfordringer mottar enhetlige kommunale tjenester, får de riktige tjenestene fra ulike aktører tilpasset deres behov, og lever mest mulig selvstendig.

Det er behov for flere egnede varige boliger og flere plasser i midlertidige botilbud for målgruppen. Totalt er det 335 på ventelisten for kommunal bolig pr. 20.09.24. Av disse er 303 boligsøkere enslige, hvorav 200 personer har rus- eller ROP-utfordringer og 45 personer har psykiske lidelser.

Byrådet mener det er viktig å sikre flere permanente boliger til målgruppen. Flere boliger vil kunne redusere behovet for midlertidige botilbud, og målet er å redusere gjennomsnittlig botid i midlertidige botilbud gjennom individuell oppfølging av beboerne. Det pågår et arbeid for å kvalitetssikre midlertidige botilbud for å være i tråd med lovkrav og individuelle behov. I tråd med Plan for rusfeltet 2018-2022 er det opprettet krisesentertilbud for personer i aktiv rus.

Det er satt i gang oppussing av botiltaket i Bjørnsons gate 4 for å sikre bedre boforhold og bedre arbeidsmiljø for kommunens ansatte.

Byrådet skal fremme en handlingsplan mot åpne rusområder. Planen fremmer tiltak for å gi et bedre tilbud til rusavhengige, skape orden og trygghet og jobbe for økt bruk av byrommene i Vågsbunn til positiv aktivitet.

Personer som har stått lenge utenfor arbeidslivet kan ha vansker med å komme i arbeid, og personer med langvarig rusavhengighet kan i tillegg mangle erfaring fra arbeidslivet. Det er etablert et ambulerende IPS-team (Individual Placement and Support). IPS er en kunnskapsbasert metode som bidrar til at mennesker med moderate til alvorlige psykiske lidelser og/eller rusmiddelavhengighet kan nyttiggjøre seg egen arbeidsevne og komme i ordinært lønnet arbeid.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Justert årsbudsjett 2024			Prognose	Avvik
	Utgifter	Inntekter	Just.bud.		
Andre velferdstiltak rus	2 694	0	2 694	2 694	0
Rusbehandling, råd og veiledning	342 275	-52 479	289 796	292 250	-2 454
Lavterskeltiltak for rusavhengige	107 176	-6 665	100 510	99 255	1 255
Utekontakt	42 713	-4 911	37 802	37 802	0
Overnattingstilbud til bostedsløse	8 058	-2 250	5 808	5 808	0
Midl opph. m/tils-ikke ind.rettet	13 713	-296	13 417	14 135	-718
Botreningstjeneste ikke individrettet	18 740	-350	18 390	18 290	100
Sum	535 370	-66 952	468 418	470 235	-1 817

Status økonomi per avdeling

Beløp i 1000

2. tertialrapport 2024

Byrådsavdeling	Justert årsbudsjett 2024			Prognose	Avvik	Avvik i % av utgift
	Utgifter	Inntekter	Just.bud.			
1-Byrådsleders avdeling	0	0	0	0	0	0,0 %
2-Byrådsavdeling for finans	6 887	-337	6 549	6 549	0	0,0 %
3-Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	-1	0	-1	-1	0	0,0 %
6-Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	509 153	-66 614	442 539	444 356	-1 817	-0,4 %
90-Fellesposter - bykassen	19 331	0	19 331	19 331	0	0,0 %
Sum	535 370	-66 952	468 418	470 235	-1 817	-0,3 %

Kommentar til status økonomi

Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold melder et merforbruk på 1,8 mill. innenfor tjenesteområdet.

Merforbruket skyldes i hovedsak et midlertidig erstatningslokale for botilbud til personer med rusutfordringer, som følge av nødvendige utbedringer av botilbudet i Bjørnsons gate. Spesielt gjelder det ekstra mobilt vakthold og enkelte IKT-installasjoner.

Merforbruket er redusert med 1,6 mill. siden revidert budsjett. Det er da tatt hensyn til en budsjettstyrking på 18,1 mill. i revidert budsjett. Utviklingen skyldes i hovedsak redusert antall personer med rusutfordringer som bor i rehabiliteringsinstitusjoner.

Forslag til budsjettjusteringer - drift

Beløp i 1000

Budsjettjustering	2024
Ressurskrevende tjenester - toppfinansieringsordningen - endret modell	273
Sum	273

Ressurskrevende tjenester - toppfinansieringsordningen - endret modell

Rammetilskuddet til kommunen blir i 2025 fordelt til kommunen ut fra det nye inntektssystemet som ble lagt fram i kommuneproposisjonen 2025. Det blir samtidig gjort endringer i toppfinansieringsordningen for særskilt ressurskrevende tjenester, der beregningen av kommunenes egenandel blir endret. Denne endringen får virkning for kommunene i 2024.

Nye tiltak i årets driftsbudsjett

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett	Avvik Statusbeskrivelse prognose i kr
--------	------------------------------	---------------------------------------

Helårsvirkning av realendringer i årets budsjett

2. tertialrapport 2024

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
Nye enetiltak innen rusfeltet	8 916	8 916	0 Tiltaket ble iverksatt i 2023 og er videreført til 2024. Midlene går til formålet
Sikringstiltak botilbud innen rus	6 000	6 000	0 Tiltaket er iverksatt, og midlene forventes å gå til formålet. Sikringstiltakene i Bjørnsonsgate ble forsterket i 2023, og er videreført til 2024 med full årsvirkning.
Sum	14 916	14 916	0

Tilpasning til aktivitetsnivå

Prisjustering av energi til byggdrift (Etat for bygg og eiendom)	-233	-233	0 Prisjusteringen er innarbeidet i vedtatt budsjett. Etat for bygg og eiendom forventer balanse mellom budsjett og regnskap for energiutgifter i kommunale bygg.
Reduserte energiutgifter i kommunen	-1 234	-1 234	0 Forutsetningen om lavere energiutgifter i 2024 er fortsatt beste estimat, og det forventes at nedjusteringen i budsjett vil realiseres.
Tilpasning til aktivitetsnivå botiltak	5 000	5 000	0 Tiltaket er iverksatt, og midlene forventes å gå til formålet.
Nye enetiltak innen rusfeltet	3 940	3 940	0 Tiltaket ble iverksatt i 2023 og er videreført til 2024. Midlene går til formålet
Opphør av enetiltak	-1 296	-1 296	0 Tiltaket opphørte i 2023.
Sum	6 177	6 177	0

Nye tiltak

Omdisponering tilskuddslisten	100	100	0 Tiltaket er iverksatt, og midlene forventes å gå til formålet.
Sikringstiltak i botiltak	3 600	3 600	0 Tiltaket er iverksatt, og midlene forventes å gå til formålet.
Tilskudd til Huset Bergen AS	2 750	2 750	0 Tiltaket er iverksatt, og midlene går til formålet
Boligprogrammet 250 - Steinsvikkroken	2 500	0	2 500 Etter oppdatert fremdriftsplan er oppstart av Steinsvikkroken våren 2025. Årsaken er en forsinkelse i byggefasen grunnet både interne og eksterne forhold.
Styrket bemanning i Bjørnsons gate	7 500	7 500	0 Tiltaket er delvis iverksatt, og midlene forventes å gå til formålet. Det er gjennomført en ansettelsesprosess, og fire stillinger er tiltrådt.
Gatelaget	330	330	0 Midlene går til formålet i 2024
Sum	16 780	14 280	2 500

Nye engangstiltak

Engangstiltak i Vågsbunnen	1 500	1 500	0 Plan for midlene er under utarbeidelse. Tiltak forventes oppstart oktober 2024
Engangstilskudd til Blå kors Steg for Steg	500	500	0 Tiltaket er iverksatt, og midlene går til formålet
Sum	2 000	2 000	0

Effektivisering

Oppgavegjennomgang i kommunen	-201	-201	0 Bystyret har vedtatt at de administrative kostnadene i byrådsavdelingene skal reduseres, blant annet ved å holde administrative stillinger vakante ved varig eller midlertidig ledighet. Av et totalt innsparingskrav på 95 mill. ble 30. mill.
-------------------------------	------	------	---

2. tertialrapport 2024

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose	Avvik i kr	Statusbeskrivelse
				fordelt ut i detaljeringen av vedtatt budsjett i februar, mens de ytterligere 65 mill. ble fordelt i august 2024. I revidert budsjett 2024 ble det innført generell ansettelsesstopp for administrative stillinger i hele organisasjonen. Byrådsavdelingene melder om totalt 65 stillinger som står vakante pr. august. Stillingene er blitt vakante på ulike tidspunkt, så effekten inneværende år er lavere enn den ville vært med helårseffekt. For administrative stillinger skal det ikke tas inn vikar ved fravær, som isolert sett gir et mindreforbruk. I tillegg er det restriktivt bruk på kurs og samlinger, konsulentbruk, reiseaktivitet og andre utgifter som ikke er strengt nødvendig. Byrådsavdelingene har håndtert innsparingskravet ulikt mht. fordeling og rapportering i sine tjenester. I sum rapporteres det om forventet effekt på 84,8 mill. som gir et negativt avvik på 10,2 mill. i 2024.
Sum	-201	-201	0	
Kutt				
Omdisponering tilskuddslisten	-400	-400	0	Tiltaket er iverksatt, og midlene forventes å gå til formålet.
Sum	-400	-400	0	
Sum tiltak	39 272	36 772	2 500	

Rammeendringer gjennom året

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose	Avvik i kr	Statusbeskrivelse
Tilpasning til aktivitetsnivå				
Utsette utbedring av kjøkken på MO Gyldenpris	-1 700	-1 700	0	Midlene er trukket inn i 2024
Botilbud etter helse og omsorgstjenesteloven	14 000	14 000	0	Midler til botilbud innen rus. Gjelder både nytt tiltak samt korrigering av eksisterende avtaler. Midlene forventes å gå til formålet i 2024.
Nytt enetiltak	2 940	2 107	833	Tiltaket er noe forsinket og forventes startet opp i oktober 2024
Utgifter ved oppgradering/ombygging av Bjørnsonsgate	2 000	2 000	0	Midlene går til utbygging ved Adolph Bergs vei som erstatningslokaler for Bjørnsonsgate i 2024
Kostnadsendring eksisterende enetiltak	1 000	1 000	0	Midlene går til økt bemanning i et enetiltak i 2024
Sum	18 240	17 407	833	
Kutt				
Kurs og konferanser	-110	-110	0	Kutt effektivert ved redusert kurs og seminar i 2024

2. tertialrapport 2024

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett	Årsprognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
Sum	-110	-110	0
Sum tiltak	18 130	17 297	833

Status mål

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2024	Status 2. tertil 2024	Statusbeskrivelse
En rettferdig og inkluderende by	Bedre helsetjenester til rusavhengige personer	Antall konsultasjoner i helserom	2 400	821	Resultatet for 1. tertial er 560, mens resultatet for 2. tertial er 821. MO-sentrene har lavere besøkstall enn før pandemien, og vi jobber fortsatt med å øke antallet.
	Flere personer med rusutfordringer skal ut i ordinært arbeid	Antall personer som går ut i ordinært arbeid med bistand fra IPS-jobbspesialist	60,0 %	66,0 %	Årsmålet forventes å bli nådd
	Styrke arbeidet med rehabilitering for rusavhengige	Andelen utnyttede plasser i aktivitetssentre i regi av NAV sosialtjeneste	95,0 %	84,0 %	Det er noe nedgang siden forrige rapportering, men årsmålet forventes bli nådd.
		Antall personer som innvilges opphold i rehabiliteringsinstitusjon årlig	40	50	Årsmålet er allerede nådd grunnet et økt antall som ønsker rehabilitering.
		Gjennomsnittlig botid i rehabiliteringsinstitusjon (mnd.)	5,0	3,8	Det vil bli vanskelig å nå årsmålet. Opphold på rehabiliteringsinstitusjon er et frivillig tiltak, og lengden på oppholdet påvirkes av brukernes valg.

Status merknader

Verbalvedtak

"-" vises der det ikke er registrert data

Oppdrag

1.T 2024 Merknad 5. Bydelene I Bergen er vold og rus i ungdomsmiljøer et økende problem. Politiet rapporterer om en økning i 2023 på hele 40% blant politisaker der mistenkte var under 18 år. Ungdommen er også å observere i Vågsbunnen. Bystyret vil at Bergen sentrum og bydelene skal

Beskrivelse status

Byrådet deler uroen som er formidlet når det gjelder utviklingen i rus- og kriminalitet blant unge, og har lagt frem en sak om felles innsats mot ungdomskriminalitet som ble vedtatt i Bergen bystyre 04.09.2024. Saken inneholder en innsatspakke som har tiltak knyttet til både til individuell oppfølging og koordinering og tiltak

2. tertialrapport 2024

Oppdrag

være trygge å bo og vokse opp i. Bystyret ber byrådet følge opp den uro foreldre føler for utviklingen blant unge i bydelene, både ved egne tiltak og ved samarbeid med frivillige.

Beskrivelse status

som omhandler samarbeid med frivilligheten. Både nye og pågående tiltak er viktige grep for å gjøre byen trygg for barn og voksne.

Investeringer

Beløp i 1000

Investering	Saksref.	Totalbudsjett				Årets budsjett			
		Bud. v/gj.førings - vedtak	Vedtatt	Totalprognose	Avvik ferdigkvarter	Estimert	Justert budsjett	Årsprognose	Forslag til bud.endr.
Sum							0	0	0

Statustekst investeringer

Mindre bygginvesteringer - sekkepost

Midlene benyttes til å gjennomføre rehabiliteringsprosjekter og andre oppgraderinger i kommunens bygningsmasse og kan bli brukt på alle tjenesteområder i kommunen.

Midlene benyttes også til å bytte ut, eller oppgradere, tekniske anlegg med utgått levetid. Eksempler på dette er brannvarslingsanlegg, elektriske anlegg, pasientvarslingsanlegg, ventilasjonsanlegg, SD-anlegg, heiser og investeringer knyttet opp mot digitalisering. Det utarbeides årlige vedlikeholdsplaner og prioriteringer basert på tekniske tilstandskartlegginger og kommunens fremtidige arealbehov.

Det er så langt i år bevilget midler til ca. 70 enkelttiltak fra budsjettposten. De største prosjektene er oppgradering og utbedring av ventilasjonsanlegg ved Garnes-, Nygårdslie- og Olsvik skole. Videre er det bevilget større beløp til tiltak på blant annet Eventyrskogen, Li skole, Bergen Brannstasjon, Sandviken sjøbad, Allehelgensgate 5 og Årstad Brannstasjon Barnehage.

Grunnet noe lavere fremdrift i enkelte pågående prosjekter enn først forutsatt foreslås det å flytte kr. 14,85 mill. (totalt for alle tjenesteområder) til 2025 slik at budsjettet følger beregnet fremdrift i de aktuelle prosjektene.

04B-Sosialhjelp og andre sosiale tjenester

Om tjenesteområdet

Tjenesteområdet Introduksjons- og tolketjenester yter en stor del av de kommunale tjenestene til nyankomne innvandrere og flyktninger. Tjenestene omfatter bosetting av nyankomne flyktninger, introduksjonsprogram for flyktninger, opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere, forberedende opplæring for voksne (tidligere kalt grunnskoleopplæring for voksne) og tolketjenester.

Flyktninger, tidligere asylsøkere og personer med midlertidig kollektiv beskyttelse som er bosatt med offentlig hjelp, har rett og plikt til introduksjonsprogram jf. integreringsloven. Dette gjelder også familiegjenforente med personer som har rett og plikt til program. For fordrevne fra Ukraina med kollektiv beskyttelse er det et eget midlertidig kapittel i integreringsloven.

Voksne innvandrere mellom 18 og 67 år som har en oppholdstillatelse som danner grunnlag for permanent opphold i Norge, har rett og/eller plikt til norskopplæring jf. integreringsloven.

Bergen læringsssenter for norsk og samfunnskunnskap og Introduksjonssenteret for flyktninger forvalter ordningene i integreringsloven. Læringsssenteret gir også norskopplæring til betalingslever som faller utenfor ordningen med rett til gratis norskopplæring.

Grunnskolen for voksne tilbyr forberedende opplæring i fag eller grunnleggende ferdigheter til voksne som trenger dette, jf. opplæringsloven.

Tolketjenesten leverer tolk til alle kommunale tjenesteytere når disse mangler språkfelleskap med sine tjenestemottakere. Ved kapasitet selges også tjenester til oppdragsgivere utenfor kommunen.

Utvikling og utfordringer

[Bergen bystyre vedtok i møte 6. mars at Bergen kommune skal bosette 1000 flyktninger i 2024.](#) 25 av disse vil være enslige mindreårige, og fem av disse igjen under 15 år. Det forventes i tillegg at det kommer 50 familiegjenforente i målgruppen. Ved utgangen av august hadde Introduksjonssenteret bosatt 604 flyktninger, i tillegg til 31 familiegjenforente. Bergen har siden februar 2022 bosatt over 2500 flyktninger. Den vedvarende høye bosettingen gjør at det er stort press på tjenestene som jobber med fremskaffing av boliger til denne målgruppen. Inntil nå har mange flyktninger funnet egne boliger i det private leiemarkedet, og kommunen er også aktiv i markedet både knyttet til leie og kjøp. Men kommunen registrerer stadig færre flykninger som inngår avtaler om selvbosetting, og bosettingstallene er såpass høye at dette er en krevende oppgave å løse i 2024.

I april 2024 åpnet Bergen inkluderingsssenter på Landås. Det nye senteret huser de fleste tjenestene knyttet til inkludering av flyktninger og innvandrere, og skal være et senter for hele Bergen. Den tidligere lærerskolen på Landås åpner for utstrakt sambruk mellom tjenestene som jobber med å ta imot nyankomne flyktninger og innvandrere, og andre kommunale tjenester innen idrett, kultur og helse. Senteret skal være et bygg som fremmer inkludering, mangfold og verdighet sammen med nærmiljø, frivillige lag og organisasjoner.

Driften av tjenestene under dette tjenesteområdet er preget av store svingninger i tallet på innvandrere og flyktninger. Under pandemien kom det svært få innvandrere til Bergen, mens det i perioden etter Russlands fullskala invasjon av Ukraina har vært rekordhøye ankomster av flyktninger. De vedvarende

2. tertialrapport 2024

høye ankomstene fra 2022 og frem til i dag gjør at det er vesentlig flere brukere av tjenestene til Etat for inkludering enn det var da Bergen inkluderingscenter ble planlagt. Derfor er det en del utfordringer knyttet til kontorplasser og undervisningslokaler i det nye senteret. I sak om bosetting av flyktninger som ble vedtatt i bystyret 6 mars, var oppføring av midlertidige paviljonger ved Bergen inkluderingscenter en del av løsningen på plassutfordringen som følge av den høye bosettingen. Denne løsningen er senere vurdert som et for kostnadskrevenende tiltak. Den midlertidige plassutfordringen søkes i stedet løst ved å omdisponere eksisterende arealer på Bergen inkluderingscenter, og ved å midlertidig forlenge en leiekontrakt ved en annen lokasjon.

Innflyttingsprosessen og innføringen av struktur for bruk og drift av Bergen inkluderingscenter er etatens hovedprioritet i 2024, i tillegg til de lovpålagte tjenestene. De høye ankomsttallene og endring av regelverket for flyktninger med midlertidig kollektiv oppholdstillatelse stiller også nye krav til metoder og samarbeidsformer for målet om å få flere flyktninger i arbeid. Det er en stor og viktig oppgave å sikre at flest mulig av de ukrainske flyktningene kommer over i ordinær jobb og utdanning. De fleste som kommer har god utdanning, men det er store utfordringer knyttet til språk og det å finne sin plass i det norske arbeidslivet. Dette krever et bredt samarbeid mellom både kommunale tjenester, andre offentlige etater og samfunnet ellers.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Justert årsbudsjett 2024				
	Utgifter	Inntekter	Just.bud.	Prognose	Avvik
Sosial rådgivning og veiledning	328 301	-44 621	283 680	285 241	-1 561
Støtte til krisetiltak	40 764	-17 113	23 650	22 761	889
Kvalifiseringsordningen	200 490	-2 131	198 358	188 464	9 894
Økonomisk sosialhjelp - individrettet	557 237	-26 935	530 302	554 942	-24 640
Sum	1 126 791	-90 800	1 035 991	1 051 409	-15 418

Status økonomi per avdeling

Beløp i 1000

Byrådsavdeling	Justert årsbudsjett 2024					Avvik i % av utgift
	Utgifter	Inntekter	Just.bud.	Prognose	Avvik	
1-Byrådsleders avdeling	0	0	0	0	0	0,0 %
2-Byrådsavdeling for finans	2 009	-740	1 269	1 269	0	0,0 %
4-Byrådsavdeling for barnehage og skole	0	0	0	0	0	0,0 %
6-Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	1 122 196	-89 191	1 033 005	1 048 423	-15 418	-1,4 %
7-Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett	-155	0	-155	-155	0	0,0 %
90-Fellesposter - bykassen	2 740	-869	1 871	1 871	0	0,0 %
Sum	1 126 791	-90 800	1 035 991	1 051 409	-15 418	-1,4 %

Kommentar til status økonomi

Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold melder et merforbruk på 15,4 mill. innenfor tjenesteområdet.

2. tertialrapport 2024

Merforbruket skyldes i hovedsak et høyt antall mottakere, høy gjennomsnittlig utbetaling per bruker, en lang stønadslengde for de med hovedinntekt sosialhjelp og høy bruk av midlertidig botilbud. Det er videre et betydelig underliggende mindreforbruk på kvalifiseringsstønad, i tillegg til et mindreforbruk på krisesenteret, som har en reduserende effekt på merforbruket.

Høyt antall mottakere forklares av høy bosetting av flyktninger, spesielt fra Ukraina, og noe som følge av strammere økonomi generelt i samfunnet. Det har vært en økning på 684 (11%) unike mottakere, fra et antall på 6.237 per august 2023 til 6.921 per august 2024.

Høy gjennomsnittlig utbetaling per bruker forklares som følge av flere økninger over tid i livsoppholdssatser, i tillegg til en strammere økonomi som gir økt behov i omfang av støtte.

Lang stønadslengde for mottakere med hovedinntekt sosialhjelp forklares av en større andel flyktninger som har utfordringer med å bli selvhjulpne. I tillegg er det et høyt press på ansatte som utformer vedtak, og det resulterer i redusert tid til tett oppfølging for å identifisere gode tiltak som kan redusere stønadslengden.

Høyt antall brukere i midlertidig botilbud forklares av et mindre tilgjengelig boligmarked for vanskeligstilte, hvor kommunen også skal fremskaffe boliger til flyktninger fra Ukraina.

Merforbruket er forverret med 4,8 mill. siden revidert budsjett. Det er da tatt hensyn til en budsjettstyrking på 62,1 mill. i revidert budsjett. Utviklingen skyldes i hovedsak en økning i midlertidig botilbud og en økning i livsoppholdssatser.

Utgifter til flyktninger fra Ukraina på 89,2 mill., og er i hovedsak i balanse.

Forslag til budsjettjusteringer - drift

Beløp i 1000

Budsjettjustering		2024
Tilpasning til aktivitetsnivå sosialhjelp	Tilpasning til aktivitetsnivå	14 745
Sum		14 745

Tilpasning til aktivitetsnivå sosialhjelp

Samlet går kostnadene til sosialhjelp mot et betydelig merforbruk. Hovedårsakene er at budsjettet ikke har tatt tilstrekkelig høyde for flere klienter, høyere snittutbetaling, lengre stønadsperioder og at det er flere med rett til midlertidig og forsvarlig botilbud.

Byrådet foreslår å styrke budsjettet for å finansiere økende aktivitetsnivå med 14,7 mill.

Nye tiltak i årets driftsbudsjett

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
Helårsvirkning av realendringer i årets budsjett			
Prisjustering livsoppholdssatser økonomisk sosialhjelp	30 100	30 100	0 Tiltaket er iverksatt, hvor økte livsoppholdssatser er videreført til 2024. Midlene forventes å gå til formålet.
Tilpasning til aktivitetsnivå økonomisk sosialhjelp	40 000	40 000	0 Det er fortsatt et høyt antall sosialhjelpsmottakere, og midlene vil gå til formålet.
NorA - styrkning av arbeidstiltak	2 000	2 000	0 Tiltaket ble iverksatt i 2023 og er videreført til 2024. Midlene forventes å gå til formålet.
Husleie NAV Årstad	960	960	0 Tiltaket er iverksatt, og midlene forventes å gå til formålet.
Økt deltakelse i Kvalifiseringsordningen	10 000	10 000	0 Det er en betydelig økning av deltakelse i Kvalifiseringsordningen men noe under måltall. Det er kapasitetsutfordringer, etter den store økningen av sosialklienter, som gir deltakelse noe under måltall. Midlene vil gå til formålet.
Sum	83 060	83 060	0

Tilpasning til aktivitetsnivå

Tilpasning til aktivitetsnivå økonomisk sosialhjelp	25 783	25 783	0 Det er fortsatt et høyt antall sosialhjelpsmottakere, og midlene vil gå til formålet.
Kvalifiseringsprogram	1 500	1 500	0 Midlene går til formålet i 2024
Økt deltakelse i Kvalifiseringsordningen	12 460	12 460	0 Det er en betydelig økning av deltakelse i Kvalifiseringsordningen men noe under måltall. Det er kapasitetsutfordringer, etter den store økningen av sosialklienter, som gir deltakelse noe under måltall. Midlene vil gå til formålet.
Reduserte energiutgifter i kommunen	-1 568	-1 568	0 Forutsetningen om lavere energiutgifter i 2024 er fortsatt beste estimat, og det forventes at nedjusteringen i budsjett vil realiseres.
Sum	38 176	38 176	0

Nye tiltak

Økning av kvalifiseringsstønad	850	850	0 Midlene går til formålet i 2024
Fellesverket - økt tilskudd	500	500	0 Tiltaket er iverksatt, og midlene går til formålet
Det jødiske samfunn i Bergen	150	150	0 Tiltaket er iverksatt, og midlene går til formålet
Norsk Folkehjelp Bergen (977257131) – DiMe-prosjektet	400	400	0 Tiltaket er iverksatt, og midlene går til formålet

2. tertialrapport 2024

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
Bergen Røde Kors - Norsktrening	100	100	0 Tiltaket er iverksatt, og midlene går til formålet
Omdisponering tilskuddslisten	446	446	0 Tiltaket er iverksatt, og midlene går til formålet
Årlig prisjustering av livsoppholdssatsene i økonomisk sosialhjelp	7 500	7 500	0 Midlene går til økte satser fra 01.09.2024 og juletillegg i desember 2024
Sum	9 946	9 946	0

Nye engangstiltak

Tilskudd til konkrete mottakere i budsjettavtalen mellom H, FrP, SP, BL, INP og PP	2 150	2 150	0 Tiltaket er iverksatt, og midlene går til formålet
Tilskudd til Springbrett for ungdom.	100	100	0 Tiltaket er iverksatt, og midlene går til formålet
Sum	2 250	2 250	0

Effektivisering

Oppgavegjennomgang i kommunen	-342	-342	0 Bystyret har vedtatt at de administrative kostnadene i byrådsavdelingene skal reduseres, blant annet ved å holde administrative stillinger vakante ved varig eller midlertidig ledighet. Av et totalt innsparingskrav på 95 mill. ble 30. mill. fordelt ut i detaljeringen av vedtatt budsjett i februar, mens de ytterligere 65 mill. ble fordelt i august 2024. I revidert budsjett 2024 ble det innført generell ansettelsesstopp for administrative stillinger i hele organisasjonen. Byrådsavdelingene melder om totalt 65 stillinger som står vakante pr. august. Stillingene er blitt vakante på ulike tidspunkt, så effekten innværende år er lavere enn den ville vært med helårseffekt. For administrative stillinger skal det ikke tas inn vikar ved fravær, som isolert sett gir et mindreforbruk. I tillegg er det restriktivt bruk på kurs og samlinger, konsulentbruk, reiseaktivitet og andre utgifter som ikke er strengt nødvendig. Byrådsavdelingene har håndtert innsparingskravet ulikt mht. fordeling og rapportering i sine tjenester. I sum rapporteres det om forventet effekt på 84,8 mill. som gir et negativt avvik på 10,2 mill. i 2024.
Sum	-342	-342	0

Kutt

Bergen Røde Kors – Flyktningguide	-500	-500	0 Tilskudd til dette tiltaket ble redusert grunnet mindre omfang i ordningen – særlig gjelder dette deltakere i introduksjonsprogrammet. Tiltaket er innarbeidet i rammen.
Reversering av ekstra strømstøtte	-8 000	-8 000	0 Tiltaket er iverksatt. Tilskudd til strøm ligger i utregning av totale kostnader til

2. tertialrapport 2024

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
			økonomisk sosialhjelp i 2024 der nedtrekket er medregnet.
Markering av den internasjonale migrasjonsdagen	-72	-72	0 Tilkuddsordningen er avsluttet, og det forventes at kuttet realiseres.
Omdisponering tilskuddslisten	-396	-396	0 Tiltaket er iverksatt, og midlene går til formålet
Sum	-8 968	-8 968	0
Sum tiltak	124 121	124 121	0

Rammeendringer gjennom året

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
Tilpasning til aktivitetsnivå			
Økt ressursbehov ved Krisesenter for Bergen og omegn	1 950	1 950	0 Rekruttering er igangsatt ved krisesenteret. Frem til faste er på plass benyttes vikarer. Det er svært høyt belegg ved krisesenteret.
Tilpasning til aktivitetsnivå økonomisk sosialhjelp	48 000	48 000	0 Klientutvikling, snittutbetaling og stønadslengde er økende. Midlene går til formålet i 2024
Tilpasning til aktivitetsnivå i Kvalifiseringsordningen	10 000	10 000	0 Det er et mål å ha 600 deltakere i kvalifiseringsprogram pr måned. I en periode har deltakerantallet lagt noe under. Dette har sammenheng med den store økningen av klienter ved NAV som påvirker arbeidet med rekruttering til KVP
Sum	59 950	59 950	0
Nye tiltak			
Økte ressurser for å følge opp økning i antall sosialhjelpsmottakere	2 500	2 500	0 Rekrutteringsprosessen er i gang med første tilsetninger i september 2024
Sum	2 500	2 500	0
Nye engangstiltak			
Tiltak for trygg deltakelse i Regnbuedagene	230	230	0 Tiltaket er iverksatt, og midlene går til formålet
Sum	230	230	0
Kutt			
Kurs og konferanser	-600	-600	0 Effektuert ved redusert bruk av kurs og seminarer i 2024.
Sum	-600	-600	0
Sum tiltak	62 080	62 080	0

Status mål

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2024	Status 2. tertial 2024	Statusbeskrivelse
En rettferdig og inkluderende by	55 % av kvalifiseringsprogrammene skal inneholde statlige tiltak	Andel deltakere med statlige tiltak i kvalifiseringsprogrammet	55,0 %	36,3 %	Ligger en god del under fastsatt mål. Grunnen er at Bergen har flere egne mer treffsikre og individuelt tilpassede tiltak enn mange statlige tiltak.
	Flere i arbeid og aktivitet, færre på stønad	Antall deltakere som har deltatt i kvalifiseringsprogrammet	730,0	743,0	Årsmålet er allerede nådd grunnet et økende behov av personer som trenger kvalifiseringsprogram for å kunne komme ut i arbeid og aktivitet.
	Gjennomsnittlig botid i midlertidig botilbud (mnd.)	Gjennomsnittlig oppholdstid i midlertidig botilbud skal ikke overstige 2,8 mnd.	2,8	3,7	Det forventes ikke måloppnåelse. For tiden er det stort press på bruken av midlertidige botilbud, og det er utfordrende å finne egnede boliger for målgruppen.
	Minst 70% av søknader om økonomisk sosialhjelp skal fremsettes i den digitale løsningen	Andel digitale søknader om økonomisk sosialhjelp	70,0 %	74,0 %	Årsmålet forventes bli nådd.
	Reduksjon av stønadslengde for brukere i alderen 18-24 år som mottaker økonomisk sosialhjelp	Gjennomsnittlig stønadslengde mottakere 18-24 år	4,5	4,9	Det forventes ikke måloppnåelse. Vi har en økning i stønadslengden i alle aldersgrupper på grunn av en betydelig økning i antall sosialhjelpsmottakere.

Investeringer

Beløp i 1000

Investering	Saksref.	Totalbudsjett				Årets budsjett			
		Bud. v/gj.føring s-vedtak	Vedtatt	Totalprognose	Avvik	Estimert ferdigkvartal	Justert budsjett	Årsprognose	Forslag til bud.endr.
Aktivitetsbaserte arbeidsplasser, samlokalisering – BBSM		IA 14 205	14 205	14 205	0	4.kv. 2024	0	0	0
Krisesenter for Bergen og omegn - prosjektutvikling		IA 20 916	58 326	58 326	- 37 411	2.kv. 2028	3 000	1 600	-1 400
Sum							3 000	1 600	-1 400

Statustekst investeringer

Aktivitetsbaserte arbeidsplasser, samlokalisering – BBSM

Det er investert i inventar og IKT-utstyr i aktivitetsbaserte arbeidsplasser ved samlokalisering av tjenester. Samlokaliseringene ble vedtatt for å gi gevinster i form av økt kvalitet. Samlokalisering av Psykisk helse Bergen Vest forventes ferdigstilt 4. kvartal 2024, og at investeringsbudsjett medgår til formålet.

Investeringsprosjekter IKT i tjenestene – sekkepost

Investeringsprosjektet er en sekkepost som skal benyttes til å forenkle, fornye og forbedre digitale løsninger, og utvikling av ny funksjonalitet i fagsystemer og teknisk infrastruktur, herunder integrasjoner mellom ulike fagsystemer som understøtter bedre og mer effektiv tjenesteyting. Sekkeposten er tiltenkt alle tjenesteområdene i byrådavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold. Det er ulike prosjekter som er under vurdering i 2024, og det forventes at midlene medgår til formålet. I forbindelse med 2. tertialrapport 2024 forventes det balanse ved årsslutt, og at investeringsbudsjett medgår til formålet.

Krisesenter for Bergen og omegn - prosjektutvikling

Bergen kommune er vertskommune for krisesentertilbud for flere nabokommuner. Det planlegges et nytt bygg for Krisesenteret for Bergen og omegn for å sikre at bygget imøtekommer krav i krisesenterloven og arbeidsplassforskrift. Det arbeides fortsatt med å bestemme lokasjon. Prosjektet er dermed forsinket mot opprinnelig fremdriftsplan og det foreslås en forskyvning av midler. Endring i totalprognose skyldes at prosjektet er prisjustert og at byrådet foreslår tilførsel av midler i henhold til antatt behov. Budsjettposten skal dekke kostnader knyttet til planlegging og utvikling av prosjektet, mens budsjett for gjennomføringsfasen inngår i sekkepost inntil videre.

04C-Introduksjons- og tolketjenester

Om tjenesteområdet

Bergen skal være en rettferdig og inkluderende by.

Tjenesteområdet Introduksjons- og tolketjenester yter en stor del av de kommunale tjenestene til nyankomne innvandrere og flyktninger. Tjenestene omfatter bosetting av nyankomne flyktninger, introduksjonsprogram for flyktninger, opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere, forberedende opplæring for voksne (tidligere kalt grunnskoleopplæring for voksne) og tolketjenester.

Flyktninger, tidligere asylsøkere og personer med midlertidig kollektiv beskyttelse som er bosatt med offentlig hjelp, har rett og plikt til introduksjonsprogram jf. integreringsloven. Dette gjelder også familiegjenforente med personer som har rett og plikt til program. For fordrevne fra Ukraina med kollektiv beskyttelse er det et eget midlertidig kapittel i integreringsloven.

Voksne innvandrere mellom 18 og 67 år som har en oppholdstillatelse som danner grunnlag for permanent opphold i Norge, har rett og/eller plikt til norskopplæring jf. integreringsloven.

Bergen læringscenter for norsk og samfunnskunnskap og Introduksjonssenteret for flyktninger forvalter ordningene i integreringsloven. Læringscenteret gir også norskopplæring til betalingslever som faller utenfor ordningen med rett til gratis norskopplæring.

Grunnskolen for voksne tilbyr forberedende opplæring i fag eller grunnleggende ferdigheter til voksne som trenger dette, jf. opplæringsloven.

Tolketjenesten leverer tolk til alle kommunale tjenesteytere når disse mangler språkfelleskap med sine tjenestemottakere. Ved kapasitet selges også tjenester til oppdragsgivere utenfor kommunen.

Utvikling og utfordringer

[Bergen bystyre vedtok i møte 6. mars at Bergen kommune skal bosette 1000 flyktninger i 2024.](#) 25 av disse vil være enslige mindreårige, og fem av disse igjen under 15 år. Det forventes i tillegg at det kommer 50 familiegjenforente i målgruppen. Ved utgangen av august hadde Introduksjonssenteret bosatt 604 flyktninger, i tillegg til 31 familiegjenforente. Bergen har siden februar 2022 bosatt over 2500 flyktninger. Den vedvarende høye bosettingen gjør at det er stort press på tjenestene som jobber med fremskaffing av boliger til denne målgruppen. Mange flyktninger har funnet egne boliger i det private leiemarkedet, og kommunen er også aktiv i markedet både knyttet til leie og kjøp. Men antall avtalte selvbosettinger har gått betydelig ned etter sommeren og bosettingstallene er såpass høye at dette er en krevende oppgave å løse i 2024.

Det er en stor og viktig oppgave å sikre at flest mulig av de ukrainske flyktningene kommer over i ordinær jobb og utdanning. De fleste som kommer har god utdannelse, men det er store utfordringer knyttet til språk og det å finne sin plass i det norske arbeidslivet. Dette krever et bredt samarbeid mellom både kommunale tjenester, andre offentlige etater og samfunnet ellers.

I april 2024 åpnet Bergen inkluderingscenter på Landås. Det nye senteret huser de fleste tjenestene knyttet til inkludering av flyktninger og innvandrere, og skal være et senter for hele Bergen. Den tidligere lærerskolen på Landås åpner for utstrakt sambruk mellom tjenestene som jobber med å ta imot

2. tertialrapport 2024

nyankomne flyktninger og innvandrere, og andre kommunale tjenester innen idrett, kultur og helse. Senteret skal være et bygg som fremmer inkludering, mangfold og verdighet sammen med nærmiljø, frivillige lag og organisasjoner.

Driften av tjenestene under dette tjenesteområdet er preget av store svingninger i tallet på innvandrere og flyktninger. Under pandemien kom det svært få innvandrere til Bergen, mens det i perioden etter Russlands fullskala invasjon av Ukraina har vært rekordhøye ankomster av flyktninger. De vedvarende høye ankomstene fra 2022 og frem til i dag gjør at det er vesentlig flere brukere av tjenestene til Etat for inkludering enn det var da Bergen inkluderingscenter ble planlagt. Derfor er det en del utfordringer knyttet til kontorplasser og undervisningslokaler i det nye senteret. I sak om bosetting av flyktninger som ble vedtatt i bystyret 6. mars, var oppføring av midlertidige paviljonger ved Bergen inkluderingscenter en del av løsningen på plassutfordringen som følge av den høye bosettingen. Denne løsningen ble vurdert som et for kostnadskrevende tiltak. Den midlertidige plassutfordringen søkes løst ved å omdisponere eksisterende arealer på Bergen inkluderingscenter, samt midlertidig videreføring av en leiekontrakt ved en annen lokasjon.

Innflyttingsprosessen og innføringen av struktur for bruk og drift av Bergen inkluderingscenter er etatens hovedprioritet i 2024, i tillegg til de lovpålagte tjenestene. De høye ankomsttallene og endring av regelverket for flyktninger med midlertidig kollektiv oppholdstillatelse stiller også nye krav til metoder og samarbeidsformer for målet om å få flere flyktninger i arbeid.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Justert årsbudsjett 2024				
	Utgifter	Inntekter	Just.bud.	Prognose	Avvik
Grunnskoleopplæring for voksne	76 872	-10 762	66 110	66 110	0
Norskopplæring for voksne innvandrere	164 876	-82 606	82 270	82 270	0
Tolketjeneste	58 676	-3 670	55 006	55 006	0
Introduksjonsordningen	251 292	-6 286	245 006	250 152	-5 146
Andre ytelser til livsopphold for flyktninger	48 084	-639	47 445	47 445	0
Utgifter til asylmottak m.m.	1 434	-323	1 111	1 111	0
Sum	601 234	-104 286	496 949	502 095	-5 146

Status økonomi per avdeling

Beløp i 1000

Byrådsavdeling	Justert årsbudsjett 2024					Avvik i % av utgift
	Utgifter	Inntekter	Just.bud.	Prognose	Avvik	
1-Byrådsleders avdeling	0	0	0	0	0	0,0 %
2-Byrådsavdeling for finans	3 160	-232	2 928	2 928	0	0,0 %
6-Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	580 410	-91 950	488 460	493 606	-5 146	-0,9 %
7-Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett	13 577	-12 104	1 473	1 473	0	0,0 %
90-Fellesposter - bykassen	4 087	0	4 087	4 087	0	0,0 %
Sum	601 234	-104 286	496 949	502 095	-5 146	-0,9 %

Kommentar til status økonomi

Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold melder et merforbruk på 5,1 mill. innenfor tjenesteområdet.

Merforbruket skyldes hovedsakelig ombygging av lokaler ved Bergen inkluderingscenter og en flytteprosess for administrasjonen ved Etat for inkludering til disse lokalene. Ombyggingen skal gi plass til lærere ved Grunnskole for Voksne og ansatte i administrasjonen ved Etat for inkludering. Dette ble vurdert som den eneste mulige løsningen etter at alternativet med en paviljong ble forkastet. Flytteprosessen av Etat for inkludering er nødvendig på grunn av utløpte leiekontrakter fra 1. januar 2025.

Merforbruket er redusert med 1,4 mill. siden revidert budsjett. Det er da tatt hensyn til en budsjettstyrking på 129,9 mill. i revidert budsjett.

Et helt avgjørende premiss for prognosen er tilgangen på boliger. Det forutsettes i denne prognosen at det vil bli tilgjengelig nok boliger 2024.

Prognoser for introduksjons- og startstønad indikerer et høyere utgiftsnivå enn hva som er budsjettet, men det forutsettes at de høye bosettingstallene fra 4. kvartal 2023 og januar/februar i 2024 vil avta i løpet av året, og det meldes derfor balanse isolert for bruk av introduksjons- og startstønad.

Utgifter til flyktninger fra Ukraina utgjør 327,1 mill, og er i hovedsak i balanse.

Forslag til budsjettjusteringer - drift

Beløp i 1000

Budsjettjustering		2024
Flytteutgifter Etat for Inkludering	Tilpasning til aktivitetsnivå	2 200
Ombygging Bergen inkluderingscenter	Tilpasning til aktivitetsnivå	3 000
Sum		5 200

Flytteutgifter Etat for Inkludering

Administrasjonen ved Etat for inkludering er i en flytteprosess fra eksisterende lokasjoner til Bergen Inkluderingscenter. Flytteprosessen forventes å ha en merkostnad på 2,2 mill. til utgifter til selve flyttingen, avhending av overskuddsmateriale, samt påkost av fraflyttede lokaler.

Byrådet foreslår å styrke budsjettet i 2024 med 2,2 mill. til flyttekostnadene.

Ombygging Bergen inkluderingscenter

Det er behov for totalt 3,0 millioner for å gjøre tilpasninger på Bergen inkluderingscenter for at senteret skal romme flere deltakere og ansatte fra 01.01.2025. Grunnskole for voksne og administrasjonen ved Etat for inkludering skal flytte inn i senteret frem mot nyttår.

Byrådet foreslår å styrke budsjettet tilsvarende de estimerte kostnadene.

Nye tiltak i årets driftsbudsjett

2. tertialrapport 2024

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose	Avvik prognose i kr	Statusbeskrivelse
Helårvirkning av realendringer i årets budsjett				
Grunnskolen for voksne - økt husleie	500	500	0	Tiltaket er iverksatt, og midlene forventes å gå til formålet. Leieavtalen er forlenget ut året. Grunnskolen flytter 1/1-25.
Sum	500	500	0	

Tilpasning til aktivitetsnivå

Korrigeringsbudsjetttramme - Tolketjenesten	120	120	0	Tiltaket er iverksatt, og midlene forventes å gå til formålet. Tolketjenesten i Bergen kommune har investert mye i å kvalifisere tolkene som jobber der til å oppfylle kravene til den nye tolkeloven og det er behov for kompetansehevende tiltak.
Økte utgifter ved Etat for inkludering som følge av krigen i Ukraina	3 000	3 000	0	Tiltaket er iverksatt, og midlene forventes å gå til formålet.
Reduserte energitgifter i kommunen	-2 047	-2 047	0	Forutsetningen om lavere energitgifter i 2024 er fortsatt beste estimat, og det forventes at nedjusteringen i budsjett vil realiseres.
Etat for inkludering: flytting til Bergen inkluderingssenter på Landås	-600	-600	0	Tiltaket er iverksatt. Midlene var engangstiltak i 2023 og er fra 2024 innarbeidet i nytt tiltak.
Bergen inkluderingssenter	-19 776	-19 776	0	Tiltaket er iverksatt. Innflytting i Bergen inkluderingssenter medfører bortfall av tidlige leieutgifter i fraflyttede lokaler og nye midler til senterledelse, kantinedrift, renhold og vektertjeneste.
Reversering av nedtrappingsplan knyttet til integreringstilskudd	-5 000	0	-5 000	På grunn av vedtak om bosetting av 1000 flyktninger er det ikke mulig å realisere nedjustering av budsjettet.
Sum	-24 303	-19 303	-5 000	

Nye tiltak

Bergen inkluderingssenter	12 900	12 900	0	Tiltaket er iverksatt. Innflytting i Bergen inkluderingssenter medfører bortfall av tidlige leieutgifter i fraflyttede lokaler og nye midler til senterledelse, kantinedrift, renhold og vektertjeneste.
Sum	12 900	12 900	0	

Nye engangstiltak

Økte utgifter ved Etat for inkludering som følge av krigen i Ukraina	113 156	113 156	0	Tiltaket er iverksatt, og midlene forventes å gå til formålet.
Bergen inkluderingssenter	500	500	0	Tiltaket er iverksatt. Innflytting i Bergen inkluderingssenter medfører bortfall av tidlige leieutgifter i fraflyttede lokaler og nye midler til senterledelse, kantinedrift, renhold og vektertjeneste.

2. tertialrapport 2024

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose 113 656	Avvik prognose i kr	Statusbeskrivelse
Sum	113 656	113 656	0	
Effektivisering				
Oppgavegjennomgang i kommunen	-25	-25	0	Bystyret har vedtatt at de administrative kostnadene i byrådsavdelingene skal reduseres, blant annet ved å holde administrative stillinger vakante ved varig eller midlertidig ledighet. Av et totalt innsparingskrav på 95 mill. ble 30. mill. fordelt ut i detaljeringen av vedtatt budsjett i februar, mens de ytterligere 65 mill. ble fordelt i august 2024. I revidert budsjett 2024 ble det innført generell ansettelsesstopp for administrative stillinger i hele organisasjonen. Byrådsavdelingene melder om totalt 65 stillinger som står vakante pr. august. Stillingerne er blitt vakante på ulike tidspunkt, så effekten innværende år er lavere enn den ville vært med helårseffekt. For administrative stillinger skal det ikke tas inn vikar ved fravær, som isolert sett gir et mindreforbruk. I tillegg er det restriktiv bruk på kurs og samlinger, konsulentbruk, reiseaktivitet og andre utgifter som ikke er strengt nødvendig. Byrådsavdelingene har håndtert innsparingskravet ulikt mht. fordeling og rapportering i sine tjenester. I sum rapporteres det om forventet effekt på 84,8 mill. som gir et negativt avvik på 10,2 mill. i 2024.
Sum	-25	-25	0	
Sum tiltak	102 727	107 727	-5 000	

Rammeendringer gjennom året

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose 5 000	Avvik prognose i kr	Statusbeskrivelse
Tilpasning til aktivitetsnivå				
Konsekvenser av høy bosetting av flyktninger - Bergen læringscenter	5 000	5 000	0	Tiltaket er iverksatt, og midlene forventes å gå til formålet. Som følge av den store aktiviteten knyttet til høye bosettingstall i slutten av 2023 og tidlig i 2024 ser Bergen Læringscenter et merforbruk av midlertidige, pedagogiske ressurser. Med bakgrunn i beslutningen om redusert norsktilbud til flyktninger med kollektiv beskyttelse, som var en konsekvens av lavere per capita-tilskudd for nevnte gruppe, er det viktig at det settes inn ressurser fra første time ved behov, slik at denne gruppen ikke får et vesentlig dårligere tilbud enn andre grupper.

2. tertialrapport 2024

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett	Årsprognose prognose	Avvik i kr	Statusbeskrivelse
Konsekvenser av høy bosetting av flyktninger - Grunnskolen for voksne	11 000	7 300	3 700	Tiltaket er iverksatt, og husleiekontrakten er forlenget. I husleiekontrakten er det avtalt en lavere husleie fra juli, noe som gir en reduksjon i kostnadene. Denne reduksjonen bidrar til å realisere Byrådsavdelingens andel av totalt 65,0 mill. som Byrådet skal spare i år som følge av oppgavegjennomgangen.
Bergen Inkluderingscenter drift	3 587	3 587	0	Tiltaket er påbegynt, og midlene forventes å gå til formålet. Bergen Inkluderingscenter (BIS) åpnet i april 2024 og behovet for tilleggsmidler knyttet til drift av senteret ble vedtatt i bosettingssaken. Det er vedtatt at deler av driften i Ressurssenteret for flyktninger skal videreføres ved Bergen inkluderingscenter samtidig som det er behov for midler for å kunne holde senteret åpent utover de ordinære åpningstidene. Dette er nødvendige midler for å drifte senteret i en periode med historisk høye ankomster av flyktninger til Bergen. Det er nødvendig med lønnsmidler til medarbeidere som kan sikre at det er aktivitet i senteret utover åpningstiden til de ordinære tjenestene.
Konsekvenser av høy bosetting av flyktninger	2 160	2 160	0	Tiltaket er iverksatt, og midlene forventes å gå til formålet. En vesentlig andel av de ukrainske flyktningene som kommer har behov for omfattende helse- og omsorgstjenester fra kommunen. For å samordne bosettingen av denne sårbare flyktninggruppen er det ansatt en prosjektleder i 100% stilling som jobber på tvers av tjenestene. Det er også engasjert en prosjektleder for flytting av tjenestene til Bergen inkluderingscenter.
Konsekvenser av høy bosetting av flyktninger - Introduksjonssenteret	107 700	107 700	0	Tiltaket er iverksatt, og midlene forventes å medgå til formålet. Budsjettjusteringen fordeler seg med ca. 45 mill. i lønnsutgifter hos Introduksjonssenteret, 30,3 mill. i lovpålagt introduksjonsstønad til deltakere i introduksjonsprogrammet, samt 32,4 mill. til lovpålagt startstønad som utbetales til bosatte flyktninger som venter på å få komme i program.
Sum	129 447	125 747	3 700	
Nye engangstiltak				
Bergen Inkluderingscenter - Oppstart	600	600	0	Tiltaket er iverksatt, og midlene forventes å gå til formålet. Bergen Inkluderingscenter (BIS) åpnet i april 2024 og behovet for tilleggsmidler knyttet til drift av senteret ble vedtatt i bosettingssaken. For å avhjelpe senterleder er det overført en medarbeider fra kulturetaten i 2024.
Sum	600	600	0	
Kutt				
Kurs og konferanser	-100	-100	0	Tiltaket er iverksatt.

2. tertialrapport 2024

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose	Avvik i kr	Statusbeskrivelse
Sum	-100	-100	0	
Sum tiltak	129 947	126 247	3 700	

Status mål

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2024	Status 2. tertial 2024	Statusbeskrivelse
En rettferdig og inkluderende by	En raus og inkluderende by for mennesker som har behov for beskyttelse.	Totalt bosatte flyktninger jf. bystyrevedtak (ikke medregnet familiegjenforening)	1 000	604	Per utgangen av august var det bosatt 604 flyktninger. Dette utgjør 60 % av det årlige bosettingsvedtaket på 1000.
	Robust tilknytning til arbeidslivet og samfunnet for alle flyktninger og innvandrere i Bergen.	Andel som består språkprøve på nivå A2 skriftlig og B1 muntlig.	80,0 %	62,0 %	62 % av de som har tatt norskprøve så langt i 2024 har fått B1 eller høyere på muntlig norskprøve. 96 % av de som har tatt norskprøve så langt i 2024 har fått A2 eller høyere på skriftlig norskprøve.
		Andel som består språkprøve på nivå B2 muntlig.	90,0 %	25,0 %	Årsmål. 25 % av de som har tatt norskprøve så langt i 2024 har oppnådd nivå B2 muntlig.
		Antall i ordinært arbeid eller utdanning etter gjennomført introduksjonsprogram.	53,0 %	28,0 %	28 % av de 418 deltakerne som har avsluttet introduksjonsprogram per utgangen av august 2024, har gått over til arbeid eller utdanning. Prosentandelen er den samme hvis vi isolerer tallene for deltakere med kollektiv beskyttelse, i hovedsak ukrainske flyktninger, hvor det er 345 som har avsluttet i første tertial. Personer med midlertidig beskyttelse får vesentlig kortere tid i introduksjonsprogrammet enn andre flyktninggrupper. Vi erfarer at de ukrainske flyktningene med kort programtid har behov for noe mer norskopplæring før de er klar for det norske arbeidslivet.

Investeringer

Beløp i 1000

Investering	Saksref.	Totalbudsjett				Årets budsjett			
		Bud. v/gj.føring s-vedtak	Vedtatt	Totalprognose	Avvik	Estimert ferdigkval	Justert budsjett	Årsprognose	Forslag til bud.endr.
Bergen Inkluderingscenter	BY 111-19	889 000	927 594	927 594	0	Ferdig	39 000	44 000	5 000
Sum							39 000	44 000	5 000

Statustekst investeringer

Bergen Inkluderingscenter

Det er foretatt ombygging og rehabilitering av den tidligere lærerhøyskolen på Landås. Brukere av bygget er Etat for inkludering/etatsadministrasjon, Introduksjonscenteret, Bergen læringscenter for norsk og samfunnskunnskap, grunnskole for voksne, Bergen Voksenopplæring, Senter for migrasjonshelse samt Etat for Idrett. Bygget ble overtatt fra entreprenør i oktober 2023, og er tatt i bruk våren 2024. Det pågår utførelse av tilleggsarbeider, og de siste økonomiske forpliktelser ventes å bli avsluttet i løpet av 2025. Det foreslås en flytting av midler til inneværende år i tråd med justert årsprognose, dette medfører ikke endring i totalprognose.

05A-Forebyggende helsearbeid

Om tjenesteområdet

Forebyggende helsearbeid handler om å fremme folks psykiske og fysiske helse, redusere risiko for sykdom og bidra til god helse og livskvalitet i befolkningen. Tjenesteområdet omfatter kommunens folkehelsearbeid og samfunnsmedisinske oppgaver - inkludert smittevern, miljørettet helsevern, Senter for migrasjons-helse og Frisklivsentralen.

Tjenesteområdet omfatter også Barne- og familietjenesten som tilbyr nasjonalt basisprogram for helsestasjon 0-5 år, svangerskapsomsorg, skolehelsetjeneste og helsestasjon for ungdom, og utvidet hjelp ved behov. I forlengelse av de universelle og forebyggende helsetilbudene har kommunen tverrfaglige lavterskeltjenester som tilbyr informasjon, samtaler og grupper til barn, unge opp til 25 år og foreldre, knyttet til psykisk helse og psykososiale utfordringer, begynnende rusproblematikk og utfordringer i familien i Barne- og familiehjelpen og Ung Arena. Dette er gratis tilbud som den enkelte selv kan oppsøke - uten henvisning.

Utvikling og utfordringer

Bergen kommune har i 2024 lagt frem en ny [folkehelseoversikt for Bergen kommune](#). De viktigste utfordringene for folkehelsen i Bergen handler om vedvarende store sosiale helseforskjeller, demografiendringer med flere eldre og færre i yrkesaktiv alder og en økning i antall barn og unge som rapporterer om ensomhet og psykiske plager.

At stadig flere lever lange liv er et tegn på at vi bor i et land og en kommune med god folkehelse, hvor det også er godt å bli gammel. Dette er en ønsket utvikling, men regnes likevel som en av vår tids største samfunnsutfordringer fordi økningen i antall eldre skjer samtidig som fruktbarheten i befolkningen i samme periode har falt. Demografiendringene stiller store krav til kommunens folkehelsearbeid. Helsefremmende og forebyggende arbeid gjennom hele livsløpet starter med gode oppvekstforhold for alle barn og unge. Det skaper robusthet i befolkningen, reduserer sosiale forskjeller, forebygger utenforskap og reduserer behovet for helse- og omsorgstjenester. Aldersvennlig samfunnsutvikling er avgjørende for at flere eldre skal fortsette å være ressurssterke og aktive deltakere i samfunnet, leve selvstendige liv og ha mulighet til å bo hjemme med god helse og livskvalitet så lenge de selv ønsker det. Dette er viktig for den enkelte innbygger, men også for at vi fremover skal kunne opprettholde offentlige velferdstjenester på samme nivå som i dag.

Krigen i Ukraina førte til høy tilstrømning av ukrainske flyktninger til Bergen i 2023, hvor landets nest største mottaksenhet var lokalisert på Flesland. Mottaksenheten var kun et midlertidig tilbud, som nå er avviklet. Litt over 1100 flyktninger fra Ukraina ble bosatt i Bergen kommune i 2023, og det forventes 1000 til i 2024. Blant disse har mange et omfattende behov for kommunale helsetjenester.

Barn og unge

[Strategi for oppvekst](#) og to tilhørende handlingsplaner "[Se meg, hør oss - Handlingsplan for tjenester til barn, unge og deres familier](#)" og "[Handlingsplan for barnevernet](#)" beskriver en dreining til tidligere, mer helhetlig og samordnet innsats både for den enkelte og på systemnivå. Barne- og familietjenesten og kommunens øvrige forebyggende tjenester, er sentrale i dette arbeidet og har en viktig rolle for å bidra til bedre trivsel og helse samt utjevning av sosiale forskjeller.

2. tertialrapport 2024

Iverksetting av tiltak fra handlingsplanene krever et utstrakt og langsiktig samarbeid mellom byrådsavdelinger, etater og tjenester. I tillegg er det en bekymring for kriminalitetsutvikling blant barn og unge gjennom 2023 og så langt i 2024, der kommunen må utvikle både de brede forebyggende tiltakene, og forsterkede tiltak som hjelper særlig utsatt ungdom.

Barnevernsreformen er en oppvekstreform og har som mål å øke forebyggende aktivitet i alle grunntjenester for barn og unge og deres familier. Utviklingen viser at henvendelsene til lavterskeltilbudene i barne- og familietjenesten har økt betraktelig den siste tiden. Stadig flere etterspør kontakt gjennom digitale og fysiske ekstrakonsultasjoner. Samtidig ses nasjonalt en økt forekomst av depresjons- og angstplager hos den unge befolkningen, spesielt blant jenter og unge kvinner. Dette kan være med å forklare økning i henvendelser fra barn, unge og foreldre. Økningen er i tråd med ønsket utvikling om å gi tidlig hjelp, samtidig gir det lengre ventetid og legger større press på kapasiteten i tjenesten.

Det var en bekymringsfull økning i gonore blant ungdom i 2022-2023, som har fortsatt i 2024. Skolehelsetjenesten og helsestasjon for ungdom og studenter (HfU-S) har søkelys på testing og forebygging av gonore, og HfU-S har styrket tilbudet med utvidede åpningstider også på dagtid fra august 2024.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Justert årsbudsjett 2024				
	Utgifter	Inntekter	Just.bud.	Prognose	Avvik
Helsestasjon	173 907	-24 815	149 091	149 508	-417
Skolehelsetjeneste	112 466	-4 581	107 885	108 699	-814
Helsestasjon for ungdom	6 744	-128	6 616	7 005	-389
Smittevern	21 535	-8 120	13 415	18 883	-5 468
Miljørettet helsevern	12 808	-7 490	5 318	5 918	-600
Forebyggende arbeid helse og sosial	107 492	-21 570	85 922	83 508	2 414
Sum	434 951	-66 703	368 247	373 522	-5 274

Status økonomi per avdeling

Beløp i 1000

Byrådsavdeling	Justert årsbudsjett 2024					Avvik i % av utgift
	Utgifter	Inntekter	Just.bud.	Prognose	Avvik	
1-Byrådsleders avdeling	-62	0	-62	0	-62	100,0 %
2-Byrådsavdeling for finans	547	-166	380	380	0	0,0 %
3-Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	122 516	-34 374	88 142	93 342	-5 200	-4,2 %
4-Byrådsavdeling for barnehage og skole	0	0	0	12	-12	0,0 %
6-Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	310 429	-32 163	278 266	278 266	0	0,0 %
7-Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett	21	0	21	21	0	0,0 %
90-Fellesposter - bykassen	1 500	0	1 500	1 500	0	0,0 %
Sum	434 951	-66 703	368 247	373 522	-5 274	-1,2 %

Kommentar til status økonomi

Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg melder et merforbruk på tjenesteområdet.

Merforbruket skyldes husleiekostnader og utgifter til vaksinerings mot Covid 19. Vaksinasjonen gjennomføres i regi av av fastleger og apotek, men også av smittevernkontoret. Kr. 0,5 millioner er allerede påløpt i første kvartal knyttet til vaksinerings av risikogrupper høsten 23/ vinter 24. I revidert nasjonalbudsjett besluttet regjeringen at Covid 19 vaksinasjon skulle tilbys gratis til risikogrupperne høsten 2024.

Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold melder balanse innenfor tjenesteområdet.

Det er et underliggende merforbruk på lønn innen skolehelsetjenesten og helsestasjon for ungdom. Merforbruket skyldes økt pågang i skolehelsetjenesten, og økte åpningstider for helsestasjon for ungdom.

Tiltaket for å motvirke merforbruket, som er å holde sykepleierstillinger vakante, har hatt tilstrekkelig effekt. På sikt kan dette imidlertid påvirke den samlede kapasiteten i tjenesten.

Utgifter til flyktninger fra Ukraina på 8,0 mill., og er i hovedsak i balanse.

Forslag til budsjettjusteringer - drift

Beløp i 1000

Budsjettjustering	2024
Vaksinerings Covid-19	Tilpasning til aktivitetsnivå 1 500
Sum	1 500

Vaksinerings Covid-19

Smittevernkontoret, apotek og fastlegekontor utfører Covid-19 vaksinasjon. Kommunen har avtale med ulike apotek og fastlegekontor om vaksinerings. Avtalen er regulert slik at apotek og fastlegekontor får betalt pr vaksine de setter for innbyggere som Folkehelseinstituttet sier er i risikogruppen for å bli syk av Covid-19. 0,5 millioner av utgiftene er knyttet til vaksinasjonsprogrammet for vinter 2024. Fra 2025 vil vaksinasjon mot Covid-19 inngå i et nytt "Vaksinasjonsprogram for voksne og risikogrupper".

Nye tiltak i årets driftsbudsjett

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett	Årsprognose	Avvik Statusbeskrivelse i kr
Helårsvirkning av realendringer i årets budsjett			
Ukranske flyktninger - Helsetilskudd (utgående engangstiltak 2024)	-8 640	0	-8 640 Kommunen får ikke helsetilskudd i 2024. Dette skyldes at det statlige transittmottaket på Flesland ble lagt ned 01.01.2024.

2. tertialrapport 2024

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
Familiens hus i Fyllingsdalen og Laksevåg - Etterjustering av husleie	525	525	0 Tiltaket er iverksatt, og midlene forventes å gå til formålet.
Familiens hus i Bergenhus og Årstad - Ny oppmåling av bruksareal	600	600	0 Tiltaket er iverksatt, og midlene forventes å gå til formålet.
Gjenåpning av helsestasjon i Fyllingsdalen og Laksevåg byområde	300	300	0 Tiltaket er iverksatt, og midlene forventes å gå til formålet.
Doble husleier etter innflytting i Familiens hus	2 105	2 105	0 Tiltaket er iverksatt, og midlene forventes å gå til formålet.
Tilpasning til aktivitetsnivået i helsestasjon- og skolehelsetjenesten	11 500	11 500	0 Tiltaket er iverksatt, og midlene forventes å gå til formålet.
Tiltak for flyktninger fra Ukraina (utgående engangstiltak 2024)	28 640	28 640	0 Utgiftene er påløpt, og midlene forventes å medgå til formålet.
Sum	35 030	43 670	-8 640

Tilpasning til aktivitetsnivå

Beholde det byomfattende tiltaket Rusfri start på livet	1 500	1 500	0 Økonomitiltaket er kansellert, og har en tilsvarende motpost under kategorien Tilpasning til aktivitetsnivå. Rusfri start på livet skal videreføres.
Prisjustering av energi til byggdrift (Etat for bygg og eiendom)	-252	-252	0 Prisjusteringen er innarbeidet i vedtatt budsjett. Etat for bygg og eiendom forventer balanse mellom budsjett og regnskap for energiutgifter i kommunale bygg.
Reduserte energiutgifter i kommunen	-1 084	-1 084	0 Energiutgiftene er reduserte.
Sum	164	164	0

Nye tiltak

Ta i bruk verktøy som styrker oppdagelse av ressurser og belastninger i familien	500	500	0 Tiltaket er påbegynt, og midlene forventes å gå til formålet.
Innføre samarbeidsmodeller i oppveksttjenestene som sikrer gode samhandlingsforløp	1 000	1 000	0 Tiltaket er påbegynt, og midlene forventes å gå til formålet.
Sum	1 500	1 500	0

Effektivisering

Oppgavegjennomgang i kommunen	-479	-479	0 Bystyret har vedtatt at de administrative kostnadene i byrådsavdelingene skal reduseres, blant annet ved å holde administrative stillinger vakante ved varig eller midlertidig ledighet. Av et totalt
-------------------------------	------	------	---

2. tertialrapport 2024

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose	Avvik i kr	Statusbeskrivelse
				innsparingskrav på 95 mill. ble 30. mill. fordelt ut i detaljeringen av vedtatt budsjett i februar, mens de ytterligere 65 mill. ble fordelt i august 2024. I revidert budsjett 2024 ble det innført generell ansettelsesstopp for administrative stillinger i hele organisasjonen. Byrådsavdelingene melder om totalt 65 stillinger som står vakante pr. august. Stillingene er blitt vakante på ulike tidspunkt, så effekten inneværende år er lavere enn den ville vært med helårseffekt. For administrative stillinger skal det ikke tas inn vikar ved fravær, som isolert sett gir et mindreforbruk. I tillegg er det restriktivt bruk på kurs og samlinger, konsulentbruk, reiseaktivitet og andre utgifter som ikke er strengt nødvendig. Byrådsavdelingene har håndtert innsparingskravet ulikt mht. fordeling og rapportering i sine tjenester. I sum rapporteres det om forventet effekt på 84,8 mill. som gir et negativt avvik på 10,2 mill. i 2024.
Sum	-479	-479	0	
Kutt				
Beholde det byomfattende tiltaket Rusfri start på livet	-1 500	-1 500	0	Økonomitiltaket er kansellert, og har en tilsvarende motpost under kategorien Tilpasning til aktivitetsnivå. Rusfri start på livet skal videreføres.
Sum	-1 500	-1 500	0	
Sum tiltak	34 714	43 354	-8 640	

Rammeendringer gjennom året

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose	Avvik i kr	Statusbeskrivelse
Tilpasning til aktivitetsnivå				
Helse- og omsorgstjenester til Ukrainske flyktninger	8 500	8 500	0	Utgiftene er påløpt, og midlene forventes å medgå til formålet.
Helsestasjon- og skolehelsetjenestetilbud til ukrainske flyktninger	7 889	7 889	0	Tiltaket er iverksatt, og midlene forventes å gå til formålet.
Sum	16 389	16 389	0	
Inntektsendringer				
Helse- og omsorgstjenester til Ukrainske flyktninger	700	700	0	Utgiftene er påløpt, og midlene forventes å medgå til formålet.
Sum	700	700	0	
Sum tiltak	17 089	17 089	0	

Status mål

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2024	Status 2. tertial 2024	Statusbeskrivelse
En rettferdig og inkluderende by	Barn og unge med sammensatte behov og deres familier får samordnete tjenester	Antall ansvarsgrupper og Individuell Plan (IP) som koordineres av ansatt i helsestasjon- og skolehelsetjenesten	200	155	<p>Dette målet er et årsmål på koordinering for barn og familier i målgruppen til tjenesten. Koordineringsbehovet er typisk langvarig. Antallet barn og unge som får koordinert og samordnet hjelp og oppfølging gjennom ansvarsgrupper og individuell plan er så langt under målsetting for målgruppen. En del av dette avviket kan forklares med at flere barn har fått tilbud om barnekoordinator, som omtales under tjenestoområde 05B Behandling og rehabilitering.</p>
	Kommunen driver godt helsefremmende og forebyggende arbeid for barn, unge og deres familier	Andel av gravide som følges opp i helsestasjonens svangerskapsomsorg som kartlegges for voldserfaringer	97,0 %	50,5 %	<p>Vi ser en tilbakegang i forhold til forrige tertialrapportering (82%). Det er fortsatt utfordrende å dokumentere kartleggingen, særlig når kontakt med jordmor opprettes seint i svangerskapet og det er mange undersøkelser og vurderinger som skal gjennomføres og dokumenteres. Det jobbes med å styrke rapporteringen i tjenestene.</p>
		Andel par som får sitt første barn sammen som deltar på kurset Godt Samliv		28,0 %	<p>Dette målet kan ikke måles, fordi målgruppen utgjøres av både par som får sitt første barn, og de som får sitt første barn sammen - og der mange har barn fra før. Denne distinksjonen gjøres ikke i journalsystemet og kan dermed ikke telles.</p>

2. tertialrapport 2024

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2024	Status 2. tertial 2024	Statusbeskrivelse
	Kommunens ressurser benyttes likeverdig og bærekraftig	Antall barn og unge 0-23 år som får psykisk helse lavterskeltilbud fra kommunens egne tjenester	3 100	1 207	Summert resultat fra første og andre tertial viser at tjenesten så langt i år har gitt lavterskel psykisk helsetilbud til 2219 barn og unge. Dette er mer enn 2/3 på vei til å nå årsmålet.
	Styrke fallforebyggende arbeid blant eldre	Antall personer som benytter seg av "Sterk og stødig"	450	470	I løpet av 2. tertial 2024 har 450 personer deltatt på "Sterk og stødig". Det er 20 flere enn på samme tid i fjor.
		Antall personer som benytter seg av "Trygg på to bein (T2B)"	170	70	Antall som benytter seg av T2B T2 2024 måles i antall som har gjennomført. 12 flere personer enn på samme tidspunkt i fjor har fullført.

Investeringer

Beløp i 1000

Investering	Saksref.	Totalbudsjett					Årets budsjett		
		Bud. v/gj.føring s-vedtak	Vedtatt	Totalprognose	Avvik	Estimert ferdigkval	Justert budsjett	Årsprognose g til bud.endr.	Forsla
Mindre bygginvesteringer - sekkepost		-	-	-	-	Løpende	704	689	-16
Sum							704	689	-16

Statustekst investeringer

Mindre bygginvesteringer - sekkepost

Midlene benyttes til å gjennomføre rehabiliteringsprosjekter og andre oppgraderinger i kommunens bygningsmasse og kan bli brukt på alle tjenesteområder i kommunen.

Midlene benyttes også til å bytte ut, eller oppgradere, tekniske anlegg med utgått levetid. Eksempler på dette er brannvarslingsanlegg, elektriske anlegg, pasientvarslingsanlegg, ventilasjonsanlegg, SD-anlegg, heiser og investeringer knyttet opp mot digitalisering. Det utarbeides årlige vedlikeholdsplaner og prioriteringer basert på tekniske tilstandskartlegginger og kommunens fremtidige arealbehov.

Det er så langt i år bevilget midler til ca. 70 enkelttiltak fra budsjettposten. De største prosjektene er oppgradering og utbedring av ventilasjonsanlegg ved Garnes-, Nygårdslie- og Olsvik skole. Videre er det bevilget større beløp til tiltak på blant annet Eventyrskogen, Li skole, Bergen Brannstasjon, Sandviken sjøbad, Allehelgensgate 5 og Årstad Brannstasjon Barnehage.

2. tertialrapport 2024

Grunnet noe lavere fremdrift i enkelte pågående prosjekter enn først forutsatt foreslås det å flytte kr. 14,85 mill. (totalt for alle tjenesteområder) til 2025 slik at budsjettet følger beregnet fremdrift i de aktuelle prosjektene.

Tilpasning av lokaler - sekkepost

I 2024 vil midlene bli benyttet til ombygging av lokaler til hjemmebaserte tjenester (Ladegårdsgaten), ombygging ved Bergen Helsehus legekontor, og ombygging av vaktrom og medisinrom ved Bergen Legevakt. Ombygging av lokaler til nye arealer for legevaktsentralen, er forsinket på grunn av at Helse Bergen får frigjort sine lokaler senere enn planlagt.

05B-Behandling og rehabilitering

Om tjenesteområdet

Tjenesteområdet består av allmennlegetjeneste, legevaktjeneste, øyeblikkelig hjelp døgntilbud, fengselshelsetjeneste, ergo- og fysioterapitjeneste og kommunal hjelpemiddelservice. Tjenesteområdet inkluderer også Koordinerende Enhet (KE).

Tjenestene skal gi innbyggerne tilbud om diagnostikk og behandling, og medisinsk, sosial og psykososial habilitering og rehabilitering. Virksomheten er bred og sammensatt, og innebærer samarbeid på tvers av etater, tjenester og tjenestenivå.

Utvikling og utfordringer

Økning i antall familier med behov for barnekoordinator har økt videre fra 2023. Kommunen har styrket denne ordningen og ansatt flere barnekoordinatorer som er administrativt plassert under tjenesteområde 05B fra august 2024. Gjennom 2023 og videre i 2024 arbeider tjenestene med å følge opp veilederen "[Samarbeid til barns beste](#)". Her er flyktninger fra Ukraina en stor brukergruppe.

Ergoterapi-tjenesten følger opp barn som trenger tilrettelegging hovedsakelig på grunn av sammensatte hjelpebehov, funksjonsnedsettelse og kroniske sykdommer. Hjelpemidler er statlig finansiert, mens tilretteleggingen og veiledning er en kommunal oppgave. Tjenesten opplever stor etterspørsel og har utfordringer med å dekke behovene som blir meldt inn innen rimelig tid.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Justert årsbudsjett 2024				
	Utgifter	Inntekter	Just.bud.	Prognose	Avvik
Legetjeneste	649 278	-123 756	525 522	534 536	-9 015
Tverrfaglig rehabilitering utenfor institusjon	3	-3	0	0	0
Fengselshelsetjeneste	18 571	-18 562	9	2 509	-2 500
Fysioterapitjeneste	195 634	-27 605	168 029	167 169	860
Ergoterapitjeneste	39 855	-506	39 349	39 544	-195
Formidling av tekniske hjelpemidler	23 079	-2 393	20 686	20 686	0
Øyeblikkelig helsehjelp døgntilbud	58 202	-2 836	55 367	59 976	-4 610
Sum	984 623	-175 661	808 962	824 422	-15 460

Status økonomi per avdeling

Beløp i 1000

Byrådsavdeling	Justert årsbudsjett 2024					Avvik i % av utgift
	Utgifter	Inntekter	Just.bud.	Prognose	Avvik	
1-Byrådsleders avdeling	0	0	0	0	0	0,0 %
2-Byrådsavdeling for finans	328	-4	325	325	0	0,0 %
3-Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	929 214	-167 408	761 806	777 006	-15 200	-1,6 %

2. tertialrapport 2024

Byrådsavdeling	Justert årsbudsjett 2024			Prognose	Avvik	Avvik i % av utgift
	Utgifter	Inntekter	Just.bud.			
6-Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	45 585	-8 250	37 335	37 595	-260	-0,6 %
90-Fellesposter - bykassen	9 496	0	9 496	9 496	0	0,0 %
Sum	984 623	-175 661	808 962	824 422	-15 460	-1,6 %

Kommentar til status økonomi

Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg melder et merforbruk på tjenestområdet.

Merforbruket skyldes i all hovedsak store rekrutteringsutfordringer av helsepersonell ved Bergen Legevakt, Enhet for sykehjemsmedisin, Kommunal allmennt medisinsk sengepost og fastleger i fastlegeordningen. Dette medfører at man må iverksette dyre løsninger i form av overtidbruk og kjøp av vikartjenester.

Den statlige finansieringen av fengselshelsetjenesten blir stadig dårligere, og 2,5 mill. av merforbruket knytter seg til denne tjenesten.

Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold melder et merforbruk på 0,3 mill. innenfor tjenestområdet.

Merforbruket skyldes nødvendige arbeidsmiljøtiltak og tiltak til ukrainske flyktninger.

Utgifter til flyktninger fra Ukraina på 1,1 mill., og er i hovedsak i balanse.

Nye tiltak i årets driftsbudsjett

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose budsjett	Avvik prognose i kr	Statusbeskrivelse
Helårsvirkning av realendringer i årets budsjett				
Kjøp av vikartjenester fastleger	0	0	0	
Oppbudsjettering av allmennlegetjenesten	15 000	15 000	0	Budsjettet er styrket som følge av et allerede økt aktivitetsnivå.
Sum	15 000	15 000	0	

Tilpasning til aktivitetsnivå

Allmennlegetjenesten - økning som følge av befolkningsvekst	1 560	1 560	0	Utgiftene påløper etterhvert som befolkningen øker.
Nasjonale e-helseløsninger - kostnadsvekst	3 960	3 960	0	Utgiftene til de nasjonale e-helseløsningene blir lavere enn forventet i 2024. Dette skyldes tilbakebetaling av tidligere

2. tertialrapport 2024

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik	Statusbeskrivelse
				innbetalinger og forsinkelser i investeringer. Utgiftene vil påløpe i 2025.
Prisjustering av energi til byggdrift (Etat for bygg og eiendom)	-106	-106	0	Prisjusteringen er innarbeidet i vedtatt budsjett. Etat for bygg og eiendom forventer balanse mellom budsjett og regnskap for energiutgifter i kommunale bygg.
Reduserte energiutgifter i kommunen	-2 618	-2 265	-353	Energiutgiftene er reduserte.
Sum	2 796	3 149	-353	
Nye tiltak				
Allmennlegetjenesten - økt antall leger i spesialisering (LIS1)	2 682	2 682	0	Utgiftene påløper når nye LIS1-leger ansettes.
Fastlegeordningen - økning og endring av basistilskuddet	17 486	17 486	0	Det nye basistilskuddet ble innført med virkning fra 1.mai 2023, og beløpet gjelder helårseffekt i 2024.
Sum	20 168	20 168	0	
Nye engangstiltak				
Tilskudd til konkrete mottakere i budsjettavtalen mellom H, FrP, SP, BL, INP og PP	500	500	0	Tiltaket er iverksatt, og midlene går til formålet
Sum	500	500	0	
Effektivisering				
Oppgavegjennomgang i kommunen	-157	-137	-20	Bystyret har vedtatt at de administrative kostnadene i byrådsavdelingene skal reduseres, blant annet ved å holde administrative stillinger vakante ved varig eller midlertidig ledighet. Av et totalt innsparingskrav på 95 mill. ble 30. mill. fordelt ut i detaljeringen av vedtatt budsjett i februar, mens de ytterligere 65 mill. ble fordelt i august 2024. I revidert budsjett 2024 ble det innført generell ansettelsesstopp for administrative stillinger i hele organisasjonen. Byrådsavdelingene melder om totalt 65 stillinger som står vakante pr. august. Stillingene er blitt vakante på ulike tidspunkt, så effekten innværende år er lavere enn den ville vært med helårseffekt. For administrative stillinger skal det ikke tas inn vikar ved fravær, som isolert sett gir et mindreforbruk. I tillegg er det restriktivt bruk på kurs og samlinger, konsulentbruk, reiseaktivitet og andre utgifter som ikke er strengt nødvendig. Byrådsavdelingene har håndtert innsparingskravet ulikt mht. fordeling og rapportering i sine tjenester. I sum rapporteres det om forventet effekt på 84,8 mill. som gir et negativt avvik på 10,2 mill. i 2024.
Sum	-157	-137	-20	

2. tertialrapport 2024

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
Kutt			
Tilskudd til Kirkens bymisjon Helsesenter for papirløse migranter	-1 018	-1 018	0 Tiltaket er iverksatt.
Sum	-1 018	-1 018	0
Sum tiltak	37 289	37 662	-373

Rammeendringer gjennom året

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
Tilpasning til aktivitetsnivå			
Oppbudsjettering av allmennlegetjenesten	10 000	10 000	0 Budsjettet er styrket som følge av et allerede økt aktivitetsnivå.
Helse- og omsorgstjenester til Ukrainske flyktninger	707	707	0 Utgiftene er påløpt, og midlene forventes å medgå til formålet.
Fastlegeordningen - vikarutgifter leger for å oppretholde drift på fastlegekontor	7 000	7 000	0 Budsjettet er styrket som følge av et allerede økt aktivitetsnivå.
Ekstraordinær sommergodtgjørelse BEHO 2024	2 854	2 854	0 Sommergodtgjørelse utbetales etterskuddsvis. Det forventes at alle utgiftene medgår i løpet av 2024.
Ergo- og fysioterapitjenester til ukrainske barn, unge og deres familier	748	748	0 Tiltaket er iverksatt, og midlene forventes å gå til formålet.
Hjelpemiddelhuset - Økt volum på fordeling av hjelpemidler	3 679	3 679	0 Budsjettet er styrket som følge av et allerede økt aktivitetsnivå.
Sum	24 988	24 988	0
Sum tiltak	24 988	24 988	0

Status mål

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2024	Status 2. tertial 2024	Statusbeskrivelse
En rettferdig og inkluderende by	Barn og unge med sammensatte behov og deres familier får samordnete tjenester	Antall ansvarsgrupper og Individuell Plan (IP) som koordineres av ansatt i ergo-fysioterapitjenesten for barn og unge, inkludert barnekoordinator	160	212	Dette målet er et årsmål på koordinering for barn og familier i målgruppen til tjenesten. Koordineringsbehovet er typisk langvarig. Et resultat over mål forklares av at det er ansatt flere barnekoordinatorer i tjenesten, og tallet forventes å stige frem mot årsslutt.
	God fastlegeordning som sikrer innbyggerne reell valgmulighet til å velge fastlege i rimelig avstand.	Andel ledige plasser hos fastlege	0,5 %	0,0 %	Ved utgangen av 2. tertial var det 81 ledige plasser hos fastlegene i Bergen. På samme tid i fjor var det ingen.
	Gode øyeblikkelig hjelp helsetjenester	Besvare telefoner på legevaktsentralen innen to minutter	80,0 %	42,0 %	Ved utgangen av 2. tertial er 42 % av alle telefonhenvendelser på legevakten besvart innen 2 minutter. Tilsvarende andel på samme tidspunkt i fjor var 49 %.
	Personer med rett til og ønske om individuell plan og/eller koordinator skal få tilbud om dette.	Antall gjennomførte opplæringstreffpunkt (grunnkurs koordinator og møteplass for koordinatorer) pr. år	12,0	6,0	Det er gjennomført to opplæringstreffpunkt i løpet av andre tertial og seks så langt i år. Det er to flere enn på samme tidspunkt i fjor.

Investeringer

Beløp i 1000

Investering	Saksref.	Totalbudsjett				Årets budsjett			
		Bud. v/gj.førings - vedtak	Vedtatt	Totalprognose	Avvik ferdigkvartal	Estimert	Justert budsjett	Årsprognose	Forslag til bud.endr.
Tilpasning av lokaler - sekkepost		-	-	-	-	Løpende	4 649	4 649	0
Sum							4 649	4 649	0

Statustekst investeringer

IKT-prosjekter – Eldre, helse og frivillighet

I 2024 vil denne sekkeposten i sin helhet bli benyttet til utskifting av aksesspunkter for trådløse nett på tjenestesteder.

Tilpasning av lokaler - sekkepost

I 2024 vil midlene bli benyttet til ombygging av lokaler til hjemmebaserte tjenester (Ladegårdsgaten), ombygging ved Bergen Helsehus legekantor, og ombygging av vaktrom og medisinrom ved Bergen Legevakt. Ombygging av lokaler til nye arealer for legevaktsentralen, er forsinket på grunn av at Helse Bergen får frigjort sine lokaler senere enn planlagt.

06-Overføringer til trossamfunn

Om tjenesteområdet

Over 470 tros- og livssynssamfunn har medlemmer i Bergen. Den norske kirke/Bergen kirkelige fellesråd er det største trossamfunnet med 25 menigheter.

Det store mangfoldet av tros- og livssynssamfunn i byen reflekterer at Bergen er en interkulturell by, hvor tros- og livssynssamfunnene er viktige lokale fellesskap for store og små befolkningsgrupper.

Bergen kommune yter lovfestet tilskudd til Den norske kirke. Bergen kommune gir videre tilskudd til Bergen kirkelige fellesråd til gravferd for alle, og tilskudd til restaurering av middelalderkirkene.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Justert årsbudsjett 2024				
	Utgifter	Inntekter	Just.bud.	Prognose	Avvik
Kirkelig administrasjon	20 404	-202	20 202	20 202	0
Kirker og menigheter	112 649	0	112 649	112 649	0
Presteboliger	369	-149	221	321	-100
Overføring til andre trossamfunn	733	0	733	733	0
Gravplasser og krematorier	62 229	0	62 229	62 229	0
Sum	196 385	-351	196 034	196 134	-100

Status økonomi per avdeling

Beløp i 1000

Byrådsavdeling	Justert årsbudsjett 2024					Avvik i % av utgift
	Utgifter	Inntekter	Just.bud.	Prognose	Avvik	
2-Byrådsavdeling for finans	-938	-155	-1 093	-993	-100	10,7 %
6-Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	733	0	733	733	0	0,0 %
7-Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett	195 266	-196	195 070	195 070	0	0,0 %
90-Fellesposter - bykassen	1 323	0	1 323	1 323	0	0,0 %
Sum	196 385	-351	196 034	196 134	-100	-0,1 %

Kommentar til status økonomi

Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett forventer balanse på tjenesteområde 06 Overføringer til trossamfunn ved årsslutt.

Overføringene til Bergen kirkelige fellesråd gjøres i henhold til budsjettvedtak.

2. tertialrapport 2024

Lenke til innspill fra BKF:

[360° - Saksdokument: Bergen kirkelige fellesråd - Innspill til revidert budsjett pr 31.08.2024 / 2. tertialrapport sendt fra en enhet i Den norske kirke \(adm.bgo\)](#)

Byrådsavdeling for finans ved Etat for boligforvaltning forventer et negativt avvik på kr 0,1 mill. til drift av presteboliger. Prestebolig er en tjeneste under avvikling. Når en prest flytter blir boligen vurdert for bruk til andre formål eller lagt ut for salg.

Forslag til budsjettjusteringer - drift

Beløp i 1000

Budsjettjustering		2024
Bruk av vedlikeholdsfond i Etat for boligforvaltning - justering mellom tjenesteområder	Endring i bruk/avsetning av fondsmidler	-100
Bergen kirkelige felles omdisponering	Tekniske justeringer	0
Sum		-100

Bruk av vedlikeholdsfond i Etat for boligforvaltning - justering mellom tjenesteområder

Etat for boligforvaltning planlegger et mindreforbruk på tjenesteområde 09 Boligtiltak, for å dekke inn forventede merforbruk på andre tjenesteområder. Det foreslås å justere bruken av vedlikeholdsfondet til de tjenesteområder hvor det forventes merutgifter. På tjenesteområde 06 Overføringer til trossamfunn forventes det et merforbruk på kr 0,1 mill., og fondsbruken foreslås økt med samme beløp.

Bergen kirkelige felles omdisponering

Tilskuddet til BKF ble i HØP 2024-2028 redusert med kr. 505.000 på tjenesten Kirker og menigheter. BKF har i innspill til tertialrapport II anmodet om

Nye tiltak i årets driftsbudsjett

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose budsjett	Avvik prognose i kr	Statusbeskrivelse
Nye tiltak				
Drift nye Sædalen kirke	300	300	0	Innarbeidet i kvartalsvise overføringer til BKF.
Drift nye felt på gravplassene	1 000	1 000	0	Innarbeidet i kvartalsvise overføringer til BKF.
Sum	1 300	1 300	0	
Nye engangstiltak				
Tilskudd til konkrete mottakere i budsjettavtalen mellom H, FrP, SP, BL, INP og PP	800	800	0	Tilskudd overført Bergen Kirkelige Fellesråd.
Sum	800	800	0	

Kutt

2. tertialrapport 2024

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose	Avvik i kr	Statusbeskrivelse
Reduksjon tilskudd Bergen kirkelige fellesråd	-505	-505	0	Tilskudd overført Bergen Kirkelige Fellesråd redusert tilsvarende.
Sum	-505	-505	0	
Sum tiltak	1 595	1 595	0	

Status mål

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2024	Status 2. tertial 2024	Statusbeskrivelse
En rettferdig og inkluderende by	Den Norske kirke som sosiale og kulturelle nærmiljøsentre	Antall besøk på kulturtilbud og arrangementer	80 000		Årsmål; leveres av ekstern partner.
		Antall sosiale tiltak (diakoni)	2 900		Årsmål; leveres av ekstern partner.
		Antall åpne konserter og forestillinger	900		Årsmål; leveres av ekstern partner.
	Trygg gravferd etter eget valg	Andel av befolkningen det er gravreserver til - lovkrav min. 3%	3,0 %		2024 - Andelen anslås til å være mellom 6 og 7 prosent. Årsmål; leveres av ekstern partner.
		Antall navnedde minnelund	8		Årsmål; leveres av ekstern partner.

Investeringer

Beløp i 1000

Investering	Saksref.	Totalbudsjett				Årets budsjett			
		Bud. v/gj.føring s-vedtak	Vedtatt	Totalprognose	Avvik	Estimert ferdigkvarartal	Justert budsjett	Årsprognose	Forslag til bud.endr.
Gravplassinvestering		-	-	-	-	Løpende	59 534	59 534	0
Johanneskirken rehabilitering	IA	59 554	59 554	59 554	0	4.kv. 2028	12 289	12 289	0
Kirkeinvesteringer		-	-	-	-	Løpende	23 500	23 500	0
Middelalderkirker		-	-	-	-	Løpende	22 189	22 189	0
Sum							117 512	117 512	0

Statustekst investeringer

Gravplassinvestering

Investeringstilskudd til Bergen kirkelige fellesråd (BKF) overføres i tråd med budsjettvedtaket.

Kirkeinvesteringer

Investeringstilskudd til Bergen kirkelige fellesråd (BKF) overføres i tråd med budsjettvedtaket.

Middelalderkirker

Investeringstilskudd til Bergen kirkelige fellesråd (BKF) overføres i tråd med budsjettvedtaket.

07-Brannvesen

Om tjenesteområdet

Bergen brannvesen er kommunens brann- og redningskorps og yter tjenester knyttet til forebygging av og beredskap mot branner og ulykker. Brannkorpset driver også 110 Vest-sentralen for 38 kommuner.

Bergen brannvesen er vertsbrannvesen for Interkommunalt utvalg mot akutt forurensing (IUA) for 20 medlemskommuner, i tillegg til at de leder brannsamarbeidet mellom 18 kommuner i regionen i samarbeidet Vest brann- og redningsregion (VBR). VBR ivaretar brannsjefsfunksjonen og ledelsen av brann- og redningstjenestene i Samnanger, Osterøy og Vaksdal kommune. I tillegg har Bergen brannvesen ansvaret for brann- og ulykkesberedskapen på Lille-Sotra, Tyssøy og Bildøy, samt drift av Bergen legevakts utrykningsbil.

Utvikling og utfordringer

Hendelsesbildet i perioden

Etter et svært travelt 1. tertial, har 2. tertial inneholdt færre store hendelser. Det var imidlertid enkelte større bygningsbranner, både i boliger og i næringsvirksomheter. Brannvesenet registrerer også flere branner, som har oppstått i private el-løperhjul den senere tid. Under terrengbrannen på Sotra i mai, deltok store brannstyrker fra både Øygarden brann og redning og Bergen brannvesen i slokkearbeidet. Brannen oppstod i et område ved Foldnes kyrkje, ikke langt fra Sotra kystby og kjøpesenteret Sartor senter.

Interkommunalt samarbeid mot akutt forurensing (IUA), Bergen region

Bergen er vertskommune for de øvrige 19 kommunene i dette regionale samarbeidet. IUA legger stor vekt på kompetansebygging og vil gjennomføre øvelser sammen med eksterne aktører, utarbeide en operativ veileder, følge opp kravene til akutt forurensing, delta i ulike forum, og se brann- og redningstjenesten og den kommunale beredskapen mot akutt forurensing under ett. Det gjennomføres styremøte i september der reviderte budsjetter vil bli fremlagt. IUA legger fram et budsjett som viser til en lavere bruk av fondsmidler enn først antatt.

21.-22. mai gjennomførte IUA Bergen region KO en storøvelse i kriseberedskap i Øygarden nord for Bergen. Equinor Sture og Equinor Mongstad deltok også i fellesøvelsen, som var i regi av Kystverket. Dette var en øvelse på samordning av en tenkt høyrisikohendelse, som resulterte i akutt forurensing. Større oljelekkasjer mellom tankbiler på bro og mellom tankskip nært oljeraffineri var scenarier som ble øvd på i teori og praksis.

Vest brann- og redningsregion

I første tertial ble dronetjenesten vedtatt etablert som en regional tjeneste. Dronetjenesten skal etableres og finansieres som en del av Vest brann- og redningsregion. I tillegg til plassering av tjenesten i Bergen ved Bergen hovedbrannstasjon, ble den i 2. tertial også etablert på Stord. Det gjenstår en del kompetansehevingstiltak her før tjenesten er i full drift senere i år.

Forebygging branner og ulykker

Sykefraværet i 2024 er lavere enn i 2023, men er likevel høyt og skaper utfordringer for tjenesten.

Riksantikvaren har bevilget midler til ytterligere sikringstiltak i tett trehusbebyggelse. Dette skal gå til verdibergingsplaner, utskifting/drift varmekamera på Bryggen og kvalitetsheving av tjenesten for innvendig branndeteksjon i tette trehusmiljø i Bergen.

Viktig samarbeid med helsetjenesten i gang

25. juni gjennomførte Bergen brannvesen et oppstartsmøte med helsetjenestene i Bergen kommune. Samarbeidet ble i 1. tertial formalisert i en avtale mellom Bergen brannvesen og byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold og byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg. Den innebærer etablering av et felles forum to ganger i året, med brannforebygging for risikoutsatte personer som tema, og etablering av kontaktpersoner for oppfølging ved behov. De aller fleste som omkommer i brann tilhører en definert risikoutsatt gruppe, og her er det en overvekt av personer som mottar kommunale helserelevante tjenester.

Studentkampanjen

I mai gjennomførte brannvesenet en stor spørreundersøkelse om brannsikkerhet blant studentene i Bergen. Den viste nedslående resultater når det gjaldt kjennskap til brannsikkerhetsutstyr, holdninger til brannvern, samt bevissthet rundt eget og huseiers ansvar i utleieboliger. I løpet av Fadderuken gjennomførte brannvesenet en rekke aktiviteter rettet mot de nye studentene, som deltakelse på fadderopplæring. Brannvesenet stod på stand og holdt foredrag om brannsikkerhet på de store studieinstitusjonene i Bergen, og delte ut pizzaboller til 600 studenter på byen på Torgallmenningen - mot et løfte om at de ikke skulle bruke komfyren når de kom hjem.

Feiing og tilsyn

Tilsynsaktivitet etter ny forskrift er i gang. Dette innebærer at tilsynene kartlegger behovet for feiing. Dette gjør at det ikke blir unødvendig ressursbruk for å feie «rene pipeløp», dette er også god HMS i det brannforebyggerne i mindre grad eksponeres for farlige stoffer. Feiing vil bli fakturert etter medgått tid, mens det for tilsyn faktureres et fast årlig gebyr. Merverdiavgift på feie- og tilsynsgebyret er tatt bort fra 2024. Dette vil gi hver innbygger en redusert kostnad.

Alarmentjenester

Nødmeldetjenesten leverer god kvalitet med en stor økning i antall anrop. Brannvesenet ser gode resultater av økt kompetansebygging og øvelser og styrking i kompetansen er nok en medvirkende årsak til at flere oppdrag blir løst av 110. Når et oppdrag blir løst av 110 genererer det ikke utrykning.

Nytt oppdragshåndteringsverktøy og alarmhåndteringsverktøy

Nasjonalt kommunesamarbeid for 110-sentralene IKS (NKS 110 IKS) jobber med nytt oppdragshåndteringsverktøy for alle landets 110-sentraler. Arbeidet er i slutfasen og teknisk infrastruktur for 110-sentralene kommer i drift i slutten av 2024. Prosjektet er forventet ferdigstilt samtidig. Tjenester og løsninger som tidligere har ligget hos hver enkelt 110-sentral vil bli sentralisert. NKS 110 IKS har i 2023 og 2024 gjennomført en anskaffelsesprosess for kjøp av nytt alarmhåndteringsverktøy for 110-sentralene i Norge. Dette vil settes i drift i 2025.

Prosjekt Brannloggen

Politidirektoratet har opprettet den nye plattformen Politiloggen, som nå er rullet ut i hele landet.

2. tertialrapport 2024

Bergen brannvesen har tatt ansvar på vegne av 110-Norge og jobber med å få på plass en lignende løsning - Brannloggen. Her skal informasjon om brannvesenets oppdrag gjøres tilgjengelig for befolkningen, og også gi rask og god informasjon direkte til pressen gjennom en egen presseklent. På sikt skal denne erstatte X helt, som også er selve bakgrunnen for innføring av Politiloggen. I 3. tertial lanseres en pilot, som skal gjennomføres i 110 Vest sitt distrikt.

Ny helikopterlandingsplass

Ny landingsplass for luftambulansens helikopter skal bygges mellom Bergen hovedbrannstasjon og Store Lungegårdsvann. Helikoptertrafikken vil medføre betydelig støy og potensielt drivstoffavgasser i ventilasjonsanlegget til brannstasjonen. Bergen brannvesen frykter at støyen vil å ut over beredskapen, med særlig negativ virkning på 110-sentralens nødsamtaler og arbeidsforholdene for brannmannskaper på døgnvakt, i tillegg til det generelle arbeidsmiljøet på dagtid. Det er viktig å få gjennomført risiko- og sårbarhetsanalyse og støymålinger, samt støydempende tiltak før byggingen settes i gang.

Barnas brannstasjon

6.-8. mai deltok 1100 femåringer i Bergen kommune på en av tre dager med brannvernopplæring, lek og moro på Bergen hovedbrannstasjon. Bjørnis var en sentral del av arrangementet. I år var det siste gang barnehagedagene ble arrangert, fra 2025 tas Barnas brannstasjon i bruk, med samme målsetting om økt bevissthet rundt brannvern, og med samme målgruppe, nemlig førskolebarna i barnehagene.

Deltok i Pride

For fjerde år på rad stilte Bergen brannvesen opp i Prideparaden, også denne gang under parolen "Flammer gjør ikke forskjell på folk. Ikke vi heller". Mangfold og inkludering er et av tre hovedsatsingsområder i Bergen brannvesen. Brannvesenet skal være en arbeidsplass hvor mangfold er en styrke.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Justert årsbudsjett 2024			Prognose	Avvik
	Utgifter	Inntekter	Just.bud.		
Forebygging branner og ulykker	42 129	-2 440	39 689	39 689	0
Feiing og tilsyn	37 071	-42 784	-5 713	-5 713	0
Beredskap mot branner og ulykker	279 914	-49 269	230 645	230 645	0
Alarmentjenester	70 444	-68 721	1 723	3 427	-1 704
Selvkostrenter - boligbrannsikkerhet	76	-21	56	56	0
Sum	429 634	-163 234	266 399	268 103	-1 704

Status økonomi per avdeling

Beløp i 1000

Byrådsavdeling	Justert årsbudsjett 2024				Avvik	Avvik i % av utgift
	Utgifter	Inntekter	Just.bud.	Prognose		
1-Byrådsleders avdeling	0	0	0	0	0	0,0 %
2-Byrådsavdeling for finans	31 756	-2 884	28 872	28 872	0	0,0 %

2. tertialrapport 2024

Byrådsavdeling	Justert årsbudsjett 2024		Just.bud.	Prognose	Avvik	Avvik i % av utgift
	Utgifter	Inntekter				
4-Byrådsavdeling for barnehage og skole	0	0	0	4	-4	0,0 %
5-Byrådsavdeling for byutvikling	396 894	-154 434	242 460	244 160	-1 700	-0,4 %
90-Fellesposter - bykassen	984	-5 916	-4 933	-4 933	0	0,0 %
Sum	429 634	-163 234	266 399	268 103	-1 704	-0,4 %

Kommentar til status økonomi

Byrådsavdeling for byutvikling melder på tjenesteområde 07 - Brannvesen om et forventet negativt avvik på kr 1,7 mill. ved årsslutt.

Det forventede avviket ligger på tjenesten Alarmtjenester og er en konsekvens av tiltak som er gjennomført etter vedtatt brannsikringsplan, som gir økt ansvar overfor kommunens innbyggere.

I brannsikringsplanen er det vedtatt at Bergen brannvesen skal gi fritak for tilknytningsgebyr og årsgebyr for huseiere i tett trehusbebyggelse som installerer automatisk brannalarmanlegg med direktevarsling til 110-sentralen. I brannsikringsplanen ble det estimert at 50 enheter ville koble seg på alarmanlegg. I 2019 fikk kommunen støtte fra Riksantikvaren til å installere automatisk brannalarmanlegg med direktevarsling til 110-sentralen i boenheter i tett trehusbebyggelse. Grunnet denne støtten er 626 enheter nå tilkoblet.

Etableringskostnaden for alarmene er dekket av prosjektmidler fra Riksantikvaren, men tilknytningen til alarmsentralen må dekkes av ansvarlige for tiltaket. Fra 2024 må Bergen kommune betale årsavgiften for disse til 110 Vest. Bergen kommune er den største kommunen i samarbeidet og må kompensere 110 Vest for ekstrabelastningen et slikt lokalt tiltak medfører, da den enkelte kommune ikke har myndighet til å pålegge 110 Vest kostnader for tilleggstjenester.

For 2024 vil denne merkostnaden utgjøre kr 1,7 mill.

Nye tiltak i årets driftsbudsjett

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose	Avvik prognose i kr	Statusbeskrivelse
Helårvirkning av realendringer i årets budsjett				
Nytt oppdragshåndteringssystem i 110-sentralene - driftskonsekvenser	-500	-500	0	Investeringen er i drift og driftskostnader påløper fortløpende.
Sum	-500	-500	0	

Tilpasning til aktivitetsnivå

EBE - Strømsparingstiltak i kommunale bygg	1 600	1 600	0	Nedtrapping av effekt av strømsparing er innarbeidet i vedtatt budsjett. Etat for
--	-------	-------	---	---

2. tertialrapport 2024

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett	Avvik prognose i kr	Statusbeskrivelse
			bygg og eiendom forventer balanse mellom budsjett og regnskap for energiutgifter i kommunale bygg.
EBE - Justering av FDV-ramme for endringer i byggporteføljen	300	300	0 Endringen er innarbeidet i vedtatt budsjett. Etat for bygg og eiendom forventer balanse mellom budsjett og regnskap for utgifter til forvaltning, drift og vedlikehold av kommunale bygg.
NKS IKS 110 - Bergen kommune sin andel av økte kostnader 110 Vest	999	999	0 Tiltaket gjelder Bergen kommune sin andel av økt budsjetttramme i IKS 110 Vest og er iverksatt.
Reduserte energiutgifter i kommunen	-61	-61	0 Tiltaket er iverksatt og innarbeidet i brannvesenets budsjetttrammer
Prisjustering av energi til byggdrift (Etat for bygg og eiendom)	18	18	0 Prisjusteringen er innarbeidet i vedtatt budsjett. Etat for bygg og eiendom forventer balanse mellom budsjett og regnskap for energiutgifter i kommunale bygg.
Sum	2 856	2 856	0
Nye tiltak			
Ren og skitten sone i Hovedstasjonen, Åsane, Arna og Laksevåg. Selve ombyggingen	1 000	1 000	0 Det er startet kartlegging og bestillinger av arbeider på noen stasjoner inntil ombygging av ren og uren sone i brannstasjonene er ferdigstilt. Oppstart på planlagte midlertidige tiltak vil komme for fullt i september.
Sum	1 000	1 000	0
Effektivisering			
EBE - Ytterligere 10 % reduksjon i energiforbruk i kommunale bygg	-113	-113	0 Det forventes at målet om redusert energiforbruk vil bli nådd, men den økonomiske effekten av tiltaket blir lavere enn opprinnelig budsjettert pga. at strømprisene har falt. Dette er hensyntatt i revidert budsjett. Etat for bygg og eiendom forventer balanse mellom budsjett og regnskap for energiutgifter i kommunale bygg.
Oppgavegjennomgang i kommunen	-371	-371	0 Bystyret har vedtatt at de administrative kostnadene i byråsavdelingene skal reduseres, blant annet ved å holde administrative stillinger vakante ved varig eller midlertidig ledighet. Av et totalt innsparingskrav på 95 mill. ble 30. mill. fordelt ut i detaljeringen av vedtatt budsjett i februar, mens de ytterligere 65 mill. ble fordelt i august 2024. I revidert budsjett 2024 ble det innført generell ansettelsesstopp for administrative stillinger i hele organisasjonen. Byråsavdelingene melder om totalt 65 stillinger som står vakante pr. august. Stillingene er blitt vakante på ulike tidspunkt, så effekten inneværende år er lavere enn den ville vært med helårseffekt. For administrative stillinger skal det ikke tas inn vikar ved fravær, som isolert sett gir et mindreforbruk. I tillegg

2. tertialrapport 2024

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose	Avvik i kr	Statusbeskrivelse
				er det restriktivt bruk på kurs og samlinger, konsulentbruk, reiseaktivitet og andre utgifter som ikke er strengt nødvendig. Byrådsavdelingene har håndtert innsparingskravet ulikt mht. fordeling og rapportering i sine tjenester. I sum rapporteres det om forventet effekt på 84,8 mill. som gir et negativt avvik på 10,2 mill. i 2024.
Sum	-484	-484	0	
Inntektsendringer				
Balanserte justeringer innenfor selvkostområde feiing	-3 090	-3 090	0	Tiltaket er iverksatt og innarbeidet i brannvesenets budsjett og inngår i gebyrgrunnlaget.
Sum	-3 090	-3 090	0	
Sum tiltak	-219	-219	0	

Status mål

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2024	Status 2. tertial 2024	Statusbeskrivelse
En rettferdig og inkluderende by	Ingen omkomne som følge av brann.	Antall omkomne som følge av brann (den offisielle statistikken fra Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap)	0	4	I løpet av årets to første måneder omkom fire personer i fire ulike bygningsbranner i Bergen kommune. I løpet av 2. tertial var det ingen omkomne som følge av brann i Bergen kommune.
	Ingen tap av uerstattelige nasjonale kulturverdier i brann.	Antall tap av uerstattelige nasjonale kulturverdier i brann (den offisielle statistikken fra Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap).	0	1	03.04.24 brant det i avfallsanlegget til BIR - tap av krigsminnesmerke. I andre tertial har det ikke vært tap av uerstattelige kulturminner.

Investeringer

Beløp i 1000

Investering	Saksre f.	Totalbudsjett				Årets budsjett			
		Bud. v/gj.førin gs-vedtak	Vedta tt	Totalprognose	Avvik	Estimert ferdigkvar tal	Justert budsjet tt	Årsprognose	Forslag til bud.endr.
110 Vest- nytt alarmmottak	IA	194	194	0	4.kv. 2024	194	194	0	
Biler boligbrannssikkerhet	IA	4 112	4 112	0	4.kv. 2024	2 273	0	-2 273	
Bilpark brann	-	-	-	-	Løpende	18 849	14 849	-4 000	

2. tertialrapport 2024

Investering	Saksref.	Totalbudsjett					Årets budsjett		
		Bud. v/gj.føringsvedtak	Vedtatt	Totalprognose	Avvik	Estimert ferdigkvar tal	Justert budsjettt	Årsprognose	Forslag til bud.endr.
ENØK-prosjekter		-	-	-	-	Løpende	4 350	0	-4 350
Fana brannstasjon - nybygg	BY 80/19	115 000	155 350	155 350	0	4.kv. 2024	52 786	52 786	0
Fana Brannstasjon-inventar og utstyr		IA	1 600	1 600	0	4.kv. 2024	1 600	1 600	0
Mindre bygginvesteringer - sekkepost		-	-	-	-	Løpende	3 200	1 200	-2 000
Naust til brannbåten (Sjøbrand) – prosjektutvikling		IA	2 125	2 125	0	4.kv. 2024	2 125	2 125	0
Nytt oppdragshåndteringssystem 110 - sentralene		IA	9 797	9 797	0	4.kv. 2024	3 512	3 512	0
Ombygging av brannstasjoner - prosjektutvikling		IA	13 564	11 390	2 174	4.kv. 2027	2 489	0	-2 489
Åsane Brannstasjon - ombygging		IA	0	74 582	-	4.kv. 2026	-89	2 200	2 289
					74 582				
					2				
Sum øvrige prosjekter							-116	-116	0
Sum							91 172	78 350	-12 823

Statustekst investeringer

110 Vest- nytt alarmmottak

Drift av 110-sentralene er i Norge et kommunalt ansvar, jf. brann- og eksplosjonsvernloven § 16.

Det er etablert et felles «Nasjonalt kommunesamarbeid for 110-sentralene IKS», som skal ivareta kommunenes behov for felles anskaffelse av nytt verktøy for oppdrags-håndtering og ny teknisk løsning i landets 110-sentraler. Bystyret vedtok i sak 338/20 at Bergen kommune går inn som deltakerkommune.

Det er besluttet å gå til felles anskaffelse av et nytt alarmsystem, som vil være tett integrert til nytt oppdrags-håndteringsystem. Alarmhåndtering representerer en stor del av 110-sentralene og brannvesenets aktivitet, og utgjør opp mot 50% av alle oppdrag og utrykninger brannvesenet og 110-sentralene håndterer. Per nå er det behov for investeringsmidler i en forprosjektfase. Bergen sin andel av dette vil utgjøre kr. 0,2 mill.

Status investering 2. tertial 2024:

Prosjektet har hatt store forsinkelser, som har ført til at ressursen som skal inn i prosjektet er noe utsatt. Det forventes fortsatt avklaringer, men det gjøres ikke endringer i prosjektets periodisering da kostnader kan oppstå i 2024.

Avsetning til strategisk eiendomskjøp

Byrådet jobber løpende med oppgaveløsning på eiendomsområdet. Deler av dette arbeidet innebærer kjøp av tomtegrunn når dette er vurdert som strategisk viktig. Med utgangspunkt i pågående prosesser foreslår byrådet en styrking av budsjettposten med kr. 10 mill. inneværende år.

Biler boligbrannsikkerhet

Bergen brannvesen har leaset en del av bilene, men noen biler med spesialutstyr kan være hensiktsmessig å eie selv. Bilene som benyttes til dette i dag skal vurderes standen for å se hvem som må erstattes. Forventes ferdigstilt i 2025.

Bilpark brann

Bilpark brann er en løpende sekkepost for investeringer som gjelder innkjøp av kjøretøy til brannvesenet. Beløp ombudsjetteres til det enkelte underliggende prosjekt når det er klart for anskaffelse.

I 2024 er det planlagt følgende investeringer:

- Høyderedskap til Laksevåg brannstasjon har hatt forsinket leveranse og vil komme i 2024.
- 4 travaljebiler er anskaffet og plassert i Laksevåg, Fana, Arna og Åsane brannstasjoner.
- Kommandobil brannsjef: det ses på muligheten for å kjøpe ut kommandobilen eller alternativt å forlenge leasingavtalen

ENØK-prosjekter

Bevilgningen går over mange ulike tjenesteområder.

I Bergen kommune sin tidligere Klima- og miljøhandlingsplan var det et mål å redusere energiforbruket i kommunens bygg med 15 % innen utgangen av 2020 og med 25 % innen 2030. Typiske ENØK-tiltak som skal gjennomføres er:

2. tertialrapport 2024

- Skifte ut defekt luft/vann-varmepumpe, ombygging varmesentral
- Tiltak for å kontrollere radon i utsatte bygg
- Bytte eldre varmegjenvinner mot roterende gjenvinner i ventilasjonsanlegg
- Innregulering av varmeanlegg
- Nyinstallasjon og utskiftning av anlegg for sentral driftsstyring (SD-anlegg)
- Installasjon av solfangere
- Enkel automatisering av styring av panelovner
- Installere varmepumpe i bygg med vannbåren varme

Det er så langt i 2024 fattet gjennomføringsvedtak for 9 nye tiltak. Videre pågår det flere utredninger. Med bakgrunn i lovkrav som gjør at lyskilder og armaturer bør oppgraderes til LED, er dette et prioritert formål for nye prosjekter i 2024. Som følge av senere fremdrift enn planlagt i pågående prosjekter foreslås det at kr. 14,1 mill. (totalt for alle tjenesteområder) flyttes til 2025. Dette inkluderer blant annet kr. 4,1 mill. til et prosjekt ved Skranevatnet skole, som om er flyttet fra budsjettposten *ENØK-tiltak kommunale bygg og boliger*, og som nå inngår i den foreslåtte budsjettjusteringen på tjenesteområde skole. Flyttingen er gjort for å sikre at alle lignende ENØK-tiltak vurderes innenfor samme budsjettpost.

Fana brannstasjon - nybygg

Det er oppført en ny brannstasjon i Fana som ble tatt i bruk i månedsskiftet september/oktober 2024. Tidligere brannstasjon på Paradis var lite hensiktsmessig utformet etter dagens standard og ikke lenger sentralt lokalisert i sitt dekningsområde.

Fana Brannstasjon- inventar og utstyr

Fana Brannstasjon inventar og utstyr (BY 52/23). Det vil være klart for innflytting for vårt personell i Fana brannstasjon i slutten av september. Investeringen av utstyr går til forsterking av nødnettet i stasjonen og diverse inventar mm. Forventet ferdigstilt alle innkjøp i 2024.

Kulturhuset Danckert Krohn - restaurering og ombygging

Tidligere Danckert Krohn seniorsenter er under rehabilitering og hovedbygget fra 1789 er tenkt benyttet av kulturkontorene i Bergenhus og Årstad bydeler. Det er stort vedlikeholdsetterslep, og grunnet byggets alder og vernestatus må det tas antikvariske hensyn. Det har vært noe mer aktivitet i prosjektet enn tidligere planlagt. Det foreslås en flytting av midler til inneværende år i tråd med justert årsprognose. Forskyvning påvirker ikke estimert tidspunkt for ferdigstilling.

Mindre bygginvesteringer - sekkepost

Midlene benyttes til å gjennomføre rehabiliteringsprosjekter og andre oppgraderinger i kommunens bygningsmasse og kan bli brukt på alle tjenesteområder i kommunen.

Midlene benyttes også til å bytte ut, eller oppgradere, tekniske anlegg med utgått levetid. Eksempler på dette er brannvarslingsanlegg, elektriske anlegg, pasientvarslingsanlegg, ventilasjonsanlegg, SD-anlegg, heiser og investeringer knyttet opp mot digitalisering. Det utarbeides årlige vedlikeholdsplaner og prioriteringer basert på tekniske tilstandskartlegginger og kommunens fremtidige arealbehov.

Det er så langt i år bevilget midler til ca. 70 enkelttiltak fra budsjettposten. De største prosjektene er oppgradering og utbedring av ventilasjonsanlegg ved Garnes-, Nygårdslien- og Olsvik skole. Videre er det bevilget større beløp til tiltak på blant annet Eventyrskogen, Li skole, Bergen Brannstasjon, Sandviken sjøbad, Allehelgensgate 5 og Årstad Brannstasjon Barnehage.

Grunnet noe lavere fremdrift i enkelte pågående prosjekter enn først forutsatt foreslås det å flytte kr. 14,85 mill. (totalt for alle tjenesteområder) til 2025 slik at budsjettet følger beregnet fremdrift i de aktuelle prosjektene.

Naust til brannbåten (Sjøbrand) – prosjektutvikling

Oppstart for prosjektet naust til brannbåten Sjøbrand - prosjektutvikling (BY 343/22) er noe forsinket grunnet at byggingen ikke kan starte før i 2025. Prognosen legger til grunn at prosjektutviklingen skal starte i 2024, men det er mulig at dette arbeidet er noe forsinket grunnet reguleringsplanen. Prognosen vil oppdateres når det foreligger flere avklaringer.

Nytt oppdragshåndteringssystem 110 - sentralene

Prosjekt gjelder etablering av nytt oppdragshåndteringssystem (OHV) for alarmsentralene (BY 338/20). OHV er forsinket og har fått en høyere kostnad som følge av målpriskontrakt. Det forventes å ta i bruk nytt OHV innen utgangen av 2024. Grunnet forsinkelsen vil avregning for investeringen mot de andre deltakerkommunene i 110 Vest skje i slutten på 2024. Det er fremmet anbefaling til bystyret om at NKS110 IKS skal kunne lånefinansiere investeringene for å unngå at alle kommuner må ha egne investeringer på dette. Denne anbefalingen er nå vedtatt i alle medlemskommunene.

Ombygging av brannstasjoner - prosjektutvikling

Omfattende forskning viser at brannfolk er betydelig mer utsatt for å utvikle en rekke kreftsykdommer enn befolkningen generelt. Arbeidstilsynet stiller krav om ren og skitten sone i brannstasjoner som er et viktig tiltak for å redusere risikoen. Dette medfører behov for ombygging av brannstasjoner av eldre dato, og tilrettelegging for å tilpasse lokalene til kravet. Budsjettposten skal dekke kostnader til planlegging og utvikling av prosjektene, mens gjennomføringsfasen inngår i sekkepost inntil videre. Endringer i årsprognose og totalprognose skyldes overføring av midler til budsjettposten *Åsane brannstasjon - ombygging* da det er forventet byggestart i januar 2025.

Oppdragshåndteringssystem 110

Hører til prosjektet EOHS110 og vil bli korrigeret.

Sikkerhetstiltak og oppgraderinger i bygg som brukes til boliger og arbeidsplasser

Etter hendelse på NAV jobbes det ytterligere med å trygge arbeidsplasser der ansatte møter brukere/kunder. Dette har medført et behov for oppgraderinger av flere kontorlokaler i tjenestene under byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold. I 2024 planlegges det å gjennomføre sikringstiltak ved alle Familiens hus i form av nytt ankomstverktøy.

Prosjektet er ferdigstilt og foreslått budsjettjustering er knyttet til en mindre justering av sluttprognosen.

Åsane Brannstasjon - ombygging

Omfattende forskning viser at brannfolk og er betydelig mer utsatt for å utvikle en rekke kreftsykdommer enn befolkningen generelt. Arbeidstilsynet stiller krav om ren og skitten sone i brannstasjoner som er et viktig tiltak for å redusere risikoen. Dette medfører behov for ombygging av brannstasjoner av eldre dato, og tilrettelegging for å tilpasse lokalene til kravet. Denne budsjettposten gjelder ombygging av Åsane brannstasjon, som foreslås skilt ut fra sekkeposten *Brannstasjoner - Rehabilitering og nybygg* i forslag til Handlings- og økonomiplan 2025-2028.

Forprosjektet har tegnet løsninger som man nå er i gang med å kvalitetssikre. Prosjektet har god fremdrift, og det er forventet byggestart i januar 2025. Det foreslås derfor en flytting av midler til inneværende år.

08-Samferdsel

Om tjenesteområdet

Tjenesteområdet omfatter bygging, forvaltning, drift og vedlikehold av kommunale veier, gater og broer, inkludert trapper, veimurer, gjerder, fartsdumper, sluker og stikkrenner. Kommunale veier skal være trafiksikre og til enhver tid ha god veibelysning. Det skal tilrettelegges for gange og sykkel, og universell utforming skal ivaretas i størst mulig grad.

Videre omfatter tjenesteområdet håndheving av parkeringsbestemmelsene og deler av politivedtektene. Saksbehandling av søknader om parkeringstillatelse for forflytningshemmede, forvaltning av boligsonerordningen, piggdekkgebyr, utleie og bruk av offentlig areal hører også til tjenesteområdet.

Arbeidet utføres i hovedsak av Bymiljøetaten, men tjenesteområdet krever også bidrag fra og samarbeid med en rekke andre etater og avdelinger i kommunen.

Utvikling og utfordringer

Klimarisiko og forebygging

For å jobbe med fysisk klimarisiko og følge opp Forvaltningsrevisjon for forebygging og beredskap, har Bymiljøetaten opprettet et internt klimanettverk for å identifisere og forebygge sårbarheter på den fysiske infrastrukturen innen samferdselsområdet. Det er utarbeidet en Klimasårbarhetsanalyse som vil danne grunnlag for forebyggende tiltak som kan løses innenfor etatens rammer. Klimasårbarhetsanalysen vil og være et verktøy i den langsiktige økonomiplanleggingen for fysiske tiltak for å motvirke og håndtere økt klimapåkjenning fremover. Bymiljøetaten deltar også i tverrsektorielle klimanettverk i Bergen kommune.

Busskur

Sommeren 2024 ble et betongskur i Nipedalen påkjørt av en buss. Dette førte til at taket på busskuret ramlet ned. Taket/busskuret ble i etterkant fjernet. Busskuret var en gammel type betongskur med flatt tak. Denne type busskur er konstruert på en slik måte at betongtaket er lagt rett oppå veggkonstruksjonene uten annet feste enn sin egen vekt. Bymiljøetaten har som følge av ulykken kartlagt alle lignende betongskur andre steder i kommunen. For å øke sikkerheten på busstoppene vil disse bli byttet ut med busskur av mer oppdatert type i aluminium.

Murer

Arbeidet med utbedring av murer i Alf Bondes veg har startet. Prosjektet har en forventet kostnad på ca. kr 4,0 mill. Flere murer, inkludert i Selvikveien, Kismulvegen og Fagerbakken, vil også kreve snarlige tiltak fremover, men er ikke kostnadsberegnet ennå. Det er satt av budsjettmidler til Alf Bondes veg, men det er ikke rom for flere tiltak innenfor 2024-budsjettet.

Tuneller

Kommunen er i gang med å lyse ut utbedring og sikring av tunnelene Risnesvegen 1, 3 og 4. Statens vegvesen kommer til å utbedre Raudbergstunnelen i forbindelse med fellesprosjektet Arna–Stanghelle. Tunnelen Risnesvegen 2 krever mer omfattende sikring som ikke vil dekkes av dagens budsjett.

Broer

Bymiljøetaten mottok ved årsskiftet en hovedinspeksjonsrapport for samtlige kommunale veg-, gang- og sykkelbroer, samt en egen rapport knyttet til påkjørselsfare for kommunale overgangsbroer. Rapportene viser et omfattende behov for vedlikehold.

Etaten har iverksatt mindre rehabiliterings- og vedlikeholdsarbeid, samt arbeidet med prioriteringer og påfølgende utlysning av konkurranse knyttet til analyser og vurderinger av tiltak på de mest utsatte broene. Ansettelsesstopp i kommunen er spesielt utfordrende innenfor arbeidet med broer og større konstruksjoner, da nødvendig fagkompetanse har sluttet og det ikke er muligheter for å ansette nye. Kombinert med mange vakanser innenfor forvaltning og drift av kommunale veier, fører dette til at en systematisk og god oppfølging av kommunens 230 broer, samt andre større konstruksjoner, blir vanskelig.

Broen i Olsvik

I juli 2023 ble en kommunal overgangsbro påkjørt, noe som dessverre førte til at sjåføren av kjøretøyet omkom. Selve broen ble også totalskadet. Bymiljøetaten har i etterkant arbeidet sammen med fylkeskommunen (som er ansvarlig for veien under broen) for å utrede alternativer for kryssing, og anbefalt at det etableres en ny bro på stedet. Prosjektet er i en tidlig fase.

Dialogen med politiet er videreført når det gjelder etterforskningen av ulykken, og politietterforskningen er nå henlagt. Statens havarikommisjon vil også komme med en rapport om ulykken. Rapporten er forventet å foreligge i løpet av 2024.

Bysykler

Så langt i 2024 ligger bruken av bysyklene på nivå med fjoråret, hvor det ble gjennomført totalt 470 000 turer. Antall turer per sykkel per dag var i fjor 3,65 turer, mens den så langt er 3,05. Til sammenligning er dette høyere brukstall per sykkel enn for de elektriske sparkesyklene. Siden oppstarten i 2018 har det vært over 4 millioner turer med bysyklene.

I perioden er avtalen med UIP Bergen Bysykel gjennomgått for å vurdere kommunens handlingsrom til å gjøre endringer i leveransen med mål om å redusere kostnadene. Det er ikke budsjettmessig dekning til å videreføre bysykkeltilbudet på samme nivå som tidligere, og det er derfor gjennomført en endring av avtalen. Endringen medfører en reduksjon i tilbudet ved å fjerne bysykkelstasjonene i Fyllingsdalen og vinterdrift av syklene. Denne endringen vil redusere kostnadene i 2025 tilstrekkelig til at det øvrige tilbudet av bysykler dekkes innenfor budsjett. I 2024 vil merbehovet som ikke dekkes av kostnadsuttaket dekkes av midler satt av til «Sykkelbyen Bergen».

Sykkelbyen Bergen

Bergen er en del av det nasjonale «Sykkelbynettverket», og målet er å øke sykkelandelen ved myke virkemidler som kampanjer, markeringer og arrangementer, samt bruk av sosiale medier.

Hovedaktiviteter har vært «Sykle til jobben»-kampanjen og informasjon om nye tiltak for syklende som sykkelparkering, sykkelskap og sykkelveier. Sykkelbyen Bergen, ved Bymiljøetaten i Bergen kommune, er del av EU-prosjektet «Active Cities» som startet i 2022 og skal vare til 2026. Prosjektet skal fremme økt bruk av sykkel, gange, kollektiv og delemobilitet gjennom ulike tiltak og kampanjer. Bergen sitt mål er å øke bruken av den nye sykkelveien fra Fyllingsdalen til sentrum.

Renhold Vågsbunnen

Kommunen ved Bymiljøetaten, har ansvar for renhold og publikumsavfall i Vågsbunnen. Renholdet er organisert gjennom driftskontrakter og frekvens og omfang av renholdsarbeidet er økt i forhold til tidligere. Likevel har det de siste årene vært vanskelig å oppnå et godt resultat.

Ettersom forsøplingen i området i hovedsak stammer fra innsamlingsdunker for husholdnings- og næringsavfall, har Bymiljøetaten samarbeidet med BIR og andre avfallsaktører for å minimere antall avfallsdunker til dette på gateplan. Som erstatning for disse er det etablert en sentralisert avfallsløsning på Øvre Korskirkeallmenning, på lokasjonen for fremtidig bossnett. Bymiljøetaten erfarer at renholdssituasjonen i området er betydelig forbedret etter innføring av tiltaket.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Justert årsbudsjett 2024				
	Utgifter	Inntekter	Just.bud.	Prognose	Avvik
Renhold på ikke-kommunal vei	4 295	-4 235	61	61	0
Veilys på ikke-kommunal vei	9 613	-1 671	7 942	7 942	0
Parkering- og myndighetsutøvelse	76 324	-246 120	-169 796	-167 996	-1 800
Øvrig veghold	32 420	-24 879	7 541	4 841	2 700
Bruer, tunneller, vegkonstruksjoner	16 171	-836	15 335	15 335	0
Drenering/overvann	18 402	-2 512	15 890	15 890	0
Trafikksikkerhet inkl. skilting og vegmerking	112 680	-16 245	96 436	86 436	10 000
Vegdekker	39 538	-3 130	36 408	36 408	0
Renhold veg	27 081	-5 144	21 936	21 936	0
Gatelys	31 499	-4 637	26 862	28 062	-1 200
Vinterdrift	49 872	-17 281	32 591	42 591	-10 000
Sum	417 896	-326 690	91 207	91 507	-300

Status økonomi per avdeling

Beløp i 1000

Byrådsavdeling	Justert årsbudsjett 2024					Avvik i % av utgift
	Utgifter	Inntekter	Just.bud.	Prognose	Avvik	
1-Byrådsleders avdeling	0	0	0	0	0	0,0 %
2-Byrådsavdeling for finans	10 658	-124 832	-114 174	-114 574	400	3,8 %

2. tertialrapport 2024

Byrådsavdeling	Justert årsbudsjett 2024				Avvik	Avvik i % av utgift
	Utgifter	Inntekter	Just.bud.	Prognose		
5-Byrådsavdeling for byutvikling	407 111	-201 858	205 253	205 953	-700	-0,2 %
90-Fellesposter - bykassen	127	0	127	127	0	0,0 %
Sum	417 896	-326 690	91 207	91 507	-300	-0,1 %

Kommentar til status økonomi

Byrådsavdeling for byutvikling melder på tjenesteområde 08 - Samferdsel om et forventet samlet negativt avvik på kr 0,7 mill. ved årsslutt.

Det forventede avviket er et sammensatt bilde av mer- og mindreinntekter og -forbruk. Under følger en oppsummering av de største faktorene.

Gebyrinntekter, forventet merinntekt på kr 0,5 mill.

I Revidert budsjett ble det meldt om en forventet mindreinntekt fra gebyrer på kr 1,5 mill. Utsiktene har imidlertid endret seg betydelig i den etterfølgende perioden. Antall gebyrer har hatt en markant økning i sommermånedene, målt mot fjoråret. Økningen skyldes i hovedsak at langt flere el-løperhjul er ilagt gebyr enn på samme tid i fjor. Bymiljøetaten ansatte fire trafikkbetjener i vikariater med oppstart i januar 2024. Dette har også bidratt til flere gebyr etter at de var ferdig opplært på våren. Det forventes en merinntekt på kr 0,5 mill. ved årsslutt, men det vil alltid være et element av usikkerhet knyttet til prognosen for gebyrer

Kontrollsanksjoner, forventet merinntekt på kr 2,3 mill.

I Revidert budsjett ble det meldt om en forventet merinntekt på kr 1,5 mill., Per august er inntektene fra kontrollsanksjoner ca. 1,7 millioner kroner over budsjett. For kontrollsanksjoner vil det også være et usikkerhetsmoment, men med en tilsvarende utvikling som i 2023 forventes det en merinntekt på ca. kr 2,3 mill. ved årsslutt.

Billettinntekter (avgiftsparkering), forventet mindreinntekt på kr 4,0 mill.

Inntektskravet på billettinntekter ble i forbindelse med budsjettavtalen økt med kr 5,5 mill. Inntektene er pr. 2. tertial ca. kr 3,3 mill. lavere enn budsjettet pr. 2. tertial.

Grunnlaget for økningen i inntektskravet var etablering av nye avgiftsbelagte parkeringsplasser. Pr. 2. tertial 2024 er det ikke etablert nye avgiftsplasser. Det er imidlertid flere steder det er planlagt innført, men det kreves blant annet vedtak og godkjenning fra Statens Vegvesen før det kan iverksettes. Flere skiltplaner ble sendt til Vegvesenet for vedtak før ferien, men grunnet lang saksbehandlingstid er det foreløpig ingen som er godkjent. Det er forventet at det kommer vedtak på mange av plassene i løpet av september/oktober, og avgiftsplassene vil da bli opprettet så raskt som praktisk mulig. I Revidert budsjett ble det meldt om en forventet mindreinntekt fra billettinntekter på kr 5,0 mill. Det er forventet at de nye plassene vil gi økte inntekter i 2024 på kr 0,5-1,0 mill. I prognosen for 2. tertial nedjusteres den forventede mindreinntekten ved årsslutt derfor til 4,0 mill.

Boligsone, forventet mindreinntekt på kr 1,0 mill.

Pr. 2. tertial er inntektene på nivå med budsjett, både for gateparkering og boligsoneanlegg. Det er imidlertid et eget budsjettkrav på kr 1,0 mill. for bil 2. Siden inntektene fra bil 2 føres i regnskapet sammen med de andre boligsoneinntektene, blir dette inntektskravet en forventet mindreinntekt i 2024.

2. tertialrapport 2024

Uteservering på offentlig grunn, forventet merinntekt på kr 3,2 mill.

De siste års praksis med utvidet areal til uteservering er videreført. Pr. 2. tertial 2024 er det inntektsført kr 3,2 mill. mer enn budsjettet. Noen av leieavtalene er helårsavtaler som strekker seg til 1. april 2025. Det medfører at noen av inntektene overføres til 2025, men samtidig forventes det nye avtaler for vintersesongen. Det forventes det en merinntekt på ca. kr 3,2 mill. ved årsslutt.

Riggleie, forventet merinntekt på kr 2,0 mill.

Riggleie er leie av kommunale fortau og byrom i forbindelse med utsettelse av stillaser, containere, riggområder og lignende. Det forventes en merinntekt på kr 2,0 mill. i 2024, primært grunnet større rehabiliteringsprosjekter i sentrum. Riggområdet for Sundt-bygget er fremdeles utleid, mens et større riggområde i Neumanns gate forventes oppstart på i 2024. Det har ellers vært mye arbeid knyttet til riggområdet for oppgradering av tinghuset, hvor det var oppstart medio august.

Gebyr for arbeidsvarsling, tillatelser og kontroll, forventet mindreinntekt på kr 1,5 mill.

Arbeidsvarslingsarbeidet handler i stor grad om saksbehandling, kontroll og oppfølging av planer for sikring av arbeidsområder (for publikum), behandling og oppfølging av gravesøknader, samt varsling av, og tilrettelegging for, alternative ruter for bilister og myke trafikanter. Det forventes en mindreinntekt på kr 1,5 mill., slik det også ble meldt om i 1. tertial. Årsaken til dette er sammensatt, men henger blant annet sammen med lavere frekvens på fiberutbygging spesielt, samt generell nedgang i utbyggingstakten i nord.

Byrådsavdeling for finans ved Etat for bygg og eiendom forventer merinntekter på kr 0,4 mill. innenfor tjenesteområde 08 Samferdsel. Avviket skyldes at den variable leien for 2023 fra Bergen Parkering AS ble kr 0,4 mill. høyere enn budsjettet. Nivået på den variable leien blir først klart etter at Bergen Parkering har avlagt regnskapet for fjoråret i inneværende år. Det vil dermed kunne komme avvik mot budsjett på denne posten. Det foreslås å oppjustere inntektsbudsjettet til etaten med kr 0,4 mill.

Nye tiltak i årets driftsbudsjett

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose	Avvik prognose i kr	Statusbeskrivelse
Helårvirkning av realendringer i årets budsjett				
Reduksjon i salg av piggdekkoblater (engangsgebyr)	2 000	2 000	0	Tiltaket er iverksatt, salget av piggdekkoblater er lavere enn tidligere år og forventes å forbli på et lavere nivå.
Sum	2 000	2 000	0	

Tilpasning til aktivitetsnivå

Parkeringsinntekter	-5 500	-1 500	-4 000	Det forventes en mindreinntekt på dette tiltaket på kr 4,0 mill. Etablering av nye avgiftsbelagte parkeringsplasser var grunnlaget for økningen i inntektskravet, og per august er det ikke etablert nye avgiftsplasser. Det er imidlertid flere steder det er planlagt innført, men det kreves blant
---------------------	--------	--------	--------	---

2. tertialrapport 2024

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
			annet vedtak og godkjenning fra Statens Vegvesen før det kan iverksettes.
Reduserte energiutgifter i kommunen	-5 228	-5 228	0 Tiltaket er iverksatt og innarbeidet i budsjetttrammene.
Prisjustering av energi til byggdrift (Etat for bygg og eiendom)	-530	-530	0 Prisjusteringen er innarbeidet i vedtatt budsjett. Etat for bygg og eiendom forventer balanse mellom budsjett og regnskap for energiutgifter i kommunale bygg.
Sum	-11 258	-7 258	-4 000

Nye tiltak

Supplering av lyspunkter på eksisterende anlegg - driftskonsekvens	25	25	0 Tiltaket er iverksatt, investeringen er satt i drift.
Gangveger Loddefjord - Olsvik - driftskonsekvenser	90	90	0 Tiltaket er iverksatt, investeringen er satt i drift.
Mobilitetstiltak gåbyen- driftskonsekvens av investering	127	127	0 uavklart om tiltaket blir igangsatt 2024
Boligsoneforskriften, oppheve regel om kun en bil pr. husholdning i boligsonene	-500	0	-500 Det forventes en mindreinntekt på boligsoneavtalene. Det antas at flere husstander som hadde to biler har gått ned til en bil innen regelen ble opphevet.
Digitalisering samferdsel - driftskonsekvens av investering	1 617	1 617	0 IT -systemene og lønnskostnader til dataforvalter er igangsatt.
IT system for bruk av offentlig areal - driftskonsekvens	-460	-460	0 Tiltaket er iverksatt. Dette er en korrigering av driftskonsekvensene av investeringen "IT-system for bruk av offentlig areal".
Sum	899	1 399	-500

Effektivisering

Oppgavegjennomgang i kommunen	-627	-627	0 Bystyret har vedtatt at de administrative kostnadene i byrådsavdelingene skal reduseres, blant annet ved å holde administrative stillinger vakante ved varig eller midlertidig ledighet. Av et totalt innsparingskrav på 95 mill. ble 30. mill. fordelt ut i detaljeringen av vedtatt budsjett i februar, mens de ytterligere 65 mill. ble fordelt i august 2024. I revidert budsjett 2024 ble det innført generell ansettelsesstopp for administrative stillinger i hele organisasjonen. Byrådsavdelingene melder om totalt 65 stillinger som står vakante pr.august. Stillingene er blitt vakante på ulike tidspunkt, så effekten innværende år er lavere enn den ville vært med helårseffekt. For administrative stillinger skal det ikke tas inn vikar ved fravær, som isolert sett gir et mindreforbruk. I tillegg er det restriktivt bruk på kurs og samlinger, konsulentbruk,
-------------------------------	------	------	--

2. tertialrapport 2024

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose	Avvik i kr	Statusbeskrivelse
				reiseaktivitet og andre utgifter som ikke er strengt nødvendig. Byrådsavdelingene har håndtert innsparingskravet ulikt mht. fordeling og rapportering i sine tjenester. I sum rapporteres det om forventet effekt på 84,8 mill. som gir et negativt avvik på 10,2 mill. i 2024.
Sum	-627	-627	0	
Sum tiltak	-8 986	-4 486	-4 500	

Status mål

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2024	Status 2. tertial 2024	Statusbeskrivelse
En attraktiv og levende by	Bergen skal understøtte nullvisjonen om antall hardt skadde eller drepte i trafikken	Nedgang i antallet alvorlige trafikkuulykker på kommunale veier i Bergen	0	1	Indikatoren er basert på ulykkesstatistikken til Statens vegvesen, som publiseres i mai. Tall pr. 2. tertial gjelder derfor 2023. I 2023 var det 0 drepte og 1 hardt skadd i trafikken på kommunal vei i Bergen, iht. ulykkesstatistikken fra Statens vegvesen.
Norges grønneste storby	Bergen skal ha et sammenhengende og sikkert sykkelnett med god tilgjengelighet og sykkelvennlig utforming.				
	Bergen skal utvide gangnettet i hele byen	Antall meter tilrettelagt for gange	300	200	Det er ferdigstilt ca. 200 m gangetiltak hittil i 2024. En del gangetiltak er kombinerte gang- og sykkeltiltak. Det er i perioden brukt mye tid på å gjøre flere gangetiltak byggeklare, ferdigstille prosjektering, interne godkjeningsprosesser, byggesøknader osv. Fremover vil det arbeides med gjennomføringsvedtak, og flere av gangetiltakene vil kunne gjennomføres i høst.

2. tertialrapport 2024

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2024	Status 2. tertial 2024	Statusbeskrivelse
	I Bergen skal det være god tilgang til sykkelparkering.	Akkumulert antall sykkelparkeringsplasser i sentrum og bydeler	530	618	Det er siden Revidert budsjett etablert 90 nye sykkelparkeringsplasser i 2.tertial. 12 ved Biskopshavn, 24 på Helleneset, 18 på Hellefjellet, 12 ved Kvarven og 12 på Vollane.
	I Bergen skal gangnettet oppgraderes og utvides for å få flere til å gå	Antall km oppgraderte gangforbindelser	1,7	0,2	Det er ferdigstilt ca. 200 m gangetiltak hittil i 2024. En del gangetiltak er kombinerte gang- og sykkeltiltak. Det er i perioden brukt mye tid på å gjøre flere gangetiltak byggeklare, ferdigstille prosjektering, interne godkjeningsprosesser, byggesøknader osv. Fremover vil det arbeides med gjennomføringsvedtak, og flere av gangetiltakene vil kunne gjennomføres i høst.
	Sykkelandelen i Bergen skal øke til 10 %	Sykkelandel på reiser innenfor Bergen kommune	5,0 %	5,0 %	Reisevaneundersøkelsen for 2023 viser en økning i andel reiser som skjer med sykkel i Bergen fra 4 % til 5 %. Målet er 10 prosent innen 2030, og det er lagt opp til en gradvis årlig økning på 1 prosentpoeng opp mot 2030.

Status merknader

Verbalvedtak

"-" vises der det ikke er registrert data

Oppdrag

1.T 2024 Merknad 11. Bysykkelordningen Bystyret ber om en sak hvor bysykkelordningen evalueres og hvor byrådet vurderer hvordan private aktører kan overta avtalen på en best egnet måte på linje med løperhjulordningene.

Beskrivelse status

Det arbeides med et notat som belyser hvordan dagens ordning har fungert, og veien videre for en ny bysykkelordning etter at gjeldende avtale utløper.

1.T 2024 Merknad 13. Avgifter Bystyret vil holde avgifter og bompenger lave for å ikke påføre brukerne en høyere regning enn nødvendig.

For avgifter innen tjenesteområde 08 Samferdsel er det ikke utført justeringer ut over årlig justering med deflator (vektet gjennomsnitt av lønns- og prisstigning).

2. tertialrapport 2024

Oppdrag

Beskrivelse status

VB2024 Merknad 10. Bilfrie bydeler Bøhmergaten/Løvstakksiden og Nedre - Nygård/Nygårdshøyden Bystyret mener ordlyden på prosjektene er misvisende i forhold til innholdet og ønsker å endre prosjekttitlene til «Opprustning av nærmiljø». Bystyret ber byrådet gjennomgå prosjektene med mål om å redusere antallet parkeringsplasser som fjernes.	Prosjektet omtales nå som Opprustning av nærmiljø på Løvstakksiden og blir endret slik at det legger til rette for fire flere parkeringsplasser i Søndre Skogveien og Lien.
VB2024 Merknad 3. Parkering - Bystyret ber byrådet øke antallet parkeringsplasser i kommunen, særlig i sentrumsområdet knyttet til handel, servering samt beboer- og gjesteparkering.	Det er utført kartlegging av mulige parkeringsplasser som kan etableres/reetableres. Det er også utarbeidet skiltplan som er oversendt Statens vegvesen for vedtak for de parkeringsplassene der det er nødvendig.
VB2024 Merknad 4. Bysykler - Bystyret ber byrådet gjennomgå avtalen om drift av bysykler med formål om å få til en reforhandling før avtalens utløp. I forbindelse med inngåelse av ny avtale om bysykler ber bystyret byrådet legge frem en sak om hvordan ordningen kan driftes uten at Bergen kommune må ta hele eller deler av kostnaden.	Byrådet har startet arbeidet med en gjennomgang av bysykkelavtalen, og analyse av mulig fremtidig bysykkelordning.

Investeringer

Beløp i 1000

Investering	Saksref.	Totalbudsjett					Årets budsjett		
		Bud. v/gj.førin v/gj.førin gs-vedtak	Vedta tt	Totalprogn ose	Avvik ose	Estimert ferdigkvar tal	Justert budsje tt	Årsprogn ose	Fors lag til bud.endr.
Bussholdeplasser tilstandsrapport	UKFKN 45/20	-	-	-	-	Løpende	258	258	0
Deltakelse i Graveklubbprosjekter		-	-	-	-	Løpende	6 520	6 520	0
Digitalisering samferdsel		-	-	-	-	Løpende	7 959	7 959	0
Frieda Fasmer, nytt sykehjem - rekkefølgekrav		IA	0	114 800	- 114 800	3.kv. 2026	0	3 200	3 200
Gang- og sykkelveier		-	-	-	-	Løpende	5 324	2 976	-2 347
Garnes ungdomsskole, rekkefølgekrav	BY 98/24	88 000	88 000	88 000	0	3.kv. 2025	13 138	7 400	-5 738
infrastruktur									
Gneist Arena, rekkefølgekrav	BY 269/24	87 500	57 000	87 500	- 30 500	2.kv. 2026	15 000	9 000	-6 000
Handlingsplan for sykkel på kommunalt vegnett		-	-	-	-	Løpende	55 633	49 888	-5 745
Infrastrukturtiltak i utbyggingsområder		-	-	-	-	Løpende	5 692	2 903	-2 789
IT system for bruk av offentlig areal		IA	157	157	0	Ferdig	0	0	0
Johan Berentsensvei - fortau		IA	11 633	62 543	- 50 910	4.kv. 2026	1 400	230	-1 170
Klimatilpasning, tiltak		-	-	-	-	Løpende	6 981	5 013	-1 967

2. tertialrapport 2024

Investering	Saksref.	Totalbudsjett					Årets budsjett		
		Bud. v/gj.førin v/gj.førin gs-vedtak	Vedta tt	Totalprognose	Avvik	Estimert ferdigkvar tal	Justert budsje tt	Årsprognose	Fors lag til bud.endr.
Klostergarasjen - utskifting av heiser	BR 1205/24	IA 16 000		16 000	0	4.kv. 2025	5 500	5 500	0
Ladeinfrastruktur for bil		-	-	-	-	Løpende	347	347	0
Ladepunkter i boligsoneanlegg		-	-	-	-	Løpende	3 592	2 341	-1 251
Lyngbøveien - trafikkisikring	BY 59/22	144 800	154 908	156 830	-1 923	2.kv. 2025	16 500	20 392	3 892
Midtunvegen	BR 1009/24	17 100	17 100	17 100	0	2.kv. 2027	183	183	0
bofelleskap, rekkefølgekrav og infrastruktur		-	-	-	-	Løpende	-5 500	500	6 000
Mindre bygginvesteringer - sekkepost		-	-	-	-	Løpende	17 074	17 840	766
Mobilitetstiltak Gåbyen	UFKN 126/21	IA 1 094		1 094	0	4.kv. 2025	0	0	0
Mobilpunkter Bergenhus og Årstad		IA 16 399		57 399	-41 000	4.kv. 2025	706	706	0
Møllendalsbakken	BR 1083/22	16 100	18 708	18 708	0	Ferdig	0	0	0
veibro		IA 500		500	0	4.kv. 2028	0	0	0
Møllendalselven elve- og strandpark		IA 0		25 000	-25 000		0	1 500	1 500
Olsvik Gangbro					0				
Opprusting av nærmiljø – Bøhmergaten/Løvestakk siden	BY 316/23	85 300	85 300	87 951	-2 651	4.kv. 2027	2 830	912	-1 918
Opprusting av nærmiljø – Nedre Nygård/Nygårdshøyden		IA 92 082		93 685	-1 603	4.kv. 2030	7 752	2 853	-4 899
Permanent bobilparkering - utredning		IA 1 200		1 235	-35	4.kv. 2028	200	200	0
Rekkefølgekrav Mulen - gjennomføring	BR 43/24	34 450	27 450	27 450	0	4.kv. 2024	25 200	25 200	0
Rolland skole - rekkefølgekrav	2023/2495	IA 8 000		8 000	0	4.kv. 2024	6 728	5 728	-1 000
Supplering av lyspunkter på eksisterende anlegg	BY 1111/20	-	-	-	-	Løpende	11 211	8 660	-2 551
Sykkeltiltak Lyngfaret og Vestre Vadmyra	BR 1195/22	19 000	32 000	32 000	0	1.kv. 2025	16 017	10 350	-5 667
Sykkeltiltak Nonnekloppen til Florida	UFKN 114/24	IA 37 198		37 052	146	4.kv. 2025	9 817	3 800	-6 017
Tiltak for gående		-	-	-	-	Løpende	13 539	14 480	941
Trafikkisikring		-	-	-	-	Løpende	20 165	13 611	-6 554
Utbyggingsavtaler Sandsliåsen		-	-	-	-	Løpende	188	188	0
Utbyggingsavtaler Søreide		-	-	-	-	Løpende	-1 936	3 329	5 265

2. tertialrapport 2024

Investering	Saksref.	Totalbudsjett					Årets budsjett		
		Bud. v/gj.føring-vedtak	Vedtatt	Totalprognose	Avvik	Estimert ferdigkvar tal	Justert budsjettt	Årsprognose	Forslag til bud.endr.
Utbyggingsavtaler Wergeland		-	-	-	-	Løpende	1 604	2 124	520
Wergeland – Grunnerverv og forberedende arbeider		52 000	50 248	50 248	0	4.kv. 2026	349	349	0
Sum øvrige prosjekter							633	821	188
Sum							270 603	237 260	-33 343

Statustekst investeringer

AdO Arena, solenergianlegg

Det skal etableres solenergianlegg på AdO-bygget. Solenergianlegget skal bestå av solfangere til oppvarming av vann, samt solceller til produksjon av strøm. Oppstart av arbeidene er forventet i løpet av høsten 2024.

Barnas byrom

Investeringen Barnas Byrom er en budsjettpost som omfatter oppgradering og bygging av nye uterom for barn og unge. Oppgraderingene gjennomføres som enkeltprosjekter i ulike geografiske områder, og har tilhørende ulik fremdrift og budsjett. I 2024 jobbes det aktivt med fire prosjekter; evaluering og oppfølging av Sentrumslekeklassen første utbyggingstrinn (Aktiv Tollbodkai), gjennomføring av Brønnaldalen Olsvikskjenet, konseptutvikling av Rollandsparken, samt miljø- og byromsfaglige utredninger i Søreide- realisering friområder, Telenorkaien. Alle prosjektene innenfor budsjettposten holder planlagt fremdrift. Det er foretatt en mindre overføring fra budsjettposten i 2024 til prosjektet Løvstakklia lekeklass. Totalprognosen for budsjettposten er på plan med henvisning til foreslått handlings- og økonomiplan 2025-2028. Høsten 2024 avsluttes evalueringsfasen av «Sentrumslekeklass – første utbyggingstrinn» på Nordre Tollbodkai, samt prosjektet «Rollandsparken-konseptutvikling ny lekeklass». Arbeidet i Rollandsparken er fulgt opp med budsjettinnspillet "Rolland naturlekepark" i HØP25-28. Prosjektet «Brønnaldalen Olsvikskjenet» er i detaljprosjektfase, og forberedes for bygging i 2025. I prosjektet "Søreide- realisering friområder, Telenorkaien" gjennomføres miljøtekniske og byromsfaglige utredninger.

Bussholdeplasser tilstandsrapport

Prosjektet gjelder oppgradering av bussholdeplasser hovedsakelig langs linje 10 i Bergen. Tilgjengelige fondsmidler i 2024 benyttes til å finansiere prosjektet Gangveier kollektivtraseer – Laksevåg under budsjettpost Mobilitetstiltak Gåbyen.

Deltakelse i Graveklubbprosjekter

Graveklubb prosjekt Nedre Nygård 1

Det gjennomføres gatefornyelse på deler av Nedre Nygård i Bergen sentrum. Gatefornyelsen gjennomføres som del av etableringen av bossnett v/ BIR og fornying av vann- og avløpsnettet v/ Bergen Vann. Prosjektet omfatter deler av Nygårdsgaten, Jonas Reins gate, Hans Tanks gate, Daniel Hansens gate og Lyder Sagens gate. Byggherreansvaret i prosjektet ligger hos BIR AS. Prosjektet er i anleggsfase og har fremdrift i henhold til plan. Prosjektet ferdigstilles i 2024.

Digitalisering samferdsel

Budsjettpost Digitalisering samferdsel omfatter prosjekter som fokuserer på modernisering og effektivisering av samferdselsrelaterte systemer og tjenester gjennom digitalisering. Prosjektene

2. tertialrapport 2024

inkluderer utvikling og integrasjon av fagsystemer for parkering, etablering av tjenester for forflytningshemmede, innsamling og presentasjon av bydata for beslutningsformål, samt en helhetlig løsning for forvaltning av objekter i Bymiljøetaten.

Fagsystemer parkering

Prosjektets hensikt er å gjennomføre modernisering og effektivisering i prosesser tilknyttet relevante fagsystemer for parkering og fornying av utstyr for parkeringshåndheving. Dette innebærer også integrasjoner mellom fagsystemer og Bergen kommunes løsning for lagring og sammenstilling av data (Datasjøen), og relevant data skal kunne deles både internt og eksternt. Planlagte aktiviteter i 2024 inkluderer integrasjon av data fra BOA til Datasjøen til Bergen kommune, og utvikle et leder-dashboard for å gi innsikt i saksbehandlingsprosessene til Bymiljøetaten og danne grunnlag for forbedringsarbeid. Prosjektet har framdrift og prognose i henhold til plan.

Sensor HC-plasser

Prosjektet har etablert bedre tjeneste for forflytningshemmede, hvor oversikt over HC-parkeringsplasser med tilhørende informasjon om plassen med bilder vises i bergenskartet og i mobilappen Parkering i Bergen. Prosjektets fremdrift og prognose er i henhold til plan. Det forventes at prosjektet ferdigstilles i 2024 etter evaluering av tiltak med brukergruppen.

Bydata

Prosjektet skal primært samle inn og presentere data, til beslutning og analyseformål i Bymiljøetaten. Data lagres og sammenstilles i Datasjøen hos Bergen kommune og tilgjengeliggjøres gjennom dashboards, kartløsningen ArcGIS/VISGI, og kan deles gjennom API. Det er mulig at de fleste behovene vil løses ved å kjøpe datasett fra andre aktører, i stedet for å plassere ut egne sensorer. Prosjektet har ferdigstilt flere brukerhistorier med blant annet analyse for å predikere værforhold på vei, forbedret prosess for gjennomføring av ismålinger, kartanalyse av elsparkesykkeldata som viser antall turer på vegstrekker og utprøving av verktøy for analyser og kobling mot kart. Utprøving av sensorteknologi for tilstandsmåling ved bekkeinntak er fullført og avsluttet.

Asset Management

Prosjektet etablerer en helhetlig løsning for å gi oversikt over objekter Bymiljøetaten forvalter og har ansvar for. Prosjektet integrerer nå eksisterende fagsystemer i en helhetlig løsningsarkitektur hvor dataobjekter knyttet til park- og elektroanlegg lagres og sammenstilles i den skybaserte dataplattformen Datasjøen. I tillegg gjennomføres det et forprosjekt for tilstandsregistrering av vei og registrering av tilhørende veiobjekter for to bydeler. Innsynsløsning vil lages for sammenstilling og visualisering av data fra Datasjøen og vil inneholde objekter per fagfelt. Prosjektet er i henhold til vedtatt budsjett. Det er usikkerhet knyttet til periodisert beløp og framdrift da prosjektet avventer tilbakemelding fra leverandører.

Eidsvåg skole - rehabilitering, nybygg og idrettshall

Det er utført omfattende ombygging og rehabilitering av "1952-bygget" på Eidsvåg skole, og etablert et tilbygg til dette. De andre byggene på eiendommen ble revet i 2021. Den nye skolen er dimensjonert for 300 elever med mulighet for utvidelse med ytterligere 50 elever ved behov. Det er også oppført en stor, frittstående idrettshall med opparbeidet uteområde på taket. Skolen ble tatt i bruk i september 2024 og pågående etablering av snusløyfe for skolebusser i Trolldalen forventes ferdigstilt siste kvartal 2024. Det foreslås en flytting av midler til inneværende år i tråd med justert årsprognose. Budsjettmidler i 2025 utover revidert totalprognose foreslås trukket inn.

ENØK-prosjekter

Bevilgningen går over mange ulike tjenesteområder.

2. tertialrapport 2024

I Bergen kommune sin tidligere Klima- og miljøhandlingsplan var det et mål å redusere energiforbruket i kommunens bygg med 15 % innen utgangen av 2020 og med 25 % innen 2030. Typiske ENØK-tiltak som skal gjennomføres er:

- Skifte ut defekt luft/vann-varmepumpe, ombygging varmesentral
- Tiltak for å kontrollere radon i utsatte bygg
- Bytte eldre varmegjenvinner mot roterende gjenvinner i ventilasjonsanlegg
- Innregulering av varmeanlegg
- Nyinstallasjon og utskiftning av anlegg for sentral driftsstyring (SD-anlegg)
- Installasjon av solfangere
- Enkel automatisering av styring av panelovner
- Installere varmepumpe i bygg med vannbåren varme

Det er så langt i 2024 fattet gjennomføringsvedtak for 9 nye tiltak. Videre pågår det flere utredninger. Med bakgrunn i lovkrav som gjør at lyskilder og armaturer bør oppgraderes til LED, er dette et prioritert formål for nye prosjekter i 2024. Som følge av senere fremdrift enn planlagt i pågående prosjekter foreslås det at kr. 14,1 mill. (totalt for alle tjenesteområder) flyttes til 2025. Dette inkluderer blant annet kr. 4,1 mill. til et prosjekt ved Skranevatnet skole, som om er flyttet fra budsjettposten *ENØK-tiltak kommunale bygg og boliger*, og som nå inngår i den foreslåtte budsjettjusteringen på tjenesteområde skole. Flyttingen er gjort for å sikre at alle lignende ENØK-tiltak vurderes innenfor samme budsjettpost.

Frieda Fasmer, nytt sykehjem - rekkefølgekrav

I vedtatt reguleringsplan for Frieda Fasmer Minne, sak 191/24, er det fremkommet svært omfattende krav til omlegging og oppgradering av infrastruktur. Eksisterende høyspentkabel over dagens tomt må legges om og veianlegg skal utvides. Rekkefølgekravet og de forberedende arbeidene må utføres før igangsettelse av byggearbeid med nytt sykehjem. Planlagt byggestart er 2025. Arbeidet med anbudskonkurranse og inngåelse av kontrakt med entreprenør gjennomføres i 2024. Det foreslås derfor en flytting av midler til inneværende år i tråd med justert årsprognose. Totalprognose er foreslått justert i tråd med antatt prosjektkostnad.

Gang- og sykkelveier

Opprusting av nærmiljø - Møhlenpris fase 2

Prosjektet gjelder utarbeidelse av ny gatebruksplan for Møhlenpris. Prosjektet inkluderer også å gjennomføre flere mindre fysiske tiltak som en del av prosjektet. Gatebruksplanen ble behandlet av byrådet august 2023 hvor det ble fattet vedtak om å legge planen på offentlig høring. Frist for innspill gikk ut i desember 2023 og merknadene er til behandling. I 2024 er det planlagt merknadsbehandling, justering av plandokumenter samt innsending av gatebruksplan for politisk behandling. Resterende beløp er tiltenkt mindre tiltak basert på en behandlet gatebruksplan.

Hjertesoner - investeringer på kommunal vei

Prosjektet omfatter etablering av Hjertesone og mindre trafiksikkerhetstiltak ved barneskoler i Bergen kommune. Det ble i fjor utført tiltak på de 10 siste skolene. Det ble bestilt arbeid på Tertnes, Ådnamarka og Lone skole i april/mai 2024, men dette er ennå ikke gjennomført. Videre arbeid som gjenstår er utføre justering på noen av de skolene som tidlig fikk tiltak, men der man ser at det er behov for å supplere med ytterligere tiltak, eventuelt oppfølging av henvendelser. På grunn av at etablering av fortau i Lyngbøvegen ikke er ferdigstilt, er heller ikke Hjertesonen rundt Nygårdslie skole fullstendig. Det kan den ikke bli før prosjektet i Lyngbøvegen er utført. Prosjektet har totalt sett i 2024 forsinket fremdrift på grunn av manglende kapasitet og det må dermed skyves underkant av 2,4 mill. til 2025.

Garnes ungdomsskole, rekkefølgekrav infrastruktur

2. tertialrapport 2024

I arbeidet med ny reguleringsplan for Garnes ungdomsskole er det fremkommet svært omfattende krav til etablering og oppgradering av infrastruktur i form av rekkefølgekrav. Gjennomføringsvedtak ble fattet i april 2024. Konkurransen er lyst ut og planlagt byggestart er i slutten av 2024. Det foreslås en forskyvning av midler grunnet forsinkelser i prosessen for godkjent rammesøknad. Forsinkelsen medfører ikke endring i antatt tidspunkt for ferdigstillelse.

Gneist Arena, rekkefølgekrav

Prosjektet gjelder gjennomføring av rekkefølgekrav som fremkom av reguleringsplanen tilknyttet oppføring av Gneist Arena. Det er omfattende arbeid knyttet til oppgradering av vei som krever omlegging av infrastruktur. Prosjektet planlegger byggestart i løpet av høsten 2024. Endring i totalprognose skyldes justering i tråd med gjennomføringsvedtak. Det foreslås en forskyvning av midler med bakgrunn i oppdatert fremdriftsplan, noe som medfører at forventet tidspunkt for ferdigstillelse forskyves.

Handlingsplan for sykkel på kommunalt vegnett

Investeringsprosjekter for sykkel i kommunale gater finansieres delvis fra Miljøloftet og delvis av kommunale midler.

Fra Miljøloftet er budsjettposten finansiert gjennom belønningsmidler fra prosjektene "Oppfølging av handlingsplan for sykkelsatsing i Bergen kommune" og "Kronstad - Haukeland Vest sykkelkobling". Underliggende budsjettpost «Handlingsplan for Sykkel på Kommunalt Vegnett – Kommunal andel» er finansiert av kommunale midler som skal benyttes til prosjekter i Handlingsplan for sykkel. Budsjettet i 2024 fordeles ut over totalt 18 investeringsprosjekt i sykkelporteføljen.

Budsjettposten har totalt sett lavere prognose enn justert budsjett. Det skyldes at prosjektene Sykkeltiltak Olaf Ryes vei og Kronstad - Haukeland Vest sykkelkobling har forsinket oppstart og midler skyves til 2025 og 2026.

Infrastrukturtiltak i utbyggingsområder

Bergen kommune tar en aktiv rolle i byutviklingen. I større transformasjons- og utbyggingsområder er det behov for omfattende koordinering og planlegging, før tiltak lar seg realisere i tråd med intensjonene i vedtatte planer. Budsjettposten bidrar blant annet til nødvendig planlegging og gjennomføring, spesielt relatert til offentlig teknisk og blågrønn infrastruktur som veier, allmenninger og parker. Budsjettposten i 2024 benyttes til kartlegging av teknisk infrastruktur i bakken på Laksevåg, utarbeidelse av kostnadsanslag for offentlig infrastruktur i Sandsliåsen samt oppdatering av kostnadsanslag for offentlig infrastruktur på Møllendal. Kostnadsanslagene danner grunnlaget for videre beregning av anleggsbidrag i fremtidige utbyggingsavtaler. Prognosen for 2024 er på plan i forhold til budsjett, mens totalprognosen er oppdatert i samsvar med innspill til HØP 2025-2028.

Det var ved en inkurie lagt inn en justering på 2,8 mill. på tjenesteområde 10A - Offentlig plan i 1. tertialrapport. Dette korrigeres nå til riktig tjenesteområde 08 Samferdsel.

Innløsning og erverv friarealer

Midler på budsjettposten benyttes i forbindelse med ervervsrelaterte oppdrag. Bymiljøetaten erfarer at det er behov for midler uten at disse er knyttet til et konkret prosjekt, men er tilgjengelige for løpende oppdrag og ervervsituasjoner som presenterer seg med muligheter. Eksempelvis hender det at grunneiere henvender seg til kommunen med tilbud om å selge eiendom og arealer. Når slike situasjoner dukker opp, og kommunen finner det aktuelt, er det behov for å ha tilgjengelige midler. Andre tilfeller hvor det er behov for midler er når det melder seg et behov for juridiske utredninger knyttet til eiendomsrettslig karakter, hvor utredning bestilles hos konsulent.

IT system for bruk av offentlig areal

Prosjektets hensikt er å levere system for digitale søknader om bruk av offentlige arealer, som f.eks. graving i vei, leie av offentlig plass eller arrangementer, parkeringstillatelser og oppfølging av ileggelser. Systemet skal gi publikum en enklere og bedre opplevelse gjennom fornyede digitale søknadsskjema, og systemet skal legge til rette for bedre flyt og bruk av automatisering i saksbehandlingen. Høsten 2024 skal de siste delleveransene som omhandler Leie av grunn og liggelser ferdigstilles og settes i drift. Prosjektet vil da være avsluttet.

Prosjektet er fordelt på tjenesteområdene 08 Samferdsel og 10C Naturforvaltning og parkdrift.

Johan Berentsensvei - fortau

Prosjektet gjelder opparbeidelse av ca 340 m fortau langs Johan Berentsens veg i Laksevåg bydel. Prosjektet vil i vinter 2024-2025 ha fokus på å ferdigstille prosjekteringen, foreta en usikkerhetsanalyse og skaffe nødvendige byggetillatelser. Byggestart planlegges til første kvartal 2026 og det skyves dermed midler til 2026.

Prognosen er oppdatert etter det som nå ligger i Miljøloftets handlingsprogram for 2025-2028. Prosjektet har ekstern finansiering fra statlige midler gjennom Miljøloftet. Totalprognosen er usikker inntil resultat av usikkerhetsanalysen er gjennomført.

Klimatilpasning, tiltak

Midler fra budsjettpost Klimatilpasning tiltak brukes i 2024 til prosjektene Løgstien overvann og Separering av overvann fra Svaneviksveien til Solheimsvannet. Omtrent 2 mill. skyves til 2025 i påvente av konkrete planer.

Klostergarasjen - utskifting av heiser

De fire heisene i Klostergarasjen har vært i bruk helt siden Klostergarasjen ble åpnet og tatt i bruk i 2005. Heisene har en meget stor belastning og har vært i bruk utover normert levetid. Dette medfører nå utfordringer med drift og vedlikehold av heisene og det er behov for å skifte disse ut som følge av slitasje, elde og manglende tilgang på reservedeler.

Arbeidene er pt. i en innledende fase. Prosjektet er finansiert fra budsjettposten for mindre bygginvesteringer men skilt ut på egen budsjettpost som følge av forventet totalkostnad over kr. 10 mill. Inneværende år forventes det å påløpe kr. 5,5 mill. og videre kr. 10,5 mill. i 2025.

Kollevågen etterdrift avf.deponi

Kollevågen på Askøy var Bergen kommunes avfallsdeponi for usortert avfall i perioden 1930-1975. Deponiet er dekket til og følges opp gjennom prosjekt «etterdrift deponier». Noe av de tidligere gjennomførte landskapsarbeider, slik som opparbeidelsen av strand, har vist seg å være utilstrekkelig. Det ble startet opp et arbeid med formål om å utrede bedre/varige løsninger for å minimere utvasking av sand og reparasjon av stranden. Opprinnelig planlagt oppstart skrinlegges med henvisning til foreslått handlings- og økonomiplan 2025-2028. Prosjektets totalprognose meldes med et forventet mindreforbruk i forhold til vedtatt budsjett. Hittil påløpte kostnader avregnes og investeringsprosjektet avsluttes.

Ladeinfrastruktur for bil

Budsjettposten benyttes til mobil og ladepunkter i henhold til vedtatt Ladestrategi. Budsjettposten er delt mellom tjenesteområde 08 Samferdsel og 10D klima og miljøtiltak.

Prosjektet Ladepunkter på offentlig vei har etablert infrastruktur for lading av private elbiler langs kommunal veg i Årstad og Bergenhus bydel. Prosjektet har planlagt, bygd, ferdigstilt og fått overlevert

2. tertialrapport 2024

følgende utvidelser av ladepunkt: Øvre Dreggsallmenning, Sydnesplassen og Landåslien. Prosjektet har også bidratt til etablering av nye mobilpunkt: Nymark og Martin Vahls gate. Prosjektet er ferdig, arbeid med sluttvedtak pågår, og prosjektet vil avsluttes ila 2024. Mobilpunktet i Gimleveien er en del av en satsing på et bedre mobilitetstilbud, både for lading til private biler og for bildeling. Det skal etableres 6 oppstillingsplasser. Prosjektet gjennomføres sammen med Bergen Vann. I 2024 er anbudskonkurranse gjennomført og anleggsfase skal starte. Prosjektet er i henhold til planlagt sluttdato, og ferdigstilles i 2025. Prosjektets totalprognose er på plan.

På grunn av manglende prosjektlederkapasitet skyves 1,5 mill. til 2025.

Ladepunkter i boligsonen

Etablering av ladepunkt inngår som et av mange punkt for å nå kommunen sitt mål om å redusere utslipp på transport- og mobilitetsområdet.

Det pågår planleggingsprosesser, og det er i år gjennomført fysiske arbeider knyttet til Skansedammen, Nye Sandviksvei og Nordnes. Prosjektene ved Skansedammen og Nye Sandviksvei er ferdigstilt og restmidler foreslås inndratt. Det gjenstår 1 mill. kr i ufordelte midler i 2024 som det ikke foreligger konkrete planer for. Byrådet foreslår at ubenyttede midler flyttes til 2025.

Lyngbøveien - trafikkisikring

Entreprenør meldte oppbud i slutten av 2023, og prosjektet stoppet opp. Etter en grundig gjennomgang av prosjektet ble det i juni 2024 besluttet å gjennomføre et forprosjekt hvor en ser på en betydelig nedskalering av omfanget av byggeprosjektet. Prosjektet fokuserer på å etablere fortau i hele prosjektets utstrekning. En ser på mulighet for å redusere veibredde noe som kan medføre betydelig mindre behov for terreng inngrep på overside vei og støttemurer på nedside vei. Resultatet av forprosjektet vil danne grunnlag for om en vil gå videre og detaljere dette frem mot en anskaffelse av entreprenør. Prognosen i 2024 øker da kostnadene ved å avslutte arbeidet etter konkursen og tilrettelegge for mulig ny gjennomføring av prosjektet ble høyere enn antatt. Midlene hentes fra budsjett 2025. Totalprognose er justert i henhold til HØP 2025-2028.

Løgstien etappe 4 - delstrekning 2

Siste etappe av Løgstien ble ferdigstilt og tatt i bruk 20 mars 2024. Den knytter sammen Løgstien til én sammenhengende turvei fra Kråkenes til Melkeplassen. Etappen er på vel 1 km og strekker seg fra Kristian Bings vei og til Fredlundsvingen og inkluderer en 383m lang brukonstruksjon. Prosjektet er gjennomført til en lavere kostnad enn budsjettet. Detaljprosjekteringen var god og samarbeid med entreprenør har vært løsningsorientert hele veien. Det har dermed ikke vært behov for å bruke usikkerhetsavsetningen og 4 mill. kan trekkes inn.

Midtunvegen bofelleskap, rekkefølgekrav og infrastruktur

Det skal etableres et nytt bofelleskap på en tomt ved Fana Herredshus i Midtunvegen. Det fremkommer rekkefølgekrav i reguleringsplanen som må gjennomføres for at byggeprosjektet skal kunne realiseres. Fremdriften til rekkefølgekravet er avhengig av hovedprosjektet.

Mindemyren fase 1 - planlegging og gjennomføring

Prosjektet har håndtert Bymiljøetatens investeringer på Mindemyren gjennom ulike delprosjekter. I 2024 er det i hovedsak kun delprosjekt Tilgjengelig og attraktiv som gjenstår.

For delprosjektet "Tilgjengelig & attraktiv" er det forventet bygging i 2024. Det er tiltak som skal gjøre Mindemyren mer attraktiv i den fasen man nå går inn i. Prosjektet skal etter planen avsluttes i 2024.

Mindre bygginvesteringer - sekkepost

2. tertialrapport 2024

Midlene benyttes til å gjennomføre rehabiliteringsprosjekter og andre oppgraderinger i kommunens bygningsmasse og kan bli brukt på alle tjenesteområder i kommunen.

Midlene benyttes også til å bytte ut, eller oppgradere, tekniske anlegg med utgått levetid. Eksempler på dette er brannvarslingsanlegg, elektriske anlegg, pasientvarslingsanlegg, ventilasjonsanlegg, SD-anlegg, heiser og investeringer knyttet opp mot digitalisering. Det utarbeides årlige vedlikeholdsplaner og prioriteringer basert på tekniske tilstandskartlegginger og kommunens fremtidige arealbehov.

Det er så langt i år bevilget midler til ca. 70 enkelttiltak fra budsjettposten. De største prosjektene er oppgradering og utbedring av ventilasjonsanlegg ved Garnes-, Nygårdslie- og Olsvik skole. Videre er det bevilget større beløp til tiltak på blant annet Eventyrskogen, Li skole, Bergen Brannstasjon, Sandviken sjøbad, Allehelgensgate 5 og Årstad Brannstasjon Barnehage.

Grunnet noe lavere fremdrift i enkelte pågående prosjekter enn først forutsatt foreslås det å flytte kr. 14,85 mill. (totalt for alle tjenesteområder) til 2025 slik at budsjettet følger beregnet fremdrift i de aktuelle prosjektene.

Mobilitetstiltak Gåbyen

"Mobilitetstiltak Gåbyen er en budsjettpost som finansierer tiltak i Handlingsplan for gange. Noen av prosjektene har finansiering fra Miljøløftet.

Under kommenteres prosjekter med avvik i 2024:

Universell utforming – gangfelt. På dette prosjektet skyves 2,5 mill til 2025. Det er blant annet lang leveringstid på granittheller for universell utforming. Forventet ferdigstillelse av fotgjengerovergangene og ulike andre lokasjoner er i løpet av høsten 2024. Kostnaden i 2024 blir lavere enn årsbudsjettet, på grunn av at arbeidene ble rimeligere enn antatt. Det lyses ut en ny anskaffelse i 2025 for resten av de planlagte arbeidene.

Gangetiltak Åsane: På dette prosjektet skyves 2 mill til 2025. Dette skyldes eiendomsforhold, prosjektering og nødvendige tillatelser ikke avklart med hensyn til oppstart og det forventes at tiltakene ikke kommer til utførelse før i 2025.

Gangveier kollektivtraseer Laksevåg: Den siste tverrforbindelsene krevde mer omfattende prosjektering og ble mer kostbar enn først antatt. Eksisterende trapp i Kringsjøveien viste seg å være i så dårlig forfatning at den måtte rives og etableres ny. I tillegg måtte man foreta fjellsikring for å kunne etablere trapp og samtidig beskytte fotgjengere langs Kringsjøvegen. Forsinkelsen har medført at prosjektet ble belastet med mer lønnsmidler for prosjektleder, byggeleder og koordinator. Den økte kostnaden dekkes av 3,3 mill av fondsmidler fra bussholdeplasser tilstandsrapport.

Mobilpunkter Bergenhus og Årstad

Mobilpunktene er en del av en planmessig satsing på et bedre mobilitetstilbud i Årstad og Bergenhus, både for lading til private biler og for bildeling. Alle mobilpunktene tilfører kvaliteter i form av nye byrom, nye eller utvidet fortau, ny sykkelveg eller sykkelnarveg, oppmerking, staudefelt og bytrær. Prosjektet har ferdigstilt og overlevert følgende mobilpunkt: Nymark, Nicolaysens veg, Anna Kreetz plass, Lyder Sagens gate, Erik Pontoppidans gate, Martin Vahls gate. Mobilpunktet i Søndre Skogveien gjenstår og gjennomføres i forbindelse med prosjekt "Opprusting av nærmiljø - Bøhmergaten/Løvstakksiden". Prosjektet er i henhold til planlagt sluttdato, og ferdigstilles i 2025. Prosjektets totalbudsjett er på plan.

Mobilpunkter og ladepunkter

2. tertialrapport 2024

Midlene er planlagt benyttet til å realisere lade- og mobilpunkt prosjekter i henhold til vedtatt Ladestrategi. Det er begrenset med aktivitet innenfor det å etablere nye mobilpunkter i 2024. 4,5 mill kr flyttes til 2027. Lav aktivitet knyttet til lade- og mobilpunktprosjekter kommer som en konsekvens av manglende prosjektlederkapasitet til å utføre tiltakene. En mindre sum beholdes i 2024 for å kunne finansiere flyttbare ladepunkter.

Møllendalsbakken

Prosjektets formål er å etablere bedre forhold for gående i Møllendalsbakken. Forprosjekt og grunnavtaler er nesten fullført. Det foreslås oppstart i 2027, i tråd med forslag til HØP 2025-2028. Fremdriften og kostnader ved bygging i Møllendalsbakken vil avklares gjennom detaljprosjektering. Forbruk i inneværende år er på plan. Med henvisning til foreslått handlings- og økonomiplan 2025-2028 er prosjektets omfang endret, fra kun å omfatte tidligfase til nå å omfatte alle prosjektfaser, herunder prosjektering og gjennomføring.

Møllendalsbakken veibro

Prosjektet gjelder oppgradering og utvidelse av eksisterende vegbro i Møllendalsbakken. Bymiljøetaten har avtale med Bybanen utbygging (BU) om utførelse av anleggsarbeidene, og BU har utført dette i henhold til egen fremdriftsplan. Prosjektet er nå avsluttet.

Møllendalselven elve- og strandpark

Møllendal vest er et unikt utviklingsområde – tett på elv, sjø og by. Satsingen framgår av budsjettposten Møllendal elve- og strandpark, som splittes i to prosjekt da de to områdene realiseres uavhengig av hverandre. Elveparken vil utføres først, så kommer strandparken i fremtidig Handlings- og økonomiplan.

Møllendal elvepark

I prosjektet Møllendal elvepark skal elveløpet restaureres, og det etableres en park, et torg og universelt utformete gangveier langs elven. Friområdet er en viktig del av realiseringen av det nye boligområdet i Grønnevik, og vil også omfatte sanering av forurenset grunn og oppgradering av vann - og avløpsinfrastruktur.

Detaljprosjekteringen er ferdig og rammesøknaden er nært forestående. Prosjektet vil få et merforbruk i forhold til budsjetterte midler for 2024 grunnet krevende tilpasninger av infrastruktur, endret entreprisemodell og forsert detaljprosjektering. Dette dekkes med avsatte midler i 2026 på Møllendal strandpark skyves til 2024. Prosjektets totalkostnad øker dermed med 3 mill.

Endring i totalprognose på 71 mill., hvorav 50 mill. gjelder at det i økonomiplanen er avsatt 50 mill. til Møllendalselven strandpark i 2029-2033. For elveparken økes prognosen med 18,75 mill. finansiert av fondsmidler +mva kompensasjon for utbyggingsavtaler på Møllendal og en justering på 2,3 mill. som skyldes at det er avsatt høyere beløp i Handlings- og økonomiplan 2025-2028.

Olsvik Gangbro

I innspill til HØP 2025-2028 foreslås det totalt 25 millioner til å gjenbygge Olsvik Gangbro. Det settes av 1,5 mill. i 2024 til prosjektering.

Gangbroen ble påkjørt og ødelagt 31.juli 2023. Bymiljøetaten og fylkeskommunen har vurdert trafiksikkerhetssituasjonen, og den klare anbefalingen er å etablere ny bro samme sted. Kommunen kan kreve faktiske utgifter knyttet til ulykken erstattet innen foreldelsesfrist på 3 år etter skadetidspunktet. Det er derfor nødvendig å iverksette prosjektering og bygging så hurtig som mulig, med en klar forventning om at store deler av investeringen vil kreves erstattet/refundert av eksterne midler.

Opprusting av nærmiljø – Bøhmergaten/Løvstakksiden

Prosjektet innebærer opprusting av gateløp, snarveier og parker på Løvstakksiden mellom Michael Krohns gate og Søndre Skogveien. Prosjektet vil gjøre det mer sikkert og attraktivt å ferdes og oppholde seg i området. Gateopprustningen gjennomføres i forbindelse med at Bergen Vann skal oppgradere og legge ny overvannsledning. Prosjektet har noe forsinket fremdrift grunnet lavere aktivitet enn opprinnelig forutsatt. Det måtte gjøres en ekstra kvalitetssikring av antallet p-plasser som kunne beholdes i prosjektområdet, og dette medførte at anskaffelsesprosess ble utsatt. Det skyves dermed 1,9 mill. til 2025.

Totalprognose er økt med påregnelig prisstigning i kommende HØP-periode. Det pågår anskaffelse av entreprenør og byggestart er planlagt i årsskiftet 2024/2025. Gjennomføringen av gateoppgraderingen (Bymiljøetaten sin del av det samlede tiltaket) vil skje i takt med Bergen vann sitt vann- og avløpsprosjekt, etter hvert som gateløpene skal reetableres.

Opprusting av nærmiljø – Nedre Nygård/Nygårdshøyden

Det skal gjennomføres gatefornyelse på deler av Nygårdshøyden i Bergen sentrum. Gatefornyelsen gjennomføres som del av etableringen av bossnett v/ BIR og fornying av vann- og avløpsnettet v/ Bergen Vann. Prosjektet omfatter Strømgaten, Hans Holmboes gate, Herman Foss`gate, Allegaten, Fredrik Meltzers gate og Harald Hårfagres gate. Fra 01.01.2024 ligger byggherreansvaret hos Bergen Vann.

Det er gjennomført usikkerhetsanalyser, detaljprosjekteringen er ferdigstilt, det er innhentet rammetillatelse til tiltaket. Byggefasen forskyves i påvente av en endelige avklaringer angående parkeringsplasser. Det skyves dermed i underkant av 5 mill. til 2027. Prosjektets totalprognose er justert i henhold til foreslått handlings- og økonomiplan 2025-2028 og gjelder påregnelig prisstigning.

Parker rehabilitering

Budsjettposten omfatter arbeider knyttet til parker og offentlige anlegg, samt tilknyttede gangveier og belyningsanlegg. I 2024 har det vært gjennomført etterarbeider på Biblioteksplassen og etablert turveibelysning fra Steinsvik til Petedalsmyra fotballbane.

Etterarbeider Biblioteksplassen

Prosjektet omfatter utbedring av universell utforming på Valborg Platous plass i Bergen sentrum. Prosjektet er i sluttfasen. Anleggsarbeidene er i all hovedsak ferdigstilt, sluttregnskapet avregnes og prosjektet avsluttes.

Etablering av belyningsanlegg til Petedalsmyra fotballbane

Prosjektet har etablert turveibelysning på strekningen fra Steinsvik til Petedalsmyra fotballbane, et tiltak som strekker seg over 600 meter og vil forbedre sikkerheten og tilgjengeligheten for fotgjengere. Installasjonsarbeidene er utført, prosjektet venter på at BKK skal koble opp anlegget til strømmettet og montere strømmåler. Prosjektet ferdigstilles i 2024.

Permanent bobilparkering - utredning

De siste årene har det vært flere medieoppslag og tilbakemeldinger om uønsket bobilparkering i boligområder og ved friområder. Dette viser at det er mange bobilturister i Bergen, og at det kan være et behov for et bedre tilbud. For å redusere villparkering anses det som viktig at tilbudet etableres nært et kollektivpunkt med akseptabel reisetid til Bergen sentrum.

Bymiljøetaten har startet arbeidet med planlegging av bobilparkering og mobilpunkt på Mindemyren. Totalprognosen er oppdatert med pristigning.

Rehabilitering gatetrær og vegetasjon

Prosjektet omfatter nyplanting og rehabilitering av bytrær i planlagte og pågående prosjekter. Budsjettmidlene overføres deretter til pågående enkeltprosjekter som omfatter nyplanting/rehabilitering av bytrær. Midlene overføres til 2025 på grunn av forsinket fremdrift i aktuelle prosjekter.

Rekkefølgekrav Mulen - gjennomføring

Grunnet forhold ved rammesøknad er fremdriften forsinket. Kontraktsignering for byggearbeidene forventes gjennomført i løpet av første halvdel av oktober, med påfølgende anleggsstart. Budsjettet på kr. 25,2 mill. opprettholdes. Forventet ferdigstillelse ved årsskifte eller tidlig på nyåret 2025.

Rolland skole - rekkefølgekrav

Det pågår opparbeiding av rundkjøring og bussoppstillingsplass, samt tilpasninger til omkringliggende gangveier, for å kunne transportere elever til og fra erstatningsskole når Rolland skole skal bygges. Prosjektet nærmer seg ferdigstillelse. Det foreslås en forskyvning av midler med bakgrunn i oppdatert årsprognose.

Supplering av lyspunkter på eksisterende anlegg

Prosjektet omfatter etablering av belyningsanlegg som supplerer eksisterende belyningsanlegg. Entreprenøren har blitt tildelt og det er satt i gang en rekke prosjekter som skal bli gjennomført i 2024. Blant annet har Gravdalsrinden blitt belyst med to ekstra master for tryggere skolevei, endret belysning ved Amalie Skrams vei for å redusere lysforurensning inn i nærliggende boliger, samt utbedring av belysning ved ulike underbelyste overgangsfelt, kryss og snuplasser.

Det skyves 2,5 mill. til 2025 grunnet en lengre prosess for tildeling av entreprenør enn forventet, noe som har påvirket framdriften og antall tiltak utført i 2024.

Sykkeltiltak Lyngfaret og Vestre Vadmyra

Langs Lyngfaret og Vestre Vadmyra skal forholdene tilrettelegges for syklende og gående, blant dem elevene ved Vadmyra skole med gjennomgående fortau, oppmerking og fornyet belysning. Prosjektet er i anleggsfase, der konkurransen hos forrige entreprenør har medført forsinkelser. Det skyves dermed 5,7 mill. til 2025. Gjenoppstart av anleggsarbeidene påregnes ved slutten av 2024 og prosjektet forventes ferdigstilt før sommeren 2025. Prosjektet er delvis finansiert av Miljøloftets belønningsmidler og kan sees i sammenheng med investeringen Handlingsplan for sykkel på kommunalt vegnett.

Sykkeltiltak Nonnekloppen til Florida

Prosjektet skal etablere sykkelvei med fortau fra Nonneklopp bro til Florida. Prosjektet inngår i Offentlig utbyggingsfase 1, vedtatt i Sykkelstrategi for Bergen Kommune 2020-2030 samt Handlingsplan for sykkel 2021-2024. Prosjektet er delvis finansiert med midler fra Miljøloftet og kan sees i sammenheng med Handlingsplan for sykkel på kommunalt vegnett.

Prosjektet har godkjent byggesak og tekniske tegninger. Alt av grunnlag til utlysning av konkurranse er klart. Prosjektet har forsinket oppstart fordi det tok lengre tid enn antatt å få gjennomføringsvedtak for prosjektet. Det skyves dermed 5,5 mill. til 2025.

Tiltak for gående

Budsjettposten har ekstern finansiering fra Miljøloftet. Midlene brukes til å gjennomføre tiltak listet opp i Handlingsplan for Gange. Til nå i 2024 er det overført midler til prosjektet Bergveien, tiltak i Fyllingsdalen og på Laksevåg. I 2024 har midlene også gått til prosjektet Gangetiltak i Åsane. Det er nå

2. tertialrapport 2024

relativt mange tiltak som finansieres fra denne budsjettposten som kommer til utførelse høsten 2024 og i løpet av 2025.

Trafikksikring

Budsjettposten brukes til tiltak som hentes fra handlingsplaner for trafikksikkerhet. De prosjektene som trekker mest av budsjettmidlene i 2024 er Grimseidveien mur og fortau i Søndre Øyjorden.

Bygging av nye fortau er satt på vent til en har fått en nærmere avklaring av merknaden til bystyret til Handlingsplan trafikksikkerhet om at ikke antall parkeringsplasser reduseres når en gjennomfører prosjekter. Av samme årsak må det for prosjektet TS prosjekt Søndre Øyjorden-prosjektering skyves 5,8 mill. til 2025.

Gatenormal for Bergen: Utredning av løsning for nettbasert publisering pågår. Utkast av gatenormal vil bli ferdigstilles innen juni 2025 og er forsinket med 6 mnd. Dette skyldes at arbeidet har vært mer omfattende enn først antatt. Det skyves dermed 1 mill. fra 2024 til 2025.

Turveinett/ friluftstiltak inkl. Byfjellene

Midlene planlegges brukt på prosjekt Gangforbindelser Løvstakksiden. Midler for 2024 flyttes til 2025 og 2026 på grunn av manglende prosjektleder kapasitet i en periode. Innspill til HØP 2025-28 viser utvidet budsjettperiode fra 2028 til 2034, med tilhørende budsjett, som er en økning i forhold til nåværende budsjettperiode -og ramme.

Gangforbindelser Løvstakksiden

Prosjektet har som ambisjon å etablere 3 til 4 tverrforbindelser opp fra bebyggelsen til turvegen Løvstien. Arbeid med grunnverv og prosjektutvikling pågår. Fremdrift i prosjektet er forsinket grunnet manglende kapasitet. Av samme grunn må midler flyttes til 2025.

Badeplass Storavann

Det legges til rette for opphold og bading i et friluftsområde ved sør-enden av Storavannet i Loddefjord. Tiltaket følger etter rivingen av et eldre pumpehus i området. Prosjektets framdrift er i henhold til plan. I 2024 settes det opp et grindbygg, det etableres en bålplass og etableres flere steder hvor en kan sitte i friluftsområdet.

Riplegården aktivitetsplass

Det er etablert et aktivitetsområde på taket av et gammelt vannbasseng på Riplegården på Laksevåg. Prosjektet er et samarbeid mellom Bymiljøetaten og Bergen Vann. Prosjektet ble ferdig og tatt i bruk juni 2024. Sluttoppgjøret med entreprenør pågår.

Oppgradering av turveier

I 2023/24 ble turveiene rundt Liavannet i Åsane og Ortuvannet i Fyllingsdalen oppgradert. Grunnet manglende kapasitet blir prosjektet satt på vent til 2027. Prosjektet tas opp igjen når ressursituasjonen er på plass. I innspill til budsjett for 2025-28 er prosjektet tillagt økt ramme for årene 2031-34.

Benker og gapahuker

Det utplasseres benker og bygging av gapahuker i forbindelse med turveier og friluftsområder i hele kommunen, for å forbedre tilgjengelighet for alle brukergrupper og stimulere til økt deltakelse i friluftsliv. På grunn av ressursmangel må prosjektet utsette oppstart fra 2025 til 2027.

Utbyggingsavtaler Paradis

Budsjettposten gjelder håndtering av midler fra utbyggingsavtaler for transformasjon av Paradis

2. tertialrapport 2024

sentrum, som benyttes til offentlig infrastruktur innenfor områdeplanen, på bakgrunn av områdeplanen og reguleringsplaner i nær tilknytning til områdeplanen.

Tilknyttet budsjettposten er prosjekt "Paradis - planlegging, erverv og mindre opparbeidingsprosjekt". For 2024 har prosjektet aktivitet som i hovedsak er knyttet til planlegging av byggetrinn 2 og lønnsutgifter i forbindelse med utbyggingsavtaler.

Utbyggingsavtaler Sandsliåsen

Budsjettposten håndterer utbyggingsavtaler innenfor planområdene for Sandsli. Tilknyttet budsjettposten er prosjekt "Sandsliåsen fortau og sykkelvei", hvor det i 2024 skal utarbeides kostnadsanslag som skal benyttes som grunnlag for bidragssum ved inngåelse av utbyggingsavtaler innenfor planområdet. Prognosen er lik budsjettet for 2024.

Utbyggingsavtaler Søreide

Søreide - Realisering friområder, Telenorkaien

Det skal etableres et nytt friområde på Telenorkaien (FR1) på Søreide. Prosjektet følger opp forpliktelser i utbyggingsavtaler, arealet ønskes utviklet som et sambruksareal med særlig fokus på eldre barn og ungdom. Med henvisning til foreslått handlings- og økonomiplan 2025-2028 er prosjektets omfang endret, fra å være avgrenset til utredningsfase til nå å omfatte alle prosjektfaser, herunder projektering og gjennomføring. Prosjekt er i planleggings- og ideofase. Prosjektet har forsinket fremdrift i 2024. Avviket skyldes manglende internkapasitet, midlene skyves og kommer til anvendelse i 2025. Prosjektets totalprognose er endret som følge av at gjennomføringsfasen nå innlemmes, og er i tråd med foreslått handlings- og økonomiplan 2025-2028. Totalprognosen er samtidig svært usikker, og nærmere anslag spilles inn når prosjektutviklingen er i gang. I 2024 anskaffes miljøtekniske og byromsfaglig utredninger, eventuell gjennomføring av grunnundersøkelser, samt forberede anskaffelse for å utarbeide skisseprosjekt.

Søreide sentrum – ervervsprosesser

Det erverves arealer i tråd med realisering av områdeplanen for Søreide sentrum. Arealer som erverves skal brukes til friområder og opparbeidelse av teknisk infrastruktur.

Avgjørelsen i skjønnsaken viste et høyere erstatningsnivå enn først antatt for deler av skjønnen. Avgjørelsen medfører derfor et merforbruk som finansieres i sin helhet fra avsatte utbyggingsavtalemidler for Søreide.

Utbyggingsavtaler Wergeland

Wergeland Byrom

Det skal etableres ny allmenning og byrom på Wergeland. Prosjektet følger opp forpliktelser i utbyggingsavtale. Dette prosjektet omfatter kun tidlig planleggingsfase. Prosjektet er i planleggingsfase. Forprosjekt med kostnads kalkyle ferdigstilles høst 24. Prosjektet har forsert fremdrift og økt produksjon i prosjektet. Det fremskyndes dermed 0,5 mill. fra 2025. Totalprognosen er på plan med henvisning til foreslått handlings- og økonomiplan 2025-2028 og prisstigning.

09-Boligtiltak

Om tjenesteområdet

Tjenesteområdet omfatter kommunens byomfattende individrettede boligpolitiske virkemidler til vanskeligstilte på boligmarkedet. Dette innebærer blant annet: tildeling av kommunale utleieboliger, kommunal bostøtte, statlig bostøtte, startlån og tilskudd til kjøp av boliger.

Det er Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold ved Boligetaten, og Byrådsavdeling for finans ved Etat for boligforvaltning (EBF), Etat for utbygging (EFU) og Etat for bygg og eiendom som forvalter tjenesteområdet.

Byrådet behandlet i møtet 22. juni 2024 sak 1171/24 Melding om oppstart: Temaplan for det boligsosiale feltet. Temaplanen vil komme til behandling i bystyret i 2025 og vil gi retning for arbeidet innen tjenesteområdet fremover.

Utvikling og utfordringer

Antall innbyggere med behov for hjelp til å skaffe og beholde et trygt sted å bo øker. Det er mangel på egnede boliger både til innbyggere med behov for tett oppfølging i hjemmet, og for barnerike familier med behov for tilrettelegging.

Bygging av Steinsvikkroken botiltak og Petedalsmyra botiltak er i gang og gjennomføringsvedtak for småhusene på Bjørge er vedtatt av bystyret. Disse tre prosjektene vil være de første som realiseres i Boligprogrammet (Bystyresak 34/2017).

Bergen kommune har gjennom bruk av tilvisningsavtaler etablert samarbeid med private utleiere. De 107 utleieboligene som det er avtale om er tatt i bruk. Boligene er et viktig supplement til boliger kommunen selv eier. Tilvisningsavtaler er en avtale hvor utbygger får et gunstig Husbanklån under forutsetning av at en viss del av bygget kan disponeres til kommunale leietakere. Disse avtalene gjør at kommunen kan etablere gode boliger i fortettingsområdene og det gir en mulighet til å nedskalere bruk av boliger i område med mange kommunale utleieboliger. Vi ser derfor på muligheten for å benytte ordningen til å skaffe enda flere utleieboliger i samarbeid med private.

Antall husstander som venter på tildeling av kommunal bolig er i dag på 354 husstander, og det har vært en jevn økning de siste årene. Av de som står på venteliste er det 318 enesholdninger, og 59 av disse har ventet mer en 24 mnd. De fleste venter på 1-2 roms boliger og mange av de som venter lengst har behov for bistand til å kunne beholde boligen. Stadig flere venter på en bolig som ikke finnes i kommunens portefølje per i dag.

Familier som venter på bolig, har gått noe ned og per i dag er det 36 familier som står i boligkø. Familier med behov for særlig tilpasset bolig venter lengst. Reduksjonen i antall familier som venter kommer av at byrådet i 2024 har satt av 100 millioner til kjøp av familieboliger, som ved T2 hadde medført kjøp av 12 boliger med tre eller flere soverom. Ventetid for tildeling av kommunal utleiebolig er i snitt 16 måneder, men det er store variasjoner. Ventetiden på tildeling av familieboliger har økt med to måneder siden årsskiftet.

2. tertialrapport 2024

Krigen i Ukraina og økt tilstrømning av flyktninger har også påvirket boligtildelingen fordi flere boliger enn tidligere er tildelt introduksjonssenteret. Dette påvirker igjen tildelingen av bolig til barnefamilier og enslige.

Bostøtte

Sammenliknet med fjorårets 2. tertial er antall husstander med kommunal bostøtte betydelig. Beløp for utbetaling er også tilsvarende høyere. Det er et merforbruk på 16,2 mill. innenfor tjenesteområdet. Hovedforklaring til merforbruket er økning i husleie for kommunale boliger, og en økning i antall brukere som har rett til innvilget bostøtte. Som følge av krigen i Ukraina og en økt flyktningstrøm til Norge og Bergen er det leid inn 265 boliger i det private markedet. Boligene fremleies som ordinære kommunale boliger og leietakerne vil dermed kunne søke kommunal bostøtte.

De fleste mottakerne av statlig bostøtte i kommunale boforhold er enehusstander. Fra første tertial 2024 til andre tertial 2024 har antall mottakere av statlig bostøtte gått ned fra 7000 mottakere til 5600 mottakere, grunnen til dette skyldes i all hovedsak reversering av særreglene for inntektsgrenser.

Boligfinansiering

Antall søknader om finansiering er stabilt høyt, men det har vært noe lavere så langt i 2024 enn ønsket. Det er et ønske om at flere barnefamilier skal gå fra leie til eie og at startlånsordningen skal brukes mer aktivt. På grunn av dette har man endret retningslinjene og gitt flere muligheter til å motta startlån, dette medfører en mulig økning i bokførte tap. Tap oppstår når boliger selges uten at kjøpesummen dekker lånesaldo. Antall gjennomførte tvangssalg er lavt og de fleste salg gjennomføres frivillig. Vi ser likevel at økt rente og høyere priser generelt også vil påvirke startlånskundene. Det vil derfor mulig fremover kunne være noen flere tap. Vi ser også at antall søknader og utbetalinger om startlån til refinansiering er høyere enn det som har vært normalen de siste årene

Regjeringen har varslet at de vil sette i gang en forsøksordning med startlån til personer som skal kjøpe bolig for første gang. Bergen kommune mener dette er positivt og venter på føringen for innretning av ordningen fra departementet, og vil være en av kommunen som benytter mulighet til å være del av forsøksordningen.

For 2024 er det lånt inn 950 millioner i startlånsmidler. Der har vært et lavt utlån så langt i år, vi ser også at få av de som søker faktisk klarer kjøpe bolig. Det er vanskelig å forutse hva som er riktig omfang av innlån fremover da bruk av startlån påvirkes av søknadsinnang, boligmarked, rentenivå, etablering av privatinitierte bogrupper og flere faktorer som er vanskelig å estimere for.

Tilskudd til kjøp og utbedring tildeles kommunen som en del av rammen fra staten. Hvert år settes det av 20 millioner i handlings- og økonomiplan. Så langt i 2024 er det blitt benyttet 10 millioner i tilskudd til kjøp og utbedring.

Utleieboliger

Det var registrert en betydelig økning i antall søknader om kommunal bolig i 2021, 2022 og 2023. Det er også en økning i antall personer som er i boligkøen. Denne utviklingen fortsetter både når det gjelder boligsøkere og antall personer tatt inn i boligkøen i 2. tertial 2024. Som tidligere utgjør den overveiende andelen som venter på bolig personer med betydelig tilleggsproblematikk som rus og/eller psykiske helseutfordringer. Det er flere barnefamilier som søker om bolig med universell utforming eller annen

2. tertialrapport 2024

form for tilrettelegging grunnet helseutfordringer. Mangel på store familieboliger med god tilpasning gjør at noen av disse familiene må vente uforholdsmessig lenge på å få tildelt bolig.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Justert årsbudsjett 2024				
	Utgifter	Inntekter	Just.bud.	Prognose	Avvik
Kommunale utleieboliger	404 321	-496 206	-91 885	-96 984	5 099
Flyktningeboliger	98 241	-64 960	33 281	36 281	-3 000
Byggdrift bostedsløse	12 039	-11 869	170	170	0
Byggdrift særskilte botiltak	12 248	-18 824	-6 576	-3 576	-3 000
Bostøtte	317 454	-105 826	211 628	227 640	-16 012
Boligfinansiering	31 096	-11 905	19 190	19 190	0
Boligtildeling	8 338	-449	7 888	8 069	-181
Mottatte renter/avdrag på formidlingslån	5 000	-5 000	0	0	0
Sum	888 737	-715 040	173 697	190 790	-17 093

Status økonomi per avdeling

Beløp i 1000

Byrådsavdeling	Justert årsbudsjett 2024					Avvik i % av utgift
	Utgifter	Inntekter	Just.bud.	Prognose	Avvik	
1-Byrådsleders avdeling	0	0	0	0	0	0,0 %
2-Byrådsavdeling for finans	727 591	-560 927	166 664	167 564	-900	-0,1 %
3-Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	0	0	0	0	0	0,0 %
4-Byrådsavdeling for barnehage og skole	0	0	0	1	-1	0,0 %
6-Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	359 781	-118 181	241 601	257 793	-16 192	-4,5 %
7-Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett	0	0	0	0	0	0,0 %
90-Fellesposter - bykassen	-198 636	-35 932	-234 568	-234 568	0	0,0 %
Sum	888 737	-715 040	173 697	190 790	-17 093	-1,9 %

Kommentar til status økonomi

Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold melder et merforbruk på 16,2 mill. innenfor tjenesteområdet.

Merforbruket er en økning på 16,1 mill. siden revidert budsjett. Det er da tatt hensyn til en budsjettstyrking på 11,5 mill. i revidert budsjett.

Merforbruket og økningen skyldes økt bostøtte, som følge av bosetting av flyktninger hovedsakelig fra Ukraina. Bosettingen har gitt en økning i antall mottakere av bostøtte og en økning i gjennomsnittlig husleie per mottaker.

Merforbruket og økningen skyldes økt bostøtte, som følge av bosetting av flyktninger hovedsakelig fra Ukraina. Bosettingen har gitt en økning i antall mottakere av bostøtte og en økning i gjennomsnittlig

2. tertialrapport 2024

husleie per mottaker. Økningen i husleie per mottaker skyldes at kommunen har søkt boliger fra private utleiefirma som ikke konkurrerer med studenter, vanskeligstilte og andre i lavprissegmentet. Nyanskaffede boliger har derfor fått en høyere husleie enn eksisterende kommunale boliger, noe som har økt gjennomsnittlig bostøtte per mottaker.

Byrådsavdeling for finans ved Etat for boligforvaltning forventer et merforbruk på kr 0,9 mill. innenfor tjenesteområde 09 Boligtiltak.

Fra september overtar Etat for boligforvaltning ansvaret for innleide boliger for flyktninger fra Etat for bygg og eiendom. Det vil bli overført en budsjetttramme på om lag kr 14,9 millioner som skal dekke husleieutgifter for årets tre siste måneder. Etatens beregninger viser at dette er ca. kr 3 millioner for lite. Det foreslås en budsjettjustering på kr 3,0 mill. for dekke husleieutgiftene.

Videre forventer Etat for boligforvaltning et merforbruk på kr 3 mill. til drift og vedlikehold av bygg som benyttes i særskilte botiltak. Det har vært forsikrings-skader med en egenandel på kr 500' per skade, samt at det i gjennomsnitt er veldig kostbart å klargjøre leiligheter for nye beboere. Dette skyldes at beboerne i disse tiltakene gjerne har en dårligere boevne, og det koster derfor langt mer å klargjøre slike leiligheter enn i ordinære utleieboliger.

For å håndtere merforbruket innenfor særskilte botiltak og på andre tjenesteområder, vil etaten skyve på noen av de planlagte vedlikeholdsprosjektene for ordinære utleieboliger. I tillegg er det forventet høyere leieinntekter enn budsjettet siden flere trygdeboliger er omgjort til utleieboliger i løpet av året. I sum gir dette et forventet positivt avvik på kr 5,1 mill. innenfor driften av de ordinære utleieboligene.

Forslag til budsjettjusteringer - drift

Beløp i 1000

Budsjettjustering		2024
Bruk av vedlikeholdsfond i Etat for boligforvaltning - justering mellom tjenesteområder	Endring i bruk/avsetning av fondsmidler	2 100
Sum		2 100

Bruk av vedlikeholdsfond i Etat for boligforvaltning - justering mellom tjenesteområder

Etat for boligforvaltning styrer mot et mindreforbruk på kr 2,1 mill. på tjenesteområde 09 Boligtiltak for å dekke inn forventede merutgifter på andre tjenesteområder. Det foreslås å justere planlagt bruk av vedlikeholdsfondet fra 09 Boligtiltak til de tjenesteområder hvor det forventes et merforbruk. På tjenesteområde 09 Boligtiltak forelås det å nedjustere fondsbruken med kr 2,1 mill.

Nye tiltak i årets driftsbudsjett

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett	Avvik Statusbeskrivelse prognose i kr
--------	------------------------------	---------------------------------------

Helårsvirkning av realendringer i årets budsjett

2. tertialrapport 2024

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose	Avvik i kr	Statusbeskrivelse
EBE - Innleie av boliger til flyktninger - estimat på kommende boliger	11 220	11 220	0	Ansvaret for innleieboliger for flyktninger er overført til Etat for boligforvaltning. Gjenstående budsjettmidler hos Etat for bygg og eiendom overføres til Etat for boligforvaltning. Det forventes netto merutgifter på kr 3 mill. til formålet.
EBF - Husleieinntekter - innleie av boliger til flyktninger	-29 700	-29 700	0	Innleieboliger til flyktninger er tatt i bruk fortløpende. Det forventes netto merutgifter på kr 3 mill. til formålet.
EBE - Innleie av boliger til flyktninger - dokumentering av overtakelse	900	900	0	Utgiftene er påløpt hos Etat for bygg og eiendom våren 2024
EBF - FDV-kostnader - innleie av boliger til flyktninger	3 750	3 750	0	Innleieboliger til flyktninger er tatt i bruk fortløpende og økte utgifter til forvaltning, drift og vedlikehold er innarbeidet i budsjettrammen. Det forventes netto merutgifter på kr 3 mill. til formålet.
EBE - Innleie av boliger til flyktninger	22 240	22 240	0	Ansvaret for innleieboliger for flyktninger er overført til Etat for boligforvaltning. Gjenstående budsjettmidler hos Etat for bygg og eiendom overføres til Etat for boligforvaltning. Det forventes netto merutgifter på kr 3 mill. til formålet.
EBF - Overføring av husleieinntekter - innleie av boliger til flyktninger	24 451	24 451	0	Innleieboliger til flyktninger er tatt i bruk fortløpende. Fra september har Etat for boligforvaltning overtatt de oppgaver som Etat for bygg og eiendom har hatt med å anskaffe boliger og ivareta dialogen med utleiere, inkludert fakturabehandling. Det forventes netto merutgifter på kr 3 mill. til formålet.
EBF - Lønnskostnader - oppfølging innleie av boliger til flyktninger	1 499	1 499	0	Etat for boligforvaltning har engasjert medarbeidere i henhold til budsjett for å ivareta innleieboliger til flyktninger. Totalt er dette fire personer nå som håndterer kjøp/innleie, klargjøring og fortløpende teknisk bistand, kontraktsinngåelse og oppfølging økonomi. Det forventes netto merutgifter på kr 3 mill. til formålet.
Økning i bostøtte	15 843	15 843	0	Det er fortsatt en høy utbetaling av bostøtte. Årsaken er et høyt antall bostøttemottakere og en høy bostøtte per mottaker, som følge av økte sosialhjelpssatser og økt husleie for kommunale boliger.
Sum	50 203	50 203	0	

Tilpasning til aktivitetsnivå

Økt bostøtte grunnet flere boliger til flyktninger fra Ukraina	4 000	4 000	0	Tiltaket er iverksatt, og midlene forventes å gå til formålet.
Økt bostøtte ved at kommunale botilbud for personer med utviklingshemming tas i bruk	304	304	0	Tiltaket er påbegynt, og midlene forventes å gå til formålet. Det er ferdigstilt leiligheter i Åstveittunet 57-82, som erstatning for Odinsveg bofellesskap 1 og 2. Totalt utgjør det 16 leiligheter. Videre vil det i løpet av 2024 bli ferdigstilt 8 leiligheter i Professor

2. tertialrapport 2024

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik	Statusbeskrivelse
				Dahls gate 32, som erstatning for Unneland. Ettersom nye leiligheter har høyere husleie enn eldre medfører dette økt bostøtte.
Økt bostøtte grunnet økte sosialhjelpssatser	2 900	2 900	0	Økningen i livsoppholdssatsene økte som forventet også størrelsen på utbetaling av bostøtte.
Reduserte energiutgifter i kommunen	-89	-89	0	Forutsetningen om lavere energiutgifter i 2024 er fortsatt beste estimat, og det forventes at nedjusteringen i budsjett vil realiseres.
EBE - Justering av FDV-ramme for endringer i byggporteføljen	-200	-200	0	Endringen er innarbeidet i vedtatt budsjett. Etat for bygg og eiendom forventer balanse mellom budsjett og regnskap for utgifter til forvaltning, drift og vedlikehold av kommunale bygg.
Prisjustering av energi til byggdrift (Etat for bygg og eiendom)	-20	-20	0	Prisjusteringen er innarbeidet i vedtatt budsjett. Etat for bygg og eiendom forventer balanse mellom budsjett og regnskap for energiutgifter i kommunale bygg.
Sum	6 895	6 895	0	
Nye tiltak				
Økt bostøtte når nye kommunale utleieboliger tas i bruk	390	0	390	Tiltaket er påbegynt, og midlene forventes å gå til formålet fra 2025. Boligene er prosjektert og byggeprosessen er under arbeid. Forventet ferdigstillelse og innflytning er seks leiligheter og personalbase i Steinsvikkroken i 2. kvartal 2025, fem småhus på Bjørge i 4. kvartal 2025 og åtte leiligheter og personalbase på Petedalsmyra i 1. kvartal 2026.
Tilpasning som følge av lavere refusjoner knyttet til bostøtte	5 000	5 000	0	Statlig refusjon til bostøtte er som forventet redusert.
Sum	5 390	5 000	390	
Effektivisering				
Oppgavegjennomgang i kommunen	-82	-82	0	Bystyret har vedtatt at de administrative kostnadene i byrådsavdelingene skal reduseres, blant annet ved å holde administrative stillinger vakante ved varig eller midlertidig ledighet. Av et totalt innsparingskrav på 95 mill. ble 30. mill. fordelt ut i detaljeringen av vedtatt budsjett i februar, mens de ytterligere 65 mill. ble fordelt i august 2024. I revidert budsjett 2024 ble det innført generell ansettelsesstopp for administrative stillinger i hele organisasjonen. Byrådsavdelingene melder om totalt 65 stillinger som står vakante pr..august. Stillingene er blitt vakante på ulike tidspunkt, så effekten inneværende år er lavere enn den ville vært med helårseffekt. For administrative stillinger skal det ikke tas inn vikar ved fravær, som isolert sett gir et mindreforbruk. I tillegg er det restriktivt bruk på kurs og samlinger, konsulentbruk,

2. tertialrapport 2024

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose	Avvik i kr	Statusbeskrivelse
				reiseaktivitet og andre utgifter som ikke er strengt nødvendig. Byrådsavdelingene har håndtert innsparingskravet ulikt mht. fordeling og rapportering i sine tjenester. I sum rapporteres det om forventet effekt på 84,8 mill. som gir et negativt avvik på 10,2 mill. i 2024.
Sum	-82	-82	0	
Sum tiltak	62 406	62 016	390	

Rammeendringer gjennom året

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose	Avvik i kr	Statusbeskrivelse
Tilpasning til aktivitetsnivå				
Redusert statlig refusjon for bostøtte	11 062	11 062	0	Husbanken har avviklet de midlertidige høye satsene, og Husbanken har som forventet utbetalt lavere refusjon til Bergen kommune. Midlene vil gå til formålet.
Redusert statlig refusjon for bostøtte til flyktninger fra Ukraina	500	500	0	Husbanken har avviklet de midlertidige høye satsene, og Husbanken har som forventet utbetalt lavere refusjon til Bergen kommune. Midlene vil gå til formålet.
Sum	11 562	11 562	0	
Nye engangstiltak				
EBE - merbehov innleie av bolig til flyktninger	29 865	32 865	-3 000	Det forventes netto merutgifter til innleie av boliger for flyktninger på kr 3 mill. utover det som er budsjettet. Etat for boligforvaltning vil i september overta alt ansvar for disse fra Etat for bygg og eiendom. Det vil bli overført en budsjetttramme på ca 14,9 millioner som skal dekke husleie til innleie av boligene for årets tre siste måneder. Våre beregninger viser at dette er ca 3 millioner for lite og overføringen til bykassen av netto forbruk på tjenesten vil derfor bli noe lavere enn budsjettet.
Sum	29 865	32 865	-3 000	
Kutt				
Kurs og konferanser	-100	-100	0	Tiltaket er iverksatt, og besparelsen forventes å bli innfridd.
Sum	-100	-100	0	
Sum tiltak	41 327	44 327	-3 000	

Status mål

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2024	Status 2. tertial 2024	Statusbeskrivelse
En rettferdig og inkluderende by	"Fra leie til eie" - Flere ut av kommunale utleieboliger	Antall startlån til kommunale leietakere	60	23	Antallet husstander som leier kommunal bolig som har fått mulighet til å kjøpe egen bolig er lavere enn målet. Det bør være potensiale for at enda flere kan ta del i ordningen. Vi ser likevel at det for øyeblikket er færre av søkerne til startlån som blir boligeiere.
	Få flere husstander til å søke statlig bostøtte	Antall husstander som mottar statlig bostøtte	6 225	5 600	Det måles snitt for perioden. Mange fikk avslag da Husbanken fjernet ekstraordinær støtte som har vært gitt i forbindelse med koronapandemien og strømkrisen. Flere får bostøtte etter økning av boutgiftstak for juli.
	Høy bruk av Startlånet	Utlånsvolum (i mill. kr.)	850	434	Utlån har så langt vært lavere enn måltall. Antall søknader i 2. tertial er lavere enn i 1. tertial og på nivå med 2023. Antall kjøp er lavt. Det er en liten oppgang fra 1. tertial, men fortsatt lavere enn 2023 og tidligere år. Det antas å skyldes få boliger til salgs og høy boliglånsrente som gir lav omsetning av boliger. Kommunen har lånt inn kr. 950 millioner fra Husbanken i startlånsmidler for 2024. Innlån på kr. 950 millioner ble vedtatt i revidert budsjett i bystyremøtet i juni 2023.
	Kortere ventetid for kommunale utleieboliger	Antall som har ventet lenger enn 12 mnd.	0	150	Antall husstander som venter på kommunal bolig er økende, og de som venter på bolig har i snitt ventet 16 måneder. Ventetiden er blitt lenger for alle typer husstander, både enehusstander og barnefamilier. Det er

2. tertialrapport 2024

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2024	Status 2. tertial 2024	Statusbeskrivelse
					mangel på egnede boliger f.eks. med universell utforming og boliger som er egnet for personer med store utfordringer innen psykisk helse / rus. I tillegg tildeles langt flere kommunale utleieboliger enn normalt til flyktninger.
	Redusere boligkøen for kommunale utleieboliger.	Antall godkjente husstander med vedtak om boligtildeling (boligkø).	150	354	Det har vært en jevn økning av antall søknader, men hele 35% økning fra 1 til 2 tertial i 2024. Når flere boliger tildeles Introduksjonssenteret for flyktninger fører det med seg at færre kommunale boliger kan tildeles andre søkere. Nesten halvparten av alle ledige boliger tildeles nå til Intro.
	Redusere ventetiden til de som har ventet lengst på kommunale utleieboliger.	Antall som har ventet lenger enn 24 mnd.	0	59	For å redusere ventetiden til dem som har ventet lengst på kommunal bolig er det behov for en differensiert boligportefølje og en grundig gjennomgang av boligbehovet for dem som har ventet lengre enn 24 måneder. Noen har behov for et tilrettelagt botilbud, noen kan bo i en ordinær bolig med eller uten tett oppfølging, mens andre har ønsker og behov som gjør at de må vente lenger. Etter hvert som boligprogrammet blir realisert vil dette vil avhjelpe noe, særlig for de med stort behov.

Investeringer

Beløp i 1000

Investering	Saksref.	Totalbudsjett				Årets budsjett			
		Bud. v/gj.føring s-vedtak	Vedtatt	Totalprognose	Avvik	Estimert ferdigkvar- tal	Justert budsjet- t	Årsprogno- se	Forsl ag til bud.endr.
Bjørge, utleieboliger	BY 34/24	52 400	57 585	52 400	5 185	1.kv. 2026	12 200	3 000	-9 200
Bjørnsons gate 4	2020/4805 4-48	IA 21 700		21 700	0	2.kv. 2025	21 312	15 031	-6 281
Boligprogram - 125 nye boliger		-	-	-	-	Løpende	5 394	5 484	91
ENØK-tiltak kommunale bygg og boliger		IA 20 000		20 000	0	4.kv. 2024	0	0	0
Hylkje utleieboliger		IA 131 800		121 300	10 500	2.kv. 2027	750	2 500	1 750
Kjøp av 3 enkeltboliger		IA 15 000		15 000	0	4.kv. 2024	8 600	8 600	0
Kjøp av boliger - bosetting av flyktninger		IA 125 000		365 000	- 240 000	1.kv. 2025	35 019	275 019	240 000
Kjøp av familieboliger		IA 200 000		100 000	100 000	4.kv. 2026	100 000	100 000	0
Knappentunet kommunale utleieboliger - prosjektutvikling		IA 16 629		16 271	358	4.kv. 2029	910	552	-358
Lonemarka, utleieboliger		IA 93 926		96 405	-2 479	3.kv. 2027	1 400	3 300	1 900
Møllendalsveien, midlertidig botilbud		IA 80 065		86 500	-6 435	1.kv. 2027	4 783	4 783	0
Ombygging av Leirvikåsen 7,9 og 17 til avlastningsboliger	2020/4805 4-8	IA 5 195		5 195	0	4.kv. 2024	0	0	0
Petedalsmyra, utleieboliger	BY 249/23	111 400	111 400	111 400	0	1.kv. 2026	21 100	31 800	10 700
Sandbrekkevegen bosenter og utleiebolig		IA 182 680		211 400	- 28 720	3.kv. 2028	3 800	3 800	0
Sanddalsringen utleieboliger		IA 200 860		150 900	49 960	4.kv. 2027	1 500	2 800	1 300
Skoglien 17	2020/4805 4-32	IA 8 000		8 000	0	3.kv. 2026	6 224	6 224	0
Steinsvikkroken, utleieboliger	BY 92/23	106 400	106 400	106 400	0	2.kv. 2025	32 000	36 000	4 000
Storbotn utleieboliger	BY 238/22	99 200	99 200	50 200	49 000	3.kv. 2026	1 600	1 600	0
Vestre Sikthaugen 17	2020/4805 4-34	IA 2 200		2 200	0	4.kv. 2024	1 276	1 276	0
Sum øvrige prosjekter							2	2	0
Sum							257 868	501 771	243 902

Statustekst investeringer

Aktivitets- og overnattingstilbud for barn og unge - prosjektutvikling

Det er planlagt et aktivitets- og overnattingstilbud for barn og unge i Fredlundveien. Tilbudet skal romme flere tjenester og aktiviteter, der fleksibel bruk er sentralt. Foreløpige planer for tilbudet inkluderer time- og døgnavlastning, akuttfunksjon, gruppeaktivitet for barn og unge, kurs for søsken og foreldre, samt personalbase for ambulerende tjenester. Det tas forbehold om at tjenestetilbudet kan endre seg underveis i prosjektutviklingsfasen. Prosjektet er nylig startet opp. Budsjettposten skal dekke kostnader til planlegging og utvikling av prosjektet. Det foreslås en forskyvning av midler med bakgrunn i oppdatert fremdriftsplan. Endring i totalprognose skyldes at prosjektet er prisjustert.

Aktivitetsbaserte arbeidsplasser, samlokalisering – BBSM

Det er investert i inventar og IKT-utstyr i aktivitetsbaserte arbeidsplasser ved samlokalisering av tjenester. Samlokaliseringene ble vedtatt for å gi gevinster i form av økt kvalitet. Samlokalisering av Psykisk helse Bergen Vest forventes ferdigstilt 4. kvartal 2024, og at investeringsbudsjett medgår til formålet.

Avsetning til strategisk eiendomskjøp

Byrådet jobber løpende med oppgaveløsning på eiendomsområdet. Deler av dette arbeidet innebærer kjøp av tomtegrunn når dette er vurdert som strategisk viktig. Med utgangspunkt i pågående prosesser foreslår byrådet en styrking av budsjettposten med kr. 10 mill. inneværende år.

Bjørge, utleieboliger

På Bjørge bygges det fem småhus uten personalbase. Målgruppen er personer med rusproblematikk. Det har vært gjennomført reguleringsprosess på tomten og reguleringsplanen ble vedtatt i juni 2023. Gjennomføringsvedtaket til prosjektet ble fattet i januar 2024, og kontrakt med entreprenør ble inngått våren 2024. Fremdriften er presset på grunn av utfordringer i forbindelse med å få godkjent rammesøknaden. Totalprognose er nedjustert i tråd med gjennomføringsvedtak. Det foreslås en forskyvning av midler med bakgrunn i oppdatert fremdriftsplan. Forskyvningen påvirker foreløpig ikke tidspunkt for ferdigstillelse eller totalprognose.

Bjørnsons gate 4

Det opprinnelige prosjektet i Bjørnsons gate skulle tilrettelegge personalbasen til å bli en arbeidsplass som oppfyller gjeldende HMS-krav i Arbeidsplassforskriften. Nye utredninger viste at behovet for oppgraderinger er større enn man opprinnelig hadde tenkt. Prosjektet ble derfor utvidet til også å inkludere hyblene og fellesareal i tiltaket, og det ble fattet et nytt og utvidet gjennomføringsvedtak i Utvalg for finans, kultur og næring i juni 2024. Beboerne er flyttet ut mens prosjektet gjennomføres.

Det foreslås en forskyvning av midler med bakgrunn i oppdatert årsprognose.

Boligplan - Tjenester til utviklingshemmede - sekkepost

Midlene er i 2024 benyttet til kjøp av tjenestebase og treningsleilighet i Sandsliåsen.

Boligprogram - 125 nye boliger

Målet for prosjektet Boligprogrammet er å fremskaffe 125 kommunale boliger. Boligene skal være differensierte; noen skal bygges i egne anlegg med varierende antall enheter, mens andre anskaffes som enkeltleiligheter. Budsjettposten er sekkepost for mindre tiltak som ikke skilles ut som egne budsjettposter, og for større prosjekter som i hovedsak befinner seg i en utviklingsfase og som vil bli skilt ut i egne budsjettposter i gjennomføringsfasen.

2. tertialrapport 2024

I Revidert budsjett/1. tertial 2024 vedtok bystyret at prosjektet i Ytre Morvik skulle stanses. I forslag til Handlings- og økonomiplan vil byrådet videre foreslå at arbeidet med prosjektet på Rød avsluttes. Det samme gjelder byggeprosjektdelen av prosjektet i Dolviken. Aktiviteten i disse prosjektene er tatt ned for å gjenspeile dette. Det gjenværende prosjektet under denne budsjettposten er dermed Knappentunet.

Årsprognosen for budsjettposten reflekterer dermed påløpte kostnader for de samme prosjektene i inneværende år. I tillegg inneholder årsprognosen merutgifter knyttet til avslutningen av en mulighetsstudie og noen ekstrakostnader relatert til opprettelsen av det midlertidige botilbudet i Nyhavnsveien 10, som totalt sett innebærer et behov for en mindre styrking av budsjettposten i inneværende år. Tilsvarende er totalprognosen justert for å reflektere samlede påløpte kostnader for de samme prosjektene og tiltakene.

Det vises forøvrig til omtale i forslag til Handlings- og økonomiplan 2025-2028.

ENØK-tiltak kommunale bygg og boliger

Budsjettposten omfatter ulike tjenesteområder. Prosjekt ved Øyjorden Barnehage er fullført mens et prosjekt ved Ladegården sykehjem er under ferdigstilling. Videre er det tidligere gjennomført forprosjekter ved Kolstihagen og Lyngbøtunet sykehjem, som pt. ikke er videreført til konkrete investeringsprosjekt. Det siste planlagte tiltaket er knyttet til Skranevatnet skole og gjelder bytte av varmpumpe. Prosjektet ved Skranevatnet var i revidert budsjett i år forutsatt fullført i 2024, men er blitt forsinket.

Byrådet mener det er naturlig å se tiltakene i sammenheng med andre ENØK-tiltak. Det foreslås derfor at posten utgår som egen budsjettpost fra 2025. Pågående tiltak fullføres innenfor budsjettposten inneværende år, med unntak av prosjektet ved Skranevatnet som flyttes over til budsjettposten *ENØK-prosjekter*.

Hylkje utleieboliger

På Hylkje skal det bygges et botiltak med åtte leiligheter og personalbase. Målgruppen for botiltaket er personer med rusproblematikk. Reguleringsplanen er inne til 2. gangs behandling og byggestart er planlagt i 2025. Det foreslås en forskyvning av midler til inneværende år med bakgrunn i oppdatert fremdriftsplan. Det ventes ingen endring i estimert tidspunkt for ferdigstilling. Økning i totalprognose skyldes overføring fra sekkepost for gjennomføringsfasen.

Johan Berentsensvei 87

Prosjektet går ut på å tilpasse fellesstue/kjøkken for å bedre utnyttelsen av fellesarealet i bofellesskapet. Prosjektet er i slutfasen.

Kjøp av 3 enkeltboliger

Boligprogrammet skal fremskaffe nye kommunale utleieboliger til personer med særlig utfordrende og sammensatt problematikk. Boligene er anskaffet og det pågår nå rehabiliteringsarbeid før prosjektet som helhet er ferdigstilt. Det forventes at arbeidet er ferdig i løpet av 2024.

Kjøp av boliger - bosetting av flyktninger

Gjennom vedtak av bosettingssaken for 2024 har bystyret gitt byrådet i oppdrag å anskaffe boliger til flyktninger for å ivareta det store behovet for bosetting kommunen skal løse. En stor andel av boligene er fremskaffet ved overtagelse av utleieboliger i det private markedet, som det ble inngått leiekontrakter for i 2023. Utleiemarkedet er begrenset og presset på leieprisene høyt. For å unngå å

2. tertialrapport 2024

presse studenter, og andre prioriterte målgrupper med begrenset økonomisk handlingsrom ut av leiemarkedet, er prisnivået på inngåtte leiekontrakter i kommunens innleieportefølje til flyktninger, høyere enn det kommunen normalt ville ha leid inn til.

I tråd med premissene i bosettingssaken for 2024, har byrådet i år hatt en strategi om å kjøpe mindre boliger for å ivareta behovet, fremfor å leie. Så langt i 2024 er det kjøpt 59 boliger, inklusiv en større enebolig for bosetting av mindreårige flyktninger. Byrådet foreslår en økning i årsprognosen i tråd med det totale antall boliger som forventes kjøpt i 2024.

Kjøp av familieboliger

I HØP2024-2027 ble det avsatt 200 mill. kr til kjøp av 40 familieboliger til en pris på per bolig på 5 mill. kr. Avsetningen er fordelt likt mellom 2024 og 2025. Per utgangen av august er det så langt inngått kontrakter for kjøp av 12 boliger til en snittpris på 5,1 mill. kr per bolig, og det forventes å nå målet om 20 signerte kontrakter innen utgangen av året.

I forslag til HØP 2025-2028 vil byrådet foreslå at prosjektet ikke videreføres i 2025, hvilket betyr en nedjustering av totalprognosen med 100 mill. kr. Det vises forøvrig til omtale i HØP 2025-2028.

Knappentunet kommunale utleieboliger - prosjektutvikling

Det er behov for et bosenter for inntil 45 personer på Knappentunet. Målgruppen omfatter personer med rus- og psykiatrilidelser, personer med psykiske lidelser med behov for skjerming, og personer med volds- og aggresjonsproblematikk. Det har blitt ferdigstilt en konseptvalgutredning våren 2024. Det foreslås en nedjustering av midler inneværende år i påvente av beslutning om videre prosjektutvikling. Denne budsjettposten skal dekke kostnader knyttet til videre planlegging og utvikling av prosjektet, mens budsjett for gjennomføringsfasen inngår i sekkepost inntil videre.

Lonemarka, utleieboliger

Etter brannen på Lonemarka i august 2021 planlegger kommunen et nytt botiltak med åtte leiligheter og personalbase på samme adresse. Målgruppen for botiltaket er vanskeligstilte over 20 år med rusproblematikk. Prosessen rundt rammesøknad har tatt lengre tid enn planlagt, dette har påvirket antatt tidspunkt for ferdigstillelse. Det foreslås en flytting av midler til inneværende år i tråd med oppdatert årsprognose. Økning i totalprognose skyldes overføring fra sekkepost for gjennomføringsfasen, samt at prosjektet er prisjustert.

Midtbygda sjukeheim, riving og nybygg

Grunnet et stort vedlikeholdsetterslep ved Midtbygda sjukeheim ble det i mars 2020, sak 115/20, besluttet at den beste løsningen var å rive den gamle sjukeheimen og etablere et nybygg. Midtbygda behandlingssenter vil ha 100 korttidsplasser, kafé, dagsenter og rehabiliteringssenter. Gjennomføringsvedtak ble fattet i mars 2023, og valgt entreprenør startet opp i 4. kvartal 2023. Det er høy aktivitet på byggeplass. Det foreslås en flytting av midler til inneværende år med bakgrunn i oppdatert fremdriftsplan fra entreprenør. Det ventes ingen endring i totalprognose eller estimert tidspunkt for ferdigstillelse.

Midtunvegen bofelleskap

Det skal etableres et nytt bofelleskap på en tomt ved Fana Herredshus i Midtunvegen. Anlegget skal omfatte åtte boenheter for utviklingshemmede med tilhørende fellesarealer og personalbase. Prosjektet inngår som en del av Boligløftet Bergen, et boligpolitisk tiltak som har som formål å avvikle kjøp for bolig til personer med utviklingshemninger. Prosjektet planlegger byggestart i løpet av 2025. Det foreslås en forskyvning av midler til inneværende år på bakgrunn av oppdatert fremdriftsplan.

Mindre bygginvesteringer - sekkepost

Midlene benyttes til å gjennomføre rehabiliteringsprosjekter og andre oppgraderinger i kommunens bygningsmasse og kan bli brukt på alle tjenesteområder i kommunen.

Midlene benyttes også til å bytte ut, eller oppgradere, tekniske anlegg med utgått levetid. Eksempler på dette er brannvarslingsanlegg, elektriske anlegg, pasientvarslingsanlegg, ventilasjonsanlegg, SD-anlegg, heiser og investeringer knyttet opp mot digitalisering. Det utarbeides årlige vedlikeholdsplaner og prioriteringer basert på tekniske tilstandskartlegginger og kommunens fremtidige arealbehov.

Det er så langt i år bevilget midler til ca. 70 enkelttiltak fra budsjettposten. De største prosjektene er oppgradering og utbedring av ventilasjonsanlegg ved Garnes-, Nygårdslie- og Olsvik skole. Videre er det bevilget større beløp til tiltak på blant annet Eventyrskogen, Li skole, Bergen Brannstasjon, Sandviken sjøbad, Allehelgensgate 5 og Årstad Brannstasjon Barnehage.

Grunnet noe lavere fremdrift i enkelte pågående prosjekter enn først forutsatt foreslås det å flytte kr. 14,85 mill. (totalt for alle tjenesteområder) til 2025 slik at budsjettet følger beregnet fremdrift i de aktuelle prosjektene.

Møllendalsveien, midlertidig botilbud

Møllendalsveien 19 ble overtatt av kommunen i desember 2022, og skal etter en omfattende ombygging bli den varige plasseringen av et midlertidig botilbud. Målgruppen for botilbudet er bostedsløse personer med rusproblematikk. Det pågår prosjektering i 2024, som er forventet ferdigstilt i starten av 2025. Økning i totalprognose skyldes at prosjektet er prisjustert, samt at byrådet foreslår å oppdatere anslag for investeringskostnad for gjennomføringsfasen.

Ombygging av Leirvikåsen 7,9 og 17 til avlastningsboliger

Dette er prosjekt én av to hvor det etableres avlastningsboliger til psykisk utviklingshemmede i tidligere kommunale utleieboliger. Prosjektet er avsluttet.

Petedalsmyra, utleieboliger

På Petedalsmyra oppføres et bygg bestående av åtte utleieboliger og en personalbase. Målgruppen for tiltaket er personer med rus- og psykiatrilidelser. Det har vært gjennomført reguleringsprosess på tomten og reguleringsplanen ble vedtatt januar 2023. Gjennomføringsvedtak ble fattet i juni 2023, og entreprenør har startet arbeidene med opparbeiding av grunnen. Det foreslås en flytting av midler til inneværende år i tråd med justert årsprognose, dette medfører ikke endring i totalprognose eller tidspunkt for ferdigstillelse.

Sandbrekkevegen bosenter og utleiebolig

I Sandbrekkevegen er det planlagt å bygge to blokker med totalt 17 boenheter og personalbase. Av disse leilighetene er ni tiltenkt alvorlig psykisk syke og de øvrige åtte skal være ordinære kommunale leiligheter. Det pågår nå arbeid med reguleringsplan. Endring i totalprognose skyldes at prosjektet er prisjustert, samt at det foreslås at oppdatert anslag for investeringskostnad tilknyttet gjennomføring blir innarbeidet.

Sanddalsringen utleieboliger

I Sanddalsringen er det planlagt å bygge et botiltak med 12 leiligheter og personalbase. Målgruppen er menn med rusproblematikk. Prosjektet var tidligere del av en større områdeplan, men er nå trukket ut og behandles som en egen detaljregulering. Reguleringsplan er til 2. gangs behandling. Reduksjon i antall enheter fra 15 til 12, samt en enklere veiløsning, har medført en reduksjon av totalprognosen. Det foreslås en forskyvning av midler med bakgrunn i oppdatert fremdriftsplan. Ny fremdriftsplan påvirker ikke planlagt tidspunkt for ferdigstillelse.

Skoglien 17

Prosjektet går ut på å bygge om eksisterende bygg til to familieboliger. Prosjektet er forsinket som følge av lengre behandlingstid i byggesaksavdelingen. Det forventes byggestart i løpet av oktober og ferdigstillelse 3. kvartal 2026.

Steinsvikkroken, utleieboliger

I Steinsvikkroken bygges det et botiltak med seks leiligheter og personalbase. Målgruppen for boligene er personer med rusproblematikk. Byggestart var i september 2023 og byggearbeider pågår fortsatt. Det foreslås en flytting av midler til inneværende år i tråd med justert årsprognose, dette medfører ikke endring i totalprognose eller tidspunkt for ferdigstillelse.

Storbotn utleieboliger

Dette er en videreføring av den tidligere budsjettposten *Tomt med prosjekt*. Som en del av Boligprogrammet ble det valgt en strategi der deler av boligbehovet skulle løses i samarbeid med private aktører, gjennom å lyse ut en konkurranse for anskaffelse av totalentreprenør, der en søkte etter en eller flere utbyggere med aktuell tomt regulert til boligformål. Gjennomføringsvedtaket som ble fattet i bystyret i september 2022 var for to bygg på til sammen 12 boenheter for vanskeligstilte.

Markedsresponsen på utlysningen ble en noe annen enn forventet. Etter gjennomført konkurranse er det derfor nylig kun tildelt kontrakt til én valgt entreprenør for ett bygg med fem enheter. Forventet byggestart for utleieboligene er i 2025.

Byrådet vurderer at man gjennom den foretatte utlysningen har utnyttet det potensialet som finnes i markedet for denne type kontraktsinnretninger, og vil derfor i forslaget til Handlings- og økonomiplan 2025-2028 foreslå å trekke inn resterende midler. Totalprognosen for denne budsjettposten er justert for å reflektere dette.

Vestre Sikthaugen 17

I Vestre Sikthaugen 17 er det planlagt en ombygging av byggets underetasje, da den i dag er utformet på en lite hensiktsmessig måte. Ombyggingen vil bedre sikkerheten til beboere og ansatte. Prosjektet er ferdigstilt og sluttmeldes så snart alle fakturaer er mottatt.

10A-Offentlige planer, byplanlegging og kulturminnevern

Om tjenesteområdet

Offentlige planer og byplanlegging

Offentlige planer/byplanlegging omfatter kommuneplanens arealdel (KPA), kommunedelplaner, transportplanlegging og infrastruktur, samt offentlige reguleringsplaner og planer av overordnet eller strategisk karakter. Mange av oppgavene innenfor tjenesteområdet ivaretas av Plan- og bygningsetaten, men tjenesteområdet favner bredt og krever bidrag fra en rekke andre etater og avdelinger i kommunen.

Omgivelsene og arkitekturen påvirker byens innbyggernes liv og handlinger og har betydning for alle i dagens og den fremtidige byen. Byarkitekten, som er en avdeling i Plan- og bygningsetaten, arbeider med utgangspunkt i en bred forståelse av arkitektur og har fokus på hvordan byform, byrom og bygninger, kan bidra til byliv, livskvalitet, og en bærekraftig byutvikling. Med utgangspunkt i kommunens arkitektur- og byformingsstrategi skal byarkitekten fremme muligheten for at det vi bygger bidrar til å styrke kommunens tjenester og nå de overordnede samfunnsmålene. Byarkitekten skal jobbe for å få til tverrfaglig oppmerksomhet i kommunen og sikre gode integrerte løsninger på tvers av kommunens ulike etater.

Kulturminnevern

Gjennom Plan- og bygningsloven er kommunen den største forvalter av kulturminner og kulturmiljø i Bergen. Fagfeltet ivaretas primært av Byantikvaren som er kommunens fagetat for kulturminnevern. Sentrale oppgaver er kunnskapsgrunnlag, kulturminnefaglig rådgiving til eiere og tiltakshavere, faglige anbefalinger i plan- og byggesaker samt kulturminnefaglig oppfølging av kommuneplanen. Etaten gir kulturminnefaglig rådgiving og medvirkning i forbindelse med kommunens eiendomsforvaltning og i relevante prosjekter.

Gjennomføring av planer og utbyggingsavtaler

Bergen kommune bidrar aktivt til at vedtatt fortetningsstrategi rundt bybanestopp og prioriterte senterområder gjennomføres. Dette skjer i samarbeid med private utbyggere og andre offentlige instanser som Statens vegvesen og Vestland fylkeskommune.

Utviklingen av fortetnings- og senterområder skjer blant annet ved bruk av utbyggingsavtaler. En utbyggingsavtale gjelder vanligvis realiseringen av felles teknisk infrastruktur (veier, plasser, mm.) i utbyggingsområder, og inngås mellom utbyggere og Bergen kommune. Normalt deler utbyggerne på kostnadene til infrastruktur, mens kommunen koordinerer partene og påtar seg ansvaret for bygging. Bruken av utbyggingsavtaler reguleres av plan- og bygningsloven, og avtalene er offentlig tilgjengelig. Fagfeltet ivaretas primært av Bymiljøetaten.

Områdesatsing

Områdesatsing er ett av flere verktøy i arbeidet med å bidra til mer velferd og utjevne levekårsforskjeller i Bergen. Bystyret i Bergen definerer områdesatsing som en helhetlig og sammenhengende innsats i et avgrenset område. De geografiske områdene blir prioritert etter kunnskapsgrunnlag fra blant annet kommunens folkehelseoversikter, og gjennomføres som tidsavgrensede program i samarbeid med statlige aktører og nærmiljøet i de utvalgte levekårssonene.

Samarbeidet med de statlige aktørene innebærer at kommunen skal utvikle arbeidsmetoder for å møte levekårs- og velferdsutfordringene i en storby, i tett dialog med, og med medvirkning fra lokalbefolkningen.

2. tertialrapport 2024

Områdesatsingene i Loddefjord og Olsvik startet i 2019 og varer til 2026. Den er et samarbeid med Kommunal- og distriktsdepartementet. I tillegg til nærmiljøsatsingen arbeides det med tema som skole/utdanning og byutvikling.

Fra 2023 har Bergen kommune gjennomført områdesatsing i levekårssonene Solheim nord og sør, og Slettebakken i samarbeid med Husbanken.

Utvikling og utfordringer

Bybanen til Åsane

Bergen bystyre besluttet den 02.10.2024 en ny løsning for Bybanen til Åsane gjennom sentrum. Tunneltraséen som ble utredet i 2021 (alternativ 2C1) legges til grunn for det videre arbeidet. Parallelt med reguleringen av den nye tunneltraséen igangsetter arbeidet med en ny reguleringsplan som regulerer gange, sykkel mv. gjennom sentrum på strekningen fra Kaigaten til Sjøgaten. Begge planene kobler seg på den vedtatte reguleringsplanen for Bybanen til Åsane i Ytre Sandviken. Det arbeides for at reguleringsplanene skal fremmes for sluttbehandling januar 2027.

Kollektivplan Bergen Vest

Kommunedelplan for kollektivsystemet mellom sentrum og Bergen Vest ble vedtatt 10. april i Bystyret. Et av vedtakspunktene er at det skal jobbes videre med kommunedelplan, arealdel, for strekningen Dokken – Nygård. Arbeidet startet opp i andre tertial.

Trafikkanalyser, trafikkplan og Gåbyen Bergen

I regi av Miljøløftet er det utarbeidet en temaplan for trafikk i Bergen sentrum; Trafikkplan sentrum. Dette skal være en helhetlig plan for å redusere personbiltrafikken i sentrum, gi bedre forhold for gange, sykkel, kollektiv- og varetransport i det sentrale byområdet, samt belyse hvilke trafikale løsninger som best kan bidra til å nå dette målet. Planen ble vedtatt i Bystyret i mai 2023. I 2024 har Plan- og bygningsetaten jobbet sammen med Vestland fylkeskommune og Statens vegvesen for å sette opp en handlingsplan som oppfølging av Trafikkplan sentrum.

Videre bidrar Plan- og bygningsetaten til å utvikle den kompakte gåbyen, slik den er beskrevet i kommuneplanens samfunnsdel, gjennom etatens saksbehandling og utredningsoppgaver. Det er gjennomført gangekartlegging i flere bydeler som grunnlag i pågående planer og for at Bymiljøetaten skal kunne ruste opp gangforbindelser. I 2024 er det gangekartlegging i Årstad som har hatt fokus.

Dokken og Laksevåg

Arbeidet med områderegulering for Dokken sør er høyt prioritert og holder foreløpig fastsatt framdrift. Ved fastsetting av planprogrammet i Utvalg for miljø- og byutvikling, kom det inn nye føringer om parkering og utredningsalternativer. Det jobbes med å få oversikt over hva dette vil bety for framdrift og økonomi i planarbeidet. Det er knyttet stor reguleringsrisiko til flytting av havnefunksjoner fra Dokken og Jekteviken til Skolten. Plan- og bygningsetaten har derfor tatt initiativ til en avgrenset utredning om alternativer til lokalisering. Arbeidet på Dokken sees i sammenheng med planarbeidet på Laksevåg. Plansituasjonen på Laksevåg er kompleks, med flere ulike plannivå og prosesser som går parallelt. Det er avholdt flere gode møter med grunneierne, og det legges opp til et tett samarbeid om videre plan- og utredningsoppgaver. Plan- og utredningsarbeidet rundt Puddefjorden har høy prioritet, og en stor del av Plan- og bygningsetatens ressurser vil gå med til dette arbeidet de nærmeste årene.

Mindemyren/Mindebyen

Planforslag for den offentlige detaljreguleringen for Mindemyren nord, ved Solheimsvatnet, ble levert til sluttbehandling fra Plan- og bygningsetaten i juni. Det planlegges blant annet for offentlig flerbruksbygg, boliger og barnehage, samt park i dette området.

Dialog og medvirkning

Det er viktig med god dialog med byens innbyggere, utbyggere og øvrige aktører for å sikre en bærekraftig byutvikling. Plan- og bygningsetaten vektlegger derfor å ha en åpen og inkluderende dialog med byens innbyggere, og gjennomfører både workshops, folkemøter og grunneiermøter for å informere om ulike pågående prosjekter. Hittil i 2024 nevnes:

- Informasjonsmøte om plan for idrettshall i Indre Sædal
- Informasjonsmøte om planer for sykkelløsning i Nattlandsveien
- Nabomøte om reguleringsplan for Bjørnarhallen
- Bransjedag om arkitektur i plansaker og byggesaker
- Informasjonsmøte om Dokken sør og om Kristiansholm
- Grunneiermøter, Laksevåg

Seksjoneringsaker

Antall nye seksjoneringsaker og kommunens saksbehandlingstid er relativt stabil, men Plan- og bygningsetaten opplever noe nedgang i antall saker. Det arbeides med tidsstudier på området, og dette kan etter hvert medføre endring i gebyrforskriften for bedre å reflektere ressursbruken i saksbehandlingen.

Kulturminnevern

Byantikvaren er opptatt av dialog med huseiere og publikum generelt og har så langt i år mottatt ca. 1900 henvendelser fra publikum på epost og telefon. Den brede kontakten bidrar til å nå ut til mange av dem som forvalter sine egne kulturhistoriske bygg og miljø, og bidrar til å nå målet om å sikre, ivareta og utvikle det historiske Bergen. Etterspørselen etter rådgivingstimer er stor og Byantikvaren er i prosess med å finne gode digitale løsninger for smidig og publikumsvennlig booking av timer.

Byantikvaren bidrar i Future Built og arbeider kontinuerlig med kulturminneverdier i forhold til klimatilpassing, transformasjon, gjenbruk, energiløsninger og beredskap. Med verdensarvstedet Bryggen midt i den historiske byen, er god forvaltning av verdensarvverdier et viktig område for kommunen. Det pågående arbeidet med forslag til buffersone for verdensarvstedet Bryggen er en viktig brikke i dette arbeidet.

Bergen har 12 av Norges 180 definerte verneverdige tette trehusområder og Byantikvaren har et tett samarbeid med Bergen Brannvesen for sikring og beredskap ved brann i disse områdene. I tillegg til felles kartverktøy, er det i 2024 startet et samarbeid rundt verdibergingskort for kulturmiljø, med støtte fra Vestland fylkeskommune.

Det arbeides kontinuerlig med utvikling av digitale løsninger og kartverktøy, dokumentasjon av kulturmiljø, utvikling av veiledere og formidling i ulike kanaler.

I 2024 har rådgiving ved ferdigstilling av Hanseatisk museum, konservering av Lyse kloster for kulturmiljømyndighetene og Bjørnafjorden kommune, samt arbeidet med kulturmiljøgrunnlag for Bergens gravplasser i samarbeid med Bergen Kirkelige Fellesråd og Akasia, vært prioritert.

Områdesatsing

Områdesatsing skal bidra til en langsiktig, bærekraftig utvikling for de aktuelle levekårssonene. Gode kunnskapsgrunnlag og planer for områdene er derfor sentralt. Av pågående plan-, utrednings- og evalueringsprosjekter, som berører satsingsområdene, kan områdereguleringene i Loddefjordåsen og Slettebakken nevnes.

Lokal medvirkning og dialog er et av hovedprinsippene i områdesatsingene i Bergen. For å legge til rette for at innbyggerne i satsingsområdene skal få aktivt delta og medvirke i utviklingen av egne nærmiljø gjennomføres det årlige folkemøter og nærmiljømøter i alle satsingsområder. I mai ble årets folkemøte for Slettebakken gjennomført. For å bidra til et godt og aktivt fritidstilbud for barn og unge i Slettebakken er det gitt tilskudd til organisasjoner som Way Forward, Femti71, og Youth Unison. Aktivitetene finner sted på Femmeren, Fridalen skole, Biblab og Fysak Slettebakken. Det ble også gitt tilskuddsmidler til Slettenfest som ble arrangert for første gang i juni, og til nytt lekeapparat i Slettebakken Menighetsbarnehage, og til LIM Slettebakken skole (LIM=lekser, idrett og mat).

I juni feiret Ny-Krohnborg skole 100-årsjubileum. Som en del av markeringen ble det gitt midler til et større matprosjekt som elevene arbeidet med i forbindelse med markeringen. I samarbeid med Bergenhus og Årstad kulturkontor ble det arrangert sommerferieaktiviteter på Ny-Krohnborgsenteret. Det er videre gitt tilskudd til gatekunst ved undergangen på Danmarks plass og utetrening ved Løvtien.

I Loddefjord er det gitt flere tilskudd til oppgraderinger i borettslag. Et av disse er lekeplassen i Lyngfaret borettslag. Det er bidratt med midler til etableringen av et amfi på uteområdet på Vadmyra skole og tilskudd til videreutvikling av skolehagen her. Loddefjord torgdag ble i år arrangert av Loddefjordutvalget i slutten av august.

For å sikre et godt aktivitetstilbud i sommerferien i Loddefjord og i Olsvik, fikk Fyllingsdalen og Laksevåg kulturkontor, Olsvik IL, PAFEV (Programme d'appui aux femmes et enfants vulnérables - Støtteprogram for sårbare barn og kvinner) og Forandringshuset tilskuddsmidler.

I Olsvik fortsatte arbeidet med etablering av det nye nærmiljøanlegget ved Olsvik skole som skal stå ferdig i løpet av høsten. Det er også bidratt med midler til opprusting av ballbingen ved det nye nærmiljøanlegget. FAU på Olsvik skole har fått til lavterskelaktiviteter etter skoletid. Kunstprosjektet Ta initiativet har i denne perioden brukt tid på flere prosjekter i Olsvik.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Justert årsbudsjett 2024			Prognose	Avvik
	Utgifter	Inntekter	Just.bud.		
Offentlige planer	117 561	-27 611	89 950	91 750	-1 800
Eierseksjonering	4 501	-4 722	-221	779	-1 000
Kulturminnevern	18 485	-4 386	14 099	14 099	0
Sum	140 547	-36 719	103 828	106 628	-2 800

Status økonomi per avdeling

Beløp i 1000

Byrådsavdeling	Justert årsbudsjett 2024			Prognose	Avvik	Avvik i % av utgift
	Utgifter	Inntekter	Just.bud.			
1-Byrådsleders avdeling	0	0	0	0	0	0,0 %

2. tertialrapport 2024

Byrådsavdeling	Justert årsbudsjett 2024			Prognose	Avvik	Avvik i % av utgift
	Utgifter	Inntekter	Just.bud.			
2-Byrådsavdeling for finans	59	-59	0	0	0	0,0 %
5-Byrådsavdeling for byutvikling	121 585	-36 501	85 084	87 884	-2 800	-2,3 %
7-Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett	3	0	3	3	0	0,0 %
90-Fellesposter - bykassen	18 900	-159	18 741	18 741	0	0,0 %
Sum	140 547	-36 719	103 828	106 628	-2 800	-2,0 %

Kommentar til status økonomi

Byrådsavdeling for byutvikling melder på tjenesteområde 10A - Offentlige planer, byplanlegging og kulturminnevern om et forventet negativt avvik på kr 2,8 mill. ved årsslutt.

For offentlige planer forventes det et negativt avvik på offentlig plan på kr 1,8 mill. som følge av et periodiseringsavvik mellom 2023 og 2024 vedrørende Plan- og bygningsetaten og Miljøløftet. Dette skyldes en inntekt som ble bokført i 2023, men som skulle vært bokført i 2024.

For området Eierseksjonering er det hittil i år registrert en viss nedgang i antall mottatte saker i forhold til tidligere år. Med grunnlag i forventet aktivitet for resten av året forventes det et negativt avvik på kr 1,0 mill. ved årsslutt, som skyldes inntektsnedgang.

Selvkostfondet er brukt opp og et eventuelt underskudd vil dermed bli belastet bykassen.

Nye tiltak i årets driftsbudsjett

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett	Årsprognose	Avvik prognose i kr	Statusbeskrivelse
Helårsvirkning av realendringer i årets budsjett				
Bortfall av salgsinntekt Byantikvaren	211	211	0	Tiltaket er iverksatt og innarbeidet i Byantikvarens budsjetttramme.
Sum	211	211	0	

Tilpasning til aktivitetsnivå

Reduserte energiutgifter i kommunen	-121	-121	0	Tiltaket er iverksatt og innarbeidet i budsjetttrammene.
Sum	-121	-121	0	

Nye tiltak

Buffersone Verdensarvstedet Bryggen	1 475	975	500	Arbeidet med buffersonen er noe forsinket. Dette fører til at det i 2024 ikke er behov for alle avsatte midler og kr 0,5 mill. ble
-------------------------------------	-------	-----	-----	--

2. tertialrapport 2024

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
			inndratt i forbindelse med Revidert budsjett 2024.
Områdeplanlegging Dokken	5 000	5 000	0 Avsetningen skal dekke utgifter til prosess og utredninger i arbeidet med områdeplanen, og vil bli delt mellom Plan- og bygningssetaten (PBE) og Dokken Utvikling AS. Arbeidet er godt i gang og påløpte kostnader så lang tilsier at hele avsetningen vil medgå i 2024. Beløpet vil anslagsvis bli fordelt med hhv. 2 mill. kr. til PBE og 3 mill. kr. til Dokken Utvikling AS.
Sum	6 475	5 975	500
Nye engangstiltak			
Usikkerhetsavsetning til forarbeidet for bybaneutredningen	3 000	3 000	0 Byrådet har i sak 1218/24 lagt til grunn å avslutte arbeidene med tilleggsutredning og gå rett på formell oppstart av reguleringsplan/endring.
Sum	3 000	3 000	0
Effektivisering			
Oppgavegjennomgang i kommunen	-384	-384	0 Bystyret har vedtatt at de administrative kostnadene i byrådsavdelingene skal reduseres, blant annet ved å holde administrative stillinger vakante ved varig eller midlertidig ledighet. Av et totalt innsparingskrav på 95 mill. ble 30. mill. fordelt ut i detaljeringen av vedtatt budsjett i februar, mens de ytterligere 65 mill. ble fordelt i august 2024. I revidert budsjett 2024 ble det innført generell ansettelsesstopp for administrative stillinger i hele organisasjonen. Byrådsavdelingene melder om totalt 65 stillinger som står vakante pr. august. Stillingene er blitt vakante på ulike tidspunkt, så effekten inneværende år er lavere enn den ville vært med helårseffekt. For administrative stillinger skal det ikke tas inn vikar ved fravær, som isolert sett gir et mindreforbruk. I tillegg er det restriktiv bruk på kurs og samlinger, konsulentbruk, reiseaktivitet og andre utgifter som ikke er strengt nødvendig. Byrådsavdelingene har håndtert innsparingskravet ulikt mht. fordeling og rapportering i sine tjenester. I sum rapporteres det om forventet effekt på 84,8 mill. som gir et negativt avvik på 10,2 mill. i 2024.
Sum	-384	-384	0
Sum tiltak	9 180	8 680	500

2. tertialrapport 2024

Rammeendringer gjennom året

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose	Avvik i kr	Statusbeskrivelse
Tilpasning til aktivitetsnivå				
Buffersone verdensarvstedet Bryggen	-500	-500	0	Tiltaket er iverksatt og Buffersoneprosjektets budsjett er nå tilpasset det forventede aktivitetsnivået i 2024.
Sum	-500	-500	0	
Nye engangstiltak				
Bybanen - tilleggsutredning	10 000	10 000	0	Byrådet har i sak 1218/24 lagt til grunn å avslutte arbeidene med tilleggsutredning og gå rett på formell oppstart av reguleringsplan/endring.
Sum	10 000	10 000	0	
Sum tiltak	9 500	9 500	0	

Status mål

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt Status 2. Statusbeskrivelse	
			mål 2024	tertial 2024
En attraktiv og levende by	I Bergen skal Bryggens universelle verdier som verdensarv, og middelalderbyen som helhet, sikres	Oppfølging av forvaltningsplan for verdensarvstedet Bryggen		Forvaltningsplan følges opp gjennom ordinære faglige oppgaver med fokus på verdensarvverdier. Dette i henhold til mål 4 i vedtatt Kulturminnestrategi: Videre utføres verdensarvkoordinators oppgaver og prosjektet for Buffersone for verdensarvstedet følges opp. Byantikvaren har betydelig kompetanse på middelalder og bidrar inn i arbeidet med å sikre Bergens middelalderbygg og -strukturer både lokalt og i nasjonalt samarbeid. Gjennom ordinær saksbehandling i plan- og byggesaker sikres spor etter, og hensyn til, middelalderbyen som helhet.
	I Bergen skal det stilles høye krav til arkitektur, som et vesentlig verktøy for en vakker, særpreget, inkluderende og grønn by	Arkitekturstrategien brukes aktivt som en vesentlig ressurs i plan- og byggesaker	69	Byarkitekten gir råd og uttalelser til plan- og byggesaker med utgangspunkt i Arkitekturstrategien. 42 rådgivingsmøter med private aktører, 19 uttalelser til regulerings saker (planoppstart og offentlig ettersyn) og 10 uttalelser til byggesaker.
	I Bergen skal kulturmiljøverdier sikres gjennom hensynssoner og bestemmelser for kulturmiljø på alle plannivå	Antall konkrete forslag til hensynssoner og bestemmelser for kulturmiljø fra Byantikvaren	7	akkumulert 2024
En rettferdig og inkluderende by	I Bergen skal arkitektur bidra til en mer rettferdig og inkluderende by	Igangsetting og oppfølging av prosjekter som bidrar til en mer rettferdig og inkluderende by	0	Bopilot og Building Dignity Oppfølging av Bopilot-innovasjonsprosjekt for alternative boligløsninger. Etablering a Bopilotkontoret- en møteplass for fremtidens beboere og utbyggere av delebolig og andre kollektive boformer. Oppfølging av Building Dignity- Arkitektur og menneskerettigheter med Bergen Inkluderings senter som pilot. Planlegging av et internasjonalt fagseminar om inkluderende arkitektur som del av åpningsfestival september 2024.
	I Bergen skal forståelse og kunnskap om kulturmiljøverdier styrkes gjennom			

2. tertialrapport 2024

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2024	Status 2. tertial 2024	Statusbeskrivelse
	formidling og veiledning				
	I Bergen skal kulturmiljøverdier kartlegges, identifiseres og tilgjengeliggjøres for å sikre kunnskapsbaserte beslutningsgrunnlag for alle	Antall kartlagte, identifiserte og tilgjengeliggjorte kulturminner og kulturmiljø	18 950		<p>Dette tallet er et anslag. I det digitale kulturmiljøkart er viktige kulturmiljøstrukturer og enkeltobjekt registrert. Dette er et pågående arbeid. I Bergen blir registrering av strukturer og miljø prioritert fremfor enkeltobjekt grunnet den store mengden enkeltminner. Det oppgitte antallet identifiserte kulturminner er basert på objekter i hensynssone bevaring og andre register. Dette betyr at objekt med mindre kulturmiljøverdi kan være inkludert, men også at objekter med høy kulturmiljøverdi utenfor disse rammene, er utelatt. For noen områder er det gjort detaljregistrering, dette gjelder særlig de definerte "verneverdige tette trehusområdene" som også har hensynssone "Fare". (tidligere brannsmitteområder)</p>
	Områdesatsingen skal bidra til en langsiktig, bærekraftig utvikling for de aktuelle levekårssonene	Antall pågående plan-, utrednings- og evalueringsprosjekter (som initiativtaker eller samarbeidspart)	4	3	Områdereguleringer i Loddefjordåsen og Slettebakken. Strategisk planprogram Loddefjord
		Antall pågående tjeneste utviklingsprosjekter som initiativtaker eller samarbeidspart	4	4	<p>Slettebakken/Solheim Utekontakten</p> <p>Loddefjord Gründersamling</p> <p>Skolesatsing Loddefjord og Olsvik</p> <p>NAV Bergen Vest</p>
	Innbyggerne i levekårssoner med områdesatsing skal få aktivt delta og medvirke i utviklingen av sine nærmiljø	Antall gjennomførte medvirkningsprosesser i forbindelse med tiltak og planer	15	4	<p>4 tiltak:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Solheim EBF beboere • Slettebakken Bærekraftig Liv • Brønndalen • Skolehage- Vadmyra
		Antall gjennomførte folkemøter og nærmiljømøter	30	22	<p>Pr. 2. tertial 2024 er det gjennomført til sammen 22 folke- og nærmiljømøter.</p> <p>Folkemøter (6):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Loddefjord • Solheim

2. tertialrapport 2024

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt Status 2. Statusbeskrivelse	
			mål 2024	tertiat 2024
				<ul style="list-style-type: none"> • Møte med Sotra Link og SVV (april) • Slettebakken folkemøte • Åpning av fotballbane på Slettebakken • Loddefjord torgdag (varaordfører) <p>Nærmiljømøter (16):</p> <ul style="list-style-type: none"> • 3 møter i Olsvik • 4 møter i Solheim (Hva skjer) • Slettebakken (Ressursgrm) • Torgdag Loddefjord • 4 Løvestakkdagene • Loddefjord • 2 Slettebakken Slettenfest
	Bo- og nærmiljøene i levekårssoner med områdesatsing skal forbedres	Antall gjennomførte fysiske opprustingstiltak	10	<p>7 Pr. 2. tertial 2024 er det gjennomført 7 fysiske opprustingstiltak i kommunal regi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gapahuk og trapp i Olsvik • Utbedring av Hundestien • Solheim BME - trappene • Turløype Olsvik • Amfi Vadmyra skole • Ballbinge Olsvik nærmiljøanlegg • Nærmiljøkontor Bergenshallen, møterom i Aktiv kommune
		Antall private opprustingsprosjekt som har fått tilskudd	5	<p>7 Pr. 2. tertial 2024 er det gitt tilskudd til 7 opprustingsprosjekter til allmenn bruk i regi av borettslag, foreninger og organisasjoner:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lyderhorn borettslag • Tjønneveien borettslag • Olsvikparken barnehage • Vestre borettslag • Lyngfaret borettslag • Slettebakken Sletten menighet lekeapparat

2. tertialrapport 2024

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2024	Status 2. tertial 2024	Statusbeskrivelse
					<ul style="list-style-type: none"> • Gatekunst undergang Danmarks plass Solheim
	Innbyggerne i levekårssoner med områdesatsing skal ha et godt og aktivt fritidstilbud	Antall arrangement og ad hoc tiltak som har fått tilskudd og støtte	10	9	<p>Pr. 2. tertial 2024 er det 9 ad hoc-tiltak som har fått tilskudd og støtte:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Solheim vinterferieaktivitet • Loddefjord Open med Bergen Skateboardklubb • Loddefjord FAU jubileum • Elvetunfest med Forandringshuset • Torgdagen ved Loddefjordutvalget • Olsvik gatefest • Sommerferieaktiviteter Ny-Krohnborg Solheim • Løvstakkdagene • Slettenfest
		Antall nye aktivitetstilbud som har fått tilskudd og støtte	10	6	<p>Pr. 2. tertial 2024 er det 6 nye aktivitetstilbud som har fått tilskudd og støtte:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1Solheim "Liv og Lyst prosjekt" Bærekraftig Liv • PAFEV • Frilager • Femti71 Fridalen skole • 1Youth Unison ungdomsklubb Fysak Slettebakken • Uetrening Solheim
	Forutsetningene for utdanning skal styrkes for barn og unge i levekårssoner med områdesatsing	Antall samarbeidsprosjekt med skoler og andre aktører som er relevant for oppvekst og utdanning	8	4	<p>Pr. 2. tertial 2024 er det 4 samarbeidsprosjekter med skoler og andre aktører som er relevante for oppvekst og utdanning:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Åpen møteplass for småbarnsfamilier • Vadmyra skolehage

2. tertialrapport 2024

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt Status 2. Statusbeskrivelse	
			mål 2024	tertiar 2024
				<ul style="list-style-type: none"> • 100-årsjubileum Ny-Krohnborg skole Solheim • LIM Slettebakken skole
	Forskning og utvikling av kunnskap om levekår i storbyer	Antall pågående og ferdigstilte prosjekter knyttet til publisering, forskning og kunnskapsdeling	5	7 Pr. 2. tertial 2024 er det 7 pågående og ferdigstilte prosjekter knyttet til publisering, forskning og kunnskapsdeling
Norges grønneste storby	I Bergen skal arkitektur bidra til en grønnere by	Igangsetting og oppfølging av prosjekter som bidrar til innovasjon og grønn omstilling	0	5 Byarkitekten leder FutureBuilt Bergen - innovasjonsprogram for bærekraftig arkitektur. Det er siden starten i 2023 meldt inn 5 prosjekter i FutureBuilt. (signert intensjonsavtale). Flere er på trappene. Oppfølging Trestrategi. Planlegging av et internasjonalt seminar om innovativ trearkitektur juni 2024 (samarbeid med Future Built).
	I Bergen skal kulturmiljøverdier ivaretas og forvaltes gjennom ansvarlig og klimavennlig bruk, gjenbruk og transformasjon	Antall kulturminner som ivaretas gjennom ansvarlig og klimavennlig bruk, gjenbruk og transformasjon	366	Tallet er akkumulert for 2024 og summerer formelle uttalelser fra Byantikvaren så langt i år. I enkeltsaksbehandling gis det anbefalinger knyttet til ivaretagelse av kulturmiljøverdier, transformasjon og funksjonell bruk av kulturminner. I tillegg kommer større transformasjonsprosjekt hvor Byantikvaren er rådgivende gjennom prosessen frem til ferdig bygg. Disse inngår ikke i tallmaterialet
Trygg økonomistyring	I Bergen skal offentlig infrastruktur, bygg og byrom styrke lokalmiljøet gjennom inkluderende og attraktiv arkitektur med gode sambruksmuligheter	Antall rådgivingstimer i tilknytning til kommunale bygg og anlegg	55	54,5 rådgivingstimer fordelt på 8 kommunale byggeprosjekter.

Status merknader

2. tertialrapport 2024

Verbalvedtak

"-" vises der det ikke er registrert data

Oppdrag

Beskrivelse status

1.T 2024 Merknad 8. Handlingsrom i Kommuneplanens arealdel Bergen skal være en ja-by, og saksbehandlingen skal være så forutsigbar og enkel som mulig. Bergen kommune skal kombinere hensyn til miljø, med en effektiv og utviklingsorientert plan- og byggesaks behandling. Bystyret ber byrådet sikre at Plan- og bygningsetaten prioriterer oppstart av reguleringsplaner, og ved videre behandling ber bystyret byrådet sikre at PBE utnytter det maksimale handlingsrommet i dagens KPA.	Byrådet jobber for en effektiv behandling av reguleringsplaner og har fremmet ti reguleringsplaner for sluttbehandling. Syv av disse er vedtatt av bystyret. Byrådet har også vedtar oppstart av tre planinitiativ som har blitt stoppet av Plan- og bygningsetaten (PBE). Det er sendt bestilling til PBE om at handlingsrommet i KPA blir utnyttet når det gjelder parkering. Prioritering av reguleringsplanarbeid og utnytting av handlingsrommet i KPA er tema i styringsdialogen med PBE.
---	---

1.T 2024 Merknad 9. Områdeplaner Bystyret ber byrådet gjennomgå Plan- og bygningsetatens organisering av offentlige områdeplaner for å se etter mulige innsparinger. Bystyret er positive til offentlig/privat samarbeid og rene private områdereguleringsplaner, og ber byrådet vurdere om private kan overta offentlige områdeplaner	Prioritering av områdereguleringsarbeid er jevnlig et tema i styringsdialogen med Plan- og bygningsetaten. Arbeidet med områderegulering for Spelhaugen er avsluttet. Områderegulering for Storanaset som er under arbeid gjennomføres som et privat-offentlig samarbeid.
--	---

Investeringer

Beløp i 1000

Investering	Saksref.	Totalbudsjett				Årets budsjett			
		Bud. v/gj.føring s-vedtak	Vedtatt	Totalprognose	Avvik	Estimert ferdigkvar- tal	Justert budsjett	Årsprognose	Forslag til bud.endr.
eByggesak Plan- og bygningsetaten		1 320	3 286	3 286	0	4.kv. 2025	118	118	0
Infrastrukturtiltak i utbyggingsområder		-	-	-	-	Løpende	-2 789	0	2 789
Rapportutvikling offentlige planer		IA	300	300	0	4.kv. 2025	525	525	0
Sum							-2 145	644	2 789

Statustekst investeringer

Digital 3D-modell

Det er satt av midler til å bygge opp en digital modell av Bergen som skal brukes som utgangspunkt for en fysisk modell av Bergens sentrale områder. Den digitale modellen er ment å være en 3D-modell som kan brukes på blant annet storskjerm og VR (Virtual Reality). Det er et ønske om å lage en virtuell modell som publikum kan benytte. Den digitale modellen vil være utgangspunkt for printing av den fysiske modellen, jf. investeringen "Bymodell for sentrale deler av byen" under tjenestoområde Offentlige planer, byplanlegging og kulturminnevern.

Forsinkelser i prosjektet oppstod grunnet nye innspill/forbedringspunkter på leveransen etter «testcase» levert av leverandør på kartdata. I forbindelse med 2. tertialrapport 2023 ble midler derfor skjøvet til 2024

Nytt forsøk fra ny leverandør, der en skal bruke KI for å generere 3D-objekter, som ellers måtte konstrueres manuelt. Prosjektslutt forventes 31.12.2024

eByggesak Plan- og bygningsetaten

Byggesak-prosjektet (PB360) har gitt Plan- og bygningsetaten et verktøy som er basert på en nasjonal kravspesifikasjon. Prosjektet vil tilrettelegge for automatisering av arbeidsoppgaver, for eksempel utsending av foreløpig svar/bekreftet mottatt søknad eller henvendelse. Dette er arbeidsoppgaver som i dag utføres som manuelle sjekkpunkter i saksbehandlingen.

Underveis i investeringen ble det klart at det ville oppstå merkostnader som følge av behovet for integrasjon med flere av kommunens fagsystemer, samt konsulenttenester knyttet til oppgradering av skjemaintegrasjoner, Min Side-publiserings, ny løsning for SAK Innsyn (innsynsløsningen for publikum) og integrasjon mellom 360 eByggesak og historiske saker.

Sakssystemet ble tatt i bruk 2. mai 2022 men er fortsatt under utvikling. Konkretisering av investeringer i 2024 er fokus på integrasjon mot Teams og separat database for skjermede eiendommer, oppsett/konfigurasjon i eEiendomssak. eEiendom er en modul som skal sikre fullverdig støtte for fagområdene Oppmåling, Seksjonering og Deling, samt bedre og mer effektiv håndtering av innsynsforespørsler.

2. tertialrapport 2024

Prosjektet ligger fordelt på både tjenesteområde Offentlige planer, byplanlegging og kulturminnevern, og Private planer og byggesak. Dette er på grunn av at prosjektet går over flere tjenester som belaster både bykassen og selvkostområder.

Ny og forbedret versjon av PB360 blir innført i november 2024. Ny versjon inkluderer flere nye forbedringer som nye prosessorienterte arbeidsflater for sak, støtte for kundespesifikke sjekklister, ny flyt for innregistrering av dokumenter samt en ny 360° eEstate modul. Eventuelt etterarbeid av versjon 6 tas fortløpende, men arbeid med endelig versjon vil kunne strekke seg til 2025. Estimert for hvor mye som arbeid som eventuelt vil utføres i 2025 er såpass usikkert at det ikke gir grunnlag for endring av årsprognosen.

Fana brannstasjon - nybygg

Det er oppført en ny brannstasjon i Fana som ble tatt i bruk i månedsskiftet september/oktober 2024. Tidligere brannstasjon på Paradis var lite hensiktsmessig utformet etter dagens standard og ikke lenger sentralt lokalisert i sitt dekningsområde.

Infrastrukturtiltak i utbyggingsområder

Bergen kommune tar en aktiv rolle i byutviklingen. I større transformasjons- og utbyggingsområder er det behov for omfattende koordinering og planlegging, før tiltak lar seg realisere i tråd med intensjonene i vedtatte planer. Budsjettposten bidrar blant annet til nødvendig planlegging og gjennomføring, spesielt relatert til offentlig teknisk og blågrønn infrastruktur som veier, allmenninger og parker. Budsjettposten i 2024 benyttes til kartlegging av teknisk infrastruktur i bakken på Laksevåg, utarbeidelse av kostnadsanslag for offentlig infrastruktur i Sandsliåsen samt oppdatering av kostnadsanslag for offentlig infrastruktur på Møllendal. Kostnadsanslagene danner grunnlaget for videre beregning av anleggsbidrag i fremtidige utbyggingsavtaler. Prognosen for 2024 er på plan i forhold til budsjett, mens totalprognosen er oppdatert i samsvar med innspill til HØP 2025-2028.

Det var ved en inkurie lagt inn en justering på 2,8 mill. på tjenesteområde 10A - Offentlig plan i 1. tertialrapport. Dette korrigeres nå til riktig tjenesteområde 08 Samferdsel.

Rapportutvikling offentlige planer

Det er tidligere avsatt midler til konsulentbistand for rapporttilpasning og -utvikling i tilknytning til Plan- og bygningsetatens (PBE) overgang til nytt saksbehandlingssystem. Igangsetting av det nye systemet, PB360, ble kraftig forsinket (fra nov 2019), og PBE gikk i produksjon med PB360 2. mai 2022.

PBE vil identifisere behovet for rapportering av styringsinformasjon fra systemet som ikke er tilgjengelig uten tilpasninger og/eller bearbeiding. Denne rapporteringen vil bli tilrettelagt for i PB360, og via BkStyring og løsninger i Power BI. Prosjektet gjelder for tjenesteområdene "Offentlige planer, byplanlegging og kulturminnevern", og "Private planer og byggesak" fordi de ligger på tjenester for offentlige planer og private planer. Det er utviklet et "lederdashbord" knyttet til Private planer, men det pågår fortsatt noe utviklingsarbeid. Slutføring av rapporttilpasning og -utvikling til offentlige planer knyttet mot PB360 er planlagt ferdigstilt i 2024.

Det gjenstår arbeid med å få styringsinformasjon fra systemet rapportert direkte til BkStyring, det er noe usikkerhet knyttet til om arbeidet kan ferdigstilles innen utløpet 2024, ikke nok til at årsprognosen endres.

10B-Private planer og byggesak

Om tjenesteområdet

Kommunen har ansvar for behandling av byggesaker og tilsyn med at byggearbeid med mer blir utført i samsvar med lover og forskrifter. I tillegg kommer saksbehandling av private reguleringsplaner, reguleringsendringer, delesaker og saker om kommunal forkjøpsrett, samt ansvar for oppmålingsforretninger, seksjonering, refusjonsberegning, oppmålingstjenester og grunnlagnettet. Geodata/geografiske informasjonssystemer (GIS) omfatter drift og vedlikehold av kommunens kart- og geodatabaser. Førings av digitalt planregister er en viktig del av arbeidet med gjennomføring av kommunens digitaliseringsstrategi. Arbeidet utføres i hovedsak av Plan- og bygningsetaten, men tjenesteområdet krever også bidrag fra og samarbeid med en rekke andre etater og avdelinger i kommunen.

Utvikling og utfordringer

Private planforslag

Tallet på veiledningsmøter og oppstartsmøter så langt i 2024 er på nivå med fjoråret, med utsikter til en liten økning. Det har vært prioritert å få flere saker til offentlig ettersyn og til sluttbehandling, og det er sendt flere saker til sluttbehandling i år, sammenlignet med tidligere år.

Det er fortsatt stor aktivitet på Mindemyren, hvor det pågår planlegging i 18 av 25 delområder, i all hovedsak er dette planlegging i privat regi. Flere av planene, som har vært på offentlig ettersyn, har møtt innsigelser knyttet til blant annet parkering og uteoppholdsareal. Det arbeides sammen med forslagstillerne å løse disse innsigelsene.

I områdene langs Puddefjorden, både på Laksevåg og Dokken pågår det planlegging både i offentlig og privat regi. Havforskningsinstituttet og Fiskeridirektoratet på Dokken vil bli en pilot for byutviklingen og det pågår arbeid med planforslag her i regi av Statsbygg. Det er flere pågående planprosesser på Laksevåg og Plan- og bygningsetaten jobber tett med utbyggerne her for å finne gode fellesløsninger for området.

Kart og oppmåling

Kartløsningene, VisGI og www.bergenskart.no, utvikles stadig med nytt innhold og funksjoner for saksbehandlere, næringsliv og innbyggere. Plan- og bygningsetaten har bidratt med videreutvikling av beredskapsdashbord til Samvirkevakten. Arbeidet med arealregnskap er i startgroen, der det blant annet skal koordineres for behov for geodatalagring og presentasjon.

Geodatastrategi

I Bergen kommune er det Plan- og bygningsetaten som har hatt de fleste geodatabrukerne, og som dermed har forvaltet geodatainteressene for kommunen. Arbeid med geodata er tett knyttet til kommunens digitaliseringsstrategi og bidrar til å få satt forvaltningen av geodata i system, sammen med forvaltningen av andre type data. Dette vil legge til rette for økt innovasjon og en datadrevet forvaltning. Det jobbes med et prosjekt for å lage Temaplan for geodata og handlingsplaner for de enkelte

2. tertialrapport 2024

fagområdene, for å styrke utvikling internt og eksternt og forene krefter i kommunen, for å utvikle tjenester for blant annet kunstig intelligens.

Kartlegging

Kartleggingen i regi av Grunnkart Bergen av Bergen nord/øst fra 2023 er levert og publisert. Kartleggingen for 2024 er Bergen sør. Her er det inngått avtaler for flyfotografering og kartproduksjon med endelig leveranse i februar 2025. Det er også inngått avtale for flyskanning av samme område med 10 punkt per kvadratmeter med leveranse før jul. Når dette er fullført, er hele Bergen dekket med 10 punkt-skanning og publisert på www.hoydedata.no. Dette gir god dekning for de fleste bruksområder, slik at en fremover bare vil skanne tettbygde områder. Både flyfotograferingen og flyskanningen ble gjennomført under gode forhold. Samarbeidet med Kartverket, som står for utlysning og oppfølging av avtaler fungerer bra, og vil bli videreført. Det planlegges for nye skråfoto i 2025.

Matrikkelrettinger

Det har, av økonomiske hensyn, vært nødvendig å redusere ressursene som arbeidet for å rette feil og mangler i matrikkelkartet. Etaten ligger innenfor årsmålene for fremdrift i nasjonal datakvalitetsstrategi på tilnærmet alle områder. Det er fortsatt mange feil og mangler som skal rettes. Innsatsen vil fortsette, men over lengre tid.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Justert årsbudsjett 2024				
	Utgifter	Inntekter	Just.bud.	Prognose	Avvik
Private planer	40 582	-28 833	11 748	15 748	-4 000
Bygge- og delesaksbehandling	216 807	-226 322	-9 516	11 484	-21 000
Oppmålingsforretninger	11 599	-12 907	-1 308	3 692	-5 000
Kart og oppmåling	35 467	-11 971	23 496	25 496	-2 000
Selvkostrenter - byggesak	26	0	26	26	0
Selvkostrenter - oppmåling	28	0	28	28	0
Sum	304 508	-280 034	24 475	56 475	-32 000

Status økonomi per avdeling

Beløp i 1000

Byrådsavdeling	Justert årsbudsjett 2024					Avvik i % av utgift
	Utgifter	Inntekter	Just.bud.	Prognose	Avvik	
1-Byrådsleders avdeling	0	0	0	0	0	0,0 %
2-Byrådsavdeling for finans	0	0	0	0	0	0,0 %
5-Byrådsavdeling for byutvikling	304 508	-280 034	24 475	56 475	-32 000	-10,5 %
7-Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett	0	0	0	0	0	0,0 %
90-Fellesposter - bykassen	0	0	0	0	0	0,0 %
Sum	304 508	-280 034	24 475	56 475	-32 000	-10,5 %

Kommentar til status økonomi

Byrådsavdeling for byutvikling melder på tjenesteområde 10B - Private planer og byggesak om et forventet negativt avvik på kr 32,0 mill. ved årsslutt. Dette er en forbedring fra prognosen som ble meldt i Revidert budsjett (kr 41,1 mill.) og skyldes blant annet en økning i antall planforslag til behandling. Det er også gjort tiltak for å redusere kostnader bl.a. holde ledige stillinger vakante.

Private reguleringsplaner, kr 4,0 mill.

For 1. gangsbehandling av private planforslag (selvkost) er det hittil i år regnskapsført et mindre underskudd. Tjenesteområdet har en fordeling av kostnader med 60/40 mellom 1.gangs behandling og 2.gangs behandling av private planforslag.

Det er registrert betydelig færre store saker/gebyrer tidlig i året, men det har vært en økning både av antall planforslag til behandling, og størrelsen på gebyret/kompleksiteten. Aktiviteten i bransjen påvirker antall saker Plan- og bygningsetaten mottar til behandling. Flere planforslag har forventet innlevering tett opp til årsskiftet 2024/2025, og av den grunn er det usikkerhet rundt tidspunkt for regnskapsføring av inntektene. Dersom nåværende aktivitetsnivå vedvarer utover året, vil området med stor sannsynlighet avsluttes med underskudd. På grunn av at det over tid har vært en betydelig nedgang i antall mottatte planforslag ble det til Revidert budsjett meldt om et forventet avvik på kr 8,0 mill. ved årsslutt, men på grunn av økningen i antall planforslag til behandling, og størrelsen på gebyret/kompleksiteten, nedjusteres det forventede avviket ved årsslutt til kr 2,0 mill. for 1. gangsbehandling av private planforslag (selvkost).

Området har over flere år ikke hatt midler på selvkostfond, og et eventuelt underskudd vil dermed bli belastet bykassen.

Det er behov for å erstatte gebyrinntekter for private planforslag som gjelder offentlige interesser og som er unntatt fra gebyr. Det er regnskapsført to forslag som til sammen utgjør kr 1,0 mill. utenfor selvkost. Det er registrert flere saker med offentlig interesser og belastning på bykassen kan dermed øke i siste tertial.

Bygge- og delesaker, inklusiv juridisk avd. og tilsyn, kr 21,0 mill.

Det er registrert mindre aktivitet og betydelig færre store saker/gebyrer på bygge- og delesaker. Aktiviteten i bransjen påvirker antall saker Plan- og bygningsetaten mottar til behandling, og i den grad nåværende aktivitetsnivå vedvarer vil området med stor sannsynlighet gi lavere gebyrinntekter enn budsjettert. Basert på Plan- og bygningsetatens beregninger er årsprognosen et forventet avvik på kr 21,0 mill. ved årsslutt. Dette er kr 4,0 mill. lavere enn årsprognosen som ble meldt til Revidert budsjett. Forbedringen kan tilskrives kostnadsreduserende tiltak og vakanser.

Selvkostfondet er brukt opp og et eventuelt underskudd vil dermed bli belastet bykassen.

Kart- og delingsforretninger, 5,0 mill.

For området Kart- og delingsforretninger er det hittil i år registrert en viss nedgang i antall mottatte saker i forhold til tidligere år. Med grunnlag i forventet aktivitet for resten av året forventes det et negativt avvik på kr 5,0 mill. ved årsslutt, som skyldes inntektsnedgang.

Selvkostfondet er brukt opp og et eventuelt underskudd vil dermed bli belastet bykassen.

Kart og oppmåling, 2,0 mill.

Tjenesteområdet innebærer viktige leveranser på vegne av Bergen kommune, og har en spennende utvikling. Den generelle kostnadsøkningen merkes også her, og budsjetterte midler er ikke lenger

2. tertialrapport 2024

tilstrekkelig for å dekke forpliktelsene i inneværende år (lisenser generelt, og bidrag til prosjekt Grunnkart Bergen). Pr. august har ordinær drift et negativt resultat.

Det arbeides med å øke partnerbidragene på Grunnkart Bergen med virkning fra neste år. Ved negativt resultat utover ramme og fond, må det vurderes finansieringsplan som dekker kostnadene 2024.

Forslag til budsjettjusteringer - drift

Beløp i 1000

Budsjettjustering		2024
Erstatning i rettsvist	Nye engangstiltak	15 500
Sum		15 500

Erstatning i rettsvist

Byrådet har inngått forliksavtale i tråd med gjeldende fullmakter.

Byråd for byutvikling viser til at avtalen innebærer at saken avsluttes som endelig oppgjort. Det er i seg selv en gevinst for kommunen, som ikke trenger å bruke mer tid og ressurser på saken. Det er en prosessrisiko å la ankesaken tas opp til behandling i lagmannsretten, da kommunen risikerer å bli skyldig et betydelig større erstatningsbeløp. Ved å godkjenne forliksavtalen slik den foreligger, får kommunen forutberegnelighet med hensyn til erstatningsbeløpet og saken legges «død»

Nye tiltak i årets driftsbudsjett

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett	Årsprognose	Avvik i kr	Statusbeskrivelse
Nye tiltak				
Retting av oppført boligbygg	16 600	8 000	8 600	Prosesen har tatt lenger tid enn først antatt fordi kommunale vedtak i saken ble påklaget til Statsforvalteren. Statsforvalteren har stadfestet tillatelse til riving den 25.09.2024. Samme dag ble avslag på søknad om legalisering av trapp- og heishus stadfestet av samme instans. Det betyr at alle formaliteter nå er klar slik at planlagt riving kan starte.
Sum	16 600	8 000	8 600	

Inntektsendringer

Endring i gebyrinntekter byggesak	-10 000	0	-10 000	Det har vært en nedgang i saker i forhold til tidligere år og selv om prognosen er bedret i forhold til Revidert budsjett, forventes det ikke at inntektene vil treffe budsjettert nivå.
Retting av oppført boligbygg	-16 600	-8 000	-8 600	Prosesen har tatt lenger tid enn først antatt fordi kommunale vedtak i saken ble påklaget til Statsforvalteren. Statsforvalteren har stadfestet tillatelse til riving den 25.09.2024. Samme dag ble avslag på søknad om legalisering av trapp- og heishus stadfestet av samme instans. Det

2. tertialrapport 2024

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
			betyr at alle formaliteter nå er klar slik at planlagt riving kan starte.
Sum	-26 600	-8 000	-18 600
Sum tiltak	-10 000	0	-10 000

Status mål

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2024	Status 2. tertial 2024	Statusbeskrivelse
Trygg økonomistyring	I Bergen skal alle plan- og byggesaker behandles innen fastsatte frister	Andel bygge- og delesaker med overholdt saksbehandlingstid i henhold til forskrift	94,0 %	99,0 %	Målet for 2024 er at andelen bygge- og delesaker med overholdt saksbehandlingstid i henhold til forskriften, er 94 % eller høyere. I perioden 1/1 til 31/8 2024 er saksbehandlingstiden overholdt i 99 % av alle bygge- og delesaker som er behandlet.
		Andel reguleringsplaner behandlet 1. gang med overholdt frist.	100,0 %	100,0 %	Målet for 2024 er at alle reguleringsplaner behandlet 1. gang gjøres innen overholdt frist. I perioden 1/1 til 31/8-2024 er det behandlet totalt 13 private planer med vedtak om offentlig ettersyn (7 saker i perioden 1/5 - 31/8-2024). Fristen, enten lovpålagt eller avtalt, er overholdt i samtlige saker.

Status merknader

Verbalvedtak

"-" vises der det ikke er registrert data

Oppdrag

1.T 2024 Merknad 7. Plan- og bygningsetaten Bystyret ber byrådet om i forbindelse med oppgavegjennomgangen også omorganisere Plan- og bygningsetaten med sikte på å få lavere sykefravær og høyere effektivitet. Å få realisert tiltak er viktig for samarbeidspartiene

Beskrivelse status

Plan- og bygningsetaten hadde allerede startet dette arbeidet før vedtak av revidert budsjett. Hensikten med arbeidet er sammenfallende med bystyrets vedtak. Dette har gitt resultater både i form av redusert saksbehandlingstid og redusert sykefravær.

Investeringer

Beløp i 1000

Investering	Saksref.	Totalbudsjett					Årets budsjett		
		Bud. v/gj.førings-vedtak	Vedtatt	Totalprognose	Avvik	Estimert ferdigkvarartal	Justert budsjett	Årsprognose	Forslag til bud.endr.
Digital 3D-modell		IA	1 500	1 500	0	4.kv. 2024	1 357	1 357	0
eByggesak Plan- og bygningsetaten			3 080	8 714	0	4.kv. 2025	917	917	0
Rapportutvikling offentlige planer		IA	300	300	0	4.kv. 2025	1	1	0
Sum							2 275	2 275	0

Statustekst investeringer

Digital 3D-modell

Det er satt av midler til å bygge opp en digital modell av Bergen som skal brukes som utgangspunkt for en fysisk modell av Bergens sentrale områder. Den digitale modellen er ment å være en 3D-modell som kan brukes på blant annet storskjerm og VR (Virtual Reality). Det er et ønske om å lage en virtuell modell som publikum kan benytte. Den digitale modellen vil være utgangspunkt for printing av den fysiske modellen, jf. investeringen "Bymodell for sentrale deler av byen" under tjenestoområde Offentlige planer, byplanlegging og kulturminnevern.

Forsinkelser i prosjektet oppstod grunnet nye innspill/forbedringspunkter på leveransen etter «testcase» levert av leverandør på kartdata. I forbindelse med 2. tertialrapport 2023 ble midler derfor skjøvet til 2024

Nytt forsøk fra ny leverandør, der en skal bruke KI for å generere 3D-objekter, som ellers måtte konstrueres manuelt. Prosjektslutt forventes 31.12.2024

eByggesak Plan- og bygningsetaten

Byggesak-prosjektet (PB360) har gitt Plan- og bygningsetaten et verktøy som er basert på en nasjonal kravspesifikasjon. Prosjektet vil tilrettelegge for automatisering av arbeidsoppgaver, for eksempel utsending av foreløpig svar/bekreftet mottatt søknad eller henvendelse. Dette er arbeidsoppgaver som i dag utføres som manuelle sjekkpunkter i saksbehandlingen.

Underveis i investeringen ble det klart at det ville oppstå merkostnader som følge av behovet for integrasjon med flere av kommunens fagsystemer, samt konsulenttenester knyttet til oppgradering av skjemaintegrasjoner, Min Side-publisering, ny løsning for SAK Innsyn (innsynsløsningen for publikum) og integrasjon mellom 360 eByggesak og historiske saker.

Sakssystemet ble tatt i bruk 2. mai 2022 men er fortsatt under utvikling. Konkretisering av investeringer i 2024 er fokus på integrasjon mot Teams og separat database for skjermede eiendommer, oppsett/konfigurasjon i eEiendomssak. eEiendom er en modul som skal sikre fullverdig støtte for fagområdene Oppmåling, Seksjonering og Deling, samt bedre og mer effektiv håndtering av innsynsforespørsler.

2. tertialrapport 2024

Prosjektet ligger fordelt på både tjenesteområde Offentlige planer, byplanlegging og kulturminnevern, og Private planer og byggesak. Dette er på grunn av at prosjektet går over flere tjenester som belaster både bykassen og selvkostområder.

Ny og forbedret versjon av PB360 blir innført i november 2024. Ny versjon inkluderer flere nye forbedringer som nye prosessorienterte arbeidsflater for sak, støtte for kundespesifikke sjekklister, ny flyt for innregistrering av dokumenter samt en ny *360° eEstate* modul. Eventuelt etterarbeid av versjon 6 tas fortløpende, men arbeid med endelig versjon vil kunne strekke seg til 2025. Estimert for hvor mye som arbeid som eventuelt vil utføres i 2025 er såpass usikkert at det ikke gir grunnlag for endring av årsprognosen.

Rapportutvikling offentlige planer

Det er tidligere avsatt midler til konsulentbistand for rapporttilpasning og -utvikling i tilknytning til Plan- og bygningssetats (PBE) overgang til nytt saksbehandlingssystem. Igangsetting av det nye systemet, PB360, ble kraftig forsinket (fra nov 2019), og PBE gikk i produksjon med PB360 2. mai 2022.

PBE vil identifisere behovet for rapportering av styringsinformasjon fra systemet som ikke er tilgjengelig uten tilpasninger og/eller bearbeiding. Denne rapporteringen vil bli tilrettelagt for i PB360, og via BkStyring og løsninger i Power BI. Prosjektet gjelder for tjenesteområdene "Offentlige planer, byplanlegging og kulturminnevern", og "Private planer og byggesak" fordi de ligger på tjenester for offentlige planer og private planer. Det er utviklet et "lederdashbord" knyttet til Private planer, men det pågår fortsatt noe utviklingsarbeid. Slutføring av rapporttilpasning og -utvikling til offentlige planer knyttet mot PB360 er planlagt ferdigstilt i 2024.

Det gjenstår arbeid med å få styringsinformasjon fra systemet rapportert direkte til BkStyring, det er noe usikkerhet knyttet til om arbeidet kan ferdigstilles innen utløpet 2024, ikke nok til at årsprognosen endres.

10C-Naturforvaltning og parkdrift

Om tjenesteområdet

Tjenesteområdet omfatter ivaretagelse av naturen og dens mangfold, samt utvikling og tilrettelegging av friområder og urbane landskap for rekreasjon gjennom opplevelser, aktivitet og friluftsliv. Tjenesteområdet omfatter også bygging, forvaltning og drift av parker og byrom – areal med stor rekreasjonsverdi for byens innbyggere. Universell utforming skal tilstrebes ved nybygging og rehabiliteringer.

For å sikre gode offentlige, tilgjengelige areal, er det en viktig oppgave for kommunen å styre transformasjon av større områder. Gode løsninger skal utvikles og sørge for tilstrekkelig areal til allmennheten gjennom byrom som for eksempel smau, gater, parker, allmenninger og områder for lek. Det er sentralt å påse at innbyggerne har nærhet til tur- og friområder.

Tjenesteområdet omfatter også oppgradering og nybygging av lekeplasser, samt årlig hovedettersyn av uterom på skoler, barnehager og lekeplasser. Forvaltningsansvar for byfjell, vassdrag, vilt, friluftsliv, skog og biologisk mangfold omfattes også av tjenesteområdet.

Arbeidet utføres hovedsakelig av Bymiljøetaten, men tjenesteområdet krever også bidrag fra og samarbeid med en rekke andre etater og avdelinger i kommunen.

Tjenesteområdet omfatter også landbruk, inkludert oppgaver tilført kommunene fra Statsforvalteren, søknader om tilskudd, konsesjon, samt jord- og skoglovsaker, rådgivning i landbruket og oppfølging av driveplikten.

Utvikling og utfordringer

Parkdrift

Bymiljøetaten har ansvar for renhold og generell drift av parker og byrom. I 2024 ble den årlige beplantningen av vår- og sommerblomster i den grønne akse fra teateret til Bystasjonen gjennomført. Dette setter et vakkert preg på bybildet og det kommer mange gode tilbakemeldinger på tiltaket fra innbyggere og tilreisende. Arbeidet i den innerste bykjernen utføres i egenregi av medarbeidere i Bymiljøetaten.

Daglig drift av parker og byrom utenom den innerste bykjernen, ivaretar Bymiljøetaten gjennom driftskontraktene med private aktører. Anleggene slites naturlig ned over tid og det er behov for vedlikehold i tillegg til ordinær drift. Vedlikeholdsetterslepet er stort og etaten tilstreber å sette av budsjettmidler for å iverksette tiltak for å motvirke ytterligere forfall. Vedlikeholdsetterslepet er generelt for alle anlegg, men omfatter spesielt mange små byrom og gatetun i Bergenhus bydel. En rekke av disse mindre anleggene er etablert med fonteneanlegg som forsynes med drikkevann. Å benytte drikkevann i disse anleggene er dyrt og ikke lenger ønskelig. Ombygging av anleggene til resirkuleringsanlegg er kostbart og kan ikke løses innenfor gjeldende driftsrammer. Mange av fonteneanleggene, som også har lekkasjer i basseng mm., er derfor tatt ut av drift. I tillegg til at disse mindre fontene ikke er i funksjon, er den sentrale Ole Bull- fontenen ikke i drift på grunn av lekkasjer og foreldet og defekt teknisk anlegg. Det foreligger planer for utbedring av Ole Bull-fontenen og byrådet vil prioritere å utbedre denne i forbindelse med oppgradering av den grønne akse.

Tiltak mot rotter i Byparken og nærliggende områder

I november/desember 2023 ble det iverksatt omfattende tiltak for å redusere rottebestanden i Byparken og nærliggende områder. Tiltaket har hatt god effekt og rottebestanden er tilsynelatende redusert til et lavere nivå. Renholdet i byrommene overvåkes kontinuerlig, og per nå vurderes det ikke som nødvendig å iverksette ekstraordinære tiltak.

Naturstrategi for Bergen

Som del av oppfølgingen av Naturstrategien, er arbeidet med "Tiltaksliste for natur og rekreasjon" og "Kunnskapsgrunnlag for naturmangfold" startet opp.

Arbeidet med "Tiltaksliste for natur og rekreasjon" har i 2. tertial lagt vekt på å ferdigstille kunnskapsgrunnlag og vurderinger av aktuelle tiltak vurdert etter utvalgte kriterier og metode. Arbeidet med kunnskapsgrunnlaget er nå ferdig, og utkast til tiltaksliste vil være klar i løpet av september 2024. Formålet med tiltakslisten er å etablere et kunnskapsgrunnlag for tiltak i tråd med Naturstrategien og som innspill til det årlige arbeidet med kommunens Handlings- og økonomiplan.

"Kunnskapsgrunnlag for naturmangfold" har i 2. tertial konsentrert seg om innhenting av eksisterende kunnskap samt vurderinger av kvaliteten på disse. Videre er det gjort supplerende kartlegginger som vil være ferdig i løpet av 3. tertial. Formålet med arbeidet er å sikre kunnskapsgrunnlag for arbeidet med Kommuneplanens arealdel. Videre er dette et viktig datasett med tanke på det pågående arbeidet med arealregnskap for Bergen kommune.

Offentlige toaletter

For sommersesongen 2024 har kommunen gjenåpnet toaletttilbudet i skur 8. Skur 11 har vært sporadisk åpent ved større arrangementer. Det har også vært utplassert midlertidige toaletter på Møllendal allmenning, Nygårdsparken og Nordnesparken. Nytt offentlig toalett i Nygårdsparken ved Gartnerboligen, som Etat for bygg og eiendom har prosjektansvaret for, ble ferdigstilt sommeren 2024.

I tillegg er avtaler med private aktører forlenget for sommersesongen 2024.

Friluftslivsforvaltning

Innenfor friluftslivsforvaltningen har Bymiljøetaten, i samarbeid med Plan- og bygningssetaten, tatt opp igjen arbeidet med å lage en veileder for dugnadsarbeid på kommunal grunn. Det foreligger et utkast som vil bli hørt internt og med aktuelle interessegrupper. Det arbeides med mål om å ha klar en veileder sen høst/vinter 2024.

Det er også arbeidet med forberedende aktivitet for gjennomføring av et prosjekt med å bygge opp igjen Ulriksvarden på 643 meter over havet, og å utbedre stien dit. Dette er et tiltak som har til hensikt å «styre» ferdsele på Ulriken på en god måte til dette mye besøkte turmålet og er et eksempel på bærekraftig besøksforvaltning.

Viltforvaltning

Hendelser knyttet til skadet vilt i trafikken var gjennom vinteren 2023/2024 høyt. Det har i tillegg vært en økning i hendelser knyttet til syk/skadet hjort, og hjort i bebyggelse. Slike hendelser er særlig

2. tertialrapport 2024

kostnadskrevende å følge opp. Utgiftene til ettersøkspersonell («viltkontakter») fortsetter å øke som følge av dette. Dette reduserer viltfondet, og det vil på sikt bli behov for tilførsel av midler til lovpålagt oppfølging.

Det har vært en stadig økende bestand av grågås som beiter på innmark. Dette fører til skader og avlingstap for bøndene, og skaper utfordringer i landbruket. Som en følge av dette, er det utarbeidet en kommunal forvaltningsplan som åpner for muligheten for å fastsette en lokal forskrift om utvidet jakttid, som ett av flere tiltak for økt regulering av bestanden. Forvaltningsplan og forslag til forskrift om utvidet jakttid ble vedtatt i bystyret i juni. Forskriften er siden vedtatt og publisert i Norsk Lovtidend.

Landbruk

Det er nasjonal mangel på veterinærer, særlig i produksjonsdyrpraksis. Seksjon for næring og landbruk har ansatt 3 veterinærer for å sikre en tilstrekkelig vaktordning. Det blir viktig å arbeide målrettet for å beholde disse veterinærene, også i tiden fremover.

Det har, over lengre tid, vært stor debatt knyttet til Bergen kommunes forvaltning knyttet til skogsbilveier. Seksjon for næring og landbruk har bidratt til lokal høring om tema, og fremlagt ny praksis for hvordan disse skal håndteres i tiden fremover.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Justert årsbudsjett 2024			Prognose	Avvik
	Utgifter	Inntekter	Just.bud.		
Grøntfaglig planlegging	17 590	-595	16 995	16 995	0
Kommunale skoger	-116	-161	-277	-277	0
Landbruk	11 510	-1 590	9 920	9 920	0
Offentlige toaletter	5 474	-1 147	4 327	3 627	700
Grønn prosjektering	40 374	-424	39 950	39 950	0
Parkdrift	97 322	-12 904	84 417	84 417	0
Fiske, fangst og viltstell	557	-407	150	150	0
Naturforvaltning	32 617	-3 073	29 544	29 544	0
Småbåthavner, fortøynings- og bryggeplasser	6	-6	0	0	0
Sum	205 334	-20 308	185 026	184 326	700

Status økonomi per avdeling

Beløp i 1000

Byrådsavdeling	Justert årsbudsjett 2024			Prognose	Avvik	Avvik i % av utgift
	Utgifter	Inntekter	Just.bud.			
1-Byrådsleders avdeling	0	0	0	0	0	0,0 %
2-Byrådsavdeling for finans	1 956	-846	1 110	1 110	0	0,0 %
5-Byrådsavdeling for byutvikling	191 542	-17 872	173 670	172 970	700	0,4 %
7-Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett	11 336	-1 590	9 746	9 746	0	0,0 %
90-Fellesposter - bykassen	500	0	500	500	0	0,0 %
Sum	205 334	-20 308	185 026	184 326	700	0,3 %

Kommentar til status økonomi

Byrådsavdeling for byutvikling melder for tjenesteområde 10C - Naturforvaltning og parkdrift om et forventet mindreforbruk på kr 0,7 mill. ved årsslutt. Det forventede mindreforbruket skyldes reduserte driftskostnader som en følge av at de offentlige toalettene i skur 8 og 11 på Bryggen har vært stengt store deler av året, med unntak av sommersesongen (skur 8) og sporadisk ved større arrangementer (skur 11).

For øvrige områder forventes det ikke avvik ved årsslutt.

Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett forventer balanse på tjenesteområde 10C naturforvaltning og parkdrift ved årsslutt.

Forslag til budsjettjusteringer - drift

Beløp i 1000

Budsjettjustering	2024
Dyrebeskyttelsen Norge Bergen og Hordaland (988712698) Kutt	-511
Sum	-511

Dyrebeskyttelsen Norge Bergen og Hordaland (988712698)

I budsjettet for 2024 er det vedtatt tilskudd på kr. 486.000 til «Dyrebeskyttelsen Norge avd. Bergen og Hordaland (988712698) - Dyrenes hus» og kr. 25.000 til Dyrebeskyttelsen Norge Bergen og Hordaland (988712698). Dyrebeskyttelsen har i budsjettsøkna opplyst at deler av tidligere års tilskudd er ubrukt, og overført til Stiftelsen Dyrenes Hus. Bystyret har vedtatt «Retningslinjer for økonomiforvaltning og kontroll for tilskuddsmottakere med egen post på tilskuddsliste i budsjettet til Bergen kommune». Hvis tilskudd ikke brukes til angitt formål, skal midlene tilbakeføres til Bergen kommune. Årets tilskudd er på bakgrunn av dette ikke utbetalt til Dyrebeskyttelsen Norge avd. Bergen og Hordaland (988712698). Byrådet foreslår at inneværende års tilskudd til Dyrebeskyttelsen Norge avd. Bergen og Hordaland (988712698) på kr. 511.000 trekkes tilbake.

Nye tiltak i årets driftsbudsjett

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett	Avvik prognose	Statusbeskrivelse i kr
Tilpasning til aktivitetsnivå			
Prisjustering av energi til byggdriфт (Etat for bygg og eiendom)	-43	-43	0 Prisjusteringen er innarbeidet i vedtatt budsjett. Etat for bygg og eiendom forventer balanse mellom budsjett og regnskap for energiutgifter i kommunale bygg.

2. tertialrapport 2024

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
Reduserte energiutgifter i kommunen	-1 563	-1 563	0 Nedtrekket er iverksatt og innarbeidet i budsjetttrammene.
Sum	-1 606	-1 606	0

Nye tiltak

Deltakelse graveklubbprosjekter - driftskonsekvenser	100	0	100 Tiltaket er ikke iverksatt enda, det er noe usikkerhet om hvorvidt det blir igangsettelse i 2024.
Den grønne akse - driftskonsekvens	70	70	0 Tiltaket er iverksatt, investeringen er satt i drift.
Sentrumslekeplass - første utbyggingstrinn - driftskonsekvenser	388	388	0 Tiltaket er iverksatt, investeringen er satt i drift.
Hundelufttegård Løvstien - driftskonsekvens	10	10	0 Tiltaket er iverksatt, investeringen er satt i drift.
Turveinett/friluftstiltak inkl. Byfjellene - driftskonsekvens av investeringer	117	117	0 Tiltaket er igangsatt også nå inkludert Riplegården aktivitetsplass
IT system for bruk av offentlig areal - driftskonsekvens	-410	-410	0 Tiltaket er iverksatt. Dette er en korrigering av driftskonsekvensene av investeringen "IT-system for bruk av offentlig areal".
Parker rehabilitering - driftskonsekvens	16	16	0 Tiltaket er iverksatt, investeringen er satt i drift.
Sum	290	190	100

Nye engangstiltak

Tilskudd til konkrete mottakere i budsjettavtalen mellom H, FrP, SP, BL, INP og PP	400	400	0 Tilskudd utbetalt.
Bergen og Hordaland turlag, tilskudd til heis	2 400	2 400	0 Tilskuddet er utbetalt.
Sum	2 800	2 800	0

Effektivisering

Oppgavegjennomgang i kommunen	-586	-586	0 Bystyret har vedtatt at de administrative kostnadene i byrådsavdelingene skal reduseres, blant annet ved å holde administrative stillinger vakante ved varig eller midlertidig ledighet. Av et totalt innsparingskrav på 95 mill. ble 30. mill. fordelt ut i detaljeringen av vedtatt budsjett i februar, mens de ytterligere 65 mill. ble fordelt i august 2024. I revidert budsjett 2024 ble det innført generell ansettelsesstopp for administrative stillinger i hele organisasjonen. Byrådsavdelingene melder om totalt 65 stillinger som står vakante pr. august. Stillingene er blitt vakante på ulike tidspunkt, så effekten inneværende år er lavere enn den ville vært med helårseffekt. For administrative stillinger skal det ikke tas inn vikar ved fravær, som isolert sett gir et mindreforbruk. I tillegg er det restriktivt bruk
-------------------------------	------	------	---

2. tertialrapport 2024

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose	Avvik i kr	Statusbeskrivelse
				på kurs og samlinger, konsulentbruk, reiseaktivitet og andre utgifter som ikke er strengt nødvendig. Byrådsavdelingene har håndtert innsparingskravet ulikt mht. fordeling og rapportering i sine tjenester. I sum rapporteres det om forventet effekt på 84,8 mill. som gir et negativt avvik på 10,2 mill. i 2024.
Sum	-586	-586	0	
Kutt				
Stenge offentlige toaletter i skur 8 og 11 på Bryggen	-1 000	-1 000	0	Tiltaket er iverksatt; toalettene i skur 8 og 11 er stengt, men åpnes på utvalgte datoer i forbindelse med større arrangement.
Sum	-1 000	-1 000	0	
Sum tiltak	-101	-201	100	

Rammeendringer gjennom året

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose	Avvik i kr	Statusbeskrivelse
Nye engangstiltak				
Restaurering av Dalaelva i Åsane	1 000	1 000	0	Tiltaket er iverksatt; tilskuddet er utbetalt Jf. vedtak i bystyresak 63/23.
Sum	1 000	1 000	0	
Sum tiltak	1 000	1 000	0	

Status mål

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2024	Status 2. tertial 2024	Statusbeskrivelse
Norges grønneste storby	Opprettholde produksjon og produksjonsgrunnlag i landbruket i Bergen kommune	Antall søknader om produksjonstilskudd fra Landbruksdirektoratets statistikk	125		Landbruksdirektoratet, statistikk 2023
	Øke interesse for urbant landbruk – dyrking i byen, parselhager og andelslandbruk	Antall kvalifiserte søknader om kommunalt tilskudd til urbant landbruk	45		Ikke nok midler til alle

Investeringer

Beløp i 1000

Investering	Saksref.	Totalbudsjett				Årets budsjett			
		Bud. v/gj.føring	Vedtatt s-vedtak	Totalprognose	Avvik	Estimert ferdigkvar- tal	Justert budsjet- t	Årsprogno- se	Forsl ag til bud.endr.
Arna Bydelspark - Seimsmyrane	UFKN 17/20	35 700	28 190	28 190	0	4.kv. 2024	231	231	0
Badebyen Bergen		IA	4 000	4 000	0	4.kv. 2027	1 000	1 000	0
Barnas byrom		-	-	-	-	Løpende	1 977	1 977	0
Bystrand	BY	120 000	455 000	278 979	176 021	4.kv. 2027	10 706	14 251	3 545
Lungegårdsparken	0159/18		0		1				
Den grønne akse		-	-	-	-	Løpende	5 827	4 827	-1 000
Fontener i sentrum		-	-	-	-	Løpende	500	200	-300
Fredens bolig	BR 1119/19	13 100	30 438	30 438	0	Ferdig	736	736	0
Gateopprustning		IA	2 500	2 500	0	4.kv. 2024	499	499	0
Torgallmenningen og gater rundt									
Gjeddevann friluftsområde		IA	8 500	4 149	4 351	4.kv. 2027	0	0	0
Grønnevikken - byboliger og delekultur -		IA	12 663	12 755	-92	4.kv. 2025	4 652	2 823	-1 830
Prosjektutvikling									
Haukåsvassdraget -	BR 1048/23	14 500	15 900	15 900	0	Ferdig	272	272	0
Overvannstiltak									
Bergen Travpark		-	-	-	-	Løpende	328	328	0
Innløsning og erverv friarealer		4 500	12 368	12 368	0	Ferdig	2 234	2 234	0
IT system for bruk av offentlig areal		IA	1 921	1 695	226	Ferdig	226	0	-226
Kirkebukten sjøfrontpark - utredning									
Kollevågen etterdrift avf.deponi	KFIN71/16	IA	486	486	0	4.kv. 2024	0	0	0
Løvtien etappe 4 - delstreking 2	BY 119/20	50 000	111 600	107 499	4 101	Ferdig	14 337	10 236	-4 101
Mindemyren fase 1 - planlegging og gjennomføring	BY 295/19	116 200	112 074	112 074	0	4.kv. 2024	7 741	7 741	0
Mindemyren kommunal andel		-	-	-	-	Løpende	0	1 500	1 500
Mindetorget		IA	16 813	253 112	-236 299	2.kv. 2028	551	1 061	510
Møllendalselven elve- og strandpark		IA	114 174	185 260	-71 085	4.kv. 2028	6 936	9 936	3 000

2. tertialrapport 2024

Investering	Saksref.	Totalbudsjett					Årets budsjett		
		Bud. v/gj.føring s-vedtak	Vedtatt	Totalprognose	Avvik	Estimert ferdigkvarartal	Justert budsjett	Årsprognose	Forslag til bud.endr.
Nesttun elvepark		IA	39 500	246	39 254	3.kv. 2024	3 000	0	-3 000
Ny strømforsyning Festplassen	UFGN 67/20		20 000 25 600	21 867	3 733	Ferdig	7 133	3 400	-3 733
Nygårdsparken midtre del		IA	12 000	12 000	0	4.kv. 2025	0	0	0
Nygårdsparken nedre del	BY 362/20		67 000 92 124	90 779	1 345	4.kv. 2024	29 589	11 115	-18 473
Parker rehabilitering			- -	-	-	Løpende	6 752	6 752	0
Rehabilitering gatetrær og vegetasjon			- -	-	-	Løpende	1 937	0	-1 937
Rollandsparken - naturlekepark		IA	2 500	62 500	- 60 000	4.kv. 2030	577	577	0
Sentrumseleplass - første utbyggingstrinn	UFGN 35/22		20 400 28 690	28 690	0	4.kv. 2024	2 121	2 121	0
Steinsvikneset		IA	11 400	6 913	4 487	4.kv. 2026	600	600	0
Storavatnet park- og friluftsområde - prosjektutvikling		IA	2 000	94 035	- 92 035	4.kv. 2031	1 000	1 000	0
Sælenvassdraget del 1 - Lynghaugparken	BR 1126/19		10 500 33 269	29 720	3 549	4.kv. 2024	3 949	400	-3 549
Sælenvassdraget del 2 - prosjektutvikling		IA	10 012	0	10 012	3.kv. 2024	699	0	-699
Torgboder pilot		IA	5 390	3 000	2 390	4.kv. 2024	4 783	2 393	-2 390
Turveinett/ friluftstiltak inkl. Byfjellene			- -	-	-	Løpende	11 593	5 668	-5 925
Utbyggingsavtaler Paradiser			- -	-	-	Løpende	209	209	0
Utbyggingsavtaler Søreide			- -	-	-	Løpende	1 936	527	-1 408
Utvikling av Torget/Bryggen – prosjektering		IA	20 669	20 669	0	4.kv. 2024	1 582	1 582	0
Vassdrags- og våtmarkstiltak			- -	-	-	Løpende	500	0	-500
Vågstrappen - prosjektutvikling		IA	4 460	300	4 160	3.kv. 2024	300	100	-200
Wergeland – Grunnerverv og forberedende arbeider		IA	1 889	1 889	0	4.kv. 2026	0	0	0
Sum øvrige prosjekter							275	280	4
Sum							137 290	96 578	-40 712

Statustekst investeringer

Arna Bydelspark - Seimsmyrane

Arna bydelspark eller Arnaparken i Indre Arna består av en våtmarkspark og en folkepark. I prosjektet er det også etablert et kastfelt for friidrett. Parken og kastfelt er ferdigstilt og tatt i bruk. Det ble i 2023 utarbeidet en skjøttselsplan og en forvaltningsplan. Det er også gjennomført noen tiltak i tråd med disse planene. Prosjektet avsluttes og det skrives sluttvedtak.

Badebyen Bergen

Flere av badeplassene langs den sentrale sjøfronten har behov for fysiske opprustinger for at de skal være trygge og brukervennlige. Prosjektet vil gjennomføre konkrete tiltak som f.eks. oppgradering av badestiger, med hensikt om å gjøre den sentrumsnære sjøen mer tilgjengelig for rekreasjon og friluftsliv. I 2024 vil tiltak som ikke krever byggesøknad bli prioritert. Prosjektets fremdrift er på plan i forhold til budsjett for 2024. I 2024 planlegges det å gjennomføre mindre tiltak på 4-8 badeplasser, samt starte planlegging av større tiltak på 1-2 badeplasser i 2025/2026.

Barnas byrom

Investeringen Barnas Byrom er en budsjettpost som omfatter oppgradering og bygging av nye uterom for barn og unge. Oppgraderingene gjennomføres som enkeltprosjekter i ulike geografiske områder, og har tilhørende ulik fremdrift og budsjett. I 2024 jobbes det aktivt med fire prosjekter; evaluering og oppfølging av Sentrumslekeklassen første utbyggingstrinn (Aktiv Tollbodkai), gjennomføring av Brønnaldalen Olsvikskjenet, konseptutvikling av Rollandsparken, samt miljø- og byromsfaglige utredninger i Søreide- realisering friområder, Telenorkaien. Alle prosjektene innenfor budsjettposten holder planlagt fremdrift. Det er foretatt en mindre overføring fra budsjettposten i 2024 til prosjektet Løvstaklien lekeklass. Totalprognosen for budsjettposten er på plan med henvisning til foreslått handlings- og økonomiplan 2025-2028. Høsten 2024 avsluttes evalueringsfasen av «Sentrumslekeklass – første utbyggingstrinn» på Nordre Tollbodkai, samt prosjektet «Rollandsparken-konseptutvikling ny lekeklass». Arbeidet i Rollandsparken er fulgt opp med budsjettinnspillet "Rolland naturlekepark" i HØP25-28. Prosjektet «Brønnaldalen Olsvikskjenet» er i detaljprosjektfase, og forberedes for bygging i 2025. I prosjektet "Søreide- realisering friområder, Telenorkaien" gjennomføres miljøtekniske og byromsfaglige utredninger.

Bystrand Lungegårdsparken

Bystrand Lungegårdsparken fase 1

I reguleringsbestemmelsene for reguleringsplanen for Bybane til Fyllingsdalen, er det stilt rekkefølgekrav om at ny park til erstatning for den som ble tatt til bybanetrasè, skal være etablert på nytt innen to år etter at bybane til Fyllingsdalen stod ferdig. Prosjektet kommer ikke til å være ferdig i tråd med bestemmelsene. Fase 1 vil være gjennomført i 2024, og det arbeides pr dags dato med ulike modeller for gjennomføring av resten av bystranden/Lungegårdsparken. Omfang, kvaliteter og tidshorizont avklares ved rullering av HØP 2025-28. Fase 1 omfatter blant annet et allerede ferdigstilt for-, og detaljprosjekt for hele tiltaket, usikkerhetsanalyser, anleggsbidrag overfor Bybanen Utbygging AS, etablering av fylling (første byggetrinn), samt eventuelle nødvendige tilpasninger av prosjektgrunnlaget og forberedende arbeider til neste byggetrinn (fase 2). Prosjektets årsprognose meldes med et merforbruk på 3,5 mill. i forhold til vedtatt ramme (HØP24-27). Merforbruket skyldes bl.a. løpende prosjektkostnader ved forsinket fremdrift, og tilpasninger av prosjektgrunnlaget. Arbeider som omfatter fase 1 ferdigstilles, og prosjektet avsluttes. Eventuell videre satsing videreføres i nytt prosjekt Bystrand Lungegårdsparken fase 2. Totalprognose for Bystrand Lungegårdsparken fase 1 er 129 mill. I HØP 2025-2028 er det foreslått 150 mill. til fase 2. Dette er en nedjustering i forhold til forrige økonomiplan grunnet kommunens økonomiske situasjon.

Deltakelse i Graveklubbprosjekter

Graveklubb prosjekt Nedre Nygård 1

Det gjennomføres gatefornyelse på deler av Nedre Nygård i Bergen sentrum. Gatefornyelsen gjennomføres som del av etableringen av bossnett v/ BIR og fornying av vann- og avløpsnett v/ Bergen Vann. Prosjektet omfatter deler av Nygårdsgaten, Jonas Reins gate, Hans Tanks gate, Daniel Hansens gate og Lyder Sagens gate. Byggherreansvaret i prosjektet ligger hos BIR AS. Prosjektet er i anleggsfase og har fremdrift i henhold til plan. Prosjektet ferdigstilles i 2024.

Den grønne akse

Den grønne akse - konseptutvikling

I forbindelse med igangsetting av ulike tiltak i Den grønne akse, har det vært behov for å samle og utarbeide et overordna og helhetlig kunnskapsgrunnlag. Formålet har vært å styrke fundamentet tiltakene har til å bygge gode vurderinger og løsningsforslag på. Kunnskapsgrunnlaget ble ferdigstilt i september 2023, og evalueres løpende etter hvert som tiltak og delprosjekter gjennomføres. I 2024 arbeides det med formidling av funn fra kunnskapsgrunnlaget til befolkningen og relevante aktører. Prosjektets års- og totalbudsjett er på plan så vel som fremdrift. Det er planlagt formidling av innholdet til byens befolkningen og relevante aktører via sosiale medier høsten 2024. Prosjektet avsluttes inneværende år.

Rådhuskvartalet midlertidig torg

Det er etablert en midlertidig møblering av Rådhusorget (nå Kim Frieles plass). Den tidligere parkeringsplassen er opparbeidet med enkle byromskvaliteter i påvente av en permanent oppgradering av hele Rådhuskvartalet, samt avklaringer om bruk som riggarealer til etablering av bybane mot Åsane. Prosjektet ble ferdigstilt og tatt i bruk 2022. I 2023 endret Rådhusorget navn til Kim Frieles plass, og prosjektet ble utvidet til også å inkludere gatekunst. Prosjektets fremdrift og totalbudsjett er på plan. I 2024 tas det stilling til videre bruk, og prosjektet avsluttes med sluttvedtak.

Den grønne akse - Rehabilitering Teaterparken

Det historiske parkanlegget Teaterparken har behov for rehabilitering og restaurering. Pga. behov for tett oppfølging fra antikvariske myndigheter, forventes spesielt innledende faser i prosjektet å ta tid. Kostnaden ved parkrestaureringen er også svært usikker. Opprinnelig planlagt oppstart skrinlegges med henvisning til foreslått handlings- og økonomiplan 2025-2028. En videreføring og gjennomføring av satsingen er ikke gitt prioritet, og det er følgelig ikke hensiktsmessig å gjennomføre de planlagte forarbeidene. Satsingen utgår med henvisning til foreslått handlings- og økonomiplan 2025-2028 og 1 mill. trekkes dermed inn.

Den grønne akse - Tiltak for universell utforming

Prosjektet innebærer helhetlige tiltak for universell utforming av den grønne akse. Dette i form av en forvaltningsplan og konkrete tiltak som ny belysning, etablering av et overordnet ledesystem, og andre fysiske tiltak som gjør prosjektområdet mer tilgjengelig for fotgjengere. Siden februar 2024 har det blitt arbeidet med et skisseprosjekt, og i juli 2024 leverte konsulent et andreutkast som nå bearbeides av etaten. Skisseprosjektet består av en plan for universell utforming av Den grønne akse, inkludert en tiltaksliste. Prosjektets fremdrift og budsjett er på plan. Totalprognosen er samtidig svært usikker, og nærmere anslag spilles inn når skisseprosjektet er levert. Skisseprosjekt, inkludert tiltaksliste, presenteres for styringsgruppen høsten 2024. I andre halvdel av 2024 planlegges det også å gjennomføre enkle hastetiltak, samt planlegge gjennomføring av mer kompliserte tiltak i form av delprosjekter basert på tiltakslisten og helhetlig plan for universell utforming av Den grønne akse.

Prosjektet Rehabilitering av strømuttak i byrom vil gjennomføre rehabilitering av eksisterende uttaksnummer som blir benyttet til utleie av offentlige torg. Arbeidet er prosjektert og bestilt, og ble startet opp etter fellesferien ettersom områdene da ble benyttet til utleie i sommer. Prosjektet sikter mot ferdigstilling i 2024, og vil gjennomføres innenfor vedtatt ramme.

Digitalisering samferdsel

Budsjettpost Digitalisering samferdsel omfatter prosjekter som fokuserer på modernisering og effektivisering av samferdselsrelaterte systemer og tjenester gjennom digitalisering. Prosjektene inkluderer utvikling og integrasjon av fagsystemer for parkering, etablering av tjenester for forflytningshemmede, innsamling og presentasjon av bydata for beslutningsformål, samt en helhetlig løsning for forvaltning av objekter i Bymiljøetaten.

Fagsystemer parkering

Prosjektets hensikt er å gjennomføre modernisering og effektivisering i prosesser tilknyttet relevante fagsystemer for parkering og fornying av utstyr for parkeringshåndheving. Dette innebærer også integrasjoner mellom fagsystemer og Bergen kommunes løsning for lagring og sammenstilling av data (Datasjøen), og relevant data skal kunne deles både internt og eksternt. Planlagte aktiviteter i 2024 inkluderer integrasjon av data fra BOA til Datasjøen til Bergen kommune, og utvikle et leder-dashboard for å gi innsikt i saksbehandlingsprosessene til Bymiljøetaten og danne grunnlag for forbedringsarbeid. Prosjektet har framdrift og prognose i henhold til plan.

Sensor HC-plasser

Prosjektet har etablert bedre tjeneste for forflytningshemmede, hvor oversikt over HC-parkeringsplasser med tilhørende informasjon om plassen med bilder vises i bergenskartet og i mobilappen Parkering i Bergen. Prosjektets fremdrift og prognose er i henhold til plan. Det forventes at prosjektet ferdigstilles i 2024 etter evaluering av tiltak med brukergruppen.

Bydata

Prosjektet skal primært samle inn og presentere data, til beslutning og analyseformål i Bymiljøetaten. Data lagres og sammenstilles i Datasjøen hos Bergen kommune og tilgjengeliggjøres gjennom dashboards, kartløsningen ArcGIS/VISGI, og kan deles gjennom API. Det er mulig at de fleste behovene vil løses ved å kjøpe datasett fra andre aktører, i stedet for å plassere ut egne sensorer. Prosjektet har ferdigstilt flere brukerhistorier med blant annet analyse for å predikere værforhold på vei, forbedret prosess for gjennomføring av ismålinger, kartanalyse av elsparkesykkeldata som viser antall turer på vegstrekker og utprøving av verktøy for analyser og kobling mot kart. Utprøving av sensorteknologi for tilstandsmåling ved bekkeinntak er fullført og avsluttet.

Asset Management

Prosjektet etablerer en helhetlig løsning for å gi oversikt over objekter Bymiljøetaten forvalter og har ansvar for. Prosjektet integrerer nå eksisterende fagsystemer i en helhetlig løsningsarkitektur hvor dataobjekter knyttet til park- og elektroanlegg lagres og sammenstilles i den skybaserte dataplattformen Datasjøen. I tillegg gjennomføres det et forprosjekt for tilstandsregistrering av vei og registrering av tilhørende veiobjekter for to bydeler. Innsynsløsning vil lages for sammenstilling og visualisering av data fra Datasjøen og vil inneholde objekter per fagfelt. Prosjektet er i henhold til vedtatt budsjett.. Det er usikkerhet knyttet til periodisert beløp og framdrift da prosjektet avventer tilbakemelding fra leverandører.

Fontener i sentrum

Ole Bull fonteneanlegget er stengt på grunn av store feil og mangler på anlegget. Fontenen har behov for en total rehabilitering, herunder bassengkaret, vanneffekter, rør, vannpumpe og teknisk rom under bakken. Tiltaket medfører gravearbeider, med inngrep både under og over bakkenivå. En gjennomføring

2. tertialrapport 2024

vil derfor ha konsekvenser også for det eksisterende byrommet. Prosjektet må skyve 0,3 mill til 2025 grunnet forsinket oppstart av prosjektet. Dette skyldes manglende kapasitet. Prosjektet totalprognose er i tråd med foreslått handlings- og økonomiplan 2025-2028. Tidligere avsatt ramme har vært avgrenset til teknisk anlegg, tiltakets totalkostnad inkl. nødvendige byromstiltak er trolig en del høyere. Denne konkretiseres i prosjektutviklingsfasen, og spilles inn ved rullering av kommunens handlings- og økonomiplan.

Fredens bolig

Fredens bolig er en kommunal park ved Krohnengen skole i Bergen sentrum. Det er gjennomført en oppgradering av hele parkanlegget, prosjektet omfatter også ny ballbane, flowpark, drikkevannspost og belysning. Prosjektet er ferdig og tatt i bruk. Prosjektets årsprognose og totalprognose er på plan. I 2024 ferdigstilles enkelte utbedringstiltak.

Gateopprustning Torgallmenningen og gater rundt

Det utredes en langsiktig plan for opprusting av bygulvet på Torgallmenningen. I januar 2024 ble fagetatens anbefaling ferdigstilt, Prosjektets fremdrift er i henhold til plan. Prosjektet avsluttes.

Gjeddevann friluftsområde

Det er ekspropriert areal knyttet til friområdet ved Gjeddevann. Området skal tilrettelegges for opphold og aktivitet. Det skal etableres badeplasser ved Gjeddevann ved Varden idrettsanlegg i Fyllingsdalen.

På grunn av kommunens stramme økonomi er prosjektet nedskalert i forhold til tidligere planer i Handlings- og økonomiplan 2025-2028 og totalprognosen er dermed nedjustert.

Grønnevik - byboliger og delekultur - Prosjektutvikling

Grønnevik skal utvikles som et byutviklingsprosjekt med høy kvalitet, samtidig som det gir en økonomisk merverdi. Område skal ha gode bokvaliteter for alle aldersgrupper med variert arkitektur og mangfold i beboersammensetning, og delekultur. Pilot Grønnevik har bakgrunn i byrådets bestilling i byrådssak 1260/20.

Tomten i Møllendal skal selges ferdig regulert. Arbeidet med å ferdigstille reguleringsplanen pågår. Arbeidet med salgstrategien har startet. Fremdriften i prosjektet ble påvirket av brannen i Belsenbygget og det skyves dermed midler til 2025.

Haukåsvassdraget - Overvannstiltak Bergen Travpark

Det er etablert et kommunalt overvannsanlegg ved Bergen Travpark for å hindre utslipp til Haukåsvassdraget, som er et viktig elvemuslingshabitat. Prosjektet er ferdigstilt og tatt i bruk av Bergen travpark i 2023. Prosjektet ble gjennomført vår 2023 som planlagt av hensyn til elvemuslingene, og endelig avregnet i 2024. Det skrives sluttvedtak og prosjektet avsluttes.

Infrastrukturtiltak i utbyggingsområder

Bergen kommune tar en aktiv rolle i byutviklingen. I større transformasjons- og utbyggingsområder er det behov for omfattende koordinering og planlegging, før tiltak lar seg realisere i tråd med intensjonene i vedtatte planer. Budsjettposten bidrar blant annet til nødvendig planlegging og gjennomføring, spesielt relatert til offentlig teknisk og blågrønn infrastruktur som veier, allmenninger og parker. Budsjettposten i 2024 benyttes til kartlegging av teknisk infrastruktur i bakken på Laksevåg, utarbeidelse av kostnadsanslag for offentlig infrastruktur i Sandsliåsen samt oppdatering av kostnadsanslag for offentlig infrastruktur på Møllendal. Kostnadsanslagene danner grunnlaget for videre beregning av anleggsbidrag i fremtidige utbyggingsavtaler. Prognosen for 2024 er på plan i forhold til budsjett, mens totalprognosen er oppdatert i samsvar med innspill til HØP 2025-2028.

2. tertialrapport 2024

Det var ved en inkurie lagt inn en justering på 2,8 mill. på tjenesteområde 10A - Offentlig plan i 1. tertialrapport. Dette korrigeres nå til riktig tjenesteområde 08 Samferdsel.

Innløsning og erverv friarealer

Midler på budsjettposten benyttes i forbindelse med ervervsrelaterte oppdrag. Bymiljøetaten erfarer at det er behov for midler uten at disse er knyttet til et konkret prosjekt, men er tilgjengelige for løpende oppdrag og ervervsituasjoner som presenterer seg med muligheter. Eksempelvis hender det at grunneiere henvender seg til kommunen med tilbud om å selge eiendom og arealer. Når slike situasjoner dukker opp, og kommunen finner det aktuelt, er det behov for å ha tilgjengelige midler. Andre tilfeller hvor det er behov for midler er når det melder seg et behov for juridiske utredninger knyttet til eiendomsrettslig karakter, hvor utredning bestilles hos konsulent.

IT system for bruk av offentlig areal

Prosjektets hensikt er å levere system for digitale søknader om bruk av offentlige arealer, som f.eks. graving i vei, leie av offentlig plass eller arrangementer, parkeringstillatelser og oppfølging av illeggelser. Systemet skal gi publikum en enklere og bedre opplevelse gjennom fornyede digitale søknadsskjema, og systemet skal legge til rette for bedre flyt og bruk av automatisering i saksbehandlingen. Høsten 2024 skal de siste delleveransene som omhandler Leie av grunn og illeggelser ferdigstilles og settes i drift. Prosjektet vil da være avsluttet.

Prosjektet er fordelt på tjenesteområdene 08 Samferdsel og 10C Naturforvaltning og parkdrift.

Kirkebukten sjøfrontpark - utredning

Mulighetsstudiet for Kirkebukten sjøfrontpark ble ferdigstilt i desember 2023. Mulighetsstudien viser hvordan Kirkebukten kan utvikles på kort og lang sikt. Mulighetsstudien viser hvordan området kan tilrettelegges for rekreasjons- og bademuligheter og hvordan naturen kan styrkes. Prosjektet har hatt et mindreforbruk grunnet lavere byggelånsrenter og mindre medgått tid til prosjektledelse enn forventet, og disse kan trekkes inn.

Klimatilpasning, tiltak

Midler fra budsjettpost Klimatilpasning tiltak brukes i 2024 til prosjektene Løvestien overvann og separering av overvann fra Svaneviksveien til Solheimsvannet. Omtrent 2 mill. skyves til 2025 i påvente av konkrete planer.

Kollevågen etterdrift avf.deponi

Kollevågen på Askøy var Bergen kommunes avfallsdeponi for usortert avfall i perioden 1930-1975. Deponiet er dekket til og følges opp gjennom prosjekt «etterdrift deponier». Noe av de tidligere gjennomførte landskapsarbeider, slik som opparbeidelsen av strand, har vist seg å være utilstrekkelig. Det ble startet opp et arbeid med formål om å utrede bedre/varige løsninger for å minimere utvasking av sand og reparasjon av stranden. Opprinnelig planlagt oppstart skrinlegges med henvisning til foreslått handlings- og økonomiplan 2025-2028. Prosjektets totalprognose meldes med et forventet mindreforbruk i forhold til vedtatt budsjett. Hittil påløpte kostnader avregnes og investeringsprosjektet avsluttes.

Ladeinfrastruktur for bil

Budsjettposten benyttes til mobil og ladepunkter i henhold til vedtatt Ladestrategi. Budsjettposten er delt mellom tjenesteområde 08 Samferdsel og 10D klima og miljøtiltak.

Prosjektet Ladepunkter på offentlig vei har etablert infrastruktur for lading av private elbiler langs kommunal veg i Årstad og Bergenhus bydel. Prosjektet har planlagt, bygd, ferdigstilt og fått overlevert følgende utvidelser av ladepunkt: Øvre Dreggsallmenning, Sydneplassen og Landåslien. Prosjektet har

2. tertialrapport 2024

også bidratt til etablering av nye mobilpunkt: Nymark og Martin Vahls gate. Prosjektet er ferdig, arbeid med sluttvedtak pågår, og prosjektet vil avsluttes i 2024. Mobilpunktet i Gimleveien er en del av en satsing på et bedre mobilitetstilbud, både for lading til private biler og for bildeling. Det skal etableres 6 oppstillingsplasser. Prosjektet gjennomføres sammen med Bergen Vann. I 2024 er anbudskonkurranse gjennomført og anleggsfase skal starte. Prosjektet er i henhold til planlagt sluttdato, og ferdigstilles i 2025. Prosjektets totalprognose er på plan.

På grunn av manglende prosjektlederkapasitet skyves 1,5 mill. til 2025.

Lyngbøveien - trafiksikring

Entreprenør meldte oppbud i slutten av 2023, og prosjektet stoppet opp. Etter en grundig gjennomgang av prosjektet ble det i juni 2024 besluttet å gjennomføre et forprosjekt hvor en ser på en betydelig nedskalering av omfanget av byggeprosjektet. Prosjektet fokuserer på å etablere fortau i hele prosjektets utstrekning. En ser på mulighet for å redusere veibredde noe som kan medføre betydelig mindre behov for terreng inngrep på overside vei og støttemurer på nedside vei. Resultatet av forprosjektet vil danne grunnlag for om en vil gå videre og detaljere dette frem mot en anskaffelse av entreprenør. Prognosen i 2024 øker da kostnadene ved å avslutte arbeidet etter konkurransen og tilrettelegge for mulig ny gjennomføring av prosjektet ble høyere enn antatt. Midlene hentes fra budsjett 2025. Totalprognose er justert i henhold til HØP 2025-2028.

Løvtien etappe 4 - delstrekning 2

Siste etappe av Løvtien ble ferdigstilt og tatt i bruk 20 mars 2024. Den knytter sammen Løvtien til én sammenhengende turvei fra Kråkenes til Melkeplassen. Etappen er på vel 1 km og strekker seg fra Kristian Bings vei og til Fredlundsvingen og inkluderer en 383m lang brukonstruksjon. Prosjektet er gjennomført til en lavere kostnad enn budsjettet. Detaljprosjekteringen var god og samarbeid med entreprenør har vært løsningsorientert hele veien. Det har dermed ikke vært behov for å bruke usikkerhetsavsetningen og 4 mill. kan trekkes inn.

Mindemyren fase 1 - planlegging og gjennomføring

Prosjektet har håndtert Bymiljøetatens investeringer på Mindemyren gjennom ulike delprosjekter. I 2024 er det i hovedsak kun delprosjekt Tilgjengelig og attraktiv som gjenstår.

For delprosjektet "Tilgjengelig & attraktiv" er det forventet bygging i 2024. Det er tiltak som skal gjøre Mindemyren mer attraktiv i den fasen man nå går inn i. Prosjektet skal etter planen avsluttes i 2024.

Mindemyren kommunal andel

"Mindemyren kommunal andel" er en budsjettpost som skal dekke offentlig andel av bygging av kommunal infrastruktur. Disse konkretiseres og gjennomføres som enkeltprosjekter. Enkeltprosjektene har ulik fremdrift og budsjett. 2024 er første året det er midler på budsjettposten, og gjennom tidligere budsjettprosess (HØP 2024-27) er deler av midlene overført til prosjekt H416 Mindetorget for årene 2024 til 2028. For å få gjennomført transformasjonen av Mindemyren er det viktig at kommunen gjennomfører tiltak som er nødvendige for at utbyggere skal kunne realisere sine prosjekter. Prioritering av prosjekter må derfor skje i dialog med aktuelle utbyggere. Det er i saksutredningen til bystyresak 84/23 om kostnadsgrunnlag for offentlig infrastruktur på Mindemyren forutsatt at Bergen kommune skal bidra med MNOK 50 til realiseringen av offentlig infrastruktur på Mindemyren. I 2024 skal det brukes midler til Byromsplan for Mindemyren. Utover dette skal det ikke realiseres kommunal infrastruktur på Mindemyren i 2024.

I 1. tertialrapport 2024 ble budsjettet ved en inkurie nedjustert med 5 mill., dette korrigeres i 2. tertialrapport. Det skyves 3,4 mill. fra 2024 til 2027.

Mindetorget

På Mindemyren planlegges et offentlig torg med tilhørende infrastruktur. Mindetorget er regulert sammen med Meieribyen, og skal tilrettelegge for opphold, økt biomangfold og urban rekreasjon. Prosjektet omfatter en videreføring av kanalen, samt etablering av et større vannspeil som fiskehabitat. Med henvisning til foreslått handlings- og økonomiplan 2025-2028 er prosjektets omfang endret, fra kun å omfatte tidligfase til nå å omfatte alle prosjektfaser, herunder prosjektering og gjennomføring. Prosjektet er i planleggingsfase, det er gjennomført forprosjekt og grunnundersøkelser. Prosjektets har i en periode holdt lav aktivitet grunnet usikkerheter rundt avhengigheter og fremdrift for annen gjennomføring i området. Tidligere rapportert sluttfrist er endret som følge at gjennomføringsfasen nå innlemmes i prosjektet. Prosjektet har forsert fremdrift, dette skyldes at prosesser settes raskere i gang igjen etter periodisk lav aktivitet. Midlene omdisponeres fra 2026. Prosjektets totalprognose er endret som følge av at gjennomføringsfasen nå innlemmes, totalprognosen er på plan med henvisning til foreslått handlings- og økonomiplan 2025-2028. Totalprognosen er samtidig svært usikker, og nærmere anslag spilles inn når prosjektutviklingen er i gang. Høsten 2024 utarbeides kontraktstrategi og entreprisreform, prosjektet forbereder neste fase.

Mindre bygginvesteringer - sekkepost

Midlene benyttes til å gjennomføre rehabiliteringsprosjekter og andre oppgraderinger i kommunens bygningsmasse og kan bli brukt på alle tjenesteområder i kommunen.

Midlene benyttes også til å bytte ut, eller oppgradere, tekniske anlegg med utgått levetid. Eksempler på dette er brannvarslingsanlegg, elektriske anlegg, pasientvarslingsanlegg, ventilasjonsanlegg, SD-anlegg, heiser og investeringer knyttet opp mot digitalisering. Det utarbeides årlige vedlikeholdsplaner og prioriteringer basert på tekniske tilstandskartlegginger og kommunens fremtidige arealbehov.

Det er så langt i år bevilget midler til ca. 70 enkelttiltak fra budsjettposten. De største prosjektene er oppgradering og utbedring av ventilasjonsanlegg ved Garnes-, Nygårdslie- og Olsvik skole. Videre er det bevilget større beløp til tiltak på blant annet Eventyrskogen, Li skole, Bergen Brannstasjon, Sandviken sjøbad, Allehelgensgate 5 og Årstad Brannstasjon Barnehage.

Grunnet noe lavere fremdrift i enkelte pågående prosjekter enn først forutsatt foreslås det å flytte kr. 14,85 mill. (totalt for alle tjenesteområder) til 2025 slik at budsjettet følger beregnet fremdrift i de aktuelle prosjektene.

Mobilitetstiltak Gåbyen

"Mobilitetstiltak Gåbyen er en budsjettpost som finansierer tiltak i Handlingsplan for gange. Noen av prosjektene har finansiering fra Miljøloftet.

Under kommenteres prosjekter med avvik i 2024:

Universell utforming – gangfelt. På dette prosjektet skyves 2,5 mill. til 2025. Det er blant annet lang leveringstid på granittheller for universell utforming. Forventet ferdigstilling av fotgjengerovergangene og ulike andre lokasjoner er i løpet av høsten 2024. Kostnaden i 2024 blir lavere enn årsbudsjettet, på grunn av at arbeidene ble rimeligere enn antatt. Det lyses ut en ny anskaffelse i 2025 for resten av de planlagte arbeidene.

Gangetiltak Åsane: På dette prosjektet skyves 2 mill til 2025. Dette skyldes eiendomsforhold, prosjektering og nødvendige tillatelser ikke avklart med hensyn til oppstart og det forventes at tiltakene ikke kommer til utførelse før i 2025.

Gangveier kollektivtraseer Laksevåg: Den siste tverrforbindelsen krevde mer omfattende prosjektering og ble mer kostbar enn først antatt. Eksisterende trapp i Kringsjåveien viste seg å være i så dårlig

2. tertialrapport 2024

forfatning at den måtte rives og etableres ny. I tillegg måtte man foreta fjellsikring for å kunne etablere trapp og samtidig beskytte fotgjengere langs Kringsjøvegen. Forsinkelsen har medført at prosjektet ble belastet med mer lønnsmidler for prosjektleder, byggeleder og koordinator. Den økte kostnaden dekkes av 3,3 mill. av fondsmidler fra bussholdeplasser tilstandsrapport.

Mobilpunkter Bergenhus og Årstad

Mobilpunktene er en del av en planmessig satsing på et bedre mobilitetstilbud i Årstad og Bergenhus, både for lading til private biler og for bildeling. Alle mobilpunktene tilfører kvaliteter i form av nye byrom, nye eller utvidet fortau, ny sykkelveg eller sykkelnarveg, oppmerking, staudefelt og bytrær. Prosjektet har ferdigstilt og overlevert følgende mobilpunkt: Nymark, Nicolaysens veg, Anna Kreetz plass, Lyder Sagens gate, Erik Pontoppidans gate, Martin Vahls gate. Mobilpunktet i Søndre Skogveien gjenstår og gjennomføres i forbindelse med prosjekt "Opprusting av nærmiljø - Bøhmegaten/Løvstakksiden". Prosjektet er i henhold til planlagt sluttdato, og ferdigstilles i 2025. Prosjektets totalbudsjett er på plan.

Møllendalselven elve- og strandpark

Møllendal vest er et unikt utviklingsområde – tett på elv, sjø og by. Satsingen framgår av budsjettposten Møllendal elve- og strandpark, som splittes i to prosjekt da de to områdene realiseres uavhengig av hverandre. Elveparken vil utføres først, så kommer strandparken i fremtidig Handlings- og økonomiplan.

Møllendal elvepark

I prosjektet Møllendal elvepark skal elveløpet restaureres, og det etableres en park, et torg og universelt utformete gangveier langs elven. Friområdet er en viktig del av realiseringen av det nye boligområdet i Grønneveien, og vil også omfatte sanering av forurenset grunn og oppgradering av vann - og avløpsinfrastruktur. Detaljprosjekteringen er ferdig og rammesøknaden er nært forestående. Prosjektet vil få et merforbruk i forhold til budsjetterte midler for 2024 grunnet krevende tilpasninger av infrastruktur, endret entreprisemodell og forsert detaljprosjektering. Dette dekkes med avsatte midler i 2026 på Møllendal strandpark skyves til 2024. Prosjektets totalkostnad øker dermed med 3 mill.

Endring i totalprognose på 71 mill., hvorav 50 mill. gjelder at det i økonomiplanen er avsatt 50 mill. til Møllendalselven strandpark i 2029-2033. For elveparken økes prognosen med 18,75 mill. finansiert av fondsmidler +mva kompensasjon for utbyggingsavtaler på Møllendal og en justering på 2,3 mill. som skyldes at det er avsatt høyere beløp i Handlings- og økonomiplan 2025-2028.

Nesttun elvepark

Det er regulert en elvepark på Nesttun. Elveparken er planlagt som del av et større blågrønt nettverk knyttet til Store og Lille Nesttunvann, og en del av den blågrønne strukturen rundt Nesttunvassdraget. Det er uklarerhet knyttet til oppstart av prosjektet og derfor justeres budsjettet for 2024 ned med 3 mill.

Ny strømforsyning Festplassen

Festplassen er tilrettelagt med faste strømmuttak til midlertidige og strømkrevende installasjoner ved arrangementer. Prosjektet har etablert ny nettstasjon, med føringsveier og uttakspunkt. Prosjektet er ferdig og ble tatt i bruk i 2023, det er dog enkelte mangler som har krevd utbedring i 2024. Prosjektet er avsluttet til en lavere kostnad enn budsjettert, prosjektet har dermed en mindreforbruk i forhold til budsjetterte midler i 2024. Avviket skyldes lavere entreprisekost og ubrukte usikkerhetsreserver.

Strømforsyningsprosjektet måtte gjennomføres innenfor en stram tidshorisonnt grunnet arrangementer på Festplassen. Det ble derfor tatt høyde for usikkerhet og et potensielt behov for forsering i anleggsfase. Tiltaket ble gjennomført uten bruk av forsering. I byggefasen ble det heller ikke behov for å etablere sedimenteringsanlegg, omfanget av kabelføringer, grøfting og tilhørende deponiavgifter ble også lavere enn antatt. Byggefasen har hatt lavere konsulent- og administrasjonskostnader enn

2. tertialrapport 2024

forutsatt. Avsatte usikkerhetsreserver har ikke kommet til anvendelse. 3,7 mill i mindreforbruk kan dermed trekkes inn. Det utarbeides sluttvedtak, og prosjektet avsluttes.

Nygårdsparken nedre del

I Nygårdsparken i Bergen sentrum er det gjennomført et større rehabiliteringsprosjekt i flere faser, og gjennom flere enkeltprosjekter. Dette prosjektet omfatter rehabiliteringsarbeidene i nedre del av Nygårdsparken. Parkarbeidene er i all hovedsak ferdigstilt og bronsefontene er etablert. Arbeidene er i avsluttende fase. Etablering av bergenslykter er forsinket grunnet manglende kapasitet hos leverandøren. 17 mill. skyves dermed til 2025.

Arbeidet knyttet til Gartnerboligen ble gjennomført til en lavere kostnad enn forutsatt og overskytende midler på ca 1 mill. foreslås tilbakeført bykassen.

Parker rehabilitering

Budsjettposten omfatter arbeider knyttet til parker og offentlige anlegg, samt tilknyttede gangveier og belyningsanlegg. I 2024 har det vært gjennomført etterarbeider på Biblioteksplassen og etablert turveibelysning fra Steinsvik til Petedalsmyra fotballbane.

Etterarbeider Biblioteksplassen

Prosjektet omfatter utbedring av universell utforming på Valborg Platous plass i Bergen sentrum. Prosjektet er i slutfasen. Anleggsarbeidene er i all hovedsak ferdigstilt, sluttregnskapet avregnes og prosjektet avsluttes.

Etablering av belyningsanlegg til Petedalsmyra fotballbane

Prosjektet har etablert turveibelysning på strekningen fra Steinsvik til Petedalsmyra fotballbane, et tiltak som strekker seg over 600 meter og vil forbedre sikkerheten og tilgjengeligheten for fotgjengere. Installasjonsarbeidene er utført, prosjektet venter på at BKK skal koble opp anlegget til strømmettet og montere strømmåler. Prosjektet ferdigstilles i 2024.

Rehabilitering gatetrær og vegetasjon

Prosjektet omfatter nyplanting og rehabilitering av bytrær i planlagte og pågående prosjekter. Budsjettmidlene overføres deretter til pågående enkeltprosjekter som omfatter nyplanting/rehabilitering av bytrær. Midlene overføres til 2025 på grunn av forsinket fremdrift i aktuelle prosjekter.

Renere Havn - Prosjektkoordinator

Investeringen «Renere Havn prosjektkoordinator» er en sekkepost som omfatter opprensning av sjøbunn i og rundt det sentrale Bergen. Arbeidene gjennomføres som enkeltprosjekter i fire ulike geografiske områder; Store Lungegårdsvann, Puddefjorden, Kirkebukten og Vågen. Denne budsjettposten omfatter overordnet koordinering, administrasjon og informasjonsarbeid knyttet til Renere Havn Bergen. I 2024 er det være høy aktivitet i flere av prosjektområdene til Renere Havn Bergen. Det er gjennomført opprydding i Store Lungegårdsvannet, samt dykkerundersøkelser i Kirkebukten og tidligfase Vågen-prosjektet. Samtlige prosjekter holder planlagt fremdrift. Totalprognosen for budsjettposten er i tråd med foreslått handlings- og økonomiplan 2025-2028. I 2024 vil hovedaktivitetene være knyttet til delområdet Vågen. Det er planlagt å søke midler over statsbudsjettet til sjøbunnstiltak i Vågen.

Rollandsparken - naturlekepark

Prosjektet består av enkle parkmøbleringstiltak i en eksisterende park i Åsane, og utarbeidelse av fagutredninger, konseptutvikling og innledende brukermedvirkning for en fremtidig og større oppgradering av parken. Prosjektets fremdrift er på plan. Det ble gjennomført innledende

2. tertialrapport 2024

brukermedvirkning våren 2024. På bakgrunn av det samlede kunnskapsgrunnlaget er det også utarbeidet en mulighetsskisse. Prosjektets konseptutviklingsfase avsluttes, og det utarbeides sluttvedtak. Arbeidet er fulgt opp med et budsjettinnspill til HØP25-28 om videre prosjektutvikling og gjennomføring, i investeringen "Rolland naturlekepark".

Totalprognosen er oppdatert i henhold til innspill til Handlings- og økonomiplan 2025-2028 hvor det er foreslått midler til byggefasen.

Sentrumslekeplass - første utbyggingstrinn

Sentrumslekeplass på Nordre Tollbodkai er et tiltak som utvikles over flere trinn. Første utbyggingstrinn er godkjent som et midlertidig tiltak. Første utbyggingstrinn ble ferdigstilt og tatt i bruk sommeren 2023. Bruken av byrommet er registrert og evaluert, det er mottatt forbedringsforslag og anbefalinger fra ulike brukergrupper. En oppsummerende rapport er under utarbeidelse. Prosjektet her på plan i forhold til budsjett for 2024. Prosjektets totalkostnad er på plan. I 2024 ferdigstilles evalueringsfasen. Medvirkningsrapporten ferdigstilles, og det gjennomføres enkelte forbedringstiltak. Det må etterfølgende tas stilling til ønsket arealbruk og utvikling av Nordre Tollbodkai.

Slettebakken avfallsdeponi

Slettebakken avfallsdeponi er under sanering for å gjøre området klart for ny bruk. Det er første gang i Norge en gjennomfører oppgraving av et gammelt deponi med sortering og gjenvinning av massene på stedet. Det er et teknisk og miljømessig komplisert prosjekt med mål om trygge nedstrømsløsninger, gjenvinning og redusert CO2 utslipp. Sanering av Slettebakken deponi har fremdeles stor produksjon i 2024, etter en vinter med frost og stillstand. Tiltaket er på plan i forhold til rapportert sluttfrist 2025. Prosjektet har høyere produksjon enn opprinnelig forutsatt og det fremskyndes dermed 70 mill. fra 2025 til 2024. Produksjonen har økt av flere grunner. Anlegget er stort, og med mange elementer med høye kostnader å drive. Når disse har høy utnyttelse påløper tilhørende utgifter tidligere enn antatt. Entreprenøren har gjennom året blitt mer rutinert og driver anlegget nå både mer rasjonelt, og greier å løse utfordringer i anlegget raskere. Begge deler bidrar til en forsert framdrift.

Steinsvikneset

Det skal etableres nytt friområde med badeplasser og tilhørende infrastruktur på Steinsvikneset ved Nordåsvannet. Prosjektet er på plan i forhold til rapportert sluttfrist. Høsten 2024 har prosjektet intern oppstart av videre prosjektutvikling, etter periodisk lav aktivitet i påvente av grunnerverv. Prosjektet er på plan i forhold til budsjettet midler for 2024. Prosjektets totalprognose er på plan med henvisning til foreslått handlings- og økonomiplan 2025-2028 og påregnelig prisstigning. Totalkostnaden er samtidig svært usikker, nærmere anslag spilles inn når detaljfasen er i gang. I 2024 har prosjektet intern oppstart av detaljprosjektfasen.

Storavatnet park- og friluftsområde - prosjektutvikling

Langs Storavatnet skal det etableres et grønt friareal med tilrettelagte aktivitetsområder, friarealet anlegges på overskuddsmasser fra Sotrasambandet. Bergen kommune har inngått en forpliktende avtale om opparbeidelse, prosjektet har en høy andel ekstern finansiering. Prosjektets omfang er endret med henvisning til foreslått handlings- og økonomiplan 2025-2028. Fra tidligere å være avgrenset til kun konseptutvikling, omfatter satsingen nå alle prosjektfaser, herunder projektering og gjennomføring. Tidligere rapporter sluttfrist er endret som følge at gjennomføringsfasen nå innlemmes i prosjektet, prosjektet er på plan i forhold til planlagt oppstart. Prosjektets årsprognose er på plan i forhold til vedtatt budsjett. Prosjektets totalprognose er endret som følge av at gjennomføringsfasen nå innlemmes, og er på plan med henvisning til foreslått handlings- og økonomiplan 2025-2028. Totalprognosen er samtidig svært usikker, og nærmere anslag spilles inn når prosjektutviklingen er i gang. Prosjektet har intern oppstart høsten 2024.

Store Lungegårdsvann

Store Lungegårdsvann - prosjektering og gjennomføring Sjøbunnen i Store Lungegårdsvann er dekket til med et lag på 30-40 cm med ren sand som isolerer forurensning i eksisterende sjøbunn. I forkant av tildekking ble det ryddet skrot på sjøbunnen, og det ble gravd vekk et lag med forurensede masser under Gamle Nygårdsbro. Arbeidene med utlegging av ren sand på sjøbunnen er ferdigstilt. Avventer sluttrapport. Prosjektets fremdrift er på plan, arbeidene er ferdigstilt med gode resultater. Prosjektets økonomi i inneværende år meldes med et mindreforbruk. Avviket skyldes lavere entreprisekost og ubrukte usikkerhetsreserver.

Prosjektet har omfattet en rekke ulike arbeidsoperasjoner, og en koordinering av flere leveranser som alle har vært beheftet med usikkerhet om faktiske mengder og ulike risikoer i gjennomføringsfasen. Tildekking av sjøbunnen utgjør den største delen av hele prosjektet, både i omfang og kostnader. Tildekkingen av sjøbunnen lot seg gjennomføre uten stenging eller vesentlige forsinkelser under vinterhalvåret og ble utført uten betydelige endringer. En vellykket anleggsgang har også medført lavere konsulent- og administrasjonskostnader. Avsatte usikkerhetsreserver har dermed ikke kommet til anvendelse.

Prosjektets vedtatte budsjetttramme var fattet på grunnlag av P85. Prosjektet avsluttes med en total kostnad på 37,7 mill. under P85-verdien, og ca 13 mill. under P50-verdien. Sluttrapport og sluttoppgjør gjenstår. 37,7 mill. kan dermed trekkes inn.

Store Lungegårdsvann - Sirkulasjonsmodell Prosjektet omhandler modellering av vann og partikkelstrøm i Store Lungegårdsvann. Prosjektet er på plan i forhold til budsjettmidler i 2024. Prosjektets totalbudsjett er på plan. Prosjektet avsluttes etter mottatt leveranse i 2024.

Sælenvassdraget del 1 - Lynghaugparken

I Lynghaugparken i Fyllingsdalen er en strekning av en bekk i Sælenvassdraget gjenåpnet. Bergen største utendørs skatepark er bygget og det er etablert flere møteplasser i parken. Prosjektet er ferdig bygget og tatt i bruk i 2022. I innkjøringsfasen ble det gjennomført enkelte utbedringer av vann- og avløpsanlegg. Prosjektet får et mindreforbruk på grunn av at utbedringer av VA-anlegg ble mindre omfattende og mindre kostbart enn tidligere antatt. 3,5 mill. kan dermed trekkes inn. Prosjektet avsluttes og det fattes sluttvedtak. Det er søkt om spillemidler for prosjektet, slik at prosjektet har en forventet inntekt i 2024.

Sælenvassdraget del 2 - prosjektutvikling

En gjenåpning av deler av Sælenvassdraget vil kunne bedre økologisk tilstand og naturmangfoldet, skape mer attraktive turveier og områder, sikre god overvannshåndtering og en bedret flomsikkerhet langs vassdraget.

Opprinnelig planlagt oppstart skrinlegges med henvisning til at en videreføring og gjennomføring av satsingen ikke er prioritert i handlings- og økonomiplan 2025-2028. Det er følgelig ikke hensiktsmessig å gjennomføre de planlagte forarbeidene. 0,7 mill. kan dermed trekkes inn.

Tappearrangementet på Grimevatnet

Bergen kommune har ansvar for regulering av Grimevatnet og Myrdalsvatnet. I dette prosjektet gjennomføres det flomberegninger av Nesttunvassdraget for å vurdere eventuelle utbedringer for å sikre vassdragets tilstrekkelige flomkapasitet. Bakgrunnen for prosjektet var at Nesttunvassdraget tidvis har hatt mer vannføring enn det vassdraget kan frakte uten at det går over sine bredder. Dette har tidligere gitt dramatiske konsekvenser. Særlig under de to store flommene i 2005, da vannføringen gjennom Nesttun var større enn kapasiteten på elveløpet under Nesttun senter.

2. tertialrapport 2024

Det er utarbeidet et grunnlag for å kunne vurdere om tiltaket er teknisk og økonomisk gjennomførbart, også i forhold til å ivareta «allmenne interesser» etter [vannressurslovens § 5](#). Det nye prosjektet omfatter etablering av et nytt tappearrangement for Grimevatnet, med en kapasitet på ca. 15 kubikkmeter i sekundet. Hovedhensikten med det nye arrangementet er å kunne tappe ned Grimevatnet raskere enn det som er mulig i dag og kunne dempe en eventuell flomvannstigning i Grimevatnet. I tillegg gjør det nye arrangementet det mulig å magasinere et større volum.

Det er vurdert ulike alternativer for nytt tappearrangement. Hvilket alternativ som brukes, er ikke bestemt pr. 2. tertial 2024. På grunn av dette gjøres det endringer i periodiseringen av prosjektet, blant annet som følge av utsatt byggestart.

Torgboder pilot

Som en del av utviklingen av nye torgboder til Fisketorget, ble det planlagt et pilotprosjekt med to ulike pilotboder som skulle testes ut på torget gjennom sesongen. Hensikten med prosjektet var både å teste ut utforming og tekniske løsninger, og å sikre en åpen prosess med bred medvirkning i de ulike fasene. Pilotbodene er detaljprosjektert sammen med leverandør og rådgivende arkitekter, med detaljerte innspill fra aktørene som skal teste ut bodene. Produksjonen av bodene er stoppet og prosjektet avsluttes. Detaljprosjektering og tilhørende kalkyle har vist at pilotbodene har en høyere kostnad enn vedtatt ramme, og det ble besluttet å utsette/avslutte prosjektet. Ansvaret for Fisketorget er nå overført til byrådsavdeling for næring, og bymiljøetatens pilotprosjekt avsluttes. Prosjektet har et mindreforbruk på 2,4 mill. som er en konsekvens av at prosjektet avsluttes før ferdig produksjon av boder. Resterende aktiviteter er knyttet til avslutning av kontrakter med konsulenter og leverandør, arkivering av prosjektmateriale og administrativ avslutning av prosjektet.

Trafikksikring

Budsjettposten brukes til tiltak som hentes fra handlingsplaner for trafikksikkerhet. De prosjektene som trekker mest av budsjettmidlene i 2024 er Grimseidveien mur og fortau i Søndre Øyjorden.

Bygging av nye fortau er satt på vent til en har fått en nærmere avklaring av merknaden til bystyret til Handlingsplan trafikksikkerhet om at ikke antall parkeringsplasser reduseres når en gjennomfører prosjekter. Av samme årsak må det for prosjektet TS prosjekt Søndre Øyjorden-prosjektering skyves 5,8 mill til 2025.

Gatenormal for Bergen: Utredning av løsning for nettbasert publisering pågår. Utkast av gatenormal vil bli ferdigstilles innen juni 2025 og er forskjøvet med 6 mnd. Dette skyldes at arbeidet har vært mer omfattende enn først antatt. Det skyves dermed 1 mill. fra 2024 til 2025.

Turveinett/ friluftstiltak inkl. Byfjellene

Midlene planlegges brukt på prosjekt Gangforbindelser Løvsstakksiden. Midler for 2024 flyttes til 2025 og 2026 på grunn av manglende prosjektleder kapasitet i en periode. Innspill til HØP 2025-28 viser utvidet budsjettperiode fra 2028 til 2034, med tilhørende budsjett, som er en økning i forhold til nåværende budsjettperiode -og ramme.

Gangforbindelser Løvsstakksiden

Prosjektet har som ambisjon å etablere 3 til 4 tverrforbindelser opp fra bebyggelsen til turvegen Løvsstien. Arbeid med grunnverv og prosjektutvikling pågår. Fremdrift i prosjektet er forsinket grunnet manglende kapasitet. Av samme grunn må midler flyttes til 2025.

Badeplass Storavann

Det legges til rette for opphold og bading i et friluftsområde ved sør-enden av Storavannet i Loddefjord. Tiltaket følger etter rivingen av et eldre pumpehus i området. Prosjektets framdrift er i henhold til plan. I

2. tertialrapport 2024

2024 settes det opp et grindbygg, det etableres en bål plass og etableres flere steder hvor en kan sitte i friluftsområdet.

Riplegården aktivitetsplass

Det er etablert et aktivitetsområde på taket av et gammelt vannbasseng på Riplegården på Laksevåg. Prosjektet er et samarbeid mellom Bymiljøetaten og Bergen Vann. Prosjektet ble ferdig og tatt i bruk juni 2024. Sluttoppgjøret med entreprenør pågår.

Oppgradering av turveier

I 2023/24 ble turveiene rundt Liavannet i Åsane og Ortuvannet i Fyllingsdalen oppgradert. Grunnet manglende kapasitet blir prosjektet satt på vent til 2027. Prosjektet tas opp igjen når ressurs situasjonen er på plass. I innspill til budsjett for 2025-28 er prosjektet tillagt økt ramme for årene 2031-34.

Benker og gapahuker

Det utplasseres benker og bygging av gapahuker i forbindelse med turveier og friluftsområder i hele kommunen, for å forbedre tilgjengelighet for alle brukergrupper og stimulere til økt deltakelse i friluftsliv. På grunn av ressursmangel må prosjektet utsette oppstart fra 2025 til 2027.

Utbyggingsavtaler Paradis

Budsjettposten gjelder håndtering av midler fra utbyggingsavtaler for transformasjon av Paradis sentrum, som benyttes til offentlig infrastruktur innenfor områdeplanen, på bakgrunn av områdeplanen og reguleringsplaner i nær tilknytning til områdeplanen.

Tilknyttet budsjettposten er prosjekt "Paradis - planlegging, erverv og mindre opparbeidingsprosjekt". For 2024 har prosjektet aktivitet som i hovedsak er knyttet til planlegging av byggetrinn 2 og lønnsutgifter i forbindelse med utbyggingsavtaler.

Utbyggingsavtaler Søreide

Søreide - Realisering friområder, Telenorkaien

Det skal etableres et nytt friområde på Telenorkaien (FR1) på Søreide. Prosjektet følger opp forpliktelser i utbyggingsavtaler, arealet ønskes utviklet som et sambruksareal med særlig fokus på eldre barn og ungdom. Med henvisning til foreslått handlings- og økonomiplan 2025-2028 er prosjektets omfang endret, fra å være avgrenset til utredningsfase til nå å omfatte alle prosjektfaser, herunder prosjektering og gjennomføring. Prosjektet er i planleggings- og idefase. Prosjektet har forsinket fremdrift i 2024. Avviket skyldes manglende internkapasitet, midlene skyves og kommer til anvendelse i 2025. Prosjektets totalprognose er endret som følge av at gjennomføringsfasen nå innlemmes, og er i tråd med foreslått handlings- og økonomiplan 2025-2028. Totalprognosen er samtidig svært usikker, og nærmere anslag spilles inn når prosjektutviklingen er i gang. I 2024 anskaffes miljøtekniske og byromsfaglig utredninger, eventuell gjennomføring av grunnundersøkelser, samt forberede anskaffelse for å utarbeide skisseprosjekt.

Søreide sentrum – ervervsprosesser

Det erverves arealer i tråd med realisering av områdeplanen for Søreide sentrum. Arealer som erverves skal brukes til friområder og opparbeidelse av teknisk infrastruktur.

Avgjørelsen i skjønnssaken viste et høyere erstatningsnivå enn først antatt for deler av skjønnen. Avgjørelsen medfører derfor et merforbruk som finansieres i sin helhet fra avsatte utbyggingsavtalemidler for Søreide.

Utbyggingsavtaler Wergeland

Wergeland Byrom

Det skal etableres ny allmenning og byrom på Wergeland. Prosjektet følger opp forpliktelser i utbyggingsavtale. Dette prosjektet omfatter kun tidlig planleggingsfase. Prosjektet er i planleggingsfase. Forprosjekt med kostnadskalkyle ferdigstilles høst 24. Prosjektet har forsert fremdrift og økt produksjon i prosjektet. Det fremskyndes dermed 0,5 mill. fra 2025. Totalprognosen er på plan med henvisning til foreslått handlings- og økonomiplan 2025-2028 og prisstigning.

Utvikling av Torget/Bryggen – prosjektering

Utvikling Torget

Tiltak for å realisere Torgstrategien har vært utviklet parallelt med reguleringsplanen for Bybane til Åsane. Arbeidet er en videreutvikling av vinnerforslaget fra plan- og designkonkurransen om Torget-Bryggen i 2019. Prosjektet er i avslutningsfase. Intern oppfølging av prosjektrapporten «Forslag til utvikling av Torget» og slutføring av prosjektet er startet. Prosjektet er på plan i forhold til rapportert sluttår. Prosjektets prognose er på plan i forhold til rapportert års- og totalforbruk. Prosjektrapportens anbefalinger følges videre opp i 2024, deretter avsluttes prosjektet. Prosjektbeskrivelse: Prosjektet er en oppfølging av vinnerforslaget fra plan- og designkonkurransen Torget-Bryggen og omhandler implementering av Bybanen langs Bryggen. Forprosjektrapport med forslag til byromsutforming for Bryggen og Torget inngår i vedtatt reguleringsplan for Bybanen til Åsane.

Utvikling Bryggen

Byromsutformingen for Bryggen er ferdigstilt. Så langt i 2024 er aktiviteten knyttet til oppfølging av Bybanen utbyggings videreføring av prosjektet. Fremdriften i prosjektet er på plan, men det er knyttet stor usikkerhet til fremtidige aktiviteter, ettersom det er avhengig av arbeidet med å prosjektere Bybanen til Åsane. Prosjektets årsprognose og totalbudsjett er på plan, men den samme usikkerheten er knyttet til disse punktene. I 2024 vil arbeidet være nedpakking av Bymiljøetatens investeringsprosjekt og eventuell oppfølging av detaljprosjektet på Bryggen.

Overordnet plan - Torget og Bryggen

Prosjektet er en oppfølging av vinnerforslaget fra plan- og designkonkurransen Torget-Bryggen og omhandler helhetsgrep for byrommene langs Vågen ved implementering av Bybanen. Forprosjektrapport med forslag til byromsutforming for Bryggen og Torget og Belysningsplan inngår i vedtatt reguleringsplan for Bybanen til Åsane. Det gjelder også bindende illustrasjonsplan for Bryggen med tilhørende reguleringsbestemmelser. Forprosjektrapporten er oppdatert i forhold til endringene som ble gjort etter høring høsten 2022, i tråd med endelig vedtatt reguleringsplan for Bybanen fra sentrum til Åsane, delstrekning 1. Prosjektets fremdrift på plan. Prosjektet er på plan i forhold til årsprognose og totalprognose. Prosjektet avsluttes.

Vassdrags- og våtmarkstiltak

Haukås Våtmarkspark - Konseptutvikling

Det foreligger et skisseprosjekt for våtmarkspark med formål om bevaring og restaurering av Haukås våtmarksområde. Våtmarksparken tilrettelegger for rekreasjon i begrenset omfang, dette av hensyn til biologisk mangfold. Opprinnelig planlagt oppstart skrinlegges med henvisning til foreslått handlings- og økonomiplan 2025-2028. Prosjektet meldes følgelig med et mindreforbruk både i inneværende budsjettår, så vel som i forhold til vedtatt totalbudsjett. Prosjektet utgår med henvisning til foreslått handlings- og økonomiplan 2025-2028

Vågstrappen - prosjektutvikling

2. tertialrapport 2024

Formålet med Vågstrappen er å gjøre det mulig å komme helt ned til vannet og samtidig gi mer plass til aktivitet på torgflaten. Vågstrappen kan fungere som et oppholds- og bespisningsareal, både for kunder på torget og andre besøkende, og skal være universelt utformet og tilgjengelig for alle.

Opprinnelig planlagt oppstart skrinlegges med henvisning til foreslått handlings- og økonomiplan 2025-2028. En videreføring og gjennomføring av satsingen er ikke gitt prioritet, og det er følgelig ikke hensiktsmessig å gjennomføre de planlagte forarbeidene.

Prosjektets årsprognose, så vel som totalprognose meldes med et forventet mindreforbruk i forhold til tidligere vedtatt budsjett. Satsingen utgår med henvisning til foreslått handlings- og økonomiplan 2025-2028.

10D-Klima og miljø

Om tjenesteområdet

Tjenesteområdet omfatter iverksetting av tiltak som reduserer utslipp på transport- og mobilitetsområdet, som tilrettelegging for delemobilitet, etablering av ladepunkter, mobilpunkter og nullutslippssoner/bilfrie områder. Arbeid med Renere Havn Bergen og håndtering av plast er også en del av tjenesteområdet.

Fagfeltet ivaretas primært av Klimaavdelingen i Bymiljøetaten. Klimaavdelingen ivaretar det overordnede ansvaret for klimaarbeid i Bergen kommune, gjennom å organisere og koordinere aktiviteter innenfor klima, kartlegge tilstand og utarbeide kunnskapsgrunnlag. Andre avdelinger i Bymiljøetaten er ansvarlig for praktisk gjennomføring av mange klima- og miljøtiltak. Tjenesteområdet krever også bidrag fra og samarbeid med en rekke andre etater og avdelinger i kommunen.

Utvikling og utfordringer

Klima

I løpet av juni-august ble det levert og publisert tre rapporter som bidrar til kunnskapsgrunnlag og videre arbeid på flere tema:

- **Brukbar, eller Økt ombruk i Bergen kommune**
En mulighetsstudie med støtte fra Klimasats der formålet har vært å kartlegge hvordan det i Bergen kan tilrettelegges for økt ombruk av forbruksvarer. Studien anbefaler 3 ulike ombrukskonsepter basert på innsikt fra Bergens innbyggere, lokale ombruksaktører, andre næringsaktører og en kartlegging av tilsvarende norske og europeiske konsepter.
- **Klimakart i arealforvaltning**
På oppdrag for kommunen utarbeider NIBIO en kartpakke med «klimakart for arealforvaltning» og tilhørende beskrivelse og veileder for å bedre kunne ta klimahensyn i arealplanleggingen. Kartene synliggjør hvor i Bergen i vi har areal som er viktig for karbonlagring, klimatilpassing og matsikkerhet, samt hvor mye som finnes av hver arealkategori i kommunen og andel nedbygd areal. Kartene er innlemmet i kommunens interne kartinnsynsløsning Visgi for saksbehandlere og Bergenskart for innbyggere, med tilhørende kartfortellinger. Prosjektet er støttet av Klimasats.
- **Havnivåstigning**
Utredning av tiltak for å beskytte infrastruktur, bygninger og verdier mot havnivåstigning og stormflo. Gjennomført av Cowi, ledet av Klimaetaten i samarbeid med Bergen Vann.

Klimagassregnskapet for kommunens virksomhet for 2023 er noe forsinket da det er behov for å kvalitetssikre en del faktorer og tall.

Omorganisering

Byrådet vedtok i august sak 1217/24 Omorganisering av Klimaetatens kjerneoppgaver. Fra 1. oktober er Klimaetaten nedlagt som egen etat og kjerneoppgavene er videreført i Klimaavdelingen under Bymiljøetaten. Antall årsverk reduseres fra 12 til 8 i tråd med byrådssaken i løpet av høsten 2024. Tiltaket vil gi full økonomisk effekt/besparelse fra 2025.

Trygg sykkelparkering

Kommunen v/Bymiljøetaten jobber tett sammen med Vestland fylkeskommune med å tilby trygg sykkelparkering med sykkelskap. Det er nå åtte lokasjoner med sykkelskap i kommunen.

Fylkeskommunen har ansvaret for sykkelskapene ved Fyllingsdalen terminal og kommunen har seks lokasjoner hvorav tre i sentrum. Det er også muligheter for arbeidsplasser å låne skap for å teste ut etterspørsel og funksjonalitet. På Landås skole har man testet ansattparkering med godt resultat. En lokasjon er i privat regi (Lagunen kjøpesenter). I samarbeidet med Vestland fylkeskommune og Miljøloftet er det nå satt ut skap i tre av omegnskommunene; Alver, Bjørnafjorden og på Askøy. Bruk av skapene i Bergen er økende og har passert 16.000 parkeringer siden oppstarten i 2020 i Bergen, og det er ønskelig å utvide tilbudet fremover.

Tilskudd til elsykkel og el-lastesykkel for private

Ordningen er ikke videreført i 2024. I 2023 var budsjetttrammen kr 2,0 mill. og det ble gitt tilsagn om støtte for hele dette beløpet. Fristen for rapportering av kjøp var 1.april 2024. Ordningen er nå avsluttet og det gjenstår i underkant av kr 0,9 mill. i ubenyttede midler på disposisjonsfondet. Årsaken til ubenyttede midler er at søker ikke har anvendt tildelt tilskudd likevel.

Tilskudd til ladeinfrastruktur for sameier og borettslag

Ordningen *Tilskudd til ladeinfrastruktur for sameier og borettslag*, har mottatt og innvilget 10 søknader om tilskudd, noe som utgjør ca. kr 0,4 mill. Ordningen er åpen for søknader og det gis tilskudd så langt midlene rekker.

Tilskudd til elektrifisering av næringstransport

Ordningen Tilskudd til elektrifisering av næringstransport, er igjen inndelt i tre ulike tilskuddsordninger;

Ladeinfrastruktur for el-varebil i bedrifter har ikke mottatt søknader hittil i år. Ladepunkt for el-taxi har mottatt og innvilget 13 søknader, noe som utgjør ca. kr 0,1 mill. Elektrisk lastesykkel for bedrifter har mottatt og innvilget 12 søknader, noe som utgjør ca. kr 0,2 mill. Ordningene er åpne for søknader og det gis tilskudd så langt midlene rekker.

Det gjenstår samlet ca. kr 3,0 mill. på fond som ikke er tildelt i tilskuddsordningene.

Oppfølging av forsøpling og forurensing på kommunal grunn

Bymiljøetaten jobber både preventivt og aktivt med oppfølging av forsøpling på kommunal grunn. Et eksempel på preventiv oppfølging som det er jobbet med i 2024 innebærer et samarbeid med Hold Norge Rent. Sammen med Hold Norge Rent planlegges det å organisere et bransjeseminar om forsøpling med sentrale næringsaktører i sentrum. Målet med seminaret er å diskutere utfordringer med forsøpling i sentrum, og mulige tiltak for å gjøre noe med dette. Det kan være aktuelt å få en eller flere aktører med på et pilotprosjekt for å teste ut tiltak i 2025.

Bymiljøetaten jobber også med å tilrettelegge et midlertidig snødeponi for sesongen 2024/2025 (pilotprosjekt for å få erfaringer). Dette følger av lovpålagt krav fra Statsforvalteren om at forurenset snø ikke kan dumpes i sjøen, og kommuner må derfor ha et alternativt sted hvor snøen kan lagres slik at forurensing og forsøpling av snøen kan håndteres ifm. smelting og avrenning. Bymiljøetaten planlegger

2. tertialrapport 2024

for et slikt deponi på Sukkerhusbyggen, og vil, dersom deponiet tas i bruk gjennomføre prøvetaking av snøen for å få erfaring med forurensningsgrad. Det vil også bli gjort undersøkelser av støy ifm. bruk av et slikt anlegg.

I tillegg til dette følges meldinger om forurensing- og forsøpling på kommunal grunn løpende opp. Der det ikke er mulig å identifisere den/de som har forurenset, benyttes midlene på prosjektet til opprydning.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Justert årsbudsjett 2024			Prognose	Avvik
	Utgifter	Inntekter	Just.bud.		
Klima og miljøtiltak	42 951	-3 713	39 238	39 238	0
Sum	42 951	-3 713	39 238	39 238	0

Status økonomi per avdeling

Beløp i 1000

Byrådsavdeling	Justert årsbudsjett 2024			Prognose	Avvik	Avvik i % av utgift
	Utgifter	Inntekter	Just.bud.			
1-Byrådsleders avdeling	0	0	0	0	0	0,0 %
2-Byrådsavdeling for finans	0	0	0	0	0	0,0 %
5-Byrådsavdeling for byutvikling	42 865	-3 713	39 152	39 152	0	0,0 %
90-Fellesposter - bykassen	86	0	86	86	0	0,0 %
Sum	42 951	-3 713	39 238	39 238	0	0,0 %

Kommentar til status økonomi

Byrådsavdeling for byutvikling forventer ingen budsjettmessige avvik ved årsslutt på tjenesteområde 10D - Klima og miljø

Nye tiltak i årets driftsbudsjett

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett		Avvik prognose i kr	Statusbeskrivelse
Tilpasning til aktivitetsnivå				
Reduserte energiutgifter i kommunen	-38	-38	0	Tiltaket er iverksatt og innarbeidet i budsjetttrammene
Sum	-38	-38	0	

Nye tiltak

2. tertialrapport 2024

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
Mobilpunkter Bergenhus og Årstad - driftskonsekvens	125	125	0 Tiltaket er iverksatt og kostnader påløper fortløpende. Foreløpig er ca. kr 40 000 realisert.
Miljøovervåking av Kirkebukten	-50	-50	0 Tiltaket er iverksatt. I 1. tertialrapport 2022 ble den kommunale andelen økt med 0,3 mill. i tråd med arbeidsplanen for 4- årskontroll av tiltak i Puddefjorden. Denne gjaldt kun 2022 og den kommunale andelen er derfor nedjustert i årene 2023-2026.
Miljøovervåking Puddefjorden	-150	-150	0 Tiltaket er iverksatt. I 1. tertialrapport 2022 ble den kommunale andelen økt med 0,3 mill. i tråd med arbeidsplanen for 4- årskontroll av tiltak i Puddefjorden. Denne gjaldt kun 2022 og den kommunale andelen er derfor nedjustert i årene 2023-2026.
Sum	-75	-75	0

Effektivisering

Oppgavegjennomgang i kommunen	-1 018	-1 018	0 Bystyret har vedtatt at de administrative kostnadene i byrådsavdelingene skal reduseres, blant annet ved å holde administrative stillinger vakante ved varig eller midlertidig ledighet. Av et totalt innsparingskrav på 95 mill. ble 30. mill. fordelt ut i detaljeringen av vedtatt budsjett i februar, mens de ytterligere 65 mill. ble fordelt i august 2024. I revidert budsjett 2024 ble det innført generell ansettelsesstopp for administrative stillinger i hele organisasjonen. Byrådsavdelingene melder om totalt 65 stillinger som står vakante pr. august. Stillingene er blitt vakante på ulike tidspunkt, så effekten innværende år er lavere enn den ville vært med helårseffekt. For administrative stillinger skal det ikke tas inn vikar ved fravær, som isolert sett gir et mindreforbruk. I tillegg er det restriktivt bruk på kurs og samlinger, konsulentbruk, reiseaktivitet og andre utgifter som ikke er strengt nødvendig. Byrådsavdelingene har håndtert innsparingskravet ulikt mht. fordeling og rapportering i sine tjenester. I sum rapporteres det om forventet effekt på 84,8 mill. som gir et negativt avvik på 10,2 mill. i 2024.
Sum	-1 018	-1 018	0
Sum tiltak	-1 131	-1 131	0

Rammeendringer gjennom året

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
Kutt			

2. tertialrapport 2024

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose	Avvik i kr	Statusbeskrivelse
Kutt i ikke-iverksatte tilskuddsordninger 2024	-5 249	-5 249	0	Tiltaket er iverksatt og kuttet er effektivt.
Kutt i midler til oppfølging av Grønn strategi i 2024	-4 761	-4 761	0	Tiltaket er iverksatt og kuttet er effektivt.
Sum	-10 010	-10 010	0	
Sum tiltak	-10 010	-10 010	0	

Status mål

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2024	Status 2. tertial 2024	Statusbeskrivelse
En attraktiv og levende by	I Bergen skal det være god tilgjengelighet på bildelingsbiler	Antall bildelingsbiler tilgjengelig	700	419	Aktørene har en sesongjustering av antall tilgjengelige biler i vinterhalvåret. Samtidig er tilbakemelding fra aktørene at de har redusert antall biler uten at antall brukere har gått ned.
Norges grønneste storby	Bergen skal redusere antall privatbiler per husholdning med 25% fra 2013 til 2025	Gjennomsnittlig antall biler per husholdning	0,73	0,79	Målet er 0,69 i 2025. Indeksen har en tydelig nedadgående trend mellom 2013 og 2020. Etter 2020 har indeksen flatet ut. Målet for denne indikatoren var gjengitt i Grønn Strategi fra 2016, Lavere måleverdi er bedre i forhold til målet.
	De direkte klimagassutslippene fra Bergen skal reduseres med 85 % innen 2030 i forhold til 2009	Reduksjon i klimagasser i forhold til 2009	47,0 %	25,0 %	I perioden 2009-2022 er utslippene redusert med 25 %. Tidligere rapportering baserte seg på mål med referanseår 1991. Ny Grønn Strategi bruker 2009 som referanseår og mål om 85 % reduksjon innen 2030.

Status merknader

Verbalvedtak

"-" vises der det ikke er registrert data

Oppdrag

1.T 2024 Merknad 4. Vågsbunnen Bystyret ber byrådet godkjenne og tilrettelegge for økt handel og servering på gateplan i og rundt Vågsbunnen, samt etablere gode ordninger for renhold og renovasjon i området; gjerne i samarbeid med private og ideelle. Bystyret ber også byrådet se på muligheten for reduksjon i leie av kommunal grunn i området. Videre bes byrådet gå i dialog med politiet om økt tilstedeværelse i Vågsbunnen og vurdere kommunalt vakthold. I tillegg ber bystyret om at byrådet åpner opp gategrunnen i vågsbunnen ved å omplassere elsparkesykkel- og sykkelparkeringer og lage mer plass for aktivitet i området.

Beskrivelse status

Det er etablert store fellescontainere på Øvre Korskirkeallmenning. Bymiljøetaten erfarer at renholds situasjonen har bedret seg vesentlig etter at bosspannene ble fjernet. I perioder er det likevel problemer med mye forsøpling som skjer etter at entreprenøren har ryddet området. Bysyklene er flyttet og har erstattet "sukkerbitene" som var satt opp som et skille/sperre mot plassen. Plassen på Nedre Korskirkeallmenning er dermed blitt åpnere og kan lettere benyttes til andre formål. Det har vært tre uteserveringsaktører på Nedre Korskirkeallmenning i 2024. Det har per nå ikke vært gitt tilbud til uteserveringsaktørene om redusert leiepris, men uteserveringsarealet som er søkt om er innvilget sålang som praktisk mulig.

Investeringer

Beløp i 1000

Investering	Saksref.	Totalbudsjett				Årets budsjett			
		Bud. v/gj.føring s-vedtak	Vedtatt	Totalprognose	Avvik	Estimert ferdigkvarartal	Justert budsjett	Årsprognose	Forslag til bud.endr.
Ladeinfrastruktur for bil		-	-	-	-	Løpende	1 741	229	-1 512
Mobilpunkter Bergenhus og Årstad	UFKN 126/21	30 000	28 969	28 969	0	4.kv. 2025	3 170	3 170	0
Mobilpunkter og ladepunkter		-	-	-	-	Løpende	4 973	473	-4 500
Renere Havn - Prosjektkoordinatør		IA	21 799	30 094	-8 295	4.kv. 2034	2 410	2 567	156
Renere Havn - Vågen		IA	468 803	468 844	-42	4.kv. 2034	7 573	7 614	42
Slettebakken avfallsdeponi	BY 116/20	IA	84	84	0	1.kv. 2025	0	0	0
Store Lungegårdsvann	BY 105/22	211 900	210 074	172 361	37 713	3.kv. 2024	97 930	60 218	-37 713
Tappearrangement et på Grimevatnet		IA	60 000	60 000	0	4.kv. 2027	1 258	1 670	412
Sum							119 055	75 940	-43 115

Statustekst investeringer

Bystrand Lungegårdsparken

Bystrand Lungegårdsparken fase 1

I reguleringsbestemmelsene for reguleringsplanen for Bybane til Fyllingsdalen, er det stilt rekkefølgekrav om at ny park til erstatning for den som ble tatt til bybanetrasè, skal være etablert på nytt innen to år etter at bybane til Fyllingsdalen stod ferdig. Prosjektet kommer ikke til å være ferdig i tråd med bestemmelsene. Fase 1 vil være gjennomført i 2024, og det arbeides pr dags dato med ulike modeller for gjennomføring av resten av bystranden/Lungegårdsparken. Omfang, kvaliteter og tidshorizont avklares ved rullering av HØP 2025-28. Fase 1 omfatter blant annet et allerede ferdigstilt for-, og detaljprosjekt for hele tiltaket, usikkerhetsanalyser, anleggsbidrag overfor Bybanen Utbygging AS, etablering av fylling (første byggetrinn), samt eventuelle nødvendige tilpasninger av prosjektgrunnlaget og forberedende arbeider til neste byggetrinn (fase 2). Prosjektets årsprognose meldes med et merforbruk på 3,5 mill. i forhold til vedtatt ramme (HØP24-27). Merforbruket skyldes bl.a. løpende prosjektkostnader ved forsinket fremdrift, og tilpasninger av prosjektgrunnlaget. Arbeider som omfatter fase 1 ferdigstilles, og prosjektet avsluttes. Eventuell videre satsing videreføres i nytt prosjekt Bystrand Lungegårdsparken fase 2. Totalprognose for Bystrand Lungegårdsparken fase 1 er 129 mill. I HØP 2025-2028 er det foreslått 150 mill. til fase 2. Dette er en nedjustering i forhold til forrige økonomiplan grunnet kommunens økonomiske situasjon.

Gang- og sykkelveier

Opprusting av nærmiljø - Møhlenpris fase 2

Prosjektet gjelder utarbeidelse av ny gatebruksplan for Møhlenpris. Prosjektet inkluderer også å gjennomføre flere mindre fysiske tiltak som en del av prosjektet. Gatebruksplanen ble behandlet av byrådet august 2023 hvor det ble fattet vedtak om å legge planen på offentlig høring. Frist for innspill gikk ut i desember 2023 og merknadene er til behandling. I 2024 er det planlagt merknadsbehandling,

2. tertialrapport 2024

justering av plandokumenter samt innsending av gatebruksplan for politisk behandling. Resterende beløp er tiltenkt mindre tiltak basert på en behandlet gatebruksplan.

Hjertesoner - investeringer på kommunal vei

Prosjektet omfatter etablering av Hjertesone og mindre trafiksikkerhetstiltak ved barneskoler i Bergen kommune. Det ble i fjor utført tiltak på de 10 siste skolene. Det ble bestilt arbeid på Tertnes, Ådnamarka og Lone skole i april/mai 2024, men dette er ennå ikke gjennomført. Videre arbeid som gjenstår er utføre justering på noen av de skolene som tidlig fikk tiltak, men der man ser at det er behov for å supplere med ytterligere tiltak, eventuelt oppfølging av henvendelser. På grunn av at etablering av fortau i Lyngbøvegen ikke er ferdigstilt, er heller ikke Hjertesonen rundt Nygårdslie skole fullstendig. Det kan den ikke bli før prosjektet i Lyngbøvegen er utført. Prosjektet har totalt sett i 2024 forsinket fremdrift på grunn av manglende kapasitet og det må dermed skyves underkant av 2,4 mill. til 2025.

Handlingsplan for sykkel på kommunalt vegnett

Investeringsprosjekter for sykkel i kommunale gater finansieres delvis fra Miljøløftet og delvis av kommunale midler.

Fra Miljøløftet er budsjettposten finansiert gjennom belønningsmidler fra prosjektene "Oppfølging av handlingsplan for sykkel i Bergen kommune" og "Kronstad - Haukeland Vest sykkelkobling". Underliggende budsjettpost «Handlingsplan for Sykkel på Kommunalt Vegnett – Kommunal andel» er finansiert av kommunale midler som skal benyttes til prosjekter i Handlingsplan for sykkel. Budsjettet i 2024 fordeles ut over totalt 18 investeringsprosjekt i sykkelporteføljen.

Budsjettposten har totalt sett lavere prognose enn justert budsjett. Det skyldes at prosjektene Sykkeltiltak Olaf Ryes vei og Kronstad - Haukeland Vest sykkelkobling har forsinket oppstart og midler skyves til 2025 og 2026.

Haukåsvassdraget - Overvannstiltak Bergen Travpark

Det er etablert et kommunalt overvannsanlegg ved Bergen Travpark for å hindre utslipp til Haukåsvassdraget, som er et viktig elvemuslingshabitat. Prosjektet er ferdigstilt og tatt i bruk av Bergen travpark i 2023. Prosjektet ble gjennomført vår 2023 som planlagt av hensyn til elvemuslingene, og endelig avregnet i 2024. Det skrives sluttvedtak og prosjektet avsluttes.

Klimatilpasning, tiltak

Midler fra budsjettpost Klimatilpasning tiltak brukes i 2024 til prosjektene Løvestien overvann og separering av overvann fra Svaneviksveien til Solheimsvannet. Omtrent 2 mill. skyves til 2025 i påvente av konkrete planer.

Ladeinfrastruktur for bil

Budsjettposten benyttes til mobil og ladepunkter i henhold til vedtatt Ladestrategi. Budsjettposten er delt mellom tjenesteområde 08 Samferdsel og 10D klima og miljøtiltak.

Prosjektet Ladepunkter på offentlig vei har etablert infrastruktur for lading av private elbiler langs kommunal veg i Årstad og Bergenhus bydel. Prosjektet har planlagt, bygd, ferdigstilt og fått overlevert følgende utvidelser av ladepunkt: Øvre Dreggsallmenning, Sydneplassen og Landåslien. Prosjektet har også bidratt til etablering av nye mobilpunkt: Nymark og Martin Vahls gate. Prosjektet er ferdig, arbeid med sluttvedtak pågår, og prosjektet vil avsluttes i 2024. Mobilpunktet i Gimleveien er en del av en satsing på et bedre mobilitetstilbud, både for lading til private biler og for bildeling. Det skal etableres 6 oppstillingsplasser. Prosjektet gjennomføres sammen med Bergen Vann. I 2024 er anbudskonkurranse gjennomført og anleggsfase skal starte. Prosjektet er i henhold til planlagt sluttdato, og ferdigstilles i 2025. Prosjektets totalprognose er på plan.

På grunn av manglende prosjektlederkapasitet skyves 1,5 mill. til 2025.

Mobilpunkter Bergenhus og Årstad

Mobilpunktene er en del av en planmessig satsing på et bedre mobilitetstilbud i Årstad og Bergenhus, både for lading til private biler og for bildeling. Alle mobilpunktene tilfører kvaliteter i form av nye byrom, nye eller utvidet fortau, ny sykkelveg eller sykkelstiarveg, oppmerking, staudefelt og bytrær. Prosjektet har ferdigstilt og overlevert følgende mobilpunkt: Nymark, Nicolaysens veg, Anna Kreetz plass, Lyder Sagens gate, Erik Pontoppidans gate, Martin Vahls gate. Mobilpunktet i Søndre Skogveien gjenstår og gjennomføres i forbindelse med prosjekt "Opprusting av nærmiljø - Bøhmergaten/Løvstakksiden". Prosjektet er i henhold til planlagt sluttdato, og ferdigstilles i 2025. Prosjektets totalbudsjett er på plan.

Mobilpunkter og ladepunkter

Midlene er planlagt benyttet til å realisere lade- og mobilpunkt prosjekter i henhold til vedtatt Ladestrategi. Det er begrenset med aktivitet innenfor det å etablere nye mobilpunkter i 2024. 4,5 mill. kr flyttes til 2027. Lav aktivitet knyttet til lade- og mobilpunktprosjekter kommer som en konsekvens av manglende prosjektlederkapasitet til å utføre tiltakene. En mindre sum beholdes i 2024 for å kunne finansiere flyttbare ladepunkter.

Opprusting av nærmiljø – Bøhmergaten/Løvstakksiden

Prosjektet innebærer opprusting av gateløp, snarveier og parker på Løvstakksiden mellom Michael Krohns gate og Søndre Skogveien. Prosjektet vil gjøre det mer sikkert og attraktivt å ferdes og oppholde seg i området. Gateopprustningen gjennomføres i forbindelse med at Bergen Vann skal oppgradere og legge ny overvannsledning. Prosjektet har noe forsinket fremdrift grunnet lavere aktivitet enn opprinnelig forutsatt. Det måtte gjøres en ekstra kvalitetssikring av antallet p-plasser som kunne beholdes i prosjektområdet, og dette medførte at anskaffelsesprosess ble utsatt. Det skyves dermed 1,9 mill til 2025.

Totalprognose er økt med påregnelig prisstigning i kommende HØP-periode. Det pågår anskaffelse av entreprenør og byggestart er planlagt i årsskiftet 2024/2025. Gjennomføringen av gateoppgraderingen (Bymiljøetaten sin del av det samlede tiltaket) vil skje i takt med Bergen vann sitt vann- og avløpsprosjekt, etter hvert som gateløpene skal reetableres.

Opprusting av nærmiljø – Nedre Nygård/Nygårdshøyden

Det skal gjennomføres gatefornyelse på deler av Nygårdshøyden i Bergen sentrum. Gatefornyelsen gjennomføres som del av etableringen av bossnett v/ BIR og fornying av vann- og avløpsnett v/ Bergen Vann. Prosjektet omfatter Strømgaten, Hans Holmboes gate, Herman Foss' gate, Allegaten, Fredrik Meltzers gate og Harald Hårfagres gate. Fra 01.01.2024 ligger byggherreansvaret hos Bergen Vann. Det er gjennomført usikkerhetsanalyser, detaljprosjekteringen er ferdigstilt, det er innhentet rammetillatelse til tiltaket. Byggefasen forskyves i påvente av en endelige avklaringer angående parkeringsplasser. Det skyves dermed i underkant av 5 mill. til 2027. Prosjektets totalprognose er justert i henhold til foreslått handlings- og økonomiplan 2025-2028 og gjelder påregnelig prisstigning.

Renere Havn - Prosjektkoordinator

Investeringen «Renere Havn prosjektkoordinator» er en sekkepost som omfatter opprensning av sjøbunn i og rundt det sentrale Bergen. Arbeidene gjennomføres som enkeltprosjekter i fire ulike geografiske områder; Store Lungegårdsvann, Puddefjorden, Kirkebukten og Vågen. Denne budsjettposten omfatter overordnet koordinering, administrasjon og informasjonsarbeid knyttet til Renere Havn Bergen. I 2024 er det være høy aktivitet i flere av prosjektområdene til Renere Havn Bergen. Det er gjennomført opprydding i Store Lungegårdsvannet, samt dykkerundersøkelser i Kirkebukten og tidligfase Vågen-prosjektet. Samtlige prosjekter holder planlagt fremdrift.

Totalprognosen for budsjettposten er i tråd med foreslått handlings- og økonomiplan 2025-2028. I 2024 vil hovedaktivitetene være knyttet til delområdet Vågen. Det er planlagt å søke midler over statsbudsjettet til sjøbunnstiltak i Vågen.

Renere Havn - Vågen

Investeringen tilhører sekkepost Renere Havn Bergen, og omhandler forberedende faser til gjennomføring av sjøbunnstiltak i delområde Vågen. Dette er et svært utfordrende tiltaksområde av byfjorden. Tiltaket krever omfattende avklaringer og koordinering mot andre aktører, i et område med mange interessenter. Tiltakets forberedende fase omhandler miljøundersøkelser, kulturminnevurderinger, risikovurderinger, interessentanalyser, kostnads- og usikkerhetsanalyser, formidling og samhandling med andre aktører. Prosjektet er forsinket i forhold til opprinnelig planlagt sluttfrist, dette skyldes tidkrevende myndighetsgodkjenninger og tilhørende forsinkelser i forhold til statlig bevilgning.

Årsprognosen er på plan, og justert i henhold til tildelt bevilgning fra Miljødirektoratet, som finansierer 50% av budsjettposten. I 2024 utføres en rekke oppgaver knyttet til forberedelsen av tiltaksoppstart, hovedsakelig knyttet til oppdatering av kunnskapsgrunnlaget, utarbeidelse og leveranse av søknad om midler over statsbudsjettet til 75 prosent statlig andelsbidrag av prosjektkostnaden for gjennomføring av sjøbunnstiltak i Vågen.

Renere havn - Vågen forberedende arbeider: omhandler sjøbunnstiltak i delområde Vågen. Omfatter forfase og forberedende arbeider i forbindelse med sjøbunnstiltak i Vågen. Prosjektet omfatter også kaitekniske vurderinger, risikovurderinger for spredning av forurenset sjøbunn fra Sandviken til Vågen og håndtering av denne opp mot tiltak i Vågen. Prosjektet jobber etter årlig oppdaterte arbeidsplaner og er på plan i forhold til planlagt fremdrift. I 2024 er det planlagt for høy aktivitet, med utarbeidelse av søknad om midler over statsbudsjettet til 75 prosent statlig andelsbidrag av prosjektkostnaden for gjennomføring av sjøbunnstiltak i Vågen. Det skal gjennomføres risikovurderinger for spredning inn til Vågen fra Sandviken, utføres grunnundersøkelser i Vågen for kaiteknisk utredning, og utføres klimagassberegninger for sjøbunnstiltaket.

Slettebakken avfallsdeponi

Slettebakken avfallsdeponi er under sanering for å gjøre området klart for ny bruk. Det er første gang i Norge en gjennomfører oppgraving av et gammelt deponi med sortering og gjenvinning av massene på stedet. Det er et teknisk og miljømessig komplisert prosjekt med mål om trygge nedstrømsløsninger, gjenvinning og redusert CO2 utslipp. Sanering av Slettebakken deponi har fremdeles stor produksjon i 2024, etter en vinter med frost og stillstand. Tiltaket er på plan i forhold til rapportert sluttfrist 2025. Prosjektet har høyere produksjon enn opprinnelig forutsatt og det fremskyndes dermed 70 mill. fra 2025 til 2024. Produksjonen har økt av flere grunner. Anlegget er stort, og med mange elementer med høye kostnader å drive. Når disse har høy utnyttelse påløper tilhørende utgifter tidligere enn antatt. Entreprenøren har gjennom året blitt mer rutinert og driver anlegget nå både mer rasjonelt, og greier å løse utfordringer i anlegget raskere. Begge deler bidrar til en forsert framdrift.

Store Lungegårdsvann

Store Lungegårdsvann - prosjektering og gjennomføring Sjøbunnen i Store Lungegårdsvann er dekket til med et lag på 30-40 cm med ren sand som isolerer forurensning i eksisterende sjøbunn. I forkant av tildekking ble det ryddet skrot på sjøbunnen, og det ble gravd vekk et lag med forurensete masser under Gamle Nygårdsbro. Arbeidene med utlegging av ren sand på sjøbunnen er ferdigstilt. Avventer sluttrapport. Prosjektets fremdrift er på plan, arbeidene er ferdigstilt med gode resultater. Prosjektets økonomi i inneværende år meldes med et mindreforbruk. Avviket skyldes lavere entreprisekost og ubrukte usikkerhetsreserver.

2. tertialrapport 2024

Prosjektet har omfattet en rekke ulike arbeidsoperasjoner, og en koordinering av flere leveranser som alle har vært beheftet med usikkerhet om faktiske mengder og ulike risikoer i gjennomføringsfasen. Tildekking av sjøbunnen utgjør den største delen av hele prosjektet, både i omfang og kostnader. Tildekkingen av sjøbunnen lot seg gjennomføre uten stenging eller vesentlige forsinkelser under vinterhalvåret og ble utført uten betydelige endringer. En vellykket anleggsfase har også medført lavere konsulent- og administrasjonskostnader. Avsatte usikkerhetsreserver har dermed ikke kommet til anvendelse.

Prosjektets vedtatte budsjetttramme var fattet på grunnlag av P85. Prosjektet avsluttes med en totalkostnad på 37,7mill. under P85-verdien, og ca 13 mill. under P50-verdien. Sluttrapport og sluttoppgjør gjenstår. 37,7 mill. kan dermed trekkes inn.

Store Lungegårdsvann - Sirkulasjonsmodell Prosjektet omhandler modellering av vann og partikkelstrøm i Store Lungegårdsvann. Prosjektet er på plan i forhold til budsjettmidler i 2024. Prosjektets totalbudsjett er på plan. Prosjektet avsluttes etter mottatt leveranse i 2024.

Tappearrangementet på Grimevatnet

Bergen kommune har ansvar for regulering av Grimevatnet og Myrdalsvatnet. I dette prosjektet gjennomføres det flomberegninger av Nesttunvassdraget for å vurdere eventuelle utbedringer for å sikre vassdragets tilstrekkelige flomkapasitet. Bakgrunnen for prosjektet var at Nesttunvassdraget tidvis har hatt mer vannføring enn det vassdraget kan frakte uten at det går over sine bredder. Dette har tidligere gitt dramatiske konsekvenser. Særlig under de to store flommene i 2005, da vannføringen gjennom Nesttun var større enn kapasiteten på elveløpet under Nesttun senter.

Det er utarbeidet et grunnlag for å kunne vurdere om tiltaket er teknisk og økonomisk gjennomførbart, også i forhold til å ivareta «allmenne interesser» etter [vannressurslovens § 5](#). Det nye prosjektet omfatter etablering av et nytt tappearrangement for Grimevatnet, med en kapasitet på ca. 15 kubikkmeter i sekundet. Hovedhensikten med det nye arrangementet er å kunne tappe ned Grimevatnet raskere enn det som er mulig i dag og kunne dempe en eventuell flomvannstigning i Grimevatnet. I tillegg gjør det nye arrangementet det mulig å magasinere et større volum.

Det er vurdert ulike alternativer for nytt tappearrangement. Hvilket alternativ som brukes, er ikke bestemt pr. 2. tertial 2024. På grunn av dette gjøres det endringer i periodiseringen av prosjektet, blant annet som følge av utsatt byggestart.

11A-Lærlinger

Om tjenesteområdet

Bergen kommune er godkjent lærebedrift i 18 ulike fag. Lærlingordningen skal bidra til økt rekruttering av fagarbeidere til kommunens virksomhetsområder. I kommunen er det Yrkesopplæringsavdelingen i HR Bemanning som jobber med inntak og oppfølging av lærlinger. Avdelingen har også ansvaret for ulike utdanningsløp for voksne som ønsker å bli fagarbeidere.

Utvikling og utfordringer

I 2024 er det lyst ut 160 læreplasser i ni fag. Disse fordeler seg med 103 læreplasser i helsearbeiderfaget, 40 læreplasser i barne- og ungdomsarbeiderfaget og 17 læreplasser i andre fag enn helse- og oppvekst.

Søkertallet til lærlingstillinger varierer fra år til år og medfører at inntak og lærlingesammensetning stadig må tilpasses. Det var 315 personer som søkte om læreplass i Bergen kommune innen fristen 1. mars. Av disse er det 153 lærlinger som starter sine læreløp høsten 2024. Det startet 96 lærlinger i helsearbeiderfaget, 40 lærlinger i barne- og ungdomsarbeiderfaget og 17 lærlinger i andre fag som for eksempel byggdrifterfaget og brannforebyggerfaget. Nytt av året er ansettelsen av en lærling i sikkerhetsfaget som skal jobbe ved Bergen Rådhus.

Utfordringer fremover vil være å rekruttere flere kvalifiserte søkere til helse- og oppvekstfagene for å dekke et stort behov for fagarbeidere. Det blir samtidig viktig at antall læresteder og læreplasser øker i tråd med antall ansettelser. Dette gjelder også for andre fagområder. Det vil være et behov for å rekruttere flere instruktører på arbeidsstedene til å følge opp de lærlingene som ansettes

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Justert årsbudsjett 2024				Avvik
	Utgifter	Inntekter	Just.bud.	Prognose	
Lærlinger - administrasjon	9 041	-1 688	7 353	7 353	0
Lærlinger	84 485	-29 475	55 010	55 010	0
Sum	93 526	-31 163	62 363	62 363	0

Status økonomi per avdeling

Beløp i 1000

Byrådsavdeling	Justert årsbudsjett 2024				Avvik	Avvik i % av utgift
	Utgifter	Inntekter	Just.bud.	Prognose		
1-Byrådsleders avdeling	93 518	-31 154	62 363	62 363	0	0,0 %
2-Byrådsavdeling for finans	8	-8	0	0	0	0,0 %
90-Fellesposter - bykassen	0	0	0	0	0	0,0 %
Sum	93 526	-31 163	62 363	62 363	0	0,0 %

Kommentar til status økonomi

Byrådsleders avdeling melder per nå balanse for lærlingeordningen som ivaretas av HR bemanning.

Nye tiltak i årets driftsbudsjett

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose	Avvik i kr	Statusbeskrivelse
Helårsvirkning av realendringer i årets budsjett				
Styrking av lærlingeadministrasjonen i HR Bemanning	1 170	1 170	0	Avdelingsleder er ansatt og tiltaket har full virkning i 2024.
Sum	1 170	1 170	0	
Sum tiltak	1 170	1 170	0	

11B-Arbeidsmarkedstiltak

Om tjenesteområdet

Bergen kommune har lange tradisjoner for å sysselsette personer i ulike arbeidsmarkedstiltak. De største arbeidsmarkedstiltakene er språkpraksis og arbeidspraksis. Bergen kommune har valgt å sentralisere håndteringen av disse tiltakene. Ansvar for arbeidet er lagt til avdelingen Arbeidsinkludering i HR Bemanning. Arbeidsinkludering forvalter kommunes praksisplasser og har oversikt over samtlige som er i språk- eller arbeidspraksis i kommunen til enhver tid. Bergen kommune har også en rekke ansatte i tilrettelagte stillinger ved ulike arbeidsteder.

Utvikling og utfordringer

Så langt i 2024 har det vært stor pågang av kandidater som ønsker språk- eller arbeidspraksis ved en av kommunens arbeidsteder. Kommunen klarer vanligvis å etablere gode praksissamarbeid for kandidater som ønsker seg inn i helse- og oppvekstsektoren, mens det er større utfordringer knyttet til etableringen av ulike administrative praksisplasser.

Utfordringene fremover blir å fremskaffe nok praksisplasser for å dekke behovene, samt å sikre en god kobling mot innmeldte praksisplasser.

Det er i henhold til byråds sak 1090/21 «Arbeidsinkludering. Opptrapping av sentraliserte arbeidsmarkedstiltak i Bergen kommune» fastsatt inkluderingsmål på byrådsavdelingsnivå. Disse er oppdatert i henhold til nåværende organisering av byrådsavdelingene. Måloppnåelsen per 31.08.24 ser slik ut:

Byrådsavdeling	Antall faste årsverk	Andel av årsverk	Inkluderingsmål basert på årsverk	Måloppnåelse 2024	Differanse 2024
Byrådsleders avdeling	195	1,2 %	5	5	0
Byrådsavdeling for finans	944	6,0 %	23	7	-16
Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	6 060	36,9 %	196	139	-57
Byrådsavdeling for barnehage og skole	5 543	34,0 %	187	166	-21
Byrådsavdeling for byutvikling	1 030	6,3 %	25	6	-19
Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	2 197	13,0 %	53	25	-28

2. tertialrapport 2024

Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett	462	2,8 %	11	14	3
Sum	16 431	100,0 %	500	362	-138

Av tabellen ser man at helse- og oppvekstsektoren står for majoriteten av praksisløpene i Bergen kommune. Dette kan skyldes både kultur og tradisjon, men også at det er mange som ønsker praksis innenfor disse områdene. Byrådsleders avdeling og Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett har allerede nådd inkluderingsmålet sitt for 2024.

Bergen kommune har også 25 ansatte i tilrettelagte stillinger, som følges opp av avdeling for Arbeidsinkludering. Framover vil en arbeide for å rekruttere og inkludere enda flere mennesker i arbeid gjennom tilrettelagte stillinger.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Justert årsbudsjett 2024			Prognose	Avvik
	Utgifter	Inntekter	Just.bud.		
Sysselsettingstiltak / adm.	10 604	-2 868	7 736	7 736	0
Tilskudd til lønn for yrkes- / utviklingshemmede	7 608	-3 130	4 478	3 016	1 462
Arbeidsmarkedsbedrifter	16 900	0	16 900	16 900	0
Sum	35 111	-5 998	29 113	27 651	1 462

Status økonomi per avdeling

Beløp i 1000

Byrådsavdeling	Justert årsbudsjett 2024			Prognose	Avvik	Avvik i % av utgift
	Utgifter	Inntekter	Just.bud.			
1-Byrådsleders avdeling	9 179	-1 278	7 901	6 476	1 425	15,5 %
2-Byrådsavdeling for finans	9 034	-4 720	4 313	4 313	0	0,0 %
3-Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	-8	0	-8	-8	0	0,0 %
4-Byrådsavdeling for barnehage og skole	0	0	0	0	0	0,0 %
7-Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett	7	0	7	-30	37	536,5 %
90-Fellesposter - bykassen	16 900	0	16 900	16 900	0	0,0 %
Sum	35 111	-5 998	29 113	27 651	1 462	4,2 %

Kommentar til status økonomi

Byrådsleders avdeling melder et mindreforbruk på kr. 1,42 mill. under tjenesteområdet.

Årsaken er vakante tilrettelagte stillinger og stillinger med delårseffekt i avdelingen Arbeidsinkludering i HR bemanning.

Nye tiltak i årets driftsbudsjett

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik	Statusbeskrivelse
Effektivisering				
Oppgavegjennomgang i kommunen	-12	-12	0	Bystyret har vedtatt at de administrative kostnadene i byrådsavdelingene skal reduseres, blant annet ved å holde administrative stillinger vakante ved varig eller midlertidig ledighet. Av et totalt innsparingskrav på 95 mill. ble 30. mill. fordelt ut i detaljeringen av vedtatt budsjett i februar, mens de ytterligere 65 mill. ble fordelt i august 2024. I revidert budsjett 2024 ble det innført generell ansettelsesstopp for administrative stillinger i hele organisasjonen. Byrådsavdelingene melder om totalt 65 stillinger som står vakante pr. august. Stillingerne er blitt vakante på ulike tidspunkt, så effekten inneværende år er lavere enn den ville vært med helårseffekt. For administrative stillinger skal det ikke tas inn vikar ved fravær, som isolert sett gir et mindreforbruk. I tillegg er det restriktivt bruk på kurs og samlinger, konsulentbruk, reiseaktivitet og andre utgifter som ikke er strengt nødvendig. Byrådsavdelingene har håndtert innsparingskravet ulikt mht. fordeling og rapportering i sine tjenester. I sum rapporteres det om forventet effekt på 84,8 mill. som gir et negativt avvik på 10,2 mill. i 2024.
Sum	-12	-12	0	
Sum tiltak	-12	-12	0	

12-Kultur

Om tjenesteområdet

Kultur er grunnleggende for å skape gode liv. Kunst, kultur og frivillighet gjør det mulig for enkeltmennesker å bidra til å utvikle samfunnet. Kulturopplevelser gir mulighet for refleksjon og læring, og skaper felles historier og samlingspunkter. Et aktivt kulturliv fremmer demokrati, helse, deltakelse og sterkere fellesskap, selve grunnlaget for en god by for alle.

Tjenesteområdet omfatter tilskudd til profesjonelt kunstfelt, kulturnæring, amatørkultur, frivillighet, museer, kulturhus, frivilligsentraler, flerkulturelle kulturtilbud, kulturtilbud til utviklingshemmede, bibliotek, kulturskole og øvrig kommunal tjenesteproduksjon.

Utvikling og utfordringer

Bergen kommune gir tilskudd til et bredt spekter av kulturvirksomhet for å sikre byens befolkning mulighet til å delta i kulturaktiviteter og oppleve ulike kunstuttrykk. Antallet søknader til tilskuddsordningene på kulturfeltet er høyt og vitner om stor aktivitet på feltet, der fortsatt økende kostnader slår ut på aktørenes behov for støtte. Flere av kommunens ordninger med løpende søknadsfrist gikk tom for midler i andre tertial.

I juni og august gjennomførte Bergen kommune to møter med et samlet kulturfelt angående den økonomiske situasjonen i kommunen. Grunnet den økonomiske situasjonen ble også arbeids- og kulturstipend for profesjonelle kunstnere og kulturarbeidere besluttet holdt tilbake til etter behandling av revidert budsjett. Beslutningen påvirker behandlingen av 236 innkomne søknader om arbeids- og kulturstipend.

Brak og fagprogrammet under Bergen Dramatikkfestival mottok ekstrabevilgninger i andre tertial. Scenekunstprogrammet er initiert av Bergen kommune og legger til rette for et bransjeutviklende samarbeid mellom profesjonelle aktører og institusjoner på scenekunstfeltet. Brak arrangerte Music Cities Networks årlige summit i Bergen, som i tillegg til utveksling av nettverk, erfaringer og informasjon, var en anledning til å vise fram den bergenske musikkscenen internasjonalt.

Markedsdagen som markerer starten på DKS-året ble gjennomført på Åsane Kulturhus, med rekordhøy påmelding fra utøvere som leverer kunst- og kulturprogram til elever i skoletiden. Mange elever og kulturkontakter var til stede for å se utdrag og snakke med aktører fra skoleårets 58 programmerte produksjoner.

Bergen offentlige bibliotek har hatt et rekordår for Sommerles, en nasjonal lesekampanje for barn i barneskolealder. I år deltok hele 6216 barn. Syv av ni bydelsbibliotek har hatt lørdagsåpent i hele sommer, og på hovedbiblioteket har det for første gang vært tilbud om Språkkafé gjennom hele sommeren. Biblioteket har også hatt flere aktiviteter ute av huset, ved hjelp av sitt eget syklotek, bl.a. i samarbeid med Kvarteret og Bergen inkluderingssenter.

Kultursommerjobb er Kulturetaten sitt årlige sommerjobbtilbud til ungdom. Ungdommene får ulike arbeidsoppgaver og roller, som arrangør, utøver, media og tekniker. I år ble 37 ungdommer ansatt, og i løpet av sommerukene skapte de liv i ni ulike byrom med forestillinger over to uker.

Byrådet bevilget kr 300 000 til gratis sommerferieaktiviteter for barn og unge. Midlene ble fordelt på ni private frivilligsentraler, som fikk muligheten til å forsterke og utvide allerede opprettede ferieaktiviteter for målgruppen og videreformidle midler til organisasjoner med tilsvarende tiltak.

2. tertialrapport 2024

Elvetun ungdomshus har det høyeste besøkstallet i kommunen for målgruppen. I sommer var ungdomshuset åpent og svært godt brukt gjennom hele fellesferien. Tiltaket synliggjør behovet for fritidsklubber som et utjevne tiltak.

Bruken av kommunale kulturbygg overgår i 2024 bruken før pandemien. Organisasjoner, lag og foreningers aktivitet i kommunale kulturbygg er tilbake for fullt. I andre tertial er besøkstallene høyere enn foregående år, og bredden av ulike organisasjoner og aktiviteter er stor. Kulturfrivilligheten er godt synlig i kommunale kulturbygg og bidrar sterkt til et mangfoldig og bredt kulturliv for alle.

I investeringsbudsjettet foreslår Byrådet å bevilge kr. 0,36 mill. til innskudd av aksjekapital i Sentralbadet AS.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Justert årsbudsjett 2024				Avvik
	Utgifter	Inntekter	Just.bud.	Prognose	
Barnas hus	5 738	-372	5 365	5 365	0
Andre aktivitets- og velferdstilbud for barn og unge	23	-23	0	0	0
Ungdomshus og fritidsklubber.	35 462	-3 213	32 250	32 250	0
Barne- og ungdomskulturtilskudd	26 104	-30	26 074	26 074	0
Sommerleirene	2 951	-101	2 850	2 850	0
Vitensenter	8 300	0	8 300	8 300	0
Bergen offentlige bibliotek	103 016	-15 505	87 511	87 491	20
Kulturhistoriske museer	49 894	-1	49 893	49 893	0
Kulturvern	11 448	-4	11 444	11 444	0
Kunstmusèer	71 706	0	71 706	71 706	0
Scenekunst	21 564	-5 000	16 564	16 564	0
Musikk	38 862	-502	38 360	38 360	0
Visuell kunst	18 548	-291	18 257	18 257	0
Film	9 096	0	9 096	9 096	0
Litteratur	6 559	0	6 558	6 558	0
Tverrestetisk	16 339	-1	16 338	16 338	0
Ymse kunstformidling	5 301	-26	5 275	5 275	0
Kulturbasert næring	949	0	949	949	0
Musikk og kulturskole	86 139	-20 282	65 857	65 857	0
Tilskudd til andres kulturbygg	4 618	-1	4 617	4 617	0
Flerkulturelt kulturtilbud / BIKS	3 711	-157	3 554	3 554	0
Seniorkultur	7 531	-184	7 347	7 347	0
Kulturtilbud utv. hemmede	4 220	-89	4 131	4 131	0
Øvrig kulturaktivitet	76 479	-8 022	68 457	68 457	0
Kommunale kulturbygg	87 267	-10 957	76 310	76 300	10
Bygg bibliotek	19 094	-2 871	16 223	16 041	182
Museumsbygg	14 392	-38 871	-24 479	-24 469	-10
Sum	735 311	-106 505	628 806	628 604	202

Status økonomi per avdeling

Beløp i 1000

Byrådsavdeling	Justert årsbudsjett 2024			Prognose	Avvik	Avvik i % av utgift
	Utgifter	Inntekter	Just.bud.			
1-Byrådsleders avdeling	0	0	0	0	0	0,0 %
2-Byrådsavdeling for finans	61 493	-42 769	18 724	18 724	0	0,0 %
3-Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	3 292	-101	3 191	3 191	0	0,0 %
6-Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	0	0	0	0	0	0,0 %
7-Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett	655 626	-58 635	596 991	596 789	202	0,0 %
90-Fellesposter - bykassen	14 900	-5 000	9 900	9 900	0	0,0 %
Sum	735 311	-106 505	628 806	628 604	202	0,0 %

Kommentar til status økonomi

Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett forventer balanse på tjenestoområde 12 Kultur ved årsslutt.

Forslag til budsjettjusteringer - drift

Beløp i 1000

Budsjettjustering	2024
Kulturstipend / arbeidsstipend - Byrådssak 1246/24	Kutt -2 714
Etablering av nytt kulturkvartal - justering av husleietilskudd basert på påløpte utgifter	Tilpasning til aktivitetsnivå 1 750
Sum	-964

Kulturstipend / arbeidsstipend - Byrådssak 1246/24

Med bakgrunn i den krevende økonomiske situasjonen kommunen står i, foreslår byrådet at det ikke tildeles kulturstipend og arbeidsstipend i 2024. Det vises i denne sammenheng til byrådssak 1246/24. Tiltaket vil gi en besparelse på kr. 2,7 mill. innværende år.

Etablering av nytt kulturkvartal - justering av husleietilskudd basert på påløpte utgifter

I sitt møte 21. juni 2023 vedtok bystyret i sak 248/23 den fremtidige løsningen for Dikkedokken og etableringen av et nytt kulturkvartal på Verftet. I 2024 har det felleseide holdingselskapet Kulturkvartalet Verftet Holding AS, som siste ledd i etableringen av den selskapsstrukturen som ble vedtatt av bystyret, overtatt aksjene i NPE AS. Holdingselskapet er dermed eier av begge eiendommene som utgjør det nye kulturkvartalet; Dikkedokken og USF Verftet. Som det fremgår av bystyresaken fra 2023, er innretningen på det nye kulturkvartalet at Bergen kommune har en 40-årig «bare house»-avtale med Kulturkvartalet Verftet Holding AS om leie av den samlede eiendomsmassen, som Bergen kommune igjen fremleier eiendommene til Stiftelsen Kulturhuset USF, i standard leieavtaler på markedsmessige vilkår og med tilsvarende løpetid. Gjennom fremleieavtalene forplikter Stiftelsen Kulturhuset USF seg til å utvikle, forvalte, og drifte kulturkvartalet på dag-til-dag-basis, på vegne av Bergen kommune.

I bystyresaken redegjøres det for at de løpende inntektene i kulturkvartalet først vil kunne nærme seg sitt fulle potensial når den nye kulturarenaen er ferdigstilt og dens konsept ordentlig «etablert» i

2. tertialrapport 2024

markedet. I henhold til de siste fremdriftsprognosene vil dette være i andre halvår 2027. Frem til da vil stiftelsen ha behov for et særskilt offentlig tilskudd for å kunne ivareta sine forpliktelser etter de inngåtte fremleieavtalene, noe bystyret sluttet seg til gjennom sitt vedtak i saken. I den inngåtte fremleieavtalen med Stiftelsen USF Verftet, tiltrådt som en del av bystyresaken, heter det at stiftelsen har en rett til å tre ut av fremleieavtalen dersom den medfører at stiftelsen ikke er i stand til å drive sin virksomhet i tråd med sine vedtekter.

2024 er foreløpig et oppstartsår for stiftelsens forvaltning av kulturkvartalet, så de faktiske inntektene og kostnadene er derfor ikke endelig kjent. Basert på regnskap per utgangen av august, er det utarbeidet en prognose som anslår at stiftelsens kostnader til drifting av hele anlegget i 2024 vil bli om lag 2 mill. kroner høyere enn det husleietilskuddet som er avsatt i budsjettet. Årsprognosen inneholder imidlertid en del engangskostnader knyttet til selve etableringen, samt noen usikre anslag for teknisk drift og vedlikehold av bygningsmassen (som samlet sett utgjør om lag 20 000 kvm). Byrådet foreslår derfor kun en delvis justering av tilskuddet i 2024. Når man ser hva som blir et faktisk kostnadsnivå, vil byrådet komme tilbake med eventuelle ytterligere justeringsbehov.

Nye tiltak i årets driftsbudsjett

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose	Avvik i kr	Statusbeskrivelse
Helårsvirkning av realendringer i årets budsjett				
Tilskudd til frivilligsentraler	169	169	0	Utbetaling av tilskudd.
WRAP - økte felleskostnader ved leieavtale	147	147	0	Innarbeidet i vedtatt budsjett.
Ressursenter for flyktninger	1 448	1 448	0	Innarbeidet i vedtatt budsjett.
Sum	1 764	1 764	0	
Tilpasning til aktivitetsnivå				
Reduserte energiutgifter i kommunen	-1 483	-1 483	0	Innarbeidet i vedtatt budsjett.
Skur 14 - inntektsbortfall ved kommunal overtagelse	1 100	1 100	0	Nedgangen i leieinntekter har trådt i kraft med helårseffekt i 2024
EBE - Justering av FDV-ramme for endringer i byggporteføljen	-700	-700	0	Endringen er innarbeidet i vedtatt budsjett. Etat for bygg og eiendom forventer balanse mellom budsjett og regnskap for utgifter til forvaltning, drift og vedlikehold av kommunale bygg.
Nedjustert lønns- og prisjustering for alle ikke-søkbare tilskudd (2022)	-2 935	-2 935	0	Tilskuddsutbetalinger justert tilsvarende.

2. tertialrapport 2024

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose	Avvik i kr	Statusbeskrivelse
Prisjustering av energi til byggdrift (Etat for bygg og eiendom)	-902	-902	0	Prisjusteringen er innarbeidet i vedtatt budsjett. Etat for bygg og eiendom forventer balanse mellom budsjett og regnskap for energiutgifter i kommunale bygg.
EBE - Strømsparingstiltak i kommunale bygg	800	800	0	Det forventes at målet om redusert energiforbruk vil bli nådd, men den økonomiske effekten av tiltaket blir lavere enn budsjettet pga. at strømprisene har falt. Det er ikke mulig å tallfeste besparelsen i kroner, fordi det ikke er mulig å skille effekt av strømsparing fra effekt av energieffektivisering.
Sum	-4 120	-4 120	0	

Nye tiltak

Innarbeiding av leiekontrakter og fremleiekontrakter for nytt Kulturkvartal på Verftet	-450	-450	0	Utgifter og inntekter i henhold til inngåtte leiekontrakter har trådt i kraft med helårseffekt i 2024
Omdisponeringer tjenesteområde 12 Kultur	500	500	0	Innarbeidet i vedtatt budsjett.
Ny-Krohnborg bibliotek	2 800	2 800	0	Innarbeidet i vedtatt budsjett.
Ungdomsklubber	1 000	1 000	0	Utgiftene vil påløpe i 2024.
Levende by	150	150	0	Utbetalt som tilskudd på egen linje i bybudsjettet.
Styrking av Musikkfondet Buzz AS	400	400	0	Utbetalt som tilskudd på egen linje i bybudsjettet.
Kommunale lokaler i Fyllingsdalen mens venter på kulturhus	500	500	0	Innarbeidet i vedtatt budsjett. Kostnader påløper ifbm leie av lokaler.
Institusjoner med delt tilskuddsansvar	7 633	7 633	0	Tilskudd på egen linje i bybudsjettet justert tilsvarende.
Aktivitetskortet	5 000	5 000	0	Utgiftene vil påløpe i 2024.
Bergen Nasjonale Veteranskipshavn AS	500	500	0	Utbetalt som tilskudd på egen linje i bybudsjettet.
Sum	18 033	18 033	0	

Nye engangstiltak

Tilskudd til konkrete mottakere i budsjettavtalen mellom H, FrP, SP, BL, INP og PP	9 410	9 410	0	Engangstilskuddene er betalt ut etter prosedyre for tilskudd over egen linje i bybudsjettet.
Tilskudd til aktivitet på Dikkedokken i interimperioden frem til oppgradering	1 000	1 000	0	Tilskudd utbetalt
Stiftelsen seilskipet Statsraad Lehmkühl (956330874) - Engangstilskudd	1 500	1 500	0	Tilskudd utbetalt.
Etablering av Kulturkvartalet - engangstilskudd til husleie	8 540	8 540	0	Tilskudd utbetalt.
Sum	20 450	20 450	0	

2. tertialrapport 2024

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
Effektivisering			
EBE - Ytterligere 10 % reduksjon i energiforbruk i kommunale bygg	-57	-57	0 Det forventes at målet om redusert energiforbruk vil bli nådd, men den økonomiske effekten av tiltaket blir lavere enn opprinnelig budsjettert pga. at strømprisene har falt. Dette er hensyntatt i revidert budsjett. Etat for bygg og eiendom forventer balanse mellom budsjett og regnskap for energiutgifter i kommunale bygg.
Oppgavegjennomgang i kommunen	-341	-341	0 Bystyret har vedtatt at de administrative kostnadene i byrådsavdelingene skal reduseres, blant annet ved å holde administrative stillinger vakante ved varig eller midlertidig ledighet. Av et totalt innsparingskrav på 95 mill. ble 30. mill. fordelt ut i detaljeringen av vedtatt budsjett i februar, mens de ytterligere 65 mill. ble fordelt i august 2024. I revidert budsjett 2024 ble det innført generell ansettelsesstopp for administrative stillinger i hele organisasjonen. Byrådsavdelingene melder om totalt 65 stillinger som står vakante pr.august. Stillingene er blitt vakante på ulike tidspunkt, så effekten inneværende år er lavere enn den ville vært med helårseffekt. For administrative stillinger skal det ikke tas inn vikar ved fravær, som isolert sett gir et mindreforbruk. I tillegg er det restriktiv bruk på kurs og samlinger, konsulentbruk, reiseaktivitet og andre utgifter som ikke er strengt nødvendig. Byrådsavdelingene har håndtert innsparingskravet ulikt mht. fordeling og rapportering i sine tjenester. I sum rapporteres det om forventet effekt på 84,8 mill. som gir et negativt avvik på 10,2 mill. i 2024.
Sum	-398	-398	0
Kutt			
Stiftelsen Bymuseet i Bergen (988212024) - Brannhistorie	-709	-709	0 Tilskudd frafalt.
Omdisponeringer tjenesteområde 12 Kultur	-500	-500	0 Innarbeidet i vedtatt budsjett.
Sum	-1 209	-1 209	0
Inntektsendringer			
Inntektskrav Kulturetaten - Skur 14	-1 100	-1 100	0 Inntektskrav knyttet til skur 14 som ikke forventes realisert.
Sum	-1 100	-1 100	0
Sum tiltak	33 421	33 421	0

2. tertialrapport 2024

Rammeendringer gjennom året

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
Nye tiltak			
Fjerning av inntektskrav Skur 14	1 100	1 100	0 Inntektskrav fjernet i revidert budsjett.
Sum	1 100	1 100	0
Nye engangstiltak			
Aldea AS - ekstraordinært tilskudd kr. 0,2 mill.	200	200	0 Tilskudd utbetalt.
Magasinet Barn i byen - ekstraordinært tilskudd kr. 0,2 mill.	200	200	0 Tilskudd utbetalt.
Sum	400	400	0
Kutt			
Omdisponering fra tilskuddsordninger for å finansiere ekstraordinære tilskudd	-400	-400	0 Tilskuddsordninger redusert tilsvarende.
Sum	-400	-400	0
Sum tiltak	1 100	1 100	0

Status mål

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2024	Status 2. tertial 2024	Statusbeskrivelse
En attraktiv og levende by	Robust litteratur og kritikk-felt	Antall elever som har mottatt tilbud i "Den kritiske skolesekken"	270	97	Antall elever som har mottatt tilbud gjennom Den kritiske skolesekken. Hvert tilbud består av to kritikermøter mellom elev og kritiker. OBS: Tellemåte endret fra å telle antall kunstmøter i 2024 til å telle antall elever i 2024, uten at forventet mål er justert.
		Antall søknader til prosjekter og stipend innen litteratur og kritikk	50	90	Antall søknader på tilskuddsordningene Profesjonelle kunst- og kulturtiltak - Litteratur og Profesjonelle kunst- og kulturtiltak - Kritikk og teoriutvikling, søknader om prosjekter innen litteratur og kritikk på ordningene Profesjonelle kunst- og kulturtiltak - Ymse kulturformål og Internasjonal kunst- og kulturutveksling, samt Rask respons. Antall søknader innen litteratur og kritikk om Arbeids-, kultur- eller etableringsstipend. Telles hvert tertial - med tall for søknader så langt i år.
Sikre bredden av kulturelle uttrykksformer	Åpne prosjektmidler til det profesjonelle feltet	20 500 000	18 604 000	Totalsum bevilget til åpne tilskuddsordninger merket med prefikset "Profesjonelle kunst- og kulturtiltak", samt internasjonal kunst og kulturutveksling, kunstformidling barn og unge, arrangementsstøtte og stipendordningene. Sum hentes fra budsjettvedtak. Telles hvert tertial - i tilfelle ekstra i revidert budsjett. Ordningene fikk sammenlagt nedtrekk på kr. 345.000,- i revidert budsjett 2024.	
Styrke kunstneres og kulturarbeidernes kår	Antall arbeidsstipend	7	7		
	Antall lønnede årsverk hos frie profesjonelle kunst- og kulturaktører	200	283	Dette tallet rapporteres på årlig, i T1.	

2. tertialrapport 2024

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2024	Status 2. tertial 2024	Statusbeskrivelse
		med tilskudd på egen linje			
		Dekningsgrad for søknader til åpne tilskuddsposter fra profesjonelle aktører	23,0 %	27,2 %	Tall hentes fra Insights og budsjettvedtak. Dekningsgraden viser gapet mellom omsøkt beløp og bevilget tilskuddsramme. Dekningsgraden finnes ved å regne ut hvor stor prosentandel tilskuddsrammen utgjør av totalt omsøkte beløp på prosjektordningene for det profesjonelle feltet (ordninger merket "profesjonelle kunst- og kulturtiltak"). Telles hvert tertial - med tall for søknader så langt i år. T2: samme tall som i T1, har ikke vært gjennomført ny tilskudsrunde i T2
En rettferdig og inkluderende by	Bedre tilgang til kultur for flere	Antall bydeler med bibliotek	7	7	
	Et kulturliv med likestilling og mangfold	Andel med minoritetsbakgrunn blant mottakere av kommunens stipender og tilskudd.	6,0 %	20,6 %	Verdi basert på ferdigbehandlede søknadsordninger og innstilte søknader på rapporteringstidspunktet. Hva telles: Alle stipender og prosjekttilskudd (svar på spørsmålet "Minoritetsbakgrunn prosent" i søknadsskjemaet). Svaret "Vil ikke oppgi" medregnes ikke i total %.
	Flere kulturaktive eldre	Antall besøk på tilbud for eldre i regi av Frivilligsentraler	17 000		Dette rapporteres årlig. Tallet omfatter bare private frivilligsentraler. Grunnet endringer i søknadsfrist er tallene klare til T2 etterfølgende år.
		Antall tilbud til eldre fra Kulturetaten	25	7	Tilrettelegger i tillegg for 37 tilbud til eldre i våre bygg.
	Økt deltagelse for barn og unge	Antall ungdomsklubber	16	14	
Norges grønneste storby	Kultur skal bidra til bærekraftig kulturutvikling				
	Kultur skal bidra til bærekraftig samfunnsutvikling	Antall kulturaktører på egen linje som er miljøsertifisert	11	32	Antall aktører på egen linje som har lagt inn søknad for 2025, og som oppgir at de er miljøsertifisert. Tallet tilsvarer 18 % av

2. tertialrapport 2024

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2024	Status 2. tertial 2024	Statusbeskrivelse
					aktørene på egen linje over bybudsjettet på kulturfeltet.
		Antall miljø-sertifiserte av 17 kommunale kulturbygg.	3		
		Antall søknader om støtte til klimatiltak fra kulturaktører	18	0	Tilskuddsordning er avviklet.

Status merknader

Verbalvedtak

"-" vises der det ikke er registrert data

Oppdrag

1.T 2024 Merknad 3. Frivillighet Å satse på å støtte og mobilisere frivillig sektor og kultur er god kommuneøkonomi, da frivillighet særlig som forebyggende tiltak kan avlaste dyr kommunal reparasjon. Bystyret ber byrådet i større grad involvere frivillige og ideelle i flere felt i kommunen.

Beskrivelse status

I andre tertial har kommunen bevilget 300 000 kr til sommeraktiviteter for barn og unge. Disse midlene ble tildelt de private frivilligsentralene i Bergen, som fikk anledning til å bruke dem til egne aktiviteter eller at midlene ble videreformidlet til frivillige lag og organisasjoner i deres nærrområde.

Midlene har blant annet blitt brukt til målrettede aktiviteter innen opplæring i Cosplay og manga, men også generelle aktiviteter som deltakelse på trampolinepark, kino og fellesmåltider.

VB2024 Merknad 5. Forandringshuset - Bystyret ber byrådet legge frem en sak om videre leieavtale med Forandringshuset innen mars 2024.

Det arbeides med en sak om kommunens samarbeid med Forandringshuset, med intensjon om fremleggelse for bystyret i desember.

VB2024 Merknad 6. Bymuseet Bergen - Bystyret er opptatt av at det planlagte publikumsbygget i Gamle Bergen blir realisert. Gamle Bergen blir 75 år i 2024 og er en viktig kulturinstitusjon i Bergen. Bystyret forutsetter at fullfinansiering er på plass i løpet av i 2024 for realisering av prosjektet, midlene er utelukkende til realisering av publikumsbygg i Gamle Bergen. Bystyret er kjent med at det kan være ytterligere behov for midler til prosjektet, og vil vurdere dette nærmere mot behandling av revidert budsjett og den ordinære budsjettprosessen.

Bymuseet har informert kommunen om at de ønsker å omdisponere tildelte midler til å etablere publikumsbygg i eksisterende bygningsmasse. Kommunen støtter intensjonen til Bymuseet og vil be museet sende en søknad med utviklingsplan, budsjett og funksjons- og romprogram.

VB2024 Merknad 8. Bergen Nasjonale Veteranskipshavn - Bystyret ber byrådet påse at midlene øremerkes til en utredning om flytting av havnen til Dreggekaien.

Utredningen er i slutfasen og rapporten vil leveres kommunen i løpet av høsten.

VB2024 Merknad 9. Griegkvartalet - Griegkvartalet er i en prosjekteringsfase med midler fra forskjellige parter. Basert på situasjonen for finansiering vil en komme tilbake til kommunens bidrag i tertialrapporter i løpet av 2024 eller budsjettet for 2025.

Griegkvartalet har levert søknad for innværende år. Denne er siden nedskalert noe grunnet mottatte midler fra private givere. Søknaden vurderes i videre budsjettprosesser.

Investeringer

Beløp i 1000

Investering	Saksref.	Totalbudsjett				Årets budsjett			Forslag til bud.endr.
		Bud. v/gj.føring	Vedtatt	Totalprognose	Avvik	Estimert ferdigkvar	Justert budsjett	Årsprognose	
Det Hanseatiske museum - restaurering Finnegården 1A	BY 264/18	337 900	657 000	657 000	0	1.kv. 2027	128 000	130 000	2 000
Det Hanseatiske museum - utstilling Ekserserhuset - reguleringsplan ENØK-prosjekter	IA	78 380	80 270	- 1 890	-	4.kv. 2024	7 000	7 000	0
Fyllingsdalen kulturhus - prosjektutvikling	IA	524	2 000	- 1 476	-	3.kv. 2027	500	500	0
Hovedbiblioteket, oppgradering tekniske anlegg	-	-	-	-	-	Løpende	1 574	1 574	0
KODE: KVV for kommunens anlegg på Troidhaugen	IA	94 030	34 134	59 896	-	2.kv. 2026	4 000	3 800	-200
Kulturhuset Danckert Krohn - restaurering og ombygging	BY 312/23	93 500	93 500	93 500	0	1.kv. 2026	23 000	23 000	0
Kulturinvesteringer	IA	12 588	150	12 438	-	1.kv. 2026	3 000	150	-2 850
Kunstinnkjøp	BY 45/21	95 800	198 147	198 147	0	1.kv. 2025	69 850	72 350	2 500
Kunstnerisk utsmykning	IA	2 318	2 318	0	0	4.kv. 2029	0	0	0
Kvinner på sokkel	BY 22/343	-	-	-	-	Løpende	1 000	1 000	0
Lysverkbygget – ombygging og asbestsanering	BY 22/343	-	-	-	-	Løpende	5 495	5 495	0
Mindemyren flerbruksbygg - prosjektutvikling	BY 22/343	-	-	-	-	Løpende	7 623	7 623	0
Mindre bygginvesteringer - sekkepost	IA	138 000	141 557	- 3 557	-	2.kv. 2026	3 000	5 200	2 200
Oppgradering KODE 1	IA	3 508	6 340	- 2 832	-	4.kv. 2027	339	552	212
Produksjonskjøkken på Lystgården	-	-	-	-	-	Løpende	21 398	19 651	-1 747
Rehabilitering av kaier ved Kystkultursenteret i Sandviken	UFKN 15/22	IA 31 000	31 000	0	0	2.kv. 2025	18 866	7 566	-11 300
Rehabilitering av kaier ved kystkultursenteret i Sandviken – Steinmolo	IA	4 000	0	4 000	0		0	0	0
	BY 1069/24	IA 45 365	45 365	0	0	4.kv. 2025	18 700	18 700	0
	IA	5 002	5 002	0	0	4.kv. 2024	5 000	1 000	-4 000

2. tertialrapport 2024

Investering	Saksre f.	Totalbudsjett				Årets budsjett			
		Bud. v/gj.føring s-vedtak	Vedtatt	Totalprognose	Avvik	Estimert ferdigkvarartal	Justert budsjet	Årsprognose	Forslag til bud.endr.
Rehabilitering Elvetun		IA 40 000		12 835	27 165	2.kv. 2029	0	0	0
Sentralbadet scenekunsthussentralbadet, påbygg kontorseksjon	BY 20/21	730 600	829 956	829 956	0	3.kv. 2026	176 000	174 000	-2 000
	BY 20/21	156 300	0	0	0	3.kv. 2026	0	0	0
Sum							494 345	479 161	-15 185

Statustekst investeringer

Avsetning til strategisk eiendomskjøp

Byrådet jobber løpende med oppgaveløsning på eiendomsområdet. Deler av dette arbeidet innebærer kjøp av tomtegrunn når dette er vurdert som strategisk viktig. Med utgangspunkt i pågående prosesser foreslår byrådet en styrking av budsjettposten med kr. 10 mill. inneværende år.

Byarkiv - ombygging

Opprinnelig gjennomføringsvedtak i sak 88/22 legger til grunn at huseier gjennomfører ombygging. I sak 176/23 vedtok bystyret å benytte kjøpsopsjon for areal i Hansaparken. Dette endrer forutsetningene om ombygging utført av huseier, og konsekvens av dette framgår av HØP 2024-2027 med bla økt ramme for ombygging. Det vil bli utarbeidet nytt gjennomføringsvedtak. Prosjektet har ferdigstilt plangrunnlag for ombygging. Ny teknisk infrastruktur, plan for møblering overtas av prosjektledelse i EFU i nytt gjennomføringsvedtak. Plan for midlertidig drift/ flytting er justert og gjennomført i 2024, slik at halvparten av byarkivets ansatte nå er flyttet til ny lokasjon i magistratsbygningen. Flytting av arkiver ut av areal som skal fraflyttes er ferdigstilt. Aktiviteter med kultur og kompetanseutvikling, arbeidsprosesser og systemarkitektur/teknologi pågår og videreføres ut 2024. Midler og aktiviteter i BUD895 Digital fornyelse og tjenesteutvikling forvaltes i prosjektet. Det er ikke oppnådd enighet om kjøp av areal i Hansaparken. Ombygging blir også utsatt og midlene som er knyttet til dette, inkludert driftskonsekvenser i innspill til HØP 2025-28.

Det Hanseatiske museum - restaurering Finnegården 1A

Det er påvist store setninger i grunnen under det fredede bygget i Finnegården som huser Det Hanseatiske Museum. Setninger i grunnen har blant annet ført til at bygningen ligger lavere i forhold til havvannet enn da Finnegården ble bygget, og ved høy flo kommer det vann inn på gulv i 1. etasje. Konstruksjonen er svekket på grunn av setningene i grunnen og endringer som er utført på bygget tidligere. Det er gjennomført refundamentering med nytt bolverk, samt heving av bygningen ved å jekke opp gulvet i 1. etasje tilpasset dagens gatenivå. Bygget ble satt ned på nye fundamenter våren 2023, og prosjektet har startet på sin gjenoppbyggingsfase. Siden bygget er på Unescos verdensarvliste stilles det ekstra strenge krav til utførelse og sikring. Bygget skal bestå så originalt som mulig. Samtlige antikvariske instanser er derfor inne og gir føringer til prosjektet ved behov. Prosjektet har som følge av dette endret karakter underveis, både med hensyn til metode og kostnad. Alt arbeid må utføres så autentisk som mulig, med de samme redskaper og materialer som originalt. Eksempelvis blir ingen elektrisk sag eller boremaskin anvendt for de antikvariske arbeidene. Prosjektet kan ikke gjøres stykkevis og delt, det må fullføres under ett. Bergen kommune har en særskilt forpliktelse til å ivareta fredede historiske bygg, og Hanseatisk museum er i en særstilling blant disse. Det er jevnlig befaringer med Fylkeskonservator for å sikre at alle utførelser godkjennes. Det foreslås en flytting av midler til inneværende år på grunn av endring i anslått tidspunkt for utførelse av tilleggsarbeid på byggeplass. Dette medfører ikke endring i totalprognose eller estimert tidspunkt for ferdigstilling.

Det Hanseatiske museum - utstilling

Det Hanseatiske Museum står på UNESCOs verdensarvliste sammen med resten av Bryggen, og den hanseatiske historien er en viktig del av grunnen til at Bryggen fikk verdensarvstatus i 1979. Ved å oppgradere innholdet i museet og formidlingen av den historien bygningen representerer, hegner vi om en sentral del av Bergens historie. Museet ønsker å være en internasjonal formidler av Bergens handelshistorie og hanseatisk handelskultur. Endring i totalprognose skyldes overføring fra sekkepost for gjennomføringsfasen, i tillegg til at prosjektet er prisjustert.

Ekserserhuset - reguleringsplan

Budsjettposten vedrører regulering av tomter avsatt til gjenreising av Ekserserhuset. Det er foreslått en økning i totalprognose i tråd med oppdatert estimat.

ENØK-prosjekter

Bevilgningen går over mange ulike tjenesteområder.

I Bergen kommune sin tidligere Klima- og miljøhandlingsplan var det et mål å redusere energiforbruket i kommunens bygg med 15 % innen utgangen av 2020 og med 25 % innen 2030. Typiske ENØK-tiltak som skal gjennomføres er:

- Skifte ut defekt luft/vann-varmepumpe, ombygging varmesentral
- Tiltak for å kontrollere radon i utsatte bygg
- Bytte eldre varmegjenvinner mot roterende gjenvinner i ventilasjonsanlegg
- Innregulering av varmeanlegg
- Nyinstallasjon og utskiftning av anlegg for sentral driftsstyring (SD-anlegg)
- Installasjon av solfangere
- Enkel automatisering av styring av panelovner
- Installere varmepumpe i bygg med vannbåren varme

Det er så langt i 2024 fattet gjennomføringsvedtak for 9 nye tiltak. Videre pågår det flere utredninger. Med bakgrunn i lovkrav som gjør at lyskilder og armaturer bør oppgraderes til LED, er dette et prioritert formål for nye prosjekter i 2024. Som følge av senere fremdrift enn planlagt i pågående prosjekter foreslås det at kr. 14,1 mill. (totalt for alle tjenesteområder) flyttes til 2025. Dette inkluderer blant annet kr. 4,1 mill. til et prosjekt ved Skranevatnet skole, som om er flyttet fra budsjettposten *ENØK-tiltak kommunale bygg og boliger*, og som nå inngår i den foreslåtte budsjettjusteringen på tjenesteområde skole. Flyttingen er gjort for å sikre at alle lignende ENØK-tiltak vurderes innenfor samme budsjettpost.

Fyllingsdalen kulturhus - prosjektutvikling

I forslaget til HØP 2025-2028 vil byrådet foreslå at dette prosjektet ikke skal gjennomføres likevel. Aktiviteten i prosjektet er tatt ned for å gjenspeile dette. Årsprognosen reflekterer dermed påløpte kostnader i inneværende år. Tilsvarende er totalprognosen nedjustert for å reflektere samlede påløpte kostnader i prosjektet. Det vises for øvrig til omtale i forslag til HØP 2025-2028.

Haugland bofelleskap

Det er planlagt et nytt bofelleskap i Ytre Arna for personer med utviklingshemming. Gamle Haugland skole skal rehabiliteres kombinert med nybygg på tomten, og det skal bygges 12 leiligheter fordelt på to bofelleskap med personalbaser. På eiendommen ligger det også en gymsal som var del av skolebebyggelsen, denne skal bevares både for beboere i bofelleskapet og for nærmiljøet. Ombygging av gymsalen er skilt ut i en egen budsjettpost. Forventet byggestart er i løpet av høsten 2024, som er tidligere enn opprinnelig antatt. Det foreslås derfor en flytting av midler til inneværende år med bakgrunn i oppdatert fremdriftsplan fra entreprenør. Dette medfører foreløpig ikke endring i tidspunkt for ferdigstillelse.

Hovedbiblioteket, oppgradering tekniske anlegg

Dette prosjektet er siste trinn i oppgraderingen av Hovedbiblioteket for å øke samtidig publikumskapasitet fra 750 til 1000 personer. Prosjektet skal gjennomføre oppgradering av overordnet teknisk infrastruktur for hovedbygg og magasin, hvor hoveddelen av bygningsmassen er fredet. Nye tekniske rom etableres på loft med innbygging av føringer til alle etasjer.

KODE: KVV for kommunens anlegg på Troidhaugen

I forslaget til HØP 2025-2028 vil byrådet foreslå at dette prosjektet ikke skal gjennomføres likevel. Aktiviteten i prosjektet er tatt ned for å gjenspeile dette. Årsprognosen reflekterer dermed påløpte kostnader i inneværende år. Tilsvarende er totalprognosen nedjustert for å reflektere samlede påløpte kostnader i prosjektet. Det vises for øvrig til omtale i forslag til HØP 2025-2028.

Kulturhuset Danckert Krohn - restaurering og ombygging

Tidligere Danckert Krohn seniorsenter er under rehabilitering og hovedbygget fra 1789 er tenkt benyttet av kulturkontorene i Bergenhus og Årstad bydeler. Det er stort vedlikeholdsetterslep, og grunnet byggets alder og vernestatus må det tas antikvariske hensyn. Det har vært noe mer aktivitet i prosjektet enn tidligere planlagt. Det foreslås en flytting av midler til inneværende år i tråd med justert årsprognose. Forskyvning påvirker ikke estimert tidspunkt for ferdigstilling.

Kunstinnkjøp

Kode Kunstmuseer og komponisthjem kjøper årlig inn kunst for Bergen kommune.

Kunstnerisk utsmykning

Årlig bevilgning til diverse kunst i offentlige rom i Bergen kommune. Midlene forvaltes av Rådet for kunst i offentlige rom. Beløpet består av årlig bevilgning på kr. 1,0 mill. pluss oppjustering av midler fra tidligere år. VOLT-prosjektet på Kronstad blir sluttført desember 2024. Bergen bystyre vedtok i sak 59/23 å nedfelle sitat av Jon Fosse sentralt i Bergen. Kostnadene knyttet til dette er estimert til kr. 2,0 mill. og skal finansieres av disse midlene.

Kvinner på sokkel

Bystyret gjorde i sak 83-19 vedtak om en tiårig satsing på å få reist skulpturer/statuer og byster av kvinner i de offentlige rom i Bergen. Monument til Ambrosia Tønnesen åpner mai 2025 og Torborg Nedreaas blir ferdig og avdukes 5. november 2026. Regnbueplassen i Vestre Torggate åpner til Regnbuedagene 2025.

Landåsveien 33 - Bofellesskap for utviklingshemmede

Landåsveien 33 er totalrehabilitert og ombygget til bofellesskap for utviklingshemmede med totalt ni leiligheter. Bygget ble tatt i bruk juni 2023 og de siste økonomiske forpliktelser forventes ferdigstilt i løpet av 2024. Endring i totalprognose skyldes at resterende midler foreslås trukket inn.

Lysverkbygget – ombygging og asbestsanering

Lysverkbygget, med adresse Lars Hilles gate 10 / Rasmus Meyers Allé 9, skal rehabiliteres både innvendig og utvendig. Prosjektet har endret retning og omfang flere ganger siden oppstart i 2019, og har nå fått avklart omfang basert på en nøye kartlegging av vedlikeholdsbehov for bygget. Budsjettposten skal løse umiddelbare og kritiske vedlikeholdsbehov både innvendig og utvendig, slik at bygget kan holde forsvarlig drift uten behov for større rehabilitering de neste ti årene. Det foreslås en flytting av midler til inneværende år i tråd med justert årsprognose. Økning i totalprognose skyldes at prosjektet er prisjustert.

Mindemyren flerbruksbygg - prosjektutvikling

2. tertialrapport 2024

Bergen kommune har anskaffet den tidligere postterminalen på Mindemyren for å imøtekomme behov for kommunale tjenester i det nye byutviklingsområdet. Bystyret vedtok i juni 2021 (sak 209/21) å gå videre med et generasjonskonsept som består av skole for 450 elever, idrettshall, allrom og kultursal, frivillighetssentral, samt Omsorg+ med dagaktivitetssenter.

Det er i 2024 foretatt en gjennomgang av rom- og funksjonsprogram for planlagte skolebygg i Bergen kommune, med sikte på å redusere arealet. Gjennomsnittlig er arealet redusert med 10 %. Det reduserte arealet er lagt til grunn for kostnadsestimat og i videre prosjektutvikling. Budsjettposten skal dekke kostnader til planlegging og utvikling av prosjektet, mens gjennomføringsfasen inngår i sekkepost inntil videre.

I forslaget til HØP 2025-2028 vil byrådet foreslå at helse- og omsorgsdelen av prosjektet ikke realiseres i første omgang, men at forslaget til reguleringsplan opprettholdes, slik at den delen av prosjektet eventuelt kan realiseres som et senere byggetrinn. Årsprognosen innenfor tjenester til eldre er derfor satt til null kroner, og innebærer at det for prosjektet totalt sett foreslås en netto nedjustering i årets budsjetttramme. Tilsvarende er totalprognosen på tjenester til eldre nedjustert for å reflektere de samlede påløpte kostnader på denne delen av prosjektet. For prosjektutviklingen videre innebærer endringen i helse- og omsorgsdelen en omarbeiding av prosjektet, da prosjektomfanget er endret både med hensyn til areal og funksjon. Dette merarbeidet reflekteres i den foreslåtte samlede økningen i prosjektets totalprognose og i forskyvningen i ferdigstilling (økningen i totalprognosen er fordelt på de ulike gjenværende tjenesteområdene i prosjektet). Prosjektutviklingsfasen blir noe dyrere og tar noe lenger tid som følge av endringen, mens kostnadene i gjennomføringsfasen blir vesentlig redusert.

Det vises for øvrig til omtale i forslag til HØP 2025-2028.

Mindre bygginvesteringer - sekkepost

Midlene benyttes til å gjennomføre rehabiliteringsprosjekter og andre oppgraderinger i kommunens bygningsmasse og kan bli brukt på alle tjenesteområder i kommunen.

Midlene benyttes også til å bytte ut, eller oppgradere, tekniske anlegg med utgått levetid. Eksempler på dette er brannvarslingsanlegg, elektriske anlegg, pasientvarslingsanlegg, ventilasjonsanlegg, SD-anlegg, heiser og investeringer knyttet opp mot digitalisering. Det utarbeides årlige vedlikeholdsplaner og prioriteringer basert på tekniske tilstandskartlegginger og kommunens fremtidige arealbehov.

Det er så langt i år bevilget midler til ca. 70 enkelttiltak fra budsjettposten. De største prosjektene er oppgradering og utbedring av ventilasjonsanlegg ved Garnes-, Nygårdslie- og Olsvik skole. Videre er det bevilget større beløp til tiltak på blant annet Eventyrskogen, Li skole, Bergen Brannstasjon, Sandviken sjøbad, Allehelgensgate 5 og Årstad Brannstasjon Barnehage.

Grunnet noe lavere fremdrift i enkelte pågående prosjekter enn først forutsatt foreslås det å flytte kr. 14,85 mill. (totalt for alle tjenesteområder) til 2025 slik at budsjettet følger beregnet fremdrift i de aktuelle prosjektene.

Nygårdsparken nedre del

I Nygårdsparken i Bergen sentrum er det gjennomført et større rehabiliteringsprosjekt i flere faser, og gjennom flere enkeltprosjekter. Dette prosjektet omfatter rehabiliteringsarbeidene i nedre del av Nygårdsparken. Parkarbeidene er i all hovedsak ferdigstilt og bronsefontene er etablert. Arbeidene er i avsluttende fase. Etablering av bergenslykter er forsinket grunnet manglende kapasitet hos leverandøren. 17 mill. skyves dermed til 2025.

Arbeidet knyttet til Gartnerboligen ble gjennomført til en lavere kostnad enn forutsatt og overskytende midler på ca 1 mill. foreslås tilbakeført bykassen.

Olsvik barnehage - BMX-bane

Prosjektet forventes ferdigstilt i november 2024.

Oppgradering KODE 1

Det pågår et arbeid med utbedring av KODE 1 - Permanenten. Utstillingssaler i både 2. og 3. etasje har manglende styring av klima (fukt og temperatur). Det er videre klare mangler knyttet til brannvern og sikringstiltak.

Underveis i prosjektet er det blitt avdekket store lekkasjer i taket. Det pågår fortsatt utredninger i prosjektet både i forhold til omfang og gjennomføring. Det planlegges likevel for at anskaffelse av system for sentralt driftskontroll-anlegg (SD-anlegg) kan gjennomføres uavhengig av andre tiltak.

Det ble i revidert budsjett 2024 avsatt kr. 2 mill. av årets bevilgning til videre utredninger for takprosjektet. Dette beløpet foreslås økt til kr. 6,5 mill. innenfor eksisterende ramme i prosjektet, hvor kr. 1,5 mill. forventes å påløpe i år og kr. 5 mill. i 2025. Utredning vil også inkludere ombygging av utstillingssaler, nytt teknisk rom og klimamaskin. Videre foreslås det å flytte ytterligere midler til 2025 for å sikre gjennomføringen av SD-anlegget og utbedring av rømningsdører mtp brannsikkerhet.

Produksjonskjøkken på Lystgården

I forslaget til HØP 2025-2028 vil byrådet foreslå at dette prosjektet ikke skal gjennomføres likevel. Totalprognosen er derfor nedjustert for å reflektere dette.

Det vises for øvrig til omtale i forslag til HØP 2025-2028.

Rehabilitering av kaier ved Kystkultursenteret i Sandviken

Flere kaier, konstruert delvis i tre, delvis i stein, ved Kystkultursenteret i Sandviken er på grunn av elde og skader ifm. ekstremvær i en tilstand der de i dag kan representere en fare både for besøkende og for anlegget som sådan. Rehabiliteringen av Kai A ble fullført i 2022.

Det er videre gjennomført prosjektering av Kai B/C, og som en del av budsjettavtalen mellom H, FrP, SP, BL, INP og PP har bystyret vedtatt å bevilge kr. 15 mill. til prosjektet i 2024. Det ble fattet gjennomføringsvedtak i april 2024. Deretter ble det gjort en gjennomgang av prosjektet med aktuell leverandør med tilhørende oppdatering av kostnadsestimater. Basert på dette ble det i revidert budsjett i vår bevilget kr. 3 mill. ekstra til prosjektet som pågår i henhold til de fremdriftsplaner som da ble lagt. De fysiske arbeidene forventes fullført i år.

Rehabilitering av kaier ved kystkultursenteret i Sandviken – Steinmolo

Prosjektet gjelder etablering av steinmolo vest for havnene ved Kystkultursenteret og Fiskerimuseet. Det er bevilget kr. 5 mill. til forprosjekt/prosjektering. Arbeidet med forprosjektet er i en startfase, og vil bli påvirket av det pågående arbeidet med områderegulering. Det vil ikke være realistisk å bruke hele bevilgningen inneværende år, og byrådet foreslår derfor at kr. 4 mill. av årets bevilgning flyttes til 2025.

Rehabilitering Elvetun

Dette er en videreføring av budsjettposten *Skisseprosjekt Fysak/nytt Elvetun*. Det er tidligere gjennomført en konseptvalgutredning for Fysak-hall og nytt Elvetun ungdomshus i Loddefjord. I forslaget til HØP 2025-2028 vil byrådet foreslå at et slikt prosjekt ikke skal gjennomføres likevel. Byrådet vil i stedet foreslå rehabilitering av dagens Elvetun som videre konsept, og vil samtidig jobbe for å finne andre alternativer for å kunne møte bydelens ønske om egen Fysak-hall.

2. tertialrapport 2024

Budsjettposten skal dekke kostnader til planlegging og utvikling av prosjektet, mens gjennomføringsfasen inngår i sekkepost inntil videre. Totalprognosen er justert for å reflektere endringen i konsept. Utviklingen av et nytt konsept for Elvetun innebærer også at ferdigstillestidpunkt for prosjektutviklingsfasen blir forskjøvet.

Det vises forøvrig til omtale i forslag til HØP 2025-2028.

Sentralbadet scenekunsthuss

Sentralbadet er vedtatt bygget om til scenekunsthuss, primært for institusjonene Carte Blanche og BIT Teatergarasjen. Det skal også tilrettelegges for at andre kunst- og kulturaktører kan benytte lokalene. Konstruktive rivearbeider er avsluttet og gjenoppbygging er startet. Det har vært gjennomført møter med Byarkitekt og Byantikvar med hensyn til utforming av fasader samt øvrige arkitektoniske uttrykk. Det foreslås en forskyvning av midler med bakgrunn i oppdatert årsprognose. Forskyvning endrer foreløpig ikke antatt tidspunkt for ferdigstillelse.

Sentralbadet, påbygg kontorseksjon

I gjennomføringsvedtak for Sentralbadet scenekunsthuss ble det vedtatt et kontorpåbygg i fire etasjer på den delen av bygningen som vender mot Teatergaten. Kontorpåbygget oppføres som en egen seksjon i henhold til Eierseksjonsloven, og selges som et råbygg. Seksjoneringen av kontorpåbygget ble godkjent av Plan- og bygningsetaten i april 2024 og byrådet hadde parallelt med seksjoneringsprosessen jobbet med å tilrettelegge en transaksjonsstruktur for salg av kontorpåbygget i det åpne markedet. Det vises i den forbindelse til omtale under "Andre forhold" i Revidert budsjett/1. tertial 2024 og de forslag byrådet fremmet i saken.

Bystyrets vedtak innebærer at ferdigstillingen av kontorpåbygget ikke vil skje på kommunens hånd, men i regi av det nylig opprettede Sentralbadet kontorpåbygg AS, som kjøpte seksjon 2 i Sentralbadet like før sommeren. Kommunens investeringsbudsjett vil dermed ikke bli belastet med byggekostnader for kontorpåbygget. I forslag til HØP2025-2028 er budsjettavsetninger for kontorpåbygget tatt ut. Årsprognose og totalprognose i denne rapporteringen er justert tilsvarende.

Slettebakken skole - konseptvalgutredning

Slettebakken skole har stort innvendig vedlikeholdsetterleap. Det er behov for omfattende ombygging og oppgradering for å tilpasse bygningsmassen til moderne skoledrift og tilfredsstillende krav til arbeidsmiljø. Fremdrift og tidsperspektiv på et eventuelt byggeprosjekt vil være avhengig av tilgang på erstatningsarealer. Det er foretatt en gjennomgang av rom- og funksjonsprogram for planlagte skolebygg i Bergen kommune, med sikte på å redusere arealet. Den pågående konseptvalgutredningen er holdt igjen i påvente av å omarbeide konsepter i tråd med arealreduksjon per elev. Forsinkelsen medfører en forskyvning i forventet tidspunkt for ferdigstillelse. Forslag til endring i totalprognose skyldes en overføring til sekkepost i tråd med justert års- og totalprognose for konseptvalgutredning.

13-Idrett

Om tjenesteområdet

Tjenesteområdet omfatter aktivitetsutvikling på idrettsfeltet, anleggsutbygging, samt drift og bruk av idrettsanlegg. Gjennom gratis bruk av kommunale idrettsanlegg, arrangementsutvikling, relevante tilskuddsordninger og omfattende samarbeidstiltak legges det til rette for egenorganisert fysisk aktivitet, og bredde- og toppidrett i Bergen.

Utvikling og utfordringer

Isanleggene

Iskanten må stenges grunnet nødvendig vedlikehold. Som følge av dette, faller publikumstilbudet i Bergenshallen bort i helgene, og isidretten får benytte denne tiden.

Bystyret har godkjent kommunal lånegaranti for Slåtthaug arena. Om ikke arbeidet med Slåtthaug Arena starter opp, følger Etat for idrett normal prosedyre for islegging og drift av Slåtthaug kunstisbane i kommende sesong.

Sommeraktiviteter

Etat for idrett hadde et utstrakt aktivitetsprogram i sommer for barn og ungdom. Aktivitetene skjedde i kommunale idrettsbarer og i friluftsanser i Bergen. Det var 1727 påmeldte på 49 leirtilbud og kurs. 399 deltakere benyttet seg av friplasser. Etaten bemannet også kanostasjoner i sommer, der 1167 benyttet seg av tilbudet.

BUA utlånsordning

BUA har i perioden lånt ut 3025 enheter utstyr. Det var 1312 unike brukere fordelt på 486 unike lån.

FYSAK besøkstall

I andre tertial har Fysakhusene hatt til sammen 132.000 besøkstimer fordelt på Fysak Slettebakken, Fysak Melkeplassen og Fysak Åsane.

Satsing på flere fagarbeidere

Andelen fagarbeidere i Etat for idrett er uendret i andre tertial. Ansatte som mangler fagprøve, står på venteliste for å gjennomføre den praktiske prøven som vil gi fagbrev.

Viktige begivenheter

Følgende viktige idrettsarrangementer er gjennomført i perioden april 2024 til august 2024:

- 6.april: NM i vannsklie i ADO arena

2. tertialrapport 2024

- 12.-14. april: Bergen Swim Festival i ADO arena
- 26. april: Bergen City Maraton i Bergen sentrum
- 1.-5. mai: Bergen Open i stup i ADO arena
- 22. mai: Trond Mohn Games i friidrett på Fana stadion
- 25. mai: Ulriken opp – motbakkeløp for eliteløpere og mosjonister – arrangør BFG Fana, IL Bjarg, IL Gneist, Fana IL og SPK Baune.
- 1. juni: Bergen - Voss på sykkel – arrangør Bergen Cykleklubb
- 14.-16. juni: ADO Cup i svømming
- 4.-7. juli: NM langbane i svømming i ADO arena
- 16. juli: Norge-Nederland dame kvalik-kamp i fotball på Brann stadion

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Justert årsbudsjett 2024				
	Utgifter	Inntekter	Just.bud.	Prognose	Avvik
Idrettsanlegg	94 424	-34 025	60 399	60 428	-29
Tilskudd til idrettsorganisasjoner	49 154	0	49 154	49 154	0
Tilskudd til fysisk akt. og idrett for barn og ung	14 255	0	14 255	14 255	0
Idrettsarrangement og konf.	58	0	58	58	0
Idrettsaktivitet og tilskudd for særskilte grupper	1 720	0	1 720	1 720	0
Kommunale idrettsbygg- og anlegg	340 518	-34 774	305 744	305 714	29
Sum	500 129	-68 800	431 329	431 329	0

Status økonomi per avdeling

Beløp i 1000

Byrådsavdeling	Justert årsbudsjett 2024					Avvik i % av utgift
	Utgifter	Inntekter	Just.bud.	Prognose	Avvik	
1-Byrådsleders avdeling	0	0	0	0	0	0,0 %
2-Byrådsavdeling for finans	172 580	-19 324	153 256	153 256	0	0,0 %
4-Byrådsavdeling for barnehage og skole	-59	0	-59	-59	0	0,0 %
5-Byrådsavdeling for byutvikling	365	0	365	365	0	0,0 %
7-Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett	324 762	-49 476	275 286	275 286	0	0,0 %
90-Fellesposter - bykassen	2 481	0	2 481	2 481	0	0,0 %
Sum	500 129	-68 800	431 329	431 329	0	0,0 %

Kommentar til status økonomi

Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett, tjenesteområde 13 Idrett, består av sentrale poster idrett, som også omfatter ADO arena og Nordnes sjøbad, samt Etat for idrett som står for den daglige driften av kommunale idrettsanlegg.

Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett forventer å gå i balanse på tjenesteområde 13 Idrett.

Forslag til budsjettjusteringer - drift

Beløp i 1000

Budsjettjustering		2024
Ado arena - oppjustert estimat billettinntekter 2024	Inntektsendringer	-2 600
Tilskudd realisering Bjarg Arena (engangstilskudd)	Nye engangstiltak	5 200
Tilskudd til Bjarg IL i forbindelse med bygging av Bjarg Arena - rentekostnader kortsiktige lån	Tilpasning til aktivitetsnivå	-2 600
Sum		0

Ado arena - oppjustert estimat billettinntekter 2024

Byrådet forslår også å oppjustere budsjettet knyttet til billettinntekter Ado arena med kr. 2,6 mill. inneværende år. Økningen er basert på billettinntekter i perioden januar - august. Dårlig vær i sommer og delvis sommerstengning av andre svømmebasseng antas å være hovedforklaringen på de gode tallene.

Tilskudd realisering Bjarg Arena (engangstilskudd)

Bystyret vedtok i revidert budsjett I 2024 et engangstilskudd på kr. 9 mill. til Bjarg knyttet til realisering av Bjarg Arena. Kostnadanslagene er nå oppjustert, og byrådet foreslår et ytterligere tilskudd til Bjarg på kr. 5,2 mill.

Tilskudd til Bjarg IL i forbindelse med bygging av Bjarg Arena - rentekostnader kortsiktige lån

Bystyret har i sak 310/23 vedtatt at Bergen kommune skal påta seg rentekostnader for to kortsiktige lån i forbindelse med at Bjarg IL skal bygge ny idrettshall i Fana bydel. Lånene gjelder forskutterte spillemidler og merverdikompensasjon i forbindelse med bygging av idrettshallen. Renteutgiftene vil utbetales til Bjarg IL som tilskudd. Maksimalt tilskudd i 6 år.

I handlings- og økonomiplan er det i årene 2024-2027 lagt til grunn følgende budsjettbeløp 2,6 - 2,6 - 1,9 - 1,2. Prosjektet er forsinket og det er usikkert hvorvidt kostnader vil påløpe inneværende. Byrådet foreslår en reduksjon av budsjetttrammen på kr. 2,6 mill. inneværende år, og at estimert kostnad innarbeides på nytt for årene 2025-2028.

Nye tiltak i årets driftsbudsjett

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett	Avvik prognose i kr	Statusbeskrivelse
Tilpasning til aktivitetsnivå			
Reduserte energitgifter i kommunen	-1 728	-1 728	0 Innarbeidet i vedtatt budsjett.
Prisjustering av energi til bygd drift (Etat for bygg og eiendom)	-7 255	-7 255	0 Prisjusteringen er innarbeidet i vedtatt budsjett. Etat for bygg og eiendom forventer balanse mellom budsjett og

2. tertialrapport 2024

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
			regnskap for energiutgifter i kommunale bygg.
EBE - Strømsparingstiltak i kommunale bygg	4 000	4 000	0 Nedtrapping av effekt av strømsparing er innarbeidet i vedtatt budsjett. Etat for bygg og eiendom forventer balanse mellom budsjett og regnskap for energiutgifter i kommunale bygg.
EBE - Justering av FDV-ramme for endringer i byggporteføljen	200	200	0 Endringen er innarbeidet i vedtatt budsjett. Etat for bygg og eiendom forventer balanse mellom budsjett og regnskap for utgifter til forvaltning, drift og vedlikehold av kommunale bygg.
Sum	-4 783	-4 783	0
Nye tiltak			
Manglede prisjustering av oppdragsavtale med Ado Arena Drift AS	1 280	1 280	0 Innarbeidet i vedtatt budsjett.
Driftsstøtte klubbeide anlegg	2 000	2 000	0 Tilskudd utbetalt.
Istid Bergenshallen påske-juni	320	320	0 Innarbeidet i vedtatt budsjett.
Overtagelse av driftsansvar på idrettsanlegg	740	740	0 Innarbeidet i vedtatt budsjett
Nye driftskonsekvenser av investeringer idrett	1 311	1 311	0 Prosess vedrørende resterende midler pågår. Deler av midlene har påløpt.
Festeavtale grunn Alvøen idrettshall	300	300	0 Utbetalt i henhold til avtale.
Sum	5 951	5 951	0
Nye engangstiltak			
Driftsstøtte klubbeide anlegg	7 000	7 000	0 Tilskudd utbetalt.
Tilskudd til Bjarg IL i forbindelse med bygging av Bjarg Arena	2 600	0	2 600 Vilkår knyttet til igangsettingstillatelse er ikke oppfylt, og lån er ikke gitt ennå.
Søknad U23-EM 2025	4 500	4 500	0 Utbetales i oktober 2024.
Engangstilskudd Sædalen IL	5 000	5 000	0 Utbetaling av tilskudd.
Sum	19 100	16 500	2 600
Effektivisering			
EBE - Ytterligere 10 % reduksjon i energiforbruk i kommunale bygg	-283	-283	0 Det forventes at målet om redusert energiforbruk vil bli nådd, men den økonomiske effekten av tiltaket blir lavere enn opprinnelig budsjettert pga. at strømprisene har falt. Dette er hensyntatt i revidert budsjett. Etat for bygg og eiendom forventer balanse mellom budsjett og regnskap for energiutgifter i kommunale bygg.
Oppgavegjennomgang i kommunen	-950	-950	0 Bystyret har vedtatt at de administrative kostnadene i byrådsavdelingene skal reduseres, blant annet ved å holde administrative stillinger vakante ved varig eller midlertidig ledighet. Av et totalt innsparingskrav på 95 mill. ble 30. mill.

2. tertialrapport 2024

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose	Avvik i kr	Statusbeskrivelse
				fordelt ut i detaljeringen av vedtatt budsjett i februar, mens de ytterligere 65 mill. ble fordelt i august 2024. I revidert budsjett 2024 ble det innført generell ansettelsesstopp for administrative stillinger i hele organisasjonen. Byrådsavdelingene melder om totalt 65 stillinger som står vakante pr.august. Stillingene er blitt vakante på ulike tidspunkt, så effekten inneværende år er lavere enn den ville vært med helårseffekt. For administrative stillinger skal det ikke tas inn vikar ved fravær, som isolert sett gir et mindreforbruk. I tillegg er det restriktivt bruk på kurs og samlinger, konsulentbruk, reiseaktivitet og andre utgifter som ikke er strengt nødvendig. Byrådsavdelingene har håndtert innsparingskravet ulikt mht. fordeling og rapportering i sine tjenester. I sum rapporteres det om forventet effekt på 84,8 mill. som gir et negativt avvik på 10,2 mill. i 2024.
Sum	-1 234	-1 234	0	
Sum tiltak	19 034	16 434	2 600	

Rammeendringer gjennom året

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose	Avvik i kr	Statusbeskrivelse
Nye engangstiltak				
Trond Mohn Games AS - ekstraordinært tilskudd kr. 0,5 mill.	500	500	0	Tilskudd utbetalt.
Åsane rideklubb - ekstraordinært tilskudd kr. 0,4 mill.	400	400	0	Ekstraordinært tilskudd utbetalt Åsane rideklubb.
Eikås motorsportsenter - forlengelse av avtale	300	300	0	Utbetalt i henhold til avtale.
Tilskudd Bjarg Arena	9 000	9 000	0	Vilkår knyttet til igangsettingstillatelse er ikke oppfylt.
Sum	10 200	10 200	0	
Kutt				
Omdisponering fra tilskuddsordninger og driftsbudsjett idrett for å finansiere ekstraordinære tilskudd	-900	-900	0	Tilskuddene til TM Games og Åsane rideklubb er utbetalt.
Sum	-900	-900	0	
Sum tiltak	9 300	9 300	0	

Status mål

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2024	Status 2. tertial 2024	Statusbeskrivelse	
En rettferdig og inkluderende by	Brukerne opplever faglig spisskompetanse for drift av idrettsanlegg som ivaretar kvalitet, service og bærekraft	Andel fagarbeidere	55,0 %	43,0 %	I 2022 ble det igangsatt en intern fagopplæring og teoretisk eksamen er gjennomført. Rundt 10 personer har plan om gjennomføring av fagprøve i løpet av de neste to årene. Andelen av fagarbeidere har vært relativt stabilt i 2023. 2. tertial 2024 ligger andelen fagarbeidere i driftsavdelingen på 43%, det er fire personer som har bestått fagprøver i 1. tertial 2024. Resterende står på venteliste for å gjennomføre den praktiske prøven som vil gi fagbrev. Andel fagarbeidere vil også variere ut i fra avgang og nye tilsette i etaten.	
		Ansatte skal ha et godt og inkluderende arbeidsmiljø	Sykefravær blant ansatte	8,3 %		
			Score fra medarbeiderundersøkelsen 10 faktor: Mestringsorientert ledelse	3,9 %		Tallene er basert på gjennomført 10-faktor medarbeiderundersøkelse høst 2022. Neste medarbeiderundersøkelse gjennomføres høsten 2024 og kan rapporteres i T3.
			Score fra medarbeiderundersøkelsen 10 faktor: Rolleklarhet	4,2 %		Tallene er basert på gjennomført 10-faktor medarbeiderundersøkelse høst 2022. Neste medarbeiderundersøkelse gjennomføres høsten 2024 og kan rapporteres i T3.
Bergen kommune er godt tilrettelagt for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv		Antall kunstgressbaner med granulattiltak i henhold til forskrift	15	16	Bergen kommune har 16 kunstgressbaner som oppfyller kravet om granulattiltak.	
		Antall kunstgressbaner uten plastholdig løst fyllmateriale	10	12	All utskiftning av kunstgressbaner blir foretatt uten plastholdig løst ifyll.	
		Antall medlemmer i organisert idrett	100 000	102 000	Idrettsregistreringen viser at det er 102.000 medlemmer i den organiserte idretten i Bergen i 2023.	

2. tertialrapport 2024

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2024	Status 2. tertial 2024	Statusbeskrivelse
		Besøktimer på Åpen hall	35 000	0	Åpen hall avslutter sesongen i slutten av april og starter opp igjen i begynnelsen av september. I 2 tertial har det da ikke vært aktivitet.
		Barn og unge som har deltatt på aktivitetstilbud i regi av Bergen kommune, eller i samarbeidsprosjekt mellom Bergen kommune og idrettslagene/frivilligheten	Rapporteres i tekstlig analyse		Sommeraktiviteter: Etat for idrett hadde et utstrakt aktivitetsprogram i sommer for barn og ungdom. Aktivitetene skjedde i kommunale idrettshaller og i friluftssarenaer i Bergen. Antall påmeldte er 1727 med 49 unike leirtilbud og kurs. 399 deltakere benyttet seg av friplasser. Vi hadde også bemannet kanostasjoner i sommer der 1167 benyttet seg av tilbudet. BUA utlånsordning har i perioden lånt ut 3025 enheter utstyr. Det var 1312 unike brukere fordelt på 486 unike lån. FYSAK besøkstall - 132.000 besøktimer totalt
		Antall ferdigstilte idrettsanlegg	3,0		Oppgradering av Nesttun idrettspark ble ferdigstilt i januar 2023. Det er ferdigstilt to anlegg i perioden (andre tertial). Rehabilitering Tellevik kunstgressbane og rehabilitering Paradis kunstgressbane. Totalt forventes det ferdigstilt 6 prosjekter ved utendørsanlegg. Fire kunstgressbaner, ett nærmiljøanlegg og et på Nesttun Idrettspark

Investeringer

Beløp i 1000

Investering	Saksref.	Totalbudsjett					Årets budsjett		
		Bud. v/gj.føring s-vedtak	Vedtatt	Totalprognose	Avvik ferdigkvar	Estimert al	Justert budsjet	Årsprognose	Forslag til bud.endr.
AdO Arena, solenergianlegg	BY 56/23	20 100	20 100	20 100	0	3.kv. 2025	8 000	8 000	0
Alvøen idrettshall	BY 247/23	254 700	254 700	254 700	0	4.kv. 2025	119 954	130 000	10 046
Arna Bydelspark - Seimsmyrane	UFKN 17/20	IA 14 530	14 530	14 530	0	4.kv. 2024	0	0	0
Bjørnarhallen - prosjektutvikling		IA 34 770	34 770	35 300	-530	2.kv. 2026	5 736	6 400	664
ENØK-prosjekter		-	-	-	-	Løpende	4 963	3 463	-1 500
ENØK-tiltak kommunale bygg og boliger		IA 660	660	660	0	4.kv. 2024	0	0	0
Fyllingsdalen idrettshall, tilbygg – prosjektutvikling		IA 6 000	6 000	6 124	-124	4.kv. 2025	1 500	1 500	0
Gullbotn skiløyper - utbedring løyper og broer		IA 10 500	10 500	10 500	0	2.kv. 2025	9 898	1 100	-8 798
Haugland bofelleskap, ombygging gymsal	BFKN 11/24	37 780	37 780	37 780	0	4.kv. 2026	575	100	-475
Haukelandshallen - oppgradering/rehabilitering	BY 1082/23	11 000	35 500	35 943	-443	Ferdig	8 070	8 512	443
Investeringer driftsmateriell		-	-	-	-	Løpende	3 743	3 743	0
Kunstgressbane Nymark - Oppgradering av grusplass		IA 41 000	41 000	41 000	0	4.kv. 2024	38 759	38 759	0
Kunstgressprogram		-	-	-	-	Løpende	18 732	18 732	0
Laksevågshallen, nybygg – prosjektutvikling		IA 87 427	87 427	30 331	57 096	4.kv. 2028	713	413	-300
Mathopen aktivitetssal	BY 136/24	78 000	78 000	78 000	0	3.kv. 2026	9 600	4 800	-4 800
Mindemyren flerbruksbygg - prosjektutvikling		IA 25 960	25 960	46 847	-20 887	4.kv. 2027	1 669	2 714	1 045
Mindre bygginvesteringer - sekkepost		-	-	-	-	Løpende	15 200	15 194	-6
Mjølkeråen idrettshall - prosjektutvikling		IA 3 768	3 768	2 713	1 055	4.kv. 2025	1 055	0	-1 055
Myrdal idrettspark rekkefølgekrav	BY 225-19	285 200	123 250	122 649	601	4.kv. 2024	611	10	-601
Nærmiljøanlegg nyinvest.		-	-	-	-	Løpende	6 918	1 700	-5 218

2. tertialrapport 2024

Investering	Saksref.	Totalbudsjett					Årets budsjett		Forslag til bud.endr.
		Bud. v/gj.føring s-vedtak	Vedtatt	Totalprognose	Avvik ferdigkvar	Estimert al	Justert budsje tt	Årsprognose	
Olsvik barnehage - BMX-bane	BR 44/24	IA 32 800	32 800	32 800	0	4.kv. 2024	31 442	31 442	0
Oppgradering av lysanlegg	2024/14873 6-1	IA 20 000	20 000	20 000	0	4.kv. 2030	5 000	5 000	0
Oppgradering av utendørsanlegg		-	-	-	-	Løpende	6 207	6 207	0
Reetablering av kunstgressbaner på Liland, Nesttun og Nymark		IA 17 663	17 896	17 896	-232	4.kv. 2024	90	322	232
Rekkefølgekrav Mulen - gjennomføring	BR 43/24	IA 7 000	7 000	7 000	0	4.kv. 2024	4 473	4 473	0
Ski- og joggeløyper		-	-	-	-	Løpende	4 091	3 330	-762
Slåtthaug idrettspark - infrastruktur	BY 224-19	76 700	77 950	77 950	0	Ferdig	400	400	0
Sum							307 399	296 314	-11 085

Statustekst investeringer

AdO Arena, solenergianlegg

Det skal etableres solenergianlegg på AdO-bygget. Solenergianlegget skal bestå av solfangere til oppvarming av vann, samt solceller til produksjon av strøm. Oppstart av arbeidene er forventet i løpet av høsten 2024.

Alvøen idrettshall

Det bygges en ny, stor idrettshall i tilknytning til Alvøen idrettspark. Prosjektet innebærer etablering av idrettshall og egen bordtennishall. I tillegg kommer garderober, styrketreningsrom, sosialt rom og fasiliteter tilknyttet bruk av fotballbanene utendørs i idrettsparken. Den valgte løsningen gir en plassering av hallen som medfører minst mulig uttak av masser, og baserer seg på at overskuddsmasser benyttes lokalt slik at man reduserer klimautslipp betydelig. Gjennomføringsvedtak ble fattet i juni 2023 og valgt entreprenør startet opp i september 2023. Det foreslås en flytting av midler til inneværende år på grunn av endring i anslått tidspunkt for utførelse av tilleggsarbeid på byggplass. Det ventes ingen endring i totalprognose eller estimert tidspunkt for ferdigstilling.

Arna Bydelspark - Seimsmyrane

Arna bydelspark eller Arnaparken i Indre Arna består av en våtmarkspark og en folkepark. I prosjektet er det også etablert et kastfelt for friidrett. Parken og kastfelt er ferdigstilt og tatt i bruk. Det ble i 2023 utarbeidet en skjøttsplan og en forvaltningsplan. Det er også gjennomført noen tiltak i tråd med disse planene. Prosjektet avsluttes og det skrives sluttvedtak.

Bjørnarhallen - prosjektutvikling

Bjørnarhallen i Arna bydel er i svært dårlig stand, og det vurderes som mest aktuelt å rive denne og erstatte med nybygg på samme tomt. Prosjektet er utvidet med en underjordisk parkeringskjeller grunnet krav i kommunens gjeldende arealplan. Det pågår arbeid med reguleringsplan, som nylig ble sendt til 2. gangs behandling. Budsjettposten skal dekke kostnader til planlegging og utvikling av prosjektet, mens gjennomføringsfasen inngår i sekkepost inntil videre. Det foreslås en flytting av midler til inneværende år i tråd med justert årsprognose. Endring i totalprognose skyldes at prosjektet er prisjustert.

ENØK-prosjekter

Bevilgningen går over mange ulike tjenesteområder.

I Bergen kommune sin tidligere Klima- og miljøhandlingsplan var det et mål å redusere energiforbruket i kommunens bygg med 15 % innen utgangen av 2020 og med 25 % innen 2030. Typiske ENØK-tiltak som skal gjennomføres er:

- Skifte ut defekt luft/vann-varmepumpe, ombygging varmesentral
- Tiltak for å kontrollere radon i utsatte bygg
- Bytte eldre varmegjenvinner mot roterende gjenvinner i ventilasjonsanlegg
- Innregulering av varmeanlegg
- Nyinstallasjon og utskiftning av anlegg for sentral driftsstyring (SD-anlegg)
- Installasjon av solfangere
- Enkel automatisering av styring av panelovner
- Installere varmepumpe i bygg med vannbåren varme

Det er så langt i 2024 fattet gjennomføringsvedtak for 9 nye tiltak. Videre pågår det flere utredninger. Med bakgrunn i lovkrav som gjør at lyskilder og armaturer bør oppgraderes til LED, er dette et prioritert

2. tertialrapport 2024

formål for nye prosjekter i 2024. Som følge av senere fremdrift enn planlagt i pågående prosjekter foreslås det at kr. 14,1 mill. (totalt for alle tjenesteområder) flyttes til 2025. Dette inkluderer blant annet kr. 4,1 mill. til et prosjekt ved Skranevatnet skole, som om er flyttet fra budsjettposten *ENØK-tiltak kommunale bygg og boliger*, og som nå inngår i den foreslåtte budsjettjusteringen på tjenesteområde skole. Flyttingen er gjort for å sikre at alle lignende ENØK-tiltak vurderes innenfor samme budsjettpost.

ENØK-tiltak kommunale bygg og boliger

Budsjettposten omfatter ulike tjenesteområder. Prosjekt ved Øyjorden Barnehage er fullført mens et prosjekt ved Ladegården sykehjem er under ferdigstilling. Videre er det tidligere gjennomført forprosjekter ved Kolstihagen og Lyngbøtunet sykehjem, som pt. ikke er videreført til konkrete investeringsprosjekt. Det siste planlagte tiltaket er knyttet til Skranevatnet skole og gjelder bytte av varmepumpe. Prosjektet ved Skranevatnet var i revidert budsjett i år forutsatt fullført i 2024, men er blitt forsinket.

Byrådet mener det er naturlig å se tiltakene i sammenheng med andre ENØK-tiltak. Det foreslås derfor at posten utgår som egen budsjettpost fra 2025. Pågående tiltak fullføres innenfor budsjettposten inneværende år, med unntak av prosjektet ved Skranevatnet som flyttes over til budsjettposten *ENØK-prosjekter*.

Fyllingsdalen idrettshall, tilbygg – prosjektutvikling

Fyllingsdalen idrettshall er planlagt utvidet med et tilbygg som blant annet skal gi arealer for styrketrening og bordtennis. Nytt areal skal utvikles slik at det er universelt utformet, og skal sikre universell tilkomst også til tribuner i den eksisterende idrettshallen. Bearbeiding av valgt konsept pågår, dette vil ta noe lengre tid enn først antatt, men påvirker ikke årets prognose eller totalprognose. Endring i totalprognose skyldes at prosjektet er prisjustert. Budsjettposten skal dekke kostnader for planlegging og utvikling av prosjektet, mens budsjett for gjennomføringsfasen ligger i sekkepost inntil videre.

Gullbotn skiløyper - utbedring løyper og broer

Bergen kommune overtok på slutten av fjoråret ansvar for drift- og vedlikehold av skiløypene på Gullbotn. Det ble da avdekket store svakheter i brokonstruksjonene ved anlegget. Midlertidige tiltak ble utført i 2023 for å kunne holde anlegget åpent skisesongen 2023/2024. Som følge av vilkår i rammetillatelse har det vært gjennomført omprosjektering. Utbedringene av løypen vil ikke kunne ferdigstilles før skisesongen 2024, og utsettes derfor til våren 2025. Prognosen for 2024 er kr. 1,1 mill. brutto som gjelder prosjekteringskostnader, og restende resterende budsjettmidlene overføres til 2025.

Haugland bofelleskap

Det er planlagt et nytt bofelleskap i Ytre Arna for personer med utviklingshemming. Gamle Haugland skole skal rehabiliteres kombinert med nybygg på tomten, og det skal bygges 12 leiligheter fordelt på to bofelleskap med personalbaser. På eiendommen ligger det også en gymsal som var del av skolebebyggelsen, denne skal bevares både for beboere i bofelleskapet og for nærmiljøet. Ombygging av gymsalen er skilt ut i en egen budsjettpost. Forventet byggestart er i løpet av høsten 2024, som er tidligere enn opprinnelig antatt. Det foreslås derfor en flytting av midler til inneværende år med bakgrunn i oppdatert fremdriftsplan fra entreprenør. Dette medfører foreløpig ikke endring i tidspunkt for ferdigstilling.

Haugland bofelleskap, ombygging gymsal

Gamle Haugland skole skal bygges om til bofelleskap for utviklingshemmede. Tilhørende gymsal med uteområde skal rehabiliteres og bli tilgjengelig som grendahus og lekeplass for nærmiljøet. Denne budsjettposten vedrører kostnader i gjennomføringsfasen for gymsalen. Det foreslås en forskyvning av midler med bakgrunn i oppdatert fremdriftsplan fra entreprenør.

Haukelandshallen - oppgradering/ rehabilitering

Haukelandshallen, byens største håndballarena, er en viktig idrettshall for Bergen kommune. Ventilasjonsanlegget i bygget er skiftet ut, et prosjektet som ble godkjent av byrådet i sak 1082/23. I ettertid ble det avdekket asbest, og i byrådssak 1215/23 ble kostnadsrammen oppjustert med kr. 15 mill. til totalt kr. 26 mill. Prosjektet er nå ferdigstilt, men saneringen av asbest ble dyrere enn forventet. Forlenget byggetid gav også høyere kostnader knyttet til prosjektledelse og byggelånsrenter m.m. I revidert budsjett ble det bevilget ytterligere kr. 2 mill. for å sikre at prosjektet ble fullfinansiert. Oppdatert sluttprognose viser imidlertid et mindre avvik, og budsjetttrammen foreslås justert tilsvarende.

Investeringer driftsmateriell

Budsjettposten inneholder kjøp av diverse maskiner og systemer som er nødvendig for å sikre en videre god drift av kommunens anlegg.

Avsatte midler for 2024 på kr. 2,9 mill. er planlagt brukt til

- Terrengekjøretøy Gullbotn skiløyper (anskaffet)
- Rensemaskin fridrettsdekker – kontrakt inngått
- Øvrig maskinelt utstyr: brøyteskjær, vaskemaskiner, og etter hvert utskifting av traktorer.

Budsjettmidlene blir brukt i sin helhet i 2024.

Kunstgressbane Nymark - Oppgradering av grusplass

Arbeidet med å oppgradere grusbanen til kunstgressbane på Nymark er i gang. Banen vil dermed ha en kvalitet som gjør at blant annet Nymark IL, Brann kvinner, Brann 2 får bedre treningstilbud. Samt at det gis en bedre kapasitet i Årstad bydel. Banen ferdigstilles i november 2024, men noe grøntarbeid må gjerne vente til 2025. Prosjektet forventes med noe mindreforbruk i forhold til budsjett.

Kunstgressprogram

I 2024 er det avsatt kr. 11,0 mill på kunstgressprogrammet. Disse har gått til utskifting av kunstgress på 2 anlegg; Kalandseid idrettspark 11'er og 7'er bane, samt Sandsli kunstgressbaner 11'er og ballbane. Banene er tatt i bruk, og ferdigstilt innenfor budsjett.

Laksevåghallen, nybygg – prosjektvikling

Det har vært arbeidet med ulike konsepter og ulike løsninger for Laksevåghallen. I forslaget til HØP 2025-2028 vil byrådet foreslå at det bygges en turnhall i tilknytning til dagens Laksevåghall. Prosjektet krever detaljregulering og dette vil være styrende for fremdriften.

Budsjettposten skal dekke kostnader for planlegging og utvikling av prosjektet, mens budsjett for gjennomføringsfasen inngår i sekkepost inntil videre. Endringer i prosjektomfang har medført forsinkelser, hvilket innebærer en forskyvning i ferdigstillestidpunkt. Det foreslås en forskyvning av midler i tråd med justert årsprognose. Endring i totalprognose skyldes at prosjektet er prisjustert.

Det vises forøvrig til omtale i HØP 2025-2028.

Mathopen aktivitetssal

Eksisterende garderobebygg og klubbhus ved Mathopen idrettshall er i dårlig stand og skal rives. Det er planlagt oppført et nybygg over to etasjer med aktivitetssal, håndball- og fotballgarderober, kjøkken og foajé. Gjennomføringsvedtak ble fattet mai 2024, og prosjektet planlegger byggestart høsten 2024. Kontrakt er nylig tildelt valgt entreprenør. Det foreslås en forskyvning av midler med bakgrunn i oppdatert fremdriftsplan. Forskyvning medfører ikke endret tidspunkt for ferdigstillelse.

Midtunvegen bofelleskap, rekkefølgekrav og infrastruktur

Det skal etableres et nytt bofellesskap på en tomt ved Fana Herredshus i Midtunvegen. Det fremkommer rekkefølgekrav i reguleringsplanen som må gjennomføres for at byggeprosjektet skal kunne realiseres. Fremdriften til rekkefølgekravet er avhengig av hovedprosjektet.

Mindemyren flerbruksbygg - prosjektutvikling

Bergen kommune har anskaffet den tidligere postterminalen på Mindemyren for å imøtekomme behov for kommunale tjenester i det nye byutviklingsområdet. Bystyret vedtok i juni 2021 (sak 209/21) å gå videre med et generasjonskonsept som består av skole for 450 elever, idrettshall, allrom og kultursal, frivillighetssentral, samt Omsorg+ med dagaktivitetssenter.

Det er i 2024 foretatt en gjennomgang av rom- og funksjonsprogram for planlagte skolebygg i Bergen kommune, med sikte på å redusere arealet. Gjennomsnittlig er arealet redusert med 10 %. Det reduserte arealet er lagt til grunn for kostnadsestimat og i videre prosjektutvikling. Budsjettposten skal dekke kostnader til planlegging og utvikling av prosjektet, mens gjennomføringsfasen inngår i sekkepost inntil videre.

I forslaget til HØP 2025-2028 vil byrådet foreslå at helse- og omsorgsdelen av prosjektet ikke realiseres i første omgang, men at forslaget til reguleringsplan opprettholdes, slik at den delen av prosjektet eventuelt kan realiseres som et senere byggetrinn. Årsprognosen innenfor tjenester til eldre er derfor satt til null kroner, og innebærer at det for prosjektet totalt sett foreslås en netto nedjustering i årets budsjetttramme. Tilsvarende er totalprognosen på tjenester til eldre nedjustert for å reflektere de samlede påløpte kostnader på denne delen av prosjektet. For prosjektutviklingen videre innebærer endringen i helse- og omsorgsdelen en omarbeiding av prosjektet, da prosjektomfanget er endret både med hensyn til areal og funksjon. Dette merarbeidet reflekteres i den foreslåtte samlede økningen i prosjektets totalprognose og i forskyvningen i ferdigstilling (økningen i totalprognosen er fordelt på de ulike gjenværende tjenesteområdene i prosjektet). Prosjektutviklingsfasen blir noe dyrere og tar noe lenger tid som følge av endringen, mens kostnadene i gjennomføringsfasen blir vesentlig redusert.

Det vises for øvrig til omtale i forslag til HØP 2025-2028.

Mindre bygginvesteringer - sekkepost

Midlene benyttes til å gjennomføre rehabiliteringsprosjekter og andre oppgraderinger i kommunens bygningsmasse og kan bli brukt på alle tjenesteområder i kommunen.

Midlene benyttes også til å bytte ut, eller oppgradere, tekniske anlegg med utgått levetid. Eksempler på dette er brannvarslingsanlegg, elektriske anlegg, pasientvarslingsanlegg, ventilasjonsanlegg, SD-anlegg, heiser og investeringer knyttet opp mot digitalisering. Det utarbeides årlige vedlikeholdsplaner og prioriteringer basert på tekniske tilstandskartlegginger og kommunens fremtidige arealbehov.

Det er så langt i år bevilget midler til ca. 70 enkelttiltak fra budsjettposten. De største prosjektene er oppgradering og utbedring av ventilasjonsanlegg ved Garnes-, Nygårdslie- og Olsvik skole. Videre er det bevilget større beløp til tiltak på blant annet Eventyrskogen, Li skole, Bergen Brannstasjon, Sandviken sjøbad, Allehelgensgate 5 og Årstad Brannstasjon Barnehage.

Grunnet noe lavere fremdrift i enkelte pågående prosjekter enn først forutsatt foreslås det å flytte kr. 14,85 mill. (totalt for alle tjenesteområder) til 2025 slik at budsjettet følger beregnet fremdrift i de aktuelle prosjektene.

Mjølkeråen idrettshall - prosjektutvikling

I HØP2024-2027 ble det vedtatt at dette prosjektet ikke skulle gjennomføres likevel. På grunn av en feil ble ubenyttede midler fra 2023 oppbudsjettet til 2024. Disse foreslås derfor trukket inn.

Myrdal idrettspark rekkefølgekrav

På Myrdal i Åsane er det etablert en stor idrettspark kalt Åsane Arena. Det er blant annet opparbeidet gang- og sykkelveier, nye adkomstveier, parkering og torgareal. Idrettsparken ble ferdigstilt høsten 2021. De siste økonomiske forpliktelser er nå avsluttet og byrådet foreslår at resterende midler trekkes inn.

Nærmiljøanlegg nyinvest.

Midlene på budsjettposten er knyttet til bygging av nærmiljøanlegg på Stemmemyren. Prosjektet har pga. vilkår i rammetillatelsen gjennomført en omprosjektering som gir forsinkelser. Kontraktinngåelse forventes ved årsskifte og anlegget ferdigstilles i 2025.

Prosjektet hadde et merforbruk i 2023 på kr. 581 829 som må dekkes inn i 2024 og i tillegg vil det påløpe ytterligere kr. 1,1 mill. i år. Prognosen for 2024 blir dermed kr. 1,7 mill. og kr. 5,8 mill. overføres til 2025.

Olsvik barnehage - BMX-bane

Prosjektet forventes ferdigstilt i november 2024.

Oppgradering av lysanlegg

Det er avsatt kr. 5 mill. i 2024 til skifte av led-flomlysanlegg. Budsjettet brukes i sin helhet i 2024. Det er gjennomført utskifting av lysanlegg på Nesttun idrettspark (3 baner) og Olsvik kunstgressbane. Det er gjennomført prosjektering og mindre arbeid på lysanlegg på Åstveit kunstgressbane (2 baner) og Paradis kunstgressbane. Utskiftingen på Åstveit og Paradis må gjennomføres i 2025 grunnet manglende budsjettmidler.

Oppgradering av utendørsanlegg

Det er avsatt kr. 4,3 mill. i 2024 utbedringer på Fana stadion i forbindelse med U23 EM som skal gjennomføres i 2025. Kartlegging av nødvendige oppgraderinger for at mesterskapet skal kunne avholdes i henhold til krav fra det Europeiske friidrettsforbundet pågår. Som følge av Branns overtagelse av gressbanene på Nymark, sak 2024/46286 er spillemidler på kr. 1,7 mill. tilbakebetalt til Vestland fylkeskommune, og kr. 1,6 mill. av forventede spillemidler dekket inn i manglende finansiering som følge av at en søknad spillemiddelsøknad måtte trekkes.

Reetablering av kunstgressbaner på Liland, Nesttun og Nymark

Prosjektene er ferdigstilt. Banene ble tatt i bruk i 2023, men sertifiseringen ble først fullført i april 2024. Samlet mindre forbruk ihht til budsjett på kr. 2 187 706 ble trukket inn i 1. tertial. I etterkant har det vist seg at det er behov for utbedring av ujevnheter på kunstgress og at det må tilføres mer sand enn det som lå i kontrakten med entreprenør. Kostnaden er total kr. 240 000 som må dekkes inn.

Rehabilitering Elvetun

Dette er en videreføring av budsjettposten *Skisseprosjekt Fysak/nytt Elvetun*. Det er tidligere gjennomført en konseptvalgutredning for Fysak-hall og nytt Elvetun ungdomshus i Loddefjord. I forslaget til HØP 2025-2028 vil byrådet foreslå at et slikt prosjekt ikke skal gjennomføres likevel. Byrådet vil i stedet foreslå rehabilitering av dagens Elvetun som videre konsept, og vil samtidig jobbe for å finne andre alternativer for å kunne møte bydelens ønske om egen Fysak-hall.

Budsjettposten skal dekke kostnader til planlegging og utvikling av prosjektet, mens gjennomføringsfasen inngår i sekkepost inntil videre. Totalprognosen er justert for å reflektere endringen i konsept. Utviklingen av et nytt konsept for Elvetun innebærer også at ferdigstillestidpunkt for prosjektutviklingsfasen blir forskjøvet.

2. tertialrapport 2024

Det vises forøvrig til omtale i forslag til HØP 2025-2028.

Rekkefølgekrav Mulen - gjennomføring

Grunnet forhold ved rammesøknad er fremdriften forsinket. Kontraktsignering for byggearbeidene forventes gjennomført i løpet av første halvdel av oktober, med påfølgende anleggsstart. Budsjettet på kr. 25,2 mill opprettholdes. Forventet ferdigstillelse ved årsskifte eller tidlig på nyåret 2025.

Rå skole, idrettshall

I gjeldende skolebruksplan er det vedtatt oppført en idrettshall i tilknytning til Rå skole. Denne erstatter eksisterende idrettsfasiliteter som er i dårlig stand og skal rives. Det er også vedtatt å bygge en basketballhall istedenfor en volleyballhall, som opprinnelig planlagt. Baskethallen skal gi to ordinære klasserom som plasseres over garderobedelen av bygget. Bassengrommet i undervisningsbygget skal bygges om til annen bruk ettersom bassenget er avviklet og arealene står ubrukte. Prosjektet er tildelt entreprenør. Prosessen rundt rammesøknad har tatt lengre tid enn planlagt, og det foreslås derfor en forskyvning av midler med bakgrunn i oppdatert fremdriftsplan. Forskyvning endrer foreløpig ikke antatt tidspunkt for ferdigstillelse.

Salhus skole – konseptvalgutredning

Salhus skule består i dag av to bygg, gamleskolen og hovedbygget. I tillegg står det en eldre enebolig på tomten, omtalt som Landmarkvillaen. Skolen framstår i dag med omfattende behov for oppgradering, og det vurderes at det er behov for å ta i bruk Landmarkvillaen til skoleformål. Det er utført en konseptvalgutredning som ble ferdigstilt i 2024.

I forslag til HØP 2025-2028 vil byrådet foreslå at det skal gjennomføres noe større byggeprosjekt ved Salhus skule. Den gjennomførte konseptvalgutredningen vil følgelig ikke bli etterfulgt av noen prosjektutviklingsfase. Årsprognosen reflekter derfor at aktiviteten i prosjektet tas ned. Tilsvarende er totalprognosen nedjustert for å reflektere samlede påløpte kostnader i prosjektet. Det vises for øvrig til omtale i forslag til HØP 2025-2028.

Ski- og joggeløyper

I budsjett 2024 er det vedtatt kr. 3,55 mill. på sekkeposten for ski- og joggeløyper. Disse er prioritert i dialog med skiidretten. Midlene er planlagt brukt til ny trase Totland "Fanaløypen", og i tillegg er det planlagt noen utbedringer av løypenettet. Avtale med grunneiere er på plass for ny trase, og arbeidet er satt i gang. Planlagt ferdigstilt i løpet av høsten. Videre framdrift for Stend rullerløyper er ikke avklart, og det pågår dialog rundt utfordringer ved å få realisert anlegget. Det vil ikke påløpe kostnader i år og ubrukte midler på kr. 761 545 foreslås derfor overført til 2025.

Smart oppvekst

Byrådet la høsten 2018 frem en plan for SMART Oppvekst som skal sikre en helhetlig tilnærming til valg av, og investeringer i, digitale plattformer og løsninger. Hoveddelen av IKT investeringene går til fornying og utvidelse av IKT infrastruktur, da dette er avgjørende for å kunne benytte de digitale enhetene til læring i skoler og barnehager.

Kostnader regnskapsført på tjenesteområdene for barnehage og spesialpedagogiske tjenester i 2024 er knyttet til arbeid utført i 2023.

Kostnader knyttet til tjenesteområde skole er knyttet til utbedring av ikt-infrastuktur i skolebyggene Kollåsen og Storåsen, i tilknytning til Rolland skole. Byggene skal benyttes videre for småtrinnet i byggeperioden for ny Rolland skole.

2. tertialrapport 2024

Det er ikke planlagt ytterligere tiltak knyttet til ikt-infrastruktur eller digitale plattformer og løsninger. Øvrige budsjettmidler trekkes derfor inn.

14-Næring

Om tjenesteområdet

Tjenesteområdet omfatter utgifter for å legge til rette for, og bistå, næringslivet i regi av Seksjon for næring og landbruk. Dette inkluderer tilskudd over egen linje til klynger, innovasjonsaktører, nettverksorganisasjoner m.m. som sitter i den spisse enden av næringsutviklingen. Området omfatter også utgifter til kommunens arbeid i prosjektet One Ocean - Havbyen Bergen, One Ocean Week og tilskudd til International School of Bergen. På tjenesteområdet er det også ulike tilskuddsordninger rettet mot næringslivet. Seksjonen forvalter tilskudd til næringsutviklingstiltak og grønn næringsutvikling.

Kontor for skjenkesaker har ansvar for den administrative forvaltningen av kommunens arbeid etter serverings- og alkoholloven. Arbeidet omfatter saksbehandling av søknader om serverings- og/eller skjenkebevillinger. Kontoret har også ansvaret for gjennomføringen av kunnskapsprøven og etablererprøven. I tillegg har kontoret ansvar for kontroll av serverings-, salgs- og skjenkesteder og saksforberedelse av inndragningssaker. Kontoret behandler søknader om ambulerende bevillinger, bevillinger til en enkelt bestemt anledning, samt søknader om utvidelse av skjenkearealet for en enkelt anledning, søknader om endring av styrer og stedfortreder, søknader om utvidelse av skjenketiden for en enkelt anledning og for behandling av søknader om dispensasjoner fra åpningstidsbestemmelsene ved nattklubber. Kontoret utfakturerer bevillingsgebyr, holder og fakturerer kurs i ansvarlig alkoholhåndtering og forbereder klagesaker til Statsforvalteren.

Utvikling og utfordringer

Bergen kommune kan bidra betydelig til omstilling av næringslivet ved å tilrettelegge for økt innovasjon og entreprenørskap, realisere One Ocean - Havbyen Bergen, sørge for riktig kompetanse til riktig tid, samt å være pådriver for økt grad av samhandling og samarbeid.

Viktige satsinger på næringsfeltet i tiden fremover inkluderer:

- One Ocean Havbyen Bergen - utvikle strategi for One Ocean Agenda; *sette global agenda og øke forståelsen om havet blant politikere, næringsliv og befolkning*
- Styrke økosystemet for innovasjon og entreprenørskap – økt fokus på innovasjonsprosjekter og innovative anskaffelser
- Tiltrekke talenter, entreprenører, bedrifter og kapital til regionen

Serverings-, skjenke- og salgsbevillinger i Bergen kommune

Kontor for Skjenkesaker, kommunens organ for behandling av saker etter alkohol- og serveringsloven, har levert fagunderlag, og gjennomført offentlig høring, av nye retningslinjer for tildeling av salgs- og skjenkebevillinger. Disse ble vedtatt av bystyret i møtet 19.06.2024.

I tiden fremover blir det viktig å fortsette arbeidet med å forebygge overskjenking, hindre skjenking til mindreårige og bidra til å redusere vold og ordensforstyrrelser gjennom god dialog og opplæring. Kontoret arbeider kontinuerlig med å redusere saksbehandlingstiden for å sikre forutsigbarhet for næringen.

Torget

Næringsansvaret for Fisketorget, inkludert Mathallen, skal overføres til Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett innen 31. oktober 2024. Dette innebærer at personal-, fag- og budsjettansvar overføres fra Byrådsavdeling for Byutvikling v/Bymiljøetaten til Seksjon for næring og landbruk.

Bymiljøetaten opplever fremdeles et jevnt over godt samarbeid med leietakerne på Fisketorget og i Mathallen. I perioden har det vært lagt vekt på god drift i sommermånedene, samt planlegging av høst- og vintersesongen. Besøktallene på Fisketorget har i 2. tertial vært jevnt over svært gode. I mai ble det registrert ca. 100 000 besøkende, en økning på 31% fra 2023. I juni var besøktallet ca. 140 000, en økning på 55% fra i fjor, mens tallene fra juli viste ca. 135 000 besøkende, en økning på 65% fra 2023. Det er ingen stor forskjell på om det er sol eller regn, tallene viser jevne besøktall uavhengig av været.

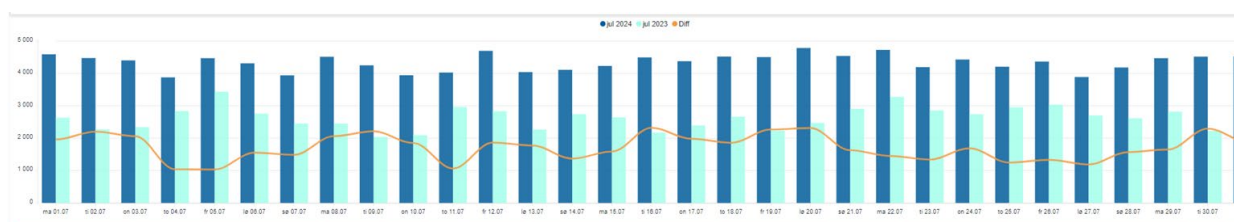

Fig. 1 - besøktall i juli. De mørkeblå søylene viser tallene for 2024, mens de turkise søylene viser tallene for 2023

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Justert årsbudsjett 2024				
	Utgifter	Inntekter	Just.bud.	Prognose	Avvik
Bevillingsfunksjon/skjenkekontroll	12 158	-12 192	-34	-34	0
Næringsvirksomhet kommunal utleie lokaler	40 299	-77 096	-36 797	-34 807	-1 990
Næringsvirksomh. komm. utleie festetomter og grunn	30 406	-52 026	-21 620	-23 110	1 490
Andre næringsformål	34 150	-2 963	31 187	31 187	0
Havneformål	137	-137	0	0	0
Ymse samferdselsformål	0	0	0	0	0
Sum	117 150	-144 414	-27 264	-26 764	-500

Status økonomi per avdeling

Beløp i 1000

Byrådsavdeling	Justert årsbudsjett 2024					Avvik i % av utgift
	Utgifter	Inntekter	Just.bud.	Prognose	Avvik	
1-Byrådsleders avdeling	0	0	0	0	0	0,0 %
2-Byrådsavdeling for finans	58 381	-115 418	-57 038	-54 538	-2 500	-4,3 %
5-Byrådsavdeling for byutvikling	12 461	-13 841	-1 380	-3 380	2 000	16,0 %
7-Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett	46 308	-15 155	31 153	31 153	0	0,0 %
90-Fellesposter - bykassen	0	0	0	0	0	0,0 %

2. tertialrapport 2024

Byrådsavdeling	Justert årsbudsjett 2024			Prognose	Avvik	Avvik i % av utgift
	Utgifter	Inntekter	Just.bud.			
Sum	117 150	-144 414	-27 264	-26 764	-500	-0,4 %

Kommentar til status økonomi

Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett forventer balanse på tjenesteområde 14 Næring ved årsslutt.

Byrådsavdeling for finans ved Etat for bygg og eiendom forventer et negativt avvik på kr 2,5 mill. fra utleie av næringslokaler og tomtegrunn. Avviket skyldes flere faktorer, men i hovedsak gjelder det leiekontrakter som er avsluttet uten at det har kommet nye leietakere til. Det er inngått noen nye kontrakter, men disse veier ikke opp for de avsluttede kontraktene. Praksis har vært at reduserte inntekter fra utleie følges opp med en budsjettjustering, på samme måte som at økte inntekter tilbakeføres til bykassen. Dette fordi leieinntektene er utfordrende å påvirke, særlig på kort sikt. For å unngå at svingningene i inntekter skal påvirke planlagt drift og vedlikehold av kommunens bygningsmasse, forelås det en justering som reduserer etatens inntektsbudsjett med kr 2,5 mill. på tjenesteområde 14 Næring.

Byrådsavdeling for byutvikling viser til at det har vært en merkbar vekst i omsetning og leieinntekter på Torget sammenlignet med i fjor. Prognosen er noe usikker, men basert på Bymiljøetatens beregninger forventes det en merinntekt på kr 2,0 mill. ved årsslutt.

Nye tiltak i årets driftsbudsjett

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose budsjett	Avvik prognose i kr	Statusbeskrivelse
Helårsvirkning av realendringer i årets budsjett				
Merinntekter fra eksterneleie i Etat for bygg og eiendom	-2 000	-2 000	0	Oppjusteringen av leieinntekter som følge av manglende prisjustering fra 2022 til 2023 løper med helårseffekt i 2024
Sum	-2 000	-2 000	0	

Tilpasning til aktivitetsnivå

EBE - Justering av FDV-ramme for endringer i byggporteføljen	800	800	0	Endringen er innarbeidet i vedtatt budsjett. Etat for bygg og eiendom forventer balanse mellom budsjett og regnskap for utgifter til forvaltning, drift og vedlikehold av kommunale bygg.
Prisjustering av energi til byggdrift (Etat for bygg og eiendom)	-736	-736	0	Prisjusteringen er innarbeidet i vedtatt budsjett. Etat for bygg og eiendom forventer balanse mellom budsjett og regnskap for energiutgifter i kommunale bygg.
Reduserte energiutgifter i kommunen	-680	-680	0	Nedtrekket er iverksatt og innarbeidet i budsjetttrammene.
Etablering av Havuken	-1 400	-1 400	0	Innarbeidet i vedtatt budsjett.

2. tertialrapport 2024

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
Sum	-2 016	-2 016	0
Nye engangstiltak			
Tilskudd til konkrete mottakere i budsjettavtalen mellom H, FrP, SP, BL, INP og PP	2 500	2 500	0 Tilskudd er utbetalt.
One Ocean Week 2024	1 500	1 500	0 Utgiftene er påløpt.
Omdisponering fra tilskuddspost for næringsutvikling	-2 000	-2 000	0 Budsjetteknisk omdisponering.
Søkbar pott – Bilfri folkefest bryggen	500	500	0 Inngår i tilskuddsordning "Folkefest på Bryggen og gjenbruksmarked i Øvregaten 2024/2025". Løpende søknadsordning.
Søkbar pott – Bilfri brukmarked Øvregaten	300	300	0 Inngår i tilskuddsordning "Folkefest på Bryggen og gjenbruksmarked i Øvregaten 2024/2025". Løpende søknadsordning.
Tilskudd til grønn og bærekraftig omstilling	-960	-960	0 Innarbeidet i vedtatt budsjett.
Sum	1 840	1 840	0
Effektivisering			
Oppgavegjennomgang i kommunen	-346	-346	0 Bystyret har vedtatt at de administrative kostnadene i byrådsavdelingene skal reduseres, blant annet ved å holde administrative stillinger vakante ved varig eller midlertidig ledighet. Av et totalt innsparingskrav på 95 mill. ble 30. mill. fordelt ut i detaljeringen av vedtatt budsjett i februar, mens de ytterligere 65 mill. ble fordelt i august 2024. I revidert budsjett 2024 ble det innført generell ansettelsesstopp for administrative stillinger i hele organisasjonen. Byrådsavdelingene melder om totalt 65 stillinger som står vakante pr.august. Stillingene er blitt vakante på ulike tidspunkt, så effekten innværende år er lavere enn den ville vært med helårseffekt. For administrative stillinger skal det ikke tas inn vikar ved fravær, som isolert sett gir et mindreforbruk. I tillegg er det restriktiv bruk på kurs og samlinger, konsulentbruk, reiseaktivitet og andre utgifter som ikke er strengt nødvendig. Byrådsavdelingene har håndtert innsparingskravet ulikt mht. fordeling og rapportering i sine tjenester. I sum rapporteres det om forventet effekt på 84,8 mill. som gir et negativt avvik på 10,2 mill. i 2024.
Sum	-346	-346	0
Kutt			
Lyntogforum, avslutte deltagelse	-128	-128	0 Tiltaket er iverksatt, medlemskapet er avsluttet.
Sum	-128	-128	0
Sum tiltak	-2 650	-2 650	0

2. tertialrapport 2024

Status mål

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2024	Status 2. tertial 2024	Statusbeskrivelse
En attraktiv og levende by	Befeste One Ocean Week sin posisjon som strategisk møteplass for bærekraftig utvikling av havet	Bidra til gjennomføring av høynivå møte under One Ocean Week 2024	1		
	Pådriver for økt samarbeid, innovasjon og entreprenørskap	Antall gjennomførte fellesmøter for klynger og andre samarbeidspartnere	2		1 fellesmøte om internasjonalt samarbeid gjennomført og det planlegges for et overordnet møte høsten 2023
		Antall prosjekter støttet fra tilskuddsordning for innovasjon og næringsutvikling	15		
En rettferdig og inkluderende by	Fremme etisk og rettferdig handel i Bergen	Antall prosjekter støttet fra tilskuddsordning for etisk og rettferdig handel	3		
Norges grønneste storby	Forsterke prosjektet One Ocean - Havbyen Bergen	Gjennomføre minst to felles arrangementer på relevante messer og møteplasser	2		
	Fremme grønn omstilling gjennom fellesgodeprosjekter	Antall prosjekter støttet fra tilskuddsordning for grønn næringsutvikling	10		

Investeringer

Beløp i 1000

Investering	Saksre f.	Totalbudsjett					Årets budsjett		
		v/gj.føring s-vedtak	Bud. Vedtat t	Totalprognose	Avvik	Estimert ferdigkvar al	Justert budsje tt	Årsprogno se	Forsl ag til bud.endr.
Avsetning til strategisk eiendomskjøp		-	-	-	-	Løpende	0	10 000	10 000
Gassverkbygget - konseptvalgutredning		IA	20 000	7 000	13 000	4.kv. 2025	2 000	400	-1 600
Havneeierdommer sekkepost		-	-	-	-	Løpende	28 451	16 451	-12 000
Mindre bygginvesteringer - sekkepost		-	-	-	-	Løpende	4 217	4 217	0
Produksjonskjøkken på Lystgården		IA	5 500	0	5 500		0	0	0
Sentralbadet, påbygg kontorseksjon	BY 20/21	IA	161 814	28 000	133 814	3.kv. 2026	34 000	28 000	-6 000
Skur 7 - Statsraad Lehmkühl		IA	3 000	9 600	-6 600	3.kv. 2026	1 000	1 000	0
Tilkobling bossnett, Torgflaten		IA	2 800	2 800	0	4.kv. 2024	2 800	2 800	0
Sum øvrige prosjekter							-592	-592	0
Sum							71 876	62 276	-9 600

Statustekst investeringer

Avsetning til strategisk eiendomskjøp

Byrådet jobber løpende med oppgaveløsning på eiendomsområdet. Deler av dette arbeidet innebærer kjøp av tomtegrunn når dette er vurdert som strategisk viktig. Med utgangspunkt i pågående prosesser foreslår byrådet en styrking av budsjettposten med kr. 10 mill. inneværende år.

Barnas byrom

Investeringen Barnas Byrom er en budsjettpost som omfatter oppgradering og bygging av nye uterom for barn og unge. Oppgraderingene gjennomføres som enkeltprosjekter i ulike geografiske områder, og har tilhørende ulik fremdrift og budsjett. I 2024 jobbes det aktivt med fire prosjekter; evaluering og oppfølging av Sentrumslekeklassen første utbyggingstrinn (Aktiv Tollbodkai), gjennomføring av Brønndalen Olsvikskjenet, konseptutvikling av Rollandsparken, samt miljø- og byromsfaglige utredninger i Søreide- realisering friområder, Telenorkaien. Alle prosjektene innenfor budsjettposten holder planlagt fremdrift. Det er foretatt en mindre overføring fra budsjettposten i 2024 til prosjektet Løvstakkliesen lekeklass. Totalprognosen for budsjettposten er på plan med henvisning til foreslått handlings- og økonomiplan 2025-2028. Høsten 2024 avsluttes evalueringsfasen av «Sentrumslekeklass – første utbyggingstrinn» på Nordre Tollbodkai, samt prosjektet «Rollandsparken-konseptutvikling ny lekeklass». Arbeidet i Rollandsparken er fulgt opp med budsjettinnspillet "Rolland naturlekepark" i HØP25-28. Prosjektet «Brønndalen Olsvikskjenet» er i detaljprosjektfase, og forberedes for bygging i 2025. I prosjektet "Søreide- realisering friområder, Telenorkaien" gjennomføres miljøtekniske og byromsfaglige utredninger.

ENØK-prosjekter

2. tertialrapport 2024

Bevilgningen går over mange ulike tjenesteområder.

I Bergen kommune sin tidligere Klima- og miljøhandlingsplan var det et mål å redusere energiforbruket i kommunens bygg med 15 % innen utgangen av 2020 og med 25 % innen 2030. Typiske ENØK-tiltak som skal gjennomføres er:

- Skifte ut defekt luft/vann-varmepumpe, ombygging varmesentral
- Tiltak for å kontrollere radon i utsatte bygg
- Bytte eldre varmegjenvinner mot roterende gjenvinner i ventilasjonsanlegg
- Innregulering av varmeanlegg
- Nyinstallasjon og utskiftning av anlegg for sentral driftsstyring (SD-anlegg)
- Installasjon av solfangere
- Enkel automatisering av styring av panelovner
- Installere varmepumpe i bygg med vannbåren varme

Det er så langt i 2024 fattet gjennomføringsvedtak for 9 nye tiltak. Videre pågår det flere utredninger. Med bakgrunn i lovkrav som gjør at lyskilder og armaturer bør oppgraderes til LED, er dette et prioritert formål for nye prosjekter i 2024. Som følge av senere fremdrift enn planlagt i pågående prosjekter foreslås det at kr. 14,1 mill. (totalt for alle tjenesteområder) flyttes til 2025. Dette inkluderer blant annet kr. 4,1 mill. til et prosjekt ved Skranevatnet skole, som om er flyttet fra budsjettposten *ENØK-tiltak kommunale bygg og boliger*, og som nå inngår i den foreslåtte budsjettjusteringen på tjenesteområde skole. Flyttingen er gjort for å sikre at alle lignende ENØK-tiltak vurderes innenfor samme budsjettpost.

Gassverkbygget - konseptvalgutredning

Gassverkbygget ønskes restaurert og innlemmet i utviklingsområdet på nye Dokken. Det skal utføres en konseptvalgutredning, og denne startet opp i oktober 2024. Byrådet foreslår at prosjektutviklingen utgår fra Handlings- og økonomiplanen, men at konseptvalgutredningen gjennomføres. Totalprognosen er derfor nedjustert tilsvarende. I forslag til HØP 2025-2028 vil byrådet foreslå at overskytende midler trekkes inn. For inneværende år foreslås det en forskyvning av midler i tråd med antatt årsforbruk.

Når konseptvalgutredningen er ferdigstilt vil byrådet vurdere hvilken modell som skal velges for utvikling og gjennomføring av et rehabiliteringsprosjekt (som inkluderer både tomten og bygget), og hvorvidt det er mulig å realisere et slikt prosjekt i samarbeid med eksterne.

Havneeiendommer sekkepost

Teknisk standard på bygg og kaier, gjeldende leieavtaler og behov for tilpasning ved nye avtaleinngåelser innebærer behov for oppgraderinger. I 2024 er det gjort vedtak om tiltak med oppgradering av fending ved Bontelabo, Skoltegrunnskaien Nord og Tollbodkaien. Videre er det en pågående prosess for oppgradering på Skoltegrunnskaien Sør og Hurtigrutekaen.

Planprosessene har tatt lengre tid enn forutsatt i revidert budsjett, og det foreslås derfor at kr. 12 mill. av årets bevilgning flyttes til 2025. Midlene som foreslås flyttet er knyttet opp mot tiltakene som er planlagt på Skoltegrunnskaien Sør og Nord.

Mindre bygginvesteringer - sekkepost

Midlene benyttes til å gjennomføre rehabiliteringsprosjekter og andre oppgraderinger i kommunens bygningsmasse og kan bli brukt på alle tjenesteområder i kommunen.

Midlene benyttes også til å bytte ut, eller oppgradere, tekniske anlegg med utgått levetid. Eksempler på dette er brannvarslingsanlegg, elektriske anlegg, pasientvarslingsanlegg, ventilasjonsanlegg, SD-anlegg, heiser og investeringer knyttet opp mot digitalisering. Det utarbeides årlige vedlikeholdsplaner og prioriteringer basert på tekniske tilstandskartlegginger og kommunens fremtidige arealbehov.

2. tertialrapport 2024

Det er så langt i år bevilget midler til ca. 70 enkelttiltak fra budsjettposten. De største prosjektene er oppgradering og utbedring av ventilasjonsanlegg ved Garnes-, Nygårdslie- og Olsvik skole. Videre er det bevilget større beløp til tiltak på blant annet Eventyrskogen, Li skole, Bergen Brannstasjon, Sandviken sjøbad, Allehelgensgate 5 og Årstad Brannstasjon Barnehage.

Grunnet noe lavere fremdrift i enkelte pågående prosjekter enn først forutsatt foreslås det å flytte kr. 14,85 mill. (totalt for alle tjenesteområder) til 2025 slik at budsjettet følger beregnet fremdrift i de aktuelle prosjektene.

Produksjonskjøkken på Lystgården

I forslaget til HØP 2025-2028 vil byrådet foreslå at dette prosjektet ikke skal gjennomføres likevel. Totalprognosen er derfor nedjustert for å reflektere dette.

Det vises for øvrig til omtale i forslag til HØP 2025-2028.

Sentralbadet, påbygg kontorseksjon

I gjennomføringsvedtak for Sentralbadet scenekunsthuss ble det vedtatt et kontorpåbygg i fire etasjer på den delen av bygningen som vender mot Teatergaten. Kontorpåbygget oppføres som en egen seksjon i henhold til Eierseksjonsloven, og selges som et råbygg. Seksjoneringen av kontorpåbygget ble godkjent av Plan- og bygningsetaten i april 2024 og byrådet hadde parallelt med seksjoneringsprosessen jobbet med å tilrettelegge en transaksjonsstruktur for salg av kontorpåbygget i det åpne markedet. Det vises i den forbindelse til omtale under "Andre forhold" i Revidert budsjett/1. tertial 2024 og de forslag byrådet fremmet i saken.

Bystyrets vedtak innebærer at ferdigstillingen av kontorpåbygget ikke vil skje på kommunens hånd, men i regi av det nylig opprettede Sentralbadet kontorpåbygg AS, som kjøpte seksjon 2 i Sentralbadet like før sommeren. Kommunens investeringsbudsjett vil dermed ikke bli belastet med byggekostnader for kontorpåbygget. I forslag til HØP2025-2028 er budsjettavsetninger for kontorpåbygget tatt ut. Årsprognose og totalprognose i denne rapporteringen er justert tilsvarende.

Skur 7 - Statsraad Lehmkuhl

Stiftelsen Statsraad Lehmkuhl leier i dag Skur 7 ved Bryggen. Det er et stort behov for å rehabilitere Skur 7 innvendig slik at det legges til rette for mer fleksibel bruk av lokalene samt at bygget og de tekniske anleggene opprustes til dagens standard. Byrådet foreslår at prosjektet tilføres midler for å dekke anslått investeringskostnad.

Sykkelparkering under tak

Budsjettposten gjelder etablering av sykkelkur ved kommunale arbeidsplasser. Skolebygg er blitt prioritert og det er i gjennomføringsvedtaket prioritert å bygge samme type skur ved følgende skoler:

- Kirkevoll
- Kaland
- Paradis
- Hjellestad
- Liland
- Rådalslien
- Kjøkkelvik
- Mathopen

2. tertialrapport 2024

Fremdriften er noe lavere enn budsjettet og man forventer at man klarer å etablere fire av åtte sykkelkur innværende år, og de resterende fire neste år. Byrådet foreslår derfor å flytte kr. 3 mill. av årets bevilgning til 2025.

Tilkobling bossnett, Torgflaten

For å tilby en bedre håndteringen av næringsavfall til torghandlerne og ta i bruk infrastruktur som allerede er etablert, skal det etableres bossnett på Fisketorget. Før oppstart er det behov for å avklare avtaler mellom ulike involverte aktører. Arbeidet er pågående. Prognosen for 2024 er usikker grunnet usikkerhet knyttet til avtaleinngåelser. Det foreligger ingen opplysninger p.t. som gir grunnlag for endringer i prognose.

15-Bystyrets organer og administrasjon

Om tjenesteområdet

Bystyrets organer består av bystyret, bystyreutvalgene, kontrollutvalget, forretningsutvalget, valgstyret og klagenemnden. Bystyrets kontor, byombudet og sekretariat for kontrollutvalget, samt de kommunale medvirkningråden budsjetteres også under dette tjenesteområdet.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Justert årsbudsjett 2024			Prognose	Avvik
	Utgifter	Inntekter	Just.bud.		
Bystyret	54 019	-509	53 510	56 621	-3 112
Ungdomsråd	756	-10	746	787	-41
Bydelsstyrene	0	0	0	2	-2
Valget	2 443	-14	2 430	1 271	1 159
Ombud	3 455	-7	3 448	1 687	1 760
Revisjon	12 802	-1 823	10 979	10 779	200
Kontrollutvalg	3 938	-25	3 913	3 982	-69
Administrasjon av Bystyrets organer	24 165	-415	23 750	23 568	182
Administrasjonslokaler for Bystyrets organer	15	-4	11	5	6
Eldrerådet/ Råd for personer med funksjonsnedsettelse	1 445	-1	1 444	1 425	19
Sum	103 040	-2 807	100 232	100 128	104

Status økonomi per avdeling

Beløp i 1000

Byrådsavdeling	Justert årsbudsjett 2024			Prognose	Avvik	Avvik i % av utgift
	Utgifter	Inntekter	Just.bud.			
1-Byrådsleders avdeling	0	0	0	0	0	0,0 %
2-Byrådsavdeling for finans	0	0	0	0	0	0,0 %
4-Byrådsavdeling for barnehage og skole	0	0	0	3	-3	0,0 %
5-Byrådsavdeling for byutvikling	0	0	0	0	0	0,0 %
6-Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	0	0	0	0	0	0,0 %
7-Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett	0	0	0	0	0	0,0 %
8-Bystyrets organer	103 040	-2 807	100 232	100 124	108	0,1 %
90-Fellesposter - bykassen	0	0	0	0	0	0,0 %
Sum	103 040	-2 807	100 232	100 128	104	0,1 %

Kommentar til status økonomi

I 2024 har det hittil i år vært stor aktivitet i de politiske utvalgene. To av utvalgene har vært på studietur til utlandet, i tillegg til ordinære møter har det også vært avholdt seminarer og høringer

2. tertialrapport 2024

I flere av utvalgene er det planlagt høyere aktivitetsnivå for resten av året enn det som ligger til grunn for budsjettet – dette gjelder for eksempel høringer og befaringer. Når det gjelder høringer er det bestilt/gjennomført tre høringer i høst.

I forbindelse med overgang til ny valgperiode har det også påløpt merkostnader. Dette knytter seg i første rekke til folkevalgtopplæring, men også andre aktiviteter som er nødvendig ved denne overgangen.

Som bystyredirektøren varslet bystyret om i årets første tertialrapportering, er bystyrets kontor i en prosess med offentlig anskaffelse av nytt system for administrasjon av politiske møter jf. vedtak i bystyret sak 143/22. Prosessen med innkjøp av nytt system for møteadministrasjon er nå fullført. Årlig kostnad til dette er ca. 3 - 400 000 kroner som ikke kan dekkes over årsbudsjett. Etersom avtalen nylig er inngått er det konkrete årlige kostnaden ennå ikke klar, avtalen er inngått for fire år og har en total kostnad på ca. 1,5 millioner kroner. Bystyredirektøren ser seg derfor nødt til å legge inn en nødvendig budsjettjustering på dette beløpet i sin tertialrapport 2 til bystyret.

Tjenestekjøp fra Ansattservice utgjør nå en betydelig kostnad. Dette er hovedsaklig kostnader til nødvendig prosjektledelse knyttet til Bergen kommune sin vedtatte digitaliseringsstrategi og reglement, GDPR og lov om anskaffelser. I regnskap for 1. tertial 2024 ble det varslet mulig budsjettjustering til dette, men kostnadene er i hovedsak dekket gjennom intern omfordeling.

Viktige tiltak for å holde budsjettammen har vært å ikke rekruttere i vakante stillinger, men overføre oppgaver internt så langt det er lovmessig og forsvarlig. Andre tiltak er å avvente rekruttering i forbindelse med forberedelse til Stortings- og sametingsvalget 2025, samt streng praksis mht. kurs og konferanser for bystyrets kontor.

Våren 2024 ble det foretatt befarings og gjennomgang av kontorlokaler i 12. etg, hvor det ble fremsatt flere ønsker om tilpassinger. Det er ikke budsjettmidler til ønskede investeringstiltak mht. møblering mv. i 12. etg. og bystyredirektøren anbefaler at dette arbeidet settes på vent.

Bystyredirektøren er kjent med at det er foreslått mulige tiltak for utbedring av møterom i Store Milde, men det er ikke budsjettmidler til dette for bystyrets organer, og bystyredirektøren anbefaler at arbeidet stilles i bero.

Bystyredirektøren understreker behovet for å styre aktivitet etter budsjett, og legger til grunn nøkternhet ved alle budsjettposter.

Driften i kontrollutvalget har så langt i 2024 vært på et normalt nivå, som planlagt. Kontrollutvalget har bestilt en rekke nye prosjekter fra Deloitte, som står på den nye planen for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll som ble vedtatt av bystyret i juni. Samlet forventes det at kontrollutvalget holder seg innenfor justert budsjett, trolig med et lite mindreforbruk.

Forslag til budsjettjusteringer - drift

Beløp i 1000

Budsjettjustering		2024
Politisk møteportal	Nye tiltak	500
Sum		500

Politisk møteportal

2. tertialrapport 2024

Bystyret vedtok 22. mai 2022 å gå til innkjøp av et nytt system for administrasjon av politiske møter. Dette innkjøpet vil bli gjort i 2024.

Nye tiltak i årets driftsbudsjett

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett	Avvik prognose i kr	Statusbeskrivelse
--------	---------------------------------	---------------------------	-------------------

Helårsvirkning av realendringer i årets budsjett

Overføring av telefontjeneste for Bystyrets kontor til Innbyggerservice	-216	-216	0
Sum	-216	-216	0

Tilpasning til aktivitetsnivå

Økning i antall politiske stillinger som en konsekvens av valget 2023	3 224	3 224	0
Økt bemanning valg, jf. forutv vedtak 212/22	-2 000	-2 000	0
Økte kostnader valg ved bruk av arbeidskontrakter valget	-250	-250	0
Nye lokaler forhåndstemming og valgdagen, jf. forutv vedtak 212/22	-580	-580	0
Valg annethvert år	-13 910	-13 910	0
Valg	-5 000	-5 000	0
Sum	-18 516	-18 516	0
Sum tiltak	-18 732	-18 732	0

Status overordnet mål

Målsetting

Bystyret skal fastsette overordnede mål og utvikle langsiktige strategier for hele kommunens virksomhet.

Status måloppnåelse

Bystyret har i andre kvartal behandlet revidert budsjett, sak om felles innsats mot ungdomskriminalitet, fastsetting av planprogram for Dokken sør, Handlingsprogram for Miljøløftet 2025- 2028, overordnet strategi for Helsefellesskapet i Bergensområdet. Bystyrets junimøte behandler årsregnskap og årsmelding for Bergen kommune, samt statusmeldinger for viktige områder i kommunen.

Bystyrets kontor skal bidra til et velfungerende lokaldemokrati.

I andre kvartal 2024 har bystyret vedtatt forskrift om velferdsordninger for folkevalgte og revidert flere reglement, herunder reglement for representasjon i regi av ordfører og bystyrets organer, reglement for frivillig registrering av økonomiske interesser – registrering i KS sitt styrevervregister og evaluering av spørreordning og nytt reglement for Bergen bystyre og bystyreutvalgene 2023 – 2027. Som i første kvartal har bystyrets kontor en rekke oppgaver i forlengelse av kommune- og fylkestingsvalget. Arbeid med

2. tertialrapport 2024

Målsetting

Status måloppnåelse

	valgsaker i etterkant av kommune- og fylkestingsvalget er også en viktig oppgave som avsluttes andre halvår, og omfatter et omfattende arbeid med meddommerregisteret. Bystyrets kontor arbeider også med anskaffelse av ny politisk møteportal, for en effektiv og tilgjengelig møtegjennomføring av politiske møter. I andre kvartal har arbeidet med å forberede Stortings- og sametingsvalget startet opp. Bystyrets kontor har også forberedt og gjennomført tiltak i samsvar med vedtatt handlingsprogram for folkevalgtopplæring.
For å bidra til å styrke kvaliteten i kommunens tjenester, skal kontrollutvalget sørge for at det blir gjennomført kontroll og revisjon med hele kommunens virksomhet.	I 2. tertial har kontrollutvalget ferdigstilt planene for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll for perioden 2024 – 2028. Utvalget har gjennomført anbudskonkurranse for regnskapsrevisjon, og Deloitte er valgt som ny regnskapsrevisor for Bergen kommune i perioden 2024 til 2028. Konkurransen for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll for perioden 2024 – 2028 er utlyst. Kontrollutvalget har behandlet en eierskapskontroll av arbeidsmarkedsbedriftene, og byrådsoppfølging av fem forvaltningsrevisjoner. Kontrollutvalget har mottatt orienteringer fra byrådsleder og bystyredirektør om reiseregninger, samt orientering fra byråd for byutvikling om byrådets bruk av fullmakter i sak om Nesttun Elvepark. Videre har utvalget behandlet saker fra regnskapsrevisor og vedtatt budsjettforslag for 2025. I perioden har utvalget bestilt fire nye forvaltningsrevisjoner og en eierskapskontroll. Noen bestillinger har blitt utsatt i påvente av aktiviteter fra byrådets side.
Med fokus på innbyggernes rettsikkerhet skal byombudet arbeide for at det i den kommunale forvaltning ikke blir gjort urett mot den enkelte.	Byombudet arbeid består i håndtere enkelthenvendelser fra innbyggerne. Kontakten er i hovedsak på telefon og e-post og dersom det er behov for det avsettes tid til fysisk møte. Byombudet er også tilstede på møter mellom innbyggerne og tjenestested. Videre holdes innlegg for kommunens avdelinger og politiske råd og utvalg. Byombudet har for tiden redusert kapasitet som følge av at rådgiver har begynt i ny stilling ved bystyrets kontor»

Statustekst investeringer

Magistraten, oppgradering - prosjektutvikling

I forslaget til HØP 2025-2028 vil byrådet foreslå at dette prosjektet ikke skal gjennomføres likevel. Aktiviteten i prosjektet er tatt ned for å gjenspeile dette. Årsprognosen reflekterer dermed påløpte kostnader i inneværende år. Tilsvarende er totalprognosen nedjustert for å reflektere samlede påløpte kostnader i prosjektet. Det vises for øvrig til omtale i forslag til HØP 2025-2028.

16-Administrasjon og fellesfunksjoner

Om tjenesteområdet

Tjenesteområdet omfatter de administrative funksjonene i byrådsavdelingene og tjenester som er felles for kommunen som konsern. Byrådsavdeling for finans og Byrådsleders avdeling har de fleste enhetene innenfor dette tjenesteområdet.

Tjenesteområdet dekker blant annet arkivtjenester, advokattjenester og juridisk bistand, digitalisering og innovasjon, eiendomsforvaltning og utbygging, HR, kommunikasjon, innkjøp, samt regnskap og økonomistyring. I tillegg er oppfølgingen av kommunens eierinteresser i selskaper, det administrative arbeidet med mangfold og likestilling, og hele virksomheten til Bergen byarkiv en del av dette tjenesteområdet. Byarkivet har også ansvar for historiske arkiv etter bedrifter, organisasjoner og enkeltpersoner i Bergen.

Utvikling og utfordringer

Digital transformasjon

Seksjon for digital transformasjon møter økende krav og behov på digitaliseringsområdet. Utviklingen i samfunnet og nye teknologier, som kunstig intelligens, gir økt press på kommunen. Kommunens økonomiske utfordringer reduserer utviklingstakten og handlingsrommet for endring (digital transformasjon).

Det pågår likevel mange sentrale og viktige prosjekter og aktiviteter. Felles for dem er at de støtter opp om gjeldende digitaliseringsstrategi og temaplan for personvern og informasjonssikkerhet.

Styringssystem for digitalisering og digital sikkerhet

Kommunens reglement for digitalisering og IKT blir revidert. Revisjonen vil innarbeide nye krav knyttet til blant annet helhetlig informasjons- og dataforvaltning. Dette er viktig for at Bergen kommune skal følge prinsippene fra Digitaliseringsdirektoratet om «orden i eget hus». Det er også sentralt for at kommunen skal lykkes med datadrevet forvaltning og effektiv og trygg bruk av kunstig intelligens. Arbeidet planlegges slutført innen utgangen av 2024.

Seksjon for digital transformasjon har startet en revisjon av styringsavtalen med Ansattservice. Ansattservice leverer de fleste digitaliserings- og IKT tjenester på oppdrag fra seksjonen. Avtalen revideres for å legge til rette for at saker behandles på riktig arena og nivå. Revisjonen skal også sikre at organisasjonen styrer mot de målene som er satt for digitaliseringsområdet. I november blir det gjennomført en større øvelse for cyberberedskapen. Øvelsen tar sikte på å involvere ulike nivåer av kommunen for å teste at samhandlingen fungerer.

I september lanserte regjeringen en ny nasjonal digitaliseringsstrategi. Denne vil sette føringer for seksjonens bidrag til ny revidert KPS (kommuneplanens samfunnsdel). I tillegg vil den være førende for ny strategiperiode når nåværende digitaliseringsstrategi utløper i 2025.

Digitaliseringsprosjekter

Seksjon for digital transformasjon eier flere konserndekkende tjenester hvor avtaler nærmer seg

2. tertialrapport 2024

sluttdato. Dette er ressurskrevende arbeid som skal løses innenfor stramme tids- og budsjetttrammer. Prosjekter og tiltak er satt på vent og det viktigste prioriteres først.

Seksjonen har prioritert to større prosjekter som har gjennomført konseptfaser i år. Det gjelder *Ny avtale for datatjenester og internett* og *Nytt HR- og økonomisystem*. Begge vil være sentrale i neste økonomiplanperiode. I tillegg prioriteres innledende aktiviteter på teknisk oppgradering av kommunens intranett, Allmenningen, og innledende aktiviteter på ny avtale for mottak og ruting av henvendelser til sentralbord (kontaktsenter) og mobiltjenester.

Samarbeidet i Digi Vestland

I regionale samarbeidet jobbes det med å utarbeide en ny samarbeidsavtale i 2024. I tillegg blir tjenesteområdet e-helse utviklet videre i tråd med føringer fra KS.

Samarbeidsavtalen går ut 2024. Styringsgruppen har bedt kommunene om å forlenge denne, slik at prosessen med å få på plass en ny samarbeidsavtale kan fortsette inn i 2025. Bergen er ønsket som vertskapskommune for samarbeidet.

I 2024 består prosjektporteføljen til DigiVestland av over 20 prosjekter rettet mot medlemskommuner. Prosjektene er finansiert ved tilskudd fra stat, grunnfinansiering DigiVestland og egeninnsats fra kommuner.

Bergen kommune har i lengre tid vært en foregangskommune for å prøve ut Pasientens legemiddelliste (PLL). Prosjektet skal realiseres i regi av eHelse i DigiVestland, og kommer til å gå over flere år. Arbeidet med å etablere prosjektet er i gang. Dette blir et samarbeidsprosjekt med Helse Vest.

Ansattservice

Ansattservice er kommunens felles tjenestesenter for IT-drift, IT-forvaltning og økonomitjenester. Ansattservice jobber tett med Seksjon for digital transformasjon for å bygge en solid teknologisk plattform for den digitale tjenesteproduksjonen i Bergen kommune.

Teknologiske skifter kommer gjerne raskt, men det tar kan ta tid for en stor kommune å tilpasse organisasjon og tjenester for å ta til seg nye teknologier og de mulighetene det innebærer. Dette kan for eksempel være å ta i bruk kunstig intelligens (KI) og en bevegelse mot mer skybaserte tjenester. Innenfor begge områder arbeider etaten for å tilpasse tjenestene.

Ansattservice jobber kontinuerlig med å forbedre tjenestene til ansatte og innbyggere i Bergen kommune. Etaten vil vurdere organisering innenfor flere fagområder med mål om å forenkle og effektivisere tjenestene som den leverer. Innenfor økonomitjenester har etaten startet et arbeid med Lean for å få mer smidige prosesser og potensielt fjerne sløsing av tid. For andre områder har etaten fokus på konsern- og kjerneprosesser i kvalitetssystemet. Ansattservice jobber også med å forbedre hvordan etaten håndterer kritiske driftshendelser på IT-området. Etaten jobber med å revidere sitt beredskapsplanverk for det digitale området.

Eiendomsforvaltning

Bergen kommune har 17 skoler som ikke er helseverngodkjent og arbeidet med å få skolene godkjent intensiveres. Etat for bygg og eiendom leder en tverretatlig arbeidsgruppe med tre ledere fra egen etat og tre fra Byrådsavdeling for barnehage og skole. Målet er å få alle skoler, som ikke har behov for totalrehabilitering, godkjent i løpet av 2025.

2. tertialrapport 2024

Etat for bygg og eiendom jobber med en ny organisering av etatens driftsavdelinger. Hovedgrepene går ut på:

- å skille teknisk drift og brukertjenester
- å samlokalisere administrasjon
- å organisere oppdragsteam, anleggsgartnere og vernede arbeidstakere i en prosjektavdeling sammen med håndverkere og ombruksavdelingen

Etaten planlegger å samle drift, håndverk, ombruk og renhold i Jekteviken. Her eier Bergen kommune to kombinasjonsbygg. Gjennom å samle medarbeiderne på færre lokasjoner får etaten større mulighet til å bygge gode og solide fagmiljøer.

Etat for bygg og eiendom har fått i oppdrag å lede en arbeidsgruppe. Gruppen skal utrede fremtidig organisering av renholdstjenester og revisjon av renholdsnormen i Bergen kommune. En arbeidsgruppe fra fire byrådsavdelinger, tillitsvalgte og hovedverneombud er etablert.

Innkjøpsområdet

Innkjøp konserns arbeid med iverksettelse og gjennomføring av tiltak i Anskaffelsesstrategi og Handlingsplan 2022-2025 ligger noe etter planen. Dette skyldes stort press på andre nødvendige oppgaver med løpende konkurranse- og kontraksarbeid. Prosjektet for utvikling og gjennomføring av en pilot for kategoristyring er satt på vent inntil videre pga. manglende finansiering og kapasitet. Men det pågår arbeid med tiltak knyttet til kompetansebehov for ulike roller, utvikling av systemer for hele innkjøpsprosessen, og satsingsområder innen samfunnsansvar. Et toårig prosjekt for sirkulære anskaffelser med støtte fra Miljødirektoratet, har bidratt til raskere fremdrift på dette området enn forventet.

Den største utfordringen fremover å prioritere tilgjengelige anskaffelsesfaglige resurser effektivt. Høy risiko, kritikalitet og utsikter til mulige innsparinger vil stå sentralt ved prioritering og oppstart av nye anskaffelsesprosjekter. Dette betyr at det blir mindre kapasitet for Innkjøp konsern til å bistå andre deler av organisasjonen med enkeltanskaffelser.

Sentralt kommunikasjonsarbeid

Den årlige innbyggerundersøkelsen med spørsmål om hvordan innbyggerne vurderer informasjon fra kommunen, viser at klart språk, universell utforming og videreutvikling av nettsiden fortsatt er viktige satsingsområder. Se måltabellen under for noen resultater

Utvikling av kurs, kompetanseplaner og veiledere som skal støtte kommunikasjonsarbeidet i hele organisasjonen, er et kontinuerlig arbeid. Pågående prosjekter nå er knyttet til lovpålagte krav om universell utforming og personvern og informasjonssikkerhet i kommunikasjonsarbeidet.

Arbeidet med å følge kommunens krav til personvern og informasjonssikkerhet i sin tilstedeværelse i sosiale medier, har blitt ytterligere intensivert. Kommunikasjons- og digitaliseringsmiljøet jobber sammen med å følge opp føre var-tiltak (vedtatt i byråds sak 1195/24) etter Meta varsel om at innhold på Facebook og Instagram vil bli brukt til trening av kunstig intelligens (KI).

Hos Innbyggjerservice får innbyggerne hjelp på telefon, post, kontaktskjema, chat og ved personlig oppmøte. Innbyggjerservice veileder og hjelper innbyggerne som ikke behersker det digitale eller har språkutfordringer.

2. tertialrapport 2024

Kommunens arbeid med kontinuerlig forbedring og omstilling krever god ekstern- og internkommunikasjon. I samarbeid med relevante avdelinger bidrar Seksjon kommunikasjon med ressurser og kommunikasjonsfaglige råd.

Arbeidsgiverfeltet

Nærværprosjektet

Byrådet har satt i gang et prosjekt for å redusere sykefraværet i Bergen Kommune, Nærværprosjektet. Målet med prosjektet er å øke kvaliteten i tjenestene, gi ansatte en bedre arbeidshverdag og arbeidsmiljø, gjøre det lettere for ledere å følge opp sine ansatte og redusere kostnadene til vikarer. Nærværprosjektet er en viktig satsing for byrådet, og startet opp våren 2024. Det er ansatt en prosjektleder, som samarbeider og koordinerer nærværarbeid mellom byrådsavdelingene.

Lov- og avtaleverk på arbeidslivsområdet

Både lovverk og rettspraksis innenfor arbeidslivsområdet er i endring. Konsernfunksjonen sitt viktigste arbeid er knyttet til rådgivning og kompetanseheving, i tillegg til å bistå i de mest krevende sakene. I 2024 har det vært stor aktivitet knyttet til enkeltsaker. Det er fortsatt behov for å styrke kommunens gjennomgående kompetanse på dette området i hele organisasjonen, og systematisering og felles praksis har vært prioritert.

Kommunen har gjennom 2024 forberedt seg på omstilling og effektivisering. Det har vært gjennomført flere prosjekter for å tydeliggjøre juridisk handlingsrom og gode prosesser i arbeidet med omstillinger. Det har vært en prioritert oppgave å sette alle deler av kommunen i stand til å håndtere disse prosessene korrekt og på en måte som skaper legitimitet.

Partssamarbeidet

Partssamarbeidet mellom Bergen kommune og fagforeningene er gjennomgående godt. Våren 2024 er det gjennomført skolering av alle ledere og tillitsvalgte i Bergen kommune i partssamarbeidet. Hensikten med skoleringen er at alle ledere og tillitsvalgte skal gis kompetanse til å bruke partssamarbeidet til det beste for gode beslutninger og god kvalitet i tjenestene.

Lokale lønnsforhandlinger

De lokale lønnsforhandlingene for den delen av lønnsdannelsen som skjer lokalt i Bergen kommune gjennomføres høsten 2024. I 2024 er alle lønnskapitlene omfattet av forhandlinger, og det planlegges for totalt ca. 150 forhandlingsmøter på konsernnivå og i byrådsavdelingene.

Dialog med KS og andre storbyer på arbeidslivsområdet.

Byrådet sender hvert år innspill til KS med prioriteringer og synspunkter på det sentrale tariffoppgjøret og andre tariffpolitiske spørsmål. I tillegg til innspill gjennom formelle prosesser er det jevnlig dialog mellom forhandlingsavdelingen i KS og storbyene, samt mellom storbyene på arbeidslivsområdet.

HR-området

I HR-meldinga "Et arbeidsliv i endring" har kommunen ambisjonar og mål om å vere ein attraktiv arbeidsgivar og ein inkluderande, framtidsretta og endringsdyktig kommune. Det vert arbeidd med fleire prosjekt og satsingar for å nå desse måla.

Leiarutviklingsprogrammet

Endringstakten i samfunnet og behovet i framtida stiller stadig større krav til leiarane våre. Kommunen sitt nye leiarutviklingsprogram vart lansert i 2024. Gjennom opplærings- og utviklingsprogrammet vil leiarane styrkje og utvikle leiarskapen, for å sikre at dei er robuste og trygge i rolla si. Målet er å sikre

2. tertialrapport 2024

einskapleg leiing på tvers av byrådsavdelingane i kommunen. Det skal gjerast gjennom å skape ein felles kultur med framtidsretta, meistringsorienterte og endringsdyktige leiarar.

Systemportefølje på HR-feltet

Bergen kommune har behov for å vidareutvikle og digitalisere system- og verktøyporteføljen på HR-området. Slik kan kommunen hausta fordelar av lokale, regionale og statlege samordningar av informasjon og teknologival. Vi treng betre og meir effektive arbeidsprosessar, auka kompetanse og meir fleksible strukturer og organisatoriske endringar for å nytta moglegheitene i den teknologiske utviklinga betre. Det er også behov for at tilsette, brukarar og politikarar har meir funksjonelle og brukarvennlege løysingar med enkel tilgang til informasjon og arbeidsverktøy.

Hausten 2023 melde systemleverandøren av kjernesystema innan HR at levetida går mot slutten. Arbeidet knytt til oppfølging av denne kunngjeringa er påbegynt, og det er satt ned ei prosjektgruppe på tvers av fagområder som vil leggje fram ulike forslag til konseptval hausten 2024. Dette vil leggje grunnlaget for vidare avgjerdsel. Arbeidet vil krevje mykje ressursar frå HR i åra som kjem.

Styringsdata på HR-feltet

HR konsern jobbar vidare med å utvikle verktøyet "HR Lederdashbordet". Det inneheld viktige styringsdata som gir innsikt og oversikt, og vil gjere arbeidet på HR-feltet enklare for leiarar og HR-medarbeidarar. I 2024 er det starta eit arbeid med å vidareutvikla løysinga til å inkludere fleire områder.

Etikk og varsling

Etikk er ein berebjelke for kommunen som tenesteytar og arbeidsgivar. Etisk standard er det styrande dokumentet til kommunen for dette området. Arbeidet med revidering av etisk pågår, og er venta ferdig i 2024.

Ein ønskjer at tilsette skal seie i frå. Kommunen skal ha eit godt klima for ytringar. Våren 2024 starta ei partsamansett arbeidsgruppe arbeidet med å revidere kommunen sine varslingsrutinar.

Helse, miljø og tryggleik

Våren 2023 vedtok byrådet sak om «Systematisk HMS-arbeid i Bergen kommune». For å følgje opp saka er det starta eit arbeid med å revidere dei styrande dokumenta kommunen har for HMS. Fleire ulike verktøy er utarbeidde til bruk i arbeidet. Dette arbeidet vil halde fram gjennom 2024.

Kurs- og kompetanseutvikling

Tiltak som både utviklar og fremjar kompetanse er eit prioritert område innan HR-området. HR konsern utviklar, arrangerer og formidlar ei rekkje digitale og fysiske kurs. Tilbodet omfattar mellom anna kurs for nye tilsette og seniorar, HMS-grunnkurs for nye verneombod i kommunen, og kurs innan leiing, rekruttering og kommunikasjon.

Bedriftshelsetjenesten

Bedriftshelsetjenesten er kommunes fagavdeling innenfor arbeidsmiljø og HMS. Hovedoppgaven til bedriftshelsetjenesten er å bistå alle kommunens byrådsavdelinger med å skape et trygt arbeidsmiljø som fremmer god arbeidshelse. Det er en økning i antall henvendelser fra ledere, sammenlignet med samme periode i 2023.

Bistand fra bedriftshelsetjenesten skal være utløst av risikoforhold i arbeidsmiljøet. Det å følge opp med lovpålagte helseundersøkelser hører inn under dette risikobildet, og er en stor og viktig oppgave for bedriftshelsetjenesten. Forebyggende arbeid er en nøkkelfaktor for å fremme god arbeidshelse. Som en

2. tertialrapport 2024

del av denne innsatsen deltar avdelingens ansatte aktivt i det pågående nærværprosjektet, både i prosjektgruppen og i alle arbeidsgruppene.

Arbeidstilsynet krever omfattende deltakelse fra bedriftshelsetjenesten til avdelinger som har tilsyn, der det er spesifikke pålegg som må innfris. Dette er en oppgave som har økt i tidsbruk og omfang, og som også vil oppta ressurser i tiden fremover.

Bedriftshelsetjenesten må søke om godkjenning fra arbeidstilsynet hvert femte år, neste gang i 2025. Det må dokumenteres at kompetanse og enhetens virksomhet innfris lovkrav. Det jobbes internt i avdelingen med oppgradering av prosedyrer.

Bemanningstjenester – kommunens interne bemanningsbyrå

Bemanningstjenester er kommunens bemanningsbyrå og løser hovedsakelig midlertidige bemanningsbehov i barnehager.

Ved utgangen av andre tertial er det 18 fagarbeidere og 54 assistenter som er ansatt i 100% faste stillinger i Bemanningstjenester. Disse leies ut som vikarer i barnehage. Avdelingen har også to fagarbeidere og én assistent som leies ut som vikarer i sykehjem. I tillegg har Bemanningstjenester 140 ringevikarer med rammeavtale som dekker midlertidige oppdrag i barnehager. Bemanningstjenester opplever svært høy etterspørsel etter vikarer og løser ofte over 220 oppdrag daglig. Samtidig ser en at det er høyere etterspørsel fra barnehagene enn det Bemanningstjenester kan levere. I gjennomsnitt har det vært nærmere 30 uløste oppdrag per dag i andre tertial. Årsaken er blant annet et høyt sykefravær i barnehagene. Fremover er utfordringen å rekruttere nok faglærte vikarer og assistenter med erfaring til barnehagene.

For å imøtekomme vikaretterspørselen og å styrke satsingen på rekruttering av vikarer i hele faste stillinger, har avdelingen økt antall annonseringer, samt omorganisert slik at flere deltar på rekruttering.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Justert årsbudsjett 2024			Prognose	Avvik
	Utgifter	Inntekter	Just.bud.		
Bergensalliansen	709	-709	0	1	-1
Byrådet	22 356	-49	22 307	23 122	-816
Administrasjon	1 086 622	-313 407	773 215	805 415	-32 200
Forvaltningsutgifter eiendomsforvaltningen	175 167	-6 967	168 200	168 200	0
Administrasjonslokaler	178 280	-28 130	150 151	151 694	-1 543
Sum	1 463 134	-349 261	1 113 872	1 148 432	-34 560

Status økonomi per avdeling

Beløp i 1000

Byrådsavdeling	Justert årsbudsjett 2024			Prognose	Avvik	Avvik i % av utgift
	Utgifter	Inntekter	Just.bud.			
1-Byrådsleders avdeling	234 859	-29 716	205 143	207 064	-1 921	-0,8 %
2-Byrådsavdeling for finans	849 173	-266 074	583 100	613 829	-30 729	-3,6 %
3-Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	108 895	-5 999	102 896	102 896	0	0,0 %

2. tertialrapport 2024

Byrådsavdeling	Justert årsbudsjett 2024			Prognose	Avvik	Avvik i % av utgift
	Utgifter	Inntekter	Just.bud.			
4-Byrådsavdeling for barnehage og skole	64 959	-8 571	56 389	58 486	-2 098	-3,2 %
5-Byrådsavdeling for byutvikling	66 540	-12 673	53 868	51 868	2 000	3,0 %
6-Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	71 675	-3 194	68 481	69 998	-1 517	-2,1 %
7-Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett	94 435	-21 121	73 313	73 538	-225	-0,2 %
8-Bystyrets organer	0	0	0	71	-71	0,0 %
90-Fellesposter - bykassen	-27 402	-1 915	-29 317	-29 317	0	0,0 %
Sum	1 463 134	-349 261	1 113 872	1 148 432	-34 560	-2,4 %

Kommentar til status økonomi

Byrådsavdeling for finans forventer et negativt budsjettavvik på kr 30,7 mill. innenfor tjenesteområde 16 Administrasjon og fellesfunksjoner. De største avvikene forventes i Ansattservice (-18,9 mill.) og på sentrale budsjettposter i byrådsavdelingen (-12,8 mill.).

På sentrale budsjettposter i byrådsavdelingen ligger innsparingskravet knyttet til oppgavegjennomgang og ansettelsesstopp (kr 12,8 mill). Fordi kravet ikke er fordelt ut, er de positive effektene av ansettelsesstopp medregnet i prognosene per etat og seksjon. De to etatene som har størst effekt av ansettelsesstoppen, har hatt merutgifter på andre områder som spiser opp innsparingene.

Per utløpet av andre tertial er det til sammen 25 stillinger som holdes vakante i byrådsavdelingen. Av disse er 22 stillinger finansiert over driftsbudsjettet og tre stillinger er finansiert over investeringsbudsjettet. Delårseffekten i 2024 i driftsbudsjettet utgjør om lag kr 8,9 mill. når man regner med virkningstidspunktet for vakansene. Vakansene bidrar til å redusere merforbruket, men gir ingen innsparing i forhold til budsjett.

Ansattservice forventer et negativt avvik på kr 18,9 mill. for hele virksomheten. Av dette avviket kan kr 3,4 mill. henføres til en feil i budsjetttrammen. Feilen skyldes at overgangen til ny finansieringsmodell ikke ble korrekt prisjustert fra 2023 til 2024.

Hovedårsaken til avviket er betydelige prisøkninger og volumvekst på kjøp av lisenser og andre utgifter som benyttes i driften av IT-infrastrukturen.

Seksjon for digital transformasjon forventer balanse mellom regnskap og budsjett for 2024. Seksjonen har slitt med merutgifter over flere år, men ved hjelp av ansettelsesstoppen, og at de har tatt grep på egen hånd ved å skyve på planlagte tiltak, så styrer de nå mot balanse.

Seksjon for administrasjon ligger an til et mindreforbruk på ca. kr 1 mill. Dette skyldes langtidssykemeldinger og høyere refusjon av sykepenger enn forutsatt. I tillegg har seksjonen ikke brukt avsatte midler til konsulentbruk.

Økonomi konsern forventer et mindreforbruk på kr 1,7 mill. Hovedårsaken er at økonomidirektøren er konstituert i stillingen som kommunaldirektør, og at det dermed ikke påløper lønnsutgifter i økonomidirektørstillingen. Videre er det en stilling i seksjonen som holdes vakant med virkning fra august.

2. tertialrapport 2024

Seksjon for kvalitet og styring og Eierskap konsern forventer balanse mellom regnskap og budsjett for 2024.

Seksjon for strategisk eiendomsforvaltning forventer et merforbruk på kr 2,0 mill. Årsaken til avviket er at det mangler finansiering av 1,4 av 3,4 årsverk som arbeider i seksjonen (-1,6 mill.), og at det har påløpt utgifter til juridiske tjenester som ikke er budsjettert (-0,4 mill.). Det er besluttet at finansiering av stillingene skal overføres fra Etat for bygg og eiendom, men budsjettjusteringen har ved en inkurie ikke blitt gjennomført.

innkjøp konsern forventer et mindreforbruk på kr 0,3 mill. Hovedårsaken er at en stilling holdes vakant fra begynnelsen av august.

Etat for boligforvaltning, Etat for bygg og eiendom og Etat for utbygging forventer balanse innenfor 16 Administrasjon og fellesfunksjoner.

Byrådsleders avdeling forventer et samlet merforbruk på 1,9 mill. innen tjenesteområdet. Dette skyldes blant annet merutgifter knyttet til lønnsutgifter og godtgjørelser.

Byrådsavdeling for helse og omsorg melder balanse på tjenesteområdet.

Byrådsavdeling for barnehage og skole forventer et merforbruk på 2 mill. kroner på tjenesteområde administrasjon i 2024. Dette skyldes mindreinntekt på grunn av lavere volum av timer ført på konkrete investeringsprosjekter.

Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold melder et merforbruk på 1,5 mill. innenfor tjenesteområdet.

Merforbruket skyldes hovedsakelig nye sikkerhetskrav som krever at alle mobile enheter som brukes til å aksessere jobbdatabaser må være registrert, i tillegg til flytting av stilling mellom byrådsavdelinger.

Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett v/ Bergen byarkiv forventer balanse på tjenesteområdet 16 Administrasjon og fellesfunksjoner ved årsslutt.

Arbeidet med å gjennomføre framtidig bruk av areal i nytt byarkiv i Hansaparken er basert på gjennomføringsvedtak 83/22. I sak 176/23 vedtok bystyret å benytte kjøpsopsjon for areal i Hansaparken. Dette endrer forutsetningene for ombygging. Forutsetning for arbeidet er vedtak i HØP 2024-2027. Gjennomføring av kjøp er forsinket fordi Bergen kommune ikke oppnår enighet i kontraktsvilkår. Konsekvensen av dette vil være at leiekostnader for Bruse videreføres ut 2024.

Fellesposter – bykassen viser et mindreforbruk som følge av teknisk flytting av midler fra tjenesteområde 16 til 21 - Pensjon og fellesposter.

Forslag til budsjettjusteringer - drift

Beløp i 1000

Budsjettjustering		2024
Manglende inntekt oppfølging av investeringsprosjekter	Tilpasning til aktivitetsnivå	2 000
Sum		2 000

Manglende inntekt oppfølging av investeringsprosjekter

2. tertialrapport 2024

Avdeling for bygg i Byrådsavdeling for barnehage og skole er bestiller av en lang rekke investeringsprosjekter. En god del av arbeidet involverer videreutvikling av prosjekter på investeringsbudsjettet. Mengden av timer som blir ført på investeringsbudsjetter og aktivert, varierer imidlertid over tid. Avelingen er avhengig av at lønnsbudsjettene er stabile uavhengig av om en jobber med prosjekter der kostnadene blir aktivert eller andre prosjekter knyttet til bygg. Det foreslås derfor å øke budsjettet med 2 mill. kroner årlig.

Nye tiltak i årets driftsbudsjett

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
Helårsvirkning av realendringer i årets budsjett			
Tilbakeføring av grunnfinansiering henført til BraArkiv (retting av feil i BR231145)	711	711	0 Innarbeidet i vedtatt budsjett.
Styrking av administrativ kapasitet og kompetanse som følge av betydelig vekst i aktivitetsnivå ut mot brukerne	3 200	3 200	0 Tiltaket er iverksatt, og midlene forventes å gå til formålet.
Overføring av telefontjeneste for Bystyrets kontor til Innbyggjerservice	216	216	0 Overføring av telefontjeneste for bystyrets kontor til Innbyggjerservice er gjennomført i tråd med Forretningsutvalgets sak 158/23.
Økte utgifter til kontingenter på arbeidsgiverområdet	2 360	2 360	0 Tiltaket er iverksatt og innarbeidet i budsjetttrammen
IKT-utgifter - Drift av arbeidsstasjoner og Microsoft lisenser	600	600	0 Midlene forventes å gå til formålet.
Vaktordning for informasjonsberedskap - justering	260	260	0 Ny avtale om vaktberedskap for informasjonsberedskap er iverksatt.
Husleie til administrasjon i Etat for barn og familie, Etat for sosiale tjenester og Etat for psykisk helse og rustjenester	3 951	3 951	0 Tiltaket er iverksatt, og midlene forventes å gå til formålet.
Økte utgifter til HR-systemer	430	430	0 Tiltaket er iverksatt
Ny EPJ for Bedrifthelsetjenesten	500	500	0 Tiltaket er iverksatt
Styrking av staben i HR Bemanning	2 805	1 923	882 Staben er styrket med to stillinger. Det planlegges for ansettelse til den tredje stillingen, men med bakgrunn i kommunens ansettelsesstopp er dette ikke iverksatt.
Økte kostnader som følge av ny MS-lisens avtale	5 300	5 300	0 Økte lisensutgifter påløper med helårseffekt i 2024
Sum	20 333	19 451	882

Tilpasning til aktivitetsnivå

2. tertialrapport 2024

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett	Årsprognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
Prisjustering av energi til byggdrift (Etat for bygg og eiendom)	-529	-529	0 Etat for bygg og eiendom forventer balanse på energiutgifter i kommunale bygg
Reduserte energiutgifter i kommunen	-4 071	-4 071	0 Justert i tråd med lavere strømudgifter.
EBE - Strømsparingstiltak i kommunale bygg	2 400	2 400	0 Nedtrapping av effekt av strømsparing er innarbeidet i vedtatt budsjett. Etat for bygg og eiendom forventer balanse mellom budsjett og regnskap for energiutgifter i kommunale bygg.
EBE - Justering av FDV-ramme for endringer i byggporteføljen	100	100	0 Endringen er innarbeidet i vedtatt budsjett. Etat for bygg og eiendom forventer balanse mellom budsjett og regnskap for utgifter til forvaltning, drift og vedlikehold av kommunale bygg.
Politisk rådgiver - byrådet	1 000	1 000	0 Politisk rådgiver er ansatt i tråd med antall rådgivere fastsatt ved konstituering av byrådet Meyer 30. oktober 2023 (sak 1283/23).
Sentral usikkerhetsavsetning nye tiltak (SAM)	-40 000	-40 000	0 Tidligere år viser at det er sannsynlig at noen nye tiltak blir forsinket mht. oppstart, som medfører ubrukte budsjettmidler i oppstartsåret. Det er pr. august rapportert om flere prosjekter som får oppstart senere enn planlagt. Rapporteringen viser at forsinkelsene vil gi effekt på 31 mill. i 2024. Det er forventet ytterligere forsinkelser de neste månedene, og det legges derfor inn full effekt.
EBE - Reduksjon i FDV-utgifter gjennom salg av bygg	-2 119	-2 119	0 Kontorbygget i Neumanns gate 1 er solgt til studentsamskipnaden Sammen, og endringen i utgifter til forvaltning, drift og vedlikehold har trådt i kraft med helårseffekt i 2024
Sum	-43 220	-43 220	0
Nye tiltak			
Psykologberedskap for ansatte som utsettes for vold eller trusler	500	500	0 Tiltaket er iverksatt.
Etablering av informasjonssikkerhetscenter (SOC) i Bergen kommune	2 000	0	2 000 Etablering av sikkerhetssenter er etablert, men det er forsinkelser og avklaringer som må gjennomføres før senteret blir bemannet etter opprinnelig plan. Den økonomiske situasjonen Bergen kommune er i påvirker også beslutning angående bemanning og driftskonsept. Det pågår nå dialog mellom Ansattservice og Seksjon for digital transformasjon for å sette rammer og føringer som må til for å ferdigstille driftskonseptet av senteret.
Driftskonsekvenser digitaliseringsprosjekter	1 075	575	500 Tiltaket består av driftskonsekvenser på tre prosjekter i 2024. Ny skjemaløsning er etablert og driftskonsekvenser for 2024 er delvis realisert. Driftskonsekvenser på etablering av KS Min Side er realisert. Prosjektet har

2. tertialrapport 2024

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett	Årsprognose	Avvik prognose i kr	Statusbeskrivelse
				noen restaktiviteter høsten 2024. Prosjektet Proaktive tjenester er forsinket og det vil derfor ikke være behov for driftsmidler i 2024.
Nærværprosjekt	4 000	1 200	2 800	Arbeidet er i gang, og prosjektleder startet i mai. Prosjektleder samarbeider og koordinerer nærværarbeid mellom byrådsavdelingene. Nærværarbeidet foregår i den enkelte byrådsavdeling, etat og enhet. Nærværprosjektet vil initiere og presentere tiltak som øker kompetanse, bevissthet og kvalitet i nærværarbeidet. I august 2024 ble prosjektplanen fastsatt, og det er etablert fem arbeidsgrupper innenfor fokusområdene sykemeldte, nærvær, HMS, kvinnehelse og livsfase. Nærværprosjektet skal også bistå 4 etater i 3 byrådsavdelinger med høyt sykefravær. Arbeidsgruppe og mandat er under etablering.
Nytt fagsystem eiendomsskatt	250	0	250	Arbeidet med å innføre nytt fagsystem for eiendomsskatt pågår, men oppstarten er utsatt til 2025.
Fellesutgifter på ny reisebyråavtale	480	480	0	Ny reisebyråavtale er inngått med virkning fra januar 2024
Sum	8 305	2 755	5 550	
Nye engangstiltak				
Ny avtale for datatjenester og internett for Bergen kommune	1 300	1 300	0	Eksisterende avtale med Telia innenfor datakommunikasjon og telefonitjenester (DT-avtalen) utløper i juni 2025. Bergen kommune må gjennomføre en, eller flere, konkurranse(r) for å erstatte eksisterende DT-avtale. En konseptfase er gjennomført for å peke retning for anskaffelsesprosessen, og valgt konsept peker på behov for ny teknologisk plattform. Prosjekt for anskaffelse av ny avtale er startet, og prosjektet forventer innføring av ny teknologi (SD-WAN) fra høsten 2025.
Sum	1 300	1 300	0	
Effektivisering				
Oppgavegjennomgang i kommunen	-84 398	-73 216	-11 181	Bystyret har vedtatt at de administrative kostnadene i byrådsavdelingene skal reduseres, blant annet ved å holde administrative stillinger vakante ved varig eller midlertidig ledighet. Av et totalt innsparingskrav på 95 mill. ble 30. mill. fordelt ut i detaljeringen av vedtatt budsjett i februar, mens de ytterligere 65 mill. ble fordelt i august 2024. I revidert budsjett 2024 ble det innført generell ansettelsesstopp for administrative stillinger i hele organisasjonen. Byrådsavdelingene

2. tertialrapport 2024

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett	Årsprognose	Avvik prognose i kr	Statusbeskrivelse
				melder om totalt 65 stillinger som står vakante pr.august. Stillingene er blitt vakante på ulike tidspunkt, så effekten innværende år er lavere enn den ville vært med helårseffekt. For administrative stillinger skal det ikke tas inn vikar ved fravær, som isolert sett gir et mindreforbruk. I tillegg er det restriktivt bruk på kurs og samlinger, konsulentbruk, reiseaktivitet og andre utgifter som ikke er strengt nødvendig. Byrådsavdelingene har håndtert innsparingskravet ulikt mht. fordeling og rapportering i sine tjenester. I sum rapporteres det om forventet effekt på 84,8 mill. som gir et negativt avvik på 10,2 mill. i 2024.
EBE - Ytterligere 10 % reduksjon i energiforbruk i kommunale bygg	-170	-170	0	Det forventes at målet om redusert energiforbruk vil bli nådd, men den økonomiske effekten av tiltaket blir lavere enn opprinnelig budsjettet pga. at strømprisene har falt. Dette er hensyntatt i revidert budsjett. Etat for bygg og eiendom forventer balanse mellom budsjett og regnskap for energiutgifter i kommunale bygg.
Gevinst ved ny modul for prekontering av faktura	-1 000	0	-1 000	Det var planlagt å anskaffe en ny modul som skulle komme med forslag til kontering av faktura i økonomisystemet UBW Økonomi. Det var beregnet at dette kunne spare tid tilsvarende kr 1 mill. årlig for alle som behandler fakturaer i økonomisystemet. Men prosjektet ble ikke startet opp som planlagt, og i mellomtiden er det besluttet å starte arbeidet med å anskaffe et nytt økonomisystem. Prosjektet med å innføre en modul for prekontering i UBW Økonomi vil derfor utgå.
Sum	-85 567	-73 386	-12 181	
Kutt				
Redusere bemanningen i Etat for bygg og eiendom	-690	-690	0	Bemanningen er nedjustert med helårseffekt i 2024
Avslutte medlemskap i Initiativ for etisk handel	-100	-50	-50	Medlemskapet er sagt opp, men det er påløpt halv kontingent i 2024
Kutt Bergen byarkiv	-74	-74	0	Innarbeidet i vedtatt budsjett.
Sum	-864	-814	-50	
Sum tiltak	-99 713	-93 914	-5 799	

2. tertialrapport 2024

Rammeendringer gjennom året

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
Tilpasning til aktivitetsnivå			
Microsoft lisenser	-10 000	-10 000	0 Merutgifter knyttet til Microsoft lisenser ble registrert inn dobbelt i HØP24-27. Midlene ble inndratt i Revidert budsjett 2024.
Husleie Allehelgensgate, manglende prisjustering 2024	222	222	0 Tiltaket er iverksatt, og midlene forventes å gå til formålet.
Ettergodtgjøring folkevalgte	506	506	0 Siste del av merutgifter til ettergodtgjøring etter byrådsskiftet høsten 2023 ble belastet regnskap januar 2024.
Sum	-9 272	-9 272	0
Nye engangstiltak			
Byrådets arbeid med ny kommuneplan og kommunal planstrategi	700	700	0 Arbeidet pågår og det forventes at midlene blir brukt i løpet av høsten.
Sum	700	700	0
Sum tiltak	-8 572	-8 572	0

Status mål

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2024	Status 2. tertial 2024	Statusbeskrivelse
En attraktiv og levende by	Minoriteter deltar aktivt i sivilsamfunnet	Antall deltagere i inkluderingsprosjekter med tilskudd.	18 000		Årsmål. Tallene fra tilskuddsmottakerne er klare først i 2025
		Valgdeltagelse for innvandrerbefolkningen i Bergen	0,0 %		Valget er høsten 2025.
En rettferdig og inkluderende by	Bergen kommune skal være en attraktiv arbeidsgiver	Andel heltidsstillinger	70,0 %	69,0 %	Andel heltidsstillinger ved utgangen av T2 2024 er 69,0%. Dette er en økning på 0,7 prosentpoeng sammenlignet med utgangen av april. Mål for 2024 er 70%.
		Andel vikaroppdrag i barnehager som dekkes av interne vikarer ansatt i Bemanningstjenester	66,0 %	52,0 %	Bemanningstjenester har i andre tertial mottatt bestilling av vikarer til 29 782 oppdrag i kommunens barnehager. Etterspørselen etter vikarer har vært større enn det man har klart å løse. Totalt 3670 oppdrag er registrert som uløst i perioden. Det jobbes med å ansette flere vikarer i Bemanningstjenester for å kunne øke dekningsgraden og å løse flere oppdrag. 26 112 vikaroppdrag i barnehager har blitt løst av vikarer fra kommunen og rammeleverandører. 59,4 % av oppdragene har blitt løst av vikarer i Bemanningstjenester. Av disse har 30,0 % av oppdragene blitt løst av fast ansatte vikarer og 29,4 % har blitt løst av interne ringevikarer. Eksterne byråer har bidratt med å løse 40,6 % av vikaroppdragene som har blitt registrert av barnehagene.
		Gjennomsnittlig stillingsstørrelse	89,0 %	86,3 %	Gjennomsnittlig stillingsstørrelse ved utgangen av 2. tertial 2024 var 86,3 %, som er opp 0,3 prosentpoeng sammenlignet med 1. tertial 2024. Det er 2,7 prosentpoeng lavere enn målet for 2024

2. tertialrapport 2024

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2024	Status 2. tertial 2024	Statusbeskrivelse
		Sykefraværersprosent	9,3 %	11,4 %	Sykefraværet for januar-august 2024 er 11,4%. Fraværet i samme periode i 2023 og 2022 var hhv 11,2% og 11,4%. Mål for 2024 er 9,3% som er 2,1 prosentpoeng lavere. Se tertialrapport sentrale kapitler for å se hva som gjøres for å få ned fraværet.
	Bergen skal være en foregangskommune for samfunnsansvar i sine anskaffelser - prioritering av reserverte/inkluderende kontrakter	Andel nye kontrakter som har krav til arbeidsinkludering	25,0 %	5,0 %	6 nye konkurranser med inkluderende / arbeidsmarkedstiltak av 120 i perioden.
	Bergenserne skal forstå informasjon og brev fra Bergen Kommune	Andel i innbyggerundersøkelsen som svarer at det er lett å forstå informasjon fra kommunen.	75,0 %	69,0 %	Seksjon kommunikasjon jobber sammen med kommunens øvrige kommunikasjonsmiljø og fagavdelingene for å bruke et klart og korrekt språk som er tilpasset målgruppen. Ansatte får blant annet tilbud om kurs og veiledere i klart språk.
		Andel i innbyggerundersøkelsen som svarer at det er lett å forstå informasjon i brev fra kommunen.	75,0 %	69,0 %	Seksjon kommunikasjon jobber sammen med kommunens øvrige kommunikasjonsmiljø og fagavdelingene for å bruke et klart og korrekt språk som er tilpasset målgruppen. Ansatte får blant annet tilbud om kurs og veiledere i klart språk.
	Effektiv kommunikasjon som når innbyggerne	Andel i innbyggerundersøkelsen som er fornøyd med informasjon fra kommunen	75,0 %	60,0 %	I tillegg til årlig innbyggerundersøkelse er brukerstatistikk- og adferd i ulike kanaler, medieovervåking og tilbakemeldinger fra publikum, verktøy Seksjon kommunikasjon bruker for å sikre aktuell og relevant informasjon.
	Et systematisk arbeid mot diskriminering og rasisme.	Antall organisasjoner med tilskudd fra kommunen som jobber med mangfold, likestilling og/eller kvinnespørsmål.	70	55	Det er tildelt tilskudd til 55 organisasjoner som jobber innen dette feltet i 2024. Antall organisasjoner som får tilskudd vil variere noe fra år til år, og kommer an på antall motatte søknader og søknadenes kvalitet.
		Økt rapportering i hatkriminalitet i vest politidistrikt.	150		Årsmål. Tallene fra politiet er klare først i 2025.
Norges grønneste storby	Bergen kommune skal være en foregangskommune for samfunnsansvar i sine	Andel nye kontrakter som har krav til klima/miljø	55,0 %	48,0 %	58 av 120 nye kunngjorte kontrakter med krav til klima/Miljø

2. tertialrapport 2024

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2024	Status 2. tertial 2024	Statusbeskrivelse
	anskaffelser - prioritering av miljøkrav				
	Reduksjon av energiforbruk i kommunale bygg	Reduksjon i temperaturkorrigert energiforbruk i forhold til 2019	11,0 %	8,8 %	Resultatet på 8,8 % er status etter andre kvartal. Etat for bygg og eiendom fortsetter arbeidet med energispareprosjekter som solceller og varmepumpeprosjekter. Høsten 2024 ble gruppen for automasjon og driftstøtte styrket med en stilling som fagtekniker. Dette gir anledning til en tettere oppfølging mot drift. Etaten har en del bygg med eldre SD-anlegg som krever vedlikehold. Med styrket gruppe vil dette bli avdekket, og det vil føre til besparelser på sikt.
Trygg økonomistyring	Ansattservice skal gi gode brukeropplevelser til ansatte og innbyggere	Andel saker i kundestøttesystemet løst ved første kontakt	81,0 %	80,0 %	Selv om vi ser en stadig økt bruk av digitale løsninger i kommunen og større kompleksitet i bruken av løsningene, klarer vi å opprettholde løsningsgrad ved første kontakt ved automatisering av oppgaver og å øke selvbetjening i henhold til vedtatte kanalstrategi.
	EBF: Sikre effektiv bruk av boligmassen ved at leieinntekten ved tomgang er 2% eller lavere	Andel tomgangsleie av samlet husleieinntekt	< 2,0 %	2,33	Tomgang etter 2. tertial viser et mindre avvik i forhold til målsetting. I hovedsak skyldes dette utfordringer med klargjøringskapasitet i sommermånedene bl.a. p.g.a. ferieavvikling internt og hos rammeleverandører.
	Forebygge arbeidslivskriminalitet og sosial dumping i kommunens byggeprosjekter	Antall utvidete kontroller av lønns- og arbeidsvilkår hos byggentreprenører	4	23	Det har vært gjennomført 14 stedlige tilsyn i tertial 2, tilsammen 23 for T1+T2/ 2024. Avvik er avdekket ved de fleste tilsyn. Hovedtyngden av avvikene er manglende innregistreringer i HMSreg og dermed brudd på byggherreforskriften 15 vedrørende elektroniske oversiktslister. Det er også avdekket en del brudd på forskrift om HMS-kort på bygge- og anleggsplasser som omfatter manglende HMS-kort, ugyldige kort eller at personer bærer både utløpte og gyldige kort. Det er også avdekket tilstedeværelse av personer fra foretak som ikke

2. tertialrapport 2024

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2024	Status 2. tertial 2024	Statusbeskrivelse
					var registrert, som er et brudd på kravet til Samordning etter AML § 2-2. I tillegg har det vært gjennomført skrivebordskontroller. Avvik funnet og lukket
	Kommunen skal gjennomføre digitaliseringsprosjekter som er nyttige for ansatte og innbyggere	Andel prosjekter i Digitaliseringsplanen som har gjennomført en konseptvurdering	50,0 %	15,0 %	Gjennomføring av konseptvurderinger sjekkes i forbindelse med faseoverganger i prosjektene. Målet har vist seg vanskelig å måle og baserer seg derfor på estimat.
	Øke bruk av fagarbeidere hos utførende entreprenører i kommunens byggeprosjekter	Andel arbeidstimer utført av fagarbeidere i byggeprosjekter hvor det er stilt krav i kontrakt	50,0 %		Ingen prosjekter har hatt sluttoppgjør i perioden
	Økt bruk av digitale arkiv	Sidehenvisninger	1 000 000	395 327	

Status merknader

Verbalvedtak

"-" vises der det ikke er registrert data

Oppdrag

1.T 2024 Merknad 10. Investeringer Bergen kommune skal sikre at det er tilstrekkelig finansiering av prioriterte investeringer. Da må mindre prioriterte investeringer avvente eller legges bort, og salg av eiendom øke. For tredje sektor, kultur og idrett skal kommunen bidra gjennom garantier og medfinansiering ved å utløse finansiering fra stat, fylke og private. Bystyret ser at investeringer må i hovedsak konsentreres om skoler og sykehjem, og ber derfor om en sak om forvaltning og fremtidig bruk av gassverkbygningen, hvor det skal utredes hvorvidt eksterne aktører kan tilbys leiekontrakt eller kjøp mot oppgradering av bygningsmassen.

Beskrivelse status

Byrådet har under gjennomføring en forenklet konseptvalgutredning for gassverksbygget - og tomten, for å undersøke og kartlegge eiendommens og byggets tilstand og for å vurdere mulighetsrommet og de tiltakene som må gjøres i prioritert rekkefølge for å:

- sikre bygg og grunn
- ta i bruk bygget, eller deler av bygget, i en mellomfase i påvente av langsiktig bruk
- utvikle og tilrettelegge bygget for fremtidig bruk

Utredningsarbeidet gjennomføres av Etat for utbygging i samarbeid med Dokken Utvikling AS, og vil munne ut i et oppdatert kunnskapsgrunnlag, som vil brukes som et utgangspunkt for byrådets vurdering av hvilken gjennomføringsmodell - herunder samarbeid med esterne - som bør velges for en total rehabilitering av tomt og bygg.

1.T 2024 Merknad 14. Oppgavegjennomgang Bergen kommune skal forvalte innbyggernes penger med respekt, og sørge for at hver eneste krone benyttes på en så god og effektiv måte som mulig. Bystyret ber byrådet prioritere oppgavegjennomgangen slik at den kommer til gjennomføring snarest.

I tråd med vedtatt budsjettmerknad har Byrådet gjennomført en oppgavegjennomgang der alle avdelinger i kommunen har bidratt med å gjøre rede for hva de ulike årsverkene gjør av oppgaver. Byrådet har benyttet dette i sitt arbeid med handlings- og økonomiplanen til Bergen kommune. Konkretisering av tiltak vil fremkomme i Handlings- og økonomiplan 25-28 på de ulike tjenestoområdene, og i eget kapittel om Effektivisering, innsparinger og strukturtiltak.

2. tertialrapport 2024

Oppdrag

Beskrivelse status

1.T 2024 Merknad 15. Effektivisering De siste årene har Bergen kommunes byråkrati vokst i en langt større og raskere grad enn det kommunens innbyggertall og tjenester har gjort. Tilsvarende kan det ikke se ut som at tjenestene til kommunen har blitt bedre med denne byråkratiske veksten. Bystyret ber byrådet prioritere og fortsette arbeidet med effektivisering og avbyråkratisering av kommunen.

Byrådet gjennomført en oppgavegjennomgang, der alle avdelinger i kommunen har bidratt med å gjøre rede for hva de ulike årsverkene gjør av oppgaver. Og i Revidert budsjett 2024 ble det fattet vedtak om ansettelsesstopp i administrative stillinger. Byrådet har i sitt arbeid med handlings- og økonomiplanen til Bergen kommune konkretisert tiltak som bidrar til å svare ut denne merknaden. Tiltak vil fremkomme i Handlings- og økonomiplan 25-28 på de ulike tjenesteområdene, og i eget kapittel om Effektivisering, innsparinger og strukturtiltak. Status for effekter innværende år kan sees samlet i kapittel Omstilling, effektivisering og innsparinger i denne rapporten.

1.T 2024 Merknad 2. Sykefravær Bergen kommune har et stort sykefravær, og det er krevende for både kommunen, ansatte, ledere og brukere. Det å ha ansatte på jobb er bra for arbeidsmiljøet generelt og for den ansatte spesielt, i tillegg til at det bidrar til innsparinger i kommunen. Bystyret ønsker å gå bort fra dyre vikarløsninger ved siden av de ordinære ansettelsesforholdene, og er glad for at byrådet har satt i gang et nærværprosjekt. Bystyret ber byrådet prioritere arbeidet med å redusere sykefraværet i kommunen, og dra nytte av kompetanse og virkemidler utover kommunen, som f.eks. NAVs arbeidslivssenter.

Byrådet prioriterer arbeidet med å fremme nærværet i kommunen. Det viktigste nærværarbeidet skjer på den enkelte arbeidsplass, og alle ledere skal gis bedre muligheter til å drive godt nærværarbeid.

Nærværprosjektet startet opp våren 2024, og skal vare i to år. Det er ansatt en prosjektleder, som samarbeider og koordinerer nærværarbeid mellom byrådsavdelingene. Nærværarbeidet foregår i den enkelte byrådsavdeling, etat og enhet. Nærværprosjektet vil initiere og presentere tiltak som øker kompetanse, bevissthet og kvalitet i nærværarbeidet. I august 2024 ble prosjektplanen fastsatt, og det er etablert fem arbeidsgrupper innenfor fokusområdene sykemeldte, nærvær, HMS, kvinnehelse og livsfase. Nærværprosjektet skal også bistå 4 etater i 3 byrådsavdelinger med høyt sykefravær. Arbeidsgruppe og mandat er under etablering. Nærværprosjektet har opprettet kontakt med Nav arbeidslivssenter, de deltar i prosjektgruppens møter og er aktivt inne i arbeidsgruppene.

1.T 2024 Merknad 6. Organisering av rådhuset Bystyret ber byrådet vurdere omorganisering av Rådhuset, med sikte på mer effektiv plassbruk. For eksempel kan man vurdere å slå sammen bruken av 11. og 12. etasje slik at en etasje frigjøres.

Det gjøres kontinuerlige vurderinger av arealbruk i Rådhuset, med mål om mest mulig effektiv bruk.

VB2024 Merknad 1. Oppgavegjennomgang - I forbindelse med den varslede oppgavegjennomgangen ber bystyret byrådet vurdere etatsstrukturen i kommunen med formål om mer effektiv drift. Byrådet bes særlig om å se på Klimaetaten og Byarkitekten. Byrådet bes også om å se på kommunens behandling av områdeplaner. Dersom en gjennomgang av arealdisponering per avdeling kan avdekke innsparingspotensial, ber bystyret at byrådet også vurderer det i løpet av oppgavegjennomgangen.

Byrådet har i tråd med vedtatt budsjettmerknad satt i gang en rekke prosesser, herunder gjennomført en oppgavegjennomgang der alle avdelinger i kommunen har bidratt med å gjøre rede for hva de ulike årsverkene gjør av oppgaver. Byrådet har brukt dette som grunnlag videre i det interne arbeidet med handlings- og økonomiplanen til Bergen kommune. Byrådet har også satt i gang et arbeid med å vurdere omorganiseringer av flere etater, enheter og konsernfunksjoner, jf. byråds sak 1113/24. Saker om omorganisering av Klimaetatens kjerneoppgaver (sak 1217/24) og Omorganisering av Byarkitektens kjerneoppgaver (1216/24) ble behandlet i byrådet 15. august. Etatene ble vedtatt nedlagt og overført som en avdeling i henholdsvis Bymiljøetaten og Plan- og bygningsetaten med virkning fra 1. oktober.

2. tertialrapport 2024

Oppdrag

VB2024 Merknad 2. Restriktiv praksis for ansettelser i administrative stillinger - Som en konsekvens av den varslede oppgavegjennomgangen, ber bystyret byrådet om at det iverksettes en restriktiv ansettelsespraksis for ansettelser i administrative stillinger i byrådsavdelingene og i etatene i Bergen Kommune. Det betyr at det skal gjøres en særlig vurdering av behov for nyansettelser og at eventuelle nyansettelser skal godkjennes av kommunaldirektørene.

Beskrivelse status

Byrådet har i tråd med vedtatt budsjettmerknad satt i gang en rekke prosesser, herunder gjennomført en oppgavegjennomgang der alle avdelinger i kommunen har bidratt med å gjøre rede for hva de ulike årsverkene gjør av oppgaver. Byrådet har benyttet dette i sitt arbeid med handlings- og økonomiplanen til Bergen kommune. Konkretisering av tiltak vil fremkomme i Handlings- og økonomiplan 25-28 på de ulike tjenesteområdene, og i eget kapittel om Effektivisering, innsparinger og strukturtiltak.

Investeringer

Beløp i 1000

Investering	Saksref.	Totalbudsjett					Årets budsjett		
		Bud. v/gj.førin gs-vedtak	Vedtatt	Totalprognose	Avvik	Estimert ferdigkvar tal	Justert budsjettt	Årsprognose	Forslag til bud.endr.
Aktivitetsbaserte arbeidsplasser, samlokalisering – BBSM		IA	58 466	58 466	0	4.kv. 2024	4 345	4 345	0
Anskaffelse av loggmonitoreringsverktøy		IA	5 000	0	5 000		1 500	0	-1 500
Anskaffelse SAN (Storage Area Network)		IA	3 000	3 000	0	2.kv. 2025	3 000	2 544	-456
Backupløsning	BR 1209/22	IA	18 000	18 000	0	4.kv. 2024	6 021	6 021	0
Bergen Rådhus - inventar og utstyr	BR 1332/20	IA	40 864	40 660	204	Ferdig	1 087	883	-204
Bergen rådhus - utvendig rehabilitering	BY 158/18	100 000	166 500	164 741	1 759	Ferdig	2 259	500	-1 759
Byarkiv - ombygging	2022/48067	IA	84 503	84 503	0	4.kv. 2025	44 695	668	-44 028
Digital fornyelse og tjenesteutvikling i Byarkivet		IA	4 316	4 316	0	4.kv. 2025	1 005	1 005	0
Digitalisering av analoge arkiv		IA	996	996	0	4.kv. 2024	715	715	0
Digitalisering av økonomitjenester		5 600	5 600	5 600	0	4.kv. 2025	650	250	-400
Digitaliseringsprosjekter		IA	22 251	23 794	-1 543	4.kv. 2026	4 188	6 164	1 976
ENØK-prosjekter		-	-	-	-	Løpende	3 000	3 000	0
Etablering av permanent mottak av bekymringsmeldinger		IA	6 540	6 540	0	4.kv. 2024	6 540	6 540	0
Investeringsprosjekter IKT i tjenestene – sekkepost		-	-	-	-	Løpende	2 188	2 188	0
Kjøp av lokaler til Bergen byarkiv	BY 176/23	45 000	45 000	46 200	-1 200	2.kv. 2025	45 000	0	-45 000
Magistraten, oppgradering - prosjektutvikling		IA	5 036	1 524	3 512	1.kv. 2025	4 312	800	-3 512
Mindre bygginvesteringer - sekkepost		-	-	-	-	Løpende	22 016	20 016	-2 000
Nytt fagsystem eiendomsskatt		IA	3 000	3 000	0	4.kv. 2025	2 700	1 000	-1 700
Ombygging - Innbyggerservice		IA	1 700	1 700	0	4.kv. 2024	1 700	1 700	0
Oppgradering og utvidelse av IKT-infrastruktur		-	-	-	-	Løpende	8 532	5 868	-2 665
Sikkerhetstiltak og oppgraderinger i bygg		-	-	-	-	Løpende	3 991	3 983	-8

2. tertialrapport 2024

Investering	Saksref.	Totalbudsjett					Årets budsjett		
		Bud. v/gj.førin gs-vedtak	Vedtatt	Totalprognose	Avvik	Estimert ferdigkvar tal	Justert budsjettt	Årsprognose	Forslag til bud.endr.
som brukes til boliger og arbeidsplasser									
Tilpasning av lokaler - sekkepost		-	-	-	-	Løpende	103	103	0
Økt kapasitet på sikkerhetsløsninger mot internett fra Bergen kommunes interne nettverk	IA	4 926	4 926	0	0	Ferdig	0	0	0
Sum øvrige prosjekter							-907	-907	0
Sum							168 643	67 387	-101 256

Statustekst investeringer

AdO Arena, solenergianlegg

Det skal etableres solenergianlegg på AdO-bygget. Solenergianlegget skal bestå av solfangere til oppvarming av vann, samt solceller til produksjon av strøm. Oppstart av arbeidene er forventet i løpet av høsten 2024.

Aktivitetsbaserte arbeidsplasser, samlokalisering – BBSM

Det er investert i inventar og IKT-utstyr i aktivitetsbaserte arbeidsplasser ved samlokaliseringer av tjenester. Samlokaliseringene ble vedtatt for å gi gevinster i form av økt kvalitet. Samlokalisering av Psykisk helse Bergen Vest forventes ferdigstilt 4. kvartal 2024, og at investeringsbudsjett medgår til formålet.

Anskaffelse av loggmonitoreringsverktøy

Anskaffelse av loggmonitoreringsverktøy foreslås avsluttet for at Seksjon for digital transformasjon skal kunne prioritere prosjekter som er vurdert som viktigere. I samråd med Ansattservice vil seksjonen se på hvordan behovet for monitorering kan dekkes gjennom eksisterende løsninger. De varige driftsutgiftene vil bli foreslått tatt ut av Budsjett 2025/Handlings- og økonomiplanen for 2025-2028.

Anskaffelse SAN (Storage Area Network)

Siste del av anskaffelsen er forsinket. Det foreslås å overføre ubenyttede midler fra 2024 til 2025. Prosjektet forventes ferdig i andre kvartal 2025.

Avsetning til strategisk eiendomskjøp

Byrådet jobber løpende med oppgaveløsning på eiendomsområdet. Deler av dette arbeidet innebærer kjøp av tomtegrunn når dette er vurdert som strategisk viktig. Med utgangspunkt i pågående prosesser foreslår byrådet en styrking av budsjettposten med kr. 10 mill. innværende år.

Backupløsning

Prosjektet forventes ferdigstilt i fjerde kvartal 2024.

Bergen Rådhus - inventar og utstyr

Prosjektet er ferdig og gjøres opp med et mindreforbruk.

Bergen rådhus - utvendig rehabilitering

Prosjektet er ferdigstilt og resterende midler foreslås trukket inn.

Biler til transport av utviklingshemmede

Det blir levert to biler i inneværende år. Det er behov for flere biler, men det må lyses ut ny konkurranse.

Bjørnarhallen - prosjektutvikling

Bjørnarhallen i Arna bydel er i svært dårlig stand, og det vurderes som mest aktuelt å rive denne og erstatte med nybygg på samme tomt. Prosjektet er utvidet med en underjordisk parkeringskjeller grunnet krav i kommunens gjeldende arealplan. Det pågår arbeid med reguleringsplan, som nylig ble sendt til 2. gangs behandling. Budsjettposten skal dekke kostnader til planlegging og utvikling av prosjektet, mens gjennomføringsfasen inngår i sekkepost inntil videre. Det foreslås en flytting av midler til inneværende år i tråd med justert årsprognose. Endring i totalprognose skyldes at prosjektet er prisjustert.

Boligprogram - 125 nye boliger

Målet for prosjektet Boligprogrammet er å fremskaffe 125 kommunale boliger. Boligene skal være differensierte; noen skal bygges i egne anlegg med varierende antall enheter, mens andre anskaffes som enkeltleiligheter. Budsjettposten er sekkepost for mindre tiltak som ikke skilles ut som egne budsjettposter, og for større prosjekter som i hovedsak befinner seg i en utviklingsfase og som vil bli skilt ut i egne budsjettposter i gjennomføringsfasen.

I Revidert budsjett/1. tertial 2024 vedtok bystyret at prosjektet i Ytre Morvik skulle stanses. I forslag til Handlings- og økonomiplan vil byrådet videre foreslå at arbeidet med prosjektet på Rød avsluttes. Det samme gjelder byggeprosjektdelen av prosjektet i Dolviken. Aktiviteten i disse prosjektene er tatt ned for å gjenspeile dette. Det gjenværende prosjektet under denne budsjettposten er dermed Knappentunet.

Årsprognosen for budsjettposten reflekterer dermed påløpte kostnader for de samme prosjektene i inneværende år. I tillegg inneholder årsprognosen merutgifter knyttet til avslutningen av en mulighetsstudie og noen ekstrakostnader relatert til opprettelsen av det midlertidige botilbudet i Nyhavnsveien 10, som totalt sett innebærer et behov for en mindre styrking av budsjettposten i inneværende år. Tilsvarende er totalprognosen justert for å reflektere samlede påløpte kostnader for de samme prosjektene og tiltakene.

Det vises forøvrig til omtale i forslag til Handlings- og økonomiplan 2025-2028.

Breisteinvegen 190 - tjenestebase bofellesskap

Ved Breistein bofellesskap bygges det en ny tjenestebase som et tilbygg i tilknytning til eksisterende bofellesskap. Tilbygget skal sikre bedre arbeidsforhold for de ansatte, samt tilføre en ekstra boenhet da en av leilighetene har vært benyttet som tjenestebase. Byggearbeidene startet opp i januar 2024 og forventes ferdigstilt i første kvartal 2025. Det er behov for å øke totalprognosen som følge av økte kostnader tilknyttet prisvekst og økte byggelånsrenter. Det foreslås derfor at prosjektet tilføres midler for å dekke resterende antatt behov. I tillegg er det foreslått en forskyvning av midler tilpasset fremdriftsplan fra entreprenør.

Byarkiv - ombygging

Opprinnelig gjennomføringsvedtak i sak 88/22 legger til grunn at huseier gjennomfører ombygging. I sak 176/23 vedtok bystyret å benytte kjøpsopsjon for areal i Hansaparken. Dette endrer forutsetningene om ombygging utført av huseier, og konsekvens av dette framgår av HØP 2024-2027 med bla økt ramme for ombygging. Det vil bli utarbeidet nytt gjennomføringsvedtak. Prosjektet har ferdigstilt plangrunnlag for ombygging. Ny teknisk infrastruktur, plan for møblering overtas av prosjektledelse i EFU i nytt gjennomføringsvedtak. Plan for midlertidig drift/ flytting er justert og gjennomført i 2024, slik at

2. tertialrapport 2024

halvparten av byarkivets ansatte nå er flyttet til ny lokasjon i magistratsbygningen. Flytting av arkiver ut av areal som skal fraflyttes er ferdigstilt. Aktiviteter med kultur og kompetanseutvikling, arbeidsprosesser og systemarkitektur/teknologi pågår og videreføres ut 2024. Midler og aktiviteter i BUD895 Digital fornyelse og tjenesteutvikling forvaltes i prosjektet. Det er ikke oppnådd enighet om kjøp av areal i Hansaparken. Ombygging blir også utsatt og midlene som er knyttet til dette, inkludert driftskonsekvenser i innspill til HØP 2025-28.

Det Hanseatiske museum - restaurering Finnegården 1A

Det er påvist store setninger i grunnen under det fredede bygget i Finnegården som huser Det Hanseatiske Museum. Setninger i grunnen har blant annet ført til at bygningen ligger lavere i forhold til havvannet enn da Finnegården ble bygget, og ved høy flo kommer det vann inn på gulv i 1. etasje. Konstruksjonen er svekket på grunn av setningene i grunnen og endringer som er utført på bygget tidligere. Det er gjennomført refundamentering med nytt bolverk, samt heving av bygningen ved å jekke opp gulvet i 1. etasje tilpasset dagens gatenivå. Bygget ble satt ned på nye fundamenter våren 2023, og prosjektet har startet på sin gjenoppbyggingsfase. Siden bygget er på Unescos verdensarvliste stilles det ekstra strenge krav til utførelse og sikring. Bygget skal bestå så originalt som mulig. Samtlige antikvariske instanser er derfor inne og gir føringer til prosjektet ved behov. Prosjektet har som følge av dette endret karakter underveis, både med hensyn til metode og kostnad. Alt arbeid må utføres så autentisk som mulig, med de samme redskaper og materialer som originalt. Eksempelvis blir ingen elektrisk sag eller boremaskin anvendt for de antikvariske arbeidene. Prosjektet kan ikke gjøres stykkevis og delt, det må fullføres under ett. Bergen kommune har en særskilt forpliktelse til å ivareta fredede historiske bygg, og Hanseatisk museum er i en særstilling blant disse. Det er jevnlig befaringer med Fylkeskonservator for å sikre at alle utførelser godkjennes. Det foreslås en flytting av midler til inneværende år på grunn av endring i anslått tidspunkt for utførelse av tilleggsarbeid på byggeplass. Dette medfører ikke endring i totalprognose eller estimert tidspunkt for ferdigstilling.

Digital fornyelse og tjenesteutvikling i Byarkivet

Aktiviteter og midler i dette prosjektet har vært styrt fra prosjektet nytt Byarkiv 2025 inntil dette ble avsluttet. Det er igangsatt arbeid med prosessforbedring og anskaffelse av nytt katalogsystem. BKBilde avvikles i 2024. Arbeidet her er i innledende fase og dekkes foreløpig i drift. Resterende midler forventes benyttet i 2025.

Digitalisering av analoge arkiv

Trykte kommuneforhandlinger skal gjøres tilgjengelig og søkbare i Digitalarkivet/ Kommuneportal for økt bruk av arkiver og bedre tjenester. Restdigitalisering av bygningsdokumentasjon pågår. Prosjektet forventes ferdigstilt siste tertial 2024/første tertial 2025.

Digitalisering av økonomitjenester

I løpet av høsten implementeres ny løsning for adressevask som skal redusere manuelle rutiner. Prioritering av tiltak fremover sees i sammenheng med konseptarbeidet som pågår ifm. anskaffelse av nytt HR- og økonomisystem. Prosjektet forventes ferdig i 2025.

Digitaliseringsprosjekter

Bergen kommune er inne i en digital transformasjon som endrer både vår tjenesteproduksjon og våre tjenesteleveranser. Transformasjonen skal blant annet bidra til at tjenestene er mer brukerorientert, tilgjengelig 24/7 og utformet slik at vi kan flytte ressurser der det er mest nødvendig.

Bergen kommunes **Min Side** ble erstattet med KS sin "Min kommune" våren 2024. Som en del av dette reetableres funksjonalitet og tjenester i KS Min kommune. Prosjektet har krevd betydelig mer utvikling enn det som opprinnelig var estimert for å få reetablert enkelte tjenester. Alle prosjektkostnader går til

2. tertialrapport 2024

direkte utvikling av den tekniske løsningen som utføres av kommunens utviklingsteam. Prosjektet ferdigstilles i 4. kvartal 2024 med et merforbruk på 1,14 mill.

Proaktive tjenester - Innbyggere, næringsliv, organisasjoner og ansatte er startet for å understøtte målsetningen i politisk plattform om å modernisere Bergen kommunes digitale tjenester med fokus på å gjøre hverdagen lettere for brukerne. Dette gjør det mulig for kommunen, med bakgrunn i data om innbyggerne, å tilby målgrupper relevante tjenester når de trengs, i stedet for at målgruppen selv må lete opp relevante tjenester for så å søke om dem. Prosjektet har utarbeidet et rammeverk for identifisering, endring og etablering for imøtekommende tjenester i Bergen kommune. Som en del av å demonstrere gjennomførbarhet og metode, jobber prosjektet aktivt med piloter og utprøving av rammeverket for enkelte tjenester for å skaffe erfaring til å ta i bruk rammeverket og metodene i kommunen fra 2025.

Ny skjema-løsning for Bergen kommune ble klar for testing i andre kvartal. Skjema ble fortløpende overført til ny løsning og det ble underveis testet og identifisert behov for feilretting som er større enn opprinnelig estimert. Det gjenstår noe feilretting før prosjektet avsluttes ved utgangen av 3. kvartal. Prosjektet ferdigstilles med et merforbruk på 0,4 mill.

Felles data- og informasjonsarkitektur (Ferdi) ferdigstiller fase 1 av prosjektet høsten 2024. Prosjektet er viktig for å sikre riktig bruk og gjenbruk av data, med fokus på personvern og informasjonssikkerhet, men vil også være vesentlig for å bygge nye tjenester med blant annet bruk av kunstig intelligens. Riktig bruk og gjenbruk av data er særlig viktig når kommunen de neste årene må inngå nye avtaler om systemer for viktige virksomhetsprosesser som regnskap, lønn, HR og innkjøp (der kommunen i dag har avtaler). Fase 2 av Ferdi-prosjektet, etablering av data- og begrepskatalog, starter opp tidlig i 2025 og vil ses i tett sammenheng med dette arbeidet. Prosjektet benytter en større del av rammen i 2024, men dette påvirker ikke totalprognose. Estimert merforbruk i 2024 på 0,45 mill. justeres mot budsjett i 2025.

Budsjettposten har et merforbruk i 2024 på 1,97 mill., og totalt et merforbruk på 1,56 mill.

ENØK-prosjekter

Bevilgningen går over mange ulike tjenesteområder.

I Bergen kommune sin tidligere Klima- og miljøhandlingsplan var det et mål å redusere energiforbruket i kommunens bygg med 15 % innen utgangen av 2020 og med 25 % innen 2030. Typiske ENØK-tiltak som skal gjennomføres er:

- Skifte ut defekt luft/vann-varmepumpe, ombygging varmesentral
- Tiltak for å kontrollere radon i utsatte bygg
- Bytte eldre varmegjenvinner mot roterende gjenvinner i ventilasjonsanlegg
- Innregulering av varmeanlegg
- Nyinstallasjon og utskiftning av anlegg for sentral driftsstyring (SD-anlegg)
- Installasjon av solfangere
- Enkel automatisering av styring av panelovner
- Installere varmepumpe i bygg med vannbåren varme

Det er så langt i 2024 fattet gjennomføringsvedtak for 9 nye tiltak. Videre pågår det flere utredninger. Med bakgrunn i lovkrav som gjør at lyskilder og armaturer bør oppgraderes til LED, er dette et prioritert formål for nye prosjekter i 2024. Som følge av senere fremdrift enn planlagt i pågående prosjekter foreslås det at kr. 14,1 mill. (totalt for alle tjenesteområder) flyttes til 2025. Dette inkluderer blant annet kr. 4,1 mill. til et prosjekt ved Skranevatnet skole, som om er flyttet fra budsjettposten *ENØK-tiltak*

2. tertialrapport 2024

kommunale bygg og boliger, og som nå inngår i den foreslåtte budsjettjusteringen på tjenesteområde skole. Flyttingen er gjort for å sikre at alle lignende ENØK-tiltak vurderes innenfor samme budsjettpost.

Etablering av permanent mottak av bekymringsmeldinger

Det tilrettelegges for nye lokaler knyttet til etablering av permanent mottak for bekymringsmeldinger. Investeringsmidlene skal gå til ombygging av lokalene, etablere publikumsmottak, sikre god kvalitet, tilrettelegge for tilstrekkelig sikkerhet ved arbeidsplassen og innkjøp av AV-utstyr og inventar. Investeringer er en del av tiltakspakken i barnevernet, som blant annet skulle etablere et felles mottak for bekymringsmeldinger. Det forventes at investeringsmidlene medgår til formålet, og at prosjektet ferdigstilles.

Fageråshjemmet - prosjektutvikling

Det er besluttet å rive eksisterende Slette Marken sykehjem, omsorgsblokken og Telenor-bygget for å bygge Fageråshjemmet, et nytt sykehjem med 100 plasser. Reguleringsarbeid pågår og planforslaget er sendt til 2. gangs behandling. Budsjettposten skal dekke kostnader for planlegging og utvikling av prosjektet, mens budsjett for gjennomføringsfasen ligger i sekkepost inntil videre. Økning i totalprognose skyldes en omdisponering av midler i sekkepost. Byrådet foreslår en 5 % nedjustering av ubrukte budsjettmidler i handlings- og økonomiplan.

Fyllingsdalen kulturhus - prosjektutvikling

I forslaget til HØP 2025-2028 vil byrådet foreslå at dette prosjektet ikke skal gjennomføres likevel. Aktiviteten i prosjektet er tatt ned for å gjenspeile dette. Årsprognosen reflekterer dermed påløpte kostnader i inneværende år. Tilsvarende er totalprognosen nedjustert for å reflektere samlede påløpte kostnader i prosjektet. Det vises for øvrig til omtale i forslag til HØP 2025-2028.

Havneeiendommer sekkepost

Teknisk standard på bygg og kaier, gjeldende leieavtaler og behov for tilpasning ved nye avtaleinngåelser innebærer behov for oppgraderinger. I 2024 er det gjort vedtak om tiltak med oppgradering av fending ved Bontelabo, Skoltegrunnskaaien Nord og Tollbodkaaien. Videre er det en pågående prosess for oppgradering på Skoltegrunnskaaien Sør og Hurtigrutekaaien.

Planprosessene har tatt lengre tid enn forutsatt i revidert budsjett, og det foreslås derfor at kr. 12 mill. av årets bevilgning flyttes til 2025. Midlene som foreslås flyttet er knyttet opp mot tiltakene som er planlagt på Skoltegrunnskaaien Sør og Nord.

Investeringsprosjekter IKT i tjenestene – sekkepost

Investeringsprosjektet er en sekkepost som skal benyttes til å forenkle, fornye og forbedre digitale løsninger, og utvikling av ny funksjonalitet i fagsystemer og teknisk infrastruktur, herunder integrasjoner mellom ulike fagsystemer som understøtter bedre og mer effektiv tjenesteyting. Sekkeposten er tiltenkt alle tjenesteområdene i byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold. Det er ulike prosjekter som er under vurdering i 2024, og det forventes at midlene medgår til formålet. I forbindelse med 2. tertialrapport 2024 forventes det balanse ved årsslutt, og at investeringsbudsjett medgår til formålet.

Kjøp av lokaler til Bergen byarkiv

I sak 176/23 har bystyret vedtatt at kommunen skal kjøpe Bergen byarkiv sine leide lokaler i Hansaparken. Kjøpsopsjon er tatt ut og kjøpesum er tidligere anslått til kr. 45 mill. Prosessen og forhandlingen om endelig kjøpekontrakt har tatt lengre tid enn forutsatt og forventes nå fullført i 2025. Byrådet foreslår at årets bevilgning flyttes til 2025, samt at budsjettposten prisjusteres med kr. 1,2 mill.

Knappentunet kommunale utleieboliger - prosjektutvikling

2. tertialrapport 2024

Det er behov for et bosenter for inntil 45 personer på Knappentunet. Målgruppen omfatter personer med rus- og psykiatrilidelser, personer med psykiske lidelser med behov for skjerming, og personer med volds- og aggresjonsproblematikk. Det har blitt ferdigstilt en konseptvalgutredning våren 2024. Det foreslås en nedjustering av midler inneværende år i påvente av beslutning om videre prosjektutvikling. Denne budsjettposten skal dekke kostnader knyttet til videre planlegging og utvikling av prosjektet, mens budsjett for gjennomføringsfasen inngår i sekkepost inntil videre.

Krohnåstoppen bofellesskap for utviklingshemmede

Det er etablert to nye bofellesskap med totalt 16 leiligheter i Øvre Krohnåsen 4 og 6 i Fana bydel. Bofellesskapene har felles underjordisk parkeringsanlegg og uteområde. Byggene ble tatt i bruk juni 2023 og de siste økonomiske forpliktelser ventes ferdigstilt i løpet av 2024.

Kulturhuset Danckert Krohn - restaurering og ombygging

Tidligere Danckert Krohn seniorsenter er under rehabilitering og hovedbygget fra 1789 er tenkt benyttet av kulturkontorene i Bergenhus og Årstad bydeler. Det er stort vedlikeholdsetterslep, og grunnet byggets alder og vernestatus må det tas antikvariske hensyn. Det har vært noe mer aktivitet i prosjektet enn tidligere planlagt. Det foreslås en flytting av midler til inneværende år i tråd med justert årsprognose. Forskyvning påvirker ikke estimert tidspunkt for ferdigstilling.

Magistraten, oppgradering - prosjektutvikling

I forslaget til HØP 2025-2028 vil byrådet foreslå at dette prosjektet ikke skal gjennomføres likevel. Aktiviteten i prosjektet er tatt ned for å gjenspeile dette. Årsprognosen reflekterer dermed påløpte kostnader i inneværende år. Tilsvarende er totalprognosen nedjustert for å reflektere samlede påløpte kostnader i prosjektet. Det vises for øvrig til omtale i forslag til HØP 2025-2028.

Midtunvegen bofellesskap

Det skal etableres et nytt bofellesskap på en tomt ved Fana Herredshus i Midtunvegen. Anlegget skal omfatte åtte boenheter for utviklingshemmede med tilhørende fellesarealer og personalbase. Prosjektet inngår som en del av Boligløftet Bergen, et boligpolitisk tiltak som har som formål å avvikle kø for bolig til personer med utviklingshemninger. Prosjektet planlegger byggestart i løpet av 2025. Det foreslås en forskyvning av midler til inneværende år på bakgrunn av oppdatert fremdriftsplan.

Minde skole og idrettshall - prosjektvikling

Budsjettposten dekker arbeid med reguleringsplanen i området rundt Minde skole med hensikt å bygge et tilbygg til skolen og idrettshall sør for eksisterende skolebygg.

Arbeidet er blitt forsinket i 2024 grunnet behov for å avklare størrelse på idrettshall. I Revidert budsjett/1. tertial 2024 vedtok bystyret at idrettshallen ved Minde skole skal skaleres ned fra en full idrettshall til en basketballhall, og at bydelens behov for større innendørs idrettsflater skal løses gjennom en samarbeidsavtale med VLFK om etablering av en full idrettshall ved Langhaugen videregående skole. Forsinkelsen som oppsto i påvente av bystyrets vedtak medfører en forskyvning av antatt tidspunkt for ferdigstilling. Budsjettposten skal dekke kostnader til reguleringsprosessen, mens budsjett for gjennomføringsfasen inngår i sekkepost inntil videre.

Mindre bygginvesteringer - sekkepost

Midlene benyttes til å gjennomføre rehabiliteringsprosjekter og andre oppgraderinger i kommunens bygningsmasse og kan bli brukt på alle tjenesteområder i kommunen.

Midlene benyttes også til å bytte ut, eller oppgradere, tekniske anlegg med utgått levetid. Eksempler på dette er brannvarslingsanlegg, elektriske anlegg, pasientvarslingsanlegg, ventilasjonsanlegg, SD-anlegg, heiser og investeringer knyttet opp mot digitalisering. Det utarbeides årlige vedlikeholdsplaner og prioriteringer basert på tekniske tilstandskartlegginger og kommunens fremtidige arealbehov.

2. tertialrapport 2024

Det er så langt i år bevilget midler til ca. 70 enkelttiltak fra budsjettposten. De største prosjektene er oppgradering og utbedring av ventilasjonsanlegg ved Garnes-, Nygårdslie- og Olsvik skole. Videre er det bevilget større beløp til tiltak på blant annet Eventyrskogen, Li skole, Bergen Brannstasjon, Sandviken sjøbad, Allehelgensgate 5 og Årstad Brannstasjon Barnehage.

Grunnet noe lavere fremdrift i enkelte pågående prosjekter enn først forutsatt foreslås det å flytte kr. 14,85 mill. (totalt for alle tjenesteområder) til 2025 slik at budsjettet følger beregnet fremdrift i de aktuelle prosjektene.

Nedre Totland bofellesskap

Det skal bygges et nytt bofellesskap for utviklingshemmede på Nedre Totland. Det gamle skolebygget på Riple skal være personalbase for ansatte, mens seks leiligheter i bofellesskapet etableres i et nybygg. Prosjektet inngår som en del av Boligløftet Bergen, et boligpolitisk tiltak som har som formål å utvikle kjøp for bolig til personer med utviklingshemninger. Prosjektet planlegger byggestart i løpet av høsten 2024. Det foreslås en flytting av midler til inneværende år med bakgrunn i oppdatert fremdriftsplan.

Nytt fagsystem eiendomsskatt

Prosjektet er forsinket. Det foreslås å overføre kr 1,7 mill. fra 2024 til 2025.

Ombygging - Innbyggerservice

Ombyggingen av publikumsmottaket i Innbyggerservice i Kaigaten 4 startet i 1. kvartal og er godt i gang. Ombyggingen skal bidra positivt til å ivareta personvernet i en hverdag preget av mer besøk og mer kompliserte digitale søknadsprosesser, samt sikre økt trygghet for ansatte i Innbyggerservice. Det er laget veiledningsrom, støyisolering i publikumsmottaket og ny resepsjon er under bygging.

Oppgradering og utvidelse av IKT-infrastruktur

I 2023 ble det et merforbruk på driftsfinansierte investeringer på kr 1,33 mill. Årets budsjett på kr 7,2 mill må dekke inn merforbruket, noe som gir et noe lavere handlingsrom i 2024. Tilgjengelig beløp i 2024 er kr 5,87 mill. I 2024 investeres det i nye servere og nettverksutstyr med forventning om å benytte de kr 5,87 mill som er tilgjengelig på budsjettposten.

Ortun skole - svømmehall

Svømmebassenget på Ortun skole har vært igjennom en omfattende oppgradering, hvor det nå er bygget et helt nytt badeanlegg med blant annet hev-senk bunn og eget opplæringsbasseng. Oppgradering av utomhusanlegg og atkomstvei har også vært en del av prosjektet. Bygget ble tatt i bruk høsten 2022. Det gjenstår fortsatt mindre økonomiske forpliktelser tilknyttet oppfølging i 2024.

Petedalsmyra, utleieboliger

På Petedalsmyra oppføres et bygg bestående av åtte utleieboliger og en personalbase. Målgruppen for tiltaket er personer med rus- og psykiatrilidelser. Det har vært gjennomført reguleringsprosess på tomten og reguleringsplanen ble vedtatt januar 2023. Gjennomføringsvedtak ble fattet i juni 2023, og entreprenør har startet arbeidene med opparbeiding av grunnen. Det foreslås en flytting av midler til inneværende år i tråd med justert årsprognose, dette medfører ikke endring i totalprognose eller tidspunkt for ferdigstilling.

Rehabilitering Elvetun

Dette er en videreføring av budsjettposten *Skisseprosjekt Fysak/nytt Elvetun*. Det er tidligere gjennomført en konseptvalgutredning for Fysak-hall og nytt Elvetun ungdomshus i Loddefjord. I forslaget til HØP 2025-2028 vil byrådet foreslå at et slikt prosjekt ikke skal gjennomføres likevel. Byrådet vil i stedet foreslå rehabilitering av dagens Elvetun som videre konsept, og vil samtidig jobbe for å finne andre alternativer for å kunne møte bydelens ønske om egen Fysak-hall.

2. tertialrapport 2024

Budsjettposten skal dekke kostnader til planlegging og utvikling av prosjektet, mens gjennomføringsfasen inngår i sekkepost inntil videre. Totalprognosen er justert for å reflektere endringen i konsept. Utviklingen av et nytt konsept for Elvetun innebærer også at ferdigstillestidpunkt for prosjektutviklingsfasen blir forskjøvet.

Det vises forøvrig til omtale i forslag til HØP 2025-2028.

Salhus skole – konseptvalgutredning

Salhus skule består i dag av to bygg, gamleskolen og hovedbygget. I tillegg står det en eldre enebolig på tomten, omtalt som Landmarkvillaen. Skolen framstår i dag med omfattende behov for oppgradering, og det vurderes at det er behov for å ta i bruk Landmarkvillaen til skoleformål. Det er utført en konseptvalgutredning som ble ferdigstilt i 2024.

I forslag til HØP 2025-2028 vil byrådet foreslå at det skal gjennomføres noe større byggeprosjekt ved Salhus skule. Den gjennomførte konseptvalgutredningen vil følgelig ikke bli etterfulgt av noen prosjektutviklingsfase. Årsprognosen reflekter derfor at aktiviteten i prosjektet tas ned. Tilsvarende er totalprognosen nedjustert for å reflektere samlede påløpte kostnader i prosjektet. Det vises for øvrig til omtale i forslag til HØP 2025-2028.

Sandbrekkevegen bosenter og utleiebolig

I Sandbrekkevegen er det planlagt å bygge to blokker med totalt 17 boenheter og personalbase. Av disse leilighetene er ni tiltenkt alvorlig psykisk syke og de øvrige åtte skal være ordinære kommunale leiligheter. Det pågår nå arbeid med reguleringsplan. Endring i totalprognose skyldes at prosjektet er prisjustert, samt at det foreslås at oppdatert anslag for investeringskostnad tilknyttet gjennomføring blir innarbeidet.

Sentralbadet, påbygg kontorseksjon

I gjennomføringsvedtak for Sentralbadet scenekunsthuss ble det vedtatt et kontorpåbygg i fire etasjer på den delen av bygningen som vender mot Teatergaten. Kontorpåbygget oppføres som en egen seksjon i henhold til Eierseksjonsloven, og selges som et råbygg. Seksjoneringen av kontorpåbygget ble godkjent av Plan- og bygningssetaten i april 2024 og byrådet hadde parallelt med seksjoneringsprosessen jobbet med å tilrettelegge en transaksjonsstruktur for salg av kontorpåbygget i det åpne markedet. Det vises i den forbindelse til omtale under "Andre forhold" i Revidert budsjett/1. tertial 2024 og de forslag byrådet fremmet i saken.

Bystyrets vedtak innebærer at ferdigstillingen av kontorpåbygget ikke vil skje på kommunens hånd, men i regi av det nylig opprettede Sentralbadet kontorpåbygg AS, som kjøpte seksjon 2 i Sentralbadet like før sommeren. Kommunens investeringsbudsjett vil dermed ikke bli belastet med byggekostnader for kontorpåbygget. I forslag til HØP2025-2028 er budsjettavsetninger for kontorpåbygget tatt ut. Årsprognose og totalprognose i denne rapporteringen er justert tilsvarende.

Sikkerhetstiltak og oppgraderinger i bygg som brukes til boliger og arbeidsplasser

Etter hendelse på NAV jobbes det ytterligere med å trygge arbeidsplasser der ansatte møter brukere/kunder. Dette har medført et behov for oppgraderinger av flere kontorlokaler i tjenestene under byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold. I 2024 planlegges det å gjennomføre sikringstiltak ved alle Familiens hus i form av nytt ankomstverktøy.

Prosjektet er ferdigstilt og foreslått budsjettjustering er knyttet til en mindre justering av sluttprognosen.

Storetveit skole, rehabilitering og ny idrettshall - prosjektutvikling

2. tertialrapport 2024

Storetveit ungdomsskole skal rehabiliteres og et nybygg oppføres for å øke kapasiteten til 600 elever. I tilknytning til skolen skal det også bygges en ny idrettshall. Skolebygningen har høy verneverdi og det nåværende arkitektoniske uttrykket skal ivaretas i størst mulig grad. Rehabilitering av skolebygget gjennomføres parallelt med riving av gymbygg og oppføring av ny idrettshall. Det pågår en detaljregulering, noe som har betydning for prosjektets fremdrift. Budsjettposten skal dekke kostnader knyttet til planlegging og utvikling av prosjektet, mens budsjett for gjennomføringsfasen inngår i sekkepost inntil videre. Det foreslås en flytting av midler til inneværende år i tråd med justert årsprognose. Endring i totalprognose skyldes at prosjektet er prisjustert.

Tilpasning av lokaler - sekkepost

I 2024 vil midlene bli benyttet til ombygging av lokaler til hjemmebaserte tjenester (Ladegårdsgaten), ombygging ved Bergen Helsehus legekontor, og ombygging av vaktrom og medisinrom ved Bergen Legevakt. Ombygging av lokaler til nye arealer for legevaktsentralen, er forsinket på grunn av at Helse Bergen får frigjort sine lokaler senere enn planlagt.

Tveiterås skole - riving og nybygg

Tveiterås skole er en spesialskole for elever med spesielle behov, lokalisert på Paradis. Bygningsmassen på eiendommen var i dårlig stand og uhensiktsmessig i forhold til bruken. Det eksisterende skolebygget er revet og det er oppført et nytt bygg på samme tomt. Bygget ble tatt i bruk august 2023. Totalprognose til prosjektet er nedjustert, men det gjenstår fortsatt økonomiske forpliktelser knyttet til oppfølging. Disse forventes ferdigstilt i løpet av 2025.

Varden skole, utvidelse

I forslaget til HØP 2025-2028 vil byrådet foreslå at dette prosjektet ikke skal gjennomføres likevel. Aktiviteten i prosjektet er tatt ned for å gjenspeile dette. Årsprognosen reflekterer dermed påløpte kostnader i inneværende år. Tilsvarende er totalprognosen nedjustert for å reflektere samlede påløpte kostnader i prosjektet. Det vises for øvrig til omtale i forslag til HØP 2025-2028.

Økt kapasitet på sikkerhetsløsninger mot internett fra Bergen kommunes interne nettverk

Prosjektet ble avsluttet i 2023. Merforbruket fra 2023 ble dekket inn med en bevilgning i revidert budsjett 2024.

17-Beredskap og sivilforsvar

Om tjenesteområdet

Tjenesteområdet omfatter alle kommunens tjenester innen samfunnssikkerhet og beredskap, herunder kommunens utgifter til beredskap, sivilforsvar og tilfluktsrom.

Kommunene er en viktig bærebjelke i arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap og er også gitt en sentral rolle som samvirkeaktør og pådriver i samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeidet lokalt.

Sivilbeskyttelsesloven (2010) og Forskrift om kommunal beredskapsplikt (2011) pålegger alle kommuner i Norge å arbeide helhetlig og systematisk med samfunnssikkerhetsarbeidet på tvers av sektorer i kommunen.

Utvikling og utfordringer

Kommunene har en nøkkelrolle i arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap og har lovpålagte beredskapsoppgaver. Kommunen skal forebygge uønskede hendelser og ivareta befolkningens trygghet og sikkerhet gjennom tjenesteleveranse i daglig drift. Kommunen skal også ha planer for hvordan kriser og beredskapshendelser skal ivretas, og håndtere disse når de oppstår.

Samfunnssikkerhets- og beredskapsutfordringene endrer seg kontinuerlig. Utfordringsbildet verdenssamfunnet står overfor er alvorlig. Omfanget av kriser både fjernt og nært viser det med all tydelighet. Kriser og krig utenfor landegrensene har påvirkning på risiko- og trusselbildet for Norge og vår region. Klimaendringer og naturfare, demografisk utvikling, sårbarheter i teknologi og infrastruktur og en forverret sikkerhetspolitisk situasjon vil også i de kommende årene utfordre samfunnssikkerheten og beredskapen i Bergen. Utviklingstrekkene har gjensidig påvirkning på hverandre, og forsterker hverandre. De vil i tillegg kunne påvirke andre samfunnsforhold, som tillit til myndigheter, sosial ulikhet og endringer i kriminalitetsbildet. Sikkerhetsutfordringene er sammensatte, grenseoverskridende og sektorovergripende, noe som innebærer at samordning og samvirke på tvers av geografiske grenser og sektorer, og mellom styringsnivåene i forvaltningen, må utvikles og styrkes.

Beredskap

Samfunnssikkerhetens hus er kommunens fagmiljø innen samfunnssikkerhet og beredskap og har konsernansvar for beredskap. Beredskap er et linjeansvar i Bergen kommune og fagmiljøet skal være en pådriver for at kommunens virksomheter arbeider planmessig og kunnskapsbasert for å forebygge, og er forberedt på å håndtere uønskede hendelser, kriser og katastrofer.

Samfunnssikkerhetens hus har hittil i 2024 ferdigstilt helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse for Bergen, BergenROS 2024. Etaten har i tillegg støttet flere avdelinger med kompetanseheving og rådgivning innen risikovurdering, beredskapsplanlegging, beredskapsledelse og planlegging og gjennomføring av beredskapsøvelser.

Etaten vil fortsette å arbeide for at kommunens helhetlige og systematiske arbeid innen fagområdet utvikles og styrkes.

Samordning og samvirke i kommunen og med eksterne aktører

God beredskap handler om å være godt forberedt til å håndtere uønskede hendelser når de oppstår. Dette stiller krav til god samordning og samarbeidsstrukturer mellom tjenestene i kommunen, forvaltningsnivåene og mellom offentlige og private aktører.

Kommunens lovpålagte beredskapsplikt innebærer også å være en pådriver overfor andre aktører. Samfunnssikkerhet, det vil si samfunnets evne til å verne seg mot og håndtere uønskede hendelser, oppnås gjennom god planlegging, organisering, styring, forvaltning og håndtering – i samarbeid med mange samfunnsaktører.

Byrådsleders avdeling har ansvar for det overordnede beredskapsplanverket i kommunen, det er et lovpålagt krav at planen skal revideres årlig og øves jevnlig. Beredskapsplanverket skal revideres slik at det etableres sammenheng med risikobildet som er gjort rede for i helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse for Bergen kommune «BergenROS 2024».

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Justert årsbudsjett 2024				
	Utgifter	Inntekter	Just.bud.	Prognose	Avvik
Tilfluktsrom	8 455	-5 578	2 877	2 877	0
Sivilforsvar	3 791	-2 579	1 212	1 387	-175
Beredskap	32 135	-1 663	30 471	30 741	-269
Helseberedskap	14 110	-6 354	7 756	7 756	0
Sum	58 491	-16 174	42 317	42 762	-444

Status økonomi per avdeling

Beløp i 1000

Byrådsavdeling	Justert årsbudsjett 2024					Avvik i % av utgift
	Utgifter	Inntekter	Just.bud.	Prognose	Avvik	
1-Byrådsleders avdeling	35 926	-4 242	31 684	32 128	-444	-1,2 %
2-Byrådsavdeling for finans	8 455	-5 578	2 877	2 877	0	0,0 %
3-Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	14 110	-6 354	7 756	7 756	0	0,0 %
90-Fellesposter - bykassen	0	0	0	0	0	0,0 %
Sum	58 491	-16 174	42 317	42 762	-444	-0,8 %

Kommentar til status økonomi

Byrådsleders avdeling melder om et merforbruk på kr. 0,46 mill. knyttet til utgifter til vakthold i forbindelse med gjennomføring av 17. mai i Bergen sentrum og Fana bystrøk (se nærmere omtale under forslag til budsjettjusteringer.

Forslag til budsjettjusteringer - drift

Beløp i 1000

Budsjettjustering	2024
Merutgifter vakthold 17. mai	Nye engangstiltak 464
Sum	464

Merutgifter vakthold 17. mai

Tiltaket gjelder dekning av merutgifter kr. 443.600 som følge av ekstra vakthold på 17. mai i Bergen sentrum (kr. 443.600), etter avtale med 17. mai komiteen i Bergen. Bakgrunnen for behovet er politiets omprioritering av ressurser, og dermed behov for å styrke vaktholdet ved bruk av vektere tilsvarende som i 2023.

Det var også behov for ekstra trafikkvakter under gjennomføringen av 17. mai i Fana bystrøk, angitt til kr. 20.000.

Byrådet forslår å bevilge kr. 463.600 til dekning av ekstra vakthold på 17. mai i Bergen sentrum og Fana bystrøk.

Nye tiltak i årets driftsbudsjett

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose	Avvik prognose i kr	Statusbeskrivelse
Helårsvirkning av realendringer i årets budsjett				
Økte driftskostnader - Service og sikkerhetscenter	650	650	0	Service- og sikkerhetscenteret i Bergen rådhus ivaretar drift av resepsjonen, møtesenteret, sikkerhetscenter og vektertjeneste i rådhuskvartalet. Økningen er medgått til ansettelse og vikarbruk, i tråd med beskrivelse av tiltaket.
Sum	650	650	0	
Tilpasning til aktivitetsnivå				
Prisjustering av energi til byggdrift (Etat for bygg og eiendom)	-373	-373	0	
Reduserte energiutgifter i kommunen	-69	-69	0	Justert i tråd med lavere strømutfgifter
Sum	-443	-443	0	
Effektivisering				
Oppgavegjennomgang i kommunen	-722	-722	0	Bystyret har vedtatt at de administrative kostnadene i byrådsavdelingene skal reduseres, blant annet ved å holde administrative stillinger vakante ved varig eller midlertidig ledighet. Av et totalt innsparingskrav på 95 mill. ble 30. mill. fordelt ut i detaljeringen av vedtatt budsjett i februar, mens de ytterligere 65 mill. ble fordelt i august 2024. I revidert budsjett 2024 ble det innført generell ansettelsesstopp for administrative stillinger i hele organisasjonen. Byrådsavdelingene melder om totalt 65

2. tertialrapport 2024

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose	Avvik prognose i kr	Statusbeskrivelse
				stillinger som står vakante pr.august. Stillingene er blitt vakante på ulike tidspunkt, så effekten innværende år er lavere enn den ville vært med helårseffekt. For administrative stillinger skal det ikke tas inn vikar ved fravær, som isolert sett gir et mindreforbruk. I tillegg er det restriktiv bruk på kurs og samlinger, konsulentbruk, reiseaktivitet og andre utgifter som ikke er strengt nødvendig. Byrådsavdelingene har håndtert innsparingskravet ulikt mht. fordeling og rapportering i sine tjenester. I sum rapporteres det om forventet effekt på 84,8 mill. som gir et negativt avvik på 10,2 mill. i 2024.
Sum	-722	-722	0	
Sum tiltak	-514	-514	0	

Investeringer

Beløp i 1000

Investering	Saksref.	Totalbudsjett				Årets budsjett			
		Bud. v/gj.føring s-vedtak	Vedtatt	Totalprognose	Avvik	Estimert ferdigkvar- tal	Justert budsjett	Årsprognose	Forslag til bud.endr.
Mindre bygginvesteringer - sekkepost		-	-	-	-	Løpende	-3 894	1 100	4 994
Tilfluktsrom - oppgradering mv		-	-	-	-	Løpende	2 701	1 701	-1 000
Sum							-1 193	2 801	3 994

Statustekst investeringer

Mindre bygginvesteringer - sekkepost

Midlene benyttes til å gjennomføre rehabiliteringsprosjekter og andre oppgraderinger i kommunens bygningsmasse og kan bli brukt på alle tjenesteområder i kommunen.

Midlene benyttes også til å bytte ut, eller oppgradere, tekniske anlegg med utgått levetid. Eksempler på dette er brannvarslingsanlegg, elektriske anlegg, pasientvarslingsanlegg, ventilasjonsanlegg, SD-anlegg, heiser og investeringer knyttet opp mot digitalisering. Det utarbeides årlige vedlikeholdsplaner og prioriteringer basert på tekniske tilstandskartlegginger og kommunens fremtidige arealbehov.

Det er så langt i år bevilget midler til ca. 70 enkelttiltak fra budsjettposten. De største prosjektene er oppgradering og utbedring av ventilasjonsanlegg ved Garnes-, Nygårdslie- og Olsvik skole. Videre er det bevilget større beløp til tiltak på blant annet Eventyrskogen, Li skole, Bergen Brannstasjon, Sandviken sjøbad, Allehelgensgate 5 og Årstad Brannstasjon Barnehage.

Grunnet noe lavere fremdrift i enkelte pågående prosjekter enn først forutsatt foreslås det å flytte kr. 14,85 mill. (totalt for alle tjenesteområder) til 2025 slik at budsjettet følger beregnet fremdrift i de aktuelle prosjektene.

Tilfluktsrom - oppgradering mv

Det er et stort behov for oppgradering av tilfluktsrom slik at de blir gjort i stand i henhold til gjeldende krav. Tilfluktsrommene vil da lettere også kunne brukes til andre formål.

Årets bevilgning var i utgangspunktet planlagt benyttet til gjenoppbygging og oppgradering av Nordnes tilfluktsrom som ble sanert i 2023. Reviderte kostnadsestimater viste at prosjektet vil koste vesentlig mer enn hva som tidligere ble lagt til grunn. Planlagt bruk er derfor endret til oppsetting av tunnelduk i Holbergsalmenningen tilfluktsrom. Tilfluktsrommet har i dag fuktproblemer knyttet til vanninntrengning, noe som gjør at tekniske anlegg og inneklima forringes.

Videre har planlagt prosjekt ved Krohnstadhøyden tilfluktsrom forsinket fremdrift, og det foreslås at resterende midler flyttes til 2025.

Tilpasning av lokaler - sekkepost

I 2024 vil midlene bli benyttet til ombygging av lokaler til hjemmebaserte tjenester (Ladegårdsgaten), ombygging ved Bergen Helsehus legekontor, og ombygging av vaktrom og medisinerom ved Bergen Legevakt. Ombygging av lokaler til nye arealer for legevaktsentralen, er forsinket på grunn av at Helse Bergen får frigjort sine lokaler senere enn planlagt.

18A-Vann og avløp

Om tjenesteområdet

Tjenesteområdet vann og avløp omfatter vannforsyning og avløpshåndtering for byens innbyggere og virksomheter. Området omfatter også det kommunale overvannssystemet. Vann- og avløpstjenestene er fullt ut finansiert gjennom kommunale gebyrer og bruk av tidligere års opparbeidede fondsmidler. Midlene kan kun brukes til VA-formål (innen vann- og avløpssektoren).

Bergen kommune jobber systematisk for å levere god tjenestekvalitet og god effektivitet gjennom å ta vare på og videreutvikle eksisterende VA-infrastruktur og tilpasse byen til et mer krevende klima. Mye av arbeidet som gjøres skjer i tett samarbeid mellom ulike etater i kommunen og andre infrastruktureiere. Effektivitet og kvalitet måles og sammenlignes med andre kommuner (benchmarking). Publikum skal oppleve god kundefølelse og informasjon. Brukerundersøkelsen fra april 2024 viser at 93 % av innbyggerne er fornøyd med VA-tjenestene.

Utvikling og utfordringer

Hovedplan for vannforsyning og Hovedplan for avløp og vannmiljø ble vedtatt av bystyret i møte 20.06.2019. Hovedplanene er kommunens overordnede sektorplaner for tjenesteområdet vannforsyning og avløpshåndtering, og er styrende for aktiviteten på området. Revisjon av hovedplanene er godt i gang og har vært på 1. gangs høring. Innspill innarbeides og sak er planlagt til politisk behandling i løpet av høsten 2024.

Sentrale oppgaver og utfordringer så langt i 2024 har vært:

Vannforsyning

- Anleggsarbeidet med nye Espeland vannbehandlingsanlegg er i gang. Planlegging av forsyning mot Åsane fra Espeland fortsetter. Kraftverket som er integrert med vannbehandlingsanlegget skal erstattes med et nytt med overløp og større effekt for å kunne øke produksjonen av elektrisk strøm.
- Det pågår en teknisk og økonomisk utredning for et mulig kraftverk ved Svartediket for å utnytte fallet fra Tarlebødammen med tilhørende eldre ledningsnett. Det vurderes også mulig kraftverk ved Sædalen vannbehandlingsanlegg.
- Videreføre arbeidet med sikring av vannbasseng og hygienisk sikkerhet i vannforsyningen.
- Holde oppe takten i ledningsfornying.
- Videreføre arbeidet med å øke robustheten på vannforsyningen, utvikle samkjøring mellom kilder og etablering av felles reserve vannforsyning med Øygarden gjennom bygging av vannledning over nytt Sotrasamband.
- Videreføre arbeidet med lekkasjereduksjon.
- Sikre god drift og optimalisering av eksisterende anlegg
- Videreføre arbeidet med oppfølging av rehabiliteringsplan for vassdragsanlegg.

Avløpshåndtering

- Arbeidet med planlegging og oppstart på arbeider med oppgradering av de mindre avløpseanleggene videreføres. Konseptvalgutredning er utarbeidet for Åsane Nord og Bergen

2. tertialrapport 2024

Vest og er behandlet i byrådet. Detaljprosjektering er startet på de første delstrekene i Åsane. Anleggsarbeid pågår på strekningen Mjølkeråen - Kvernevik.

- Reguleringsplan for Garnes renseanlegg har vært lagt ut på begrenset høring, og skal opp til 2. gangs behandling. Arbeidet med prosjektering pågår. Det arbeides videre med klargjøring for oppstart, herunder grunnforhandlinger og arkeologiske utgravinger.
- Drotningstunnel avløpsrenseanlegg. Pga. hensyn til Sotrasambandet og etablert tunnel for høyspentkabel må anlegget bygges som daganlegg. Reguleringsarbeid for nytt anlegg pågår. Bergen Vann får ikke anledning til å starte arbeidet med nytt renseanlegg før år 2030 pga. Sotralink sin båndlegging av området.
- Holde oppe takten i ledningsfornying.
- Videreføre arbeidet med klimatilpasning og øke robustheten i eksisterende avløpssystemer gjennom oppfølging av kommunedelplan for overvann mm.
- Arbeide for en stabil og økende gassproduksjon ved biogassanlegget.
- Sikre god drift og optimalisering av eksisterende anlegg.

Spesielle utfordringer som oppstod i 2022 og har vedvart til nå i 2024

- En sterk økning i rentekostnader gir vesentlig kostnadsøkning for sektoren.
- Tilsvarende har en svært høy prisstigning på materialer og anleggsarbeider gitt ytterligere kostnadsøkning.
- Stor prisøkning på enkelte råvarer og kjemikalier som inngår i drift av vannbehandling og avløpsrenseprosesser.
- Økt fokus på vann og avløp som samfunnskritisk virksomhet grunnet endret trusselnivå.

Nærmere om virksomheten

Sirkulærøkonomi og klimafotavtrykk

Energiforbruk – Bergen Vann har de siste årene vektlagt energiforbruk og energiproduksjon, og på driftsområdet har det vært økende oppmerksomhet på energisparende tiltak og selvforsyning. Bergen Vann vil arbeide videre med å redusere sin del av utslippene for at Bergen kommune skal kunne bli fossilfri i 2030 og unngå en økning i temperatur på mer enn 1,5 grader frem til 2050, blant annet gjennom økende overgang til fossilfri anleggsdrift.

Bergen Vann produserer energi selv ved vannkraft og biogass. Pr. 2. tertial 2024 var det produsert 11,2 GWh energi netto biogass ut fra oppgraderingsanlegget, samt 4,5 GWh fra vannkraftverkene. Biogassen selges og brukes til busser.

Bergen Vann har vedtatt en intern klima- og energihandlingsplan som følger opp kommunens klimastrategi. Det er utarbeidet et verktøy som gir oversikt over etatens klimafotavtrykk. Bergen Vann er blitt anerkjent av Verdens vannorganisasjon (IWA) som «Climate Smart Utility». Etaten er med i det nye kommunale, tverretatlige Fysisk klimarisikonettverk og skal være med å kartlegge fysisk klimarisiko.

Vannforbruk/vannkvalitet, nyanlegg vann

Alle abonnenter forsynes kontinuerlig med drikkevann av god kvalitet. Bergen kommunes seks vannbehandlingsanlegg har alle UV-stråling (ultrafiolett lys) som hygienisk barriere mot mikroorganismer. Bergen Vann har lav terskel for å sende ut føre-var kokevarsel dersom det er mistanke om redusert vannkvalitet. Ved påvist forurensing sendes det kokevarsel.

Vannforbruket ved utgangen av 2. tertial 2024 var 20,34 millioner m³.

2. tertialrapport 2024

2023 var første år vannforbruket kom under 30 millioner m³. Målet for 2024 er på 30,0 millioner m³. Lekkasjesøking og hurtig lekkasjeutbedring er høyt prioritert for å redusere vannforbruket.

Bergen Vann har ansvar for byens dammer og gjennomfører tilsyn og oppgradering etter plan godkjent av Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE).

- Storavatnet (Krohnegården) – Rehabilitering av damanleggene er ferdig, og området er tilbakestilt for brukere.
- For Storediket har bystyret besluttet nedlegging av dammen. Behandling hos NVE er ferdig med tanke på konsesjon om nedlegging. Nedtapping og detaljprosjektering er startet og vil foregå i løpet av 2024. Avhengig av saksbehandlingstid hos NVE vil arbeidet utføres i 2025 og muligens i 2026.
- Dam Skredderdalen må rehabiliteres for å møte krav til damsikkerhet. Foreslått løsning ble avvist av NVE i deres behandling av teknisk plan. På Skredderdalen er derfor konseptvalgsarbeidet startet opp på nytt og andre alternativer vil bli vurdert.
- Storevatnet (Sandviksfjellet v/Stoltzekleiven), forprosjekt er ferdig. Vurdering av konsekvenser for øvrige dammer oppstrøms Storevatnet er ferdigstilt. Vannstanden i Storevatnet har vært senket og vil bli holdt senket fram til planlagte rehabiliteringstiltak er gjennomført.
- Det pågår prosjektering for Stemmevatnet og Gløvrevatnene i Sædalen, Gamsebotstjørna (Ytre Arna), Storevatnet og Ulvvatnet/Svartavatnet (Fanafjellet) ved Kismul. På Gamsebotstjørna er en i dialog med grunneiere for å avklare adkomstvei for damtiltaket og for fremtidig adkomst for drift og vedlikehold.

Avløpshåndtering og -nyanlegg avløp

Bergen kommune fikk 14.10.2016 tillatelse etter forurensningsloven for utslipp av avløpsvann i Bergen og Arna tettbebyggelser fra Statsforvalteren i Vestland. Kravet til sekundærrensing gjelder for alle de større renseanleggene, som i dag oppfyller kravet, Garnes renseanlegg og 18 mindre renseanlegg, inkludert store slamavskillere. Frist for oppfyllelse av kravet for alle anleggene er 31.12.2025, jfr. bystyresak 226-16, behandlet 21.09.2016.

Slik status er pr. i dag, er det ikke realistisk å klare å oppfylle denne fristen. Det har vært møte mellom Bergen Vann og Statsforvalteren v/Miljøvernavdelingen for å redegjøre for status og framdrift i prosjektene med oppgradering av avløpsrenseanleggene. Saken følges opp i videre dialog med Statsforvalteren.

Det arbeides kontinuerlig for å redusere overløpsutslipp fra avløpsnettets ved å skille regnvannet fra spillvann i sentrale byområder, kalt separering. Dette er et nødvendig og langvarig arbeid for å sikre stabil god vannkvalitet i nære sjøområder.

Bergen Vann, Plan- og bygningsetaten og Bymiljøetaten samarbeider for å sikre at kommunedelplan for overvann innarbeides i kommunens planbehandling. Hensikten er å sikre byen mot skader som følge av flom, oversvømmelse og klimaendringer ved at overvannshåndtering blir en integrert del av all arealplanlegging.

Fornyning av ledningsnett

For å hindre forfall i ledningsnettets er det viktig å fornye ledningsnettets kontinuerlig. Det legges vekt på at fornying i stor grad utføres med gravefrie metoder (No-Dig). Dette gjøres for at disse arbeidene skal gjennomføres effektivt, til minst mulig ulempe for publikum og skade på miljø. Spesielt på avløpssiden utgjør gravefrie metoder hovedandelen. Dette arbeidet fortsetter i 2024.

2. tertialrapport 2024

Fornyng av vannledninger er mer krevende enn fornyng av avløpsledninger. Pr 2 tertial 2024 er det fornyet 2,7 km offentlig vannledning, som utgjør 40,9 % av årsmålet. Det er fornyet 5,8 km offentlig avløpsledning, det utgjør 68,2 % av årsmålet. I 2022 og 2023 fornyet Bergen Vann en del større, eldre og kritiske vannledninger. Dette arbeidet videreføres i 2024 og det benyttes blant annet risikobasert tilnærming til utvelgelse av ledninger for fornyng. Der det er naturlig, jobbes det med separering av overvann. Det ble i 2023 separert 184 m fellessystem.

Det er også stort fokus på å få fornyet private ledninger samtidig med fornyng av de offentlige ledningene. Det er til nå i 2024 fornyet 6,4 km privat avløpsnett. Dette var i hovedsak utbedring av private ledningsanlegg etter pålegg fra Bergen Vann.

Personal/oppfølging ansatte/rekruttering

Bergen Vann erfarer at det er krevende både å beholde og rekruttere personell til flere nøkkelfunksjoner i etaten. Det er et meget stramt arbeidsmarked og mangel på personell med kompetanse innen Bergen Vanns kjerneområder. Det må iverksettes ekstraordinære tiltak for å beholde og rekruttere kompetanse innen flere stillingskategorier. Bergen Vann jobber kontinuerlig med dette både på kort og lengre sikt.

Det har i lengre tid vært jobbet med å samlokalisere Bergen Vann sin virksomhet på et sted. I august flyttet etaten fra sine gamle lokaler i Spelhaugen 22 og Fjøsangerveien 68 til nye lokaler i Krokattjønnveien 11 C i Fyllingsdalen. Tilbakemeldingene fra medarbeiderne er gode.

Samarbeidsprosjekter

Bergen Vann er generelt involvert i mange samarbeidsprosjekter i tilknytning til andre infrastrukturprosjekter. Mye tid brukes i oppfølgingen av slike prosjekter for å sikre gode løsninger på klimatilpasning og behov som må ivaretas for å sikre gode VA-anlegg som skal vare i over 100 år. Samarbeidsprosjektene gir også anledning til fornyelse av dårlige ledninger.

Digitalisering

Flere digitale løsninger er etablert. Bergen Vann har tatt i bruk datasjø (felles lagringsplass for kontinuerlig innhenting av driftsdata fra VA-systemene), for å bruke data til analyser som kan bidra til effektivisering av virksomheten. Dette har blant annet bidratt til den sterke reduksjonen av lekkasjer på vannledningsnettet. Det jobbes med ytterligere digitaliseringstiltak og det ses på metoder for å jobbe smart og effektivt, hvor man kan ta i bruk og ha nytte av kunstig intelligens (KI) samt maskinlæring. På avløp har man startet med maskinlæring for å optimalisere drift av pumpestasjoner.

Forholdet til innbyggere og næringsliv

Bergen Vann har høyt kundefokus og er opptatt av å yte god service til byens innbyggere og næringsliv. Bergen Vann deltar i prosjektet *Innføring av Kanalstrategi* som har som mål å forbedre informasjon og sikre rett kanal og kontaktvei inn for kunder. Ny digital web-løsning for rørleggere og entreprenører, Gemini Entreprenørportal, ble lansert i 2023. Denne samsnakker med Gemini Privat (kart- og saksbehandlingsløsning for VA-anlegg) og sak/arkivløsning på innsiden. Det er kommet gode tilbakemeldinger fra bransjen som finner det lettere å sende inn dokumentasjon og få oversikt over sine saker. På sikt når løsningen er godt innarbeidet skal den også gi gevinst som mer effektiv saksbehandling.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Justert årsbudsjett 2024				Avvik
	Utgifter	Inntekter	Just.bud.	Prognose	
Administrasjon - vann og avløp	12 110	0	12 110	12 111	-1

2. tertialrapport 2024

Tjeneste	Justert årsbudsjett 2024				
	Utgifter	Inntekter	Just.bud.	Prognose	Avvik
Produksjon av vann	112 191	-23 068	89 123	80 641	8 482
Vannlaboratorium	6 842	-358	6 484	4 610	1 874
Distribusjon av vann	388 017	-559 974	-171 957	-161 601	-10 356
Avløpsrensing	282 280	-60 278	222 002	217 516	4 486
Avløpsnett / innsamling av avløpsvann	330 289	-673 184	-342 895	-338 408	-4 486
Tømming av slamavskillere	10 486	-11 960	-1 474	-1 474	0
Selvkostrenter - vann og avløp	187 914	-1 350	186 564	186 564	0
Sum	1 330 130	-1 330 172	-43	-42	-1

Status økonomi per avdeling

Beløp i 1000

Byrådsavdeling	Justert årsbudsjett 2024					Avvik	Avvik i % av utgift
	Utgifter	Inntekter	Just.bud.	Prognose	Avvik		
1-Byrådsleders avdeling	0	0	0	0	0	0	0,0 %
2-Byrådsavdeling for finans	18	-18	0	0	0	0	0,0 %
3-Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	0	0	0	0	0	0	0,0 %
4-Byrådsavdeling for barnehage og skole	0	0	0	1	-1	0,0 %	
5-Byrådsavdeling for byutvikling	1 330 112	-1 330 154	-43	-43	0	0,0 %	
7-Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett	0	0	0	0	0	0,0 %	
90-Fellesposter - bykassen	0	0	0	0	0	0,0 %	
Sum	1 330 130	-1 330 172	-43	-42	-1	0,0 %	

Kommentar til status økonomi

Byrådsavdeling for byutvikling v/Bergen Vann og tjenesteområde 18A - Vann og avløp opererer innenfor selvkost. Det vi si at vann- og avløpsgebyrene kun skal brukes til vann- og avløpsformål, og at tjenesteområdet over en femårsperiode skal gå i null. Eventuelle overskudd settes på et selvkostfond mens eventuelle underskudd dekkes av selvkostfondet. Budsjett og regnskap som avviker fra null gjelder regnskapsmessige meravskrivninger. Inngående balanse på selvkostfondene var pr. januar 2024:

- Vann: kr 9,4 mill.
- Avløp: kr 15,5 mill.
- Tømming av slamavskillere: kr 5,5 mill.

Langsiktig gjeld for Bergen Vann ved inngangen til 2024 er på kr 4,1 mrd., hvorav kr 1,5 mrd. er vann, kr 2,6 mrd. avløp og kr 36,0 mill. tømming av slamavskillere. Med en forventet rentesats på 4,3% p.a. vil renteutgiftene bli ca. kr 184,0 mill. i 2024, som er en økning på kr 18,0 mill. fra regnskap 2023.

Utgiftene til energi, elektrisk strøm og fjernvarme, forventes å bli ca. kr 46,0 mill., som er en reduksjon fra 2023 på kr 10,0 mill.

2. tertialrapport 2024

Med en forventet normal prisvekst i 2024 på energi og andre driftskostnader, vil nivåene (balansene) på selvkostfondene for vann og avløp endre seg i år i forhold til størrelse på sum utgifter eller sum inntekter.

Forventede inntekter fra årsgebyr og engangsgebyr er på kr 1,102 mrd. for 2024.

Forslag til budsjettjusteringer - drift

Beløp i 1000

Budsjettjustering		2024
Endring i rentesats avløp	Endring i bruk/avsetning av fondsmidler	3 400
Endring i rentesats slam	Endring i bruk/avsetning av fondsmidler	34
Endring i rentesats vann	Endring i bruk/avsetning av fondsmidler	1 800
Endring i rentesats avløp	Tekniske justeringer	-3 400
Endring i rentesats slam	Tekniske justeringer	-34
Endring i rentesats vann	Tekniske justeringer	-1 800
Sum		0

Endring i rentesats avløp

Balansert justering på selvkostområde avløp som følge av ny rentesats på 4,3%, som er en reduksjon på 0,1%-poeng.

Endring i rentesats slam

Balansert justering på selvkostområde slam som følge av ny rentesats på 4,3%, som er en reduksjon på 0,1%-poeng

Endring i rentesats vann

Balansert justering på selvkostområde vann som følge av ny rentesats på 4,3%, som er en reduksjon på 0,1%-poeng.

Nye tiltak i årets driftsbudsjett

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett	Avvik prognose i kr	Statusbeskrivelse
Tilpasning til aktivitetsnivå			
Vedlikehold av va-anlegg	-11 654	-11 654	0 Tiltaket er iverksatt og innarbeidet i Bergen vann sine budsjettrammer. Vedlikeholdskostnadene for vann- og avløpsanlegg er tilpasset dagens aktivitetsnivå.
Sum	-11 654	-11 654	0

Nye tiltak

2. tertialrapport 2024

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik	Statusbeskrivelse
Aktivtetsvekst pga. nye VA-anlegg og ledningsnett	4 000	4 000	0	Tiltaket er iverksatt og innarbeidet i Bergen Vann sine budsjетtrammer. Aktivtetsveksten er en følge av utbygging av nye vann- og avløpsanlegg og ledningsnett som settes i drift og vedlikeholdes. Dette gjelder f.eks. oppgraderte vannbehandlingsanlegg, høydebasseng, renseanlegg og nye vann-, avløps- og overvannsledninger som etableres. Som eksempel kan nevnes nye vann- og avløpsanlegg i forbindelse med bybaneutbyggingen og E39.
Sum	4 000	4 000	0	
Inntektsendringer				
Inntekstvekst på refusjoner	-603	-603	0	Tiltaket er innarbeidet i budsjетtrammene til Bergen Vann. Det budsjетteres med at refusjoner fra NAV knyttet til permisjoner øker i takt med lønnsutviklingen fra 2023 til 2024.
Inntektsøkning biogass	-200	-200	0	Tiltaket er iverksatt. Bergen Vann selger biogass fra anlegget i Rådalen til markedet. Med dagens prognose for prisutvikling på biogass forventes det at salg av biogass vil gi økte inntekter til selvkostområde avløp.
Inntektsendring kraftverk	5 500	5 500	0	Tiltaket er iverksatt og innarbeidet i Bergen vann sine budsjетtrammer. Bergen Vann produserer elkraft ved Espeland vannverk. Overskuddskraften selges i markedet. Det forventes lavere kraftpriser og dermed forventes det at inntektene fra kraftproduksjonen på Espeland vil være lavere fremover.
Overskudd eksterne kunder driftsoppgaver	-4 500	-4 500	0	Tiltaket er iverksatt og gjelder salg av vann- og avløpstjenester til andre kommuner.
Gebyrendring innen VA	-111 330	-111 330	0	Tiltaket er iverksatt og innarbeidet og inngår i gebyrgrunnlaget. For 2024 er det lagt til grunn en økning av årsgebyrene for vann med 9,0 % og en økning av årsgebyrene for avløp med 12,1 %. Dette innebærer en økning for en gjennomsnittlig abonnent med 10,8 % samlet for vann og avløp.
Produksjon og spotpris salg elkraft	-5 000	0	-5 000	Tiltaket er iverksatt og innarbeidet i Bergen vann sine budsjетtrammer. Bergen Vann produserer elkraft ved Espeland vannverk. Overskuddskraften selges i markedet. Det forventes lavere kraftpriser og dermed forventes det at inntektene fra kraftproduksjonen på Espeland vil være lavere fremover.
Sum	-116 133	-111 133	-5 000	
Sum tiltak	-123 787	-118 787	-5 000	

Investeringer

Beløp i 1000

Investering	Saksref.	Totalbudsjett					Årets budsjett		
		Bud. v/gj.føring s-vedtak	Vedtatt	Totalprognose	Avvik	Estimert ferdigkval	Justert budsjettt	Årsprognose	Forslag til bud.endr.
Arne Garborgs gate va-anlegg		IA	8 050	8 050	0	Ferdig	81	81	0
Avløpsnett / innsamling av avløpsvann		-	-	-	-	Løpende	28 832	26 026	-2 806
Avløpsrensing Blomsterdalen - Hjellestad va-anlegg	KFIN152/17	-	-	-	-	Løpende	2 000	2 000	0
Breiviksbakken del 2 separerer overvann		IA	12 794	10 794	2 000	4.kv. 2025	3 737	3 737	0
Bryggjedalen avløpspumpestasjonen		IA	4 561	4 561	0	4.kv. 2024	4 561	0	-4 561
Dig og NoDig rammeavtaler påkostning vannledninger		-	-	-	-	Løpende	156 828	141 428	-15 400
Distribusjon av vann Espeland vannbehandlingsanlegg	BY 146/22	-	-	-	-	Løpende	22 761	20 594	-2 167
Fanahammeren avløpsanering Fjell - Bergen reservevannforsyning	BY 97/24	800 000	800 000	913 880	-	4.kv. 2028	102 269	93 519	-8 750
Fjellanlegg oppgradering Furubotn del 2 separerer overvann	BY 317/22	IA	73 064	110 631	-	4.kv. 2025	5 604	304	-5 300
Garnes renseanlegg oppgradering Gimlevei m.fl. va-anlegg	BY 42/24	50 000	80 000	80 000	0	4.kv. 2028	0	217	217
Gjensidigegården va-anlegg Hilleren avløpspumpestasjonen	BY 29/18	-	-	-	-	Løpende	36 552	27 115	-9 437
Holtaveien va-anlegg	BY 132/24	IA	14 286	3 256	11 030	2.kv. 2025	1 989	307	-1 682
Indre Arna (Stuajordet) høydebasseng	BY 615 000	629 734	629 734	0	4.kv. 2028	30 359	18 612	-11 747	
Johan Berentsensvei va-anlegg	BY 317/22	IA	24 999	42 111	-	4.kv. 2026	1 111	1 644	533
Kismul hovedvannledning del 1	UFKN 42/24	IA	32 764	30 016	2 748	4.kv. 2028	6 016	4 016	-2 000
Kjøkkelvikdalen vannledning	UFKN 38/24	IA	7 000	7 000	0	Ferdig	6 931	6 931	0
Kvitura - Hope - Grimstad va-anlegg	BY 132/24	IA	94 528	114 692	-	2.kv. 2028	6 174	5 374	-800
	BR 1178/22	39 600	24 015	21 858	2 157	4.kv. 2024	3 603	4 550	947
		IA	19 990	22 917	-2 927	4.kv. 2027	6	6	0
	UFKN 127/21	28 860	32 580	24 860	7 720	Ferdig	0	0	0
		IA	14 580	9 965	4 615	Ferdig	3 485	3 485	0
	UFKN 60/20	30 000	56 126	56 126	0	Ferdig	0	0	0

2. tertialrapport 2024

Investering	Saksref.	Totalbudsjett					Årets budsjett		
		Bud. v/gj.føring s-vedtak	Vedta tt	Totalprognose	Avvik	Estimert ferdigkvaral	Justert budsje tt	Årsprognose	Forslag til bud.endr.
Lagunen– Skjoldskiftet (Miljøløftet) separer overvann	BY 135/24	IA 151 50	151 50	151 500	0	4.kv. 2027	2 800	2 800	0
Lyngbøvegen va-anlegg	BY 104/22	59 500	36 210	87 910	-	2.kv. 2027	3 107	6 693	3 586
Løvstakklie - Bøhmergt. va-anlegg	BY 315/23	168 000	168 086	176 897	-8 811	4.kv. 2028	7 389	2 062	-5 327
Mjølkeråen - Kvernevik va-anlegg	BY32/19	171 000	281 731	282 916	-1 185	4.kv. 2027	62 403	63 588	1 185
Nedre Nygård del 1 va-anlegg	UFKN 64/20	22 000	26 022	27 557	-1 535	3.kv. 2024	8 462	8 462	0
Nedre Nygård del 2 va-anlegg	UFKN 153/24	IA 47 000	47 000	47 000	0	4.kv. 2026	6 261	1 414	-4 847
Produksjon av vann Riplegården høydebasseng	BR 1266/23	-	-	-	-	Løpende 4.kv. 2024	2 000	2 000	0
Skjold - Fjøsanger samkjøringsledning		IA 73 500	73 500	74 573	-1 073	Ferdig	2 584	0	-2 584
Stamskaret pumpestasjon uv-anlegg		IA 7 329	7 329	7 329	0	4.kv. 2024	2 577	2 577	0
Storavatnet dammer (Fyllingen)	UFKN 14/22	IA 45 500	45 500	46 480	-980	4.kv. 2025	10 503	13 672	3 169
Storediket (dammer)		IA 30 000	30 000	30 981	-981	4.kv. 2028	0	0	0
Sædalssvingene vannledning		IA 3 000	3 000	3 550	-550	4.kv. 2025	2 250	2 800	550
Sætrevegen ringledning		IA 9 000	9 000	22 249	-	4.kv. 2027	5 827	3 797	-2 030
Øvre Smøråsvegen va-anlegg		9 400	11 578	11 123	455	1.kv. 2025	4 293	4 293	0
Åsane nord avløpsnett trinn 1		IA 261 250	261 250	261 250	0	4.kv. 2027	3 315	3 315	0
Sum øvrige prosjekter			0				69	7	-62
Sum							562 695	495 100	-67 594

Statustekst investeringer

Arne Garborgs gate va-anlegg

Prosjektet gjelder etablering 120 meter ny overføringsledning fra eksisterende ledning i Ibsens gate til ny ledning som blir etablert i forbindelse med bygging av bybanetrasé til Fyllingsdalen. Prosjektet er ferdig.

Avløpsnett / innsamling av avløpsvann

Dette er en samlepost for mindre prosjekter innen avløpsnett/innsamling av avløpsvann. Budsjettposten er nødvendig for å kunne budsjettere inn prosjekter som kommer, men ikke er ferdig definert på budsjetteringstidspunktet. Enkeltprosjekter blir skilt ut fra samleposten når konkrete prosjekter blir identifisert og er klar for gjennomføring.

2. tertialrapport 2024

I 2024 er de store prosjektene i denne posten Kroatjørnvegen lagerhaller og ledningene i Storetveitveien. Prognosen for Fjøsangerveien overvannsanlegg ble flyttet til senere år grunnet økt kompleksitet og ny prosjektering.

I en lengre tidshorisont er Fjøsangerveien overvannsanlegg og Salhus–Kistebakkene–Naustvegen avløpsledning de største prosjektene i posten, begge forventes igangsatt til neste år.

Avløpsrensing

Dette er en samlepost for mindre prosjekter innen avløpsrensing. Budsjettposten er nødvendig for å kunne budsjettere inn prosjekter som kommer, men som ikke er ferdig definert på budsjetteringstidspunktet. Enkeltprosjekter blir skilt ut fra samleposten når konkrete prosjekter blir identifisert og er klar for gjennomføring. Det gjøres noen endringer i periodisering med bakgrunn i forventet aktivitet i senere år.

Blomsterdalen - Hjellestad va-anlegg

Prosjektet gjaldt fornying av gammel asbestsementvannledning på 2 km lang strekning, etablering av en parallell ren forsyningsledning for innbyggerne og nyetablering av offentlig kloakknnett på samme strekning. Grunnet kvalitetsavvik ble avtale med entreprenør opphevet og rettsmekling ble gjennomført. Usikkerhet knyttet til oppgjøret mot Vestland fylkeskommune gjorde at det ble satt av ekstra midler i forbindelse med Revidert budsjett. Prosjektet er avsluttet og avventer sluttvedtak.

Breiviksbakken del 2 separerer overvann

Prosjektet er en videreføring av Breiviksbakken del 1 og omfatter bygging av ny overvannsledning for å separere overvann fra spillvann i Breiviksbakken over en strekning på ca. 210 m.

Prosjektet ble forsinket i henhold til opprinnelig fremdriftsplan da entreprenør gikk konkurs i 2023. Arbeidet måtte derfor flyttes til 2024 og det må gjennomføres en ny anbudskonkurranse og ny tildeling. Totalprognosen for investeringsprosjektet nedjusteres med kr 2,0 mill. da noe av arbeidet tas over driftsbudsjettet.

Bryggjedalen avløpspumpestasjon

Bryggjedalen avløpspumpestasjon (PST) pumper avløpsvann som kommer fra områdene på oversiden av Morvikveien mellom Bryggjedalen til Hesthaugsvegen, samt avrenning fra ned- og oversiden av Morvikveien fra krysset Hesthaugveien/Morvikveien til Sletteviksveien. Prosjektet er forsinket og forventes å starte opp og ferdigstilles i løpet av 2025 og midler flyttes tilsvarende.

Dig og NoDig rammeavtaler påkostning vannledninger

Dette er en samlepost for mange mindre prosjekter som tar i bruk Dig og NoDig-metoden. Bergen Vann har i 2024 to pågående rammeavtaler med entreprenør om fornying av vann- og avløpsledninger. Det arbeides kontinuerlig med å fornye ledningsnett. Anleggene er lokalisert ulike steder i Bergen og det pågår arbeid på 5-7 prosjekter med ulikt arbeidsomfang.

Prognosen for 2024 er nedjustert på grunn av forsinkelse på enkelte prosjekter i sekkeposten og midler flyttes til senere år. Det er siden forrige rapportering inngått nye rammeavtaler med virkning fra 2025.

Distribusjon av vann

Dette er en samlepost for mindre prosjekter innen distribusjon av vann. Budsjettposten er nødvendig for å kunne budsjettere for prosjekter som skal starte opp, men ikke er ferdig definert på budsjetteringstidspunktet. Enkeltprosjekter blir skilt ut fra samleposten når konkrete prosjekter blir identifisert og er klar for gjennomføring. Det flyttes noe midler til 2025 for å dekke inn fremtidige

2. tertialrapport 2024

prosjekter som er forsinket og disse er hjemlet i hovedplanen for vann og avløp. De største prosjektene i denne posten er Lars Hillesgate vannledning og Store Lungegårdsvann vannledning.

Espeland vannbehandlingsanlegg

Espeland vannbehandlingsanlegg er et av fem vannbehandlingsanlegg i Bergen vannverk. Det pågår bygging nytt anlegg med oppgradert vannbehandlingsprosess for å tilfredsstille dagens krav om to hygieniske uavhengige barrierer mot parasitter. Da vil anlegget levere samme kvalitet og hygienisk sikkerhet som de fire andre vannbehandlingsanleggene. I tillegg økes maks vannproduksjon fra dagens 67 000 m³ pr. døgn til 80 000 m³ pr. døgn. Det nye behandlingstrinnet skal også fjerne humus og dermed redusere fargen på vannet, noe som også setter anlegget bedre i stand til å håndtere økning i farge på grunn av klimaendringer. Det bygges også et nytt vannkraftverk integrert med behandlingsanlegget, og det gamle kraftverket rives.

Ved inngåelse av delentreprisekontrakter, samt tilbud på fremtidige kontrakter, fremkommer det et høyere kostnadsnivå enn det som opprinnelig ble lagt til grunn for prosjektet. Siden gjennomføringsvedtaket ble fattet i 2022, har prisveksten innen bygg og anlegg har vært høyere enn veksten i konsumpriser (Kilde: Statistisk sentralbyrås byggekostnadsindeks). Økningen i totalprognose hensyntar prisveksten for denne perioden til og med 2025.

Fanahammeren avløpssanering

I Hovedplan for avløp og vannmiljø 2015 – 2024 er det forutsatt at utslipp til Fanafjorden skal saneres og overføres til Flesland renseanlegg. Deler av anlegget er bygget i E39 prosjektet i forbindelse med åpning av bekken mot Mjølkevika. Tilknytning til avløpstunnelen mot Flesland i Rådalen gjennomføres i forbindelse med byggingen av ny E39. Det som gjenstår er bygging av pumpestasjoner og ledningsanlegg i sjø og overføre det til ledningen som allerede er bygget. Detaljprosjektering pågår fortsatt pga. utfordrende grunnverv, og dermed er oppstart av byggearbeidene usikkert. Forventet oppstart av byggearbeidene ble foreløpig flyttet til 2025, noe som gjør at midler flyttes tilsvarende. Totalprognosen øker som følge av prosjektet har vært i bero og prisveksten er blitt høyere enn forventet.

Fjell - Bergen reservevannforsyning

Etablering av gjensidig reservevannforsyning mellom Bergen og Fjell kommune (nå Øygarden kommune) utføres i samband med Rv 555-Sotrasambandet (Offentlig-privat-samarbeid, OPS-anbud). Etablering av gjensidig reservevannforsyning mellom Bergen og Øygarden kommune vil ha stor betydning for styrking av vannforsyning og leveringssikkerhet i Bergen Vest i tilfelle utfall av hovedvannforsyning gjennom Løvstakken og Gravdalsfjellet. Gjennom en oppdatert gjennomgang av prosjektets levetid ble det overført midler fra 2025 til 2024 samt fra 2025 og 2026 til 2027.

Fjellanlegg oppgradering

Dette er en budsjettpost for mindre prosjekter knyttet til oppgradering av fjellanlegg. Samleposten er nødvendig for å kunne ta høyde for prosjekter som ikke er ferdigdefinert på budsjetteringstidspunkt. Grunnet redusert aktivitet i 2024 flyttes det midler til senere år.

Furubotn del 2 separer overvann

Prosjektet omfatter separering av Kisteveit (muret grøft) for spillvann/overvann, og sanering av privat utslipp til sjø. Det blir i tillegg etablert nytt privat og kommunalt spillvannsnett. Prosjektering pågår fortsatt og midler flyttes i henhold til oppdatert fremdriftsplan. Endring i totalprognose er nedjustering av reserve i senere år.

Garnes renseanlegg oppgradering

Prosjektet omfatter etablering av ny innløpsumpestasjon i fjell og nytt renseanlegg på Garnestangen. Prosjektet inkluderer også etablering av ny tilkomstveg til det nye anlegget og riving av det eksisterende

2. tertialrapport 2024

renseanlegget når det nye er satt i drift. Grunnet utenforstående omstendigheter har prosjektet blitt utsatt i tid og midler flyttes derfor til senere år.

Gimleveien m.fl. va-anlegg

Avløpsanlegget i Gimleområdet ble på 1930-tallet etablert som fellessystem. Dette medfører at store mengder overvann føres unødvendig til pumpestasjoner/renseanlegg.

Prosjektet som er planlagt omfatter omlegging og fornying av eksisterende vann- og avløpsanlegg, separering av eksisterende avløp som er etablert som fellessystem (fører både kloakk og overvann i samme rør) og arbeid med stikkledninger som i dag ligger i veien.

I henhold til gjennomføringvedtak fattet av Utvalg for finans, kultur og næring i møtet 20.03.2024 i sak 42/24 er totalprognosen oppjustert tilsvarende oppdatert usikkerhetsanalyse med beregnet P85-verdi for prosjektet på 42,8 mill.

Gjensidigegården va-anlegg

Prosjektet ved Gjensidigegården omfatter separering av fellessystem (rør som fører både avløp og overvann) og utskifting av eksisterende vannforsyning. Overvannssystemet dimensjoneres for fremtidige mengder med nytt utslipp ved Gjensidigegården. Totalprognosen nedjusteres med bakgrunn i nye estimat og redusert behov for reserver i senere år.

Hilleren avløpspumpestasjon

Privat utbygger skal bygge en privat pumpestasjon for å dekke sitt eget behov. Bergen Vann ser imidlertid at ved å oppgradere denne til en kommunal pumpestasjon så kan øvrig avløp føres inn på denne og sanere det kommunale utslippet i Bekkjavika. Pumpestasjonen avventes med å settes i drift til systemet det pumpes til har fått økt kapasitet. Utbygger skal etablere en midlertidig slamavskiller slik at det er en renseløsning på avløpet fram til driftsstart.

Total- og årsprognose er etter plan. Arbeidet er slutført, men venter på sluttdokumentasjon.

Holtaveien va-anlegg

Bergen Vann skal skifte ut vann og avløpsledninger i Holtavegen med sideveier grunnet dårlig tilstand på eksisterende vann- og avløpsanlegg. Årsbudsjettet har et mindreforbruk på grunn av forsinket oppstart. Midler flyttes derfor fra 2024 til senere år.

Endring i totalprognosen skyldes økning i usikkerhetsavsetning som foreslås i rulleringen av handlings- og økonomiplanen for 2025.

Indre Arna (Stuajordet) høydebasseng

Det er bygget et høydebasseng i Stuajordet på Arnatveit. Bassenget gir bedre driftssikkerhet, tryggere branndekning og mer stabile driftsforhold i forsyningsnettet i Indre Arna. Prosjektet er ferdigstilt og sluttoppgjør pågår. I forbindelse med dette blir det flyttet midler fra senere år til 2024.

Johan Berentsensvei va-anlegg

Kommunen skal trafikksikre Johan Berentsens vei ved å etablere fortau. I den forbindelse skal det også separeres overvann fra Nygårdsmyren. Det er i tillegg vurdert å sette opp en liten pumpestasjon for å sanere avløpsutslippene fra bebyggelsen nedstrøms Nygårdsmyren.

Endring i totalprognose skyldes justering for lønns- og prisstigning i 2025.

Kismul hovedvannledning del 1

2. tertialrapport 2024

Prosjektet gjaldt fornying av hovedvannledning på deler av strekket fra Kismul vannbehandlingsanlegg og ned til Hamretjørna, (knutepunkt til E39-prosjektet). Prosjektet er fullført.

Kjøkkelvikdalen vannledning

Prosjektet omfatter etablering av nye vannledninger for å danne ringsystem på vannforsyningen i Kjøkkelvikdalen. Ringsystemet etableres for å bedre dagens trykksituasjon og vannkvalitet.

Totalprognosen nedjusteres da prosjektet er i slutfasen og forventes slutført ila. 2024. Det velges å ha noe reserver igjen i påvente av eventuelle endringsmeldinger fra entreprenør.

Kvitura - Hope - Grimstad va-anlegg

Bebyggelsen i Grimstadorrådet hadde tidligere privat vannforsyning basert på brønner. I perioder var vannforsyningen problematisk, både med hensyn til mengde og kvalitet. Det var derfor et sterkt ønske fra beboere om å få offentlig vannforsyning. Bebyggelsen hadde også private avløpsløsninger med utslipp til Grimstadfjorden. Pga. nevnte årsaker ble det bygget offentlig avløpsanlegg samtidig med etablering av vannforsyning til området.

Prosjektet ble avsluttet med et totalt merforbruk som skyldes utfordringer med kvalitet på utført arbeid og dårlig kostnadsestimat ved prosjektering.

Lagunen–Skjoldskiftet (Miljøløftet) separer overvann

E39 Sykkelvei Lagunen – Skjoldskiftet, er samarbeidsprosjekt med Statens Vegvesen som går ut på flytte og etablere nye ledninger som følge av etableringen av ny sykkelvei. Manglende grunneieravtaler og gjenstående prosjektering gjør at prosjektet er utsatt. I tillegg har kontroll av modell avdekket enkelte kollisjoner mellom fagområder som må rettes opp før utlysning. Statens Vegvesen får ikke gjennomført anslag før mengdebeskrivelsen er utført, først da kan en si mer nøyaktig hva investeringsbehovet for Bergen Vann sin andel av prosjektet vil være. Mengdebeskrivelsen blir ikke ferdigstilt før hele detaljprosjekteringen er gjennomført.

Lyngbøvegen va-anlegg

Utbedring av Lyngbøveien var i utgangspunktet et trafiksikkerhetstiltak. I forbindelse med utviklingen av prosjektet ble det også innledet et samarbeid med Bergen vann slik at det kunne gjennomføres utbedring av drikkevannsforsyningen til området, redusere utslipp til Lyngbøvatnet, og forbedre klimahåndteringen/ overvannssituasjonen (flomveier) i området.

I rulleringen av Handlings- og økonomiplan 2025-2028 foreslår byrådet at budsjettet for Lyngbøvegen VA-anlegg økes. Årsaken er at entreprenøren med ansvar for utførelsen av prosjektet gikk konkurs og at prosjektet derfor må prosjekteres på nytt. Endringen i totalprognose samsvarer med de foreslåtte endringene.

Løvestaklien - Bøhmergt. va-anlegg

Prosjektet gjelder separering av avløpssystemet mellom Løvestakken og Solheimsviken. Prosjektet består av ny overvannsledning. Separering av avløpssystemet på Løvestakksiden er viktig for å redusere tilførselen av rent vann til Holen renseanlegg og for å redusere forurensning fra overløpsdrift. Tilførsel av rent vann i renseanlegg er bare en ekstra kostnad da det allerede er rent/renset, og i tillegg stjeler kapasitet som kan brukes til å rense avløp. Separering av avløpssystemet er viktig både fordi området nå er et boligområde med høye krav til vannkvalitet, og fordi sjøbunnen nå tildekkes med rene masser og ny tilførsel av forurensning derfor må stanses.

Grunnet andre fag enn VA er prosjektet forsinket og midler flyttes til senere år. Økning i totalprognosen er justering for lønns- og prisstigning i 2025.

Mjølkeråen - Kvernevik va-anlegg

Prosjektet gjelder etablering av overføringsanlegg for avløp fra Mjølkeråen avløpsrenseanlegg til Kvernevik avløpsrenseanlegg. Mjølkeråen avløpsrenseanlegg er et eldre renseanlegg som ikke tilfredsstiller dagens krav. Mjølkeråen avløpsrenseanlegg tas ut av drift når nytt overføringsanlegg er etablert. Prosjektering og overføring av utslippene til Kvernevik renseanlegg gjennomføres i perioden 2019 – 2024. Totalprognosen oppjusteres som følge av økt kompleksitet og prosjektendringer.

Nedre Nygård del 1 va-anlegg

Prosjektet er et graveklubbprosjekt (Et samarbeidsprosjekt mellom Bergen Vann, BIR Infrastruktur AS (tidl. BIR Nett AS og BossNett AS), BKK Nett AS, Eviny Termo AS (tidl. BKK Varme AS), Telenor ASA og Bergen Fiber AS.) og arbeidet skal bestå i fornying av eksisterende VA anlegg og separering av overvann i Lyder Sagens gate, Daniel Hansens og Jonas Reins gate. Endring i totalprognose skyldes justering for lønns- og prisstigning i 2025.

Nedre Nygård del 2 va-anlegg

Prosjektet er et graveklubbprosjekt (Et samarbeidsprosjekt mellom Bergen Vann, BIR Infrastruktur AS (tidl. BIR Nett AS og BossNett AS), BKK Nett AS, Eviny Termo AS (tidl. BKK Varme AS), Telenor ASA og Bergen Fiber AS.) og arbeidet skal bestå i fornying av eksisterende VA anlegg og separering av overvann på Nedre Nygård. Prosjektet er en forlengelse av Nedre Nygård del 1. I påvente av økonomisk bevilgning flyttes midler fra 2024 til senere år og årsprognosen reduseres dermed. Totalprognosen er etter plan.

Produksjon av vann

Dette er en samlepost for mindre prosjekter innen produksjon av vann. Budsjettposten er nødvendig for å kunne budsjettere for prosjekter som skal starte opp, men ikke er ferdig definert på budsjetteringstidspunktet. Enkeltprosjekter blir skilt ut fra samleposten når konkrete prosjekter blir identifisert og er klar for gjennomføring. I 2024 er det hittil blitt satt av midler til rehabilitering av dammer ved Gamsebotstjørna og Stemmevatnet/Glørevatnet.

Riplegården høydebasseng

Riplegården høydebasseng er tatt ut av drift pga. påvisning av E.Coli. Det er konkludert med at høydebassenget må rives og det må bygges nytt. Prosjektet er i slutfasen og forventes avsluttet snarlig. Midler flyttes derfor fra 2025 til 2024 og totalprognosen nedjusteres.

Skjold - Fjøsanger samkjøringsledning

Prosjektet gjelder styrking av samkjøringsmuligheten mellom Kismul, Espeland og Svartediket vannbehandlingsanlegg ved at det legges ny ledning fra Skjold til Fjøsanger. Prosjektet må ses opp mot annen infrastrukturplanlegging i området og periodiseringen av budsjett er justert i tråd med dette. Endring i totalprognose skyldes lønns- og prisjustering for 2025.

Stamskaret pumpestasjon uv-anlegg

Prosjektet omfatter etablering av permanent UV-anlegg i tilknytning til eksisterende vannpumpestasjon Stamskaret. Montasjearbeidet pågår og forventes slutført i løpet av kort tid.

Storavatnet dammer (Fyllingen)

Prosjektet gjelder rehabilitering av dammer i tilknytning til et nedlagt vannmagasin i Fyllingsdalen; dam Storavatnet, dam Storavatnet nord, dam Storavatnet sør og dam Svartatjørna for å tilfredsstille krav i Damsikkerhetsforskriften. Planen var anleggsstart våren 2022, men på grunn av lang tid med å få godkjent planer, byggetillatelse, diverse avklaringer samt sen kontraktinngåelse, ble det anleggsstart våren 2024. Det er raskere fremdrift i prosjektet og det flyttes derfor midler fra senere år til 2024.

Storediket (dammer)

2. tertialrapport 2024

Prosjektet handler om man skal rehabilitere dammen Storediket som er lokalisert i Byfjellene for å tilfredsstille krav i Damsikkerhetsforskriften. Rehabiliteringen omfatter i hovedsak fylling av damdel, bunnapparrangement og flomløp. Det flyttes midler som følge av raskere bygging og tidligere byggestart enn forutsatt. Økning i totalprognosen er lønns- og prisstigning i for 2025.

Sædalssvingene vannledning

Vannledningen i Sædalssvingene skal fornyes samtidig som det skal pågå arbeid med den nye kirken i Sædalen. Arbeidet utføres av samme entreprenør som bygger kirken. Årsprognosen og totalprognosen økes grunnet prosjekteringsutfordringer.

Sætrevegen ringledning

Bergen Kommune ønsker å øke vannforsynings sikkerheten til deres innbyggere i Ytre Arna, derfor skal Bergen Vann etablere en ny vannledning i Sætrevegen. Den nye vannledningen vil gi en ringforbindelse i boligfeltet og med det bidra til en bedre forsynings sikkerhet i området. Grunnet forsinkelse i oppstart skyves kr 2,03 mill. til 2025.

Tappearrangementet på Grimevatnet

Bergen kommune har ansvar for regulering av Grimevatnet og Myrdalsvatnet. I dette prosjektet gjennomføres det flomberegninger av Nesttunvassdraget for å vurdere eventuelle utbedringer for å sikre vassdragets tilstrekkelige flomkapasitet. Bakgrunnen for prosjektet var at Nesttunvassdraget tidvis har hatt mer vannføring enn det vassdraget kan frakte uten at det går over sine bredder. Dette har tidligere gitt dramatiske konsekvenser. Særlig under de to store flommene i 2005, da vannføringen gjennom Nesttun var større enn kapasiteten på elveløpet under Nesttun senter.

Det er utarbeidet et grunnlag for å kunne vurdere om tiltaket er teknisk og økonomisk gjennomførbart, også i forhold til å ivareta «allmenne interesser» etter [vannressurslovens § 5](#). Det nye prosjektet omfatter etablering av et nytt tappearrangement for Grimevatnet, med en kapasitet på ca. 15 kubikkmeter i sekundet. Hovedhensikten med det nye arrangementet er å kunne tappe ned Grimevatnet raskere enn det som er mulig i dag og kunne dempe en eventuell flomvannstigning i Grimevatnet. I tillegg gjør det nye arrangementet det mulig å magasinere et større volum.

Det er vurdert ulike alternativer for nytt tappearrangement. Hvilket alternativ som brukes, er ikke bestemt pr. 2. tertial 2024. På grunn av dette gjøres det endringer i periodiseringen av prosjektet, blant annet som følge av utsatt byggestart.

Øvre Smøråsvegen va-anlegg

Prosjektet gjelder etablering av nye vann- og avløpssystemer i Smøråsvegen. Smøråsvegen har i dag begrensede kommunale VA-systemer og de private har vann fra brønner og avløp renses i private slamavskillere som føres videre spredt ut i natur og vassdrag. Det har vært større aktivitet i 2024 enn planlagt grunnet kostnader knyttet til borehull og permanent sikringstiltak, som medfører at årsprognosen økes, midler flyttes derfor til 2024 fra senere år.

Åsane nord avløpsnett trinn 1

Prosjektet omfatter avløpssystemet i området Åsane nord fra Klauvaneset til krysset Steinestøvegen/Breisteinvegen, som baserer seg på rensing i kommunale renseanlegg og private slamavskillere med utslipp til lokale resipienter. I tråd med hovedplan for avløp og vannmiljø 2019–2028 er renskravet at alt avløpsvann i området skal gjennomgå sekundærrensing, regulert i utslippstillatelsen fra 14.10.2016.

Senere oppstart av detaljprosjektering pga. geoteknisk vurdering av tunnel har medført utsettelse av oppstart og derfor skyves midler til senere år.

18B-Renovasjon

Om tjenesteområdet

Tjenesteområdet omfatter kommunens lovpålagte innsamling og behandling av husholdningsavfall, etter Forurensningslovens § 30. Bergen kommune ivaretar oppgavene ved tjenestekjøp fra BIR Privat AS. Tjenesteområdet omfatter også forvaltning/etterdrift av nedlagte avfallsdeponier, herunder bl.a. kostnader ved miljøtiltak på disse deponiene. Fagfeltet ivaretas primært av Bymiljøetaten.

Bergen har en fremtidsrettet, avansert og klima- og miljøvennlig renovasjonsløsning for Bergen sentrum; bossnettet. I dette underjordiske rørsystemet fraktes restavfall, plast, papir og drikkekartonger fra egne nedkast rundt om i byen til oppsamlingsterminaler lokalisert i utkanten av sentrumskjernen. I terminalene blir bosset komprimert, og deretter transportert bort til gjenvinning. Bossnettet gjør Bergen til en renere og penere by. Moderne renovasjonsløsninger er samfunnskritisk infrastruktur, og et viktig element planleggingen og utformingen av byutviklingen.

Bossnettet bygges primært for husholdningene og deres avfall, men det er også mulig for næringskunder å knytte seg til nettet. Det er BIR, gjennom datterselskapet BIR Nett AS, som bygger ut og drifter bossnettet for Bergen kommune. Renovasjonsfaglig oppfølging av BIR og utbyggingen av bossnettet blir utført av Bymiljøetaten.

Bergen har ingen aktive deponier, men Bymiljøetaten forvalter og er ansvarlig for forvaltning/etterdrift av flere nedlagte kommunale deponier.

Utvikling og utfordringer

Nedlagte kommunale avfallsdeponi

Generelt

Behov for tiltak på avfallsdeponiene følger i stor grad av lov- og forskriftspålagte krav. Grunnlaget for aktivitetene på de nedlagte, kommunale avfallsdeponiene i dag og årene som kommer følger av *Virksomhetsplan for nedlagte kommunale avfallsdeponi for perioden 2022-2026*. Planen ble vedtatt av bystyret sommeren 2022.

Samme år gjennomførte Deloitte en forvaltningsrevisjon på deponiområdet. Revisjonsrapporten har en rekke anbefalinger som Bymiljøetaten har startet oppfølgingen av. Som grunnlag for systematisk oppfølging, ble det i 2023 arbeidet mye med å få på plass rutiner og prosedyrer for arbeidet knyttet til deponiene. Arbeidet har fortsatt i 2024.

Ressurssituasjonen på deponiområdet er fortsatt krevende, som følge av utskiftning av personell og ubesatt stilling. Dette har medført forsinket aktivitet på flere områder, og særlig på det som knytter seg til nye undersøkelser.

Under følger en kort redegjørelse om status for arbeidet med enkelte av deponiene.

Slettebakken

Arbeidet på Slettebakken med fullstendig sanering (masseutskiftning) av deponiet er godt i gang. Arbeidet er omfattende; å fjerne avfallet i bossdeponiet er både teknisk og miljømessig krevende. Maskinene på området sorterer, vasker og renser de forskjellige fraksjonene av massene. Mest mulig av

2. tertialrapport 2024

massene skal gjenbrukes på Slettebakken. Prosjektet forventes ferdig i løpet av 2025. Det er etablert en midlertidig fotballbane til erstatning for banen som er fjernet.

Rådalen

Bymiljøetaten har de siste årene jobbet mye med oppfølgingen av den utfordrende situasjonen ved Rådalen deponi, der Statsforvalteren gjennomførte tilsyn våren 2021. Tilsynet avdekket seks avvik som må rettes. Det er siden jobbet intensivt med dette, og Bymiljøetaten har god dialog med Statsforvalteren i prosessen. Statsforvalteren gjennomførte et oppfølgende tilsyn i september 2022, og det kom en rapport fra tilsynet siste tertial i 2022. Før sommeren 2024 lukket Statsforvalteren tilsynsoppfølgingen av Rådalen deponi, med bakgrunn i plan for oppfølging som Bymiljøetaten har levert. Avvikene er ikke rettet, men det foreligger plan for den videre håndteringen av dem, og Statsforvalteren har formidlet at de vil følge opp kommunen i årsrapporteringen. Årsrapport for 2024 skal leveres innen 01.03.2025.

Oppfølging, plan og tiltak sees i sammenheng med øvrig aktivitet i området. Blant annet er VA-rammeplan førende for mye av aktiviteten i området. Det er også flere utrednings- og kartleggingsoppgaver som må gjennomføres for å møte kravene fra Statsforvalter. Etersom deler av lovpålagt oppfølging er systematisert, har kostnadene for oppfølgingen av deponiet i Rådalen begynt å øke i takt med forventningene.

Noen relevante aktiviteter som Bymiljøetaten har jobbet med i starten av 2024 er årsrapport for 2023 og utarbeidelse av nytt miljøovervåkingsprogram. I andre tertial ble det gjennomført konkurranse på det nye miljøovervåkingsprogrammet, og konsulent er i gang med oppfølging av dette. Det er også arbeidet med hvordan håndteringen av påfylling av matjord på Magnusbakken skal gjennomføres. Prosjektet har vist seg å ha avhengigheter til VA-rammeplanen, som gjør arbeidet mer omfattende. Det har vært nødvendig å utføre midlertidige tiltak på toppdekket mens prosjektering av varig løsning for påfylling av masser pågår. I tillegg har kildesporing av forurensing i området hatt høy prioritet, som en oppfølging av helhetlig miljøkartlegging. Tiltaket er et samarbeid mellom kommunen og de ulike næringsaktørene i området.

Kollevågen

Lovpålagte krav knyttet til miljøovervåking for deponiet i Kollevågen følges opp. Årsrapport for 2023 ble levert 1. mars 2024. I første tertial lyste Bymiljøetaten ut konkurranse for videre miljøovervåking, og i andre tertial har oppfølging av konsulent og undersøkelser pågått.

Ytre Hope

De miljøtekniske undersøkelsene på Ytre Hope deponi følges opp. Rapport fra konsulent er levert, og Bymiljøetaten vurderer nå behov for videre undersøkelser og tiltak.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Justert årsbudsjett 2024			Prognose	Avvik
	Utgifter	Inntekter	Just.bud.		
Administrasjon - renovasjon	5 156	0	5 156	5 156	0
husholdningsavfall					
Etterdrift	5 511	-375	5 137	6 637	-1 500
avfallsdeponier					
næringsavfall					
Innsamling, gjenvinning og sluttbehandling av husholdningsavfall	368 019	-372 675	-4 656	-4 656	0

2. tertialrapport 2024

Tjeneste	Justert årsbudsjett 2024				Avvik
	Utgifter	Inntekter	Just.bud.	Prognose	
Forvaltning av avfallsdeponier husholdningsavfall.	13 664	-27 347	-13 683	-13 683	0
Selvkostrenter - renovasjon husholdningsavfall	15 142	-1 914	13 228	13 228	0
Sum	407 492	-402 311	5 181	6 681	-1 500

Status økonomi per avdeling

Beløp i 1000

Byrådsavdeling	Justert årsbudsjett 2024				Avvik	Avvik i % av utgift
	Utgifter	Inntekter	Just.bud.	Prognose		
1-Byrådsleders avdeling	0	0	0	0	0	0,0 %
5-Byrådsavdeling for byutvikling	407 492	-402 311	5 181	6 681	-1 500	-0,4 %
90-Fellesposter - bykassen	0	0	0	0	0	0,0 %
Sum	407 492	-402 311	5 181	6 681	-1 500	-0,4 %

Kommentar til status økonomi

Byrådsavdeling for byutvikling melder for tjenesteområde 18B - Renovasjon, om et forventet negativt budsjettavvik på kr 1,5 mill. knyttet til den bykassefinansierte etterdrifte av avfallsdeponier (næringsavfall).

Behov for tiltak på avfallsdeponiene følger i stor grad av lov- og forskriftspålagte krav og er ikke noe kommunen kan velge vekk. Grunnlaget for aktivitetene på de nedlagte, kommunale avfallsdeponiene i årene som kommer følger av *Virksomhetsplan for nedlagte kommunale avfallsdeponi for perioden 2022-2026*. Planen ble vedtatt i Bergen bystyre sommeren 2022.

Det forventes stor aktivitet knyttet til kommunens nedlagte avfallsdeponier i årene som kommer, og det har over tid vært formidlet at behovet for midler til lovpålagte driftstiltak vil øke ytterligere fremover. Resultatene av økt aktivitet på Bergen kommune sine nedlagte, kommunale avfallsdeponi har begynt å gi utslag i økte kostnader, og basert på Bymiljøetatens beregninger er det estimert et merbehov for 2024 på kr 3,0 mill., som fordeles med kr 1,5 mill. kommunal andel (næringsavfall) og kr 1,5 mill. på selvkostområdet (husholdningsavfall).

Nye tiltak i årets driftsbudsjett

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett	Årsprognose budsjett	Avvik prognose i kr	Statusbeskrivelse
Tilpasning til aktivitetsnivå				
Reduserte energitgifter i kommunen	-84	-84	0	Tiltaket er iverksatt og innarbeidet i budsjetttrammene

2. tertialrapport 2024

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett	Årsprognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
Matjord til heving av terrenget i Rådal avfallsdeponi (Magnusbakken)	-2 500	-2 500	0 Tiltaket er iverksatt, gjelder et utgående tiltak hvorav halvparten er satt på fond og resten finansieres via selvkost. Prognosen for Magnusbakken er en total kostnad på kr 2,5 mill. som forutsettes benyttet i 2024.
Sum	-2 584	-2 584	0
Sum tiltak	-2 584	-2 584	0

Status mål

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2024	Status 2. tertial 2024	Statusbeskrivelse
En rettferdig og inkluderende by	I Bergen skal den fleksible gebyrmodellen utvikles, slik at den dekker alle typer husholdninger og oppleves som rettferdig av brukerne	Antall husholdningskunder som har fleksibelt renovasjonsgebyr	123 000	125 150	Totalt har 125 150 kunder fleksibel gebyrmodell, som utgjør 83,06 % av kundemassen.
Norges grønneste storby	I Bergen skal "Temaplan for virksomhet tilknyttet nedlagte kommunale avfallsdeponi 2022-2026" legge premissene for kommunens oppfølging av de ulike deponiene	Saneringen av Slettebakken avfallsdeponi skal gjennomføres i tråd med fremdriftsplanen	68,0 %	48,0 %	Saneringsarbeidet er i rute til å bli ferdigstilt i 2025. Erstatningsbane for fotball ble åpnet i april ferdig til sesongstart.
Trygg økonomistyring	Bergen skal tilby en effektiv og miljøvennlig renovasjonstjeneste	Antall husstander som er tilknyttet moderne renovasjonsløsninger.	32 500	32 243	Totalt er 32 227 husholdninger tilknyttet moderne renovasjonsløsninger, hvorav 27 % er tilknyttet en løsning med identsystem. Videre er dette fordelt på ulike løsninger: <ul style="list-style-type: none"> • Bossnett 12,67 % • Mobile avfallssug 2,33% • Nedgravd bunntømt kontainer 12,19% • Overflatecontainere 0,08 %.

Investeringer

Beløp i 1000

Investering	Saksref.	Totalbudsjett					Årets budsjett		
		Bud. v/gj.føring s-vedtak	Vedtatt	Totalprognose	Avvik	Estimert ferdigkval	Justert budsjett	Årsprognose	Forslag til bud.endr.
Etterdrift deponier		-	-	-	-	Løpende	2 723	1 173	-1 550
Fanahammeren avløpssanering	BY 97/24	25 500	0	0	0	4.kv. 2025	0	0	0
Kollevågen etterdrift avf.deponi	KFIN71/16	25 000	95 088	91 088	4 000	4.kv. 2024	4 514	514	-4 000
Slettebakken avfallsdeponi	BY 116/20	321 000	544 615	544 615	0	1.kv. 2025	104 734	174 831	70 098
Sum							111 971	176 519	64 548

Statustekst investeringer

Etterdrift deponier

Budsjettposten skal benyttes til utredning, kartlegging og vurdering av miljøpåvirkning (forurensning til resipient) fra nedlagte, kommunale avfallsdeponier i Bergen kommune. I tråd med Virksomhetsplan for nedlagte kommunale avfallsdeponi 2022-2026 skal miljøstand kartlegges på en rekke deponi i årene som kommer, blant annet planlegges oppfølging av Hjortland, Steinsvik, Drotningvik, Paradis og Tjørnen. Redusert prosjektlederkapasitet medfører at midler overføres til 2025.

Fanahammeren avløpssanering

I Hovedplan for avløp og vannmiljø 2015 – 2024 er det forutsatt at utslipp til Fanafjorden skal saneres og overføres til Flesland renseanlegg. Deler av anlegget er bygget i E39 prosjektet i forbindelse med åpning av bekken mot Mjølkevika. Tilknytning til avløpstunnelen mot Flesland i Rådalen gjennomføres i forbindelse med byggingen av ny E39. Det som gjenstår er bygging av pumpestasjoner og ledningsanlegg i sjø og overføre det til ledningen som allerede er bygget. Detaljprosjektering pågår fortsatt pga. utfordrende grunnverv, og dermed er oppstart av byggearbeidene usikkert. Forventet oppstart av byggearbeidene ble foreløpig flyttet til 2025, noe som gjør at midler flyttes tilsvarende. Totalprognosen øker som følge av prosjektet har vært i bero og prisveksten er blitt høyere enn forventet.

Kollevågen etterdrift avf.deponi

Kollevågen på Askøy var Bergen kommunes avfallsdeponi for usortert avfall i perioden 1930-1975. Deponiet er dekket til og følges opp gjennom prosjekt «etterdrift deponier». Noe av de tidligere gjennomførte landskapsarbeider, slik som opparbeidelsen av strand, har vist seg å være utilstrekkelig. Det ble startet opp et arbeid med formål om å utrede bedre/varige løsninger for å minimere utvasking av sand og reparasjon av stranden. Opprinnelig planlagt oppstart skrinlegges med henvisning til foreslått handlings- og økonomiplan 2025-2028. Prosjektets totalprognose meldes med et forventet mindreforbruk i forhold til vedtatt budsjett. Hittil påløpte kostnader avregnes og investeringsprosjektet avsluttes.

Slettebakken avfallsdeponi

Slettebakken avfallsdeponi er under sanering for å gjøre området klart for ny bruk. Det er første gang i Norge en gjennomfører oppgraving av et gammelt deponi med sortering og gjenvinning av massene på stedet. Det er et teknisk og miljømessig komplisert prosjekt med mål om trygge nedstrømsløsninger, gjenvinning og redusert CO2 utslipp. Sanering av Slettebakken deponi har fremdeles stor produksjon i

2. tertialrapport 2024

2024, etter en vinter med frost og stillstand. Tiltaket er på plan i forhold til rapportert sluttfrist 2025. Prosjektet har høyere produksjon enn opprinnelig forutsatt og det fremskyndes dermed 70 mill. fra 2025 til 2024. Produksjonen har økt av flere grunner. Anlegget er stort, og med mange elementer med høye kostnader å drive. Når disse har høy utnyttelse påløper tilhørende utgifter tidligere enn antatt. Entreprenøren har gjennom året blitt mer rutinert og driver anlegget nå både mer rasjonelt, og greier å løse utfordringer i anlegget raskere. Begge deler bidrar til en forsert framdrift.

20-Interne tjenester / fordelte kostnader

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Justert årsbudsjett 2024		Just.bud.	Prognose	Avvik
	Utgifter	Inntekter			
Renholdstjenester	114 012	-127 304	-13 292	-13 288	-5
Håndverkertjenester bygg	31 064	-2 857	28 207	28 207	0
IUA Bergen region	5 312	-5 371	-58	-58	0
Sum	150 388	-135 532	14 856	14 861	-5

Status økonomi per avdeling

Beløp i 1000

Byrådsavdeling	Justert årsbudsjett 2024		Just.bud.	Prognose	Avvik	Avvik i % av utgift
	Utgifter	Inntekter				
2-Byrådsavdeling for finans	145 077	-130 161	14 916	14 916	0	0,0 %
3-Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	0	0	0	0	0	0,0 %
4-Byrådsavdeling for barnehage og skole	-2	0	-2	3	-5	282,0 %
5-Byrådsavdeling for byutvikling	5 312	-5 312	0	0	0	0,0 %
7-Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett	0	0	0	0	0	0,0 %
90-Fellesposter - bykassen	0	-58	-58	-58	0	0,0 %
Sum	150 388	-135 532	14 856	14 861	-5	0,0 %

Kommentar til status økonomi

Nye tiltak i årets driftsbudsjett

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt årsprognose budsjett	Årsprognose prognose	Avvik i kr	Statusbeskrivelse
Tilpasning til aktivitetsnivå				
Prisjustering av energi til byggedrift (Etat for bygg og eiendom)	2	2	0	
Sum	2	2	0	
Sum tiltak	2	2	0	

21-Pensjon og fellesposter

Om tjenesteområdet

På dette tjenesteområdet budsjetteres og utgiftsføres:

- Sentrale avsetninger - herunder lønnsavsetning til neste års lønnsoppgjør
- Sentralt førte pensjonsposter - premieavvik/avdrag på premieavvik vedrørende pensjonspremier.
- Regnskapstekniske poster - motkonto avskrivninger og motkonto avgiftsfinansierte renter.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Justert årsbudsjett 2024			Prognose	Avvik
	Utgifter	Inntekter	Just.bud.		
Premieavvik	-832 722	0	-832 722	-931 856	99 134
Amortisering av tidligere års premieavvik	590 007	0	590 007	590 007	0
Pensjon	6 247	0	6 247	6 247	0
Premiefond	-508 886	0	-508 886	-508 886	0
Diverse fellesutgifter	32 089	-969	31 120	31 351	-230
Tilfeldige utgifter/inntekter - AFP m.m.	164 563	0	164 563	263 779	-99 216
Reservert til tilleggsbevilgninger og nye bevilgni	189 101	0	189 101	250 233	-61 132
Rentekompensasjon overført andre	4 440	0	4 440	4 440	0
Motpost avskrivninger	0	-1 180 144	-1 180 144	-1 180 124	-21
Motkonto renter selvkostområdene (firma 90)	-203 187	3 285	-199 902	-194 668	-5 234
Sum	-558 348	-1 177 828	-1 736 176	-1 669 477	-66 699

Status økonomi per avdeling

Beløp i 1000

Byrådsavdeling	Justert årsbudsjett 2024			Prognose	Avvik	Avvik i % av utgift
	Utgifter	Inntekter	Just.bud.			
1-Byrådsleders avdeling	34 089	-4 238	29 852	30 082	-230	-0,7 %
2-Byrådsavdeling for finans	-218	-718 813	-719 031	-718 949	-82	37,6 %
3-Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	0	-5 607	-5 607	-5 607	0	0,0 %
4-Byrådsavdeling for barnehage og skole	1 276	-20 092	-18 815	-18 815	0	0,0 %
5-Byrådsavdeling for byutvikling	0	-127 788	-127 788	-127 788	0	0,0 %
6-Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	0	-4 372	-4 372	-4 372	0	0,0 %
7-Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett	684	-52 091	-51 407	-51 392	-15	-2,1 %
8-Bystyrets organer	0	-11	-11	-5	-6	0,0 %

2. tertialrapport 2024

Byrådsavdeling	Justert årsbudsjett 2024			Prognose	Avvik	Avvik i % av utgift
	Utgifter	Inntekter	Just.bud.			
90-Fellesposter - bykassen	-594 180	-244 817	-838 997	-772 631	-66 366	11,2 %
Sum	-558 348	-1 177 828	-1 736 176	-1 669 477	-66 699	11,9 %

Kommentar til status økonomi

Fellesposter – bykassen viser et merforbruk som følge av redusert statlig tilskudd som følge av reduserte pensjonspremie-satser for ressurskrevende brukere. Behovet oppsto i forbindelse med detaljeringssaken 2024. I tillegg foreslås det å trekke inn ubrukte midler fra sekkepost til konseptvalgutredning (KVU). Det er også justering av motposten til selvkostrentene som ses i sammenheng med justeringer på tjenesteområde 18A - Vann og avløp. Det er også større endringer knyttet til pensjonsposter, herav økning i premiene på om lag 99 mill., men som motsvares i økt inntekt i premieavviket på -99 mill.

Forslag til budsjettjusteringer - drift

Beløp i 1000

Budsjettjustering		2024
Lønnsavsetning 2024	Lønns- og prisvekst mv.	53 196
Rettsak ifm fritak av eiendomsskatt - dekning av saksomkostninger	Nye engangstiltak	1 150
Økte utgifter til personalforsikringer	Nye engangstiltak	230
Pensjon	Pensjonsendringer	0
Reduserte pensjonspremie-satser - ressurskrevende brukere	Pensjonsendringer	40 032
Reguleringspremie til private institusjoner	Pensjonsendringer	-30 000
Motkonto renter selvkostområder	Tekniske justeringer	5 234
Sekkepost for konseptvalgutredning (KVU) - ubrukte midler	Tilpasning til aktivitetsnivå	-2 900
Sum		66 942

Lønnsavsetning 2024

Lønnsforhandlingene i 2024 for stillinger som er innplassert i hovedtariffavtalens kapittel 4 er ferdig. Forhandlinger for kap. 3 og 5 pågår og skal være ferdig i slutten av oktober. Basert på resultat av lønnsoppgjør som er effektivt, og oppdaterte beregninger for lønnsmasse, er det behov for å oppjustere lønnsavsetningen for inneværende år.

Rettsak ifm fritak av eiendomsskatt - dekning av saksomkostninger

Bergen kommune har tapt en rettsak vedrørende gyldigheten av vedtak om avslag på søknad om fritak for eiendomsskatt for Finnegården. Kommunen må betale motpartens saksomkostninger, foreløpig estimert til kr 1.150.000. Byrådet foreslår å bevilge kr 1 150 000 til formålet.

Økte utgifter til personalforsikringer

Kommunens utgifter til personalforsikringer forventes å øke med kr. 0,23 mill. utover justert budsjett.

Årsaken er delvis avregning mot kundeutbytte, og delvis en økt beregning av fordelsbeskatning for uføre.

Pensjon

Pensjonspremiene skal finansiere framtidige utbetalinger til pensjon. Premiene kan deles inn i ordinære premier og reguleringspremie. Ordinære premier er opptjening gjennom året som dekker fremtidige

2. tertialrapport 2024

pensjonsutbetalinger, mens reguleringspremien skal finansiere økningen i premiereserve som følge av økning i pensjonsrettigheter. Det forventes at premiene til pensjonskassene øker som følge av nye delingstall i folketrygden gjeldene fra juni i år (99,1 mill.). Delingstallene sier noe om hvor mange år en person i årskullet kan forvente å leve etter å ha gått av med pensjon. Det ble lagt opp til lengre levealder, som betyr at pensjonsordningene må sette av mer i premie.

Premieavviket får en tilsvarende økt inntekt (-99,1 mill.) som følge av økte premier. Premieavviket er forskjellen mellom pensjonspremien som betales og det kommunen faktisk kostnadsfører i sine regnskap (pensjonskostnad), og når pensjonspremien øker og pensjonskostnaden er uendret, vil dette gi en økt inntekt. Pensjonskostnaden fastsettes i begynnelsen av året og endres ikke i løpet av året. Premieavviket kostnadsføres så over de neste 7 år (amortisering av premieavviket).

Det foreligger usikkerhet knyttet til årets pensjonspremier som følge bruken av premiefond. Pensjonsattsene, beregnede satser for å dekke pensjonspremier, kan vise seg å være høyere enn nødvendig som følge av at bruken av premiefond ikke i sin helhet er tatt hensyn til. Konsekvensen er at budsjetterte pensjonspremier er høyere enn faktiske pensjonspremier. Dette vil først bli klart i fm med årsavslutning og vil eventuelt fremgå av Årsmeldingen for 2024.

Reduserte pensjonspremieresatser - ressurskrevende brukere

I forbindelse med [detaljeringsaken 2024](#) ga reduserte pensjonspremieresatser redusert statlig tilskudd for ressurskrevende brukere. Reduksjonene var beregnet til å gi 31,7 mill. i mindreinntekt fordelt på flere tjenesteområder. Beregningen var basert på sist kjente antall brukere som kommer inn under ordningen. I tillegg ble det beregnet et for stort nedtrekk som følge av pensjonspremieresattene enn det som ble fordelt ut til avdelingene i detaljeringsaken. Det var ikke budsjett til å dekke inn reduksjonene og følgelig foreslås dette dekkes inn.

Reguleringspremie til private institusjoner

Reguleringspremie for private helse- og omsorgsinstitusjoner og for Bergen kirkelige fellesråd finansieres ved overføringer fra kommunen samt bruk av institusjonenes premiefond. Utgifter til delvis dekning av reguleringspremie til private pleie- og omsorgsinstitusjoner og Bergen Kirkelige Fellesråd blir om lag 30 mill. lavere enn budsjettert. Reguleringspremie skal dekke pensjonsvirkningene av årets lønnvekst og veksten i pensjoner under utbetaling. Utgiftene i år blir lavere som følge av lav regulering av pensjoner under utbetaling. Dette skyldes stort overheng til 2024 som følge av at pensjonene ble økt med hele 8,54% i 2023. Årets regulering ble 2,76%, og dette gav 4,6% gjennomsnittlig vekst i 2024. Pensjonene skal over tid reguleres med gjennomsnittet av pris- og lønnsvekst.

I tillegg ble kommunens overføringer til institusjonene påvirket av høy finansavkastning på pensjonsmidlene i 2023. Dette satte institusjonene i stand til at de selv kunne finansiere noe av reguleringspremiene ved bruk av premiefond

Motkonto renter selvkostområder

I Selvkostforskriften har Kommunal- og distriktsdepartementet gitt regler for hvordan kalkulatoriske renter skal beregnes og legges inn i grunnlaget for kommunale gebyrer. Prognosen for årets selvkostrente reduseres med 0,1 prosentpoeng sammenlignet med sats benyttet i revidert budsjett. Ny prognose for 2024 er 4,3 %. Netto kalkulatoriske renteutgifter på selvkostområdene reduseres som følge av dette med kr 5,2 mill. På tjenesteområde 21 Pensjon og fellesposter justeres motposten med tilsvarende beløp, men da med motsatt fortegn. Det vil si en netto mindreinntekt på kr 5,2 mill.

Sekkepost for konseptvalgutredning (KVU) - ubrukte midler

2. tertialrapport 2024

I forbindelse med byrådssak [1047/24 Sekkepost for konseptvalgutredning \(KVU\)](#) ble det bevilget 7,1 mill. til KVU til to driftsprosjekt. Det var avsatt opprinnelig 10 mill. i 2024 til formålet og det foreslås derfor å trekke inn resterende ubrukte midler.

Nye tiltak i årets driftsbudsjett

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose	Avvik prognose i kr	Statusbeskrivelse
Helårsvirkning av realendringer i årets budsjett				
Økte utgifter til personalforsikringer	1 030	1 030	0	Tiltaket er iverksatt og innarbeidet i budsjettet.
Sum	1 030	1 030	0	
Tilpasning til aktivitetsnivå				
Økte utgifter til personalforsikringer som følge av flere ansatte	365	365	0	Tiltaket er iverksatt og innarbeidet i budsjettet.
Sum	365	365	0	
Nye tiltak				
Sekkepost for konseptvalgutredning (KVU)	10 000	7 100	2 900	I tråd med byrådssak 1047/24 - Gjennomføring av konseptvalgutredninger (KVU) i 2024 er det bevilget 7,1 mill. til formålet. Resterende midler foreslås trukket inn.
Sum	10 000	7 100	2 900	
Sum tiltak	11 395	8 495	2 900	

Investeringer

Beløp i 1000

Investering	Saksref.	Totalbudsjett				Årets budsjett			
		Bud. v/gj.føring s-vedtak	Vedtatt	Totalprognose	Avvik	Estimert ferdigkvar- tal	Justert budsjet- t	Årsprogno- se	Forslag til bud.endr.
Sekkepost til gjennomføring av konseptvalgutredninger (KVU)	IA	48 800		41 800	7 000	4.kv. 2034	7 000	0	-7 000
Sum							7 000	0	-7 000

Statustekst investeringer

Sekkepost til gjennomføring av konseptvalgutredninger (KVU)

I tråd med byrådssak [1047/24 - Gjennomføring av konseptvalgutredninger \(KVU\)](#) i 2024 er det bevilget 3 mill. til formålet i investeringsbudsjettet i 2024. Midlene er konkretisert i eget prosjekt. Resterende midler trekkes inn da det ikke er planlagt å starte opp flere KVU-er i 2024.

